

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Pınar ULUSOY

ÇORUM MÜZESİNDE KAYITLI BİR SATIR ALTI KUR'AN TERCÜMESİ
2r1 - 267v3 (GİRİŞ-İNCELEME-METİN-ANALİTİK DİZİN)

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2021

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Pınar ULUSOY

ÇORUM MÜZESİNDE KAYITLI BİR SATIR ALTI KUR’AN TERCÜMESİ
2r1 - 267v3 (GİRİŞ-İNCELEME-METİN-ANALİTİK DİZİN)

Danışman

Prof. Dr. Ali CİN

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2021

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Pınar ULUSOY'un bu çalışması, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Mehmet Vefa NALBANT (İmza)

Üye (Danışmanı) : Prof. Dr. Ali CİN (İmza)

Üye : Prof. Dr. Abdullah KÖK (İmza)

Tez Başlığı: Çorum Müzesinde Kayıtlı Bir Satır Altı Kur'an Tercümesi, 2r1 - 267v3 (Giriş-İnceleme-Metin-Analitik Dizin)

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 01/07/2021

Mezuniyet Tarihi :/....../20...

(İmza)
Prof. Dr. Suat KOLUKIRIK
Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Çorum Müzesinde Kayıtlı Bir Satır Altı Kur’an Tercümesi, 2r1 - 267v3 (Giriş-İnceleme-Metin-Analitik Dizin)” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

İmza

Pınar ULUSOY

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
BEYAN BELGESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Pınar ULUSOY
Öğrenci Numarası	20175242011
Enstitü Ana Bilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Programın Türü	(X) Tezli Yüksek Lisans () Doktora () Tezsiz Yüksek Lisans
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Prof. Dr. Ali CİN
Tez Başlığı	Çorum Müzesinde Kayıtlı Bir Satır Altı Kur'an Tercümesi, 2r1 - 267v3 (Giriş-İnceleme-Metin-Analitik Dizin)
Turnitin Ödev Numarası	1619530240

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 444 sayfalık kısmına ilişkin olarak, 14/07/2021 tarihinde tarafımdan Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nda belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve ekte sunulan rapora göre, tezin/dönem projesinin benzerlik oranı;

alıntılar hariç % 9

alıntılar dahil % 10 'dur.

Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir:

(X) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylarım.

() Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esasları'nda öngörülen yüzdelik sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.

Gerekçe:

Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlerin ışığı altında tarafımda yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.

14/07/2021

(imzası)
Prof. Dr. Ali CİN

İÇİNDEKİLER

TABLOLAR LİSTESİ.....	vi
KISALTMALAR VE İŞARETLER LİSTESİ.....	vii
METİNDE KULLANILAN ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ.....	viii
ÖZET.....	ix
SUMMARY.....	x
ÖNSÖZ.....	xi
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

İNCELEME

1.1. İmla Özellikleri.....	8
1.1.1. Türkçe Kelime ve Eklerin İmlası.....	8
1.1.1.1. /c/, /ç/ Ünsüzlerinin İmlası	8
1.1.1.2. /b/, /p/ Ünsüzlerinin İmlası.....	9
1.1.1.3. /g/, /ğ /, /k/ Ünsüzlerinin İmlası	9
1.1.1.4. /t/ Ünsüzünün İmlası	10
1.1.1.5. /s/ Ünsüzünün İmlası.....	10
1.1.1.6. Kapalı e'nin İmlası.....	10
1.1.1.7. Türkçe Ekler.....	11
1.1.1.7.1. Ek Uyumsuzluğu	11
1.1.2. Alıntı Kelimelerin İmlası.....	11
1.1.2.1. Alıntı Kelimelerin İmlasında Ünsüzlerin Durumu.....	11
1.1.2.2. Alıntı Kelimelerin İmlasında Ünlülerin Durumu.....	12
1.1.3. Metnin İmlasında Görülen Diğer Hususlar	13
1.1.3.1. Soru Ekinin Yazılışı	13
1.1.3.2. Bitişik ve Ayrı Yazılan Kelimeler	14
1.1.3.3. Kelime Kökünde İkili veya Çoklu Yazılışlar.....	14
1.1.3.4. Metinde Görülen Bazı İmla Problemleri.....	14
1.2. Ses Bilgisi Özellikleri.....	16
1.2.1. Düzleşme	16
1.2.2. Yuvarlaklaşma	16
1.2.2.1. Kelime Kökünde Yuvarlaklaşma	17

1.2.2.2. Eklerde Yuvarlaklaşma	17
1.2.2.3. Hem Düz Hem Yuvarlak Ünlü ile Yazılan Kelime ve Ekler	19
1.2.3. Ünlü Düşmesi	20
1.2.4. Ünlü Türemesi	20
1.2.5. Hece Kaynaşması	21
1.2.6. Ötümlüleşme (Sedallılaşma/Tonlulaşma).....	21
1.2.6.1. t > d	21
1.2.6.2. p > b	22
1.2.6.3. ç > c	22
1.2.6.4. k > g	22
1.2.7. Sızıcılaşma.....	23
1.2.7.1. k > ħ	23
1.2.7.2. b > v	23
1.2.8. Ünsüz Düşmesi	23
1.2.8.1. g, ğ > Ø.....	23
1.2.8.2. y > Ø.....	24
1.2.9. Ünsüz Türemesi.....	24
1.2.10. İkizleşme.....	24
1.2.11. Benzeşme.....	24
1.3. Şekil Bilgisi Özellikleri.....	25
1.3.1. Alışlagelmiş Kullanımlarının Yanında Farklı İşlevlerde Kullanılan Ekler.....	25
1.3.2. Ad Çekimi	25
1.3.2.1. Çokluk Eki	25
1.3.2.2. İyelik Ekleri.....	25
1.3.2.2.1. Teklik Birinci Şahıs İyelik Eki	25
1.3.2.2.2. Teklik İkinci Şahıs İyelik Eki.....	26
1.3.2.2.3. Teklik Üçüncü Şahıs İyelik Eki.....	26
1.3.2.2.4. Çokluk Birinci Şahıs İyelik Eki.....	26
1.3.2.2.5. Çokluk İkinci Şahıs İyelik Eki	26
1.3.2.2.6. Çokluk Üçüncü Şahıs İyelik Eki	26
1.3.2.3. Hâl Ekleri	27
1.3.2.3.1. İlgi Hâli.....	27
1.3.2.3.2. Belirtme Hâli	27
1.3.2.3.3. Yönelme Hâli.....	27

1.3.2.3.4. Bulunma Hâli.....	27
1.3.2.3.5. Ayrılma Hâli	27
1.3.2.3.6. Eşitlik Hâli.....	27
1.3.2.3.7. Yön Gösterme Hâli	28
1.3.2.3.8. Araç Hâli	28
1.3.3. Fiil ve Fiil Çekimleri	28
1.3.3.1. Fiil Çekiminde Kullanılan Kişi Ekleri	28
1.3.3.1.1. Zamir Kökenli Şahıs Ekleri	28
1.3.3.1.2. İyelik Kökenli Şahıs Ekleri.....	29
1.3.3.1.3. Emir ve İstek Kiplerinde Kullanılan Kişi Ekleri	29
1.3.3.2. Fiil Çekimleri	29
1.3.3.2.1. Basit Zamanlı Fiil Çekimleri	29
1.3.3.2.1.1. Bildirme (Haber) Kipleri	29
1.3.3.2.1.2. Dilek (Tasarlama) Kipleri.....	31
1.3.3.2.2. Birleşik Zamanlı Fiil Çekimi.....	32
1.3.3.2.2.1. Hikaye.....	32
1.3.3.2.2.2. Şart.....	32
1.3.3.2.2.3. Rivayet.....	32
1.3.3.2.2.4. Katmerli Birleşik Çekim.....	32
1.3.4. Birleşik Fiiller.....	33
1.3.4.1. Devrik Kurulmuş Birleşik Fiiller	33
1.3.5. Tasvirî Fiiller	33
1.3.6. Ek Fiil	33
1.3.6.1. Ek Fiilin Geniş Zamanı	34
1.3.6.2. Ek Fiilin Görülen Geçmiş Zamanı	34
1.3.6.3. Ek Fiilin Öğrenilen Geçmiş Zamanı	34
1.3.7. Yapım Ekleri	34
1.3.7.1. İsimden İsim Yapım Ekleri	34
1.3.7.2. Fiilden İsim Yapım Ekleri.....	35
1.3.7.3. İsimden Fiil Yapım Ekleri.....	36
1.3.7.4. Fiilden Fiil Yapım Ekleri	37
1.3.7.4.1. Ettirgenlik Ekleri	37
1.3.7.4.2. Edilgenlik Ekleri.....	37
1.3.7.4.3. İşteşlik Eki	37

1.3.7.4.4. Dönüşlülük Eki	37
1.3.8. Çatı Ekleri.....	37
1.3.8.1. Dönüşlü-Edilgen Yapılar	38
1.3.8.2. Ettirgen-Dönüşlü Yapılar	38
1.3.8.3. Ettirgen-Dönüşlü-Edilgen Yapılar	38
1.3.8.4. Dönüşlü-İşteş Yapılar.....	38
1.3.8.5. Edilgen-İşteş Yapılar.....	38
1.3.9. Fiilimsiler	38
1.3.9.1. İsim-Fiiller	38
1.3.9.2. Sıfat-Fiiller	38
1.3.9.3. Zarf-Fiiller.....	39
1.3.10. İkilemeler.....	39
1.4. Eserin Tercüme Tekniği ve Arapça Söz Varlığını Karşılama Durumu.....	40
1.4.1. Eserin Tercüme Tekniği	40
1.4.2. Metnin Arapça Söz Varlığını Karşılama Durumu	41
1.4.2.1. İsim Tamlamaları	41
1.4.2.1.1. Belirtili İsim Tamlamalarına Örnekler	41
1.4.2.1.2. Belirtisiz İsim Tamlamalarına Örnekler	41
1.4.2.1.3. İsim Tamlamalarında Tamlananın Tamlayandan Önce Gelmesi	41
1.4.2.2. Sıfat Tamlamaları.....	42
1.4.2.2.1. Sıfat Tamlamalarında Görülen Teklik-Çokluk Durumu	42
1.4.2.3. Deyimler.....	42
1.4.3. Pekiştirme	43
1.4.4. Eski ve Yeni Biçimleriyle Görülen Kelimeler	44
1.4.5. Diğer Özellikler	44

İKİNCİ BÖLÜM

METİN

2.1. Metin.....	46

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANALİTİK DİZİN

3.1. Analitik Dizin.....	222
SONUÇ	420

KAYNAKÇA.....	423
ÖZGEÇMİŞ	427

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1.1. Kelime Kök ve Gövdesinde Düzlük-Yuvarlaklık Durumu.....	17

KISALTMALAR VE İŞARETLER LİSTESİ

Ar.	: Arapça
b.	: bin ‘oğlu’
be.	: Belirtme durumu
bk.	: Bakınız
Far.	: Farsça
H.	: Hicrî
Hz.	: Hazret
iy.	: İyelik eki
M.	: Miladî
r.	: Yazma nüshadaki yaprağın ön yüzü
s.	: Sayfa
Tr.	: Türkçe
v.	: Yazma nüshadaki yaprağın arka yüzü
Yun.	: Yunanca
...	: Belirsiz sayıda harfin eksik olduğunu gösterir.
<	: Bu biçimden veya bu dilden gelir.
>	: Bu biçime veya bu dile girer.
+	: Dizinde iki farklı kökene ait kelime veya eklerin birleştiğini gösterir.
[]	: Metne eklenen harf, kelime veya ekleri gösterir.

METİNDE KULLANILAN ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ

(ا), (إ)	a, e; ā	ض	ž, ḏ
يا	ı, i, è	ط	ṭ
او	o, ö, u, ü	ظ	ẓ
ب	b, p	ع	‘
پ	p	غ	ġ
(ة),(ت)	t	ف	f
ث	ṣ	ق	ḳ
ج	c	ك	k, g, ŋ
چ	ç	ل	l
ح	ḥ	م	m
خ	ḫ	ن	n
د	d	و	v, o, ö, u, ü, ū
ذ	ẓ	ه	h, e, a
ر	r	ی	y, ı, i, ī
ز	z	ء	’
س	s		
ش	ş		
ص	ş		

ÖZET

Bu çalışma Çorum Müzesi 10172 numarada kayıtlı, Eski Anadolu Türkçesi ile yazılmış satır altı Kur'an tercümesinin 2r1-267v3 varak ve satır aralığını kapsamaktadır. Çorum Müzesindeki bu nüshanın müstensihî ve istinsah tarihiyle ilgili herhangi bir bilgi yoktur. Nüsha 540 varaktan oluşmaktadır ve her sayfada 8 satır bulunmaktadır.

Çalışma Giriş ve üç ana bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında Kur'an tercümelerinin tarihine kısaca değinilmiş, tercüme türleri verilmiş, Doğu Türkçelerine yapılan Kur'an tercümelerinden ve Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait Kur'an tercümelerinden bahsedilmiştir. Yine bu kısımda, Kur'an tercümelerinin dil çalışmaları bakımından önemine değinilerek üzerinde çalışılan nüsha hakkında bilgiler verilmiştir. Birinci bölümde eserin imla, ses ve şekil özellikleri incelenmiş, metinden örnekler verilmiştir. İkinci bölümde Arap harfli metnin alfabe aktarımı yapılmıştır. Üçüncü bölümde ise metnin kelimelerine anlam verilerek alfabetik dizin hazırlanmıştır. Anlam farklılığı olan kelime grupları ve birleşik yapılar alt maddeler olarak yer almıştır.

Çalışmanın amacı üzerinde çalışılan eserin Batı Türkçesi ile yapılmış Kur'an tercümeleeri arasındaki yerini tespit etmek, Türkçenin kelime türetme ve ifade gücünü bu eser üzerinden gözler önüne sermek, Eski Anadolu Türkçesi söz varlığına ve sözlükçülük alanına katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Satır altı, Tercüme, Kur'an Tercümesi, Eski Anadolu Türkçesi.

SUMMARY
AN INTER-LINEAR TRANSLATION OF THE QURAN
REGISTERED IN ÇORUM MUSEUM, 2r1- 267v3
(INTRODUCTION-ANALYSIS-TEXT-ANALYTICAL INDEX)

This dissertation work comprises 2r1-267v3 folio and line spacing of the inter-linear Quran translation that was written in the Old Anatolian Turkish, registered as number 10172 in the Çorum Museum. There is no information about the scribal and copying date of this replica in Çorum Museum. The replica consists of 540 folios and each folio has 8 lines.

The study consists of introduction part and three main sections. In the introduction part, the history of the translations of Quran is briefly mentioned, the types of translation are given, the translations of the Qur'an into Eastern Turkish and the Quran translations belonging to the period of Old Anatolian Turkish are mentioned. This part also gives information about the replica that is studied by touching on the importance of the Quran translations in terms of language studies. In the first section, the spelling, phonetics and morphological features of the replica were examined and specific examples from the text were given. In the second section, alphabet transfer of the text with Arabic letters was made. In the third section too, an alphabetical index was prepared by giving meaning to the words of the text. Word groups and compound structures with their meaning differences were included as sub-entry.

The purpose of the study is to determine the significance of the work studied among the Quran translations made with Western Turkish, to demonstrate the word derivation and expression power of the Turkish language on this work, to contribute to the vocabulary of Old Anatolian Turkish and to the field of lexicography.

Keywords: Inter-linear, Translation, Translation of the Quran, Old Anatolian Turkish.

ÖNSÖZ

Tarih boyunca farklı coğrafyalarda yaşayan Türkler, yaşadıkları coğrafyaların kültür ve dinlerinin etkisinde kalmışlardır. Girdikleri dinlerin etkisiyle farklı yazılar kullanmışlar ve çeşitli eserler vermişlerdir. Türklerin X. yüzyılda İslamiyet'i kabul etmeleriyle, dinin temel kitabı olan Kur'an-ı Kerim'i anlama ve anlatma ihtiyacı hasıl olmuştur. Bu ihtiyaç doğrultusunda Kur'an tercümeleri ile birlikte pek çok dinî eser de tercüme edilmiştir. Kur'an tercümeleri ile dilimize dinî unsurları karşılayan pek çok kelime girmiş, Türk dilinin kavramları ve söz varlığı genişlemiştir. Kur'an tercümesi çalışmaları, Türkçenin kelime türetme gücünü gösterir nitelikte eserlerdir. Bu eserler bize Türkçenin gelişimini takip etme ve farklı sahalarda yapılmış Kur'an tercümeleriyle fonetik açıdan kıyaslamalar yapma imkânı sunmaktadır.

Bu çalışma “Giriş-İnceleme-Metin-Analitik Dizin” olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde Kur'an tercümelerinin kısa tarihçesi, tercüme türleri, Doğu Türkçesiyle yapılmış Kur'an tercümelerinin tanıtımı, Eski Anadolu Türkçesi döneminde yapılmış Kur'an tercümeleri ve bu tercümeler üzerine yapılmış çalışmalara değinilmiştir. Ayrıca Kur'an tercümelerinin dil bakımından önemi ve üzerinde çalıştığımız eserin özellikleri verilmiştir.

İnceleme bölümünde metin imla, ses ve şekil özellikleri bakımından uygun başlıklar altında ele alınmış, konuyla ilgili metin içinden örnekler verilmiştir. Bununla birlikte eserin tercüme tekniği ve Arapça söz varlığını karşılama durumu işlenmiştir. “İmla Özellikleri” ana başlığı altında Türkçe kelime ve eklerin imlasıyla alıntı kelimelerin imlasına değinilmiştir. Bunun yanı sıra imlaya dair bazı hususlar verilmiş ve metinde dikkat çeken imla problemleri ayrıntılı olarak ele alınmıştır. “Ses Bilgisi Özellikleri” ana başlığı altında metnin kelimelerindeki ünlü düzeni ile ünlü ve ünsüzlerin ses hadiseleri üzerinde durulmuş, örneklerle birlikte okuyucuya sunulmuştur. “Şekil Bilgisi”nde, metnin isim ve fiilleri uygun başlıklar altında, örnekler verilerek işlenmiştir.

Metin bölümünde Çorum Müzesi 10172 numarada kayıtlı olan nüshanın 2r1/267v3 kısmının transkripsiyonlu alfabe aktarımı yapılmıştır. Metnin alfabe aktarımı yapılırken surelerin ayet numaraları numaralandırılmaya esas alınmış, sayfa ve satır numaraları metin üzerinde gösterilmiştir. Alfabe aktarımında özel isimlerde büyük harf ve noktalama işaretleri kullanılmamıştır. Ancak dizinde özel adların gösteriminde yazım kuralına uyulmuştur. Metinde, Türkçe kelimeleri Arapça karşılıklarıyla ve Kur'an-ı Kerim'in Türkçe meali ile karşılaştırarak tespit ettiğimiz istinsah hataları düzeltilerek ve yazmadaki şekilleri dipnotta

gösterilerek verilmiştir. Metnin bazı hasarlı sayfalarında tamamen görünmeyen yerler (...) ile gösterilmiştir ve yine hasardan dolayı harf eksikliği olan, tam okunamayan kelimeler diğer Batı sahası Kur'an çevirileri ve meale bakılarak tamamlanmıştır.

Analitik Dizin bölümü, metnin söz varlığının gramatikal dizinidir. Metinde Arapça sözcük ve terkiplere Türkçe karşılık verilirken, bazen kelime grupları ve birleşik yapılar kullanılmıştır. Bu kelime grupları ve yapıların bir kısmı, dizin içinde bazen madde başı olarak ve bazen de ilgili madde başının altında alt maddeler hâlinde gösterilmiştir. Madde başı olarak gösterilen alıntı kelimelerin köken bilgisi belirtilmiştir.

Bu çalışmayı hazırlarken benimle kütüphanesini paylaşan, bilgi ve tecrübeleriyle bana yol gösteren hocam Prof. Dr. Abdullah KÖK'e ve karşılaştığım her türlü problemde desteğini ve emeğini hep hissettiğim, fikirleriyle problemlerime ışık tutan kıymetli danışmanım Prof. Dr. Ali CİN'e teşekkürlerimi sunuyorum. Ayrıca çalışmam boyunca desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen ve her zaman yanımda olan sevgili aileme teşekkür ederim.

Pınar ULUSOY
Antalya, 2021

GİRİŞ

A. Kur'an-ı Kerim'in Tercüme Tarihi

İslâm dininin VII. yüzyılın başlarında Arabistan'da ortaya çıkışının ardından, Türklerin bu dini resmen kabul edişi X. yüzyıla, Karahanlılar Dönemine, tekabül eder. İslâmiyet kabul edildikten sonra bu dinin kutsal kitabı olan Kur'an'ı anlamak, kavramak, gerekliliklerini layığıyla öğrenmek ve yerine getirmek için Türkçe çevirilerine ihtiyaç duyulmuştur.

İslâm dininin Türkler arasında yayılması, Buhara'yı merkez tutan Samanoğulları Emirliği (875-999) hâkimiyetinde gerçekleşmiştir. Samanoğulları yönetiminde ticaret uluslararası düzeyde gelişmiştir. Ticaret yolları kurulmuş, bu ticaret yolları vesilesiyle kervansaraylar, camiler, okullar, türbeler inşa edilmiş ve böylece şehirleşmenin de gelişmesine zemin hazırlanmıştır. İslâm coğrafyasında önemli bir yer tutan pek çok âlim de yine bu çevrede yetişmiştir. Maverâü'n-nehr çevresi, Türkistan içleri ve doğusundaki göçebe Türklerle de ticarî ilişkileri oldukça güçlü olan Samanoğulları, konar-göçer olarak yaşayan Türklere yerleşik düzen, kültür ve medeniyetin yanı sıra, dinlerini de getirmişlerdir. Böylece Orta Asya'da İslâm dininin yayılma süreci başlamıştır. Türklerin İslâmiyeti resmen devlet dini olarak kabul etmesi ise Karahanlılar döneminde, Satuk Buğra Han öncülüğünde gerçekleşmiştir (Kök, 2004: VII).

Samanoğullarından Mansur b. Nuh (350-365/ 961-976) Maverâünnehirli âlimlerden bir heyet oluşturmuş ve bu heyet İbn Cerîr et-Taberî'nin Arapça olarak yazdığı *Câmiu'l Beyân* adlı tefsiri kısaltarak Farsçaya tercüme etmiştir. Bu tercüme satır arasıdır ve Kur'an'ın ilk tercümesidir (İnan, 1961: 7-8). Zeki V. Togan (1960: 135) Samanîler devrinde oluşturulan heyette İspicap ve Mebus illerinden, dili Türkçe olduğu bilinen iki âlimin de bulunduğu beyanına dayanarak ilk Türkçe Kur'an tercümesinin, Farsça tercüme ile aynı zamanda ve aynı heyet üyeleri tarafından yapıldığını bildirmektedir. Bu tercüme satır arasıdır ve Farsça *Taberî Tefsiri*'ne dayanmaktadır. Fuat Köprülü ve ona dayanan Abdülkadir İnan'a (1961: 8) göre ise ilk Türkçe Kur'an Tercümesi XI. yüzyılın ilk yarısında yapılmıştır. Maalesef elimizde bu görüşleri ispatlayacak kesin bir kayıt bulunmamaktadır ve tüm bunlar varsayım mahiyetindedir.

Bu tercümeden sonra Kur'an'ın Doğu ve Batı Türkçelerine pek çok çevirisi yapılmıştır. Doğu Türkçesiyle yapılmış tercümelerin bahsi geçen ilk Kur'an tercümesine dayandığı kabul edilmektedir.

A.1. Kur'an Metninin Tercüme Türleri

Satır arası kelime kelime tercümeler: Bu tercümeler Arapça sözcüklerin tek tek Türkçe karşılıklarını verme esasına dayalıdır. Türkçe sözcükler daha küçük ve ince harflerle Arapça sözcüğün tam altına yazılır. Kur'an'ın bu şekildeki çevirilerine sık sık rastlanmaktadır. İstanbul ve Anadolu'daki kütüphanelerle, Türkiye dışındaki çeşitli kütüphanelerde bu türde pek çok nüsha bulunmaktadır. Bu tür çevirilerde Türkçe cümle kuruluşuna uyulmadığı için, bazen Arapçasına bakmadan anlamak oldukça güçtür (Kök, 2004: XV).

Tefsirli tercümeler: Bu tür tercümeler Arapça sözcüklere kelime kelime anlam verilmesi bakımından satır arası tercümelere ve yorumlamalı parçalar, açıklamalar, hikâyeler içermesi bakımından da tefsirlere benzemektedir. Bu tercümelerde anlama açıklık kazandırmak için açıklamalar yapılır ve gerekirse tefsire geçilir. Bazen ayet ile ilgili hikâye ve kıssalara da yer verilir (Kök, 2004: XVIII).

Tefsirler: Bu tür tercümelerde Arapça sözcüklerin tek tek Türkçe karşılıklarının verilmesinden ziyade, ayetin tamamının uzun cümlelerle açıklanması esastır. Bir veya birkaç ayetin yazılıp anlamlandırılmasından sonra, bazen sayfalar süren açıklamalarla bu kısımlar tefsir edilir (Kök, 2004: XVIII).

A.2. Doğu Türkçesine Yapılan Kur'an Tercümeleri

XII-XVI. yüzyıllar arasında Kur'an-ı Kerim'in Doğu Türkçesiyle yapılmış altı adet tercümesi bilinmektedir. Bu tercümeler ya kelime kelime yapılan satır altı tercümeler ya da tefsirli tercümelerdir (Eckmann, 1975: 17).

- Türk İslâm Eserleri Müzesi 73 Numarada Saklı Kur'an Tercümesi
İstanbul Türk İslâm Eserleri Müzesi 73 numarada kayıtlı olan bu nüsha Doğu Türkçesi satır altı Kur'an tercümelerinin en eskisi olarak kabul edilmektedir. Nüsha Muhammed b. El-Hâcc Devletşah eş-Şirâzî tarafından 734'te (M.1333-1334) istinsah edilmiştir. Tam bir tercümedir. Tercümede çok az Farsça ve Arapça kelime bulunmaktadır (Eckmann, 1975: 17). Çevirinin kim/kimler tarafından ne zaman yapıldığı hakkında kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Dil özellikleri bakımından Karahanlı devri metinleri arasında değerlendirilmektedir (Kök, 2004: XXV).

- Özbekistan İlimler Akademisinde Saklı Kur'an Tercümesi
Taşkent'te Özbekistan İlimler Akademisi bünyesinde El Biruni Şarksinaslık Enstitüsü'nün yazma eserleri kataloğunun dördüncü cildinde bulunmaktadır. XIII. yüzyıla ait, Farsça ve Doğu Türkçesi tercümeli, el yazması bir Kur'an tercümesidir. Tercüme 2008 numarada kayıtlıdır. Satır altı ve eksik bir tercümedir. 273 varaktan oluşmaktadır (Özkan, 2012: 119). Nüsha

üzerinde doktora çalışması yapan Emek Üşenmez (2010: 23), eserin dilinin Maverâünnehir bölgesinde yaşayan Karluk, Oğuz ve Kıpçak Türklerinin çeşitli dil özelliklerini ihtiva ettiğini bildirmektedir. Bu nedenle nüshanın dilinin temelde Doğu Türkçesine dayanan Karluk, Oğuz ve Kıpçak Türkçelerinin karışımı olan Müşterek Orta Asya Türkçesi olduğunu ve dönem olarak da XII. yüzyılın sonları ile XIII. yüzyılın başlarına dahil edebileceğimizi söylemektedir.

- Rylands Kitaplığında Saklı Kur'an Tercümesi

Manchester'da John Rylands Kitaplığı Arapça Yazmalar bölümünde 25-38 numarada kayıtlıdır. Kimin tarafından nerede ve ne zaman istinsah edildiği belli değildir. Yazmanın XIII. yüzyılda istinsah edilmiş olduğundan bahsedilir (Özkan, 2012: 120). Satır arası olan eserde hem Türkçe hem de Farsça çeviri bulunmaktadır. Baştan ve sondan olmak üzere eksik bir nüshadır ve 14 ciltten oluşmaktadır (Eckmann, 1975: 20).

- Süleymaniye Kütüphanesi Hekimoğlu Ali Paşa 951 Numarada Saklı Kur'an Tercümesi
Önce Millet Kitaplığı Hekimoğlu Ali Paşa 951 numarada kayıtlı olan bu nüsha, daha sonra Süleymaniye Kütüphanesi Hekimoğlu Ali Paşa Camii 2 numaraya nakledilmiştir. Eksiksiz bir nüshadır ve 588 varaktan oluşmaktadır (Eckmann, 1975: 21). Nüshada satır altı tercümeden başka ek veya tefsir bulunmamaktadır. Nüshanın dili Kıpçakça ve Oğuzca özellikleri de bünyesinde bulunduran Harezmi Türkçesidir (Sağol, 1993: XLI).

- Leningrad'da Asya Halkları Enstitüsünde Saklı Kur'an Tercümesi

1914'te Özbekistan'da bulunan, şimdi Leningrad'daki Asya Halkları Enstitüsünde kayıtlı olan bu nüsha Türkoloji literatüründe "Anonim Tefsir" veya "Orta Asya Tefsiri" olarak da bilinmektedir. Nüshanın müstensihisi, istinsah yeri ve tarihi bilinmemektedir. Tefsir olarak bilinen eserde, satır altı kelime kelime çeviri de bulunmaktadır. Kusurlu bir nüshadır ve 147 varaktan oluşmaktadır. Dili genel olarak Karanlı Türkçesidir. Fakat yer yer Oğuz, Çağatay, Kıpçak ve Harezmi Türkçesi izleri de görülmektedir (Eckmann, 1975: 21).

- Maverâünnehir'de XVI. yüzyılın ilk yarısında meydana getirilmiş olan Kur'an tercümesinin, iki nüshası bilinmektedir:

Birisi İstanbul Topkapı Sarayı III. Ahmet Kısmı 16 numarada kayıtlıdır. 308 varaktan oluşmaktadır. Müstensihinin adı ve istinsah yeri bilinmemektedir. Diğeri ise Konya Mevlana Müzesi Kitaplığı 6624/921 numarada kayıtlıdır. 1304 sayfadan oluşmaktadır. Müstensihinin adı ve istinsah yeri bilinmemektedir. Bu nüshaların dili Çağataycadır. Daha önceki Doğu Türkçesi ile yapılan Kur'an tercümelerinin tesiri görülmektedir (Eckmann, 1975: 22).

A.3. Eski Anadolu Türkçesi Döneminde Yapılmış Kur'an Tercümeleri

Selçuklular döneminde Türkçe Kur'an tercümesi bulunmamaktadır. Kur'an'ın Anadolu Türkçesine tercümesine, Selçuklu devletinin dağılışıdan sonra Beylikler döneminde rastlanmaktadır. İlk dönemlerde Kur'an'ın tam tercümesine rastlanmaz. Bu tercümeler Doğu Türkçesiyle yapılan tercümelerin aksine, ibadet faaliyetlerine yönelik olarak kısa sure tercümeleri ve bir kısım ayetlerin tefsirleridir. Bunlar daha çok Fatiha, İhlas, Yasin, Tebareke, Amme cüzü, Ayetü'l-Kürsi gibi sure ve ayetlerin tefsirleridir. Bu sure tefsirlerinin, Ayetü'l-Kürsi hariç hemen hepsinin müellifinin Mustafa b. Muhammed olduğu kabul edilmektedir. Orhan Gazi devri bilginlerinden Mustafa b. Muhammed, iyi eğitim almış ve iyi Arapça bilgisine sahip devrinin önde gelen âlimlerindendir. Meydana getirdiği tefsirleri 1362-1368 yılları arasında yazdığı anlaşılmaktadır (Özkan, 2012: 128).

Kur'an'ın bir bütün halinde tefsir ve tercümelerine XIV. yüzyılın sonlarında başlanmıştır. Bu büyük tercümeler ya kelime kelime satır arası tercümeler ya da Kur'an'ın uzun tefsirlerle Türkçeye tercümesi şeklindedir. Bu tercümelerden istinsah tarihi bilinen en eskisi, Bursa Yazma ve Eski Basma Eserler Kütüphanesinde kayıtlı olan eserdir. Bu Kur'an tercümesi, satır arasındır ve istinsah tarihi H.804/M.1401'dir. Eser üzerine Murat Küçük, 2001 yılında Hamza Zülfikar danışmanlığında *Eski Anadolu Türkçesi Dönemine Ait Satır Arası İlk Kur'an Tercümesi (İnceleme-Metin-Dizin)* adlı doktora tezini hazırlamıştır.

Yapılan tercümeler arasında Muhammed b. Hamza tarafından H.824/M.1424'te meydana getirilen Kur'an tercümesi dikkate değerdir. Eser üzerine Ahmet Topaloğlu çalışmıştır:

Ahmet Topaloğlu (1976), *Muhammed Bin Hamza, XV. Yüzyıl Başlarında Yapılmış Satır-Arası Kur'an Tercümesi I (Giriş-Metin)*. İstanbul: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Ahmet Topaloğlu (1978), *Muhammed Bin Hamza, XV. Yüzyıl Başlarında Yapılmış Satır-Arası Kur'an Tercümesi II (Sözlük)*. İstanbul: Kültür Bakanlığı Yayınları.

XV. yüzyılın ilk yarısında, satır arası tercümeler ile geniş tefsir arası bir yol izlenerek ortaya konmuş olan önemli bir Kur'an tercümesi de "Cevâhirü'l-Asdâf"tır. Eser üzerine Ahmet Topaloğlu çalışmıştır:

Ahmet Topaloğlu (1982), *Cevâhirü'l-Asdâf (Giriş-Metin-Sözlük)*. İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi (Yayımlanmamış Doçentlik Tezi).

Kur'an'ın uzun tefsirleri de Türkçeye çevrilmiştir. Bu tefsirlerin çoğu "Semerkandî" tefsiri esas alınarak yapılmıştır. Semerkandî Tefsirinin 3 ayrı tercümesi bulunmaktadır:

- Ahmed-i Dai, Tercüme-i Tefsir-i Ebu'l-Leys es-Semerkandî (Anadolu sahasında Türkçeye tercüme edilen ilk Kur'an tefsiri kabul edilir.)
- Musa b. Hacı Hüseyin el-İznîkî, Enfesü'l-Cevahir

- İbn Arabşah

Her üç tefsir de birbirine çok benzemektedir. Yalnızca giriş kısımlarında farklılıklar görülen bu tefsirlerin aynı tefsir olma ihtimali çok kuvvetlidir (Özkan, 2010: 554).

Esra Karabacak, 1992 yılında Emine Gürsoy Naskali danışmanlığında *Manisa İl Halk Kütüphanesi'ndeki Satır-Arası Kur'an Tercümesi: Giriş-Metin-Dizin I-III* adlı doktora tezini hazırlamıştır. Bu çalışmanın ilk cildi, iki yıl sonra Harvard Üniversitesinin Yakındoğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü tarafından *An Inter-linear Translation of The Qur'an Into Old Anatolian Turkish – Introduction and Text* adıyla yayımlanır. Takip eden yıllarda çalışmanın geri kalan kısmı da yayımlanır.

Sivas'ta Cumhuriyet Üniversitesi'nde 1992 yılında başlayan yüksek lisans çalışmaları yapılır. Bilal Yücel ve Burhan Paçacıoğlu danışmanlıklarında hazırlanan bu tezler Sivas Kongre ve Etnografya Müzesinde 84/176 numarada kayıtlı olan Kur'an tercümesi üzerinedir. 1992 yılında Hacı İbrahim Delice, Hikmet Yılmaz ve Ali Akar'ın hazırlamış olduğu üç yüksek lisans tezi bitirilir. 1995 yılında Emin Eminoglu ve 1998 yılında Mehtap Alper de bu kervana katılır.

Esra Karabacak, 1998 yılında British Museum Or. 9515 numarada kayıtlı olan satır altı Farsça ve Türkçe tercümeli karışık dilli bir Kur'an tercümesini *Satır-arası Kur'an Tercümesi (British Museum Or. 9515) (Giriş- Dilbilgisi İncelemesi- Metin- Dizin)* adıyla yayımlar. Karabacak, bu çalışmasının yalnızca metin kısmını 2008 yılında tekrar yayımlamıştır.

Bu çalışmaların ardından 2000 yılında, İstanbul Üniversitesi'nde Nuri Yüce danışmanlığında Osman Toker tarafından *Karışık Dilli Kur'an Tercümesi (Varak No: 109b-144a)* adlı yüksek lisans çalışması yapılır. Süleymaniye Kütüphanesinde Yazma Bağışlar Bölümünde 3966 numarada kayıtlı bulunan bu eser, Nuri Yüce tarafından bilim dünyasına tanıtılmıştır. Çalışmanın adından da anlaşılacağı üzere karılık dilli bir nüshadır. Harezmi Türkçesi ve Eski Anadolu Türkçesi özelliklerini barındırır. Sonraki yıllarda bu eserin diğer varakları üzerinde değişik araştırmacılar tarafından da yüksek lisans çalışmaları yapılır (Müfettişoğlu 2006; Hillhouse 2006; Yılmaz 2007; Uygun 2007).

Yedi yıl sonra Sivas'ta başlanan yüksek lisans tezlerinin devamı gelir. 2005'te Mehmet Kütükçü ve İlkey Budak'ın hazırlamış olduğu iki yüksek lisans tezi daha bitirilir. Bu tezleri 2006 yılında Harun Küpeli'nin ve 2007 yılında Vefa Ayhan'ın hazırladığı tezler takip eder.

2013 yılında, Niğde Üniversitesi'nde Abdullah Kök danışmanlığında Betül Yalçın Akcan tarafından *Eski Anadolu Türkçesi satırarası Kur'an Tercümesi (Giriş-Metin-Dizin)* adlı yüksek lisans tezi çalışması yapılır. Çalışmanın konusu olan eser Arnavutluk Devlet Arşivi, Türkçe yazmalar bölümünde 05 numarada kayıtlıdır.

2015 yılında, Erciyes Üniversitesi'nde Mustafa Argunşah danışmanlığında Buket Işıkcıan Yılmaz tarafından *Kayseri Raşit Efendi Kütüphanesi'ndeki Satır Arası Kur'an Tercümesi 1a – 216b: Giriş – metin – sözlük – tıpkıbasım* adlı yüksek lisans çalışması yapılır. Çalışmanın konusu olan eser adından da anlaşılacağı üzere, Kayseri Raşit Efendi Kütüphanesi'nde 26786 numarada kayıtlıdır.

2016 yılında Akdeniz Üniversitesi'nde Suat Ünlü danışmanlığında Cem Tuna tarafından *Berlin El Yazmaları Kütüphanesi'ndeki Eski Anadolu Türkçesi satır-arası Kur'an Tercümesi (Giriş-Metin)* adlı yüksek lisans çalışması yapılır. Çalışmanın konusu olan eser adından da anlaşılacağı üzere, Berlin El Yazması Kütüphanesi'nde 45 numarada kayıtlıdır.

B. Kur'an Çevirilerinin Dil Çalışmaları Bakımından Önemi

Farklı coğrafyalarda ve dönemlerde ortaya konulan Kur'an tercümeleri Türkçenin tarihi gelişimini ve dil malzemesini ortaya koyması bakımından önemli eserlerdir. Kur'an tercümeleri nazım ve nesir türündeki diğer eserlere nazaran çok daha sağlam sonuçlara ulaşılacak kaynaklar oldukları bilim çevrelerince kabul edilmektedir (Küçük, 2014: 25).

Bu tercümeler Kur'an'ın kutsallığı göz önünde bulundurularak titizlikle hazırlanmış eserlerdir. Türkçenin Arapça karşısındaki kelime hazinesini, kelime türetme şekillerini ve ifade gücünü ortaya koyarlar. Özellikle satır altı türünde ortaya konulmuş çeviriler tefsir türündeki çevirilerden farklı olarak, Arapça kelimeye doğrudan bir anlam verme kaygısıyla ve titizliğiyle hazırlandıkları için eski Türkçe kelimenin o devirdeki anlamını Arapçasıyla tayin etmeyi mümkün kılarlar. Bu anlamda ortaya konulan tercümelerde Arapça bir kelimenin farklı farklı çevrilmesi ve yahut aynı kelimede bazı ses değişiklikleri görülmesi çevirmenin muhiti ve lehçesiyle ilgilidir (İnan, 1988: 79). Dolayısıyla bu eserler üzerinden Türkçenin farklı dönem ve coğrafyalardaki kelime hazinesini ve şekil bilgisini takip etmek mümkündür.

Kur'an tercümelerinin bir başka önemi de, Kur'an'ın, hayatın tüm yönlerini düzenleyen hukuki nitelikli bir eser olması bakımından farklı alanlarla ilgili kelimeleri içermesidir. Ayrıca bu eserler, sözlükçülüğün henüz gelişmediği dönemlerde bazen sözlük yerini de tutmuşlardır (Küçük 2014: 25-26).

C. Üzerinde Çalışılan Çorum Müzesi 10172 Numarada Kayıtlı Bulunan Nüsha Üzerine

Çalışmamıza konu olan Çorum Müzesi 10172 numarada kayıtlı olan nüsha şirazeli, miklepli, koyu kahverengi meşin ciltlidir. Varakları yer yer tamir görmüş beyaz kağıda, sülüs kırmasıyla yazılmıştır. Yazmada ana metin yani Arapça kısım, harekeli sülüs kırmasıyla ve satır arası açıklamalar ise harekeli nesih hatla yazılmıştır. Eser 540 varak ve 8 satırdan oluşmaktadır.

Nüshanın müstensihî ve istinsah tarihiyle ilgili olarak metinde herhangi bir kayıt bulunmamaktadır (Cin, 2018: 120).

Eser Besmele ve Fatiha ile başlamıştır fakat satır arası anlam verilmeye Kur'an'ın ikinci suresi olan Bakara Suresi ile başlanmıştır. Surenin başında bulunan besmeleye anlam verilmiştir. Tevbe Suresi dışında tüm sureler besmele ile başlamaktadır ancak besmelenin çevirisi Bakara suresi dışında yapılmamıştır. Türkçe çevirisi bulunması gereken satırın boş kalmaması ve metinde birliği sağlamak adına Bakara Suresinde yapılan besmele çevirisi diğer surelere köşeli parantez ([]) içinde eklenmiştir.

Eserde ayet duraklarının bazen verilip bazen de verilmediği görülmektedir. Bu ayet duraklarının yeri Kur'an-ı Kerim'den belirlenmiş ve sure içinde ayetler esas alınarak verilmiştir. Satır ve sayfa numarası takibi ayet içinde gösterilmiştir.

Eserde bazı sayfaların hasarlı olmasından dolayı yer yer okunamayan kelimeler bulunmaktadır. Bunlar metin içinde üç nokta (...) ile gösterilmiştir. Bununla birlikte nüshada Arapça kısmının yanlış yazılıp üstünün çizildiği bir satıra rastlanmaktadır. Bu satıra haliyle Türkçe anlam da verilmemiştir ve satır boş kalmıştır (bk. 74r4). Harekeli olan yazmada birkaç kelimenin harekelenmediği görülmektedir (bk. eylük eyledüm 6r6, gönenmek 73r4, salkumlar 196v4). Yazmanın bazı sayfalarının sağında, solunda veya üstünde yazılmış Arapça kısımlara rastlanır. Bu kısımların çevirisi çoğunlukla yapılmamakla birlikte, bazılarının ait oldukları satır küçük bir ok ile gösterilmiştir.

Eserde satır arası kelime çevirilerinin yanı sıra, “yani” kelimesiyle başlayan kısa açıklamalara yer verilmiştir. Bu açıklamalar metin içerisinde italik olarak yazılmıştır. *Enfâl Sûresi* 54. ayetten sonra satır arası anlam verilmemiş pek çok kelimeye rastlanmaktadır. Bazen bir ayet içinde tek kelimelik çeviriler görülmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İNCELEME

1.1. İmla Özellikleri

Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait metinlerde, üzerinde en çok durulan konulardan birisi kelimelerin ve eklerin imlasıdır. Arap harfleriyle kaleme alınan bu eserlerde, harflerin Türkçenin seslerini karşılamadaki sorunlar ele alınmıştır. Üzerinde çalıştığımız metnin transkripsiyonlu alfabe aktaramını yaparken bu tarz bazı imla problemleriyle karşılaştık. Bunun yanı sıra kalın sıradan gelen kelimelere getirilen bazı eklerin kef (ك) ile, ince sıradan getirilen kelimelere ise kaf (ق) ile yazılması gibi tutarsızlıklar göze çarpmaktadır. Bu başlık altında sıkça karşılaştığımız imla problemleri uygun başlıklar altında verilmeye çalışılmıştır.

1.1.1. Türkçe Kelime ve Eklerin İmlası

Eski harfli Türk alfabesinin Türkçenin seslerini karşılamadaki yetersizliği yazı dilinde bazı ikililikler ortaya çıkarmıştır. /ç/, /g/, /k/, /η/, /p/ ünsüzleri ve /o/, /ö/, /u/, /ü/ ünlüleri bu noktada en dikkat çeken seslerdir. Buna bağlı olarak pek çok kelime ve ekin okunuşlarında farklılıklar görülmektedir.

1.1.1.1. /c/, /ç/ Ünsüzlerinin İmlası

Metinde /ç/ harfi ile yazılan bazı kelimelerin /c/ harfi ile yazıldığı örneklerle sıkça rastlanmaktadır. Biz metinde bugünkü Türkiye Türkçesini esas alarak, bugün /ç/ sesi ile kullandığımız kelimeleri, metnin imlasından bağımsız olarak /ç/ sesi ile okuduk. Fakat bugün /c/ sesi ile okuyup metinde hem /c/ hem de /ç/ sesi ile kullanılan kelimeler veya ekler, metnin imlasına göre okunmuştur.

/ç/ ünsüzünün /c/ harfiyle gösterilmesi: güç 188v2, avuç 33v3, genç 249v4, ödünç 32v5, suçdan 14v7, yalavaç 255v6, kullukçısına 70r1

/ç/ ünsüzünün hem /ç/ hem de /c/ harfiyle gösterilmesi: hıc 83v6; hiç 14r2, icün 45r2; içün 30r8, ağac 211v1; ağaç 137v2, üç 25v1; üçde 64v1, icinde 117v6; içlerinde 29v5, calablar 196r3; çalap 123v4, burcdan 64v2, burçlar 73r6, nicesi 10r4; niçesi 41r3

“-AcAk” sıfat-fiilinin bir yerde /ç/ sesi ile yazımına rastlanmaktadır: tekye uraçaç 244v5

“-IcI/-UcU” fiilden isim yapım ekinin /ç/ sesi ile yazıldığı birkaç örneğe rastlanmaktadır: çıkıçılar 91v8, dileyiçüven 131r3, şaklayıçuvan 150r5

1.1.1.2. /b/, /p/ Ünsüzlerinin İmlası

-Ip/-Up zarf-fiil eki metinde her zaman /b/ sesi ile yazılmıştır.

“çalap” kelimesinin yazımında /b/ sesi tercih edilmiştir, yalnızca bir yerde /p/ sesiyle yazımına rastlanmaktadır: çalapııuzdur 18r3. Türkçe kelime imlası gereği metinde /p/ ile yazılmıştır.

“kopar-” fiilinin yazımında /p/ sesi tercih edilmiştir, yalnızca bir yerde /b/ sesiyle yazımına rastlanmaktadır: kıobaravuz 173r7. Türkçe kelime imlası gereği metinde /p/ ile yazılmıştır.

“bul-” fiilinin yazımında /b/ sesi kullanılmıştır, fakat bir yerde /p/ sesiyle yazımına rastlanmaktadır: puldukı 126r8.

Yeter anlamına gelen “tap” kelimesinin yazımında /p/ sesi tercih edilmiştir, yalnızca bir yerde /b/ sesiyle yazımına rastlanmaktadır: tab 72r4. Kelime metin içinde Türkçe kelime imlası gereği /p/ ile yazılmıştır.

/p/ ünsüzünün /b/ harfiyle gösterilmesi: bişe 70r8, bişürür 244v4, bııar 250r1, bek 35r1, şarb 210v7

/p/ ünsüzünün hem /p/ hem de /b/ harfiyle gösterilmesi: diblü 219v/6, dipden 203v6; debrenür 108r2, deprenür 181v1; heb 207r4, hep 51r8; kıablayıcı 79v7, kıaplayıcıdur 189v6 ; tabdı 95v4, tapam 110r1

1.1.1.3. /g/, ı /, /k/ Ünsüzlerinin İmlası

Metinde g/, ı /, /k/ sesleri için ayırt edici bir imla kullanılmamıştır. Tümü keı (ك) ile yazılmıştır.

/g/ ünsüzünün başta gösterilmesi (ك): gizlü 38r1, gice 38r1, genç 249v4, gey 42r5, gerçek 103r6, gölgesi 207v5, göıülleri 235r3, geniş 242v6, genlik 33r6, genezdür 252v3

/g/ ünsüzünün ortada gösterilmesi (ك): degül 25v6, yegrek 14r8

/k/ ünsüzünün başta gösterilmesi (ك): kim 38r4, kışı 16v2, kıçı 120v2, götürücüler 120v2

/k/ ünsüzünün ortada gösterilmesi (ك): çekirdeği 70r5, çekdi 203v2, dileklerine 208r1

(ك): görklü 200v2, dikile 213r3, ekindür 29r6

/k/ ünsüzünün sonda gösterilmesi (ك): berk 46v7, dirlik 244r8, eksüklük 76r2, erkek 63v5, direk 120r7, köpük 205v2

/ı/ ünsüzünün ortada gösterilmesi (ك): yaıada 188v2, geıez 84v8, baıa 45v3, yaışıya 247v1, yalııuzken 131r7, beıdeş 115r6, saıa 253r5, ıoıuz 86v4, teıri 41v4

(ك): aıa 18r3, göıülleri 235r3, kıaraıuluk 108r5

/ŋ/ ünsüzünün sonda gösterilmesi (ك): şoŋ 136v1, geŋ 36r4, biŋ 48r8, anuŋ 207r1

Metinde iki örnekte nazal /ŋ/ sesi için ng (ك) harfleri kullanılmıştır: daŋ alurlar 159r7, 171r3

1.1.1.4. /t/ Ünsüzünün İmlası

Metinde kalın ünlülü Türkçe kelime başlarındaki /t/ sesi tı (ط) ile yazılmıştır: ap 72r4, apdı 95v4, adura 111r2, ağılmışlarken 130r3, aŋ 188r1, anıķ 39r5, artuŋ 234r5, adıcıdur 60r8, oğar 250r6, oķuz 240r8, urgurdular 2r4, , amu 159v6, , ayıncaķ 245v6, ağ 35v8, utular 39v6

Kelime başı /t/ sesinin ötümlüleşerek /d/ sesine dönüşmesi metinde sık karşılaşılan bir ses hadisesidir. (bk. Ötümlüleşme t>d)

ökülmüş 121r3 örneğinde ince ünlülü dökül- fiili tı (ط) ile yazılmıştır.

İnce ünlülü teŋri kelimesi te (ت) ile yazılmıştır.

1.1.1.5. /s/ Ünsüzünün İmlası

Metinde kalın ünlülü Türkçe kelime başlarındaki /s/ sesi sad (ص) ile yazılmıştır: ağ 62v6, ağırlardur 108r4, ağışı 23v6, aķına 26r8, aķladı 87r4, arp 210v7, aru 9v3, ayru 23r8, atarlar 72v2, ıdılar 155r2, ıķlık 148v3, ıyrıncaķ 36v1, oŋra 134v7, ovuk 53r2, u 8r3, alkımlar 115r5, ınadı 16v1, orarlar 23v7

Yukarıda verilen örneklerden bazılarının sin (س) harfi ile yazımlarına da rastlanmaktadır: salkımda 36r3, sına 56r8, sorar 83r2

Kalın ünlülü olup sad (ص) ile yazılması gerekirken sin (س) ile yazılan bir kelime vardır: saç 16v1

Metinde ince ünlülü Türkçe kelime başlarındaki /s/ sesi sin (س) ile yazılmıştır: sekpenme 23r4, sekiz 120v3, semizler 196v8, sevgulik 260r7, sin 174v8, sivrisiŋek 4v4, söygerler 116r3, söyledi 50v3, süŋükler 35v5, süd 66r1

Yukarıda verilen örneklerden “süt” kelimesinin sad (ص) harfi ile yazımına da rastlanmaktadır: şüdden 31r2

1.1.1.6. Kapalı e’nin İmlası

Metinde, bugünkü ses özelliklerini dikkate alarak kesre ile harekelenmiş kelimeleri kapalı e sesi olarak okuduk. Kapalı e ile yazılan pek çok kelimenin günümüz fonetiğine uygun olarak üstün ile harekelenmiş biçimleri de bulunmaktadır: dëlemeyesin 234r8 (del- fiili), ël 130r4, yël 210v3, ërürdi 152v6, vërürsiz 171v8, ësici 172r8, ënici 224r7, yëmiş 4v1, ëvlere 24v2, yër 107v5, yëtdügin 221v8, yëynilerken 158v7, gece 7r5, këz 155r3

Yalnızca kapalı e ile yazımına rastladığımız kelimeler şunlardır: bèllerüñüzdendür 66r4, dèriz 24r1, bèslenesin 260r7, dèrnek 257r5, yègrek 14r8, yègdür 3v1, èşik 243r1, ètmedi 5v5

Metinde hem kesre ile harekelenip hem de ye (ي) sesinin yazıldığı bazı örneklerle rastlanmaktadır. Biz bu imlayı da kapalı e sesi gibi okumayı uygun gördük. Metinde bu imlanın görüldüğü bazı örnekler şunlardır: dèdi 16v5, dèrdi 6r2, dère 74v2, yèñ 125r8, gèrür 127r4, gèñlik 7v8, gèñ 33r7, 121r8, èden 11r2, vèürsüz 11r7, vèrñ 66r7, vèr 159v5, vèrişürsüz 11v1, èy 3v8, yèñ 5v6

1.1.1.7. Türkçe Ekler

Arap harflerinin imlası gereği ekler kelime kök veya gövdelerine bitişik veya ayrı yazılır. Ancak hiçbir sebebe bağlı olmadan eklerin kelime kök ve gövdeden ayrı yazıldığı örneklerle de rastlanmaktadır. Bu konuda bir imla geleneğinden bahsetmek güçtür. Bu durum Uygur imla geleneğinin ve oradan da Orta Türkçe dönemi eserlerinin Eski Anadolu Türkçesi metinlerindeki bir imla kalıntısı olarak değerlendirilebilir (Küçük 2014: 36).

Metinde kelime kök ve gövdesi ile ek arasında dudak uyumsuzluklarına ve ünsüz benzeşmesine aykırı olan örneklerle sıkça rastlanmaktadır: gökile 21r2, ‘azābludur 41v5, elüñdedür 43v1, arduñuzdan 77r3, silāhlaruñuzı 77r7, zūlmiken 116r3, dileklerle 117r8, āyetlerümüzi 121v7, yohsılıkdan 122r2, olduğıdı 122v6, yūriyicilerñ 193r3, indirücilerñ 198r4

1.1.1.7.1. Ek Uyumsuzluğu

Bazı Türkçe eklerin yabancı kelimelere eklenişinde ek uyumsuzlukları görülmektedir: düşmanlık 18r1, bañıllık 80r5, gāfıllık 254v4, taqşırılık 107r6, za‘ıflık 152r5, dünyālık 6v1, gümānsuzluk 218v1, ħarışlığı 13r1, kāfırlığı 59v1, helāklige 25r4, peygamberlik 70r6

1.1.2. Alıntı Kelimelerin İmlası

Metinde bazı alıntı kelimelerin yazımlarında asıllarından farklı imlalar görülmektedir. Özellikle satır arası bir Kur’an tercümesinde Arapça kelimelerinin asıllarından farklı yazılması dikkat çekicidir. Bununla birlikte metinde aynı kelimenin farklı imlayla yazıldığı örneklerle de rastlanmaktadır.

1.1.2.1. Alıntı Kelimelerin İmlasında Ünsüzlerin Durumu

Arapça hı (ح) harfi ile yazılan “hısım” kelimesinin metinde ha (ه) harfi ile yazımına da rastlanmaktadır: 62v2, 68r4, 68r5, 81r1, 102r4, 167v5

Metinde “‘afv eyle-” fiilinde Arapça ‘afv kelimesinin sonundaki /v/ ünsüzünün yazılmadığı üç örneğe rastlanmaktadır: 54v3, 88v8, 161v2. Bunlar metin içinde Arapça aslına sadık kalınarak “‘afv” şeklinde yazılmıştır.

Arapçada şeddeli yazılan bazı kelimeler, metinde de Arapça yazımına sadık kalınarak çift yazılmıştır: kerre 260r4, ma‘şiiyet 10v8, perri 118v2, vaqıyye 48r7, vaşiiyetden 64r5, zekeriyyā 44v3

Metinde “kere” “masiyet”, “peri” ve “vasiyet” kelimelerinin şeddesiz örnekleri görülürken, diğer iki kelimenin yalnızca şeddeli yazımı mevcuttur.

Metinde Arapça “ḥaḥḥ” kelimesinin yalın hali, genel olarak şeddesizdir. Şeddeli yazıldığı bir örneğe rastlanmaktadır: ḥaḥḥ 9v6. Ayrıca kendisinde sonra hâl eki aldığı durumlarda da şeddesiz yazımlarına rastlanmaktadır: ḥaḥḥı 205v2, 247v1; ḥaḥḥa 183r4, 229r3

Metinde Arapça “ḥadd” kelimesinin yalın hali, şeddesizdir. Şeddeli yazımına rastlanmamaktadır: ḥad 120v1

Metinde Arapça “rabb” kelimesinin yalın hali, Arapça aslında olduğu gibi şeddeli yazılmıştır: rabb 2r3.

Metinde Arapça “minnet” kelimesinin şeddesiz yazıldığı örneklere rastlanmaktadır: minnet eyledi 201r4, minnet eyledük 260r4

Metinde Arapça “mekke” kelimesinin şeddesiz yazıldığı örneklere rastlanmaktadır: mekkeye 212r8

Metinde Farsça “ferište” kelimesinin sonundaki güzel he sesi bazen /e/ olarak kalmış bazen de /h/ sesi olarak metne yansımıştır. Ağırlıklı olarak /e/ sesi ile okunuşu kullanılmıştır: ferişteh 5r7

Metinde bir yerde “süre” kelimesinin, kelime sonunda /t/ sesiyle yazımına da rastlanmaktadır: sûret 164r5

Bugün “ejderha” olarak kullandığımız sözcük, metinde asıl, Farsça, yazımına sadık kalınmış şekliyle karşımıza çıkar: ejdehādur 135r5

1.1.2.2. Alıntı Kelimelerin İmlasında Ünlülerin Durumu

“velakin” yazımında Arapça aslındaki lam elif (ﻻ) harfinin aksine lam (ﻝ) harfi kullanılmış ve harekelenmiştir. Metinde bu kelimenin ayrıca med harfiyle yazılmış olan “velikin” biçimi de bulunmaktadır.

“düşman” kelimesinin iki yerde med harfiyle yazımına rastlanmaktadır: düşmāndur 6r1, düşmānlıktan 98v3

Metinde “emin” kelimesinin birinci ünlüsünün hem üstün ile harekelenmiş “emīn” şekli hem de kesre ile harekelenmiş “imīn” şekli görülür. Ayrıca ilk ünlünün ye med harfi (ع) ile yazıldığı örneğe de rastlanmaktadır: 50v6. Fakat uzatılmadan “imīn” şeklinde okunmuştur.

Bugün “tez” olarak kullandığımız Farsça “tīz” kelimesinin yazımı da iki türdür. Yalnızca kesre ile harekelenmiş şeklini yanı sıra med harfinin yazıldığı şekle de rastlanmaktadır. Yalnızca hareke ile gösterildiği yerler şunlardır: 42v4, 114r6, 119v8, 256v5, 257v6, 258v1, 110v5, 257r8, 257v4

“ādemī” ve “ebedī” kelimelerinin sonundaki uzun /i/ ünlüsünün yazımında med harfinin kullanılmadığı örneklerle rastlanmaktadır: ādemīler 103v3, ādemīlere 169v8, 170r1, ādemīler 172v3, ebedī kalmak 210v2, ebedī kalıcılardır 173r4, ebedī kalıcılarken 118v4, ebedī kalıcılar 84v8

“rūzi” kelimesinin son ünlüsünün yalnızca kesre ile gösterilmesinin yanı sıra med harfi ile gösterildiği örneklerle de rastlanmaktadır. Med harfi ile gösterildiği yerler şunlardır: 63v1, 127r8, 145v8, 206v1, 224v1, 225r6, 225v1, 229v2, 233v5, 233v6, 237v3, 267r5, 267r6

Arapça sülasi kök şeklinde olup Türkçeye geçen bazı kelimelerde, Türkçenin fonetiği gereği iki ünsüz arasında ünlü türemesi görülmektedir. Metinde bu ünlü türemelerinin yuvarlak ve düz ünlülü şekillerine rastlanmaktadır: kavım 17r2, kavumlarından 232v2, kavil 137r5, kavul 153v3, zaḥımlarda 22v6, zaḥum 59r1, zulım 67r6, zulüm 175v1

Metinde bir yerde Farsça seslenme edatı olan /ā/ ile karşılaşılmaktadır. Kelime sonuna eklenen bu edat /ā/ ile gösterilmesi gerekirken, metinde yalnızca harekelenmiştir. Edat metin içinde ayırt edilmesi açısından /ā/ harfi ile gösterilmiştir: çalabumuzā 133v3

Metinde kelime sonunda uzun okunması gereken harflerin yazımında med harfi dışında elif-i maksure kullanımına da rastlanmaktadır. Bu kullanım özellikle özel isimlerde görülmektedir: taḫvā 267r6, mūsā 7v3, ‘isā 89v1 , ḥavvāy 144r3

1.1.3. Metnin İmlasında Görülen Diğer Hususlar

1.1.3.1. Soru Ekinin Yazılışı

Metinde soru ekinde kalınlık-incelik uyumu tamdır. Soru eki genel olarak mī, mi şeklinde kullanılmıştır. Yuvarlak ünlülü biçimlerine rastlanmakla birlikte bu kullanımların kimisinde düzlük-yuvarlaklık uyumu takip edilebilirken kimisinde bu uyum görülmemektedir.

bilmedūḡ mü 32v6, ḥased eylerler mü 70r5, endīše eylemez mü 73v7, ayıtmadum mu 5v2, ṭanuḡluḡ mu 106r3, ayruḡ mī 49r8, baḡduḡ mī 32v1, bilmedū mi 207r3, bilmedūḡ mi 14r8, buyurur mī 49r4, dutsun mī 223v2, geldūḡ mi 131r 7, emīn oldu mī 134r6, yıḡmadum mī 125v6,

yıgmaduḡ mı 81v7, olmaduḡ mı 81v7, olduḡuz mı 16v8, şanduḡuz mı 27v3, ikrār eyledüḡüz mı 49r6, inanmaduḡ mı 35v7, degül mı 107r4, namāzlaruḡ mı 189r4, taḡladuḡuz mı 131r4, görmedüḡ mı 69r4, olduḡ mı 203v8, ṭapalum mı 111v5, kāfir olduḡuz mı 51v8, ḡorḡutduḡ mı 2v1, ṭutduḡuz mı 10v6

Metinde soru ekinin devrik kullanımlarına da sıkça rastlanır. Soru ekinin isim ve yardımcı fiil arasına girdiḡi örnekler şu şekildedir: ortaḡ mı eylerler 144r6, ṭama‘ mı eylersiz 10r5, secde mi eyleyeyim 236v5, degşirmek mi istersiz 8v1

1.1.3.2. Bitişik ve Ayrı Yazılan Kelimeler

Metinde “içün, ile” kelimeleri bazen kendinden önceki kelimeye bitişik bazen de ayrı yazılmıştır. Bu sözcükler önceki kelime ile bitişik yazılırken gerekli ses hadisesine uğramadığı örneklere rastlanmaktadır.

ādemilerçün 50v5, görmegiçün 68r8, kendöziçün 232r7, beyerlemegile 44v2, dīnile 157v3, ögüdile 230v3, güçile 34v8, bilmezlikile 65r2

1.1.3.3. Kelime Kökünde İkili veya Çoklu Yazılışlar

Türkçe kelimelerde kelime kökünde çok sayıda ikili ya da çoklu yazılışlara rastlanmaktadır.

aḡdurınıldılar 89r2, aḡdırınıldılar 88v7; anıḡ 21v7, anuḡ 76v1; arı 87v6, aru 101r4; biyerlenmeye 16r8, beyerlenmeye 160r4; degşirürse 14v4, degşürdi 141r3; dirildinelmişler 240r3, dirildinilmişler 235r8; dönderdi 18v1, döndirdiler 159v4, döndürdi 56r8; dönderinile 128v8, döndirini 198v4, döndirinülür 27r2, döndürinile 102r8, döndürünildi 5r2; döndirinel 107r2, döndirüneler 254v5, döndürinel 157r6, döndürüneler 11v4; eşideler 98v6, işidesiz 0v2; eyliğinden 67v1, eylük 6v3; gümüşden 42r2, gümüşi 157v6; givire 64v3, givüre 85v6; indirinildi 124r5, indirünildi 140v1, indürinildi 17v6, indürünildi 23v3; ḡaraḡlıḡlarında 114v8, ḡaraḡluḡ 108r5, ḡaraḡulıḡ 3v2; muştular 44v7, muştılar 45v1; od 6r5, ot 70r8; oḡıdılar 144r4, oḡudılar 172v1; olınur 145r4, olundu 114r5; şayrılıḡ 27v5, şayrulıḡ 2v7, şayrulıḡdur 2v6; heb 151v7, hep 51r8; beyinsiz 39r4, beyünsüzler 18r8

1.1.3.4. Metinde Görülen Bazı İmla Problemleri

Metinde müstensihatten kaynaklı olduḡunu düşündüḡümüz bazı imla problemleri vardır. Bunlar gerek Kur’an’ın Türkçe kelime meali ve gerekse diḡer Kur’an tercümelerine binaen yapılmış tespitlerdir. Genel olarak harf hatası, hareke hatası, yanlış harf kullanımı, ekstra harf kullanımı, eksik harf yazımı, olumlu-olumsuzluk durumu, soru ekinin yazılmaması durumu gibi problemlerdir.

Bu imla problemlerine bakarak müstensih'in üslubu hakkında, vav (و) harfini dal (د) harfi gibi, re (ر) harfini ze (ز) harfi gibi ve dal (د) harfini de bazen re (ر) bazen de vav (و) harfi gibi yazdığını söyleyebiliriz. Ayrıca üstün ve ötrenin birbirlerinin yerine kullanılmış gibi görünecek kadar benzer yazıldığı örnekler görülmektedir.

Metinde dikkat çeken birbirlerinin yerine kullanılan sözcükler bulunmaktadır:

- “degül” kelimesinin “dükeli” şeklinde yazılması,
“degül” kelimesi metinde 18 kez (19v1, 22r2, 60v1, 82r3, 92v8, 106v5, 107r2, 107r7, 108r2, 108r2, 110r2, 111r4, 112v4, 115v7, 123r6, 143v8, 144r1, 148v2) “dükeli” olarak yazılmıştır. “dükeli” kelimesinin “degül” olarak yazıldığı örneğe ise 6 kez (20v4, 111v3, 151r2, 181v2, 234v1, 258r7) rastlanmaktadır.
- “ortak” kelimesinin “artuk” şeklinde yazılması (Türkistan sahası imla özelliği),
“ortak” kelimesi metinde 11 kez (47r7, 68r3, 69v5, 69v6, 78v8, 79r1, 106r8, 106r8, 123v3, 241r6, 247r1) “artuk” olarak yazılmıştır. “artuk” kelimesinin “ortak” olarak yazıldığı örneğe ise 2 kez (183v3, 237v4) rastlanmaktadır.
- “ayruk” kelimesinin “artuk” şeklinde yazılması,
“ayruk” kelimesi metinde 3 kez (14v2, 86v5, 132v7) “artuk” olarak yazılmıştır.
- “belki” kelimesinin “bilün” şeklinde yazılması,
“belki” kelimesi metinde 4 kez (21v4, 35v3, 55r6, 89v4) “bilün” olarak yazılmıştır. “bilün”ün “belki” olarak yazıldığı bir örneğe ise rastlanmamaktadır.
- “şagır” kelimesinin “şığır” şeklinde yazılması,
“şagır” kelimesi metinde 4 kez (3v2, 97r6, 97r6, 147r8) “şığır” olarak yazılmıştır. “şığır” kelimesinin “şagır” olarak yazıldığı bir örneğe ise rastlanmamaktadır.
- “yüz” kelimesinin “yavuz” şeklinde yazılması,
“yüz” kelimesi metinde 3 kez (35v3, 92v5, 165r7) “yavuz” olarak yazılmıştır. “yavuz” kelimesinin “yüz” olarak yazıldığı örneğe ise 1 kez (14r2) rastlanmaktadır.
- Zamir kökenli ikinci çokluk şahıs ekinin, “sizi, size” gibi hâl eki almış zamirlerle birbirlerinin yerine yazılması,
“size”nin ikinci çokluk şahıs eki olarak yazıldığı 7 örneğe (21v2, 37r5, 57v5, 73r5, 143v6, 184r5, 211r3) rastlanmaktadır. İkinci çokluk şahıs ekinin “size” olarak yazıldığı örneğe ise 1 kez (11v1) rastlanmaktadır.
“sizi”nin ikinci çokluk şahıs eki olarak yazıldığı 4 örneğe (41r1, 43v5, 59v4, 169v2) rastlanmaktadır. İkinci çokluk şahıs ekinin “sizi” olarak yazıldığı örneğe ise 2 kez (59v4, 65v1) rastlanmaktadır.

Müstensihin bu üsubu okuyucunun metni kolayca takip edebilmesi açısından metin içinde dipnotlarla gösterilmiştir. Metinde yazmadaki yazımlarına sadık kalınmış ve olması gereken anlamları dipnot olarak gösterilmiştir.

Bunlara ek olarak yer yer bazı kelime çevirilerinin yapılmadığı göze çarpmaktadır. Özellikle Enfâl Suresi 54. ayetten sonra çeviride birçok kelimeye anlam verilmediği görülmektedir.

1.2. Ses Bilgisi Özellikleri

1.2.1. Düzleşme

Genel olarak yuvarlaklaşma hakimdir fakat bazı kelime ve eklerde düzleşme görülmektedir. Kelime kökü düz olduğu hâlde yuvarlak ünlülü bir ek alıp, arkasından tekrar düz ünlülü ek alan örnekler vardır. Metinde bu örneklerin hem düz hem de yuvarlak ünlülü şekillerine rastlanmaktadır.

artukluk 25r1, arulukdur 197v1, aruluğı 176v8, ayaklusı 86r5, ayruksı 9v6, azgunluk 58r4, bulınlar 145v3, buyrıına 129v7, buyurıcılar 167v3, cāzūlık 13v5, delulik 143v1, doğrılaruz 121r8, dōstlık 34v2, getirildi 121r4, getirünildi 4v2, gizlulik 259r2, güci 181r6, gümüşden 42r2, hōrlık 8v2, hoşnūdlık 42r5, ikindü 32r3, ilerügi 259v5, indürildi 2r5, indürinildi 17v6, karşusunda 204v5, kōrkusı 73r3, kōnıla 22v7, kōnşıya 68r4, kōrkıcılar 6v5, kōrkucıları 84v3, kōrkıdıcı 143v1, kōrkıtmak 236v1, koyucusın 182r2, muştılık 227r4, muştılar 45v1, oğlu 45v1, okıdılar 144r4, oldııuz 25v8, ögilmiş 209v1, şanusı 176r4, şayruluk 23v5, sevgulik 260r7, taıladııız 130v4, taıuklık 39v7, tekebbürlik 5v5, toğrı 27v3, toğrulığı 219r5, taıuklık 39v7, tolusı 50r5, unıdursız 108r8, unudılmişlardur 224r1, unutdıravuz 14r8, uydırurın 23v7, uydırınıldılar 190r6, yarusı 64r4, yavuzın 123r2, yavuzlık 44r1, yoıhsılııkdan 122r2, yoıhsullık 27v4, yoıksullık 8v2, yolu 23v8, yūnusı 179v6, yūridiler 57r6, yūrūdildi 207r2

“için” edatı metinde Eski Türkçeden farklı olarak ilk harfi düz ünlülü görülmektedir. Bununla birlikte metinde bir yerde, tıpkı bugünkü gibi, iki ünlüsü de düz bir şekilde görülür: için 121r4

1.2.2. Yuvarlaklaşma

Metinde Türkçenin tarihi dönemlerinde düz ünlüyle yazılan pek çok kelimenin kök, gövde ve eklerindeki ünlülerin yuvarlaklaştığı görülmektedir. Bu yuvarlaklaşmaların sebepleri arasında öndamak ünsüzü -ğ-, -g- sesinin düşmesi, dudak ünsüzlerinin (b, p, m, v, f) ve ı sesinin etkisi başta gelmektedir.

1.2.2.1. Kelime Kökünde Yuvarlaklaşma

- Öndamak ünsüzünün düşmesi sonucu ortaya çıkan yuvarlaklaşmalar:
 aru 216r1, kapularına 220v7, şaru 9v3, şanusı 176r4, yaru 63v7, ayru 185r2, bellü 190r3, bağlulığı 259v8, bahālu 93r4, yaşlu 9v1, ziyānlular 56r3

- Dudak ünsüzlerinin etkisiyle ortaya çıkan yuvarlaklaşmalar:
 çiftlenün 62v5, yardum eylemek 153r2, yavuz 10v8 < yabız (ET.) , ‘ayublardan 526, kavul 151r4, kavum 90r5, şaburludur 22r6, salqumlar 197r1 , sevgülürekdür 192v8

- ı sesinin etkisi sonucu ortaya çıkan yuvarlaklaşmalar:

yaluñuzken 131r7, karañu 173r6, karañulık 3v2

Bu yuvarlaklaşma daha çok çekim eklerinin etkisiyle ortaya çıkmıştır. Eklerdeki yuvarlaklaşmaları incelerken örnekleri verilecektir.

- Eski Anadolu Türkçesinin bir eğilimi olan yuvarlaklaşmaya paralel olarak bizim metnimizde de şu yuvarlaklaşmalar görülmektedir:

altun 48r7, çekürge 137r1, degül 103r1, gèrü 73r4, ılduz 192v1, kasuk 16v1, kaşurğa 36v8, kayğu 177r7, kendü 29v1, azğun 28v7, aruklar 196v3, azukun 25v6, bağırsakları 121r7, delüsin 214r6, eyü 38v1, yılqularda 224r6, yazı 42v5, üzerüme 72r7

Metinde “o” zamirinin Eski Türkçedeki şekli, /a/lı kullanımı yaygındır. Bununla birlikte yalın haldeyken Eski Anadolu Türkçesinin bir özelliği olan yuvarlaklaşma ses hadisesine uğradığı görülmektedir.

aña 2r5, ancadur 127v7, ancılayın 55r3, ancılayundur 24v7, anda 16v4, andan 106v6, anı 214v2, anıñ 21v7, anuñ 34v2, anlar 70r2

o 20r7, o 254r5, ol 122r4

1.2.2.2. Eklerde Yuvarlaklaşma

Türkçede düz ünlülü kelime kök ve gövdeden sonra düz ünlülü bir ek, yuvarlak ünlülü kelime kök ve gövdeden sonra yuvarlak ünlülü bir ek gelir görüşü genel olarak hâkimdir. Fakat bizim metnimizde bu görüşün aksine düzlük-yuvarlaklık uyumu genel olarak görülmemektedir.

Tablo 1.1. Kelime Kök ve Gövdesinde Düzlük-Yuvarlaklık Durumu

Ekler	Düz Ünlülü Kök ve Gövdeler	Yuvarlak Ünlülü Kök ve Gövdeler
-du/-dü	bilme-dü 207r3 oğuma-du 171r5 yañşulan-du 207r6	artur-du 3r6 üy-dü 139v5 vahy olun-du 184r8
-duğ/-dük	aç-duk 108v4 öğren-dük 115v8 muştıla-duğ 187v7	yağdur-duğ 132v5 üyür-dük 113v1 indür-dük 4r4
-duğ+/-dük+ (sıfıf-fiil)	bat-duğından 267r2 yavuz şan-duğına 147r4	toğ-duğı 217r8 öl-düğinden 224r5

	kıgır-duğuña 213r6	hayız gör-dügi 29r4
-dur/-dür (bildirme eki)	kılıcı-dur 28v2 bâtıl-dur 137v5 uy verici-dür 187r1	ton-dur 24r1 uç-dür 85r5 haberlü-dür 155r8
-uk/-ük (fiilden isim yapım eki)	ay(ı)r-uk 49r8 art-uk 37r6 tan(ı)-uk 18v3 uyan-uklar 242v8	buy(u)r-uk 129v8 böl-ük 223r5
+aru/+erü (yön gösterme)	il-erü 204r3	yuk-arü 63v6
+luk/+lük	koca-luk 36v8 ey(ü)-lük 158v8 dir(i)-lügen 246r3	artuk-luk 24v4 çok-luk 33r5 eksük-lük 76r2
+lu/+lü	at-lularuñla 237r1 dınak-luyı 121r5 ten-lü 264r2	artuk-lu 224v8 yüz-lü 45v1 göñül-lüdür 188r3
+sız/+süz +suz/+süz	beyin-süzler 3r3 arı-suzdur 99v5 hacet-süz 6v8	göz-süz 102v7 aru-suz 101r4 kaygu-suzlar 15r5
+um/+üm	'ahd-um 16v2 namâz-um 123v2 er-üm 187v8	oğl-um 185r7 göñl-üm 35v7 kendöz-üm 143v8
+umuz/+ümüz	çalab-umuz 17r3 cân-umuz 136r5 kavm-umuz 242v1	kul-umuz 4r4 güc-ümüz 3v5 söz-ümüz 222r4
+/ (n)ıñ/+(n)in +(n)uñ/+(n)ün (tamlayan)	çalab-unuñ kılın 252r3 iki-nün birinden 90v5 bölügüdür teñri-nün 95r4	odı tamu-nuñ 161r6 oğl-ınuñ haqqıla 90v5
+uñuz/+üñüz (iyelik)	çalab-uñuzdan 137v8 düşmanlar-uñuzu 136v3 kavl-üñüzi 8v8	yüz-üñüzi 18v7 üst-üñüzden 111r1 kendöz-üñüzden 225r3
-uñ/-üñ (emir)	şakın-uñ 88r3 tağ-uñ 107r4 vêr-üñ 183v4	uy-uñ 50v3 yu-ñ 87v3 getür-üñ 121v6
-uñuz/-üñüz (emir-istek)	incit-üñüz 210r4 katlan-uñuz 150r2	döndür- üñüz 129v3 ölç-üñüz 234r4
-sun(lar)/-sün(ler) (emir)	ayt-sunlar 63v3 yaz-sun 39r1 depele-sün 157r6	ayut-sun 39r3 ol-sun 262r3 gül-sünler 163v6
-avuz/-evüz (istek)	inan-avuz 137r3 kıgır-avuz 237v4 dirilt-evüz 228r2	koy-avuz 136r7 dölendür-evüz 210r6 göyündür-evüz 67r6
-ır/-ir -ur/-ür (geniş z.)	inan-ur 30v5 kazan-urular 117v2 çekış-ür misiz 131v1	ur-ur 211v2 indür-ür 140r7 gör-ür 126r6
-d(t)ur/-dür- (ettigenlik çatı eki)	kariş-tur-man 6v1 degzin-dür-ürsüz 39v/2 şıgın-dur-ırın 44v/1	öl-dür-di 35v2 kavuş-dur 202r5 tol-dur-am 125r/7

-ur/-ür- (ettirgenlik çatı eki)	art-ur-a 68v4 şad-ur-a 111r2 tamām deg-ür-e 46v6	dur-ur-duğuz 139r4 düş-ür- esin 239r8 üy-ür-dük 113v1
-ub/-üb	ikrār eyle-y-üb 6v2 yañıl-ub 75r8 geç-üb 102v5	dök-üb 69v2 ur-ub 55v6

Yukarıdaki tabloda yuvarlak ünlülü eklerin, hem yuvarlak hem de düz ünlülü kök ve gövdelere geldiği örnekler verilmiştir. Bununla birlikte verilen eklerin metinde düz ünlülü kullanımlarına da rastlanmaktadır. Yukarıdaki eklerle ilgili ek olarak şunları söyleyebiliriz:

- İsimdem isim yapan +II/+IU ekinin metinde düz ünlülü örneğine tek bir yerde rastlanmaktadır: işlidür 112r4
- Çokluk birinci şahıs iyelik ekinin ikinci ünlüsü her zaman yuvarlaktır fakat birinci ünlüsünün dar ünlülü şekillerine de rastlanmaktadır: hasretimüz 107r6, katımızda 57r6
- Çokluk ikinci şahıs iyelik ekinin ikinci ünlüsü her zaman yuvarlaktır fakat birinci ünlüsünün dar ünlülü şekillerine de rastlanmaktadır. Metinde iki ünlüsünün de düz olduğu bir örnek vardır: dīniñiz 87r1
- Metinde çokluk ikinci şahıs emir kipinin düz ünlülü örneğine bir yerde rastlanmaktadır: kığurıñ 247r1
- Çokluk ikinci şahıs emir-istek çekiminin düz ünlülü şekline rastlanmamaktadır.
- Çokluk birinci şahıs istek çekiminin düz ünlülü şekline rastlanmamaktadır.
- Metinde -Ip/-Up zarf fiil ekinin düz ünlülü örneğine tek bir yerde rastlanmaktadır: yañılıb 75r8

1.2.2.3. Hem Düz Hem Yuvarlak Ünlü ile Yazılan Kelime ve Ekler

Metinde yukarda verilen yuvarlaklaşma örneklerinin pek çoğunun düz ünlülü şekillerine rastlanmakla birlikte genel eğilim yuvarlak ünlülü yazımlarındadır. Metinde düz ünlülü yazımlarına da rastladığımız kelime ve ekler şunlardır:

añ-dır-ınıldılar 88v7, anıñ 21v7, artuq-lıq 25r1, arı 87v6, aru-lıq 197v1, aru-sız 130r6, ayr-ıq-lar 41r3, ayıra 122v1, az-ğın-rağ 95v4, azgın-lık 58r4, balçık 236v5, beyin-siz 39r4, degil 9v1, ey-lig-inden 67v1, givire 64v3, ıldızı 112r8, incitmez 34v7, in-dir-di 40v5, karañu-lık 3v2, kavil 137r5, kavım 17r2, kayğı 56v2, koca-lık 45r1, unut-dır-avuz 14r8, yılķılar 143r4, öñdin-gi-ler 127v7, tanıķ 39r5, tanuķ-lık 39v7, üzerine 2r7, yalnız 120r2, yandıların 66r8, yığl-ın-alar 24v7, şabır 19v8, şalkımlar 115r5, şarı 9v3, şayru-lık 2v7, yūri-diler 57r6, yoğsul-lıķdan 122r2, toğrı 3r7, zañımlara 93r7

1.2.3. Ünlü Düşmesi

Kelime sonunda iki ünsüz bulunan alıntılarda, Türkçe hece sistemine ve söylenişine uygun olarak araya giren ünlü harf, kelimeye ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde düşer.

‘adlile 70v6, ‘aqlun 205v8, ecrüm 186r1, fazlından 196r1, fir‘avna 135v1, ğaybı 109r5, hükmi 85v7, ħayrı 82v4, kavmı 86v2, kibri 127r2, küfrün 162v7, mekrüm 143r8, mışra 201v6, nefsi 26v5, neslin 142r7, ‘ömrün 171v5, vaktün 215v8, zulmı 52r2

Türkçe kelimelerde orta hecedeki dar ünlü, kelimeye ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde düşer. Genellikle organ adlarında görülen bu ses hadisesi metinde şu örneklerde görülür:

buyruğıyla 130r6, buyruldu 177r8 (buyur-); ayrıla 76v4 (ayrıl-); ayru 185r2, ayruk 4r5 (ayır-); boynına 232r5 (boyun); degşirürse 14v3 (değiş-); degşürevüz 70v1 (değiş-); aydayıdı 105r3 (ayıt-); yumşak 218r3 (yumuşa-); yumşatdu 57v2 (yumuşa-); koynum 259v3 (koyun); oğlum 185r7 (oğul); gönlünüz 10r2 (gönül); eylügile 22v7 (iyilik); iltesiz 65r7 (ilet-)

1.2.4. Ünlü Türemesi

Metinde kelime sonunda iki ünsüz bulunan alıntılarda, Türkçe hece sistemine ve söylenişine uygun olarak araya ünlü harf giren örneklere sıkça rastlanmaktadır. Kimi örneklerin hem dar hem de yuvarlak ünlülü örneklerine rastlamakla birlikte, Arapça veya Farsça asıllarındaki gibi yazılış şekillerine de rastlanmaktadır.

‘adil 117r2, ‘ayıblarlar 163r7, ‘ağıllar 203r2, bikir 9v1, ecirlerin 66v4, fazıl 25v7, fir‘avundan 190r4, ğayib oldı 106v2, ħışım-lara 23r3, ħışımlık 22v1, hüküm eyler 81v8, ħayır 14r6, kavil şırlar 137r5, kavım 177v6, kavulların 154r2, kavum 90r5, kibir eyleyici 220v8, küfür eylerler 111v5, mekir eyledük 199v5, meyil eylerler 228v2, mışır 197v8, mühür ura 108v7, nefis 256r4, nesil 44v6, ‘ömür verinile 13r2, ‘özürdür 141v1, şabır 19v8, şükür eylerler 124v6, vakit kıldı 131r5, zulüm olunmayalar 43r7, zulımlarından 83r4

Bugün kullandığımız “nar” sözcüğü, metinde asıl, Farsça, yazımına sadık kalınmış şekliyle karşımıza çıkar: enār 120r8

Türkçe karşılaştırma eki +rak, +rek, isme eklenirken ünlü türemesi meydana gelmiştir.

berkiregin 116r5, bilürirek 109v5, bilürürekdür 117r4, yüksegireklersüz 55r2, ħönırakğına 224v7, toğrı tırıcırak 122v7, yavuzırağdur 95v4, yavuzurağı 95v2, çoğurağvan 245r5, bilürürekdür 117r4

1.2.5. Hece Kaynaşması

Son hecesi ünlüyle biten bir kelimeden sonra ilk hecesinde ünlü olan bir kelime veya ilk hecesinde ünlü olan bir ek geldiğinde, üst üste gelen iki ünlü birleşerek tek bir kelime oluşturmuştur.

kendöz “kendi + öz” 56v5, 118v8, 229r5 ...

nesne “ne + ise + ne” 55v3, 144r6, 254v8 ...

nişe “ne + işe” 15v7, 95v8

nite “ne + ite” 33r4, 106v2, 248v1 ...

Ayrıca üç örnekte “ne” soru sözcüğü ve “ol -” fiilinin, konuşma dilindeki gibi hece kaynaşması ses hadisesine uğramış kullanımına rastlanmaktadır: noldı 33r1, 99r1, 215v4

1.2.6. Ötümlüleşme (Sedalılaşıma/Tonlulaşıma)

1.2.6.1. t > d

Eski Anadolu Türkçesinde kelime başındaki /t/ sesinin ötümlüleşmesi sık karşılaşılan bir ses hadisesidir. Metinde Eski Türkçe ve Orta Türkçe dönemlerinde /t/ sesi ile söylenen bazı kelimeler bu dönemde de kendisini korumuşken, bazıları ötümlüleşerek /d/ sesine dönüşmüştür. Bazı kelimelerin ise hem ötümlü hem de ötümsüz şekilde kullanımlarına rastlanmaktadır.

/t/ sesi ile kullanılan kelimeler:

tağ 10r4, tağıtdı 21r1, taş 8r3, tayanuram 259v3, toköz 240r8, tolar 98v7, tolduram 125r7, ton 126r3, tonatun 63r1, toğuz 22r1, tökülmiş 121r3

/d/ sesi ile kullanılan kelimeler:

dağdukları 86r8, degdi 106r2, depesinden 10r4, depeledi 34r1, dutılmadı mı 142r1, dutuşalar 30r5, dükene 251v5, dürlü 120r7

Hem /d/ hem de /t/ sesi ile kullanılan kelimeler:

tağılmışlarken 130r3, dağılaldı 57v3; tağ 188r1, dağ 159r7; tap oldı 72r4, dap oldı 73v2; tar 118r5, dar olıcıdur 182r2 ; tartun 234r5, dardı 135r5; tartışa 78r3, dartışalar 106v5; toğar 250r6, doğmış 102v7; toğrı 3r7, doğrılaruz 121r8; toğurdı 44r8, doğurıcı değil 45r1; turalardı 96r8, durdılar 266r6; tırmayavuz 251v1, dururmayalar 30r2; tutdılar 95r8, dutdılar 41v4

Metinde kelime sonundaki /t/ sesi, ünlüyle başlayan bir ek aldığı anda ötümlüleşmektedir: ardından 13v2, depredeler 235v3, dirilde 91r6, diridür 140v3, eşidicisin 17r1, ögüdile 230v2, korqudasın 114r3, tada 100v3, unıdursız 108r8, yaradur 89v3

Metinde kelime sonunda ötümlüleşmeye de rastlanmaktadır: and 78r7, buludlar 130r4,

eved 128v3, kağıd 105r2, süd 31r2, 66r/1, yanud 92r2

Ana Türkçede asli uzun ünlülü olan “süt” kelimesinin son sesi günümüzdeki gibi ötümsüz şekildedir. Metinde iki yerde geçen bu kelimenin son sesi Eski Anadolu Türkçesinin karakteristik bir özelliği olan ötümlüleşme ses hadisesine uğramış şekliyle görülmektedir.

“and”, “kağıd” ve “yanud” kelimeler metinde yalnızca ötümlüleşmiş şekilde görülmektedir.

1.2.6.2. p > b

Eski Türkçede /b/ ile yazılan fakat günümüzde /p/ olarak kullanılan bazı kelimeler metinde tıpkı Eski Türkçede oldukları gibi /b/li kullanımlarıyla mevcuttur: bişe 70r8, bişürür 244v4, bınar 250r1, barmaqlarını 3v/4.

Metinde hem /p/ hem de /b/ ile yazılan örneklere de rastlanmaktadır: diblü 219v/6, çalabuñuzdan 85v5, debrenür 108r2, heb 186r7, kıobaravuz 173r7, tab 72r4, tabuñ 170r5

Bu kelimeler Eski Anadolu Türkçesi fonetiğine bağlı olarak metin içinde Türkçe kelime imlası gereği /p/ ile yazılmıştır.

“bul-” fiili metinde /b/ sesi ile yazılmıştır. Yalnızca bir yerde /p/ ile yazımına rastlanmaktadır: pulduķ 126r/8

1.2.6.3. ç > c

Metinde hem /ç/ hem de /c/ ile yazılan örneklere rastlanmaktadır: güci 82v4, ağacıla 86v5, hıc 152r7, calablar 196r3, üç 25v1

1.2.6.4. k > g

Arap harfli yazıda “kef”in /k/ veya /g/ sesi ayrımı yapılamamakla birlikte, ötümlüleşmenin Eski Anadolu Türkçesinin karakteristik bir özelliği olması hasebiyle, kelime başında görülen bu harf /g/ sesiyle okunmuştur.

geçiden 120v4, gey 137r8, gici 120v2, görklü 11r4

Kelime sonundaki /k/ ve /ķ/ sesleri ile son sesi /k/ veya /ķ/ olan eklerden sonra ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde /k/ sesi /g/ sesine ve /ķ/ sesi de /ğ/ sesine dönüşür.

aldamağıla 125v4, aşağıasına 188v5, ayağa 156r7, ayruğı 22r1, azğunluğu 69r5, bağluluğı 259v8, bezegi 205v1, bırağam 146v3, bölüğe 221v4, budagı 211v1, çekirdegi 114v5, çukurcağundağı 73r5, delüliginden 38r4, eylemege 57r4, incinmegi 25r7, karañulığıla 112r7, katılığıla 108v1, konuğa 62r1, muştılığıla 187v4, okumağa 265v6, ortağı 28v8, otlağa 219r2, peygamberlığı 34r2, rengi 9v2, şanmağa 121v4, tartışmağum 189r8, teñriliğa 265v6, yağmağıla 111r1, yakınrağa 244r1, yaratmaga 174r1, ilergülerün 106v6, ilkingilerün 148r6, şonrağı 157r1,

öñdingiler 127v/7, öñdingülerün 149r/1

Fakat metinde kelime sonunda ve içindeki bu ötümlüleşmenin görülmediği örneklerle de rastlanmaktadır:

açlıkun 229r8, azukun 25v6, balıkı 248r4, cāzūlıkun 262r7, çukurcakı 70r5, köki 211v1, köške 44v3, ortakı 241r6, tapmakından 145r8

1.2.7. Sızıcılaşma

1.2.7.1. k > h

Metinde art damak /k/ sesinin sızıcılaşarak /h/ sesine dönüştüğü örneklerle rastlanmaktadır.

dahı 2v/6... “dahi” kelimesinin, metinde ağırlıklı olarak, tıpkı günümüzdeki gibi, sızıcılaşmış şeklinin kullanımı tercih edilmiştir. Metinde art damak /k/ sesinin kullanıldığı üç örnek vardır: dakı 35v3, 39r7, 146v2

şahınıcı 2r3, “sakın-” fiilinde, metinde ağırlıklı olarak art damak /k/ sesinin kullanımı tercih edilmiştir, bu fiilde /k/ sesinin sızıcılaştığı tek örnek 2r3’te görülmektedir.

yohsul 37v2, 63r4, 160v7; yohsullık 27v4 ... “yoksul” kelimesi metinde yalnızca sızıcılaşmış şekliyle görünürken, ek almış olan şekli “yoksulluk” kelimesinin hem sızıcılaşmış hem de art damak /k/ sesi ile olan şekillerine rastlanmaktadır: yohsullık 8v2, yohsulluk 37r5

1.2.7.2. b > v

Metinde birinci teklik ve çokluk kişi zamirlerinin “ben > ven; biz > vüz” şeklinde değişmiş şahıs eklerinde b > v sızıcılaşması görülmektedir:

ādemīven 251v6; ‘azāb eyleyevüz 250r3; hikāyet eyleyevüz 124v1; işleyiciven 119r7; ivdürevüz 232v4; qarındaşuñvan 199r6; meded eyleyiciven 146r6; ortak eyleyevüz 196r1; peygamberven 130v3; şabır eylemeyevüz 8r7

1.2.8. Ünsüz Düşmesi

1.2.8.1. g, ğ > Ø

Eski Türkçede kelime sonunda bulunan -g/-ğ sesleri düşmüştür:

ülüg > ülü “pay, hisse” 26r4, katıg > katı “sert, şiddetli” 141v2, uluğ > ulu “büyük, ileri gelen” 166r2, netek > neteg > nite “nasıl, ne mümkün” 116r8, şaruğ > şaru “sarı” 9v3

Orta Türkçede görülen ek başındaki -g/-ğ sesleri çoğunlukla düşmüştür fakat bazen ikili kullanımlarına da rastlanmaktadır. Metinde eyü (4r8), kulağ (225v8) kelimeleri yalnızca bu

şekilleriyle görünürken, kay(ğ)ur- “düşünmek, kederlenmek, üzülmek” fiilinin iki kullanımına da rastlanmaktadır: kayur- 38v2, kayğur- 36r6

Orta Türkçede sıfat yapan yapım eki +lig,/+lığ’ın sonundaki /g/ sesleri bazı kelimelerde düşmüş ve düşerken önündeki ünlüyü yuvarlaklaştırmıştır:

erlü 66r5, göñüllü 57v3, görklü 230r6, gümānlu 47r1, yazuklu 77v8

1.2.8.2. y > Ø

Metinde /y/ sesinin düşmesine kelime başında ve kelime sonunda rastlanmaktadır: ılduz 192v2 “yıldız”, ılkı 79r4 “yılki”, ıllan 259v4 “yılan”, қо- 119v5 “koy-”

Metinde “ılkı” ile “ıllan” kelimelerinin ve “қо-” fiilinin aynı zamanda /y/ sesini koruduğu örneklerle de rastlanmaktadır.

1.2.9. Ünsüz Türemesi

Metinde bazı Arapça kelimelerde, hemze önünde /y/ türemesine rastlanmaktadır: fā’yidelenür 20v8, fā’yidesiz 61r5 < fā’ide (Ar.); dāyim 2r4, 184v5 < dā’im (Ar.); ġāyib 197v4 < ġā’ib (Ar.)

1.2.10. İkizleşme

Metinde birkaç kelimedede ünsüz ikizleşmesi ses hadisesine rastlanır: ıllan 259v4, ıssı 111v4, issi 14v2, aşşılardır 28v3

Metinde ünsüz ikizleşmesi görülen bu kelimelerin yazımında şedde kullanılmıştır. Yalnızca “issi” kelimesinin bir yerde şeddesiz yazımına rastlanmaktadır: issine 227r5

Ayrıca “bellü” kelimesinin metindeki yazımı dikkat çekicidir. Hem iki kez lam (ل) harfi kullanılmıştır hem de şedde kullanılmıştır: bellü 77r2

1.2.11. Benzeşme

Kelime içinde ünsüzlerin birbirlerini etkilemesiyle ortaya çıkan bu hadise, metinde şu örneklerde görülür: bırağılmışmissam 253v2, indürmişmissedük 116v1, dermişmissevüz 116v1, dilemişmissey 139v6, ölmüşmissem 235v1, қатумdayımисса 110r5, varımисса 188v1, degülmissе 152v1

1.3. Şekil Bilgisi Özellikleri

1.3.1. Alışlagelmiş Kullanımlarının Yanında Farklı İşlevlerde Kullanılan Ekler

Bugün “-DİğIndA, -DUğUndA” olarak kullandığımız zaman ifade eden bu yapının metinde, görülen geçmiş zaman ve ikinci teklik şahıs eki ile kullanımına rastlanmaktadır: okuduñ 235r1, girdüñ 245v3, unutduñ 244r1

Çatı eklerinden dönüşlülük eki /-n/ ve ettirgenlik eki /-t/’nin birbirlerinin yerine kullanıldığı bazı örnekler görülmektedir: yoķatdı 216v3 (yokanmak anlamında), ıayıtı 227v6 (tayınmak anlamında), yoķatdura 180v3 (yokandırmak anlamında); yürünmek 184v8 (yürütmek anlamında), yüklenmezüz 122r6 (yükletmezüz anlamında)

1.3.2. Ad Çekimi

1.3.2.1. Çokluk Eki

Metinde çokluk -lAr ekiyle yapılmaktadır.

işler 11r1, silāhlarıñuzı 77r7, uçmaķlara 70v2, zālimleri 13r1, hōrlar 53v6, çalaplarından 108r4, şağırlardur 108r4, ılduzları 129v7, ‘ālemlerüñ 129v8, göğüzler 130v7, cāhillerden 195v1, göklerüñ 205r3, serverlerine 127v6, kāfırlar 81v8

Metinde er “erkek” kelimesinin çokluğu “eren” şeklinde yapılmıştır. Ancak bu ek kalıplaşarak çokluk anlamını yitirmiş ve arkasından -ler çokluk ekini almıştır: erenler 67v4

Metinde bazı Arapça çokluk kalıplarına da rastlanır fakat bunların üstüne yine çokluk ekinin geldiği görülür: şeyātinlerüñ 233v1

1.3.2.2. İyelik Ekleri

1.3.2.2.1. Teklik Birinci Şahıs İyelik Eki

Bu ekin ünlüsü genel olarak yuvarlaktır. Düz ünlü ile görüldüğü birkaç örneğe rastlanmaktadır: yazuķ eylemegim 184r8, öğütlemegim 177r6, oğlanlarım 212v1, ortaķlarım 220v3, yerime 139r4

çalabum 233r6, kıllaruma 235v5, ‘azābum 207r7, namāzum 123v2, kırbānum 123v3, dirliğüm 123v3, işüm 174v3, kendözüm 260v4, āyetlerüm 6r8, kıtatmda 109r5, arķa vericüm 144v4, teñrilerümden 255r4, kıavmumdan 260r1

1.3.2.2.2. Teklik İkinci Şahıs İyelik Eki

Bu ekin de ünlüsü genel olarak yuvarlaktır. Fakat birkaç örnekte düz ünlülü şekillerine rastlanmaktadır: eliñ 259v5, qarındaşıñdan 200v7, kendöziñi 244r6, çalabıñdan 47r1

yarlıgamağun 40r5, ħamdunla 5r5, arılığun 61r5, çalabun 256v6, yarlıgamağun 40r5, katunđandur 73r7, raħmetün 139r8

1.3.2.2.3. Teklik Üçüncü Şahıs İyelik Eki

Bu ekin ünlüsü genel olarak düzdür. Yuvarlak ünlü ile görüldüğü birkaç örneğe de rastlanmaktadır: ayruğu 108r7, göñlü 228v6

aruluğı 176v8, atası 64r1, avı 1005v5, dönmeği 231v1, gökçekgi 42r3, mişli 36r2, ‘ameli 87v2, la‘neti 182v7, gölgesi 207v5

1.3.2.2.4. Çokluk Birinci Şahıs İyelik Eki

Bu ekin bağlama ünlüsü genel olarak yuvarlaktır. Fakat düz ünlülü şekillerine de rastlanmaktadır: andımız 102r6, dñimüze 210r6, katımızda 57r6, neslimüzden 17r1, işimiz 55v8, ħasretimüz 107r6, vaştimüz 138r3, yerimizden 210r5

bilmegümüz 102v2, elümüz 160r3, müddetümüz 118v3, sözümüz 222r3, ‘ažābumuz 108v2, çalabumuz 16v8, küyumuzdan 133r7

1.3.2.2.5. Çokluk İkinci Şahıs İyelik Eki

Ekin asıl ünlüsü hemen her zaman yuvarlaktır. Yalnızca bir örnekte düz ünlü şekli görülmektedir: dñiñiz 87r1

Bağlama ünlüsü ise bazen düz bazen yuvarlak ünlülü görülmektedir: ħālñüz 119r7, teñriñüze 3v8, işiñüz 174v3, rüziñüz 4r3, sarāyñuzda 187r6, arduñuzda 189v6, nefsleriñüz 193v5, üstüñüzden 111r1

1.3.2.2.6. Çokluk Üçüncü Şahıs İyelik Eki

Ekin düz ünlülü kullanımı yaygın olmakla birlikte, yuvarlak ünlülü örneklerine de rastlanmaktadır: āyetleriñ 24r6, dilleriñ 69r8, işleriñ 60v4, kendözleriñ 205r4, müddetleriñ 31r7

īmānlarıñdan 49v6, nişānlarıñdadur 20r6, dōstları 118v2, şeytānları 116v3, yanları 61r3, yārenleri 46r5, va‘deleri 188v4, nefsleri 16v3

1.3.2.3. Hâl Ekleri

1.3.2.3.1. İlgi Hâli

İlgi hâl eki genellikle yuvarlak ünlülü olmakla birlikte nadir de olsa düz ünlülü birkaç örneğine de rastlanmaktadır: ilkinin 262r3, günün 187v1, ta'nından 95r1

atasının 63v7, çalabısının 103r6, her birisinin 63v7, issinin 149r5, ikisinin 256v3, çalabın 256v6, karıncanın 176r8, teğrinin 176v1, 'azîzin 195r1, kendözlerinin 246v8, gücün 248v1

1.3.2.3.2. Belirtme Hâli

Belirtme hâl eki metinde genel olarak düz ünlülü olmakla birlikte ekin yuvarlak ünlülü biçimlerine de rastlanmaktadır: anları 80r2, buludu 7v5, kavmu 113v4

kavmı 77v3, mü'mini 75r8, taş 8r4, berâberi 100v2, uçını 146v5, işbunı 16v5, issini 88r1, tefsirini 196v6, işi 134r3, kendözünü 195r1, yemişini 245r4, başını 139r5

1.3.2.3.3. Yönelme Hâli

dereye 256r5, dişiye 2v6, nesneye 39v5, aruya 62v3, cāzūya 70r1, maşharaya 9r7, mışra 8v2, imāna 61r7, puta 70r1, çiftlenmege 6r2, küfre 14v4, yetime 122r5

1.3.2.3.4. Bulunma Hâli

Metinde bulunma hâl ekinin ötümsüz şekline rastlanmamaktadır.

bedirde 53v6, cennetde 5v6, gemide 20v7, kağıdda 105r2, kurbānda 25r6, küyda 117v8, odda 205v1, şonnda 142r3, sinde 174v8, toprakda 223v2, yolda 133r2

1.3.2.3.5. Ayrılma Hâli

Metinde ayrılma hâl ekinin ötümsüz şekline rastlanmamaktadır. Eski Türkçede kullanılan +dIn şeklinin bir örneği görülmektedir: sözdin 74v3

şüden 257r8, süciden 28v2, südden 66r1, hasedden 12r6, güçden 162r1, bilmekten 19r4, hayırdan 52v6, yoldaşdan 72r4, yazıdan 202r1, döstlikdan 98v5

1.3.2.3.6. Eşitlik Hâli

Metinde “kadar, miktar, gibi, +e doğru” anlamlarına gelen bu ek çok sık görülmemektedir ve her zaman ötümlüdür.

ardınca 75v4, anlarca 41v7, hakkınca 16r5, kadarınca 31v6, yerce 54v1, şağışınca 8r4, niçemüz 118v3, nice 6v2, yönince 102r8

1.3.2.3.7. Yön Gösterme Hâli

Eski Türkçede +garu/+gerü şeklinde olan bu ekin +ArU veya +rA şeklinde kalıplaştığı birkaç örneğe rastlanmaktadır.

ilerü 2r3, ileri 204r3, üzerüme 72r7, üzere 93v6, üzerine 75r7, üzre 12r7, şonra 233r6, yukarı 4v4, yukaru 63v6

1.3.2.3.8. Araç Hâli

Bağlama edatı “ile”nin kelimeye eklenmesi sonucu +IIA veya +yIIA şeklinde karşımıza çıkar.

terazūyla 124v2, endāzeyile 215r2, nesneyile 12r1, dilegiyile 31r2, bilmekligile 84v5, gökile 21r2, ünile 111r1, vaḥyıla 218v5, bātılıla 84r3, namāzıla 6v5

Araç hâli +In, +Un sayı adlarına gelerek bölüştürme işlevinde kullanılmıştır: ikin ikin 62v5, üçün üçün 62v5, dördin dördin 62v5

Metinde ayrıca +cIIAyIn şekline de rastlanmaktadır. Ek ‘gibi’ manasına gelerek benzetme yapmakta kullanılır. Uygurcada +çalayu/+çulayu şeklindeki bu ek, sonundaki vasıta hâl eki olmadan görülmektedir. Sonraki dönemlerde arkasına vasıta hâl ekini de alan ekin, mana olarak benzetme anlamı taşıdığı görülmektedir. Bunun bilhassa +ÇA eşitlik ekinen ileri geldiği düşünülmektedir (Şakir Çağatay, 1943: 104). Bu ek Eski Anadolu Türkçesi döneminde şahıs zamirleri ile birlikte kullanılarak benzetme anlamı taşımaktadır.

anlarcılayın 51v5, ancılayın 9v8, ancılayun 24v7, işbuncılayın 148r5, bizcileyin 183v2, sizcileyin 210r1

1.3.3. Fiil ve Fiil Çekimleri

1.3.3.1. Fiil Çekiminde Kullanılan Kişi Ekleri

1.3.3.1.1. Zamir Kökenli Şahıs Ekleri

Bu kişi ekleri geniş zaman, öğrenilen geçmiş zaman, istek ve gereklilik çekimlerinde kullanılmaktadır.

birinci tekil kişi : -vAn, -Am, -In

ikinci tekil kişi : -sIn, -sIn, -η

üçüncü tekil kişi : Ø

birinci çoğul kişi : -vUz, -Uz

ikinci çoğul kişi : -sıIz/ -sUz

üçüncü çoğul kişi : -IAr

1.3.3.1.2. İyelik Kökenli Şahıs Ekleri

Görülen geçmiş zaman ve şart çekimi bu kişi ekleriyle yapılmaktadır.

birinci tekil kişi : -m

ikinci tekil kişi : -η

üçüncü tekil kişi : Ø

birinci çoğul kişi : -k/-k

ikinci çoğul kişi : -ηIz, -ηUz, vUz

üçüncü çoğul kişi : -lAr

1.3.3.1.3. Emir ve İstek Kiplerinde Kullanılan Kişi Ekleri

birinci tekil kişi : -AyIn, -AyIm

ikinci tekil kişi : Ø, -ğıl/-gil

üçüncü tekil kişi : -sIn/ -sUn

birinci çoğul kişi : -AlIm /-AlUm

ikinci çoğul kişi : -η, -ηUz, -sIz

üçüncü çoğul kişi : -sUnlAr, -lAr

1.3.3.2. Fiil Çekimleri

1.3.3.2.1. Basit Zamanlı Fiil Çekimleri

1.3.3.2.1.1. Bildirme (Haber) Kipleri

Geniş zaman çekimi şu ekler ile yapılmaktadır: -r, -Ar, -Ur

birinci tekil kişi : okurın 202v4, şıkaram 195v4, dönerin 189r8, şığınurvan 253r4, bilürem 5r6, görürven 150v7

ikinci tekil kişi : eylersin 184r4, kılırsın 35v4, vèürsin 43r7, dilersin 139v8, dartarsın 43r8, çıkarursın 43v2, rûzi verirsın 43v3

üçüncü tekil kişi : okur 29r2, akar 4r8, iner 10r4, çıkarur 35r2, diridür 175v6, diler 130v3

birinci çoğul kişi : eylerüz 97v8, yazaruz 60r2, güyerüz 160r2, kırkuduruz 236v3, dirildürüz 215r4

ikinci çoğul kişi : dèrsiz 106r4, dutarsız 224r8, seversiz 28r2, şakınursız 161r8, ivdürürsüz 175r8

üçüncü çoğul kişi : işlerler 23r3, ağırlar 214v4, geçerler 202v1, aydırlar 4v5, görürler 41v7

Geniş zamanın olumsuz çekimi şu örneklerdeki gibidir: istemez 177r8, bilmez 103v6, getürmez 214r6, düşmez 110r7, gizlemez 102r4, indürmez 214r7, degürmez 101v6, sevmez 53r7, bulmaz 121r2, inanmaz 193r4, kırmaz 246v3, tapmaz 191r2, çalışmaz 72v3, , anlamaz 6v4, şakınmaz 151r5

Görülen geçmiş zaman çekimi genel olarak ötümlü ünsüzlerdir fakat birkaç tane ötümsüz ünsüzle yazılmış örneklere de rastlanmaktadır. Ağırlıklı olarak yuvarlak ünlü kullanımı görülmektedir. Görülen geçmiş zaman çekimi şu ekler ile yapılmaktadır: -dI, -dU, -tI, -tU

birinci tekil kişi : oldım 103v5, inandım 35v7, ayırdım 138r7, üyürdüm 260v3, gösterdüm 138v2

ikinci tekil kişi : aldım 103v8, buyurdım 103v7, vardım 260v5, depeledim 260v1, dölendim 35v2

üçüncü tekil kişi : yeyilti 150v1, döndü 20r4, dutdı 7v3, kapladı 112v6, çıkardı 33v2, uydu 191v4

birinci çoğul kişi : aytuk 6r3, kıldık 124v5, akıtdık 245r4, gizledük 212v6, bezedük 116r4, çekdik 214v7

ikinci çoğul kişi : tartıştınız 56r6, duttunuz 189v5, eylediniz 11r7, tutdınız mı 49r6, tağladınız mı 130v4, buldunuz 58r5, öldürdünüz 9v7

üçüncü çoğul kişi : duttılar 88r5, bağladılar 33v7, eylediler 5v4, dürışdiler 153r5, söylediler 106v2, uynuldular 21r5, oldular 56r2

Görülen geçmiş zamanın olumsuz çekimi şu örneklerdeki gibidir: aytmadım 103v6, atmadım 147r2, okumadı 171r5, kılmadık 18v4, olmadınız 19v7, işlemedim 249v6, bilmedim 43r2, bilmedim mi 14r8, dölendim 235v5, dilemedik 71r7, bilmedim mi 200r4, gelmediler 92r8

Öğrenilen geçmiş zaman çekimi yalnızca düz ünlü -mİş eki ile yapılmaktadır.

ikinci tekil kişi : olmuş 240v3

üçüncü tekil kişi : dilenmiş 193v5, olunmuş 11v2, indürilmiş 117r1, söylemiş 116v1, olunmuş 233r2

üçüncü çoğul kişi : aytmışlar 8r3, olmuşlar 137v3, olunmuşlar 79v5

Öğrenilen geçmiş zamanın olumsuz çekimi şu örneklerde görülür: olmamış 256v6, turmamış 172v8

“tîz” kelimesi istek kipi ile birlikte kullanılarak gelecek zaman çekimi oluşturmuştur:

tîz eyleye 258v1, tîz vevvüz 72v3, tîz bilesiz 111r5, 119r7, tîz indürevvüz 114r6, tîz cezâ vere 119v8, tîz yarlıgamağ dileyem 201v5, tîz bilesin 267v2

1.3.3.2.1.2. Dilek (Tasarlama) Kipleri

İstek kipi çekimi -e/-a ekleri ile yapılmaktadır.

birinci tekil kişi : bakayın 138r4, uyayın mı 248r8, inanayım 198v1, vereyim mi 42r3

ikinci tekil kişi : ola 23v4, konıla 111v2, kese 54r3, depeleye 75r7, kıoya 59v3, yaraqlaya 242v4

üçüncü tekil kişi : yarlıgayasın 104r2, tañlayasın 203v7, isteyessin 107v5, bğüleyessin 136v8, dönessin 234r5, katlanasın 248v1, şaķınasun 39r3

birinci çoğul kişi : döndürinelüm 111v6, vèrelüm 251r6, eyleşelüm 47r3, kılalum 47r3, okuyalum 47r2

ikinci çoğul kişi : aņasız 31v1, bulasız 13r1, bilesiz 30r1, aņlayasız 10r1, gizleyesiz 37r1, ödeyesiz 26r2

üçüncü çoğul kişi : arınalar 29r5, baķınalar 20v5, konuķlayalar 249r4, yokaıalar 105r2, eşideler 98v6, givirünileler 79v4, gözleyeler 29v5

İstek kipinin olumsuz çekimi şu örneklerdeki gibidir: alınmaya 7r1, olmayam 248v2, aņmayalar 235r3, azmayasız 86r2, çalışmayavuz 33r1, verinilmeyeler 11v7, eylemeyem 103v2, biyerlenmeye 16r8, getürmeyesiz 198r5, işlemeyessin 96v3

Dilek (dilek-şart) kipi çekimi -se/-sa ekleri ile yapılmaktadır.

ikinci tekil kişi : dutsaņ 48r7, bilsen 37v7, döndersen 92v6, indürsen 83r2

üçüncü tekil kişi : okusa 23v7, olsa 25r7, degşürse 27r3, gelse 108r6

ikinci çoğul kişi : dutsaņuz 101v6, dilesevüz 238v8

üçüncü çoğul kişi : erseler 3r4, isteseler 86v7

Dilek-şart kipinin olumsuzu şu örneklerdeki gibidir: göstermese 112v1, kılmasaņ 125v8

Emir kipi çekimi “Emir ve İstek Kiplerinde Kullanılan Kişi Ekleri” başlığı altında verilmiştir. Birinci tekil ve çoğul kişilerde emir çekimi görülmemektedir.

ikinci tekil kişi : bağışla 41r8, muştıla 4r7, var 90v1, varğıl 259v7, alğıl 61r8, kılgıl 35v8, eylegil 61r8, gitgil 263r3, içgil 253v4, yürügil 224v4

üçüncü tekil kişi : bağlansun 96r2, çalışsun 72v1, depelesün 157r6, gelsün 77r4,

ikinci çoğul kişi : isten 24r3, eylen 14v7, arzulan 12v7, avlan 86v1, dilen 67v1, kon 38v3, öğütlen 67v7, şaklan 32r2, eylenüz 206r6

üçüncü çoğul kişi : aytsunlar 63v3, bulsunlar 169r3, gülsünler 163v6, işlesün 251v8, versünler 144r1

Emir kipinin olumsuzu şu örneklerdeki gibidir: çıkarmasun 266r2, aldamasun 126r5, bırakmağıl 262r3, olmağıl 19r7

1.3.3.2.2. Birleşik Zamanlı Fiil Çekimi

“i-” fiili basit zamanlı fiillere gelerek birleşik zamanlı fiiller oluşturur.

1.3.3.2.2.1. Hikaye

Geniş zamanın hikayesi şu şekildedir: endâzelerdün 102v6, eylerdün 102v7, söyledün 102v4, ürerdün 102v6, okurdı 56v2, çıkardı 24v2, tapardı 187r3, yutardı 135v5, delerdi 24v2, umarduk 99r1, giderdiñüz 56v1, isterdiñüz 146r6, severdiñüz 146r3, uyarduñuz 74r3, korkarduñuz 147v6

Görülen geçmiş zamanın hikayesi şu şekildedir: oldıydı 50r8, eylediydi 199r4, olduğıdı 122v6, o duñuz idi 114r8, olmaduñuz idi 32r4, olduğıdı 264v5

İstek kipinin hikayesi şu şekildedir: eyleyedüm 144r1, gösteredi 134v1, dükenedi 251v5, eredük 134v2, giviredük 96r7, eyleyedük 121v2, depeleyedük 189v4, dileyedi 107v6, karışdurayduk 105r5, olayduñuz 9r3, döndirinileydük 106v8

Şart kipinin hikayesi şu şekildedir: dilesedi 75r2, dilesedük 142v4, ivdürsedi 171v1

1.3.3.2.2.2. Şart

Geniş zamanın şartı şu şekildedir: degerise 72r6, dürterise 144v8, èerise 136v5, unutturırsa 111r7, olursam 105v5, bağlanursañuz 25r5, kalursa 26r8, karışursañuz 28v6, olunursa 32v8, uyursañ 16r3

Görülen geçmiş zamanın şartı şu şekildedir: oldıysa 122r7, olduñsa 132r6, olduğısa 133r8

Öğrenilen geçmiş zamanın şartı şu şekildedir: olmışsa 56v7

1.3.3.2.2.3. Rivayet

Öğrenilen geçmiş zamanın rivayeti şu şekildedir: getürmişler imiş 134r5, şaķınmışlar imiş 14r3

1.3.3.2.2.4. Katmerli Birleşik Çekim

Asıl fiil kipine “i-” fiilinin iki şeklinin getirilmesiyle ortaya çıkan çekimdir.

Öğrenilen geçmiş zamanın şartının hikayesi: açılmışsadek 214v3

Öğrenilen geçmiş zamanın rivayetinin şartı: olmuş imişsen 143v8, dermişmissevüz 116v1, dilemişmisen 139v6, ölmüşmissem 253v1

Öğrenilen geçmiş zamanın rivayeti ile şartının hikayesi: indürmişmisedük 116v1

1.3.4. Birleşik Fiiller

Metinde birleşik fiiller “yap-, et-, eyle-, ol-, olun-, al-, bağla-, kıl-, kal-, bul-, dut-, ver-, verin-, verinil-, söyle- ...” gibi yardımcı fiillerinin isme eklenmesiyle oluşturulmuştur.

Metinde, birleşik fiillerde isim ile fiil arasına soru sözcüğünün girdiği örneklerle rastlanmaktadır: ortak mı eylerler 144r6, tama‘ mı eylersiz 10r5, secde mi eyleyeyim 236v5, haber mi vèürsüz 171v8

1.3.4.1. Devrik Kurulmuş Birleşik Fiiller

Metinde bazı birleşik fiillerin devrik kurulduğu görülmektedir. Bu devrik yapılar dizin içinde düzeltilererek verilmiştir. Metinde devrik görülen birleşik fiiller şu şekildedir:

eyledi ‘ākıbetin 163r4, bağladuñuz andlar 99r8, şıyalar andların 154v7, gele ardınca 36r7, başdurduk izleri 93v1, eylemedi beđ-baht 254r4, algıl cānumuzı 61r8, alur cānuñuzı 110v1, çıka cānları 164r4, dutayım mı dōst 105v3, dutuşalar birbirine 30r5, düner düzgün düze 73v5, dünerler düzgün eyleyü 78r2, oldı emīn 229r7, eyleñ eylük 25r4, dönesiz gèrü 210r5, vèreler hārācı 157r3, getürmedi imān 123r4, tıtdı kulağ 214v7, tırdılar namāzı 142r4, tırucı namāzı 212v8, tıruralar namāzı 154r4, duralar namāzdan yaña 82r2, vèürüz rüzi 122r2, olmadılar sust 55v5, kaldılar yaluñuz 3r5, ışmarladı yüzün 79v5, döndürün yüzlerüñüzi 19v3, yöneldesiz yüzlerüñüzi 22r8, dök yüzüñi 18v7, dut yüzüñi 19v1, olmadılar za‘if 55v6

1.3.5. Tasvirî Fiiller

Tasvirî fiil, asıl fiile zarf-fiil ile bağlanan bir yardımcı fiilden oluşur. Metinde örnekleri az olmakla birlikte, var olan birkaç örneği şu şekilde gruplandırabiliriz.

Yeterlilik Fiili: yazubilmezler 42v5, yazu bilmezler 48v1, boyun vèrmemek bilmezler 222v8

Sürekliyet Fiili: uru dururken 61r3, diriltib tırursın 238r8

Tezlik Fiili: şalıvèrmekdür 29v8, şalıverün 30r/7, uyıvèrün 147v/2, yanduruvèrevüz 227v/8

1.3.6. Ek Fiil

“i-” fiilinin Türkçede iki görevi vardır. Birincisi isimlere gelip onları çekime sokmak ve ikincisi de basit zamanlı fiillere gelerek, birleşik zamanlı fiil çekimleri oluşturmaktır. (Bu başlık altında isme gelen ek fiil incelenecektir. Ek fiilin diğer işlevi “Birleşik Zamanlı Fiil Çekimi” başlığı altında incelenmiştir.)

İsme eklenen “i-” fiilinin olumsuz “değil” ile yapılır ve kişi ekleri “değil”in üzerine gelir.

1.3.6.1. Ek Fiilin Geniş Zamanı

birinci tekil kişi: âdemîven 251v6, bîzârvan 106r4, korkuducıvan 183r8, yakınvan 23v7, benven 259r5, ferîşteven 109r6, indiriciven 103v1, peygâmberven 130v3

ikinci tekil kişi: rızâsın 26v5, ancasin 36v5, âşikâresin 117v1, diricisin 41v1, gizlûsin 117v1, degûlsin 19r3,

üçüncü tekil kişi: kûrudır 242r1, vèricidir 6r2, hisâbludur 42v4, toğrıdur 112r3, ısmarlamakdur 64v2, helâldur 87r6, cebrâ'ıldür 2r3

birinci çoğul kişi: degülüz 2v8, kavmuz 214v5, dönicivüz 136r3, degiricivüz 191r3, bilüriregüz 256v8

ikinci çoğul kişi: ericisiz 29r7, gibisiz 11r8, oğlansız 15v7, tonsız 24r1, üzereşiz 59v4, yavuzrakşız 199v8

üçüncü çoğul kişi: yazuklulardur 171r7, azgunlardur 50r4, şeytānlardur 118v2, isleridür 28r8, sözleridür 157r5, bellülerdür 50v6, düşicilerdür 247r3

1.3.6.2. Ek Fiilin Görülen Geçmiş Zamanı

üçüncü tekil kişi: ıllanıdı 259v4, şınamağıdı 7r3, toğrı yolıdı 60v1

1.3.6.3. Ek Fiilin Öğrenilen Geçmiş Zamanı

üçüncü tekil kişi: degülmüşse 9r2, degülmisse 152v1

1.3.7. Yapım Ekleri

1.3.7.1. İsimden İsim Yapım Ekleri

+ek: gönlegin 194v1

+lık/+lik, +luk/+lük: açlık 87r2, artuklık 25r1, münâfıklık 2v6, rüsvâyılık 11v4, gizlülük 259r2, düşhârlık 168r4, bâzîrgānlık 201r1, azgunluk 202r1, yakınlık 144r3, yaşluluk 252v2, şabırlıkda 22v4, şayrulukdur 2v6, yoksulluk 37r5, kocaluk 36v8, dōstluk 72r8, karanlık 108r5, ululuk 188r2, dirlik 206v2, dünyālık 6v1, gençlik 7v8, gerçeklik 104r3, irilik 169r4, iplik 24r4, tekebbürlük : 26v4, sevgülük 260r7, eksüklük 76r2, gerçeklük 170r2, tarlık 71v5

+lu/+lü: Orta Türkçede +lîğ, +lîg şeklinde olan bu ekin orta ünlüsü, son sesinin düşmesiyle yuvarlaklaşmıştır. Metinde yalnızca yuvarlak şekli görülmektedir.

kağulu 6r4, yaşlu 9v1, bahālu 48v4, kütlu 50v5, ziyānlu 79r5, hağlu 102r5, fağıllu 137v6, artuklu 225r1, 'ayublu 249r8, bağtlu 260r8, gizlü 261v8, tenlü 264r2, görklü 244v6, diplü 219v6, kıymetlü 126r3, dürlü 120r7, gözlü 109r7, işlü 67v6, görklü 11r4, erlü 66r5, gönüllü 57v3

+sız/+siz, +suz/+süz: beyinsiz 39r4, fâ'yidesiz 61r5, dilsiz 225v3, geniş 117r8, yazuksız 78r7, yüreksiz 53v5, hisâbsız 44v5, gümânsuz 83v6, hâksuz 8v4, hisâbsuz 27r6, otsuz 242r1, kaygusuz 15r5, yoldaşsuz 54r2, ânsuzda 107r6, arusuz 101r4, beyinsüzler 3r3, dilsüzler 240r1, gözsüz 97r5

+cı/+ci, +cu/+cü: şefâ'atçilerünüzi 114v3, yalancıdur 189v8, kullukcısına 70r1, korkucularken 15v2, miyâncı 68r2

+daş/+deş: karındaşı 135r7, yoldaşa 68r5, beñdeş 115r6

+an/+en: Kalıplaşmış bir ektir.

erenler 67v4, oğlan 45r1

+rak/+rek: arurağdur 30v6, aşağıarak 149r8, azgınrağdur 95v4, hâklurağdur 29v6, hâkrağdur 174r3, kıtırak 11v4, 'adillürekdür 39v1, görklürek 18r2, yücerek 158v7, sevgülürek 192v8, kemrekdür 8v1, yegrek 14r8

+(i)ncı/+(i)nci: sekizincisi 243v5, üçincisidir 97v3, dördüncileri 243v4, ikincisi 158v4

+kek: Kalıplaşmış bir ektir.

erkek 44v1

+cık/+cik, +cuk/+cük: dükelicigin 216r1, dükelicükleri 216v6

+duz/+düz: gündüz 38r1

+ğı/+gi, +ğu/+gü: öñdingiler 127v7, öñdingülerün 149r1, şonrağılara 127v7, ilergülerün 106v6, ilerügi 259v5

+arı/+eri, +aru/+erü, +ra/+re: yukarı 63v6, yukarı 4v4, ileri 204r3, ilerü 2r3, şonra 4v7, üzere 6r6, üzerine 13r2, üzerüme 72r7, üzre 12r7

+sı: ayruksı 9v6

+sıl +sul: yoğsul 63r4, yoğsıllıktan 122r2

+ın/+in, +un/+ün: degin 6r1, ilkin 45r1, ikin 62v5, üçün 62v5, dördün 62v5

1.3.7.2. Fiilden İsim Yapım Ekleri

-k/-k, -ak/-ek, -ık/-ik, -uk/-ük: esrüklerken 68v8, kesük 185r2, alçak 188r3, aşak 69r2, uvak 246r4, yığak 249r1, yumşak 218r3, artuk 37r6, buyruk 129v8, bölük 10r5, döşek 4r2, ayruk 171v7, dileklerle 117r8, eksüklik 238v4, turağları 170v7, uyanuklar 242v8, budagı 211v1, buyrıgına 129v7, ayrıklar 41r3, otlağa 219r2

-ıcı/-ici, -ucu/-ücü: azdurıcıları 247r1, bağışlayıcısın 41r8, buyurıcılar 167v3, evici 31r7, olıcılar 124v2, gelicidir 119r6, dutıcıyken 12v1, kalıcıdur 227v8, bilici 102v3, geyiciler 86r6, başarıcı 110v5, eyleyiciler 16v4, vericiler 215v1, şakınıcı 256v1, sevinicidir 182r1, şoricısın 143v7, korkucularken 15v2, dileyücülerdenven 125v4, irücüye 250r1, yenicülersüz

90r8, arıdıcuvan 46v1, kılıcudur 219r3, birağucılarsız 178r4, tulumucuları 112r8, unuducu 256v3, degşürücü 107v3, emzürücü 31r3

-ı/-i, -u/-ü: korkıdan 20r2, korku 6r4, tutular 39v6, batısına 250r1, toğısına 250r6, ölü 1175, örtü 250r7

-ğın, -ğün/-gün: tutğınlar 152r7, azğün 28v7, azgınrağdur 95v4, düzgün 73v5

-ğu/-gü: kayğu 177r4, sevgülik 260r7

-n: ekin 9v5, balkun 7v3, aydın 60r7

-m, -am/-em, -ım/-im: ölüm 3v5, alım 39r3, şalkımlar 115r5, adımlarına 120v3

-t, -it, -üt: binitlü 32r4, öğüt 38r5

-mak/-mek: biçmegün 120v1, yemegine 95v7, tartmak 124v2, dutmak 145r1, durmak 80r2, tapmak 24v8

-ası/-esi: şıgınası 226r6, uyulası 16v2, dirilesi 124v5, dölenesi 114v6, içesi 111v4, içilesini 170r7, incinesi 36r5, yeyesi 36v5

-ecek/-acak: dönecek 16v3, girecek 67r8, içecek 8r5, söykenecek 195r3

-maz/-mez: toğurmaz 252r6, yaramaz 127r1, bilmezlerden 9r7, görünmez 2r4

-ündü: üründü 18v2

1.3.7.3. İsimden Fiil Yapım Ekleri

+e/+a: beğzerler 157r5, oynarlar 114r2

+r, +ar/+er: kayğuralar 36r6, otaruğ 261r7, ağara 51v7, karara 51v7

+i: berkitdüğinden 4v7

+l: dirildi 49v2, yükseltdük 255v8

+la/+le: ağırla 194r1, avuçladı 33v3, 'ayıblar 160v3, bağlaya 146v2, boğazladılar 9v6, hõrlamağ 217r5, konuklayalar 249r4, muştıla 4r7, yağşuladı 163v1, endāzelerdün 102v6, söyledi 34r5, ertelemek 45r3, öğüt 71v1, otlağa 219r2

+lan/+len: aralandı 185r4, azuklanuğ 25v5, boğazlandı 86v6, gümānlanasız 102r3, muştulandı 223r8, şağışlanmış 10v6, yağşulandı 105r6, çiftlene 30r5, fā'yidelenür 20v8, gizlendi 122r3, gökçeklenici 68r6, şüretlenmiş 215r7, yüklendi 78r7

+laş/+leş: ayrılaşalar 80v1, hoşnūdlaşduğuz 66r8, esenleşdük 211r8, söyleşeler 265r3

+ta/+te: yüktedi 141v5

1.3.7.4. Fiilden Fiil Yapım Ekleri

1.3.7.4.1. Ettirgenlik Ekleri

-ar/-er: çıkarur 142v6, kıparavuz 173r7, kıpar 265r5, giderdi 3v1

-ır/-ir, -ur/-ür: değşirürse 14v4, egirdügin 227r8, geçirdük 137v2, artura 68v4, doğurıcı 45r1, dururmaya 221v8, tādura 111r2, degürmez 111v6, bitürdi 36r2, düşüresin 239r8, irüreyidi 171r2

-der: dönderdi 18v1

-dır/-dir, -dur/-dür: döndirdiler 159v4, döndürdük 231r8, indirdi 40v5, unutdıravuz 14r8, unutdurdı 196v1, aıdura 39r7, baıdurma 267r3, gümānlunduram 125r5, kıarışduralar 119v5, kıatlandur 244r6, bildürdi 77v6, ciftlendürmeı 29r1, dölendürevüz 210r6, gönendürdük 218r2, ivdürevüz 232v4, öldürdi 35v2

-t: oıartmak 68r2, daılatdıyısı 101r4, belürdici 21v2, berkitmeginden 227r7, yüceltürüz 113r3, yükseltdük 255v8, beızete 4v3, irütürler 206r1, kıııırdı 199r7, oıutdı 256r3, uvatmak 250v8, yürüteler 172r7, yeynite 236v8

1.3.7.4.2. Edilgenlik Ekleri

-gur: turgurdılar 2r4

-ıl/-inil: aıdurınıldılar 89r2, aydıınıldı 21v3, baıınılalar 50r1, bıraıınıldı 135v7, dirildinilmişler 235r8, dönderinile 128v8, döndürünile 102r8, kııııınıldılar 128r8, kıparınılasız 26v1, saıınılmışlar 137r1, şorınılasız 223r7, tıurınıldılar 106v8, uydurınıldılar 186v6

1.3.7.4.3. İsteşlik Eki

-ş, -ıı/-ıı, -uı/-üı: dutuıalar 30r5, çekııdıler 146v5, depeleımeıesiz 155r1, dileıırsız 62v2, dutuıdı 252r4, eriıdı 57r3, seıiniııırlar 217r4, şorııalar 243r3, söyleıeler 265r3

1.3.7.4.4. Dönüıülülük Eki

-n, -ın/-in, -un/-ün: alınııaya 7r1, olınıdılar 225r1, baıınalar 20v5, edineler 244v4, geliniıı 190r5, kıparınıalar 108r4, kılınasız 54r8, yeıilinelar 148v6, bulundılar 52r8, yııılunalar 155r1, döndirüneler 254v5, göründi 138r5

1.3.8. Çatı Ekleri

Çatı ekleri “Fiilden Fiil Yapım Ekleri” baııııı altında verilmiııtır. Bu bölüııde bugüıkü yazı dilinde karıılaımadıııız, üst üste gelen bazı çatı eklerine değinilecektir.

1.3.8.1. Dönüşlü-Edilgen Yapılar

-n dönüşlü çatı ekinin üzerine -l edilgenlik çatı ekinin gelmesiyle oluşan bu yapıya metinde sıkça rastlanmaktadır. Bu yapıda fiil dönüşlülüğünü kaybeder ve edilgen olarak karşımıza çıkar.

aydınıldı 21v3, bakınılalar 50r1, bırağınıldı 135v7, kığırınıldılar 128r8, koparınılasız 26v1, saçınılmışlar 137r1, şorınılasız 223r7, verinilmeyeler 11v7, eksinildi 185r5, kesinildi 207r2

1.3.8.2. Ettirgen-Dönüşlü Yapılar

döndirinel 107r2, döndürüneler 11v4, döndürüneler 254v5, döndürinel 157r6

1.3.8.3. Ettirgen-Dönüşlü-Edilgen Yapılar

ağdırınıldılar 88v7, ağıdurınıldılar 89r2, dönderinile 128v8, döndürünile 102r8, dirildinilmişler 235r8, tıdurınıldılar 106v8, uydurınıldılar 186v6, karışdırınıldı 12v5, indürinildi 17v6, toğurdınılmış 31r1, yandırınılmış 70r7

1.3.8.4. Dönüşlü-İşteş Yapılar

sevinişürler 217r4

1.3.8.5. Edilgen-İşteş Yapılar

şatılışasız 39r1

1.3.9. Fiilimsiler

1.3.9.1. İsim-Fiiller

-me: ölmeñizden 7v4

-mek/-mak: göz dutmağdur 29v2, onartmak 68r2, varmağlarında gelmeklerinde 222v3, ziyānlu olmak 79r5, açmağı 94v3, ağıdurmağdur 111r8, azdurmağıla 118v2, bırakmağlıkdur 8r1, korkmak 43v5, şığınmağdur 200r2, kesilmek 35r1

1.3.9.2. Sıfat-Fiiller

-an/-en: yerine tıran 39r5, mühür uranları 164r7, imān getürenler 11r5, toğrı eden 11r2, vaşiyet eyleyenden 23r5, vefā eyleyenlere 22v3, eylük eyleyenlere 113r6, gökden gelen odları 204v6

-r, -ar/-er, -ur/-ür: Bugün kullanılmayan bu sıfat-fiil eki, metinde “-an/-en” sıfat-fiil ekiyle aynı görevdedir.

aşşı eyler 104r3, bekleri 145r2, bulutlardan düşer 3v4, güci yeter 29v8, haddenden geçer 260v7, deprenür 181v1, bilürler 115r1, içilür 35v3, bulunur 29v8

-duķ/-dük: durduğı yerden 16v3, gün toğduğı vaķt 217r8, konulduğı yerini 181v1, hayıż gördüğü günlerde 29r4, depeledüklerinden 83v1, berkitdüğinden 4v7

-mış/-miş: bezenmiş 116v4, boğulmış 86v5, çıkarınılmışlar 216r7, dirildinilmışlar 235r8, doğmış 102v7, şağışlanmış 10v6

-acaķ/-ecek: řıđınacaķ 168r8, řayınacaķ 245v6, yatacaķ yerlerden 67v8, dönecek yer 6r1, girecek yer 67r8, söykenecek 195r3

-maz/-mez: yazu yazmaz 140v3, yaramaz 127r1, ırılmaz 70v4, řerī‘atda bilinmez işlerden 98r6, bilmezlerden 9r7, görünmezini 5v3

-ası/-esi: şığınası yerler 226r6, uyulası kişi 16v2, şopası gün 253r1, dirilesi nesneler 124v5, içesi nesne 111v4, içilesini 170r7, yeyesi 36v5

1.3.9.3. Zarf-Fiiller

-ib/-ib, -ub/-üb: Ekin düz ünlülü şekline iki örnekte rastlanmaktadır.

yañılıb 75r8, diriltib 238r8, şarışub 240v6, urub 55v6, yañılıub 75r8, döküb 69r2, düşüb 86v5, eyleyüb 6v2, geçüb 102v5

-u/-ü: eyleyü 78r2, gizleyü 31r8, arzūlayu 132v2, řaplayu 174r8, řoyu 75r5

-(i)ken: bilmezlerken 134r4, bilürlerken 19r6, yürürlerken 266v7, geçerken 69r1, severiken 22v2, olmişiken 252v1

-ınca/-ince: olınca 159r4, girince 128r2

1.3.10. İkilemeler

Metinde aynı kelimenin tekrarı, yakın anlamlı kelimelerin tekrarı ve karşıt anlamlı kelimelerin tekrarıyla oluşmuş ikilemeler görölür.

Metinde zarf görevinde olan bazı ikilemelerin Arapça söz dizimi kurallarına bağlı olarak fiilden sonra geldiğı örneklere rastlanmaktadır.

... nafaķa eyleyeler mālların *gece gündüz* gizlü ... 38r1

... yalan dutdılar āyetlerümüzi *ağlun ağlun* dutavuz anları ... 143r7

... ‘azāb bilmezler *varmaķlarında gelmeklerinde* ... 222v3

... *bölük bölük* eyledük anları ... 140v5

... andan şonra *altun gümiş* ayinden ... 138v8

- ... yalan bağladı tenriye *yalan yalan* dutdı ... 106r6
 ... helâl oldı size ‘avratlardan *ikin ikin üçün üçün dördin dördin* ...62v5
 ... ola *biñ biñ* tenri katlanıcılar iledür ... 152r6
 ... kim dilersiz *dirlik gēnlik* dahı girün kapuya ... 7v8
 ... ortaklardur kesildi *pāre pāre* oldı ... 143v3

1.4. Eserin Tercüme Tekniği ve Arapça Söz Varlığını Karşılama Durumu

1.4.1. Eserin Tercüme Tekniği

Türklerin X. yüzyılda İslam dinini kabul etmeleriyle birlikte, İslamiyet’in temel kitabı olan Kur’an’ın tercümeleri yapılmaya başlanmıştır. XI. yüzyıldan Eski Anadolu Türkçesi dönemine kadar yapılan tercümelerde genellikle satır arası dediğimiz teknik uygulanmıştır. Üzerinde çalıştığımız metinde de uygulanan bu teknikte, üst satırda bulunan Arapça kelimelerin anlamları, direkt altlarına gelecek şekilde Türkçe karşılıkları verilerek yapılmaktadır. Fakat bu doğrudan Arapça-Türkçe bir sözlük gibi değil de, Kur’an’da kullanılan sözcük Arapça hangi gramatikal durumda kullanılıyorsa onun Türkçe çevirisi verilerek yapılmaktadır. Kur’an tercümeleri, tam da bu noktada, Türkçenin Arapçaya karşı söz varlığını ve kelime türetme sistemini göstermeleri bakımından Türk dili tarihinde önemli bir yere sahiptirler.

Metinde, Arapça kelimelerin veya birleşik söz varlığının Türkçede doğrudan bir kelime olarak karşılığı yoksa kelime gruplarına, tamlamalara, yardımcı fiillere ve deyimlere başvurulmuş; bazen de “yani” sözcüğü kullanılarak ek açıklamalar yapılmıştır. Eser kelime kelime bir tercüme olduğundan çoğu zaman Arapça söz dizimi takip edilmiştir. Dolayısıyla cümlede yüklem, öznenin veya nesnenin yeri Türkçe söz diziminden farklılık göstermektedir. Bu sebeple metin okuyucuların anlaması bakımından güçtür.

4-Nisâ Suresi 31. ayet: (67r7) eger şaķınasız ulularından anı kim yığlınursız andan ‘afv eyleyevüz sizden yavuz işlerünüzü (67r8) givürevüz sizi girecek yer uçmağa görklü.“Eğer yasaklandığınız büyük ‘günahlardan’ kaçınırsanız sizin ‘küçük’ günahlarınızı affederiz ve sizi hoş, kıymetli bir yere koyarız.”

6-Enâm Suresi 75. ayet: ancılayın gösterür ibrâhîme pâdişâhlığını göklerin (112r7) yerün ola gümânsuzlardan. “Böylece İbrahim’e şüphe etmeyenlerden olması için göklerin ve yerin hükümdarlığını, azametini gösteriyorduk.”

8-Enfâl Suresi 3. ayet: anlar tıururlar namâzı (145v7) andan rûzi vërdük anlara şadaķa vëürler. “Onlar namazı ‘dosdoğru’ kırlarlar ve kendilerini rızıklandırdığımız şeylerden sadaka verirler.”

13-Ra'd Suresi 24. ayet: selām olsun şabır eyleñüz (206r7) ne eyüdüür uçmak. “Size selam olsun sabrettiğiniz için, dünya yurdunun sonu, cennet ne güzeldir!”

1.4.2. Metnin Arapça Söz Varlığını Karşılama Durumu

Bu bölümde Arapçanın söz varlığını karşılamada kelime gruplarının durumu incelenecektir.

1.4.2.1. İsim Tamlamaları

1.4.2.1.1. Belirtili İsim Tamlamalarına Örnekler

Metinde Arapça sözcüklere veya söz öbeklerine karşılık Türkçe belirtili isim tamlamaları sıkça kullanılmaktadır.

atañuz kız kardaşları “hala” 65v8, anañuz kız kardaşları “teyze” 65v8, oğlıdur meryemün “isa” 157r7, yeri teñrinün 76r8, va‘desi teñrinün 79v1, hazinelele teñrinün 109r5, yurdısına ignenün 128r2, rahmeti teñrinün 130r2, kavmina medinenün 168v2, odı tamunun 163v4, dünyānün ırağındaydı 149r8, vesvesesini şeytānün 146v1, kavminı fir‘avnuñ 136v4, yaprağından cennetün 125v5, mūsānün rahmeti 182v3, cezāsı anlaruñ 49v7, görklüsi şevābuñ 61v6

1.4.2.1.2. Belirtisiz İsim Tamlamalarına Örnekler

Metinde Arapça bir sözcüğü karşılarken en sık başvurulmuş yapılardan birisi belirtisiz isim tamlamalarıdır.

dirlik gençlik “huzur, afiyet” 7v8, ayne ertesı “cumartesi” 141r6, gün toğısı 250r6, kıyāmet günü 46v2, yandı günü 215v6, ādem oğlanları 126r4, hışımlık issi 122r7, yol eri 149r5, çalış günü 156v1, ud yerleri 125v5, incir yaprağı 125v5, ‘isā yārenleri 46r5, toñuz eti 86v4, kuş şüreti 102v6, yer tolusı 50r5, teñri katındadır 61v6, gündüz uyķısı 124r7

1.4.2.1.3. İsim Tamlamalarında Tamlananın Tamlayandan Önce Gelmesi

Metinde Arapça cümle yapısına bağlı olarak tamlananın tamlayandan önce geldiği örneklere sıkça rastlanmaktadır.

oğlıdur meryemün “isa” 157r7, yeri teñrinün 76r8, va‘desi teñrinün 79v1, hazinelele teñrinün 109r5, yurdısına ignenün 128r2, rahmeti teñrinün 130r2, kavmina medinenün 168v2, odı tamunun 163v4, vesvesesini şeytānün 146v1, kavminı fir‘avnuñ 136v4, yaprağından cennetün 125v5, la‘neti teñrinün 182v7, cezāsı anlaruñ 49v7, görklüsi şevābuñ 61v6, çalabısı ‘ālemlerün 129v8, eyregi anlaruñ 174r3

1.4.2.2. Sıfat Tamlamaları

Metinde belirtili ve belirtisiz isim tamlamalarının yanı sıra sıfat tamlamalarından da sıkça faydalanılmıştır. Tamlamalarda doğrudan sıfat kullanımının yanı sıra, isimlerden veya fiillerden yapım ekleriyle oluşturulan sıfatlara da sıkça rastlanmaktadır.

dürüst işlüdür 41r2, dürüst sözlü 41r2, tiz hisâbludur 62r5, dirilesi nesneler 124v5, arvana devesi 131v5, toğrı yol 129v1, iri hulu 57v2, ulu yazukdan 246v2, eyü işleyiciler 3r1, eyü iş 8v1, eyü işlü 67v6, diplü tağlar 219v6, içesi nesne 244v4, şıgınası yerler 226r6, kopası gün 253r1, yatacak yerlerden 67v8, şıgıncak yer 247v7, erimiş bakır 250v7, dönecek yer 6r1, görklü söz 11r4, katı ırak 44r1, ıssı şudan 170r8, alçak göñüllüdür 188r3

1.4.2.2.1. Sıfat Tamlamalarında Görülen Teklik-Çokluk Durumu

Metinde Arapça cümle yapısına bağlı olarak, sayı adlarından veya çokluk bildiren sözcüklerden sonra gelen isme çokluk eki geldiği örneklerle rastlanmaktadır.

her âdemleri 237v5, her yemişlerden 224v3, çoğı anların 101v3, beş binlerle 54r1, üç binler 53v7, binler anlardan 152r3, iki ortaklar 144r5, iki kâfirler 129r6, iki yakınrağlar 102r6, üç günler 25v1, dört aylar 31r6, dört harâmlardır 158r2

1.4.2.3. Deyimler

Arapça söz varlığını karşılamak üzere, yer yer deyimlere de başvurulmuştur. Metinde geçen deyimler ve anlamları şu şekildedir:

ayağı üstine “yukarı doğru çıkan, dik duran, ayakta” 120r7

cân al - “öldürmek” 136r5

cân çık - “can çıkmak, ölmek” 164r4

döndür beyân eyle - “türlü şekillerde açıklamak” 239r4

göğüs üzere yaticı “yüzükoyun yere serilen kimse” 132r7

kulak dut - “kulak vermek, dinlemek” 14r4

kulak üzere ur - “yatırmak, uyutmak” 242r4

olunmuş yanmış “olmuş bitmiş, karara bağlanmış” 253r8

parmak urmak “saldırma, karışıklık çıkarma, fesat sokma” 69r8

sağ el sol ayak “çapraz olarak, çaprazlama” 91v2

şu dök - “işemek” 69r2

ten urub yüri - “ağır davranmak, yavaştan almak” 55v6

uşşı diril - “aklı başına gelmek, ayılmak” 138r6

uşşı gitmiş “bayılmış” 138r6

üstün ellü eyle - “musallat etmek” 75r2
 varıcı gelici olinmiş “iki şey arasında bocalayan kimse” 82r3
 varmak gelmek “gidip gelme, dönüp dolaşma” 222v3
 yere döşenmiş “yere serilmiş olan, yerde büyüyen” 120r6
 yeyni ‘ağılluluk “beyinsizlik, akılsızlık” 131r1
 yeyni dut - “hafif bulmak, kolaylıkla taşımak” 226r4
 yukarı ayak “üst derece, üstünlük” 29v7
 yüreksiz ol - “cesareti kırılmak, yılmak” 53v5
 yüz döğ - “dönmek, yönelmek” 18v7
 yüz dut - “dönmek, yönelmek” 19v1
 yüz ışmar - “bir şeye veya birine yönelmek, teslim olmak” 42v5
 zafer bulmak “galibiyet, zafer” 72v1
 za’if yürekli ol - “cesareti kırılmak, yılmak, korkmak” 149v4

1.4.3. Pekiştirme

Metinde Kıpçak Türkçesinde görülen bir pekiştirme usulüne rastlanmaktadır. Arapça *te’kid* denilen ve Türkçede pekiştirme dediğimiz bu konunun Arapçada iki şekli vardır: Lafzî Te’kid ve Manevî Te’kid. Ahmet Caferoğlu Kıpçak Türkçesinde pekiştirme usullerini anlatırken manevî te’kid hakkında şunları söylemektedir: “Te’kid-i manevi ise bazan mastar bazan da te’kide mahsus lafızlarla olur. Master eki ile te’kid (turdum turmak), (yidüm yemek) gibidir” (1931: 182). Metinde örnekleri görülen bu kullanımın Anadolu sahası satır altı Kur’an tercümelerinden Ahmet Topaloğlu’nun *XIV. Yüzyılın Ortalarında Yapılmış Satırarası Kur’an Tercümesi* adlı eserinde de görülmektedir.

... azdılar azmak ile ırak ... 84v6
 ... azdı azmak ile ırak ... 79r1
 ... azdı azmak ile ırak ... 81r5
 ... durasız durmak hakkında ... 80r2
 ... zafer bulamadum zafer bulmak ulu ... 72v1
 ... kavlı eylediler kavlı eylemek ... 13r8
 ... ödünç vèresiz teğriye ödünç vèrmek görklü ... 88v3
 ... bitürdi anı bitmek görklü ... 44v2
 ... ödünç vère teğri ödünç vèrmek görklü ... 32v5
 ... egilesiz egilmek ulu ... 67r2
 ... yüz döndürürler senden yüz döndürmek ile ... 71r6

... şefâ‘at eyleye şefâ‘at eylemek ile ... 74r5

... egilmeñ dükeli egilmek ... 80r7

1.4.4. Eski ve Yeni Biçimleriyle Görülen Kelimeler

Metinde “o” zamiri ve sıfatı eski şekliyle “ol” şeklindedir. Yalnızca iki yerde bugün kullandığımız şekliyle görülmektedir: 20r2, 254r5

1.4.5. Diğer Özellikler

Metinde Oğuz lehçelerinde kullanılan bazı kelimelerin diğer diyalektlerde kullanılan karşılıklarına da rastlanmaktadır. Bu başlık altında Gürer Gülsevin’in *denk çiftler* dediği, aynı anlama sahip farklı saha ve lehçelerde yaşayan kelimelere değinilecektir (2007: 276).

Köktürkçe yazı dilinde “tün” şekli kullanılan “gece” kelimesinin, tarihi Türk lehçelerinde Uygur döneminden itibaren “keçe” şekli de görülür. Kelimenin Oğuz diyalektlerinde “gece” şekli işlektir. Diğer lehçelerde ise “tün” kelimesi kullanılmıştır. Fakat “tün” kelimesinin de bazı özel yapılarda “gece” anlamını koruduğu görülür (Gülsevin, 2007: 288). Metinde “gece” kelimesi için “gece” kullanılmakla birlikte, “tün” kelimesinin, Eski Anadolu Türkçesinin karakteristik bir özelliği olan ötümlüleşme ses hadisesine uğramış “dün” şekli de iki kez görülmektedir. Aynı zamanda metinde “gecelemek” anlamında bu isimden türemiş “düne-” fiili iki yerde geçmektedir.

gece 256r8, gēce 7r5, gēcede 105v2, gēceden 217r2; dün 252v4, dünüñ 217r1, düzgün düze düner 73v7, düzgün eyleyü dünerler 78r2

Köktürkçe yazı dilinde “it” şekli kullanılan “köpek” kelimesinin, Orta Türkçe döneminden itibaren “köpek” şekli görülmeye başlanmıştır. Oğuz lehçelerinde “köpek” kelimesi kullanılırken, “it” kelimesi Oğuzca olamayan lehçelerde kullanılmaktadır (Gülsevin, 2007: 290). Metinde “köpek” için hem it hem de köpek kelimelerinin birer kez kullanıldığı görülmektedir.

köpegün 142v6; itlerdür 243v5

“ön” anlamına gelen “al” kelimesinden türemiş “alay” kelimesi, metinde dokuz kez geçmektedir. Bununla birlikte kelimenin “iley” şekliyle de yedi kez karşılaşılmaktadır. Bu kelimenin denk çifti olan “öñ” kelimesi metinde adlaşmış ve ek almış şekilleriyle birlikte on kez geçmektedir.

öñlerine 127v6, öñdinden 138r7, öñürdicisi 170r2, öñürtmekden 63r6; alayında 203r3, alaylarında 249r8, alayında 253r3; ileyindedür 40v6, ileylerinde 34v5, ileylerinden 125r5

Köktürkçe yazı dilinde “inmek” manasında “in-” fiili kullanılmaktadır. Uygurca döneminden itibaren, tarihi diyalektlerde “tüş-” fiilinin de bu manada kullanıldığı

görülmektedir. Bugün batı Oğuzcasında bu anlamda “in-” fiili kullanılırken, diğer diyalektlerde “tüş-/düş-” şekli tercih edilmektedir (Gülsevin, 2007: 285). Metinde “in-” fiili için “in-” kullanılmıştır. Bununla birlikte “düş-” şeklinin kullanıldığı bir örneğe de rastlanmaktadır.

bulutdan inen od ‘yıldırım’ 83r4, bulutlardan düşer ‘yıldırım’ 3v4

İKİNCİ BÖLÜM

METİN

2.1. Metin

(2r1) 2. Sûretü'l-Bakara

(2r2) allâh adıyla rûzi vèren rahmet kılıcı

1 (2r3) rabb allâhdur lâm cebrâ'îldür mim muhammeddür muhammed.

2 şol kitâb *ya'ni kûr'ân ilerü va'de olundı* yokdur gümân anuñ içinde yol göstermekdür şahıncıya.

3 (2r4) anlar kim inanurlar görünmez nesneye dañı turgurdılar namâzı dâyim kılurlar dañı andan kim (2r5) rûzi vèrdük anlara nafağa vèürler.

4 dañı anlar kim inanurlar aña kim indürildi senden yaña (2r6) dañı indürüldi senden ilerü *ya'ni tevrît incîl* dañı kıyâmet gününde anlar gümânsuz inanurlar.

5 şunlara (2r7) toğrı yol üzerine çalaplarından yaña dañı şunlar kim kurtulmuşlardandır. (2r8)¹

6 (2v1) tañkık anlar kim kâfir oldılar berâberdür anlaruñ üzerine korkutduñ mı anları (2v2) yâ korkutmaduñ mı² inanmazlar.

7 mühür urdı teñri göñülleri üzerine dañı kulaqları üzerine (2v3) dañı gözleri üzerine örtüdür dañı anlar içün vardır 'azâb ulu.

8 (2v4) dañı âdemîlerden oldur kim aydur inanduk teñriye dañı kıyâmet gününe dañı degüldür bunlar (2v5) inanıcılar.

9 aldarlar teñri dañı anlar kim imân getürdiler inandılar dañı aldamazlar (2v6) illa kendülerin dañı bilmezler.

10 göñülleri içinde şayrulukdur *ya'ni münâfiklık* pes arturdı (2v7) teñri şayruluk dañı anlaruñ içün 'azâb ağrıdıcı anlardan ötri kim oldılar yalan söylerler.

11 (2v8) ...anlara fesâd eylemeñ yerde aytdılar andan ötri kim degülüz biz (3r1) eyü işleyiciler

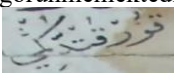
12 tañkık anlar fesâd eyleyicilerdür velîkin (3r2) bilmezler.

13 kaçan aydıldı anlara imân getürüñ nitekim âdemîler aytdılar (3r3) imân getür kim nitekim imân getürdiler beyinsüzler tañkık anlar beyinsizlerdür (3r4) velîkin bilmezler.

14 dañı kaçan erseler anlar kim imân aytdılar imân getürdük (3r5) dañı keşişler kaldılar yalunuz şeytânlarla aytdılar tañkık bize sizünlevüz degülüz biz (3r6) illâ yañşuya dutıcılar.

¹ Satır tam görünmemektedir ve çevirisi yoktur. 5. ayet bitmiş ve 6. ayet sorunsuz devam etmektedir.

² Yazmada

15 teñri yañşuya dutar anları dañı arturavuz anlara ĥadden geçmeklik içinde (3r7) ĥayrān oldılar.

16 şunlar anlardur kim şatun aldılar azğunlığı toğrı yolıla pes (3r8) aşşı eylemedi bāzırgānlıkları dañı olmadılar toğrı yol tutucılar.

17 beñzer anlara (3v1) aña kim yandurdı odı pes ol vaqt kim aydın oldı yöresi giderdi teñri (3v2) aydınını dañı ĥodı anları ĥarañulık içinde görmezler.

18 şağırlardur³ dilsüzlerdür gözsüzlerdür (3v3) pes anlar dönmezler.

19 dañı üstine yağmur yağar gibidür gökden anuñ içindedür ĥarañulık dañı gök gürlemek (3v4) dañı yıldırım ıldırmağ⁴ kıldılar parmaqlarını ĥulaqları içine odlardan⁵ ötürü kim bulutlardan düşer (3v5) ölüm şaķınmağından dañı teñri ĥaplamışdur kāfirleri.

20 yaķın olur yıldırım kim ĥapa gözleri anlaruñ (3v6) her nice kim aydın anlaruñ içün yürürler aydın içinde kaçan ĥarañurdı anlaruñ üzerinde tururlar (3v7) eger dileseyidi teñri giderdi ĥulaqlarını anlaruñ dañı gözlerin anlaruñ taħķıķ teñri her nesne üzerine (3v8) ...

21 ēy ādemīler ĥapuñ teñriñüze ol kim yaratdı sizi (4r1) dañı anlar kim ilerüdür sizden anuñçun siz ‘azābdan ‘ibādet ile şaķınasız.

22 ol kim kıldı sizünçün (4r2) yeri döşek dañı gögi yapılmışdur dañı indürdi gökden şu pes çıkardı anuñla (4r3) yemişlerden sizün rūziñüz içün pes kılmañ teñriye beñdeşler dañı siz bilürsiz kim yaradıcı oldur.

23 (4r4) dañı eger olursañuz gümān içinde andan kim indürdük ĥulumuz üzerine getürün bir sūre anuñ (4r5) gibiden dañı oķuñ ĥanuķlaruñuzu *ya‘ni putlar* teñriden ayruķ *ya‘ni sūre getürün* eger olursañuz gerçekler.

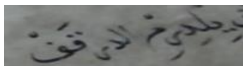
24 (4r6) pes eger işlemedünüz *ya‘ni sūre* hergiz işlemeyesiz pes şaķınuñ oddan ol kim⁶ odunu anuñ (4r7) ādemīlerdür dañı taşlardur yaraķlanmışdur kāfirler içün.

25 dañı muştıla anları kim īmān getürdiler (4r8) dañı işlediler eyü işler taħķıķ anlaruñdur uçmaķlar aķar altından (4v1) ırmaķlar her kaçan kim rızķ vērinildi andan yemiş rızķ vērmek aytdılar işbu oldur (4v2) rızķ vērinüldük ilerüden *ya‘ni uçmaķda yā dūnyāda* dañı getürünildi birbirine beñzer dañı anlaruñdur uçmaķ içinde ‘avratlar key arınmışlar (4v3) dañı anlar anuñ içinde ebedi ĥalıcılardur.

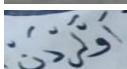
³ Yazmada

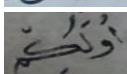
⁴ Yazmada

⁵ Yazmada

⁶ Yazmada

26 taḥkīk teḡri utanmaz ura *ya'ni beḡzede* meşel (4v4) key sivrisiḡek daḡı andan yuḡarı ammā anlar kim īmān getürdiler bilürler kim taḥkīk ol ḡaḡdur (4v5) teḡrilerinden daḡı ammā anlar kim kāfir oldılar pes aydurlar ne nesne dērler teḡri işbundan (4v6) meşel eylemedin azdurur anuḡla illā ṭā'atdan çıḡıçılar kāfirler.

27 anlar kim şaldılar teḡri ḡavline (4v7) berkitdüḡinden⁷ şonra daḡı keserler anı kim buyurur teḡri anı kim ulaşdurunıla (4v8) daḡı fesād eyler yērde şunlar anlardur ziyānludur.

28 nite kāfir olursız (5r1) teḡriye daḡı şol ḡâlde kim öldüḡüz ölüdüḡüz pes diri eyledi sizi andan öldüre sizi andan diri göre sizi andan yaḡa (5r2) döndürünildi.

29 ol oldur kim yaratdı sizüḡçün anı kim yēdedür hep andan ḡaşd eyledi⁸ (5r3) göḡe pes toḡrı eyledi yedi gökleri daḡı ol her nesne bilicidür.

30 (5r4) daḡı ol vaḡt kim aytdı çalabuḡ feriştehlere taḥkīk eyleyiciyem yērde ḡalife aytdılar eyler misiz (5r5) anuḡ içinde anı kim fesād eyleye anuḡ içinde daḡı dōke ḡanlar daḡı biz tesbīḡ eyledüḡüz senüḡ ḡamduḡla (5r6) daḡı taḡdīr eyledüḡüz *ya'ni ya'ni⁹ arı dutaruz 'ayublardan* arılıḡıla anaruz seni ayıtdı taḥkīk ben bilürem anı kim siz bilmezsiz.

31 daḡı öğretdi ādeme (5r7) isimler dükelin andan 'arz eyledi¹⁰ adlar ismini feriştehlere pes ayıtdı ḡaber vērüḡ (5r8) şunlaruḡ adlarını eger ola siz gerçekler.

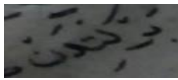
32 aytdılar arılıḡuḡ senüḡ yoḡdur bilmeḡüz bizüm (5v1) anı kim öğretdüḡ biz taḥkīk siz sen bilici dürüst¹¹ işlü dürüst sözlü.

33 aytdı ey ādem ḡaber vēr anlara (5v2) adların anlaruḡ ol vaḡt kim ḡaber vērdi anlar adların anlaruḡ aytdı teḡri ayıtmadum mu size ben taḥkīk (5v3) bilürin görinmezini göklerüḡ daḡı yērüḡ daḡı bilürin anı kim āşikāre eylersiz daḡı (5v4) anı kim gizlersiz.

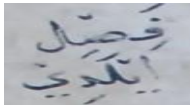
34 daḡı ol vaḡt kim aytduk feriştehlere secde ḡıluḡuz ādeme pes secde eylediler (5v5) illā iblīs ētmedi daḡı tekebbürlik eyledi daḡı oldı kāfirlerden.

35 daḡı aytduk ey ādem (5v6) dölen sen daḡı 'avratuḡ cennetde daḡı yēḡ andan dirlik ḡenḡliginden ne yērden kim dilersiz (5v7) daḡı yaḡın gelmeḡ işbu aḡaca *ya'ni buḡdaya ya'ni buḡday yā incir yā üzüm aḡacı* pes olasız zālimlerden.

⁷ Yazmada

⁸ Yazmada

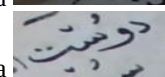

⁹ Mükerrer yazımdır.

¹⁰ Yazmada

¹¹ Yazmada

36 pes tayındurdu¹² ol iki *ya'ni ādemī ve havvāyī* (5v8) şeytān uçmağdan pes çıkardı ol ikiyi pes çıkardı andan kim olurlardı anuñ içinde aytdı bir niçeñüz aşğa inüñ *ya'ni ādem ve havvā ve iblīs ve yılan* (6r1) bir niceñüz düşmandur dañı sizüñdür yërde dönecek yër dañı gönenmek bir zamāna degin.

37 (6r2) pes aldı ādem teñrisinden kelimeler *ya'ni rabbenā zālemnā enfūsenā*¹³ pes tevbe vèrdi aña tañkık ol key tevbe vèricidir rañmet kılıcıdur.

38 (6r3) ayttuk aşğa inüñ andan dükeli pes eger gelürse size benden toğrı yol göstermek pes her kim¹⁴ uyarsa toğrı yola (6r4) yokdur kórku anlaruñ üzerine ne dañı anlar kayğulu olalar.

39 dañı anlar kim kāfir oldılar (6r5) dañı yalan dutdılar āyetlerümüzi şunlar od issilerdür anlar anuñ içinde ebed kılıcılardur.

40 (6r6) ey *ya'kūb* oğlanları anuñ *ni'metüm* ola kim *eylūk eyledüm*¹⁵ sizüñ üzere dañı yerine getürüñ kavlüm *ya'ni şerī'atı* (6r7) yerine getürem kavlünüzi *ya'ni müzd vèrmek* dañı benden kórkuñ.

41 dañı imān getürüñ ana *ya'ni kūr'āna*¹⁶ indürdüm gerçek dutıcıyiken (6r8) anı kim sizüñledür *ya'ni tevrīt* dañı olmañ ilkin kāfir aña dañı şatun almañ benüm āyetlerüm az bahāya (6v1) *ya'ni az dünyālik* dañı benden kórkuñ.

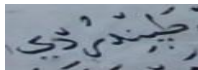
42 dañı karışturmañ haqqı bātıla dañı gizlemeñ haqqı (6v2) dañı şol hālde kim siz bilürsiz.

43 dañı tūruñ namāzı *ya'ni peygamberlerin bir nice şıfatına ıkrār eyleyüb ve bir nicesine inkār eylemeñ* dañı vèrüñ zekātı dañı arkañuz egüñ *ya'ni rukū'lu namāz kılıuñ* (6v3) arka egicilerle *ya'ni cūhūdlar aytdılar dōstlarına müsliṁānlardan kim muḥammed dīni haqdur yörüñ dutuñ yāḥūd murdār oruc dutmaqdur*¹⁷.

44 ay buyurur mısız ādemilere¹⁸ *eylūk* dañı unudur mısız nefslerünüzi (6v4) dañı siz okursız kitāb anlamaz musız.

45 dañı arka vèrmek isten şabırla *ya'ni tātalar üzerine* (6v5) dañı namāzıla dañı tañkık ol namāz uludur¹⁹ *ya'ni ağırdur* illā kórkıcılar üzerine.

¹² Yazmada

¹³ “Ey Rabbimiz! Biz kenidimize zulmettik.”

¹⁴ *pes her kim* Arapça satır üstünde yazılı.

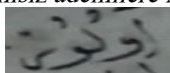
¹⁵ *eylūk eyledüm* Arapça satır üstünde, harekesiz yazılı.

¹⁶ *ya'ni kūr'āna* Arapça satır üstünde yazılı.

¹⁷ *ya'ni cūhūdlar aytdılar dōstlarına müsliṁānlardan kim muḥammed dīni haqdur yörüñ dutuñ yāḥūd murdār oruc dutmaqdur* 43. ve 44. ayetler arasında ek açıklama olarak yazılıdır.

¹⁸ *buyurur mısız ādemilere* Arapça satır üstünde yazılı.

¹⁹ Yazmada

46 anlar kim bellü bilürler anlar kim tahkik (6v6) görıcilerdür çalapların dağı tahkik anlar andan yaña dönıcilerdür.

47 ey ya 'küb oğlanları ajuñ (6v7) ni 'metüm ol kim eylük eyledüm sizün üzeriñüze dağı tahkik ben artuñ eyledüm sizi 'älemler üzere.

48 (6v8) dağı korkuñ dağı bir günden kim hâcetsüz eylemeye bir nefes bir nefesden nesne dağı kabüllenmeye şefâ'at andan *ya 'ni nefisden*²⁰ (7r1) dağı alınmaya²¹ andan yolu²² dağı anlar²³ yarî verinilmeyeler.

49 dağı ol vakt kim kırtarduñ sizi fir'avn kavmindan hûrluñ eylediler size (7r2) 'azābuñ yavuzluğın *ya 'ni 'azābuñ katısı* çok boğazlarlardı oğlanlarıñuzu dağı diri kırtardı 'avratlarıñuzu (7r3) dağı anuñ içinden şınamağıdı çalabuñuzdan şınamañ ulu²⁴ *ya 'ni şınamañ*.

50 dağı ol vakt kim ayırduñ sizden ötri denizi pes kırtarduñ sizi (7r4) dağı ğarķ eyledük fir'avn kavminı dağı ol hâlde kim siz baķarduñuz.

51 dağı ol vakt kim şalū eyledük (7r5) kırķ ğeçe andan tıtduñuz buzağı *ya 'ni teñri dedüñüz* andan şonra dağı siz zālilersiz.

52 (7r6) andan 'afv eyledük sizden şundan şonra anuñçun kim siz şükür eylersiz.

53 (7r7) dağı ol vakt kim vërdük mūsāya tevrīti ayırıcı *ya 'ni tevrīt kim haķ mu'cize anları bātıldan ayırır yāhūd mūsā* anuñçun kim siz²⁵ toğrı yol dutasız.

54 dağı ol vakt kim (7r8) aytdı mūsā kavmina ey kavmum tahkik siz zulum eyledüñüz nefsleriñüze dutmaķlığıñuzla buzağuyı (7v1) pes tevbe dutuñ çalabuñuzdan yaña pes depelen nefsleriñüzi şol yëgrekdür size kıatında (7v2) yaradıñuz pes tevbe vërdi sizün üzeriñüze tahkik ol ol tevbe vëricidür rahmet kılıcıdur.

55 dağı ol vakt aytduñuz (7v3) ey mūsā herğiz inanmayavuz saña tā ğörevüz teñri āşikāre pes dıtdı sizi ol kim ğeldi ğöyündürdi balķun (7v4) dağı siz baķarlarken.

56 andan diriltükdü sizi ölmeñizden şonra ol kim siz (7v5) şükür eylersiz.

57 dağı gölgelik eyledük sizün üzere buludu dağı indürdükdü sizün üzere terengübīn (7v6) bıldırcın yëñ arılarından andan kim rüzi vërdük size dağı zulum eylemediler bize velikin (7v7) oldılar nefsleriñe zulum eylediler.

²⁰ andan *ya 'ni nefisden* Arapçasıyla birlikte satırın sol üst kenarında yazılı.

²¹ Yazmada

²² dağı alınmaya andan yolu Arapçasıyla birlikte satır üstünde yazılı.

²³ Yazmada

²⁴ Yazmada

²⁵ anuñçun kim siz Arapça satır üstünde yazılı.

58 dahı ol vaqt kim aytduk girün işbu kūye (7v8) pes yēn andan ne yērde kim dilersiz dirlik gēnlik dahı girün apuya egilmişlerken (8r1) dahı aydu biramaqlıdur yarlıayavuz sizi yazularuuzı dahı arturavuz.

59 eyü işleyiciler pes deşürdi (8r2) anlar kim ulüm eylediler bir sözi andan ayru kim aydıldı anlara pes indürdük anlaru üzere kim ulüm eylediler (8r3) ‘azāb *ya‘ni mafācān* gökden andan ötri kim oldılar tā‘atdan ıarlar.

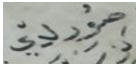
60 dahı ol vaqt kim řu diledi²⁶ *ya‘ni tih yazısında aytmışlar kim ādem peygamber ol ař ‘ařā ile umadan ıarmış idi yā ol ařda kim mūsā řuya... anu üzerine odı...²⁷* mūsā (8r4) avmı iün pes aytduk ur ‘ařānıla aşı pes adı andan on iki *ya‘ni on iki şeba saışınca* (8r5) eřme taı bildi her ādem iecek yērlerin yēn dahı iün (8r6) rūzisinden terinu dahı atı fesād eyleme yērde fesād eyleyicilerken.

61 dahı ol vaqt aytdı anlar kim (8r7) ēy mūsā hergiz şabır eylemeyerüz bir tā‘ām üzere pes dile bizüm iün alapdan ıarsın bizüm iün (8r8) bitür yēr teresinden dahı řınıyārından²⁸ dahı budaydan dahı mercimekden dahı soanından (8v1) aytdı mūsā deşirmek mi istersiz²⁹ anı kim ol kemrekdür anula kim ol yēgrekdür inu (8v2) mışra taı sizüdür anı kim diledüüz dahı ılındı anlaru üzere hōrlı dahı yosullı (8v3) dahı döndiler aımaıla *ya‘ni teriye aımaıla* teriden řol taı anlardan ötridür kim oldılar kāfir oldılar (8v4) teri āyetlerine dahı depelediler peygamberleri hāqsuz *ya‘ni řol hōrlılar andan ötridür kim ‘aşı oldılar³⁰* (8v5) dahı oldılar hādden gediler *ya‘ni teri buyrıından*.

62 taı anlar kim imān getürdiler dahı anlar kim cühūd oldılar dahı (8v6) nařārı dahı ferıştehlere apıcılar ol kim bunlardan imān getürdi dahı şonraqı güne dahı işledi eyü iş (8v7) pes anlarudur müzdleri alapları atında dahı yodur orku anlaru üzerine ne dahı anlar (8v8) ayurmazlar.

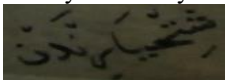
63 dahı ol vaqt kim dutdu ‘ahduuzı avluuzi dahı götürdük üzerüüze aı (9r1) alu anı kim vērdük *ya‘ni tevrıt* necdlikle dahı anu anı kim anu iindedür anuun kim şaınasız *ya‘ni ma‘şiyetden*.

²⁶ Yazmada

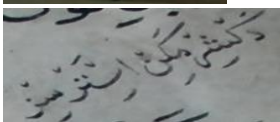

²⁷ *aytmışlar kim ādem peygamber ol ař ‘ařā ile umadan ıarmış idi yā ol ařda kim mūsā řuya... anu üzerine odı...* Sayfanın sol yanında yer alan bu kısmın Arapa karşılıı yoktur, ek aıklama olarak yazılmıştır.

²⁸ Yazmada

²⁹ Yazmada

³⁰ ‘aşı oldılar Arapa satır üstünde yazılı.

64 (9r2) andan yüz dönderdünüz andan sonra pes eger degülmişse tenri fazıl sizün üzere dağı rahmet anuñ (9r3) olayduñuz ziyānlulardan.

65 dağı taḥkīk bildünüz anlar kim ḥadden geçdiler *ya'ni balık oldılar* sizlerden (9r4) şenbe güninde pes aytduk anlara bildünüz büzine ırak olıcılar.

66 pes kıldı anı 'azāb aytdı (9r5) anlaruñçun kim andan ilerüdür dağı anlaruñçun andan şonradur dağı öğütdür şakınıcılar *ya'ni muḥammed ümmetinden*³¹.

67 dağı ol vaqt kim aytdı³² (9r6) mūsā kavmına taḥkīk tenri buyurur size kim boğazlayasız bir şıgırı aytdılar dutar mısız bizi (9r7) maşharaya aytdı şıgırın³³ tenriye olam³⁴ taḥkīk bilmezlerden.

68 aytdılar (9r8) dile bizüm içün çalabuña bellü eyleye bizi nesnedür ol şıgırı aytdı ol tenri aydur taḥkīk ol bir şıgırdur.

69 (9v1) yaşlu degil dağı bikir degil orta çağlu degil anuñ arasında pes işleñ anı kim buyurlur size (9v2) aytdılar dile bizüm içün çalabuñdan bellü eylesün bizüm içün nedür rengi anuñ aytdı taḥkīk ol tenri aydur taḥkīk bir şıgırdur (9v3) şarı ki şaru levn anuñ şād eyler bakıcıları dağı taḥkīk.

70 aytdılar dile bizüm içün çalabuñdan (9v4) bellü eylesün bizüm içün nedür ol taḥkīk şıgır bendeş oldı bizüm üzerümüze eger dilerse tenri toğrı yol dutıcılar.

71 (9v5) aytdı taḥkīk ol tenri aydur taḥkīk ol bir şıgırdur yavaş olmuş degil aqtara yeri *ya'ni toḻāb öküzi degil* şu yok³⁵ ekin (9v6) 'ayb yok³⁶ *ya'ni selāmet olmışdur* 'aybdan yā ayruksı renk³⁷ yok anuñ içinde aytdılar imdi getürün ḥakk *ya'ni bellü eyleñ*³⁸ pes boğazladılar dağı yakın olmadılar (9v7) işlemeyeler.

72 ol vaqt kim öldürdünüz bir kişi *ya'ni ġāfil* pes tartışduñuz anuñ içinde tenri çıkarıcıdur (9v8) anı kim olduñuz gizlersiz.

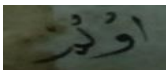
³¹ *muḥammed ümmetinden* Arapça satırın üstünde yazılı.

³² *aytdı* Arapça satırın üstünde yazılı.

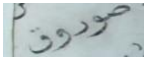
³³ Yazmada

³⁴ Yazmada

³⁵ Yazmada

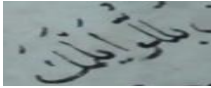

³⁶ 'ayb yok Sayfanın sağında, Arapça satır denginde ters olarak yazılı.

³⁷ Yazmada

³⁸ Yazmada

73 pes aytduk³⁹ diliyle yā budıyla yā kuyruğı dibiyle uruñ ölüyi bir nicesiyle ol şığıruñ ancılayın dirildür teñri (10r1) ölüleri dağı gösterür size nişanların anuñçun kim siz anılayasız.

74 andan katı oldı göñlünüz (10r2) şundan şonra pes ol göñlünüz taş gibidür katırağdur katılığdan yaña taḥkik bir nice taş (10r3) oldur kim revān aḳar andan ırmaqlar dağı taḥkik andan oldur kim yarılır pes çıkar andan (10r4) şu *ya'ni çeşme* taḥkik bir nicesi oldur kim aşğa iner tağ depesinden teñri qorqusundan dağı degül teñri gāfil andan kim (10r5) işlersiz.

75 tama' mı eylersiz⁴⁰ *ya'ni muḥammed dağı mü'minler* kim inanalar size ol hâlde kim bir bölük anlardan (10r6) işidürler sözünü teñrinün andan döndürürler anı andan şonra kim anladılar anı dağı anlar (10r7) bilürler.

76 kaçan kim êrdiler anlar kim imān getürdüler aytdılar imān getürdük kaçan geçdiler bir niceleri (10r8) nicelerinden yaña aytdılar geleci mi aydırsız anlara anı kim açdı teñri sizün üzere tā hüccetleşeler sizünle anı kim çalabuñuz katında (10v1) pes anılamasız.

77 dağı anılamazlar mı kim taḥkik teñri bilür anı kim gizlerler (10v2) dağı anı kim āşikāre eylerler.

78 dağı bir niceleri *ya'ni cühūdlar* yaramazlardur bilmezler kitāb illā yalan bağlanmış dağı (10v3) degil anlar illā gümān eylerler.

79 vaydur⁴¹ anlar kim yazarlar kitāb *ya'ni tevrīt* elleriyle andan (10v4) aydurlar işbu teñri katındandur tā şatun alalar az bahā *ya'ni az dünyālik* pes vaydur⁴² (10v5) anlara andan ötri kim yazdı elleri anlaruñ dağı vaydur anlara andan kim kesb eylediler.

80 aytdılar (10v6) her kim yakmaya bizi oda illā günler şağışlanmış *ya'ni kırk gün buzağı başına kadar*⁴³ ayt tutduñuz mı teñri katında 'ahd qavli *ya'ni...*⁴⁴ (10v7) hergiz⁴⁵ hılāf eylemeye teñri qavlin belki aydur musız teñri üzere anı kim bilmezsiniz.

81 evet od yaqasıdur (10v8) her kim qazanursa *ya'ni rüşvet dağı ma'siyyet* yavuz iş dağı qaplarısı anı yazuğı pes şunlar od issilerdür (11r1) anlar anuñ içinde ebedi qalıcılardur.

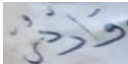
³⁹ *pes aytduk* Arapça satır üstünde ters olarak yazılı.

⁴⁰ Yazmada

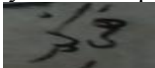
⁴¹ Yazmada

⁴² Yazmada

⁴³ *ya'ni kırk gün buzağı başına kadar* sayfanın sağ yanında, satır altı denginde, ters olarak yazılı.

⁴⁴ *'ahd qavli ya'ni...* Arapçasıyla birlikte, sayfanın sağ yanında yazılı.

⁴⁵ Yazmada

82 daḥı anlar kim imān getürdiler daḥı işlediler eyü işler (11r2) şunlar uçmak issileridür anlar anuñ içinde ebedi kalıcılardur.

83 daḥı ol vaqt kim şıfatın toḡrı eden *ya'ni muḥammed* dutduk 'ahdına qavline (11r3) benī isrā'īlün kim tapmayasız illā teñriye daḥı ataya anaya eylük eylemek daḥı hışmlık issine (11r4) daḥı yetimlere daḥı miskīnlere daḥı ayduñ ādemīlere *ya'ni görklü söz*⁴⁶ daḥı tıruruñ namāzı (11r5) daḥı vērüñ zekātı andan yüz dönderdünüz illā az sizden daḥı imān getürenler daḥı siz yüz döndericilersiz.

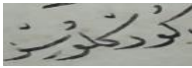
84 (11r6) daḥı ol vaqt kim dutduk biz 'ahduñuzı ey ḥāzır cühūdlar dökmeñ depelemeñ birbirinüzi qanlaruñuzı daḥı çıkarmañ (11r7) kendözlerüñüzı ellerüñüzden andan ikrār eyledünüz ol 'ahdun qabūlına daḥı siz tanıqlık vērürsiz atalaruñuzı 'ahd eyledinüz.

85 andan (11r8) siz şunlarsız *ya'ni şunların gibisiz* depelersiz kendülerüñüzı daḥı çıkarursız bir bölük sizden ellerinden (11v1) arқа vērışürsiz⁴⁷ anlaruñ üzerine yazuğıla daḥı zulüm eylemekle daḥı eger gelürse size esīrlar (11v2) yoluşdurursız daḥı ol ḥarām olınmışdur sizün üzerine çıkarmağı anlaruñ pes inanursız bir nicesine (11v3) tevrītün daḥı kāfir olursız bir nicesine pes degil cezāsı ol kişinün kim işler anı sizden (11v4) illā rüsvāylık dirlik içinde yakın qurayza kabilesi rüsvāylığı esir eylemek nazir ilinden sürmek⁴⁸ daḥı kıyāmet güninde döndürüneler katırak 'azābdan yaña (11v5) daḥı degildür teñri gāfil andan kim işlersiz şunlar.

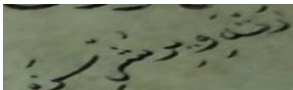
86 anlardur kim şatun aldılar (11v6) yakın dirlik āhiretile pes yeyni olunmaya anlardan 'azāb daḥı anlar (11v7) arқа verinilmeyeler.

87 daḥı taḥkik vërdük mūsā tevrīt daḥı ardınca vëribidük andan şonra *peygamberler*⁴⁹ daḥı vërdük (11v8) 'isāya meryem oḡlına ḥüccetler *ya'ni incil daḥı ol dirildür* daḥı qavī eyledük anı cebra'īl ile pes nice kim gelürsiz (12r1) peygamberlere bir nesneyile sevmez neflerüñüz boyun vërmëdünüz pes bölügin⁵⁰ *ya'ni zekeriyyā daḥı yaḥyā gibi*⁵¹ yalan tıtdıñız⁵² daḥı bir bölügin (12r2) depelersiz.

⁴⁶ Yazmada

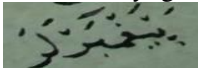

⁴⁷ Yazmada

⁴⁸ *qurayza kabilesi rüsvāylığı esir eylemek nazir ilinden sürmek* sayfanın sağ yanında yazılı.

⁴⁹ Yazmada

⁵⁰ Yazmada

⁵¹ *ya'ni zekeriyyā daḥı yaḥyā gibi* Arapça satır üstünde yazılı.

⁵² *yalan tıtdıñız* Arapçasıyla birlikte satır üstünde yazılı.

88 dahı aytdı göñüllerimiz kaplanmışdur *ya'ni kaplanmışdur ne dëdügün bilmez bu sözi yañşuya duta aytdılar*⁵³ belki ırak eyledi anları teñri küfürlere sebebiyle *ya'ni 'isā dahı muḥammed gibi* pes az (12r3) imān getürdiler.

89 dahı ol vaqt kim geldi anlara kitāb *ya'ni kūr'ān* teñri katından gerçek dutucı anı kim (12r4) anlarıñladur dahı oldıardı ilerüden nuşret isterler *ya'ni aydurlar kim āḥir zamān peygamberi ḥaqqı için bize arka vërgil* anlarıñ üzerine kim kâfir oldılar pes ol vaqt kim geldi anlara (12r5) ol kim bilürlerdi kâfir oldılar aña pes teñri la'neti kâfir üzerinedür.

90 ne yavuz nesnedür ol kim şatdılar (12r6) aña kendülerin kim kâfir olurlar aña kim indürdi teñri ḥasedden ötürü kim indüre teñri fazlından (12r7) anıñ üzre kim diler kullarından pes döndiler kaçımagıla kaçımak üzere dahı kâfirlerüñdür (12r8) 'azāb ḥōr eyleyici.

91 dahı kaçan aydıldı anlara imān getürdiler aña kim indürdi teñri aytdılar inanuruz (12v1) aña kim indürdi tevrīti bizüm üzerümüze dahı kâfir olurlar andan ayruğa ol ḥaḳ iken⁵⁴ gercek dutıcıyken anı kim anlarıñladur (12v2) ayıt pes niçün depelersiz teñri peygamberlerin ilerüden eger olursañuz mü' minler.

92 dahı taḥkik (12v3) getürdi size mūsā ḥüccetler *ya'ni mu'cizeler* andan dutduñuz buzağuyı andan şonra dahı siz zālimlerken.

93 (12v4) dahı ol vaqt kim dutduḳ 'ahduñuz ḳavlüñüz dahı getürdük sizüñ üzere tağı dutuñ anı kim vërdük size (12v5) becidligile dahı işidüñ⁵⁵ aytdılar işitdük dahı 'āṣi olduḳ ḳarışdırınıldı göñülleri içinde buzağı (12v6) küfürleri sebebinden ayıt ne yavuz nesnedür kim ol nesne kim buyurursız inandugunuz eger olursañuz mü' minler.

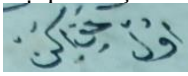
94 ayıt eger (12v7) olursa sizüñ sarāy⁵⁶ şonrağı teñri katında ḥāṣ ādemilerden ayruḳ pes arzūlañ (12v8) ölümü eger olursañuz gercekler.

95 hergiz arzūlamayalar hemişe andan ötri kim ilerü dutdı (13r1) elleri anlarıñ dahı teñri bilicidür zālimleri.

96 dahı bulasız anları ḥarişlğı ādemilerüñ (13r2) dirlik üzerine dahı anlardan müşrik oldılar sever birisi anlarıñ eger 'ömür vërinile biñ yıl (13r3) ol⁵⁷ ırak eyleyici 'azābdan kim 'ömür vërinle dahı teñri göricidür anı kim işlerler⁵⁸.

⁵³ *ya'ni kaplanmışdur ne dëdügün bilmez bu sözi yañşuya duta aytdılar* açıklama olarak eklenen bu kısım satır altında 'ya'ni kaplanmışdur ne'den sonrası ters olarak yazılı.

⁵⁴ Yazmada

⁵⁵ Yazmada

⁵⁶ Yazmada

⁵⁷ Anlam gereği 'ol'dan sonra metinde *degül* kelimesi bulunmalı.

⁵⁸ *işlerler* Arapça satır üstünde yazılı.

97 (13r4) ayt her kim olursa düşman cebrā'îl pes tahkîk indürildi anı gönlün üzerine tenri destûrıyla gerçek dutucıyken (13r5) elindedür *ya'ni ya'ni⁵⁹ ilerü kitāblar* daḥı toḡrı yoliken daḥı muştılık iken mü'minler.

98 her kim ola düşman tenriye (13r6) daḥı feriştehlerine daḥı peygamberlerine daḥı cebrā'île daḥı mikā'île pes tahkîk tenri düşmandur kâfirlere.

99 (13r7) daḥı tahkîk indürdük âyetleri bellüler kâfir olmaya aña illā tã'atdan çıkıcılar.

100 (13r8) daḥı nice kim qavl eylediler qavl eylemek bıraḥdı anı bir bölük anlardan belki eyregi anlaruḡ inanmaz tevrît.

101 (13v1) daḥı ol vaḡt kim anlara peygamber tenri qatından gerçek dutucı anı kim anlaruḡladur bıraḥdı bir bölük (13v2) anlardan kim verinildiler⁶⁰ kitāb tenri kitābın arqaları ardından (13v3) hemān anlar⁶¹ bilmezler.

102 daḥı uydılar anı kim oḡurlardı dīvler pādışāhlık (13v4) vaḡtinde süleymānuḡ daḥı kâfir olmadı süleymān velakin dīvler kâfir oldılar öğredürler (13v5) âdemiler cāzūlık daḥı öğredürler iki ferişte üzere bābil elinde hārūt daḥı (13v6) mārūt daḥı öğrenmezler ol ikiye hıç kimesneye tã aydalar degülüz bize illā şınamaḡ pes kâfir olmaya (13v7) pes öğrenürler ol ikiden anı kim ayırurlar anuḡla er arasında daḥı 'avrat arasında daḥı degil anlara (13v8) ziyān degiriciler anuḡla hıçbir kimseye illā destûrıyla daḥı anlarlar anı kim ziyān eyler anlara (14r1) daḥı aşşı eylemez anlara ve daḥı tahkîk bildiler şatun aldılar yoḡdur anuḡ āḡiretde (14r2) hıç naşibi daḥı ne yavuz⁶² ol kim şatdılar aña kendülerin eger oldılsa bilürler.

103 daḥı (14r3) eger tahkîk anlar imān getürmişlermiş daḥı şaḡınmışlar imiş tenri qatında yègrekdür eger oldılsa bilürler.

104 (14r4) èy anlar kim imān getürdiler aytmaḡ kulaḡ dut bize daḥı ayduḡ göz dut bize daḥı işidüḡ (14r5) daḥı kâfirlerüḡdür 'azāb aḡrıdııcı.

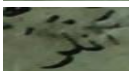
105 sevmez anlar kim kâfir oldılar kitāb⁶³ ehlinden (14r6) ne daḥı müşriklerden kim indürnile sizüḡ üzere ḡayır daḥı vahy çalabuḡuzdan daḥı tenri (14r7) ḡaş eyler rahmetin *ya'ni peygamberlik* kime dilerse daḥı tenri eylük issidür ulu.

⁵⁹ Mükerrer yazımdır.

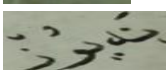
⁶⁰ Yazmada

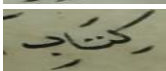
⁶¹ Yazmada

⁶² Yazmada

⁶³ Yazmada

106 ne kim nesh eyleyevüz (14r8) bize āyeti yā unutturavuz getürevüz yègrek andan yā ancılayın bilmedün taḥkīk teḡri (14v1) her nesne üzere güci yèterdür.

107 bilmedün mi taḥkīk teḡri anuḡdur pādişāhlık göklerin (14v2) daḡı yèrün daḡı yoḡdur sizün teḡriden ayruḡ⁶⁴ hīç iş issi ne daḡı arḡa vèrici.

108 (14v3) diler misiz kim kim dileyesiz peygamberünüz nitekim diledi mūsā her kim (14v4) deḡşirürse küfre imān pes taḥkīk azdı ortasından yoluḡ.

109 (14v5) sevdi çok kitāb ehlinden kim dönderüler sizi şonra imānuḡuzdan (14v6) kāfirler ḡased eylemekden ḡatından kendülerün andan şonra (14v7) kim bellü oldı anlar ḡaḡ pes ‘afv eyleḡ⁶⁵ daḡı şuçdan⁶⁶ tā getüre teḡri işin taḥkīk (14v8) her nesne üzerine güci yèterdür.

110 daḡı ṡuruḡ namāzı daḡı vèrün zekātı her nesne ilerü dutduḡuz (15r1) kendözünüz iḡün ḡayırdan bulursız⁶⁷ anı teḡri ḡatında taḥkīk teḡri ne⁶⁸ kim işlersiz gör iḡinde.

111 (15r2) daḡı aytdılar herḡiz girmeye uçmaḡa illā ol kim oldı cühūdlar yā naşrāniler şol arzūlardur (15r3) anların ayt getürün ḡüccetlerünüzü anuḡdur eḡer olursauz gerḡek söyleyiciler.

112 evet her kim ısmarlar ise (15r4) yüzün teḡriye ol mü’min yā muḡsin iken müzd ḡatında ḡalabınuḡ daḡı ḡorḡu yoḡdur anların üzere (15r5) daḡı anlar ḡayḡusuzlar.

113 daḡı aytdılar cühūdlar deḡil naşrāniler nesne üzere (15r6) daḡı aytdılar cühūdlar daḡı anlar okurlarken kitābı yine ancılayın aytdı bilmezler (15r7) söz gibi anların pes teḡri ḡüküm eyler aralarında ḡıyāmet ḡünü anuḡ iḡinde oldılar anuḡ iḡinde (15r8) dürtüşürler.

114 daḡı kim zālīmraḡdur andan kim yıḡdı⁶⁹ meḡitlerin teḡrinün kim aḡıla anuḡ iḡinde adı (15v1) daḡı dürişdi⁷⁰ ḡarāb eylemeginde şunlar olmadı anların kim gireler aḡa illā (15v2) illā⁷¹ ḡorḡucularken anların dünyā iḡinde rüsvāylık daḡı anların ḡāḡiretde ‘azāb (15v3) ulu.

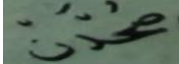
⁶⁴ Yazmada

⁶⁵ Fiil anlam gereḡi olumlu olmalı, yazmada

⁶⁶ Yazmada

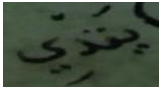
⁶⁷ Yazmada

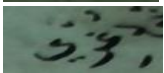
⁶⁸ Yazmada

⁶⁹ Yazmada

⁷⁰ Yazmada

⁷¹ 15v1 Arapḡa satır sonunda üstü çizilerek iptal edilen illā kelimesi bir alt satıra eklenmiştir. Her iki satırda da kelimenin Türkḡe çevirisi bulunmaktadır. Müstensihin 15v1’deki kelimenin üstünü çizmesine dayanarak Türkḡe mealinde bulunan illā kelimesi tek olmalıdır.

115 teñrinüñdür maşrık dañı mağrib pes kaçan kim yüz dutasız andadur teñri yüzi *ya 'ni kabilesi* (15v4) tañkık teñri gēñdür rañmet bilicidür.

116 aytdılar dutdı teñri oğlan arılık anuñ belki⁷² anuñdur (15v5) ne kim göklerdeñdür dañı yerlerdeñdür dükeli anuñdur muñı⁷³ olıcılar.

117 beñdeşsüz yaradıcı gökleri (15v6) dañı yerleri kaçan kim hüküm eyleye tañkık aydur aña ol pes olur.

118 aytdı anlar kim (15v7) bilmezler nişe söylemez bize teñri yā gelmez bize bir nişān ancılayın aytdı anlar kim (15v8) ilerüyidi anlardan söz gibi anlaruñ birbirine beñdeş oldı göñleri tañkık bellü eyledük nişānları bir qavma gēçek inanalar⁷³.

119 (16r1) tañkık bize vėrebidük seni hañkıla muştılayıcı kōrkuducı dañı sornılmayasız issilerinden tamunuñ.

120 (16r2) hergiz hoşnūd senden cühūdlar dañı naşrāniler tā uyasız dīnine anlaruñ ayt (16r3) tañkık toğrı yol teñrinüñ ol toğrı yol eger uyursañ anlaruñ nefsleri dileğine andan şonra geldi saña (16r4) 'ilimden yokdur saña teñriden hiç dōst dañı arka vėrici.

121 anlar kim vėrdük anlara kitāb (16r5) okurlar anı hañkınca okumağuş şunlar inanurlar aña her kim kāfirlerse pes şunlar anlar (16r6) ziyānlulardur.

122 ėy ya 'kūb oğlanları añuş ni 'meti ol kim eylük sizüñ üzere tañkık ben (16r7) artuk eyledüm⁷⁴ sizi 'ālemler⁷⁵ üzerine saçı ayırtlamağda dırnağ kesmekde eylemekde misvāk eylemekde sūnnet eylemekde istincā koltuğ yülümekde qasuğ yülümekde.

123 kōrkuş bir günden hācetsüz olmaya bir nefes bir nefesden (16r8) nesne dañı biyerlenmeye andan yolu aşşı eylemeye aña şefā 'at dañı anlar arka verineler.

124 (16v1) dañı ol vaqt kim şınadı⁷⁶ ibrahīm çalabısı kelimeler ile pes tamām eyledi aytdı tañkık kılıçuvan seni ādemiler içün (16v2) uyulası kişi aytdı benüm neslümnden⁷⁷ aytdı teñri bulamaya⁷⁸ 'ahdum zālimleri.

⁷² Yazmada

⁷³ *gēçek inanalar* Sayfanın solunda, Arapça satır sonunda yazılı.

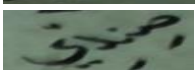
⁷⁴ Fiil anlam gereği olumlu olmalıdır. Yazmada

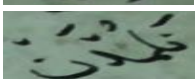
⁷⁵ Yazmada

⁷⁶ Yazmada

⁷⁷ Yazmada

⁷⁸ Yazmada

125 daḥı ol vaḳt kim kıldıḳ (16v3) evi *ya'ni ka'be* dönecek ādemīler içün daḥı emīnlik daḥı dutuḡ durduḡı⁷⁹ yērden ibrahīm namāz kılacaḳ yē vaşıyet eyledük⁸⁰ (16v4) ibrahīm daḥı ismā'il kim key arıduḡ evümi ṭavāf eyleyiciler içün anda ṭurucılar içün rukū' eyleyiciler⁸¹ (16v5) secde eyleyiciler içün.

126 ol vaḳt dēdi ibrahīm ēy ḳalabum eyle işbunı şehir emīn daḥı rūzi vēr ḳavmına (16v6) yemişlerden aḡa kim imān getürdi anlardan teḡriye şonraḡı güne aytdı teḡri ol kāfir oldı (16v7) gönendērem anı az andan geḡsüz eyleyem anı 'azābına oduḡ ne yavuz dönecek yērdür.

127 ol vaḳt kim (16v8) götürdi ibrahīm temellerin evden daḥı ismā'il ēy ḳalabumuz ḳabūl eyle bizden taḥḳik sen (17r1) eşidicisin bilicisin.

128 ēy ḳalabumuz daḥı eyle biz iki boyun vermişleri⁸² saḡa daḥı neslimüzden (17r2) bir bölük ḳavım boyun vurucu saḡa daḥı göster bize bizüm 'ibādetlerümüz nişānların tevbe vēr bize sen tevbe vericisin rahmet ḳılıcısın.

129 (17r3) ēy ḳalabumuz veribi anlaruḡ arasına peyḡamber anlardan okuya anlaruḡ üzere āyetlerin ögrede anlara her kim (17r4) kitābı *ya'ni ḳur'an* daḥı ḥikmet *ya'ni aḥḳāmın* arıda anları taḥḳik sen sen beḡdeşsüz dūrüst işlü sözlü.

130 raḡbet gidere (17r5) dīninden ibrahīmüḡ illā ol kim bilmedi yā helāk eyledi kendözün taḥḳik ayırduk anı dünyā içinde işmarladum ihlāş eyledüm (17r6) taḥḳik ol āḥiretde şālihlerden.

131 ol vaḳt aytdı aḡa ḳalabısı kendözün işmarla aytdı (17r7) ḳalabısına 'ālemlerüḡ⁸³.

132 daḥı işmarladı ibrahīm oḡlanlarına ya'ḳūb ēy oḡlanları taḥḳik teḡri (17r8) ayurdı sizün içün dīn pes ölmeḡ illā siz müsliḡmānlarken.

133 yā olduḡuz mı ēy cühūdlar ḥāzır olura (17v1) ol vaḳt kim ḥāzır geldi ya'ḳūba ölüm ol vaḳt kim aytdı oḡlanlarına neye ṭaparsız benden şonra aytdılar (17v2) ṭaparuz teḡriḡe daḥı teḡrisine atalaruḡ ibrahīm daḥı ismā'il daḥı işḥāk teḡri (17v3) bir daḥı biz boyun vēricilerüz.

134 şol bir bölük ḳavumdur taḥḳik geḳdi anlaruḡdur ne kim işledi daḥı sizüḡdür (17v4) ne kim işlediḡüz daḥı şorulmayasız andan kim oldılar işlediler.

135 daḥı aytdı oluḡ cühūdlar (17v5) yā naşrāniler ṭoḡrı yol dutasız ayt belki millet ibrahīm müsliḡmānken daḥı olmadı müşriklerden.

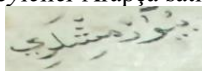
⁷⁹ Yazmada

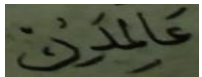
⁸⁰ *vaşıyet eyledük* Arapça satır üstünde yazılı.

⁸¹ *rukū' eyleyiciler* Arapça satır üstünde yazılı.

⁸² Yazmada

⁸³ Yazmada

136 (17v6) ayduñ ĩmān getürdük teñriye dañı aña kim indürinildi bizden yaña dañı aña kim ibrahīm dañı ismā'ile (17v7) dañı ishāk dañı ya 'kūba dañı ya 'kūb oğlanlarına dañı aña kim verinildi⁸⁴ mūsāya dañı 'isāya (17v8) dañı aña kim verinildi⁸⁵ peygamberler çalaplardan fark eylemez birisi arasında anlaruñ dañı biz aña.

137 (18r1) pes anlar ĩmān getürürlerse ancılayın kim ĩmān getürdiler aña bayık toğrı yol dutdılar dañı eger yüz dönderdiler degül anlar illā düşmenlik içinde (18r2) tap ola saña anlaruñçun teñri dañı ol işidicidür bilicidür.

138 dīn teñrinüñ dañı kimdür görklürek teñriden (18r3) aña tapıcılaruz.

139 ayt ey hüccetleşir misiz teñri dīni içün ol çalabumuzdur dañı sizüñ çalabuñuzdur bize 'amellerümüz dañı siz (18r4) 'amellerüñüz dañı bize aña ihlāş eyleyicilerüz.

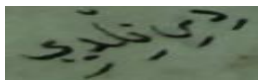
140 aydur mısız tañkık ibrahīm dañı ismā'il (18r5) dañı ishāk dañı ya 'kūb dañı ya 'kūb oğlanları oldılar cühūdlar naşrāniler ayt siz mi bilüeksiz (18r6) yā teñri dañı kim zālīmrağdur andan kim gizledi tanuqlığı kim katındaydı dañı degül teñri teñriden gāfil (18r7) andan kim işlersiz.

141 şol bir bölük kavumdur tañkık geçdi anlaruñdur ne kim kazandılar dañı sizüñdür ne kim kazanduñuz (18r8) dañı şorulmayasız andan kim oldıardı işlerler.

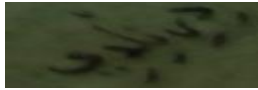
142 aydurlar beyünsüzler cāhiller ādemilerden (18v1) ne nesne dönderdi anları kıblelerinden *ya'ni beytü'l-muqaddesden* ol kim oldılar⁸⁶ ayt teñrinüñdür maşrıx dañı mağrib toğrı yol gösterür (18v2) kime dilerse yol dīne toğru.

143 dañı ancılayın kılduğ sizi bir bölük kavma üründü⁸⁷ (18v3) tā olasız tanuqlar ādemiler dañı ola muhammed 'aleyhi's-selām üzerüñüze tanuğ dañı (18v4) kılmağuğ kıble ol kim olduñ anuñ üzere illā kim bilevüz kim uyar peygambere andan kim (18v5) döner iki ökçesi üzere dañı bayık oldu kim ağır illā anlar kim toğrı yol gösterdi teñri (18v6) dañı olmadı teñri kim zāyi' eyleye ĩmānuñuzu tañkık teñri ādemiler mihribāndur rahmet kılıcıdur.

⁸⁴ Yazmada

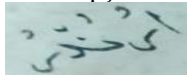

⁸⁵ Yazmada

⁸⁶ *ol kim oldılar* Arapça satır üstünde yazılı.

⁸⁷ Yazmada

144 taḥkīk görürüz (18v7) dönmegin yüzünj gökde pes vèrevüz⁸⁸ saña biz kıble ḥoşnūd olsun pes dök yüzünj (18v8) mescid-i ḥarāmdan yaña⁸⁹ daḥı kında kim olasız dutuñ yüzünjüzi andan yaña (19r1) taḥkīk anlar kim vèrinildiler⁹⁰ kitāb bilürler taḥkīk ol ḥaḳdur çalaplarından daḥı degül⁹¹ teñri ġāfil (19r2) andan kim işlersiz.

145 daḥı eger getürürseñ anlar kim vèrinildi kitāb dükeli nişān (19r3) uymayalar kıbleñe daḥı degülsiñ sen uyucu kıblelerine daḥı degül bir niceleri uyucu kıbleye bir nicenünj (19r4) daḥı eger uyarsañ nefis dileklerine anlaruñ andan şonra geldi saña bilmekden taḥkīk sen andan (19r5) zālimlerdensin.

146 anlar kim vèrdük anlara kitāb bilürler anı nitekim bilürler oğlanların (19r6) daḥı taḥkīk bir bölük anlardan gizlerler ḥaḳkı *ya'ni muḥammed şıfatın* daḥı anlar bilürlerken.

147 ḥaḳkı *ya'ni işbu sen* çalabuñdandur (19r7) pes olmağıl gümān eyleyicilerden.

148 dükelinünj bir yüzdür *ya'ni kıblesi* ol yüz döndiricidür pes evişün ḥayırlar (19r8) kında kim olasız getür size teñri hep taḥkīk teñri her nesne üzere güci yèterdür.

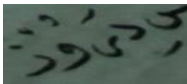
149 ... (19v1) yèrden kim çıkdunuz sefere dut yüzünj mescid-i ḥarāmdan yaña taḥkīk ol ḥaḳdur çalabuñdan (19v2) daḥı degil teñri ġāfil andan kim işlersiz.

150 daḥı ol yèrden kim çıkdun sefere dut yüzünj mescid-i (19v3) ḥarāmdan yaña daḥı ol yèrde kim olasız döndürün yüzlerünjüzi andan yaña tā olmaya ādemīlerden (19v4) sizünj üzere ḥüccet illā anlar kim zulum eylediler anlardan pes ḳorḳmañ anlardan daḥı ḳorḳuñ benden tamām eyleyem (19v5) ni' metüm üzerünjüze daḥı anuñ içün kim size toğrı yol dutasız.

151 nitekim vèribidük sizünj içünjüze peygamber (19v6) sizlerden oḳurlar sizünj üzerünjüze āyetlerümüzü daḥı ārıdur sizi öğredür size daḥı ḥikmet daḥı öğredür sizi (19v7) anı kim olmadunuz bilürsiz.

152 pes anuñ beni anam⁹² sizi *ya'ni yarlıgayam* daḥı şükür eyleñ baña daḥı (19v8) nā-sipās eylemeñ baña.

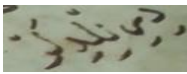
⁸⁸ Yazmada

⁸⁹ Yazmada

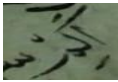
⁹⁰ Yazmada

⁹¹ Yazmada

⁹² Yazmada

153 ey anlar kim imān getürdiler arka vèrmek isten şabır ile⁹³ namāzıla taḥkīk teḡri (20r1) şabır eyleyicilerdür.

154 daḡı aytmaḡ aḡa kim depelenür yolından teḡrinüḡ ölüler⁹⁴ belki (20r2) dirilerdür velakin bilmezler.

155 daḡı şınaruz sizi nesneyle kòrkıdan daḡı açlıkdan (20r3) daḡı eksimekten mällardan daḡı nefslerden daḡı yemişlerden daḡı muştıla şabır eyleyiciler.

156 anlar kim (20r4) kaçan döndi anlara muşibet aytdılar taḥkīk biz andan yaḡa dönucilerden.

157 şunlar (20r5) anlaruḡ üzeredür yarlıḡamaklıklar çalaplarından daḡı raḡmet daḡı şunlar (20r6) yol dutucılardur.

158 taḥkīk şafā daḡı merve nişānlarındandır⁹⁵ teḡrinüḡ pes her kim kaşd eyleye⁹⁶ eve (20r7) yā ziyāret eyleye yokdur yazuk anuḡ kim tavāf eyleye o ikiye her kim farīza degülken işlerse ḡayır (20r8) taḥkīk teḡri sipās dutucıdur daḡı bilicidür.

159 taḥkīk anlar kim gizlerler anı kim indürdük ḡüccetler (20v1) daḡı toḡrı yol andan şonra kim bellü eyledük anı ādemiler içinde tevrīt kitābı şunlar la‘net eyler anlara (20v2) teḡri daḡı la‘net eyler anlara la‘net eyleyiciler.

160 illā anlar kim tevbe eylediler eyü işlediler bellü eylediler pes şunlar (20v3) tevbe vèürin anlar *ya‘ni ḡabūl eyler* daḡı ben tevbe vericiyin raḡmet kılıcı.

161 taḥkīk anlar kim kāfir oldılar daḡı öldiler (20v4) daḡı anlar kāfirken şol kāfirler anlaruḡ üzere teḡri la‘neti daḡı ādemileruḡ dükelileri⁹⁷.

162 ebedi ḡalıcılarken (20v5) anuḡ içinde yèynildilmeye anlardan ‘azāb ne daḡı anlar baḡınalar yā mühlet verineler.

163 teḡrinüz sizüḡ (20v6) teḡridür bir yokdur teḡri illā ol key raḡmet ḡalıcı raḡmet kılıcı.

164 taḥkīk yaratmaḡında gökleruḡ (20v7) daḡı yerüḡ daḡı gitmeginden gelmeginden gécenüḡ daḡı gündüzüḡ daḡı gemide ol kim revān olur denizde (20v8) anuḡla kim fā‘yidelenür ādemiler ol nesneden teḡri indürdi gökden şu pes dirildi anuḡla yeri (21r1) öldiginden şonra daḡı

⁹³ Yazmada

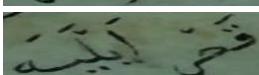
⁹⁴ Yazmada

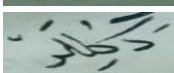
⁹⁵ Yazmada

⁹⁶ Yazmada

⁹⁷ Yazmada

tağıtdı⁹⁸ anuñ içinde her cānavarlardan dañı döndermekden yèlleri dañı bulutlar hōr olınmış (21r2) arasında gökile yèrün nişānlardur bir qavma kim anlarlar.

165 dañı bir nice ādemīler (21r3) oldur kim dutar teñriden ayruq beñdeşleri *ya'ni putlar* severler anları teñri sevmek anlar kim imān getürdiler qatıraqdur sevmekden yaña (21r4) teñri dañı eger görse anlar kim zulüm eylediler ol vaqt kim göreler 'azābı taḥkīk kuvvet teñrinüñdür (21r5) dükeli taḥkīk teñrinüñdür qatı 'azāblar.

166 ol vaqt kim bī-zār oldı anlar kim uynuldular *ya'ni severler* (21r6) 'azābı dañı kesildi anlardan sebebler.

167 aytdılar anlar kim uydılar eger (21r7) taḥkīk bizüm ise bir kere dönmek *ya'ni dünyāya* bī-zār olayduq anlardan bī-zār oldılar bizden ancılayın göstere anlara teñri (21r8) 'amellerin peşimānlıqların anlarıñ üzre dañı degül anlar çıkıcılar oddan èy.

168 (21v1) èy⁹⁹ ādemīler yèñ andan kim yèrdedür ḥelāl aru dañı uymağ (21v2) izlerine şeytānuñ taḥkīk ol sizüñdür düşman düşmanlık¹⁰⁰ belürdici.

169 pes buyurur size¹⁰¹ yavuzluğı (21v3) dañı zışt iş dañı kim aydursız teñri üzre anı kim bilmezsiz.

170 kaçan aydınlıldı anlara (21v4) uyun aña kim indürdi teñri aytdılar belki¹⁰² uyavuz bulduq anuñ üzere atalarumuzu eger oldıyısı ataları¹⁰³ (21v5) anlarıñ anlamazlar¹⁰⁴ nesne toğrı yol dutmazlar.

171 dañı meşeli anlarıñ kim kāfir oldılar hemān anlar meşeli gibidür (21v6) çağırur ol nesne kim işitmez illā kığırmaq ün ètmek şağırlardur¹⁰⁵ gözsüzlerdür dilsüzlerdür pes anlar (21v7) anlamazlar.

172 èy anlar kim imān getürdiler yèñ arılarından anıñ kim rüzi vèrdük size (21v8) şükür eyleñ teñriye eger olursañuz aña taparsız.

⁹⁸ Yazmada

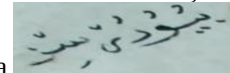
⁹⁹ 21r8'de Arapça ve Türkçesiyle satır sonunda bulunan, 168. ayetin ilk kelimesi olan *èy* 21v1'de de hem Arapça hem de Türkçe mealinde yazılıdır. Anlamsal açıdan bir tane olması gereken kelime 21r8'de fazladan bulunmaktadır.

¹⁰⁰ Yazmada

şeklinde ve Arapça satır üstünde yazılı.

¹⁰¹ Yazmada

¹⁰² Yazmada

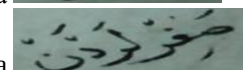
¹⁰³ Yazmada

¹⁰⁴ Yazmada

¹⁰⁵ Yazmada

173 taḥkīk ḥarām eyledi size illā murdār (22r1) daḥı kanı daḥı çoṇuz etin anı kim ün getürildi aḡa teṇriden ayruḡı pes her kim geṇsüz olına fesād eyleyici degüliken¹⁰⁶ (22r2) zulum eyleyici degüliken¹⁰⁷ yokdur yazuk anuḡ üzere taḥkīk teṇri yarlıḡayıcıdur raḡmet kılıcı.

174 taḥkīk anlar kim gizlerler (22r3) anı kim indürdi teṇri kitāb şatun alurlar anuḡla aḡçe az şunlar (22r4) yemezler karınları içinde illā od daḥı söylemeye teṇri kıyāmet gūni (22r5) daḥı arıtmaya anları anlaruḡdur ‘azāb aḡrıdııcı.

175 şunlar anlardur kim şatun aldılar azḡunlıḡı (22r6) toḡrı yolıla daḥı ‘azāb yarlıḡamaḡıla tā şaburludur anlar od üzere.

176 şol andan ötridür kim (22r7) taḥkīk teṇri indürdi kitāb ḡaḡkıla taḥkīk anlar kim iḡtilāf eylediler kitāb içinde iḡtilāfdur (22r8) ırak.

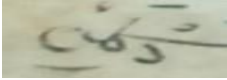
177 degil eylük kim yöneldesiz yüzlerüḡüzi maşrıḡdan yaḡa maḡribden yaḡa velikin (22v1) eylük oldur kim teṇriye şoṇraḡı gūne feriştelere kitāba¹⁰⁸ peygamberlere vèrdi (22v2) mālı severiken ḡışımlık issilerine yetimlere miskīnlere daḥı yol erine dilencilere (22v3) bahāsına kesilmişlere tūrudı namāzı vèrdi zekātı vefā eyleyenlere ḡullarına ol vaḡt kim (22v4) ‘ahd eylediler şabır eyleyiciler yoḡsulluḡda şabırlıḡda kıtāl vaḡtinde şunlar (22v5) anlardur kim toḡrı oldılar şunlar şaḡınıcılardur.

178 èy anlar kim imān getürdiler farīza olundu (22v6) sizüḡ üzerüḡüze beḡdeş şaḡlamak zaḡımlarda depelenmişlerdür āzād āzāda¹⁰⁹ ḡul ḡula dişi dişiye (22v7) her kim ḡonıla aḡa ḡarındaşından nesne pes uymaḡdan eylügile ödekdür aḡa eylügile (22v8) şol yeynimekdür çalabuḡuzdan raḡmetdür¹¹⁰ her kim ḡadden geḡerse andan şoṇra anuḡdur (23r1) ‘azāb aḡrıdııcı.

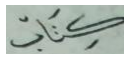
179 sizüḡdür beḡdeş şaḡlamak içinde dirlik içinde èy issileri uslaruḡ anuḡçun kim siz.

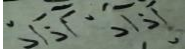
180 (23r2) farīza olındı üzerüḡüze ol vaḡt kim ḡāzır oldı birinḡüze sizüḡ ölüm eger ḡorsa māl¹¹¹ vaşiyet eylemek (23r3) ataya anaya yaḡın ḡışımlara ‘adil şaḡlamaklıḡıla ḡaḡ iken şaḡınıcılar üzerine.

181 her kim deḡişürse anı (23r4) andan şoṇra işitdi anı degül yazuḡı anuḡ illā anlaruḡ üzere kim deḡişürler anı taḥkīk teṇri eşidicidür (23r5) bilicidür.

¹⁰⁶ Arapça satırın üstünde ve yazılı.

¹⁰⁷ Yazmada

¹⁰⁸ Anlam gereḡi yönelme hāl eki almalı, yazmada yalın hâlde

¹⁰⁹ Yazmada

¹¹⁰ Yazmada

¹¹¹ Yazmada

182 her kim korkdı vaşiyet eyleyenden haṭā eylemek yazuḵ eylük eyleye anlaruñ arasında yazuḵ yokdur (23r6) anuñ üzere bayıḵ teñri yarlıgayıcıdur raḥmet kılıcıdur.

183 ey anlar kim imān getürdiler farīza olındı sizün üzere oruc (23r7) nitekim farīza olındı anlaruñ üzere kim sizden ilerü anuñcuñ kim siz şaḳınasız.

184 günlerde şaḳışlanmışlar (23r8) her kim ola sizden şayru yā üzere ola şeferuñ şayılmışdur ayruḵ günlerden daḫı anlaruñ (23v1) üzere kim güçleri yeter aña yolu vermekdür tā'am bir miskine her kim farīza degülken ḥayır ol yegdür aña (23v2) daḫı kim oruc dutasız yegdür sizün içün olursauz bilürseñüz.

185 ramazān ayı oldur kim (23v3) indürünildi anuñ içinde ḳur'ān yol göstermekdür ādemilere bellü toḡrı yoldan fark eyleyiciden (23v4) her kim ḥāzır ola sizden ay içinde oruc dutsun her kim ola şayru yā şefer üzere (23v5) şayınmışdur ayruḵ günlerden diler teñri size geñezlik dilemez size şayruluk (23v6) tamām eyleyesiz ḳazāyla şaḳışı ağırlayasız teñri toḡrı yol gösterdüğü üzere size ola kim siz şükür eyleyesiz.

186 (23v7) ḳaçan şor saña ḳullarum benden taḥḳıḳ ben yakınvan uydırurın ḳıḡıranuñ ḳıḡırmaḡına ḳaçan oḳusa beni (23v8) uy vërsünler baña imān getürsinler baña anuñcuñ kim toḡrı yolu bulalar.

187 ḥelāl olındı size (24r1) gëcesi orucuñ ol nesne kim adın aytmak çirkindür 'avratlaruñuzdan yaña anlar ṭondur size daḫı dëriz ṭonsız anlaruñ (24r2) bildi teñri taḥḳıḳ siz olduñuz ḥıyānet eylersiz kendülerüñze tevbe vërdi size 'afv eyledi sizden (24r3) pes imdi yakınlık eylen anlara isten anı kim yazdı teñri sizünçün yen içün (24r4) tā bellü ola size iplik aḳ iplikden ḳara erte vaḳtinden andan tamām eylen (24r5) orucı gëceye degin yakınlık eylemeñ¹¹² anlara siz oturucılarken niyetle mescidlere (24r6) şol ḥadlerdür teñrinuñ yakın olmañ aña ancılayın bellü eyler teñri āyetlerün ādemiler içün (24r7) anuñcuñ kim anlara ḳorḳarlar.

188 daḫı yëmeñ mällaruñuzı arañuzda bāṭılla bıraḳmañ mällaruñuzı (24r8) ḥākimlerden yaña tā yiyesiz bir bölük ādemiler mällarından yazuḡıla siz bilürken.

189 (24v1) şoralar saña yenı aylardan ayt ol ay¹¹³ *ya'ni ol vaḳt kim nişānlardur* vaḳtlerdür ādemilere ḥac içün eylük degil kim (24v2) gelesiz evlere arḳalarından *ya'ni cāhiliyet zamānında kim*¹¹⁴ iḥrām baḡlarsa evinüñ ardından delerdi andan çıkardı¹¹⁵ velikin eylük oldur kim ol şaḳladı daḫı gelün evlere (24v3) ḳapularından şaḳınuñ teñriden anuñcuñ kim siz ḳurtulasız.

¹¹² Fiil anlam gereḡi olumsuz olmalı, yazmada

¹¹³ *ayt ol ay* Arapça satır üstünde yazılı.

¹¹⁴ *ya'ni cāhiliyet zamānında kim* Arapça satır üstünde yazılı.

¹¹⁵ *iḥrām baḡlarsa evinüñ ardından delerdi andan çıkardı* Arapça satır üstünde yazılı.

190 çalışun yolında teñrinün anlar kim (24v4) çalışurlar sizünle artuqluq eylemeñ taḥkik teñri sevmes artuqluq eyleyicileri.

191 depelen anları (24v5) andan kim tutduñuz anları çıkarun anları ol yerden kim çıkardılar sizi fitne katıraḳdur (24v6) depelemekden çalışmañ anlarıñla katında mescid-i ḥarāmıñ tā çalışalar sizünle anda (24v7) eger çalışurlarsa sizünle depelen anları ancılayundur cezāsı kāfirlerün.

192 pes eger yıǵlınalar taḥkik teñri (24v8) yarlıǵayıcıdur raḥmet kılıcıdur.

193 depeleşün anlarıñla tā olmaya fitne *ya'ni şirk* ola tapmak teñrinün (25r1) eger yıǵlınalar artuqluq yoḳdur illā zālimler üzere.

194 ay ḥarām olmış ayadur ḥarām olmış ayadur (25r2) ḥarām olmış ḥarāmlar beñdeş eylemekdür her kim artuqluq eyleye sizün üzerünñüze artuqluq eylen anuñ üzere (25r3) ancılayın kim artuqluq eyledi sizün üzere şaḳınuñ teñriden bilün kim taḥkik teñri şaḳıncılarladur.

195 (25r4) nafaḳa eylen teñri yolına bırakmañ ellerünñüzi nefslerünñüzi helāklige eylen eylük (25r5) taḥkik teñri sever eylük eyleyenleri.

196 tamām eylen ḥaccı 'umreyi teñri içün eger bağlanursañuz (25r6) ne kim geñez oldı ḳurbānda kim yülümeñ başlarıñuzı tā ere ḳurbān (25r7) ḥelāl oldıǵı yere her kim ola sizden şayru yā olsa anuñ incinmegi¹¹⁶ başından fidā¹¹⁷ vèrmeḳdür orucdan (25r8) yā şadaḳadan yā ḳurbāndan ḳaçan emīn olasız her kim gönene 'umreyile ḥacdan yaña ne kim (25v1) geñez oldı 'umre ḥaccı ikisi bile eylemeye yā menfa'at duta ḳurbāndan her kim bulmaya ḳurbān orucdur üç günler ḥac vaḳtinde ol üç günile şonra 'arefe günü ola¹¹⁸ (25v2) daḫı yedi ḳaçan kim döndünüz şol ondur tamām şol *ya'ni temettü'* anuñdur kim olmadı ḳavmı (25v3) ḥāzır mescid-i ḥarām şaḳınuñ teñriden bilün taḥkik teñri ḳatı 'azābludur.

197 (25v4) ḥac vaḳti aylardur bilinmişler her kim vācib oldı anlarıñ içinde pes 'avrata yaḳınlıḳ yoḳdur ma'siyet yoḳdur (25v5) tartışmak yoḳdur ḥac içinde her ne kim işleyesiz ḥayırdan bilür teñri azuḳlanuñ taḥkik (25v6) yegrek azuḳuñ şaḳınmakdur şaḳınuñ benden ey uslar issileri.

198 degül üzerünñüze (25v7) yazuḳ kim isteyesiz faḫıl ḳalabuñuzdan ḳaçan kim çoḳluǵula dönesiz 'arafāt taǵından (25v8) pes añuñ teñri katında meş'ar-ı ḥarāmıñ añuñ anı nitekim şol yol gösterdi size taḥkik oldıñuz andan ilerü (26r1) azǵunlardan.

199 andan çoḳluǵıla dönün ol yerden kim çoḳluǵıla ādemiler yarlıǵamak dilen (26r2) teñriden taḥkik teñri yarlıǵayıcıdur raḥmet kılıcıdur.

¹¹⁶ Arapça satır üstünde yazılı.

¹¹⁷ Yazmada

¹¹⁸ *ol üç günile şonra 'arefe günü ola* Arapça satır üstünde yazılı.

200 kaçan kim ödeyesiz ‘ibâdetlerünüzi anuñ teñri (26r3) anmaqlıgıñuz gibi atalaruñuzı yâ kıtırak anmağdan yaña âdemîlerüñ bir nicesin oldur kim aydur êy çalabumuz vër bize (26r4) dünyâda yokdur anuñ âhiretde hîç ülü.

201 bir nicesi anlaruñ oldur kim aydur êy çalabumuz vër bize (26r5) dünyâda eylük âhiretde eylük şakla ‘azâbından odun.

202 (26r6) şunlar anlaruñdur ülü andan kim kazandılar teñri tîz hisâb eyleyicidür.

203 (26r7) anuñ teñri günler içinde sağışlanmış *ya‘ni teşrîk günleri* her kim ive iki gün içinde yokdur yazuk¹¹⁹ anuñ üzere (26r8) her kim gèrü qalursa yokdur yazuk anuñ üzere anuñdur kim şakına şakınuñ teñriden bilün tahkîk siz andan yaña (26v1) koparınılasız.

204 dahı bir nicesin âdemîlerüñ oldur kim taqladursın sözi anuñ yakın dirlikde tanuğdur teñri¹²⁰ (26v2) anuñ üzere kim gönlündeki ol kıatı şavaşluyıken.

205 kaçan yüz döndere dürüşe yer içinde tâ fesâd eyleye (26v3) anuñ içinde helâk eyleye ekini dahı döl teñri sevmez fesâdı.

206 kaçan (26v4) aña şakın¹²¹ teñriden duta anı tekebbürlik yazuğıla pes tapdur aña tamu¹²² ne yavuz döşekdür ol.

207 (26v5) bir nicesi âdemîlerüñ oldur kim şatar nefsi istemek içün rızâsın teñrinüñ teñri mihribândur (26v6) kullara.

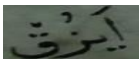
208 êy anlar kim îmân getürdiler girün islâm içine bir uğurdan uymağ (26v7) izlerine şeytânıñ tahkîk ol sizüñdür düşman bellü.

209 eger tayırnursañuz¹²³ (26v8) andan şonra kim geldi size hüccetler bilün tahkîk teñri kavîdür beñdeşsüz dürüst işlü.

210 göz (27r1) dutarlar illâ kim gele anlara teñri gölgeleri içinde bulutdan ferîşteler tamâm oldu iş (27r2) *ya‘ni hisâb* teñriden yaña döndirinülür işler.

211 şor ya‘kûb oğlanlarına nice vërdük anlara (27r3) nişân bellü her kim degşürse ni‘metin teñrinüñ andan şonra geldi aña tahkîk teñri (27r4) kıatı ‘azâbludur.

¹¹⁹ Yazmada

¹²⁰ Arapça satır üstünde yazılı.

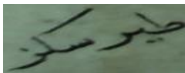
¹²¹ Yazmada

¹²² Yazmada

¹²³ Yazmada

212 bezendi anlar kim kâfir oldılar yakın dirlik yaşılar (27r5) anlar kim imân getürdiler anlar kim şakındılar anların üzeredür kıyâmet günü teñri rûzi vèrdi (27r6) anı kim dileyeler¹²⁴ hisâbsuz *ya'ni çok yâ âhirete hisâb eylemez.*

213 oldıydı âdemiler ümmet bir dağı veribidi teñri (27r7) peygamberleri muştılayıcılar ken korkıdıcılar ken indürdi anlarınla kitâb (27r8) gerçeklikle tâ kim hüküm eyleye âdemiler arasında anın içinde ihtilâf ederler anın içinde ihtilâf etmedi anın içinde illâ (27v1) anlar kim verinildiler anı andan sonra geldi¹²⁵ anlara hüccetler hasedden ötrü aralarında (27v2) pes toğrı yol gösterür teñri anlar kim imân getürdiler aña kim ihtilâf eylediler anın içinde haqdan teñri dilegiyle teñri (27v3) toğrı yol gösterür aña kim diler yoldan yaña toğrı.

214 belki şandunuz mı¹²⁶ kim giresiz uçmağa (27v4) uçmağa¹²⁷ gelmedi size beñzeri anlar kim geçdiler sizden ilerü yokandı anlara yoğsullık (27v5) sayrılık depredinildi tâ aydurdı peygamberler anlar kim imân getürdiler anınla kaçandur (27v6) arka vèrmek teñri tahkik arka vèrmek teñrinün yakındur.

215 şoralar saña kim ne nesne nafağa eyler (27v7) ayt her ne kim nafağa eyleyesiz hayırdan ataya ve anaya vèrün yakın hışımlara yetimlere miskînlere (27v8) dağı yol erine her ne kim işleyesiz hayırdan tahkik teñri anı bilicidür.

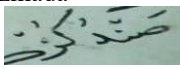
216 farîza olundu üzerünüze (28r1) çalışmak ol düşhâriken size ol kim düşhâr göresiz bir nesneyi ol yègrek iken size (28r2) seversiz ol kim bir nesneyi ol yavuz iken teñri bilür siz bilmezsiz.

217 (28r3) şoralar saña aydan harâm çalışdan anın içinde ayt çalışmak anın içinde uludur yıgmak (28r4) yolından teñri kâfir olmak aña mescid-i harâmdan çıkarmak mescid ehlin andan ulurağdur (28r5) teñri katında fitne ulurağdur depelemekden hemîşe olurlar¹²⁸ çalışurlar sizünle tâ (28r6) döndüreler dînünüzden eger güçleri yèterse her kim dönerse şirk ederse sizden dîninden (28r7) pes ölürse ol kâfir iken pes şunlar bâtıl oldu 'amelleri anların dünyâda âhiretde (28r8) şunlar isleridür odun anlar anın içinde ebedî kalıcılar dur.

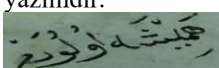
218 tahkik anlar kim imân getürdiler (28v1) anlar kim yerlerinden gitdiler çalışdılar yolında teñrinün şunlar ümîd dutalar rahmetine teñrinün (28v2) teñri yarlıgayıcıdur rahmet kılıcıdur.

¹²⁴ Yazmada

¹²⁵ Fiil anlam gereği olumlu olmalı, yazmada

¹²⁶ Fiilde soru anlamı olmalı, yazmada

¹²⁷ Mükerrer yazımdır.

¹²⁸ Yazmada

219 şoralar saña süciden kumardan *ya'ni kumar oynamağdan* ayt ol iki içinde yokdur (28v3) ulu aşşılardur âdemîlerün ol ikinün yazuğı ulurağdur aşşısından ol ikinün şoralar saña¹²⁹ (28v4) ne nesne nafağa eylerler ayt artuğı ancılayın bellü eyler teñri size âyetleri anuñçun kim siz (28v5) endîşe kılasız.

220 dünyâ içinde âhiret içinde şoralar saña yetimlerden (28v6) ayt eyü eylemek anlarun içinde yegrekdür eger qarışursañuz anlara qarındaşlarıñuzdur teñri bilür (28v7) azğun işleri eyü işlerden eger dilerse teñri çıkmayası yere bırağaydı *ya'ni tar dutaydı* tahkik teñri¹³⁰ beñdeşüzdür dürüst sözlüdür.

221 (28v8) ciftlenmen teñrinün ortağı var diyen 'avratları tâ imân getüreler bir qaravaş imân getürici yegrekdür teñrinün ortağı var diyen 'avratlardan (29r1) eger tañlandurursa sizi *ya'ni mü'mine* 'avratları ciftlendürmen teñrinün ortağı var diyen erenlere tâ imân getüreler imân getürici¹³¹ bir kul yegrekdür teñrinün ortağı var diyen erden (29r2) eger tañlandurursa dahı sizi şunlar okurlar oddan yaña teñri okur uçmağdan yaña yarlıgamağdan yaña (29r3) dilegiyile bellü eyler âyetlerden âdemîlere anuñçun kim anlara añalar *ya'ni teñri buyura kullarına*.

222 şoralar saña (29r4) hayız görmekten ayt ol incinür¹³² nesnedür çekün elünüzü 'avratlardan hayız gördüğü günlerde yakınlık eylemen anlara tâ (29r5) arınalar kaçan kim arınalar yakınlık eyleñ anlara ol vechile buyurdu size tahkik teñri sever (29r6) tevbe kılıcıları sever arınıcıları.

223 'avratlarıñuz ekindür sizün gelün ekinünüz (29r7) nitekim dilegünüzdür ilerü dutuñ kendözünüz içün şakınuñ teñriden bilün kim tahkik siz ericisiz aña (29r8) muştıla mü'minlere.

224 dahı kılmañ teñri nitekim olursa andlarıñuz içün *ya'ni anlaşturu şakınasız*¹³³ (29v1) eyü iş işleyesiz¹³⁴ âdemîler arasında teñri eşidicidür bilicidür.

225 dutmaya sizi anuñla kim kazandı (29v2) göñülleriñüz teñri yarlıgayıcıdur evici değıl.

226 anlarıñ kim and¹³⁵ içerler 'avratlarından göz dutmağdur (29v3) dört ayun eger dönerlerse andan yarlıgayıcıdur rahmet kılıcıdur .

227 eger kaşd eylerlerse talāka tahkik teñri (29v4) eşidicidür bilicidür.

¹²⁹ Arapça satır üstünde yazılı.

¹³⁰ Arapça satır üstünde yazılı.

¹³¹ Arapça satır üstünde yazılı.

¹³² Yazmada

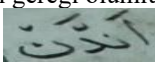
¹³³ Fiil anlam gereğı olumlu olmalı, yazmada

¹³⁴ Fiil anlam gereğı olumlu olmalı, yazmada

¹³⁵ Yazmada

228 talāk verinilmiş ‘avratlar göz dutarlar kendü nefslerine *ya‘ni göz dutsunlar* üç hayızlar helâl olmaya (29v5) anlara kim gizleyeler anı kim yarattı tenri içlerinde *ya‘ni hayızkanın oğlan kanına* eger olalar inanurlar tenriye şonrağı güne (29v6) erenleri anların haqlurağdur gerü döndürmegine anın içinde *ya‘ni iddete* eger dilerlerse ‘avratlar eyü eylemek (29v7) anlarındur ancılâyın gibi kim anların üzeredür şerī‘atda bilünür nesneyile erenleründür anların üzere yukaru ayak (29v8) tenri beñdeşüz güci yeter dürüst işlü sözlü.

229 talāk vèrmek iki kezdür dutmağdur şerī‘atda bulunur nesneyile yā şalıvèrmekdür (30r1) eyülik eylemegile helâl degil size kim alasız andan kim vèrdiñüz anlara nesne *ya‘ni kebin* illā meger (30r2) bileler kim dururmayalar tenri hadlerin eger bilesiz kim dururmayalar tenri hadlerinden yazuk yoğdur (30r3) ol iki üzere anın içinde kim kendözin şatun aldı anınla şol emr ve nehiy tenri hadleridür geçmeñ ol hadlerden her kim andan geçe (30r4) tenri hadlerinden şunlar zālimlerden.

230 eger talāk vère aña helâl olmaya (30r5) andan şonra tā ciftlene bir er andan ayruğ eger talāk vèrse aña yazuk yoğdur ol iki üzere dutuşalar birbirine (30r6) eger bilürler tururlar hadlerin tenrinün şol hadlerindendür tenrinün bellü eyler anları bir kavma kim bilürler.

231 (30r7) kaçan talāk vèresiz ‘avratlara pes èreler şon müddetine anların dutuñ anları ric‘at eyleñ eylügile yā şalıverün anları (30r8) eylügile dañı dutmañ anları ziyān degürmek içün tā zulum eyleyesiz her kim işlerse şunu taħkīk (30v1) zulum eyledi kendözine dutmañ āyetlerin tenrinün yañşuya anın ni‘metlerin tenrinün (30v2) sizün üzerünñüze anı kim indürdi üzerünñüze kitāb *ya‘ni kūr’ānı* hikmet *ya‘ni peygamber sünneti yā kūr’ān bilmek* öğütler sizi anınla şakınuñ tenriden¹³⁶ (30v3) bilün kim taħkīk tenri her nesneyi bilicidür.

232 kaçan kim talāk vèresiz ‘avratlara pes èreler (30v4) müddetlerine er almağdan yığmañ anları kim ciftleneler erenlerle kaçan rāzı olmışdırlar aralarında (30v5) şerī‘atda bilünür nesneyile şol öğütlenür anınla ol kim sizden inanur tenriye şonrağı güne (30v6) şol yègrekdür size arurağdur tenri bilür siz¹³⁷ bilmezsiz.

233 (30v7) analar¹³⁸ emzürsün oğlanlarını iki yıl tamāmlar ol kişi içün diledi (30v8) kim tamām eyleye emzürmek anın üzere kim toğurdınılmışdur kim ta‘ām ol ‘avratların tonı anların eylük ile (31r1) lāzım olinmaya bir nefse illā güci yètdüğü *ya‘ni ata* ziyānlu olinmaya ana oğlanıyla¹³⁹ ne dañı toğurdınılmış anınçun *ya‘ni ata* (31r2) oğlanıyla mīrās alıcı üzere

¹³⁶ Arapça satır üstünde yazılı.

¹³⁷ Yazmada

¹³⁸ Yazmada

¹³⁹ Yazmada

ancılayundur eger dilerlerse şüdden ayırmak gönül dilegiyle (31r3) ol ikiden danışmağıla yokdur yazuk ol iki üzere eger dilerseñüz kim emzürdüci isteyesiz (31r4) oğlanlarıñuza yokdur yazuk üzerüñüze kaçan degüresiz anı kim vèrdüñüz eylügile şaķınıñ (31r5) teñriden bilüñ taħķīķ teñri anı kim işlersiz görıcıdır.

234 anlar kim tamām olına ecelleri sizden (31r6) daħı koyalar ‘avratlar göz dutalar kendü nefslerine dört aylar on gèce on gèce¹⁴⁰ (31r7) èreler müddetlerünñ yokdur evici üzerüñüze anı kim içinde kim kendü nefsleri içinde şerī‘atda bulunur nesneyile (31r8) teñri anı kim işlersiz bilicıdır.

235 yokdur yazuk üzerüñüze anuñ içinde kim gizleyü aydasız anı dilemekde (31v1) ‘avratları yā gizledüñüz nefslerüñüz içinde bildi teñri kim siz aņasız anları (31v2) velikin va‘deleşmeñ gizleyü illā kim aydasız söz eyü kaçd eylemeñ (31v3) düğünine nikāħuñ tā ère kūr‘ān şoñ müddetine bilüñ taħķīķ teñri bilür (31v4) anı kim nefslerüñüz içindedür şaķınıñ andan bilüñ taħķīķ teñri yarlıgayıcıdur evici degül ‘azāba.

236 yokdur yazuk (31v5) üzerüñüze eger talāk vèresiz ‘avratlara kim mādem kim yakınlık eylemeyesiz¹⁴¹ yā vācib eylemeyesiz vācib olınmış (31v6) mut‘a vèrñ anlara güci yèter üzere kadarınca tar hāl üzere kadarınca gönendürmek eylügile (31v7) eyü işlüler üzere.

237 eger talāk vèürseñüz anlara andan ilerü kim yakınlık eyleyesiz daħı (31v8) endāzelerken anlarıñ içün endāze olınmış yarısıdur anı kim endāze eyledüñüz illā terk eyleye ‘avratları yā terk (32r1) ol kim elindedür düğünü nikāħuñ eger terk eyleyesiz akreb şaķınmağıçun daħı terk eylemeñ eylük eylemek (32r2) arañuza taħķīķ teñri anı kim işlersiz görıcıdır.

238 şaķlañ namāzları (32r3) daħı namāzı orta *ya‘ni ikindü* tūruñ namāzda teñriçün muṭī‘ olıcılarken.

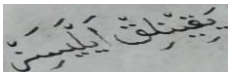
239 eger qorķasız yayalar iken yā (32r4) binitlü iken kaçan kim qorķusuz olasız añuñ teñri nitekim öğretti size anı kim olmadıñuz idi (32r5) bilürsiz.

240 anlar kim tamām olına ecelleri sizlerden qopalar ‘avratlar ısmarlamakdan (32r6) ‘avratlarına anlarıñ gönendürmek bir yıla degin çıkarmak degil eger çıkarısa yokdur (32r7) yazuk üzerüñüze anlarıñ içinde kim işlerler kendülerinde şerī‘atda bulunur işile teñri beñdeşüzdür dürüst işlödür dürüst sözlödür¹⁴².

241 (32r8) talāk vèrinilmişlerüñdür gönendürmekdür şerī‘atda bulunur işile vācib olmak şaķınıcılar üzere.

¹⁴⁰ Mükerrer yazımdır.

¹⁴¹ Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

¹⁴² *dürüst işlödür dürüst sözlödür* Arapçasıyla birlikte sayfanın sol yanında yazılı.

242 ancılayın bellü eyler teñri (32v1) sizün içün âyetlerin anuñçun kim siz anılayasız.

243 baqduñ mı kim bilmedüñ mi anlardan yaña kim çıkardılar ellerinden (32v2) anlar biñleriken şakını¹⁴³ ölümünden aytdı anlara teñri ölün andan diriltdi anları (32v3) tañkık teñri eylük issidür âdemiler üzere velikin eyregi âdemilerün şükür eylemezler.

244 (32v4) kıtal eyler yolında teñrinün bilün tañkık teñri eşidicidür bilicidür.

245 kimdir şol (32v5) ol kim ödünç vère teñri ödünç vèrmek görklü pes arturur anı anuñ içün artuqlar çok (32v6) teñri tar eyler *ya'ni rūzi* döşer andan yaña döndürünilesiz.

246 bilmedüñ mü bir bölük ulular (32v7) *ya'kūb* oğlanlarından mūsadan şonra ol vaqt kim aytdılar peygamber anların vèribi bizümle pādīshāh (32v8) çalışavuz yolında teñrinün aytdı ol kim yolundasız eger olunursa üzerünze çalışmak kim (33r1) çalışmayasız aytdılar noldı bize kim çalışmayavuz yolında teñrinün ol hâlde kim tañkık çıkarılduk ellerinden (33r2) oğullarımızdan ol vaqt kim farīza olundu anların üzere çalışmak yüz döndürdiler az anlardan teñri (33r3) bilicidür zālimleri.

247 aytdı anlara peygamberleri tañkık teñri vèribidi sizün içün (33r4) tālūt pādīshāh aytdılar nite ola anuñ pādīshāhlık üzerümüze biz yègrek iken pādīshāhlığa (33r5) andan verinilmedi çokluk mālдан¹⁴⁴ aytdı tañkık teñri ayurdı anı üzerünze (33r6) arturdu gençlik 'ilim içinde gövde içinde teñri vèrür pādīshāhlığın aña kim diler teñri (33r7) gèñ rahmetlödür bilicidür.

248 aytdılar anlara peygamberleri tañkık nişāndur pādīshāhlığı kim gele size (33r8) şanduk anuñ içinde dölenmekdür çalabuñuzdan gèrū qalmışdur anlardan kim qodı mūsā qavmı harūn qavmı (33v1) götürdi anı ferīsteler tañkık şunun içinde nişāndur size eger olursañuz inanıcılar.

249 (33v2) ol vaqt kim çıkardı tālūt şülerine aytdı tañkık teñri şınayıcıdur sizi bir ırmağıla her kim içe (33v3) andan degül benden her kim tātmaya tañkık ol bendendür ol kim avuçladı bir avuç (33v4) eliyle içdiler andan illā az anlardan ol vaqt kim geçdi andan ol anlar kim imān getürdiler¹⁴⁵ (33v5) anuñla aytdılar gücümüz yokdur bizüm bugün cālūta şülerine aytdı anlar kim içmeyenler gümānsuz bildiler kim¹⁴⁶ (33v6) tañkık anlar ericilerden teñriye nice bölük az yeñdi bölügi¹⁴⁷ çok dilegiyile (33v7) teñrinün qatlanıcılarladur.

¹⁴³ Yazmada

¹⁴⁴ Yazmada

¹⁴⁵ *imān getürdiler* Arapça satır denginde, sayfanın solunda yazılı.

¹⁴⁶ *gümānsuz bildiler kim* Arapça satır denginde, sayfanın solunda yazılı.

¹⁴⁷ Yazmada

250 ol vaqt kim çıkdılar *ya'ni şaf bağladılar* cālūt için şūyi için aytdılar ēy çalabumuz (33v8) dök bizüm üzerümüze şabrı yerinden dut ayaklarımızı yardım eyleye bize kavım üzere kim kâfirlerdür.

251 (34r1) şındılar anları dilegiyile teñrinün depeledi dāvūd cālūtı verdi aña teñri pādişāhlığı (34r2) peygamberlığı öğretti aña andan kim diler eger def eylemek ādemilere bir nicelerin bir niceyile (34r3) azayıdı yēr velikin teñri issidür eylük eylemegün 'ālemler üzere.

252 şol āyetler (34r4) teñrinüñdür oqurlar anı üzerüñe haqqıla taḥkīk sen verinilmişlersensin.

253 şol peygamberler (34r5) arturduḡ bir nicelerün bir niceler üzere anlardan oldur kim teñri söyledi getürdi bir nicelerin (34r6) yukaru ayaklar vērdük 'īsāya oḡlına meryemün ḥüccetler kuvvetlendürdük cebra' il ile (34r7) eger dileyeyidi teñri çalışmayalar anlar kim anlardan sonra kim geldi anlara ḥüccetler (34r8) velikin dartışdılar bir nice anlardan oldur kim imān getürdiler bir nice anlardan kâfir oldılar eger dileyeyidi teñri (34v1) kim çalışmayalardı velikin teñri¹⁴⁸ işler işler¹⁴⁹ anı kim diler.

254 ēy anlar kim imān getürdiler (34v2) rūzi vērdün andan kim rūzi vērdük size andan ilerü kim gele bir gün kim şatı yokdur anuñ içinde yokdur dōstlık (34v3) yokdur şefā'at kâfirlerdür zālimler.

255 teñri yokdur illā ol (34v4) diridür hemişe olıcı dutmaz anı ımızganmak ne uyku anuñdur ol kim göklerdeyür ol kim yērdedür (34v5) kimdür ol kim şefā'at eyleye anuñ qatında illā anuñ dilegiyile bilür anı kim ileylerinde (34v6) anı kim ardlarındadır qaplamazlar nesneyi 'ilminden illā anı kim diledi ērdi qaplayu kürsisi göklerde¹⁵⁰ (34v7) daḡı yēde incitmez şaklamaḡı ol ikinün ol yücedür ol uludur.

256 yokdur (34v8) güçile dutmak dīn içinde taḥkīk bellü oldu toḡrı yol azḡunlıqdan her kim kâfir oldı teñriden ayrık t̄apa (35r1) inana teñriye taḥkīk yapışdı qulpa pek yokdur kesilmek anuñ (35r2) teñri işidicidür bilicidür.

257 teñri arqa vēricidür anlara imān getürdiler çıkarur anları qarañulıqdan (35r3) aydınlıqdan yaña anlar kim kâfir oldılar arqa vericileri anlaruñ t̄aḡüttur çıkarurlar anları (35r4) aydınlıqdan qarañulıqlara şunlar issileridür odun anuñ içinde ebedi qalıcılardur.

258 (35r5) bilmedün mi anı kim *ya'ni nemrūd* ḥüccetleşdi ibrahīm çalabında andan ötri kim vērdi¹⁵¹ aña teñri¹⁵² pādişāhlığı ol vaqt kim (35r6) aytdı ibrahīm çalabum oldur kim diridür

¹⁴⁸ Arapça satır üstünde yazılı.

¹⁴⁹ Mükerrer yazımdır.

¹⁵⁰ *kürsisi göklerde* Arapçasıyla birlikte sayfanın sağ yanında yazılı.

¹⁵¹ Yazmada

¹⁵² Arapça satır üstünde yazılı.

öldürür aytdı nemrūd ben diridürin¹⁵³ öldürürin aytdı ibrahīm (35r7) taḥkīk teḡri getürür güneşi maşrıqdan getürür anı mağribden (35r8) ḡayrān oldı ol kim kāfir oldı teḡri ṭoḡrı yol göstermez ḡavma zālimler.

259 anuḡ gibi kim (35v1) geḡdi bir kūyı üzere ol düşmişiken ev örtüleri üzerine anuḡ aytdı ḡaçan yā nite dēre işbunı teḡri öl- (35v2) günden sonra öldürdi teḡri yüz yıl andan diriltdi anı aytdı nice dölendüḡ bir gün (35v3) yā bir nicesi günün aytdı belki¹⁵⁴ dölendüḡ yüz¹⁵⁵ yıl pes baḡ ṭa‘āmuḡ daḡı içilür nesnenün (35v4) azmadı ol baḡ gölügünḡe anuḡçun kim ḡılursın nişān ādemilere baḡ (35v5) süḡükler nite götürdüz anları andan keydürür anları eti ol vaḡt kim bellü oldı aḡa aytdı bilürin (35v6) taḥkīk teḡri her nesne üzere güci yeter.

260 ol vaḡt kim aytdı ibrahīm ēy ḡalabum göster baḡa nite (35v7) dirildürsin ölüleri aytdı teḡri inanmaduḡ mı aytdı inandum velikin tā dölene göḡlüm aytdı teḡri dut (35v8) dört ḡuşdan pāreler anları senden yaḡa andan ḡılıḡıl her bir ṭaḡ üzere anlardan (36r1) bir pāre andan oḡı anları geleler saḡa ivmegile¹⁵⁶ bil bayıḡ teḡri beḡdeşsüzdür dürüst işlödür.

261 (36r2) meşeli anları kim nafaḡa vērürler mālların yolında teḡrinün mişli gibidür kim bir dānenün bitürdi (36r3) yēdi salkımlar her bir salkımda yüz dānedür teḡri arturur aḡa kim diler (36r4) teḡri geḡ rahmetlödür bilicidür.

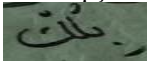
262 anlar kim nafaḡa vērürler mālların yolında teḡrinün andan (36r5) ardınca eylemezler anı kim nafaḡa eylediler minnet eylemek anları üzere¹⁵⁷ incinesi nesne müzd anları ḡalapları ḡatında (36r6) yokdur ḡorḡu ne daḡı anlar ḡayḡuralar.

263 eyü söz şuḡı baḡışlamak yēgrekdür¹⁵⁸ şadaḡadan kim (36r7) gele ardınca anuḡ incinesi nesne teḡri¹⁵⁹ baydur evici degöldür.

264 ēy anlar kim imān getürdiler bāṭıl eylemeḡ (36r8) şadaḡalarıḡuzı minnet eylemegile incinesi nesneyile anuḡ gibi kim nafaḡa eyler mālın ādemiler görmek içün (36v1) daḡı inanmaz teḡriye pes meşeli anuḡ meşeli gibidür tamām şıyrıncaḡ ṭaş anuḡ üzere ṭopraḡdur ērdi (36v2) aḡa ḡatı yaḡmur ḡodı aḡa ıldırar ḡādir olmayalar nesne üzere anı kim ḡazandılar teḡri (36v3) ṭoḡrı yol göstermez ḡavma kāfirlere.

¹⁵³ *ben diridürin* Arapça satır üstünde yazılı.

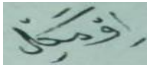
¹⁵⁴ Yazmada

¹⁵⁵ Yazmada

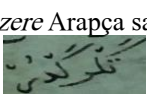

¹⁵⁶ Yazmada

¹⁵⁷ *anları üzere* Arapça satır üstünde yazılı.

¹⁵⁸ Yazmada

¹⁵⁹ Arapça satır üstünde yazılı.

265 mişli anlar kim nafağa eyler mälların (36v4) istemek için dilegin teñrinün yerinde¹⁶⁰ dutmak için nefslerin meşeli gibidür tamām bostānū yūce yēde ērdi¹⁶¹ (36v5) aña qatı yağmur vērdi yiyesi nesnesin iki ancasin eger ērmezse aña qatı yağmur çise çise ērdi teñri anı kim (36v6) işlersiz görıcidür.

266 sever mi birünüz kim ola anuñ bir bostān ħurmā ağacından (36v7) üzümlerden aqar altında anuñ ırmaqlar anuñ içindedür dükeli yemişlerden (36v8) ērdi aña kocaluq anuñdur oğul kız za'ifler ērdi aña qaşurgā anuñ içinde od (37r1) od¹⁶² pes yaqıldı ancılayın bellü eyler teñri size āyetlerin anuñçun kim siz endişe eyleyesiz.

267 (37r2) ēy anlar kim imān getürdiler nafağa eylen arularından anı kim kazandıñuz andan kim çıkarduq (37r3) sizünçün yēden qaşd eylemeñ arusuza andan nafağa vērürsiz degülken alıcılar siz (37r4) illā kim müsāmaħa eyleyesiz anuñ içinde bilün taħkik teñri baydur ögölmiş.

268 şeytān (37r5) va'de eyler size yoqsulluq buyurur size¹⁶³ zıst iş ya'ni baħillıgā teñri va'de eyler size yarlıgamaq andandur (37r6) artuq ya'ni yerine vėrmek teñri gēñ raħmetlūdür bilicidür.

269 vėrür 'ilim 'amel yā qur'ān anlamağı¹⁶⁴ kim dilerise her kim verinilirdi (37r7) ħikmet taħkik verinildi ħayır çok daħı ögütlenmez illā 'aķıllar isleri.

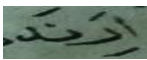
270 (37r8) her kim nafağa eyleyesiz yā nazar eyleyesiz nafaqadan nazarından taħkik bilür anı yoqdur zālimlerün (37v1) ħiç arqa vericileri.

271 eger görindüresiz¹⁶⁵ şadaqaları ne eyü nesnedür ol eger gizleyesiz (37v2) vėresiz anı yoqsullara ol yėgrekdür size yarlıgaya size yavuzlıqlaruñuzı teñri (37v3) ne kim işlersiz bilicidür.

272 yoqdur üzerüñe toğrı yolları anlaruñ velikin teñri toğrı yol gösterür (37v4) aña kim diler her kim nafağa eyleyesiz ħayrdan kendünüz içündür anı kim nafağa eyleyesiz illā dileginden ötri (37v5) teñri rızāsın her kim nafağa eyleyesiz ħayırdan tamām degürnile size daħı siz zālīm olmayasız.

273 (37v6) yoqsullaruñdur şadaqalar anlar kim yığlındılar yolında teñrinün güçleri yėtmezler yürümeğe yēde (37v7) yēde¹⁶⁶ sanur anlar bilmezler baylardur dilemek terk eylemekden ötri

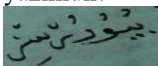
¹⁶⁰ Yazmada

¹⁶¹ Arapça satır üstünde, sayfanın sol yanında yazılı.

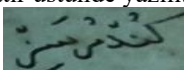
¹⁶² Mükerrer yazımdır.

¹⁶³ Yazmada

¹⁶⁴ Arapça satır üstünde yazılı.

¹⁶⁵ Yazmada

¹⁶⁶ Mükerrer yazımdır.

bilsen anları nişānıyla (37v8) dilemezler ādemīler istīze eylemege her kim nafağa eyleyesiz hayırdan tahkik teñri anı (38r1) bilicidür.

274 anlar kim nafağa eyleyeler mälların gece gündüz gizlü (38r2) āşikār anlarındur müzd çalaplari katında yokdur korku anlarıñ üzere (38r3) kayururlar.

275 anlar kim yerler ribāyı durmayalar maķberden illā nitekim durur (38r4) anlar kim urur anı dīv delüliginden ötri şol andan ötri kim tahkik anlar aytdılar degül şatı eylemek (38r5) illā ribā gibidür dahı helāl eyledi teñri bey' i harām eyledi ribāyı her kim gele aña ögüt (38r6) çalabından pes yıǵlındı anıñdur geçdi *ya'ni 'afv olundı* iş anıñ teñriden yañadur her kim döne ribāya şunlar (38r7) od issileri anlar anıñ içinde ebedī kalıcılardur.

276 ekser teñri ribāyı arturur (38r8) şadaķaları teñri sevmez her kim kāfir olucı yazuklu.

277 tahkik anlar kim imān getürdiler (38v1) işlediler eyü işler dururdılar namāzı verdiler zekātı anlarındur (38v2) müzdi anlarıñ çalaplari katında yokdur korku anlarıñ üzere anlar kayuralar.

278 (38v3) ey anlar kim imān getürdiler şaķınıñ teñriden koñ anı kim gerü qaldı ribādan eger (38v4) olursañuz mü' minler.

279 pes eger işlemeyesiz¹⁶⁷ bilün çalışı¹⁶⁸ teñriden peyğamberden (38v5) eger tevbe eyleyesiz sizüñdür sermāyesi mällarıñuzıñ zulüm eylemeyesiz zālīm olmayasız.

280 eger ola (38v6) düşhārlik issi borçlu mühlet vermekdür geñezlige degin şadaķa eylemegüñüz yegrekdür size (38v7) eger olasız bilürsüz.

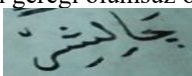
281 şaķınıñ bir günden kim döndürinilesiz anıñ içinde teñriden yaña andan tamām verinile (38v8) her nefis anı kim kazandı anlar zulüm olunmayalar.

282 ey anlar kim imān getürdiler kaçan (39r1) borca şatılışasız borcıla bir müddete degin adanılmış yazıñ anı yazsun arañuzda yazıcı (39r2) haķķıla yıǵlınmasın¹⁶⁹ yazıcı kim yaza nitekim öğretti aña teñri yazsun (39r3) ayutsun ol kim anıñ üzeredür haķ alım¹⁷⁰ şaķınasun teñriden¹⁷¹ çalabısı eksmesün andan nesne (39r4) pes eger olsa ol kim anıñ üzeredür haķ bilmez beyinsiz yā za' if güci yétmez yā güci yétmeye dilsüzliginden (39r5) kim yazmağı ayda yazmağı aytsun velisi anıñ yerine tıran haķķıla şanuk dutıñ iki şanık erenlerüñüzden (39r6) eger olmayalar iki er bir er iki 'avrat anlardan kim begenürsüz şanuklardan (39r7) kim unuda ol

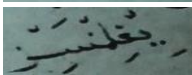
¹⁶⁷ Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

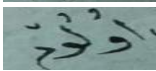
¹⁶⁸ Yazmada

¹⁶⁹ Yazmada

¹⁷⁰ Yazmada

¹⁷¹ Arapça satır üstünde yazılı.

ikinün birisi ahdura ol ikinün birisi dağı birine yığlınmasun tanuqlardan (39r8) kaçan kim okunuldılar üşenmeñ kim yazasız anı kiçiyiken yâ uluyiken şoñ müddetine degin (39v1) şol ‘adillürekdür teñri katında arқа vericirekdür durmağa yakınraqdur kim gümān (39v2) eylemeyesiz illā kim ola bezirgenlik hāzır degzindürürsiz arañuzda yoқdur (39v3) üzerünze yazuқ kim yazmayasız anı tanuқ dutuñ kaçan kim şatun aldınuz ziyān degürmesün (39v4) yazıcı ne dağı tanuқ eger işleyesiz taḥḳıḳ ol ma‘şiyetdür size şaқınuñ teñriden (39v5) öğredür size teñri her nesneye bilicidür.

283 eger olası seferde (39v6) bulmayasız yazıcı tūtular¹⁷² alınmış eger emīn ola bir niceñüz bir niceye (39v7) ödesiz ol kişi emīn dutunıldı emānetine *ya‘ni borcına* şaқınsun teñriden çalabısı gizlemeñ tanuqlıq (39v8) her kim gizlese anı taḥḳıḳ ol yazuқludur göñli teñri anı kim işlersiz bilicidür.

284 (40r1) teñrinüñdür göklerdeñ dağı yēdedür eger görindüresiz¹⁷³ anı kim nefslerünüzdedür (40r2) yā gizleyesiz ḥisāb eyleyesiz anuñla teñri yarlıgaya anı kim diler ‘azāb ēder anı kim diler (40r3) her nesne üzere güci yēter.

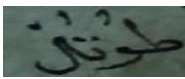
285 inandı peygamber aña kim indürünildi andan yaña (40r4) çalabısından mü‘minler dükeli inandı teñriye feriştehlerine kitāblarına peygamberlerine (40r5) ayırmazuz biz arasından birinün peygamberlerinden ayıtdılar işitdük¹⁷⁴ muṭi‘ olduқ yarlıgamağuñ senün yarlıgaya (40r6) ēy çalabum senden yañadur dönecek yēr.

286 yükletme teñri hıçbir nefse illā güç yētdügin¹⁷⁵ anuñdur (40r7) anı kim kazandı anuñ üzeredür ne kim kazandı şer çalabumuz dutma bizi eger unudavuz (40r8) yā yañılavuz ēy çalabumuz dağı yükletme üzerümüze ağırlıq nitekim yükletdün anlaruñ üzere kim (40v1) bizden ilerü ēy çalabumuz yükletme bize anı kim yoқdur gücümüz aña ‘afv eyleye bizden yarlıgaya bizi (40v2) raḥmet eyleye bize sen arқа vēricümüzsin arқа vēr bize қavım üzere kāfirlerdür.

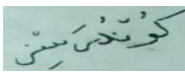
(40v3) 3. Sūretü'l-Āl-i ‘İmrān

(40v4) [allāh adıyla rūzi vēren raḥmet kılıcı]

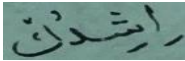
¹⁷² Yazmada

¹⁷³ Yazmada

¹⁷⁴ Yazmada

¹⁷⁵ Yazmada

1 (40v5) enallāhu ā‘lem.¹⁷⁶

2 teñri yokdur illā teñri¹⁷⁷ ol diri hemîşe olıcı.

3 indirdi üzerüne kitāb toğrılığıla (40v6) gerçek dutıcıyken anı kim ileyindedür indürdi tevrît incil.

4 ilerüden toğrı yol göstermegiçün (40v7) indürdi haqdan bātıl *ya ‘ni kur’ ān fark eyleyici* taḥkik anlar kim kāfir oldılar āyetlerine teñrinün anlarındur ‘azāb (40v8) katı teñri beñdeşsüzdür issidür katı ‘azāb.

5 taḥkik teñri gizlenmez anuñ üzere nesne (41r1) yerde ne daḥı gök içinde.

6 oldur kim şüret eyler sizi¹⁷⁸ oğulcānlar içinde nitekim (41r2) diler yokdur teñri illā ol beñdeşsüz güci yeter dürüst işlödür dürüst sözlü.

7 ol oldur kim indürdi üzerüne (41r3) kur’ānı andan bir niçesi āyetlerdür berk olınmışlar insler kitābuñ aşıldur ayrıklar beñdeş- (41r4) lerdür ammā anlar kim göñülleri içinde egülmekdür münāfiklık yā bid‘at uyarlar aña kim beñdeş oldu ... (41r5) istemekden fitne istemek içün tefsirin anuñ bilmez tefsirin anuñ illā teñri şābit (41r6) olmışlar ‘ilim içinde aydurlar inanduk aña dükeli çalabumuz katındandır öğütlenmez (41r7) ‘aқıllular isleri.

8 ey çalabumuz egme göñüllerümüzi andan şonra toğrı yol gösterdün bize (41r8) bağışla bize katıñdan rahmet taḥkik sen sen bağışlayıcısın.

9 ey çalabumuz taḥkik sen (41v1) dericisin ādemileri bir gün kim gümān yokdur anuñ içinde taḥkik teñri ḥilāf eylemez va‘de eylemek.

10 (41v2) taḥkik anlar kim kāfir oldılar hergiz¹⁷⁹ def‘ eylemeye anlardan mālları daḥı oğlanları anlarıñ (41v3) teñriden *ya ‘ni ‘azābından* nesne şunlar odunlardır oduñ.

11 ‘ādeti gibi qavmı fir‘avnuñ anlar kim (41v4) anlardan ilerü yalan dutdılar āyetlerümüzi pes dutdı anları teñri yazuklarıla teñri katı (41v5) ‘azābludur.

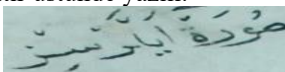
12 ayt anlara kim kāfir oldılar yeñilinesiz qoparınilasız şamudan yaña (41v6) ne yavuz döşekdür ol.

13 taḥkik oldu sizün bir nişān iki bölük içinde erişdiler bir bölük çalışur (41v7) yolında teñrinün biri kāfirdür görürler anları iki anlarca göz görmegi teñri (41v8) kuvvet vèrür arқа vèrmegile aña kim diler taḥkik şunuñ¹⁸⁰ içinde ‘ibretdür issilerine gözlerün.

¹⁷⁶ “Şüphesiz Allah en iyi bilendir.”

¹⁷⁷ Arapça satır üstünde yazılı.

¹⁷⁸ Yazmada

¹⁷⁹ Yazmada

¹⁸⁰ Yazmada

14 (42r1) bezendi âdemîler içinde sevmek arzûlar ‘avratlardan oğlanlardan çok dërilmîş (42r2) altundan gümîşden putdan nişân olinmîş yılkıllardan ekinden şoldur (42r3) kumaşdur dirliğün yakın teñri katındadur dönecek yêrün gökcegi.

15 ayt haber vereyim mi size yêgrek (42r4) şundan anlaruñ kim şakındılar çalapları katında uçmaqlardur akar altlarından ırmaqlar (42r5) ebedî kalıcılarken anuñ içinde ‘avratlar gey arınmîşlar hoşnûdlık teñriden teñri görícidür (42r6) kılların.

16 anlar kim aydurlar êy çalabumuz taḥkîk biz inanduk yarlıgaya bizi yazuqlarumuzu (42r7) şakla bizi ‘azâbdan oduñ.

17 katlanıcılara gërçeklere boyun vëricilere nafaḫa vericilere (42r8) yarlıgamaḫ dileyicilere seher vaḫtlerinde.

18 tanuḫlık vërdi teñri taḥkîk yoḫdur teñri illâ ol ferîşteler (42v1) ‘ilim issileri durıcıyiken¹⁸¹ ‘adli yoḫdur teñri illâ ol beñdeşsüz güci yêter dürüst işlödür.

19 taḥkîk (42v2) dîn katında teñrinuñ müslimânlıḫdur dartışmadılar¹⁸² anlar kim vërinildiler¹⁸³ kitâb (42v3) andan şonra geldi anlara bilmek zulum eylemek içün aralarında her kim kâfir oldılar âyetlerine (42v4) teñrinuñ taḥkîk teñri tîz ḫisâbludur.

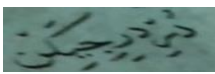
20 eger ḫüccetleşeler senünle ayt işmarladum (42v5) yüzümi teñriye her kim uydı baña ayt anlar kim vërinildiler kitâb yazubilmezler (42v6) müslimân olduñuz¹⁸⁴ mı eger müslimân olalar ṭoḫrı yol dutdılar yoḫdur üzerüñe illâ degirmek teñri (42v7) görícidür kılları.

21 anlar kim kâfir oldılar âyetlerine teñrinuñ öldürürler (42v8) peygamberleri ḫaḫsuz öldürürler anlar kim buyururlar ‘adli âdemîlerden (43r1) muştıla anlara ‘azâb aḫrıdı.

22 şunlar anlardur bâṭıl oldu ‘amelleri anlaruñ (43r2) dünyâda âḫiretde yoḫdur anlaruñ ḫîç arḫa vericileri.

23 bilmediñ mi anlar kim verinildiler (43r3) bir ülü kitâbdan okunurlar kitâbından yaña teñrinuñ tâ ḫükm eyleye aralarında andan (43r4) yüz dönderür bir bölük anlardan anlar yüz döndericilerdür.

¹⁸¹ Yazmada

¹⁸² Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

¹⁸³ Yazmada

¹⁸⁴ Yazmada

24 şunlar anuñçundur aytdılar (43r5) hergiz¹⁸⁵ yoñanmaya bize od illā günler¹⁸⁶ şağışlanmışlar aldadı anları dīn içinde ol kim oldılar (43r6) yalan bağladılar.

25 nite ola kaçan dērevüz anları bir gün içinde gümān anuñ içinde tamām degrinile her nefes (43r7) anı kim kesb eyledi anları zūlüm olunmayalar.

26 ayt ēy teñri şāhibi pādīşāhlıgıñ vērürsin pādīşāhlığı anları (43r8) aña kim dilersin dartarsın pādīşāhlığı andan kim dilersin ‘azīz eyler anı kim dilersin hōr eylersin anı kim dilersin (43v1) elūñdedür eylük taḥkīk sen her nesne üzere güci yēter.

27 givürürsin geceyi gündüz içinde (43v2) givürürsin gündüzi gece içinde çıkarursın diriyi ölūden çıkarursın ölūyi (43v3) diriden rūzi verirsın¹⁸⁷ aña kim aña kim dilersin hisābsuz.

28 dutmasuñ mü’minler kāfirleri (43v4) dōstlar ayruḡ¹⁸⁸ mü’minlerden her kim işlerse şunu degil teñriden nesne içinde illā kim qorqarsız (43v5) andan qorqmaq qorqudur sizi¹⁸⁹ teñri kendözinden teñriden yañadur dōnecek yēr.

29 ayt gizleyesiz (43v6) göğüslerūñüz içinde yā görindüresiz¹⁹⁰ anı bilür teñri bilür göklerdeür (43v7) dañı yērdedür teñri her nesne üzere güci yēter.

30 ol gün kim bula¹⁹¹ her nefes anı kim (43v8) işledi ḡayrdan zāḡir olınmış ḡāzır anı kim yavuzlıqdan seve eger oldı anuñ arasında (44r1) ol yavuzlıq arasında ıraklıq katı ırak qorqudur sizi teñri kendözinden teñri mihribāndur kullara.

31 (44r2) ayt eger olasız seversiz teñri uyūñ baña seve sizi teñri yarlıgaya sizūñçün yazuḡlarūñuzı (44r3) teñri yarlıgayıcıdur raḡmet kılıcı.

32 ayt boyun vērūñ teñriye peygāmbere eger yüz döndüreler (44r4) taḥkīk teñri sevmez kāfirleri.

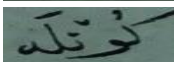
33 taḥkīk teñri ayurdı ādemī nūḡı qavmın (44r5) ibrahīmūñ qavmın ‘imrānuñ ‘ālemler üzere.

34 döl¹⁹² iken bir nicesi bir niceden teñri (44r6) eşidicidür bilicidür.

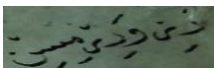
¹⁸⁵ Yazmada

¹⁸⁶ Yazmada

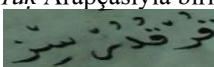

¹⁸⁷ Yazmada

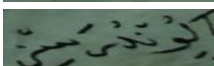

¹⁸⁸ *dōstlar ayruḡ* Arapçasıyla birlikte sayfanın sağ yanında yazılı.

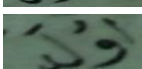
¹⁸⁹ Yazmada

¹⁹⁰ Yazmada

¹⁹¹ Yazmada

¹⁹² Yazmada

35 ol vakt kim aytdı ‘avrat ‘imrānuñ ey çalabum tahkik ben nezir eyledüm (44r7) saña karnumdadur āzād olınmış qabul eyle benden sen işidicisin bilicisin.

36 ol vakt kim (44r8) toğurdı anı aytdı çalabum tahkik ben toğurdum anı dişi teñri anı kim toğurdı degil (44v1) erkek dişi gibi tahkik ben uyardum aña meryem tahkik şıgındurırın anı saña dölin¹⁹³ anuñ (44v2) şeytāndan sürülmüş.

37 beyerledi anı beyerlemegile görklü bitürdi anı bitmek görklü (44v3) pāyandān eyledi aña zekeriyyāyı her nice kim girürdi anuñ üzere zekeriyyā köşke yā yērūñ yègrek bulurdı¹⁹⁴ katında anuñ (44v4) rūzi aytdı zekeriyyā ey meryem kandanur saña işbu aytdı ol katındandur teñrinuñ tahkik teñri (44v5) rūzi verdi aña diler hisābsız.

38 anda kığırdı zekeriyyā çalabısına aytdı çalabum (44v6) bağışla baña katundan nesil *ya’ni dö/*aru bayık tahkik sen işidicisin du’āyı.

39 kığırdı ferishteler (44v7) ol dururken namāz kıılır mihrābda tahkik teñri muştılar saña yahyāyı gerçek dutıcıyken bir sözi ‘isāya (44v8) selver iken yığıcıyken kendözin ‘avratlardan peygamber iken şālihlerden.

40 aytdı ey çalabum nite ola benüm (45r1) er oğlan bayık erdi baña kocalık ‘avratum doğurıcı degil aytdı ancılayın teñri işler (45r2) anı kim diler.

41 aytdı ey çalabum kıl benüm için bir nişān aytdı nişānuñ oldur kim söylemeyesin ādemilere üç gün (45r3) illā işāret eylemek añ çalabuñ çok tesbih eyle geceye yakın ertelemekde.

42 (45r4) ol vakt kim aytdı ferishteler¹⁹⁵ ey meryem bayık teñri ayırdı seni ilkin ayırdı seni ilkin¹⁹⁶ (45r5) arıtdı seni ayırdı seni *ya’ni şoñra* ‘ālemler ‘avratlar üzere.

43 ey meryem boyun vēr yā namāzda çokdur çalabuñçun (45r6) secde eyle rukū‘ eyle rukū‘ eyleyicilerle.

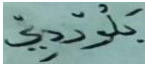
44 şol haberleründendür gaybuñ eylerüz¹⁹⁷ anı (45r7) saña yā muḥammed olmaduñdı anlaruñ katında ol vakt kim bırağurlardı qalemlerin kankısı anlaruñ boyun dutar meryeme (45r8) olmaduñdı anlaruñ katında ol vakt kim tartışırlardı.

45 ol vakt kim aytdı ferishteler ey meryem (45v1) bayık teñri muştılar saña bir sözi andan adınuñ mesihdür ‘isā oğlı meryemüñ yüzlü hürmetlüyiken (44v2) dünyāda dahı āhiretde yakın olınmışlardan.

¹⁹³ Yazmada

¹⁹⁴ Yazmada

¹⁹⁵ Anlam gereği yalın hâlde olmalı, yazmada

¹⁹⁶ *ayırdı seni ilkin* kısmının Arapça yazımı çizilerek iptal edilmiş ve ikinci kez yazılmıştır. Fakat Türkçe çevirisi çizilmemiş ve iki kez art arda yazılmıştır. Anlam gereği tek olmalıdır.

¹⁹⁷ Anlam gereği *vahy eylerüz* olmalı. *vahy*’ın çevirisi yapılmamıştır.

46 söyleye âdemilere beşikdeyiken kırğıl iken (45v3) dağı şālihlerden.

47 aytdı ey çalabum nite ola benüm oğlan yokanmadı baña (45v4) âdemî aytdı ancılayın teñri yaradur anı kim diler kaçan kim diler hüküm eyleye iş bayıķ aydur (45v5) aña ol ola.

48 ögrede aña kitābı hikmet tevrît incil.

49 (45v6) peygamber ya 'kūb oğlanlarından yaña bayıķ ben getürdüm size nişān çalabuñuzdan bayıķ ben endāze eyledüm sizünçün (45v7) balçıķdan kuş şūreti gibi ürem anuñ içine ola kuş teñri dilegile şağ eyleyem (45v8) andan gözsüzi ala tenlüyi dirüdem ölüleri teñri dilegile haber verürim size anı kim yersiz (46r1) anı kim¹⁹⁸ zahîre kırsız evlerünüz içinde tahķıķ şunuñ içinde nişāndur size eger olasız mü' minler.

50 (46r2) gerçek dutıcıyken anı kim alayımdadır¹⁹⁹ tevrît helāl eyleyem size bir nicesin anuñ (46r3) haram olındı size getürdüm size nişān çalabuñuzdan şaķınuñ teñriden boyun verün baña.

51 (46r4) tahķıķ teñri çalabumdur sizün çalabuñuzdur tapuñ aña işbu yoldur toğrı.

52 ol vaķt kim bildi (46r5) 'isā dīnünün anlardan kāfirliği aytdı kimdür arķa vericilerüm teñriden yaña aytdı havāriler *ya 'ni 'isā yārenleri* (46r6) biz arķa vericileriyüz teñrinün inanduk teñriye tanuk ol tahķıķ biz müslimānlaruz.

53 ey çalabumuz inanduk (46r7) aña kim indürdün uyduk peygambere yaz bizi tanuklarla bile.

54 (46r8) yavuz şandılar yavuz şandı teñri teñri yegrekdür yavuz şanıclaruñ.

55 ol vaķt kim aytdı teñri ey 'isā (46v1) tahķıķ tamām alıcıvan seni götürciven benden yaña arıdıcuvañ seni anlardan kim kāfir oldılar (46v2) kılcıvan anlar kim uydılar üzerine anlaruñ kāfir oldılar kıyāmet günine degin (46v3) andan benden yañadur dönecek yerinüz hüküm eyleyem arañuzda anuñ içinde olduñuz ihtilāf edersiz.

56 (46v4) ammā anlar kim kāfir oldılar 'azāb eyleyem anlara 'azāb kıatı dünyā içinde (46v5) āhıretde yokdur anlaruñ arķa vericileri.

57 ammā anlar kim imān getürdiler işlediler (46v6) eyü işler tamām degüre anlara müzdleri teñri sevmez zālimleri.

58 şol (46v7) okuruz anı üzerüne āyetlerden kıur'ān berk olınmış.

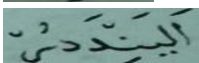
59 tahķıķ 'isā meşeli teñri (46v8) kıatında ādem meşeli gibidür yaratdı anı toprakdan andan aytdı aña ol oldı.

60 haķdur (47r1) çalabıñdan pes olma gümānlulardan.

¹⁹⁸ Yazmada

¹⁹⁹ Yazmada

61 her kim hüccetleşe senünle anuñ içinde andan şonra (47r2) geldi saña bilmek ayt gelün okuyalum oğlanlarumuzu er oğlanlaruñuzı²⁰⁰ ‘avratlarumuzu (47r3) ‘avratlaruñuzı kendülerümüzi kendülerümüzi kendülerüñüzi andan la‘net eyleşelüm kılalum la‘netin teñrinüñ (47r4) yalan dutıcılar üzere.

62 taḥkik işbu haber virmekden ḥaḳ yokdur hıç teñri illā teñri taḥkik (47r5) teñri beñdeşsüzdür dürüst işlü.

63 eger yüz döndüreler teñri bilicidür müfsidleri.

64 (47r6) ayt ey ehl-i kitāb gelün bir sözden yaña berāber aramızda arañuzda kim (47r7) tapmayavuz illā teñriye ortak²⁰¹ eylemeyevüz aña nesne tutmaya bir nicemüz çalaplar (47r8) teñriden ayruḳ eger yüz döndüreler ayduñ ṭanuk oluñ müslimānlaruz.

65 ey ehl-i (47v1) kitāb niçün tartışursız ibrahīm ḥaḳḳında indürünildi tevrīt incil (47v2) illā andan şonra anılamaz mısız.

66 siz şunlarsız kim tartışduñuz anuñ içinde sizüñdür (47v3) aña bilmek niçün tartışursız anuñ içinde sizüñ aña bilmek teñri bilür siz bilmezsiniz.

67 (47v4) olmadı ibrahīm cühüd ne naşrānī velikin oldı ayruḳ dīnlerden müslimānlıḳ dīnine (47v5) olmadı müşriklerden.

68 taḥkik ādemiler yaḳınraḡı ibrahīm anlardur uydılar (47v6) aña işbu peygamber anlar kim imān getürdiler teñri arḳa vericidür mü‘minlerüñ.

69 sevdi bir bölük (47v7) kitāb ehlinden kim azduralar sizi azdurmazlar illā kendülerin daḡı (47v8) bilmezler.

70 ey ehl-i kitāb niçün kāfir olursız āyetlerine teñrinüñ şol ḥālde kim siz ṭanukluk virürsüz.

71 (48r1) ey ehl-i kitāb niçün ḳarışdurırsız ḥaḳḳı bāṭılla gizlersiz ḥaḳḳı ol ḥālde kim siz bilürsüz.

72 (48r2) ayt bir bölük kitāb ehlinden imān getürüñ aña kim indürünildi anlaruñ üzere kim imān getürdiler (48r3) gündüzüñ ilkinde kāfir oldılar şonında ol kim anlar döneler müsülmanlara.

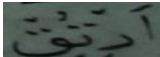
73 inanmañ illā aña kim (48r4) uydı dīñüñüze ayt toḡrı yol toḡrı yoldur teñrinüñ kim verinile kimseye ancılayın verinildüñüz (48r5) yā tartışalar sizünle çalabuñuz ḳatında ayt eylük tevfiḳ virmek teñri elindedür vürür anı aña kim diler²⁰² teñri (48r6) key raḥmetlüdür bilicidür.

74 ḥāzır eyler raḥmetin aña kim diler teñri issidür eylügüñ ulu.

²⁰⁰ Yazmada

²⁰¹ Yazmada

²⁰² Yazmada

75 (48r7) bir nicesi kitāb ehlinde oldur kim imîn dutsaŋ anı biŋ iki yüz vaqıyye altun degire saŋa bir nicesi anlaruŋ (48r8) oldur kim imîn dutsaŋ anı biŋ kızıla ödemeye anı saŋa illā kim hemişe olduŋuŋca anuŋ üzere verici şol andan ötridür **(48v1)** anlar aytdılar yoŋdur üzerümüze yazu bilmezler içinde yol *ya'ni yazuŋ* aydurlar teŋri üzere (48v2) yalan ol hâlde kim bilür.

76 evet her kim vefâ eyleye şavline şavına taḥkik teŋri (48v3) sever şavınıcıları.

77 taḥkik anlar kim şatun alurlar 'ahdıla teŋrinüŋ andlarıyla bahā (48v4) az bahālu dünyālığa şunlaruŋ naşib yoŋdur anlara āhiretde söylemeye anlara teŋri (48v5) bakmaya anlara kıyāmet günü arıtmaya anları anlaruŋdur 'azāb ağrıdı.

78 taḥkik (48v6) anlardan bir bölük egerler dillerin kitābıla tā şanasız anı kitābdan (48v7) aydurlar ol teŋri şatından degül ol teŋri şatından aydurlar (48v8) teŋri üzerine yalan anlar bilürlerken.

79 olmadı hiç ādemīye kim vère aŋa teŋri kitāb **(49r1)** şerī'atı 'amel eylemek peygamberlığı andan ayda ādemilere oluŋ kullar benüm teŋriden ayruŋ (49r2) velikin oluŋ teŋri bilicileri anuŋla kim olduŋuz bilürsüz kitāb anuŋla olduŋuz (49r3) okursız.

80 buyurmaz size kim dutasız ferişterleri peygamberleri çalaplari (49r4) buyurur mı size kâfirliği andan şonra siz müslimānlarsız.

81 ol vaŋt kim tutdı teŋri şavlin 'ahdın (49r5) peygamberlerüŋ her nice kim veribiyem size kitābdan ḥikmetden andan gele size peygamber gerçek dutıcı (49r6) anı kim sizünledür kim inanasız aŋa arŋa vèresiz aŋa aytdı ikrār eyledüŋüz mi tutdınız mı anuŋ (49r7) üzerine 'ahdumı şavlümi aytdılar ikrār eyledük aytdı şanuk oluŋ ben sizünle şanıklardanvan.

82 (49r8) her kim yüz döndüre şonra şundan şunlardur fāsıklar.

83 ayruŋ mı dīninden **(49v1)** teŋrinüŋ²⁰³ andan yaŋa döndürünilesiz.

84 ayt inanduk teŋriye aŋa kim indürinildi üzerümüze aŋa kim indürinildi (49v2) ibrahīm üzere ismā'il ishāk ya'kūba ya'kūb oŋlanlarına aŋa kim verinildi (49v3) mūsāya 'isāya peygamberlere çalaplarından fark eylemezüz hiç birisi arasında anlardan (49v4) biz aŋa boyun vericilerüz.

85 her kim isteye islāmından ayruŋ dīn hergiz şabül olunmaya (49v5) andan ol āhiretde ziyānlulardandur.

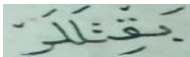
86 nite toŋrı yol göstere teŋri bir şavma (49v6) kâfir oldılar şonra imānlarından şanıklık vèreler kim taḥkik peygamber ḥaŋdur geldi anlara (49v7) ḥüccetler teŋri toŋrı yol göstermez şavma şalimler.

87 şunlar cezāsı (49v8) anlaruŋ üzeredür la'neti teŋrinüŋ ferişterlerüŋ ādemilerüŋ dükelicikleri.

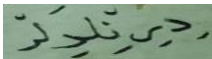
²⁰³ Sayfanın saŋ yanında yer alan Arapça kısmın çevirisi yapılmamıştır. Kur'an'dan takibi gereŋi *teŋrinüŋ* kelimesinden sonra olmalıdır.

- 88 ebedî kalıcılarken **(50r1)** anuñ içinde yeynidilmeye anlardan ‘azāb ne anlar bakınılalar²⁰⁴.
- 89 illā (50r2) anlar tevbe eylediler şundan şonra eyü iş işlediler teñri yarlıgayıcıdur rahmet kılıcıdur.
- 90 (50r3) taḥkīk anlar kim kāfir oldılar imānından şonra anlar andan arturdılar kāfırlığı hergiz kabūl olunmaya (50r4) tevbesi anlaruñ şunlar azgunlardur.
- 91 taḥkīk anlar kāfir oldılar öldiler (50r5) anlar kāfirler iken hergiz kabūl olunmaya kimsesinden anlaruñ yer tolusu altun (50r6) kendözinden şatun alursa anuñla şunlar anlaruñdur ‘azāb ağrıdıcı yokdur anlaruñ (50r7) arka vericileri.
- 92 hergiz bulmayasız eylük tā nafağa vèresiz andan kim seversiz her ne kim nafağa vèresiz (50r8) nesne taḥkīk teñri bilicidür.
- 93 her ta‘āmı oldıydı ḥelāl ya‘kūb oğlanlarına **(50v1)** illā ol kim ḥarām eyledi ya‘kūb nefsi üzere anlardan ilerü indürinile tevrīt ayt getürün (50v2) tevrīt oquñ anı eger olası gerçekler.
- 94 her kim yalan bağlaya teñri üzere yalan (50v3) şundan şonra şunlar anlar zālimler.
- 95 ayt toğrı söyledi teñri uyuy (50v4) ibrahīm milletine müslimāniken olmadı müşriklerden.
- 96 ilk ev kim (50v5) konıldı ādemilerçün oldur kim mekkede kutlu bereketlüyiken toğrı yol göstermek iken ‘ālemler içün.
- 97 anuñ içinde (50v6) bellülerdür maḳāmı ibrahīmüñ daḥı her kim gire aña imān teñri (50v7) ādemiler üzere hac evüñ *ya‘niḳaşd* ol kim güci yete andan yaña yolına her kim kāfir oldı (50v8) teñri ḥācetsüzdür ‘ālemlerden.
- 98 ayt ey ehl-i kitāb niçün kāfir olursız **(51r1)** teñri şanuḳdur anuñ üzere kim işlersiz.
- 99 ayt ey ehl-i kitāb (51r2) niçün yıgarsız yolında teñrinüñ anı kim imān getürdi istersiz anı yol egri siz (51r3) şanuḳlarken degül teñri ğāfil andan işlersiz.
- 100 ey anlar kim imān getürdiler (51r4) eger muṭi‘ olası bir bölük anlardan kim vèrinildiler²⁰⁵ kitāb döndüreler sizi şonra imānuñuzdan (51r5) kāfirlere.
- 101 nite kāfir olursız ol ḥālde kim siz okunur üzerüñüze āyetleri teñrinüñ içiñüzdedür (51r6) peygamber her kim şıgınursa teñriye taḥkīk yol gösterinildi yolından yaña toğrı.
- 102 (51r7) ey anlar kim imān getürdiler şaḳınuñ teñriden ḥaḳḳı şaḳınmağuy ölmeñ illā (51r8) siz müslimānlarken.
- 103 yapışuy ipine teñrinüñ *ya‘niḳāşd* hep olmañ bölük bölük daḥı **(51v1)** anuñ ni‘metin teñrinüñ üzerüñüze oldunuzdı²⁰⁶ ol vaḳt kim düşmanlar dèrdi göñüllerüñüz arasın (51v2)

²⁰⁴ Yazmada

²⁰⁵ Yazmada

²⁰⁶ Arapça satır üstünde yazılı.

olduğuz ni‘metile *ya‘ni islām ile* kardaşlar²⁰⁷ olduğuzdı çukur kıranı üzere otdan kurtardı sizi (51v3) andan gibi²⁰⁸ ancılayın bellü eyler teñri sizi âyetlerine anuñçun kim siz toğrı yol dutasız. 104 oluñ²⁰⁹ (51v4) sizden bir cemā‘at oqurlar hayırdan buyururlar eyü işile yıgarlar (51v5) yavuz işden şunlardır kurtulıcılar.

105 olmañ anlarcılaysın kim bölük bölük (51v6) dartışdılar andan sonra geldi anlar hüccetler şunlar anlaruñdur ‘azāb (51v7) ulu.

106 ol gün ağara yüzler karara yüzler ammā anlar kim karardı (51v8) yüzleri anlaruñ kâfir olduğuz mı imānuğuzdan sonra pes şaduñ ‘azābı andan ötri olduğuz kâfir olursız²¹⁰.

107 (52r1) ammā anlar kim ağardı yüzleri anlaruñ rahmet içinde teñrinüñ anlar anuñ içinde ebedi kalıcılardur.

108 (52r2) şol âyetlerdür teñrinüñ oqur anı üzerüñe haqqıla degül teñri diler zulmı ‘âlemlere.

109 (52r3) teñrinüñdür göklerdeür ol kim yêrdedür teñriden yaña döner işler.

110 olduğuzdı (52r4) yêgregi bölüküñ çıkarınıldı âdemiler içün buyurursız eyü iş yıgarsız (52r5) yavuz işden imān getürdiler teñriye eger imān getüre kitāb ehli olaydı yêgrek (52r6) anlara bir nicesi anlaruñ mü‘minlerdendür çoğı anlaruñ tã‘atdan çıkıcılardur.

111 hergiz ziyān degürmeyeler (52r7) illā incinesi nesne eger çalışalar sizünle döndüreler size arķaların andan arķa verinilmeyeler.

112 uruldı (52r8) anlaruñ üzere hûrlık kanda kim bulundılar illā ‘ahdıla teñriden ‘ahdıla âdemilerden (52v1) gerü döndirdiler kaķımağıla teñriden uruldı anlaruñ üzerine miskinlik şol andan ötrüdür anlar oldılar (52v2) kâfir oldılar teñrinüñ âyetlerine depelerler peygamberleri haķsuz şol andan ötri kim ‘aşı olırsız (52v3) oldılar hâdden geçerler.

113 degüller kitāb ehli berāber kitāb ehlinüñ bir bölük cemā‘atdür toğru (52v4) oqurlar âyetlerin teñrinüñ sâ‘atlerinde gecenüñ anlar secde kılurlar.

114 imān getürürler teñriye güne (52v5) şonrağı buyururlar eyü iş yıgarlar yavuz işden iverler (52v6) hayırlar içinde şunlar şâlihlerdendür.

115 hem işleyesiz hayırdan (52v7) inkār olunmayasız teñri bilicidür şakınıcıdur.

116 anlar kâfir oldılar hergiz aşşı eylemeye anlar (52v8) mälları dağı oğlanları teñriden nesne şunlar issileridür oduñ (53r1) anlar anuñ içinde ebedi kalıcılardur.

²⁰⁷ Yazmada

²⁰⁸ Yazmada

²⁰⁹ Yazmada

²¹⁰ Arapça satır üstünde yazılı.

117 meşeli anı kim harc eyler işbu yakın dirlik içinde hemân meşeli (53r2) yel gibidür anuñ içinde katı şovuk erdir ekinine bir kavmuñ zulum eylediler kendülerine pes helâk eyledi (53r3) zulum eylemedi anlara teñri velîkin kendülerine zulum eylediler.

118 ey anlar kim (53r4) imân getürdiler tutmañ haşeki sizden ayruñ *ya'ni müslimānlardan ayruñ* takşirlik eylemeyeler azğunlıktan yaña ol hâlde sevdiler zahmete düşdünüz (53r5) tahkik belürdi düşmanlık ağızlarından ol kim gizler gögüzleri anaruñ ulurañdur tahkik (53r6) bellü eyledük size âyetleri eger olasıñ anlırsız.

119 siz şunlarsız kim seversiz (53r7) anları sevmezler sizi inanursız kitāba dükeline erişdiler size aytdılar biz imân getürdük (53r8) yalunuz kaldılar ışırdılar üzerünüze parmakları uçların²¹¹ kaçımaktan ayt ölün kaçımağunuzdan **(53v1)** teñri bilicidür gögüzler issin *ya'ni gönlerdegini*.

120 eger yoñanursa size *ya'ni yapuñur size*²¹² eylük *ya'ni nuşret bulmañ* kaygulu eyler anları (53v2) ererse size yavuzluk *ya'ni şınamañ* sevinürler siz şabır eyleyesiz şakinasız ziyān degermeye size yavuz şınmağı anaruñ (53v3) nesne teñri anı kim işlerler kaplayıcıdur 'ilmile.

121 ol vañt kim erte gitdün *ya'ni hud çanagina* kavmunden indüre seni (53v4) mü' minleri turañ yerlerine kıtāl içün teñri eşidicidür bilicidür.

122 ol vañt kim kaşd eylediler iki bölük *ya'ni benū isrā' il benū hāriş* (53v5) sizden kim yüreksiz olalar teñri ol ikiniñ arka vericisidür teñri üzere tevekkül eylesün mü' minler.

123 tahkik (53v6) arka verdi size teñri bedirde siz hōrlar iken *ya'ni az iken zirā üç yüz on kişiyid*²¹³ şakınuñ teñriden anuñçun kim siz şükür eyleyesiz.

124 (53v7) ol vañt ayduñduñ mü' minin hergiz yétmez mi size kim meded vère size çalabuñuz üç biñler ile (53v8) feriştelerden indürinildi.

125 evet eger katlanasız şakinasız geleler size kaçımaklarından **(54r1)** işbu yardım vère size çalabuñuz beş biñlerle feriştelerden nişānlanmışlar.

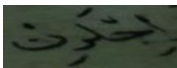
126 kılmağı anı (54r2) teñri illā muştulamañ size tā dölene gönülleriniñüz yoñdur arka vèrmek teñri katından yoldaşsuz kuvvetlüdür (54r3) dürüst işlüdür.

127 yā kese bir yanın *ya'ni bir bölük* anlardan kāfir oldılar yāhūd eyleye anları pes döneler (54r4) nevmidlerken.

128 yoñdur senün işden nesne yā tevbe vère size anaruñ üzerine yā 'azāb eyleye anlara (54r5) anlar zālimlerdür.

129 teñrinüñdür ol kim göklerdeñdür yèrdeñdür yarlıgaya anı kim diler (54r6) teñri yarlıgayıcıdur rahmet kılıcıdur.

²¹¹ Yazmada

²¹² Arapça satır üstünde yazılı.

²¹³ *zirā üç yüz on kişiyid* sayfanın sağ yanında yazılı.

130  y anlar kim  m n get rdiler y men  rib y  (54r7) iki ancalar iki anca  ak n n  t nriden anu  un kim  urtulas z.

131  ak n n  otdan (54r8) ol kim yara landı k firler i  n.

132 boyun v rd n  t nriye peyg mbere anu  un kim siz ra met  ıl nas z.

133 (54v1) da ı  v n  yarlı anma dan ya a  alabu uzdan u ma dan ya a g nligi anu  g klerced r y rce (54v2) yara landı  ak n cılar i  n.

134 anlar kim nafa a v r rl r ge ezlikde d           yud cılar (54v3)  ak ma ı ‘afv²¹⁴ eyleyiciler  dem ilerden t nri sever ey  i  l leri.

135 (54v4) anlar kim i lediler z  t i  ya‘ni zin  zul m eylediler kend  nefsl rine a dılar t nri (54v5) yarlı anma  dilerler yazu larına kim yarlı aya yazu ları ill  t nri uzatmadılar (54v6) anu   zere i lediler anlar bil rl r.

136  unlar cez s  anlar n  yarlı ama dur (54v7)  alaplar ndan u ma lardur a ar anlar n  altından  rma lar ebed   al cılar ken anu  i inde ne ... (54v8) m zdi i leyiciler n .

137 ge di sizden iler  yollar ya‘ni ‘ detler y r n  y rde (55r1) ba u  nite²¹⁵ oldu  on  yalancılar n .

138 i bu ya‘ni  ur‘ n bell  eylemekd r  dem ler i  n t  r  yoldur (55r2)      r  ak n cılar  n.

139 za‘if  ayurman  siz y ksegireklersiz e er (55r3) olursan z m ‘minler.

140 e er yo anursa size za  m urma  yo andı  avma ya‘ni k f rlere za  m urma  ancılay n (55r4)  ol g nler d ny  g nleri d nd rev z anlar   dem ler arasında t  bile t nri anlar   m n get rdiler (55r5) duta sizden  anu lar y   eh dler t nri sevmez z limleri.

141 t  ar  eyleye t nri anlar  (55r6)  m n get rdiler yo  eyleye k f rl r .

142 belki²¹⁶  andu unuz m  giresiz u ma a da ı bilmedi (55r7) t nri anlar kim  alı dılar sizden bilmedi  atlan cılar .

143 ta     oldu uzd  (55r8) arz lar  l mi andan iler  g resiz an  e er g rd n z an  ol h lde kim siz ba ars z.

144 (55v1) d keli mu ammed ill  peyg mber ge di andan iler  peyg mberler e er  l rse (55v2) y  depelen rse d ne misiz     ler n z  zere her kim d nerse iki     s   zere hergiz ziy n eylemeye t nri (55v3) nesne yandı v re t nri     r eyleyiciler.

²¹⁴ Yazmada

²¹⁵ Yazmada

²¹⁶ Yazmada

145 olmayadı hîç nefse öle illâ dilegiyle (55v4) yazmak mühlet verinilmiş dileye âhîret şevâbın vèrürüz aña andan yandı vèrirüz şükür eyleyiciler.

146 (55v5) nice peygamber çalışdı anuñla bölükler çok olmadılar sust andan ötrü kim erdi anlara (55v6) yolında teñrinüñ olmadılar za'îf ten urub yürimediler teñri sever katlanıcıları.

147 (55v7) olmadı anlaruñ sözi illâ kim aytdılar çalabumuz yarlığa bizi yazuklarımızı haddeden geçmegümüzi (55v8) işimüz içinde yerinde durur ayaklarımızı arka vèr bize kavım üzere kâfirler.

148 vèrdi anlara (56r1) teñri müzdin dünyānuñ görkin müzdin âhîretüñ teñri sever eyü işlülери.

149 (56r2) ey anlar kim imān getürdiler eger boyun vèresiz anlara kim kâfir oldular döndereler sizi (56r3) ökçelerünüñ üzere dönesiz ziyānlular.

150 belki²¹⁷ teñri arka vericiñüzdür ol yardım ediciñüzdür yègregidür.

151 (56r4) birağavuz²¹⁸ göñüllerine anlaruñ kâfir oldılar korku andan ötrü kim ortak eylediler anı kim indürmedi (56r5) hüccet duracağ yerleri otdur ne yavuzdur zālimlerüñ.

152 tahkîk toğrı eyledi sizi (56r6) teñri va'desini depeledünüñse anları anuñ²¹⁹ dilegiyle yüreksüz olduñuz tartıştıñuz²²⁰ (56r7) yazuk içinde 'āşî olduñuz andan sonra gösterdi size seversiz bir nice kim diler²²¹ (56r8) dünyāyı bir niceñüz oldur kim âhîreti andan döndürdi sizi anlardan tā sınaya sizi bayık (56v1) 'afv eyledi sizden teñri eylük issidür mü' minler üzere.

153 ol vaqt kim ırak²²² giderdiñüz tırmazdıñuz (56v2) hîç kimseye peygamber okurdi şonuñuzda yandı vèrdi kaygı kaygıla (56v3) andan ötrü kim kaygırmayasız anuñ üzere fevt oldı size aña kim erdi size teñri haberlödür işlersiz.

154 (56v4) indürdi üzerünüze sonra kayğudan imānlik ımızğanmağ geldi bir bölük sizden (56v5) bir bölük tahkîk kaygulu eyledi anları kendözleri gümān eylerler teñriye haqdan ayruğ gümānın eylemek²²³ (56v6) cāhilligüñ aydurlar var mıdur bizüm yā yok mıdur işden nesne ayt iş dükeli (56v7) teñrinüñdür gizlerler nefsleri içinde anı kim āşikār eylemezler saña aydurlar olmışsa bizüm (56v8) işden nesne depelenmeyedük işbunda ayt olayduñuz evlernüz içinde

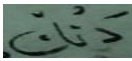
²¹⁷ Yazmada

²¹⁸ Yazmada

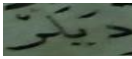
²¹⁹ Yazmada

²²⁰ Yazmada

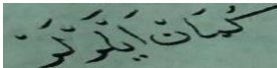
²²¹ Yazmada

²²² Yazmada

²²³ Yazmada

çıkardı (57r1) anlar kim yazıldı anların üzere depelemek düşecek yerlerinden yaña tâ sına ya teñri (57r2) göğüslerünüz içinde arı²²⁴ eyleye göğüslerünüz içinde teñri bilicidir göğüsler issi göğüslerdeki.

155 (57r3) anlar kim yüz dönderdiler sizden ol gün kim erişdi iki bölük tayındı²²⁵ anları şeytân (57r4) bir nice sebebiyle kazandılar yazukdur 'afv eyledi teñri anlardan teñri yarlıgayıdır evci degil 'azâb eylemege.

156 (57r5) ey anlar imân getürdiler olmañ anların gibi kim kâfir oldılar aytdılar karındaşlarına (57r6) ol vaqt kim yürüdiler yerde yâ oldılar gâziler eger olalardı bizüm katımızda ölmeyelerdi depelenmeyelerdi (57r7) tâ kıla teñri şunu hasret göğleri içinde teñri diridir öldürür teñri (57r8) anı kim işlersiz görücidür.

157 eger ölesiz yâ depelenesiz yolında teñrinün yâ ölesiz yarlıgamağ (57v1) teñriden rahmet yegrekdür andan dârerler.

158 eger ölesiz yâ depelenesiz (57v2) teñriden yaña koparınılasız.

159 rahmet sebebinden ötürü teñriden yumşatduñ anlara eger olduñ iri hulu (57v3) kıluk göğüllü dağılalardı yörenden 'afv eyle anları yarlıgamağ dile (57v4) danış anlarınla işde göğül bir iş bağlayasız tevekkül eyle teñriye teñri sever tevekkül eyleyicileri.

160 (57v5) eger arka vâre size²²⁶ teñri yâncı yokdur sizün eger korsa sizi kimdür şol ol kim arka vâre size (57v6) andan sonra teñriye tevekkül eyleyesiz mü'minler.

161 olmadı hiç peygamber hıyânet (57v7) her kim hıyânet eyleye getüre hıyânet eyledi kıyâmet günü andan tamâm verinile her nefese anı kim kazandı (57v8) anlar zulüm olunmayalar.

162 her kim uydı hoşnûdlığına teñrinün anuñ gibi midür²²⁷ döndi kaçımagañla teñriden (58r1) turağı²²⁸ yeri anuñ tamudur ne yavuz dönecek yârdür ol.

163 her anlar yukaru ayaklar teñri katında teñri görücidür (58r2) anı kim işlersiz.

164 tahkik minnet eyledi teñri mü'minler üzere ol vaqt veribidi anların içinde (58r3) peygamber kendülerinden okur anların üzere âyetlerin arıdur anları öğredür anları (58r4) kitâb kur'ân hikmet tahkik oldılar ilerüden azgunlık içinde bellü.

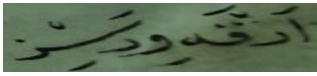
²²⁴ Yazmada

²²⁵ Yazmada

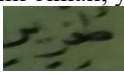
²²⁶ Yazmada

²²⁷ Soru anlamı olmalı, yazmada

²²⁸ Yazmada

165 ol vaqt kim (58r5) erdi size muşibet taḥkik bulduñuz iki mişlin aytduñuz nitedür işbu ayt ol (58r6) qatındadır nefsleruñuz taḥkik teñri her nesne üzere güci yeterdür.

166 ol kim erdi size ol gün (58r7) erişdi iki bölük teñri dilegiyile tā bile mü'minler.

167 tā bile anlar münāfiklık eylediler (58r8) aytdılar anlara gelüñ kıtāl eyleñ teñri yolında yā def eyleñ aytdılar eger bilevüz (58v1) kıtāl uyavuz size²²⁹ anlar kāfırlığa ol gün yaqınraqdur imān aydurlar (58v2) ağızlarıyıla anı kim yoqdur göñülleri içinde teñri bilicirekdür anı kim gizlerler.

168 anlar kim aytdılar (58v3) qarındaşlarına ol ḥālile kim oturdılar eger boyun vèreler bize depelenmeyelerdi ayt yığuñ kendüleruñuzden²³⁰ (58v4) ölümü eger olası gercekler.

169 dahı şanma anları depelendiler teñri yolunda (58v5) ölüler belki dirilerdür qatında çalaplardı rūzi verinürler.

170 sevinicilerken aña kim verdi²³¹ anlar (58v6) eylüginden şād olurken anlar kim érmediler anlar ardından qorqu (58v7) yoqdur anlaruñ ne anlara qayıralar.

171 şād olurken bir ni'met teñriden (58v8) eylük teñri zāyi' eylemez mü'minler müzdin.

172 anlar kim cevāb verdiler teñriye (59r1) peygambere andan şonra érdi anlara zaḥum urmaq anlaruñ eylük eylediler anlardan (59r2) şaқındılar müzddür ulu.

173 anlar kim aytdı anlar kim ādemiler taḥkik ādemiler dèrildiler (59r3) sizüñçün qorquñ anlardan arturdı anları ol sözden imān aytdılar tapdur bizi teñri ne eyü iş (59r4) sürücidür.

174 döndiler ni'metile teñriden eylügile yoqanmadı anlara yavuzlık uydı (59r5) ḥoşnūdlıǵına teñrinüñ teñri anuñ issidür ulu.

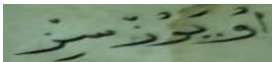
175 taḥkik şol şeytāndur qorqıdur (59r6) dōstlarıyıla qorqmañ anlardan eger olursañuz mü'minlerden.

176 qayǵulu eylemesün sizi anlar kim (59r7) iverler küfürde anlar hergiz ziyān degürmeyeler teñriye nesne diler teñri kılmaya anlaruñ içün (59r8) ülü āḥiretde anlaruñdur 'azāb ulu.

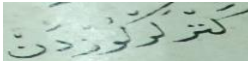
177 taḥkik anlar kim şatun aldılar (59v1) kāfırlıǵı imānile ziyān degürmeyeler teñriye nesne anlaruñdur 'azāb aǵrıdı.

178 sanmasun (59v2) anlar kim kāfir oldılar ol kim mühlet vèrür anlara yègrekdür kendülerine mühlet vèrür anlara tā arturalar (59v3) yazuǵı anlaruñdur 'azāb ḥōr eyleyici.

²²⁹ Yazmada

²³⁰ Yazmada

²³¹ Yazmada

179 olmadı teñri kıya²³² mü' minlere anuñ üzere siz (59v4) anuñ üzere siz ta ayırtlamaya arusızı arudan olmadı teñri gözlü eyleye sizi²³³ ğayb üzere (59v5) velikin teñri ayırur peygamberlerinden anı kim diler imān getürün teñriye peygamberlerine eger (59v6) imān getüresiz şaķınasız sizündür müzd ulu.

180 sanmasun anlar kim paķillık eylerler (59v7) aña verdi anlara teñri eylüğinden ol yegrekdür anlara belki ol yavuzraqdur boĝmaq eylenileler (59v8) anı kim paķillık eylediler anuñla kıyāmet günü teñrinündür mīrāsı göklerin yērün teñri anı kim **(60r1)** işlersiz bilicidir.

181 taķķik işidicidir teñri sözün anların aytdılar teñri yoķsuldur (60r2) biz baylaruz yazaruz anı kim aytdılar depeledüklerin peygamberleri ħaksuz (60r3) ayduruz řaduñ 'azābın oduñ.

182 şunu andan ötrüdür ilerü dutdı ellerünüzü²³⁴ teñri degül zılm eyleyici ķullarına.

183 (60r4) anlar kim aytdılar teñri işmarladı bize kim inanmayavuz ħiç peygamberlere ta getüre bize (60r5) ķurbān yer anı od ayt geldi size peygamber benden ilerü ħüccetleriyle anuñla²³⁵ (60r6) aytdunuz niçün depeledünüz anları eger olası gerçekler.

184 eger yalan dutarsa seni (60r7) yalan dutınıldı peygamberler senden ilerü getürdiler ħüccetler kitāblar kitāb aydın eyleyici.

185 (60r8) her nefis şadıcıdur ölümü taķķik tamām verinilesiz müzdlerinüzü kıyāmet günü **(60v1)** her kim ırāķ olına otdan givirinile uçmaĝa toĝrı yolıdı degül²³⁶ dirlik yakın (60v2) illā gönenmek aldamak.

186 şınanasız māllarınuz içinde nefslerinüz içinde işidesiz (60v3) anlardan verinildiler kitāb sizden ilerüden anlar kim müşrik oldılar incinesi nesne çok (60v4) eger şabır eyleyesiz şaķınasız taķķik şol işlerin göñül bağlanmışdandır.

187 ol vaķt²³⁷ dutdı teñri (60v5) anların 'ahdın kitāb verinildiler bellü eyleyeler ādemiler gizlemeyeler anı bıraķdılar (60v6) anı arķaları üzerinde şatun aldılar anuñla az bahā ne yavuz yērdür şatun alurlar.

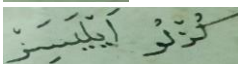
188 (60v7) şanmasun anlar sevinürler anuñla işlediler severler kim öĝüneler anuñla (60v8) işlemediler şanmasun anları ķurtulacak yerde 'azābdan anlarınur 'azāb aĝrıdı.

189 **(61r1)** teñrinündür pādişāhlık göklerin yērün teñri her nesne üzere güci yēterdür.

²³² Yazmada

²³³ Yazmada

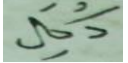

²³⁴ şunu andan ötrüdür ilerü dutdı ellerünüzü Arapçasıyla birlikte sayfanın sol yanında, harekesiz olarak yazılı.

²³⁵ Yazmada

²³⁶ Yazmada

²³⁷ Yazmada

190 yaratmak içinde (61r2) gökleri dahı yeri gitmeginde gelmeginde gecenün gündüzün nişānlardur issilerine (61r3) ‘aқıllarun.

191 anlar kim anarlar teңri urudururken otururken yanları üzere iken (61r4) endişe eylerken yaratmağında göklerin yerün ey çalabumuz yaratmadun (61r5) işbunı fā’yidesiz arılığun²³⁸ senün şakla bizi ‘azābdan odun.

192 ey çalabumuz sen her kim ki (61r6) givürürsin oda tahkik rüsvāy eylediler yokdur zalimlerün hiç arka vericileri.

193 (61r7) ey çalabumuz biz işitdük²³⁹ kıgırdıcı kığırur imāna kim imān getürün çalabuza (61r8) imān getürdük ey çalabumuz yarlıgaya bizi yazuklarımızı ‘afv eylegil bizden yavuz işlerümüzi alğıl cānumuzı (61v1) eyü işlülerile.

194 ey çalabumuz vergil bize va‘de eyledün bize peygamberler üzere rüsvāy eyleme bizi (61v2) kıyāmet günü sen hilāf eylemezsin va‘adi.

195 uy verdi anlara anların çalabısı ben zāyi‘ eylemezin (61v3) ‘amel işleyicinün²⁴⁰ sizden erkek yā dişi bir niceñüz bir niceden anlar kim (61v4) gitdiler yerlerinden çıkarınıldılar ellerinden incidildiler yolumda kıtāl eylediler depelendiler (61v5) ‘afv eyleyem anlardan yavuz işlerin givürem anları uçmaqlara akar (61v6) altından anun ırmaqlar ‘ivāz vèrmek katında teңrinün teңri katındadır görklüsi şevābun.

196 (61v7) aldamasın seni dönmek anların kâfir oldılar ellerde.

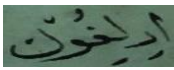
197 gönenmekdür az andan (61v8) turağı yerleri tamudur.

198 velikin anlar şakındılar çalaplarından anlarındur uçmaqlar akar (62r1) altından anun ırmaqlar ebedi kalıcılarken anun içinde konuğa yaraqlanmış teңri katında ne kim katındadır teңri (62r2) yègrekdür eyü işlülere.

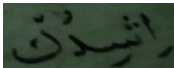
199 tahkik bir nicesi ehlinden kitābun oldur kim imān getürdiler teңriye (62r3) indürünildi sizün yaña aña kim indürünildi anlardan yaña alçaqlık eyleyicilerken teңriye şatun almazlar āyetleriyle (62r4) teңrinün bahā az şunlar anlarındur müzd anların çalapları katında anların teңri (62r5) tiz hisābludur.

200 ey anlar kim imān getürdiler katlanun katlanmağda gālib olun²⁴¹ sınırda turun (62r6) şakınun teңriden anunçun kurtulasız.

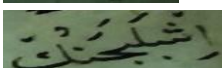
²³⁸ Yazmada

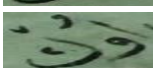
²³⁹ Yazmada

²⁴⁰ Yazmada

²⁴¹ Yazmada

4. Sūretü'n-Nisā

(62r7) [allāh adıyla rūzi vèren rahmet kılıcı]

1 (62r8) èy ādemīler şaķınıñ çalabuñuzdan ol kim yaratdı sizi nefsdan bir *ya'ni ādem 'aleyhi's-selām* yaratdı (62v1) andan 'avratın tağıtdı ol ikiden anlar çok 'avratlar şaķınıñ ol kim (62v2) dileşürsiz anuñla hışımları teñri oldı üzerüñüze şaķlayıcı.

2 vèrün (62v3) yetimlere mälların degşürmeñ arusuñı aruya dañı yemeñ (62v4) mälların ol oldı yazuk ulu.

3 eger qorķasız kim 'adil eylemeyesiz²⁴² yetimlere (62v5) çiftlenün anı kim helāl oldı size 'avratlardan ikin ikin üçün üçün dördin dördin eger qorķasız (62v6) 'adil eylemeyesiz bir yèter yā ol kim mālīk oldı sağ elleriñüz şol qaravaş yakınraqdur zulüm eylemeyesiz.

4 (62v7) vèrün 'avratlara kābinlerin baħşış eger hōş olalar size nesneden ol kābinden²⁴³ nefsdan yaña (62v8) yeñ anı siñiciyiken siñiciyiken.

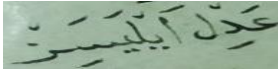
5 vèrmeñ beyinsizlere mällaruñuzı ol kim kıldı teñri (63r1) size tırmaq rūzi vèrün²⁴⁴ anuñ içinde tınaduñ anları ayduñ anlara söz eyü.

6 (63r2) şınañ yetimleri kaçan kim èreler çiftlenmege eger göresiz anlardan toğrı yol dutmaq (63r3) vèrün anlara mälların yemeñ anı vāşiler gūzafdan öñürtmekden ötüri olalar (63r4) her kim ola bay şaķınuñ²⁴⁵ her kim ola yohsul yèsün²⁴⁶ şerī'atda (63r5) kaçan kim vèresiz anlara mälların tanuk dutuñ anlaruñ üzere yèter (63r6) teñri hisāb eyleyici.

7 erenlerüñdür ülü andan kim qodı²⁴⁷ ata ana yakınraq hışımlar (63r7) 'avratlaruñdur ülü qodı²⁴⁸ ata ana yakınraq hışımlar andan kim az oldı andan (63r8) yā çok oldı ülü farīza olınmış.

8 kaçan kim hāzır ola üleşmek hışımlık issileri yetimler (63v1) dañı miskīnler rūzi vèrün anlara andan *ya'ni aķçe altun üleşdün ya'ni kul qaravaş bir üleşdün*²⁴⁹ ayduñ anlara söz eyü.

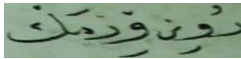
²⁴² Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

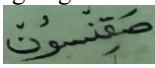
²⁴³ Yazmada

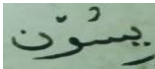
²⁴⁴ Fiil anlam gereği olumlu olmalı, yazmada

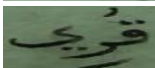
²⁴⁵ Yazmada

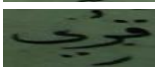
²⁴⁶ Yazmada

²⁴⁷ Yazmada

²⁴⁸ Yazmada

²⁴⁹ *ya'ni aķçe altun üleşdün ya'ni kul qaravaş bir üleşdün* Arapça satır üstünde yazılı.

9 kórksuñ²⁵⁰ (63v2) anlar kim eger koyalardı anlaruñ ardından döl oğul kız uşaklar za‘ifler kórkalardı anlaruñ üzere şakınsunlar teñriden (63v3) aytsunlar söz toğrı söz.

10 anlar kim yerler mälların yetimlerüñ haqsuz (63v4) tahkık yerler qarınları içinde od göyüneler tamu odına.

11 ısmarlar size (63v5) teñri oğlanlaruñuz haqqında erkek iki dişi ülüsi gibi eger olalar ‘avratlar (63v6) yukaru ikiden anlaruñdur iki olasıñ anı kim kodı (63v7) eger olsa bir anuñdur yaru atasıñuñ dahı anasıñuñ²⁵¹ her birisinüñ bir ol ikiden (63v8) altıda birdür andan kim kodı eger ola anuñ oğlı kıızı eger olmaya anuñ oğlı kıızı mırās (64r1) atası anası anuñ anasıñuñ üçde birdür eger olsa anuñ kardaşlar anasıñuñdur altıda bir sonra (64r2) vaşıyyetden vaşıyyet eylenile ol yā borçdan atalaruñuz er oğlanlaruñuz bilmezsiz kanqısı anlaruñ yakınrağdur (64r3) size aşşı eylemekden yaña farīza teñridendür teñri oldı bilici dürüst işlü.

12 sizüñdür (64r4) yarusı anı kim kodı ‘avratlaruñuz eger olmadıyısı anlaruñ oğlı kıızı eger ola anlaruñ ... (64r5) sizüñdür dörtde biri andan kim kodılar sonra vaşıyyetden vaşıyyet eyler anı yā borçdan anlaruñdur (64r6) andan koduñuz eger olmaya sizüñ oğlı kıızı anlaruñdur sekizde biri koduñuz sonra (64r7) vaşıyyetden vaşıyyet eyler anı yā borçdan eger ola bir er mırās alına andan atası olmaya yā ‘avratı (64r8) anuñdur er kardaş yā kız kardaş her birinüñdür ol ikiden altıda bir eger olalar (64v1) artuğ bundan anlar ortaklardur üçde bir içinde sonra vaşıyyetden vaşıyyet olına ol (64v2) yā borçdan ziyān eyleyici degilken ısmarlamakdur teñriden teñri bilicidür evici degil.

13 şol hadleridür (64v3) anuñ her kim teñriye peygamberine givire²⁵² anı uçmaqlar aqar altından anuñ (64v4) ırmaqlar ebedi kalıcılarken anuñ içinde şol zafer²⁵³ bulmağdur ulu.

14 her kim ‘aşı ola teñriye peygamberine (64v5) gēce hadlerinden givire anı od ebedi kalıcılarken anuñ içinde anuñdur ‘azāb hōr eyleyici.

15 anlar kim (64v6) işlerler zışt iş *ya‘ni zinā* ‘avratlaruñuzdan tanuğ dutuñ anlaruñ üzere dört sizden (64v7) tanuğluk vèreler yığuñ anları evleri içinde tā cānların ala ölüm yā kıla (64v8) teñri anlara yol.

16 ol iki *ya‘ni er ‘avrat* işleyeler anı sizden incüdüñ ol iki tevbe eyleye (65r1) eyü işleyeler döndürüñ ol ikiden teñri oldı tevbe kılıcı rahmet kılıcı.

²⁵⁰ Yazmada

²⁵¹ *dahı anasıñuñ* Arapça satır üstünde yazılı.

²⁵² Yazmada

²⁵³ Yazmada

17 tevbe yokdur (65r2) teñri üzere illâ anlar işlerler yavuz iş bilmezlikile tevbe kıllalar yakından (65r3) şunlar tevbe vère anlara oldu teñri bilici dürüst işlü.

18 yokdur (65r4) tevbe anların kim işlerler yavuz işler tâ kaçan hâzır oldu birisine anların (65r5) ölüm aytdı ben tevbe eyledüm şimdi anlar kim ölürlər anlar kâfirlerken (65r6) şunlar yaraqladuk anlara ‘azâb ağrıdıcı.

19 ey anlar imân getürdiler (65r7) helâl olmaz size mîrâş alasız ‘avratları güçile yavuz dirilmeñ anlarınla tâ iltesiz (65r8) bir nicesin anuñ vèrdüñüz anlara illâ getüreler zîşt iş bellü eyleyici dirilün anlarınla (65v1) eylügile eger düşhâr göresiz²⁵⁴ anları²⁵⁵ ola kim²⁵⁶ kim²⁵⁷ düşhâr göresiz nesneyi kıla teñri (65v2) anuñ içinde bir nesne çok.

20 eger dileyesiz degşirmegin ‘avratuñ yerine bir ‘avratuñ (65v3) ol kim verdiñüz birisine anların çok mâl almañ andan nesne alur mısız anı (65v4) zulmıla yazuğıla bellü.

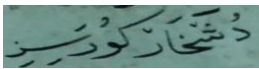
21 nite alasız anı ol hâlde erdi bir niceñüz (65v5) bir niceñüze dutdılar ol ‘avratlar sizden ‘ahd katı.

22 çiftlenmeñ anı kim çiftlendi atalarınuñ (65v6) ‘avratlardan illâ ol kim geçdi ol oldu zîşt iş düşman dutmağ ne yavuzdur (65v7) yoldan yaña.

23 harâm olundu size analarınuñ kızlarınuñ kız kardeşlarınuñ (65v8) atanuñ kız kardeşları ananınuñ kız kardeşları kızları er kardeşları kızları kız kardeşları analarınuñ (66r1) anlar emzürdiler sizi kız kardeşlarınuñ süd emzürmekden anası ‘avratlarınuñ (66r2) ögey kızlarınuñ anlar katlarınuñdadur şol ‘avratlarınuñdan anlar duhûl eylediñüz anlara (66r3) eger olmayasız duhûl eylediñüz anlara yokdur yazuk sizün üzere ‘avratları oğlanlarınuñ (66r4) anlar bellerünüzdendür kim cem‘ eyleyesiz ortasından iki kız kardeşuñ geçdi ‘afv eyledi (66r5) teñri oldu yarlıgayıcıdur rahmet kılıcıdur.

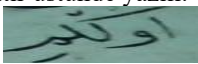
24 erlü ‘avratlar ‘avratlardan illâ mâlik oldu (66r6) sağ ellerünüz yazmağı teñrinün üzerünüzü helâl eyledi size şundan ayruğın kim siz isteyesiz (66r7) mällarınuñla şaklayıcılarکن ziyân eyleyiciler degülken ol kim gönendünüz anuñla anlardan vèrün²⁵⁸ (66r8) anlara yandılارın farîza iken yokdur yazuk üzerünüzü anuñ içinde hoşnûdlaşduñuz anuñla farîzadan (66v1) sonra teñri oldu bilici dürüst işlü.

²⁵⁴ Yazmada

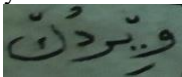
²⁵⁵ Arapça satır üstünde yazılı.

²⁵⁶ Yazmada

²⁵⁷ Mükerrer yazımdır.

²⁵⁸ Yazmada

25 her kim güci yetmeye sizden baylığa (66v2) kim nikāh eyleye şaklanmışlar āzādlar müslimānları andan kim mālīk oldı sağ elleriñüz qaravaşlarıñuzdan (66v3) müslimānlar teñri bilicidür imānuñuzı bir niceñüz bir nicedendür nikāh eylen anları (66v4) destürıyıla anlarıñ kavmınuñ vērūñ anlara ecirlerin eylügile şaklanmışlarken ziyān (66v5) eyleyiciler degülken dutıcılar degülken dōstlar kaçan erlü olınalar eger getüreler zışt (66v6) iş *ya 'ni zinā* anlarıñ üzeredür yarusı anı kim āzād üzeredür 'azābdan şol anıñdur (66v7) kōrkdı yazukdan zinādan sizlerden katanasız yēgrekdür size yarlıgayıcıdur rahmet kılıcıdur.

26 (66v8) diler teñri tā bellü eyleye size toğrı yol gösterür size yolların anlarıñ sizden ilerü tevbe vère **(67r1)** size teñri bilicidür dürüst işlü.

27 teñri diler tevbe vèresiz size diler anlar kim (67r2) uyarlar arzūlar kim egilesiz egilmek ulu.

28 diler teñri yeyni eyleye yēmeñ (67r3) sizden yaradıldı ādemī za'if.

29 ey anlar kim imān getürdiler ... (67r4) mällarıñuzı arañuzda bāṭıl ile illā ola bāzırgānlık hoşnūdlığa sizden (67r5) depelemeñ kendü nefsleriñüz teñri oldı size rahmet kılıcı.

30 her kim işleye şunı (67r6) ḥadden geçmek içinde zulım iken şonra göyündürevüz anı oda oldı şol teñriye geñez.

31 (67r7) eger şakınasız ulularından anı kim yıgılursız andan 'afv eyleyevüz sizden yavuz işleriñüzü (67r8) givürevüz sizi girecek yēr uçmağa görklü.

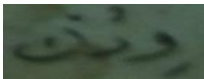
32 arzū eylemeñ anı kim artuk eyledi teñri anıñla bir niceñüzü **(67v1)** bir nice üzere anlarıñdur ülü andan kim işlediler dilen teñriye eyliğinden (67v2) teñri oldı her nesneyi bilici.

33 her birinüñ kılduk mīrās alıcılar andan ḳodı (67v3) ata ana yakın ḥışımlar anlar kim 'ahd bağladı elleriñüz vērūñ anlara (67v4) ülüsin anlarıñ teñri oldı her nesne üzere ṭanuk yā ḥāzır.

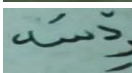
34 erenler gey durıcılardur (67v5) 'avratlar andan artuk eyledi teñri bir nicesi anlarıñ bir nice üzere andan nafaḳa eylediler mällarından (67v6) eyü işlü 'avratlar muṭi'lerdür erlerine şaklayıcılardur gizlüyi andan şakladı teñri (67v7) anlar kim kōrkarsız boyun vèrmekden anlarıñ ögütlen anları ayrılūñ anlardan (67v8) yatacak yerlerden vurūñ²⁵⁹ anları pes boyun vèreler size istemeñ anlarıñ üzere yol dögmek **(68r1)** teñri oldı yüce ulu.

35 eger kōrkarsız ṭartışmaḳdan arasında ol ikinüñ vèribiñ (68r2) miyāncı yā ḥüküm eyleyici er kavmindan eger dilerse²⁶⁰ ol iki oñartmak yaḳışdura teñri ol iki arasında teñri oldı (68r3) bilici ḥaberlü.

²⁵⁹ Yazmada

²⁶⁰ Yazmada

36 tapuñ teñriye ortak²⁶¹ eylemeñ aña nesneyi ata ve anaya (68r4) eylük eylemek hışımlık issine yetimlere miskînlere qonşıya hışımlık issine eylük eyler (68r5) qonşıya ırak *ya'ni hışım degil* yoldaşa yanında yol erine aña mālîk oldı (68r6) ellerüñüz teñri sevmez anı kim oldı gökçeklenici²⁶² tekebbür eyleyici.

37 anlar kim paħıllık eylerler (68r7) buyurdılar âdemîlere paħıllık gizlerler anı kim verdi anlar teñri eylügenen yaraqladuk (68r8) kâfirler içün 'azâb hûr eyleyici.

38 anlar kim nafaqa eylerler mälların görmegiçün âdemîlerün (68v1) inanmazlar teñriye şonraqı güne her kim ola şeytân aña eş.

39 (68v2) ne nesnedür anlaruñ üzere imân getüreler teñriye şonraqı güne nafaqa vèrelerdi (68v3) ... vèrdi teñri oldı teñri anları bilici.

40 teñri zulüm eylemez ağırı zerrenün (68v4) eger ola eylük artura anı vère qatından müzd ulu.

41 (68v5) nite ola qaçan getürevüz her bir ümmetden²⁶³ tanuk peygamberine getürevüz size anlaruñ üzere (68v6) tanuk.

42 ol gün seve anlar kim kâfir oldılar 'aşî oldılar peygambere berâber olına (68v7) anlaruñla yere gizlemeyeler teñriden sözi.

43 ey anlar imân getürdiler (68v8) yakın olmañ namâza siz esrüklerken tâ bilesiz anı kim aydursız dahı (69r1) cünüb iken illâ geçerken yol tâ yunasız eger olası şayrular yâ sefer üzerinde (69r2) yâ gele sizden birinüz aşak yèrden şu döküb yâ yakınlık eyleyesiz 'avratlara bulmayasız şu (69r3) qaşd eylen toprağa aru sürün yüzlerünze ellerünze teñri oldı (69r4) 'afv eyleyici yarlıgayıcı.

44 görmedün mi²⁶⁴ anlar kim verinildiler ülü naşîb kitâbdan şatun alurlar (69r5) azğunlığı dilerler kim azasız yolu.

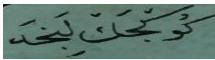
45 teñri bilürekdür düşmanlaruñuzu (69r6) yetdi teñri arqa verici.

46 anlardan kim cühüd oldılar döndürürler sözi yerlerinden (69r7) aydurlar işitdük 'aşî olduk işit degülken işitdürilmiş kulaq dut bize (69r8) egmek içün dillerün parmak urmaq içün dîn içinde anlar aytdılar eşitdük boyun vèrdük (69v1) eşit göz dut bize oldu yègrek anlaruñ maşlahtlurak²⁶⁵ velikin ırak eyledi teñri (69v2) küfrinden ötrü inanmaz illâ az.

²⁶¹ Yazmada

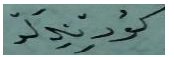
²⁶² Yazmada

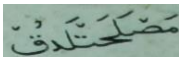
²⁶³ Yazmada

²⁶⁴ Yazmada

²⁶⁵ Yazmada

47  y anlar verinildiler kit b (69v3)  m n get r n  ind rd k ger ek dutıcıyken anı kim siz nd r andan iler  yuyavuz y zleri (69v4) d nd rev z anları ar aları  zere y   r k eyleyev z anları nitekim  r k eyled k issilerin  enbe g n n  (69v5) oldu  i te rin n  i lenmi .

48 te ri yarlı amaya ortak²⁶⁶ olına ola yarlı aya (69v6) ayru dur  undan a a diler her kim ortak²⁶⁷ eyleye te riye yalan ba ladı yazu ı ulu.

49 (69v7) g rmed n  mi anları arıdurlar kend lerin belki te riye  arıdur diler  ul m olunmayalar fet l  adar .

50 (69v8) ba  nite yalan ba ladılar te ri  zere yalan dapdur ol yazu  bell .

51 bilmed n  mi (70r1) anlar kim verinildiler  l  na  b kit bdan inanurlar puta y  c z ya  ey  ana y  puta  ulluk ısına (70r2) aydurlar anlar kim k fir oldılar  unlar  o rı yol dutıcıdur anlardan  m n get rdiler (70r3) yoldan ya a.

52  unlar anlardur  r k eyledi anları te ri her kim la net eyleye te ri (70r4) a a ar a verici.

53 belki anlar n  mıdur  l  p di  hl ktan andan v rmeyeler  dem lere (70r5)  urm   ekirdegi i indeki  uk urca ı.

54 belki  ased eylerler m   dem lere anu   zere verdi anlara te ri eyl ginden bayı  (70r6) v rd k  avmına  br  im n  kit b   ikmet pey amberlık isl m v rd k anlara p di  hl k ulu.

55 bir nicesi anlar n  (70r7) oldur kim  m n get rdiler bir nicesi anlar n  y z d nd rdi andan  ap oldu  amu yandur n lm  .

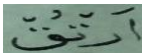
56 (70r8) anlar kim k fir oldılar  ayetlerim ze  onra g y nd rev z anları otda nice kim pi e derileri anlar n  (70v1) de   rev z anlara deriler andan artu  t   adalar  az b  te ri oldu be de   z (70v2) d r st i l .

57 anlar  m n get rdiler anlar kim i lediler ey  i ler giv rev z anları u ma lara (70v3) a ar altından  rma lar ebed   alıcılarken anu  i inde hem  e anlar ndur anu  i inde (70v4)  avratlar gey ar nm  lar givirev z anları g lgeye  ıılmaz g lgeye.

58 te ri buyurur size (70v5) kim v resiz em netleri ehline issilerine  a an   k m eyleyesiz arasında  dem ler n  (70v6)   k m eyleyesiz  adlile te ri ne ey  nesne    tler sizi anu la te ri oldu i idici (70v7) g r ci.

59  y anlar kim  m n get rdiler boyun²⁶⁸ v r n  te riye boyun v r n  pey ambere (70v8) issilerine i  n  sizden eger  alı asız nesne i inde d nder n  anı te riden ya a (71r1)

²⁶⁶ Yazmada

²⁶⁷ Yazmada

²⁶⁸ Yazmada

peygamberden yaña eger olasız inanursız teñriye şonrağı güne şol yègrekdür (71r2) görklürekddür dönmekden yaña.

60 bilmedün mi anlar kim şanurlar anlar imān getürdiler (71r3) indürinildi senden yaña indürinildi senden ilerü dilerler buyruk isdeşü varalar şeytāndan yaña (71r4) ka'b bin eşrefe ol hālde kim buyurdılar kâfir olalar aña diler dīv kim azdura anları (71r5) azmaqlık ırak.

61 kaçan aydıla anlara gelün andan yaña indürdi peygamberden yaña (71r6) görseñ münāfıqları yüz döndürürler senden yüz döndürmek ile.

62 nitedür ol vaqt geldi anlara (71r7) muşibet andan ilerü dutdı elleri anlaruñ andan geldi saña and içerler teñriye dilemedük biz (71r8) illā eylük eylemek yakışık eylemek.

63 şunlar anlardur bilür teñri anı kim göñülleri içindedür (71v1) yüz döndür anlardan ögütle anları ayt anlara kendülerine halvetde söz yitürü²⁶⁹.

64 (71v2) anı kim veribimedük hiç peygamber illā boyun verinile anlara teñrinün destürıyla anlara (71v3) zulm eylediler kendülerine gelelerdi saña yarlığanmak dileyelerdi teñriden yarlıgamak dileyedı anlaruñçun peygamber (71v4) bulalardı teñri tevbe verici rahmet kılıcı.

65 degül çalabuñ haqqı içün mü'min olmayalar tā hâkim eyleyeler seni (71v5) anuñ içinde tartışık düşdi arasında anlaruñ bulmayalar kendözlerinden tarlık andan hüküm eyledün (71v6) boyun vèreler boyun vermekle.

66 taħkık biz yazmısmışavuz anlaruñ üzere depelen kendülerünüzi (71v7) yā çıkaruñ ellerünüzdün işlemeyelerdi anı illā az anlardan bayık anlara işleyelerdi (71v8) ögüt verinürler anuñla oldu yègrekdür anlara katırağ sâbit eylemekden yaña kendözleri içinde.

67 andan vèreyidük (72r1) anlara katumuzdan müzd ulu.

68 yol gösterdük anlara yol toğru.

69 her kim (72r2) boyun vèürse teñriye peygambere şunlar anlaruñladur eylük eyledi teñri anlaruñ üzere (72r3) peygamberden gey gerçeklerden şehidlerden şâlihlerden görklü oldı (72r4) şunlar yoldaşdan yaña.

70 şol eylük teñridendür tap oldı teñri bilici.

71 (72r5) ey anlar kim imān getürdiler dutuñ şaķınmağunuzı çıkuñ bölükler yā çıkuñ (72r6) bir kezden.

72 bayık bir niceñüz oldur dölenür²⁷⁰ gèrü kalur eger degerise size muşibet aytdı (72r7) eylük eyledi teñri benüm üzerüme ol vaqt olmadı anlaruñla hāzır.

²⁶⁹ Yazmada

²⁷⁰ Yazmada

73 eger  re size (72r8) eyl k te riden ayda hem n olmad  gibi siz n ara uzda anu n arasında d stl k (72v1)  y k  k  olmu m sam anlaru la  afer bulamadum  afer bulmak  lu.

74  alı sun yolunda te rin n (72v2) anlaru n  atarlar yakın dirligi   irete her kim  alı a yolunda te rin n depelene (72v3) y  y ne t z v rev z a a m zd  lu.

75 ned r siz n  alı mazs z (72v4) yolunda te rin n  a  flerden erenlerden  avratlardan o lanlardan anlar (72v5) aydurlar  alabumuz  ıkar bizi i bu k ydan *ya ni mekkeden*  ul m eyleyici anu n kavm  k l (72v6) biz m i  n  atun dan i  issi biz m i  n  atun dan ar a verici.

76 anlar  m n get rdiler (72v7)  alı urlar yolunda te rin n anlar k fir oldılar  alı urlar yolunda  ey   n  (72v8) depele  n  ey  n d stl rıy la yavuz  anma ı  ey  n  oldu  a  f.

77 (73r1) bilmed n mi anlar  aydıld  anlara y  n  eller n z  da ı  ururu  nam z  v r n  (73r2) zek t  ol va t yazıldı anlaru n  zere depele mek bir b l k anlardan  or arlar  dem lerden (73r3)  or us  gibi te rin n y   atır k  or udan ya a aytdılar  y  alabumuz yazdu n  zer m ze ... (73r4) g r  bırakmad n bizi bir m ddete degin az ayt g nenmek²⁷¹ azdur   iret y grekd r (73r5) a a  akınd   ul m olunmayalar  urm   ekirdegi  ukurca unda ı  ukur  adarınca.

78  anda kim olas z  re size²⁷² y  bula  l m (73r6) oldu uzsa bur lar i inde kirecile yapılm   eger  re anlara eyl k aydurlar i bu (73r7)  atındadur te rin n  re anlara yavuz i  aydurlar i bu  atun dandur sen n ay t d keli (73r8)  atındadur te rin n ned r i bu kavmu n yakın olmazlarken a layalar s zi.

79 (73v1) her ne kim  re sa a eyl kden te ridend r her kim  re sa a yavuz i  (73v2) nef  ndend r veribid k seni  dem lere pey amber dap oldu te ri  anu k.

80 (73v3) boyun v re pey ambere bay k boyun verdi te riye y z d nd re veribimed k seni (73v4) anlaru n  zere  aklayıcı.

81 aydurlar m n f  lar t  atdur  a an  ıkdılar  atun dan (73v5) d ner d zg n d ze bir b l k anlardan andan ayru  kim aydurlar te ri yaza an  kim d zg n d ze (73v6) y z d nd r anlardan tevekk l eyle te riye dapdur te riden i  s rici.

82 end  e (73v7) eylemez m   ur  n  eger oldu te riden ayru   atında te ri bulalardı anu n i inde (73v8) mu  alefet  ok .

83  a an geldi anlara  aber bir i  em nlikden y   or udan (74r1) yaydılar an  d nderselerdi an  pey amberden ya a islerinden ya a anlardan (74r2) bildi an  anlar  ıkarurlar an  anlardan deg lmise fazl  te rin n  zer n ze (74r3) rah met  ur  n  uyard  uz  ey  n  ill  az.

²⁷¹ Harekesiz yazılı.

²⁷² Yazmada

84 çalış yolında (74r4) buyurnulmayasız illā kendözünge kındur mü'minleri ol kim teñri kim yığa (74r5) kıatı çalışısız anların kâfir oldılar teñri kıtırakdur kıatı 'azābdan yaña kıtırakdur 'azāb eylemekden yaña.

85 şefā'at eyleye (74r6) şefā'at eylemek ile eyü ola anuñçun ülü andan şefā'at eyleye şefā'at eylemek ile (74r7)²⁷³ (74r8) yavuz ola anuñ ülü andan oldı teñri her nesne (74v1) üzere güç yêter şaklayıcı.

86 kaçan selāmlanasız selām vèrmegile selām vèrün görklüregile andan yanduruñ anı (74v2) teñri oldı her nesne üzere hisāb eyleyici.

87 teñri yokdur illā ol dère sizi (74v3) kıyāmet güninde yoktur gümān anuñ içinde her kimdür gerçekrek teñriden sözdin yaña.

88 nedür sizün (74v4) münāfıklarda iki bölük iken teñri döndür anları kâfirleri andan ötrü kıazandılar diler misiz toğrı yol gösteresiz (74v5) azdurdı teñri anı kim azdura teñri hergiz bulmayasız anuñçun yol.

89 sevdiler eger kâfir olasız (74v6) nite kâfir oldılar olasız berāber pes dutmañ anlardan dōstlar tā evlerinden ellerinden ayrılalar (74v7) teñri yolında eger yüz döndürürler dutuñ anları depeleñ anları anda kim bulduñuz anları (74v8) dutmañ anlardan dōst arka verici.

90 illā anlar kim ulaşurlar bir kıavma sizün arauza (75r1) anların arasında 'ahd kıavl var yā geldiler kıar olmışiken göğüzleri çalışalar sizünle (75r2) yā çalışalar kıavmıyıla anların dilesedi teñri üstün ellü eyledi anları üzerünñuze çalışalardı sizünle (75r3) bir yaña olalar sizden çalışamayalar sizünle bırağalar sizden yaña boyun vèrmek kılmadı²⁷⁴ teñri size (75r4) anların üzere yol.

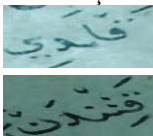
91 bulasız ayruqları dilerler emīn eyleyeler sizi emīn eyleyeler (75r5) kıavumların nice kim döndürünileler fitneden²⁷⁵ yaña kâfirliğa kıoyu bırağınılalar anuñ içine eger bir yaña olmayalar sizden bırağmayalar (75r6) sizden yaña boyun vèrmek yığmayalar ellerin dutuñ anları depeleñ anları anda kim bulduñuz (75r7) şunları kılduğ sizünçün anların üzerine kıüccet depelemek bellü.

92 olmadı hiç mü'minün depeleye (75r8) bir mü'mini illā yañılıb her kim depeledi bir mü'mini yañılıb āzād eylemekdedür mālīk olunmış ādem mü'min kıan bahā (75v1) ışmarlanmış kıavmına illā ādemī şadağa eyleyeler eger ola bir kıavumdan kim düşmandur sizün (75v2) ol

²⁷³ Arapça satır üzeri çizilerek iptal edilmiştir.

²⁷⁴ Yazmada

²⁷⁵ Yazmada

mü'min iken āzād eylemekdür mālīk²⁷⁶ olunmuş ādemī²⁷⁷ mü'min eger ola bir kavumdan kim aranızda aralarında (75v3) 'ahd kavıl var çün bahādur ısmarlanmış kavmına āzād eylemekdür mālīk²⁷⁸ olunmuş ādemī her kim bulmaya (75v4) orucdur iki ay biribiri ardınca ulaşıcılar tevbe eylemek için teñriye oldı teñri bilici dürüst işlü.

93 (75v5) her kim depeleye mü'mini kaşd eyleye anuñ cezāsı tamudur ebedi kalıcıyiken anuñ içinde kağıdı (75v6) teñri anuñ üzerine la'net eyledi aña yaraqladı aña 'azāb ulu.

94 ey anlar imān getürdiler (75v7) kaçan yürüyesiz yolında teñri bellü eyleñ aytmañ aña bırağıdı sizden yaña boyun vermek (75v8) degülsin mü'min dilersiz davarın dirligün yakın katında teñrinün gānīmetler çokdur (76r1) ancılayın olduñuz ilerüden minnet eyledi²⁷⁹ teñri üzerünñüze bellü eyleñ teñri oldı işlersiz (76r2) bilicidir.

95 berāber degil oturıcılar mü'minlerden ayruñ islerinden eksüklük (76r3) çalış eyleyiciler yolında teñrinün mālariyāla nefsleriyle artuñ eyledi teñri çalış eyleyicileri (76r4) mālariyāla nefsleriyle oturıcılar üzere yuñaru ayak dükeline va'de verdi teñri (76r5) uçmañ artuñ eyledi teñri çalış eyleyicileri oturıcılar üzere müzd ulu.

96 (76r6) yuñaru ayaklar andan yarlıgamañ rahmet oldı teñri yarlıgayıñı rahmet kılıcı.

97 (76r7) anlar cānların aldı anlarıñ ferīşteler zulum eyleyicilerken kendülerine aytdılar nesne olduñuz aytdılar (76r8) olduñ za'if şayılmaşlar 'ācizler yerde aytdılar ferīşteler degül midı yeri teñrinün gēñdür (76v1) ayrıldıñuz anuñ içinde şunlar turağı anlarıñ tamudur ne yavuzdur dönecek yer.

98 illā (76v2) za'if şayılmaşlar erenlerden 'avratlardan oğlanlardan güci yētmēzler (76v3) hīle eylemege toğrı yol dutmazlar yol yöninden.

99 şunlar ol kim teñri 'afv eyleye anlardan (76v4) oldı teñri 'afv eyleyici yarlıgayıñı.

100 her kim ayrıla yolında teñrinün bula (76v5) yerde varacañ yer çok genlik her kim çıka evinden ayrılı- (76v6) cıyiken teñriden yaña peygamberinden yaña andan ēre aña ölüm bayıñ düşdi müzd anuñ teñri üzere (76v7) oldı teñri yarlıgayıñı rahmet kılıcı.

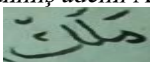
101 kaçan yürüyesiz yerde yokdur üzerünñüze (76v8) yazuñ kim eksesiz namāzdan eger korkasız fitne bırağa sizi anlar kim (77r1) kāfir oldılar kāfirler oldılar size düşman bellü²⁸⁰.

²⁷⁶ Yazmada

²⁷⁷ mālīk olunmuş ādemī Arapça satır üstünde yazılı.

²⁷⁸ Yazmada

²⁷⁹ Arapça satır üstünde yazılı.

²⁸⁰ Yazmada

102 kaçan olasin anlaruñ içinde (77r2) tursuz anlaruñcuñ namāzı tursun bir bölük anlardan senüñle dutsunlar (77r3) silāhların kaçan secde eyleyeler olsunlar arduñuzdan (77r4) gelsün bir bölük ayruķ namāz kılamadılar namāz kılsunlar senüñle dutsunlar (77r5) şaķınmağın anlaruñ silāhların sevdi anlaruñ kāfir oldılar ġāfil olasız silāhlarıñuzdan (77r6) kumaşlarıñuzdan kaçd eyleyeler²⁸¹ üzerüñüze kaçd eylemek bir kezden yokdur yazuķ üzerüñüze (77r7) eger ola sizde incinesi nesne yağmur yā olasız şayrular aşığa koyasız silāhlarıñuzı (77r8) dutuñ şaķınmağıñuzı bayıķ teñri yaraķladı kāfirler içün ‘azāb hōr eyleyici.

103 (77v1) kaçan ödeyesiz namāzı añuñ teñri urutururken otururken yanlarıñuz üzere (77v2) dölenesiz²⁸² emīn olasız tursuñ namāzı bayıķ namāz oldu mü’minler üzere (77v3) yazılmış vaktlenmiş²⁸³.

104 sust olmañ istemekde qavmı olursañuz acırsız (77v4) anlar acırlar nitekim acırsız umarsız teñriden anı kim ummazlar (77v5) oldu teñri bilici dürüst.

105 bayıķ indürdük senden yaña kitāb haķķıla (77v6) tā hüküm eyleyesin arasında ādemileruñ bildürdi saña teñri olma hıyānet²⁸⁴ eyleyiciler tartışıcı.

106 (77v7) yarlıgamaķ diler teñriden teñri oldu yarlıgayıcı rahmet kılıcı.

107 tartışma (77v8) anlardan kim hıyānet eylerler kendülerine teñri sevmez oldu hıyānet eyleyici yazuķlu.

108 (78r1) gizlenürler ādemilerden dağı gizlenmezler teñriden ol anlaruñdur (78r2) ol vaķt kim düneler düzgün eyleyü hoşnūd olmaz sözden oldu teñri ne kim işlerler kaplayıcı *ya’ni ‘ilmile siz.*

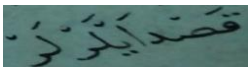
109 (78r3) şunlarsız tartışdıñuz anlardan yaķın dirlik içinde her kim tartışa (78r4) teñriyle anlardan güninde kıyāmet yā kim ola anlaruñ üzere iş sürücü.

110 her kim işleye (78r5) yavuzlık yā zulüm eyleye kendözine andan yarlıgamaķ isteye teñriden bula teñri yarlıgayıcı rahmet kılıcı.

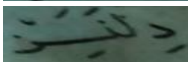
111 (78r6) her kim kazana yazuķ pes kazana anı kendi nefsi üzere teñri oldu bilici dürüst işlü.

112 (78r7) her kim işleye yazuķ yalan and yazuķ uğurlamaķ ata anuñla yazuķsız bayıķ yüklendi bühtān (78r8) yazuğı bellü.

²⁸¹ Yazmada

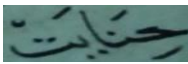
²⁸² Yazmada

²⁸³ Yazmada

²⁸⁴ Yazmada

113 eger degülmise teñri fazlı üzerüñe rahmeti kaçd eyleyedi bir bölük (78v1) anlardan azduralardı seni illā kendülerin ziydgşmn degürmezler saña hiç nesne indürdi (78v2) teñri üzerüñe kitāb kūr'ān hikmet öğretti saña anı kim olmaduñ bilürsin oldı (78v3) eylük teñrinüñ üzerüñe ulu.

114 hayır yokdur çokda gizlü sözüneden anlaruñ illā (78v4) buyurdu şadaķaya yā eyü işe yā düzmege arasında ādemilerüñ her kim işleye (78v5) şunu istemek için hoşnūdlıgın şonra vèrevüz aña müzd ulu.

115 her kim (78v6) tartışa peygamberle andan şonra bellü oldı aña toğrı yol uya ayruğa yolından (78v7) mü'minler iş vèrevüz iş dutdı göyündürevüz anı tamuda ne yavuzdur tamu dönecek yer.

116 (78v8) bayık teñri yarlıgamaz ortak²⁸⁵ eylenile aña yarlıgaya ayruķdur şundan kim diler (79r1) her kim ortak²⁸⁶ eyleye teñriye bayık azdı azmak ile ırak.

117 tapmazlar andan (79r2) ayruğa illā dişiler tapmazlar illā şeytāna boyun vèrmeyici.

118 sürdi anı teñri (79r3) aytdı tutam kullaruñdan ülü endāze olınmış.

119 azduram anları (79r4) arzūlanduram anları buyuram anlara keseler kulaķların ılkıların buyuram anlara döndüreler (79r5) teñri yaratduğın her kim duta şeytānı dōst teñriden ayruķ ziyānlu oldı ziyānlu olmak ile (79r6) bellü.

120 va'de vèrür anlara arzūlandurur anları va'de vèrmez anlara şeytān illā aldamak.

121 şunlar (789r7) turağı yeri anlaruñ tamudur bulmayalar andan dönmek.

122 anlar imān getürdiler (79r8) işlerler eyü işler givirevüz anları uçmaķlara aķar altından (79v1) ırmaķlar ebedī kalıcılarken anuñ içinde hemişe va'desi teñrinüñ haķdur gerçekrek teñriden sözden yaña.

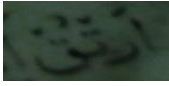
123 (79v2) degil arzūlarıñuz arzūları ehl-i kitābuñ her kim işleye yavuzlık cezā verinile aña (79v3) bulmaya aña teñriden ayruķ dōst arķa verici.

124 her kim işleye eyü işlerden (79v4) erkekden yā dişiden ol mü'min iken şunlar givirünileler uçmağa (79v5) zulüm olınmışlar ħurmā çekirdegi içindeki²⁸⁷ çuķuraķdur.

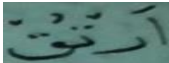
125 kimdür görkrek dīninden yaña ışmarladı yüzün teñriye ol (79v6) eylük eyleyiciyiken uydu dīnine ibrahīmüñ müslimān iken dutdı teñri ibrahīme dōst.

126 (79v7) teñrinüñdür ol göklerdedür ol kim yerlerdedür oldı teñri her nesne kaplayıcı.

²⁸⁵ Yazmada

²⁸⁶ Yazmada

²⁸⁷ ħurmā çekirdegi içindeki sayfanın sağ yanında yazılı.

127 (79v8) hüküm bellü eylemek isterler senden ‘avratlar hakkında teñri hükmi bellü eyler size anlarda ol kim okunur üzerünüz (80r1) kūr’ân içinde yetimlerinde ‘avratların anlar kim vermezsiniz anlara anı kim yazıldı anlara dilemezsiniz (80r2) kim nikāh eyleyesiz anları za‘îf sayılmışlardan oğlanlardan kim durasız durmak hakkında yetimler için (80r3) ‘adl ile ne kim işleyesiz hayırdan teñri oldu anı bilici.

128 bir ‘avrat (80r4) korka yā bile erinden barışmamak yā yüz döndürmek yokdur yazuk ol iki üzere (80r5) barışalar aralarında barışmak²⁸⁸ barışmak yegrekdür hāzır olundu nefisler katı bahillik eylük (80r6) eyleyesiz şakınasız teñri oldu ne kim işlersiz hayırlı.

129 gücünüz yetmeye (80r7) ‘adl eyleyesiz arasında ‘avratların harış olduğunuzsa egilmeñ dükeli egilmek koyasız anı (80r8) aşılmış eger düzgün eyleyesiz şakınasız teñri oldu yarlıgayıcı rahmet kılıcı.

130 (80v1) eger ayrılşalar bay eyleye teñri dükelin baylığından oldu teñri gēñ dürüst işlü²⁸⁹.

131 (80v2) teñrinündür göklerdeür dañı yerlerdeür bayık işmarladuk anlar kim verinildiler kitāb (80v3) sizlerden ilerü size şakınun eger kâfir olasız teñri ol kim (80v4) göklerdeür yerdedür oldu teñri bay öğülmüş.

132 teñrinündür ol kim (80v5) göklerdeür ol kim yerdedür tapdur teñri iş sürücü.

133 dilerse gidere sizi (80v6) ey âdemiler getüre ayruklar oldu teñri şunun üzere güci yeter.

134 oldu (80v7) diler müzdin dünyānun teñri katındadır müzdi dünyānun âhîretün oldu teñri eşidici (80v8) görücü.

135 ey anlar kim imān getürdiler gey dururıcılar ‘adli tanuqlarken teñri için (81r1) eger üzerine kendözün yā ata veya ana üzerine yakın hışımlar üzerine eger ola bay yā yoğsul (81r2) teñri yegrekdür ol ikiye uymağ nefis dileğine kim meyil eyleyesiz eger döndüresiz yā yüz döndüresiz (81r3) teñri oldu işlersiz haberlü.

136 ey anlar imān getürdiler imān getürün (81r4) peygamberine kitāb ol kim indürdi resüli üzerine kitāb ol kim indürdi (81r5) ilerü her kim kâfir ola teñriye peygamberine şonrağı güne bayık azdı azmak ile (81r6) ırak.

137 bayık anlar imān getürdiler kâfir oldılar andan imān getürdiler kâfir oldılar andan (81r7) arturdılar kâfir olmağı olmadı teñri yarlıgaya anları toğrı yol göstere anlara yolından yaña.

138 (81r8) muştıla münāfıklara anlarındur ‘azāb ağırdıcı.

139 anlar dutarlar (81v1) kâfirleri dōstlar ayruk mü’minlerden dilerler mi katında anların (81v2) ‘izzet bayık ‘izzet teñrinündür dükeli.

²⁸⁸ Anlam gereği olumlu olmalı, yazmada

²⁸⁹ Yazmada

140 bayık indürdi üzerünüze kitāb (81v3) kaçan eşidesiz āyetlerin teñrinün inanılmaz ol yañşulanur ol oturmañ²⁹⁰ (81v4) anlaruñla tā gireler bir söz içine andan ayruk ol vaqt anlarayınsız teñri (81v5) dericidür münāfıqları kâfirleri tamu içine hep.

141 anlar münāfıqlar göz dutarlar (81v6) size eger ola sizün zafer bulmağ teñriden aytdılar²⁹¹ degül midür sizünle eger ola kâfirlerün (81v7) ülü aytdılar gâlib olmaduk mı üzerünüze yığmaduk mı sizi mü'minlerden teñri (81v8) hüküm eyler arañuzda kıyāmet günü hergiz kılmaya teñri kâfirler için mü'minler üzere **(82r1)** yol.

142 bayık münāfıqlar aldarlar teñri ol aldayıcısıdur anlaruñ kaçan (82r2) duralar namāzdan yaña turalar kâhiller iken göstermek ādemilere anmazlar teñri (82r3) illā az.

143 varıcı gelici olınmışlar arasında şol degül²⁹² şunlardan yaña dañı şunlardan yaña (82r4) her kim azdura²⁹³ teñri hergiz bulmasın aña yol.

144 ey anlar imān getürdiler tutmañ (82r5) kâfirleri dōstlar ayruk mü'minlerden diler misiz kim kılasız teñrinün (82r6) üzerünüze hüccet *ya'ni 'azāb eylemek* bellü.

145 bayık münāfıqlar aşığa ayakdadur (82r7) oddan hergiz bulmayasız anlara arka verici.

146 illā anlar tevbe eylediler eyü eylediler şakındılar (82r8) teñriye aru eylediler dīnlerin teñri için şunlar mü'minler iledür şonra vère teñri **(82v1)** mü'minlere müzd ulu.

147 'azāb eylemeye teñri 'azābuñuzdan eger şükür eyleyesiz (82v2) imān getüresiz oldı teñri şükür eyleyici bilici.

148 sevmez teñri āşikār eylemek yavuzluğı (82v3) sözden illā ol kim güç eylendi oldı teñri eşidici bilici.

149 āşikār eyleyesiz (82v4) hayrı yā gizleyesiz yā 'afv eyleyesiz yavuzlıktan teñri oldı 'afv eyleyici güci yeter.

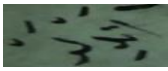
150 (82v5) anlar kâfir oldılar teñriye peygamberlerine dilerler kim ayıralar teñri arasında (82v6) peygamberinün aydurlar inanuruz bir niceye kâfir oluruz bir niceye dilerler (82v7) dutarlar şunuñ arasında yol.

151 şunlardur kâfirler gerçekden (82v8) yaraqladı kâfirler için 'azāb hōr eyleyici.

²⁹⁰ Yazmada

²⁹¹ Yazmada

²⁹² Yazmada

²⁹³ Yazmada

152 anlar imān getürdiler teñriye peygamberlerine (83r1) ayırd eylemediler hîç kimesne arasında anlardan şunlar şonra vevvüz anlara müzdlerin (83r2) oldu teñri yarlıgayıcı rahmet kılıcı.

153 sorar saña ehl-i kitāb indürseñ (83r3) anların üzere kitāb gökden bayık dilediler mūsāya ulurağ şundan (83r4) aytdılar göster bize teñri āşikāre dutdı anları bulutdan inen od zulımlarından ötri andan (83r5) dutdılar buzağuyı andan şonra geldi anlara hüccetler 'afv eyledük şundan (83r6) vevvük mūsāya hüccet bellü.

154 getürdük üstine anların tağı 'ahdları kavli içün (83r7) anlara aytduk anlara girün kapuya egilmişlerken aytduk anlara haddeden geçmeñ (83r8) şenbe günü dutduğ anlardan 'ahd kavli kalın.

155 pes şıduklarından ötri 'ahdların (83v1) inanmaduklarından ötri āyetlerine teñrinün depeledüklerinden ötri peygamberleri haqsuz dedüklerinden ötri göñlümüz (83v2) kaplıdur belki la'net mühr eyledi teñri kâfirlikdan ötri pes imān getürmezler illā az.

156 (83v3) kâfirlikdan ötri aytduklarından ötri meryem üzere bühtān ulu.

157 aytduklarından ötri (83v4) bayık biz depeledük el sürücü 'isā meryem oğlın teñri peygamberin depelemediler dahı (83v5) aşmadılar²⁹⁴ 'isā velikin beñzer olundu anlar bayık anlar muhālifet edişdiler anın içinde gümān içinde (83v6) andan yokdur anların aña hîç bilmek illā uymağ gümānı depelediler anı gümānsuz.

158 (83v7) götürdi anı teñri kendiye oldı teñri beñdeşüz dürüst işlü.

159 eger ehlinden kitābın (83v8) illā imān getüre aña *ya 'ni 'isāya* ölmekden ilerü kıyāmet günü ola anların üzere tanuğ.

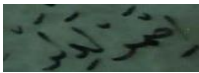
160 zulümden ötri (84r1) anlardan kim cühüd oldılar harām eyledük anların üzere anlar kim helāl olundu anlara yıgduklarından ötri (84r2) yolında teñrinün çok.

161 alduklarından ötri ribāyı ol hālde kim anlardan yemekliklerinden ötri (84r3) mälların ademilerün bātılıla rüşvete yaraqladuk kâfirler içün anlardan 'azāb ağrıdıcı.

162 (84r4) lakin berk olmuşlar 'ilim içinde anlardan mü'minler inanurlar indürinildi senden yaña (84r5) aña indürinildi senden ilerü durıcılar namāzı vevviler zekātı²⁹⁵ inanıcılar (84r6) teñriye şonrağı güne şunlar vevvüz anlara müzd ulu.

163 biz vahy eyledük (84r7) senden yaña nitekim eyledük nūha peygamberlere andan şonra vahy eyledük ibrahīm (84r8) ismā'ile ishāka ya'kūba ya'kūb oğlanlarına 'isāya eyyūba yūnusa (84v1) harūna süleymāna vevvük dāvūda zebūr.

²⁹⁴ Yazmada

²⁹⁵ Yazmada

164 peygamberler bayık hikāyet eyledük anları (84v2) saña ilerüden peygamberler hikāyet eylemedük anları saña söyledi teñri mūsāya söylemek.

165 (84v3) peygamberler muştılayıcılar qorqucıları tā olmaya ādemilerün teñri üzere hüccetleri şonra (84v4) peygamberlerden oldı teñri beñdeşüz dürüst işlü.

166 teñri şanuklık vërür indürdi saña (84v5) indürdi anı bilmekligile ferişterler şanuklık vërürler tap oldı teñriye şanuk.

167 anlar (84v6) kāfir oldılar yıǵdılar yolından teñrinün azdılar azmak ile ırak.

168 anlar (84v7) kāfir oldılar zulüm eylediler olmadı teñri yarlıgaya anları toǵrı yol göstere anlara yol.

169 (84v8) yolın şamunun ebedi kalıcılar iken anuñ içinde hemişe oldı şol teñri üzere geñez.

170 (85r1) ey ādemiler geldi size peygamber haqqıla çalabuñuzdan inanuñ hayra (85r2) sizünçün eger kāfir olasız teñrinüñdür ol kim göklerdür yerlerde oldı teñri (85r3) bilici dürüst işlü.

171 ey ehl-i kitāb hadden geçmeñ dīnünüz içinde aytmañ teñri üzere (85r4) illā haqqıla dükeli sürüci 'isā oǵlı meryemün illā peygamberi teñrinün söz anuñ bıraqqdı anı meryemden yaña (85r5) cāndur andan imān getürün teñriye peygamberlerine aytmañ üçdür teñri yıǵlınuñ hayra sizünçün (85r6) teñri illā teñri birdür arılıǵı anuñ kim ola anuñ oǵlanı anuñdur göklerdeür (85r7) dañı yerdedür kifāyet eder teñri iş sürüci.

172 hergiz 'arlanmaz el sürüci kim ola (85r8) kul teñriye ferişterlerine yaqın olınmışlar her kim 'arlana anuñ²⁹⁶ tapmaǵından (85v1) boyun vèrmemek eyleye²⁹⁷ kopara anları kendüden yaña hep.

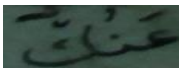
173 ammā anlar imān getürdiler işlediler (85v2) eyü işler tamām degüre anları müzdlerin artura anlara eylüğinden ammā anlar (85v3) 'arlandılar boyun vèrmemek eylediler 'azāb eyleye anlara 'azāb aǵrıdıcı bulmayalar anlaruñçun (85v4) ayruq teñriden dōst arqa verici.

174 ey ādemiler bayık geldi size hüccet *ya'ni muḥammed* (85v5) çalabuñuzdan indürdük size *ya'ni sizden yaña* aydınlıq bellü.

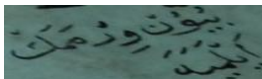
175 ammā anlar imān getürdiler şıǵındılar (85v6) aña givüre anları raḥmeti içine andan eylük içine toǵrı yol göster anlara anuñ yaña yol toǵru.

176 (85v7) hükmi bellü eylemek isterler ayt teñri hükmi bellü eyler size atasız oǵlansız kişide bir kişi helāk olsa yokdur anuñ oǵlına (85v8) bir kız qarındaşı anuñdur yarusı andan qodı ol

²⁹⁶ Yazmada

²⁹⁷ Fiil anlam gereği olumlu olmalı, yazmada

mîrâs alur²⁹⁸ kız eger olmaya anuñ oğlanı eger (86r1) olalar iki *ya'ni kız karındaşlar* ol ikinüñ üçde iki andan qodı eger olalar karındaşlar (86r2) erenler 'avratlar erkekdür iki dişi ülüsi gibi bellü eyler teñri size azmayasız (86r3) teñri her nesneye bilicidür.

5. Süretü'l-Māide

(86r4) [allāh adıyla rūzi vèren rahmet kılıcı]

1 (86r5) ey anlar imān getürdiler yerine getürün²⁹⁹ 'ahdlaruñuzı helāl olındı size dört ayaklısı (86r6) illā ol kim okunur üzerüñüze helāl eyleyiciler degülken avı siz helāl tönin geyiciler degülken teñri hüküm eyler (86r7) anı kim diler.

2 ey anlar imān getürdiler helāl eylemeñ hac nişānların teñrinüñ ne dañı harām ayı (86r8) qurbān kim ka'beye veribidiler qurbān boyunına dağduqları qaşd eyleyiciler ka'beye isterler (86v1) eylük çalabısından hoşnūdlıq qaçan ihrām³⁰⁰ tönından çıkasız avlañ³⁰¹ qazanmasun size (86v2) sevmemek bir kavımı yıgdılar sizün mescid-i harāmdan artuqlıq eyleyesiz arqa verişün³⁰² (86v3) eylük üzere şakınmak üzere arqa verişmeñ yazuq üzere zulüm eylemek üzere korkuñ teñriden (86v4) teñri qatı 'azābludur.

3 harām olındı üzerüñüze murdār qan tönuz eti (86v5) ol kim ün getürünildi teñriden ayruq³⁰³ içün boğulmuş ağacıla öldürilmiş yüksekten düşüb ölmüş (86v6) boynuzla süşüb öldürmüş ol yedi yırtıcı cānavar illā boğazladuñuz boğazlandı taş putlar üzere (86v7) eger üleşmek isteseler oklarla şol buyruqdan çıkmadı bugün ümidsiz oldı anlar kâfir oldılar (86v8) dīnūñüzden korkmañ anlardan korkuñ benden bugün tamām eyledüm sizünçün dīnūñüzü (87r1) tamām eyledüm üzerüñüze ni'metümi hoşnūd oldum sizünçün müslimānlığı dīniñiz her kim (87r2) geñsüz olma³⁰⁴ açlık içinde meyil eyleyici degülken yazuğa teñri yarlıgayıcıdur rahmet kılıcı.

4 (87r3) şoralar saña ne nesne helāl olındı anlara ayt helāl olındı size arular öğretdüñüz (87r4) cānavarlardan et öğredicilerken öğredürsiz anlara andan öğretdi yeñ andan şakladı (87r5) sizünçün anuñ adını teñrinüñ anuñ üzere şakınuñ teñriden teñri tiz hisābludur.

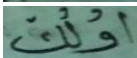
²⁹⁸ Yazmada

²⁹⁹ Arapça satır üstünde yazılı.

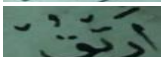
³⁰⁰ Yazmada

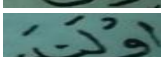
³⁰¹ Yazmada

³⁰² Yazmada

³⁰³ Yazmada

³⁰⁴ Yazmada

5 (87r6) bugün helâl olundu size arular ta‘ām anlar verinildiler kitāb helâldür (87r7) anlara āzād ‘avratlar mü’ mine ‘avratlardan āzād ‘avratlardan anlardan verinildiler (87r8) kitāb sizden ilerüden vërdünüz anlara kitābların şakınıcılarken degülken (87v1) ziyān eyleyiciler degülken dutıcılar dōstlar her kim kâfir ola imāna bayık batıl oldu (87v2) anuñ ‘ameli ol āhıretde ziyānlulardandır.

6 ey anlar imān getürdiler tūrasız (87v3) namāzdan yaña yuñ yüzlerünüzü ellerünüzü dirseklere degin elünüz sürün başlarıñuza (87v4) ayaklarıñuza iki topuğa degin eger olasız cünüb key arıñuñ eger olasız şayrular (87v5) yā şefer üzere yā gele birinüz sizden aşak yërden şu döküb yakınlık eyleyesiz ‘avratlara (87v6) bulmayasız şu kaşd eylen topırağa arı sürün yüzlerünüzü iki elünüzü (87v7) arıda sizi tamām eyledi ni‘metin üzerünüzü³⁰⁵ anuñçun siz şükür eyleyesiz.

7 anuñ (87v8) teñri ni‘metin üzerünüzü ‘ahdın ol kim ‘ahd bağladı sizünle anı şol vaqt aytduñuz işitdük (88r1) muṭi‘ olduk şakıñuñ teñriden teñri bilicidür issini gögüzlerün³⁰⁶.

8 ey anlar (88r2) imān getürdiler oluñ gey durıcılar teñri için tanuqlar ‘adlile kazanmasun size sevmemek³⁰⁷ (88r3) bir kavımı şunuñ üzere ‘adl eylemeyesiz³⁰⁸ ‘adl eylen ol yakınrağdur şakınmağıçun şakıñuñ teñriden (88r4) teñri bilicidür şunu siz işlersiz.

9 va‘de eyledi teñri anlar imān getürdiler işlediler (88r5) eyü işler anlarıñdur yarlıgamağ müzd ulu.

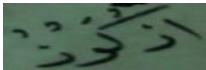
10 anlar kâfir oldılar yalan duttılar (88r6) āyetlerümüzü şunlar isleridür tāmunuñ.

11 ey anlar imān getürdiler anuñ (88r7) ni‘metin üzerünüzü ol vaqt bir kavım döşeyeler uzadalar sizden yaña ellerin sizden (88r8) şakıñuñ teñriden teñriye tevekkül eylesün mü’minler.

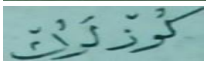
12 bayık dutdı teñri ‘ahdın (88v1) benī isrā‘ilün veribidük³⁰⁹ anlardan on iki kavım server aytdı teñri ben sizünleven (88v2) eger tūrursız namāzı vëresiz zekatı imān getüresiz peygamberlerime kuvvetlendüresiz anları (88v3) ödünç vëresiz teñriye ödünç vërmek görklü ‘afv eyleyem sizden yavuz işlerünüzü (88v4) givürem sizi uçmaqlar açar altlarından ırmaqlar her kim (88v5) şonra şol sizden azdı yol ortasın haq yolın.

13 şıduqlarından (88v6) ‘ahdın anlara la‘net eyledük anlara kılduk gönlerini katı döndürürler sözleri (88v7) yerlerinden terk eylediler ülüyü andırınıldılar anı hemişe olduñ sen muṭṭali‘

³⁰⁵ Yazmada

³⁰⁶ Yazmada

³⁰⁷ Anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

³⁰⁸ Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

³⁰⁹ Yazmada

(88v8) hıyānet üzerine anlardan illā az anlardan ‘afv³¹⁰ eyle anlardan geç suçlarından teḡri sever (89r1) eylük eyleyicileri.

14 anlar aytdılar biz naṣrānīlerüz tıtdıḡ ‘ahdın anlaruḡ terk eyledük (89r2) ülüyi andan aṇdurınıldılar anı kındurduḡ³¹¹ aralarında dūṣmanlık sevmemeklik kıyāmet (89r3) günine degin ṣoḡra ḡaber vēre anlara oldılar işlerler.

15 ēy ehl-i kitāb (89r4) geldi size peyḡamberlerimüz bellü eyler size çok andan olduḡuz gizlersiz (89r5) kitābdan ‘afv eylerler çokdan geldi size teḡriden aydınlık kitāb (89r6) bellü.

16 toḡrı yol gösterür anuḡla uydı ḡoṣnūdlıḡına yolların selāmuḡ (89r7) çıkarur anları karaḡulıḡdan aydınlıḡdan yaṇa dilegiyile toḡrı yol göster anlara yolından yaṇa (89r8) toḡru.

17 bayık kāfir oldılar anlar aytdılar teḡri ol meṣīhdür oḡlı meryemūḡ (89v1) ayt mālik ola teḡriden nesne eger dileye ‘isā helāk eyleye oḡlın meryemūḡ anası (89v2) anlar kim yēddedür hep teḡrinūḡdür gökler pādiṣāḡlıḡı yērūḡ ol iki arasındāḡınuḡ (89v3) yaradur ne kim diler teḡri her nesne üzere güci yēter.

18 aydur naṣrānīler yahūdīler (89v4) biz teḡri oḡlanlarıyuz dōstlarıyuz ayt niçün ‘azāb eyler size yazuḡlarıuḡuzla belki³¹² siz ādemīlersiz (89v5) andan yaratdı yarlıḡaya anı kim³¹³ diler ‘azāb eyler anı kim diler teḡrinūḡdür pādiṣāḡlıḡ (89v6) göklerūḡ daḡı yērūḡ ol iki arasındāḡınuḡ anuḡ aṇadur dōnecek yēr.

19 ēy ehl-i kitāb (89v7) geldi size peyḡamberlerimüz bellü eyledi sizūḡçün kesilmek üzere peyḡamberlerden aytmayasız (89v8) gelmedi bize hīç muṣtulayıcı ḡorḡuducı geldi size muṣtulayıcı ḡorḡuducı teḡri (90r1) nesne üzere güci yēter.

20 ol vaḡt aytdı mūsā ḡavmına ēy ḡavmum³¹⁴ aṇuḡ ni‘metin teḡrinūḡ (90r2) üzerūḡūze ḡıldı sizūḡ iḡinūzde peyḡamber ḡıldı sizi pādiṣāḡlıḡ vērdi size vērmedi (90r3) kimseye ‘ālemlerden.

21 ēy ḡavmum³¹⁵ girūḡ yēre aru olınmıṣ (90r4) ol kim yazdı teḡri sizūḡçün arḡalaruḡuz üzere dōnesiz ziyānlular.

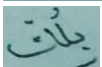
³¹⁰ Yazmada

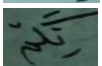
³¹¹ Yazmada

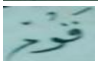
³¹² Yazmada

³¹³ Yazmada

³¹⁴ Yazmada

³¹⁵ Yazmada

22 (90r5) aytdılar ey mūsā anuñ içinde kavum var kuvvetlüler³¹⁶ girmeyevüz anda tā (90r6) çıkalar andan çıkalar.

23 aytdı iki er anlardan korkarlar (90r7) eylük eyledi teñri ol iki üzere girün anlaruñ üzere kapuya kaçan giresiz aña siz (90r8) yeñicülersiz teñriye tevekkül eyleñ olası mü' minler.

24 aytdılar ey mūsā (90v1) hergiz girmeyevüz aña hemişe hemişe oldılar anuñ içinde var³¹⁷ sen çalabuñ çalıñuñ (90v2) biz işbunda oturıcılaruz.

25 aytdı çalabum ben degülven kendözüme qarındaşuma ayır (90v3) aramuza arasında kavm buyrukdan çıkıcılar.

26 aytdı ol yön harām olınmışdur anlaruñ arasında (90v4) kırk yıl hayrān olalar yerde kayırma kavım üzere buyrukdan çıkıcılar.

27 (90v5) okı anlaruñ üzere haberin iki oğlunuñ haqqıla ol vaqt kurbān eylediler biyerlendi³¹⁸ ol ikinüñ birinden (90v6) biyerlenmedi³¹⁹ teñri şakınıcılardan.

28 eger döşeyesiz benden yaña elünj (90v7) tā depeleyesiz beni degülin ben döşeyici elümi³²⁰ senden yaña yā depeleyem seni ben korkarın çalabısıdur 'ālemin.

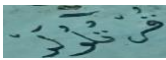
29 (90v8) ben dilerin dönesen benüm yazuğumla yazuğunla senüñ olası issilerinden odun şoldur (91r1) cezāsı zālimlerüñ.

30 geñez eyledi aña nefsi depelemek qarındaşını depeledi anı oldı (91r2) ziyānlular.

31 veribidi teñri qarğa³²¹ kazur yeri tā göstere aña nite örte (91r3) ut yerini qarındaşınıñ aytdı ey vāveyli 'āciz oldum kim olam³²² hemān işbu qarğalayın örtem (91r4) ud yerini qarındaşımuñ oldı peşimān olıcılar.

32 şundan ötri yazduķ ya'kūb oğlanları (91r5) üzerine bayık depeleye bir kişi bir kişisüz yā fesād eylemedin yerde hemān depelemiş gibidür (91r6) ādemīleri hep her kim dirilde bir kişi hemān diriltmiş gibidür ādemīleri hep bayık (91r7) geldi anlara peygamberlerümüz hüccetlerle bayık çok anlardan şonra şundan yerde (91r8) haddenden geçiciler.

³¹⁶ Yazmada

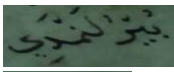
³¹⁷ Yazmada

³¹⁸ Yazmada

³¹⁹ Yazmada

³²⁰ Yazmada

³²¹ Yazmada

³²² Yazmada

33 cezāsı anların çalışurlar teñriyle peygamberile işlerler (91v1) yerde azgunlık depeleneler yā aşılınalar kesile elleri (91v2) ayakları sağ el şol ayak yā yol eylenileler yerden şol anlarındur hōrlık (91v3) dünyāda anlarındur āhıretde ‘azāb ulu.

34 illā anlar tevbe eylediler andan (91v4) gücünüz yēte anların üzere bilün teñri yarlıgayıcı rahmet kılıcı.

35 ēy anlar (91v5) imān getürdiler şaķının teñriden isten andan yaña erişdirüci çalışun yolında (91v6) anuçun kurtulasız.

36 anlar bayık anların yēdedür hep anuñ gibi (91v7) anuñla şatun alalar anuñla ‘azābdan kıyāmet güninün qabūl³²³ olunmaya anlardan anların ‘azābı (91v8) ağırdıcı.

37 dileyeler çıkalar odlardan çıkıçılar andan anlarındur (92r1) ‘azāb durucı.

38 uğrı er uğrı ‘avrat kesün ellerin (92r2) yanud³²⁴ içün aña kazandılar ‘azāb içün teñriden teñri beñdeşüz dürüst işlü.

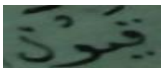
39 her kim (92r3) tevbe eyleye şonra zulmından eyü işleye teñri tevbe vère aña teñri yarlıgayıcıdur (92r4) rahmet kılıcı.

40 bilmedün mi teñri anındur pādīşāhlık göklerde yerde ‘azāb eyleye (92r5) anı kim diler yarlıgaya anı kim diler teñri her nesne üzere güci yēter.

41 (92r6) ēy peygamber kaygu eylemeyesün seni anlar iverler kāfırlık içinde anlardan (92r7) aytdılar imān getürdük ağızlarıyıla imān getürmedük³²⁵ göñülleri anlardan cühūd oldılar (92r8) eşidicilerdür yalan eşidicilerdür bir kavım içün ayruqlar gelmediler şaña degşürürler (92v1) sözleri şonra yerlerinden aydurlar eger verinilesiz işbunı dutun anı (92v2) eger verinilmeyesiz anı şaķının her kim dilerse teñri azdurmağın mālīk eylemeye³²⁶ seni aña teñri (92v3) nesne şunlar anlardur dilemedi teñri arıda göñülleri anlarındur dünyāda (92v4) hōrluk anlarındur āhıretde ‘azāb ulu.

42 eşidicilerdür yalanı (92v5) yeyicilerdür hārāmı *ya’ni rüşvet* geleler şaña hūkm eyleye aralarında yüz³²⁷ döndür anlardan (92v6) yüz dönderseñ anlardan ziyān degürmeyeler nesne hüküm eyleseñ hüküm eyle (92v7) aralarında ‘adl eyle teñri sever ‘adl eyleyicileri.

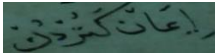
³²³ Yazmada

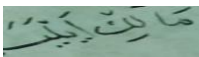
³²⁴ Yazmada

³²⁵ Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

³²⁶ Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

³²⁷ Yazmada

43 nite hüküm eyleyici eylerler seni ol hâlde³²⁸ (92v8) katlarından tevrit anu içinde hüküm tehrinün yüz döndürürler şundan sonra degül³²⁹ şunlar (93r1) mü' minler.

44 biz³³⁰ indürdük tevrîti anu içinde doğru yol göstermek aydınlık (93r2) hüküm eyler anuyla peygamberler anlar boyun verdiler anların cühüd oldılar tehrî biliciler (93r3) dânişmendler andan şakınmak istenildiler tehrî kitâbı oldılar anu üzere tanuklar (93r4) korkman âdemilerden korkun benden şatun alman âyetlerümle bahāya az *ya'ni az bahālu dünyālık* (93r5) her kim hüküm eylemeye indürdi tehrî şunlardır kâfirler.

45 yazduk (93r6) anların üzere anu içinde bayık nefis nefsdür göz gözdür buruna (93r7) burundur kulağa kulağdur diş dişdür zahımlara bendeş eylemekdür (93r8) her kim şadağa eyleye anı ol yazuğun gidericidür anu hüküm eylemeye³³¹ tehrî indürdi şunlardır (93v1) zâlimler.

46 başdurduk izleri üzere 'isâyıla 'oğlu meryemün (93v2) gerçek dutıcı anı kim ileyindedür tevrit vërdük incil anu içinde doğru yoldur (93v3) aydınlık gerçek dutıcıyken anı kim ileyindedür tevrit doğru yol iken öğüt iken (93v4) şakıncılara.

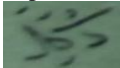
47 hüküm eylesün ehl-i incil anuyla indürdi tehrî anu içinde hüküm eylemeye (93v5) anuyla indürdi tehrî şunlardır fâsıklar.

48 indürdük senden yaña (93v6) kitâb hakkıla gerçek dutıcıyken ileyindedür kitâbdan doğru tanuk iken anu üzere (93v7) hüküm eyleye aralarında indürdi tehrî uyma nefsleri dileğine andan kim geldi şana (93v8) hakdan her bireginün kılduk sizden şerî'at yol eger dileseyidi tehrî (94r1) kılaydı sizi bir dîn üzere ümmet velikin tâ sınaya sizi anu içinde verdi size öğürdişün (94r2) eyü işlere tehrîden yañadur dönecek yerinüz hep haber vëre size anı kim olduğunuz anu içinde ihtilâf edersiz.

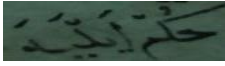
49 (94r3) hüküm eyleye anların arasında indürdi tehrî uyma nefsleri dileğine (94r4) şakın anlardan azduralar seni bir nicesinden indürdi tehrî senden yaña eger (94r5) yüz döndüreler bil diler tehrî kim ère anlara bir nice yazuklarından (94r6) çok âdemilerden tâ'atdan çıkıcılardur.

50 hükmin mi cāhillik zamānının isterler (94r7) her kimdür görklürek tehrîden hükümden yaña kavım için gümānsuz olalar.

³²⁸ *ol hâlde* Arapça satır üstünde yazılı.

³²⁹ Yazmada

³³⁰ Anlam gereği yalın hâlde olmalı, yazmada

³³¹ Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

51 ey anlar imān getürdiler (94r8) tutmañ cühüdları naşrānīleri dōstlar bir nicesi anlaruñ dōstlardur bir nicenüñ (94v1) dōst dutarsa anları sizden ol anlardandur teñri toğrı yol göstermez kavım zālamlere.

52 (94v2) göresiz anlar gönüllerindedür şayruluk iverler anuñ içinde aydurlar korkaruz (94v3) ere bize rüzigār dönmek ol kim teñri getüre açmağı yā bir iş katından (94v4) olalar anuñ üzere gizlediler nefsleri içinde peşimānlar.

53 aydurlar anlar (94v5) imān getürdiler şunlar mıdur anlar and içerler teñriye gāyetin andlarınuñ anlar sizünledür (94v6) bātıllı oldı ‘amelleri anlaruñ oldılar ziyānlular.

54 ey anlar (94v7) imān getürdiler dōne sizden dīninden şonra getüre teñri bir kavım sever anları (94v8) severler anı hōrlar alçaqlık mü’minler üzere kavīlerdür kâfirler üzere çalışurlar (95r1) teñri yolında korkmazlar ta’n eyleyiciler ta’nından³³² şol teñri fazlıdur vērür anı (95r2) aña kim diler teñri rahmetlüdür bilicidir.

55 dükeli dōstlaruñuz yā arka vericileruñuz illā teñri peygamberi (95r3) anlar kim imān getürdiler anlar kim tūrurlar namāzı vērürler zekātı anlar (95r4) rukū’ eylerler.

56 her kim dura teñri işine peygamber işine anlar kim imān getürdiler bölügüdür teñrinüñ (95r5) yēñiciler.

57 ey anlar imān getürdiler tutmañ anlar tutdı (95r6) dīnünüzi yañşuya oyuna anlardan kim verinildiler kitāb sizden ilerüden kâfirler (95r7) dōstlar şaķınuñ teñriden olası mü’minler.

58 ol vaķt kığırdılar namāzdan yaña (95r8) tutdılar anı yañşuya oyuna şundan bir kavımdur anlamazlar.

59 ayt ey ehl-i (95v1) kitāb olur mısız bizden illā kim imān getürdük teñriye³³³ indürinildi bize aña kim (95v2) indürinildi ilerüden bayık çokduñuz buyruķdan çıkıcılardur.

60 ayt haber vereyim size yavuzurağı (95v3) şundan benden yaña teñri katından la’net eyledi aña teñri kaķıdı anuñ üzere kıldı anlardan (95v4) büzīneler yigitler toñuzlar kocalar tapdı şeytāna şunlar yavuzıraķdur yerden yaña azgınıraķdur (95v5) ortasından yoluñ.

61 kaķan geldiler size aytdılar imān getürdük girdiler kâfirlıķa (95v6) anlar çıķdılar anuñla teñri bilürekdür oldılar gizlerler.

62 göresiz (95v7) çok anlardan iverler yazuķ içine zulüm içine yemegine anlar haramı (95v8) ne yavuzdur oldılar işlerler.

63 nişe yığmadı anları teñri biliciler dānişmendler söylemeginde (96r1) anlaruñ yazuķ oldılar işlerler.

³³² Yazmada

³³³ Arapça satır üstünde yazılı.

64 aytdı cühüdler teñrinüñ eli bağlanmışdur (96r2) bağlansun elleri anlaruñ la‘net olunsunlar aytdılar belki elleri döşenmişlerdür nafaқа eyler nitekim (96r3) diler arturur çok anlardan indürinildi senden yaña çalabuñuzdan ҳadden geçmek (96r4) kâfirlik bırақduқ arasında anlaruñ düşmanlık sevmemeklik kıyāmet günine degin (96r5) nicekim yanduralar odı çalış işün söyündüreler anı teñri işlerler yêrde fesād (96r6) teñri sevmez fesād eyleyicileri.

65 eger ehl-i kitāb imān getürelerdi şaқınalardı (96r7) ‘afv eyleyeyüdüк anlardan yavuz işlerin giviredük anları uçmaқlarına ni‘metüñ.

66 eger (96r8) anlar turalardı tevrîti incîl indürinildi anlardan yaña çalaplarından (96v1) yiyelerdi üstünlerinden altından ayaқlarınuñ bir nicesi anlaruñ bir bölükdür (96v2) orta dutucılar³³⁴ çok anlardan ne yavuz oldı işlerler.

67 ey peygamber (96v3) degüre indürinildi senden yaña çalabuñuzdan eger işlemeyesin degürmedüñ (96v4) peygamberliğin teñri şaқlar seni³³⁵ ādemilerden teñri toғrı yol göstermez қavmı (96v5) kâfirler.

68 ayt ey ehl-i kitāb degülsiz siz nesne üzere tā durursız (96v6) tevrîti incîli indürinildi sizden yaña çalabuñuzdan artura (96v7) çok anlardan indürinildi senden yaña çalabuñuzdan ҳadden geçmek kâfirlik қayғurma (96v8) қavım üzere kâfirlerdür.

69 anlar imān getürdiler anlar cühüd oldılar ferişteye tapıcılar (97r1) naşrānîler ol kim imān getürdi³³⁶ teñriye şoңrağı güne işledi (97r2) eyü iş yokdur қorқu anuñ üzere dağı anlar қayuralar.

70 bayıқ (97r3) tıtduk ‘ahdın benî isrā’ilüñ veribidük anlardan yaña peygamberler nice kim (97r4) geldi anlara peygamber anı kim sevmez nefsleri bir bölük yalan tıtdılar (97r5) bir bölük depelediler.

71 şandılar olmaya od ‘azābı gözsüz oldılar (97r6) şağır³³⁷ oldılar tevbe verdi teñri anlaruñ üzere gözsüz oldılar şağır³³⁸ oldılar çok anlardan (97r7) teñri göricidür ne kim işlerler.

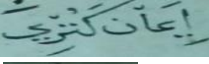
³³⁴ Yazmada

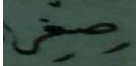
³³⁵ Yazmada

³³⁶ Yazmada

³³⁷ Yazmada

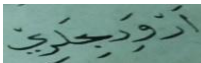

³³⁸ Yazmada

- 72 bayık kâfir oldılar anlar aytdılar teñri (97r8) ol 'isâdur oğlu meryemün aytdı 'isâ ey ya 'küb oğlanları tapuñ teñriye (97v1) çalabuma çalabuñuza bayık her kim ortak eyleye teñriye harâm eyledi teñri anlaruñ üzere (97v2) uçmağı turağı yeri oddur yokdur zâlimleruñ arka vericileri³³⁹.
- 73 kâfir oldılar anlar (97v3) aytdılar teñri üç üçincisidür hiç yokdur teñri illâ teñri birdür (97v4) eger yığlınmayalar andan kim aydurlar yokana anlara kâfir oldılar (97v5) anlardan 'azâb ağırdıcı.
- 74 dönmezler mi teñriden yaña yarlıgamağ andan (97v6) teñri yarlıgayıcıdur rahmet kılıcıdur.
- 75 degil 'isâ meryem oğlu illâ peygamberdür (97v7) geçdi andan ilerü peygamberler atası anuñ inancıdur oldılardı yerler (97v8) ta'âmı bağ nite bellü eylerüz anları nişânları andan bağ nite döndürüneler.
- 76 (98r1) ayt tapar mısız teñriden ayruğa mâlik olmaz sizünçün ziyân eylemege aşşı eylemege (98r2) teñri ol eşidicidür bilicidür.
- 77 ayt ehl-i kitâb hâdden geçmeñ dînünüz içinde (98r3) hağdan ayruğa uymağ bir kavmuñ nefisleri dileğine azdılar ilerüden azdurdılar (98r4) çok azdılar yol ortasından.
- 78 la'net olındı anlar kâfir oldılar (98r5) ya 'küb oğlanlarından dâvûd dili üzere 'isâ meryem oğlu şol andan (98r6) 'aşî oldılar oldılar hâdden geçdiler.
- 79 oldılar yığlunmaz şerî'atda bilinmez işlerden (98r7) işler anı ne yavuzdur oldılar işlerler.
- 80 göresin çok anlardan döstlik eylerler (98r8) anlar kâfir oldılar ne yavuzdur ilerü tutdı anları kendözüleri kim kaçadı teñri (98v1) anlaruñ üzere 'azâb içinde anlar ebedî kalıcılardur.
- 81 eger olalardı imân getürürler (98v2) teñriye peygambere indürinildi aña tutmayalardı anları döstlar velikin (98v3) çok anlardan buyruğdan çıkıcılar.
- 82 bulasın âdemiler kıtırığın düşmanlıktan yaña (98v4) anlar kim imân getürdiler cühûdları anlar teñriye ortak eylediler bulasın yakınrağın (98v5) döstlikdan yaña anlar imân getürdiler anlar aytdılar biz naşrânilerüz şol andan ötrü anlar (98v6) keşişlerdür 'ibâdet eyleyicilerdür anlar boyun vèrmemek eylemezler.
- 83 kaçan eşideler (98v7) indürinildi resûle göresin gözlerini anlaruñ tolar yâ akar gözyaşından andan bildiler (98v8) hağ aydurlar ey çalabumuz inanduk yazıldı tanuqlarla muhammed peygamberliğin.
- 84 dağı (99r1) noldı bize inanmazlar teñriye geldi bize hağ umarduk givüre³⁴⁰ bizi (99r2) çalabumuz kavmıla.

³³⁹ Yazmada

³⁴⁰ Yazmada

85 tevbe verdi anlara teñri aytdılar uçmaqlar aķar altından (99r3) ırmaqlar ebedi kalıcılarken anuñ içinde şol şevābı eylük eyleyicileruñ.

86 anlar (99r4) kāfir oldılar yalan tutdılar āyetlerümüzi şunlar od issileridür.

87 ey anlar (99r5) imān getürdiler ĥarām eylemeñ arıları ĥelāl eyledi teñri size ĥadden geçmeñ (99r6) teñri sevmez ĥadden geçicileri.

88 yeñ andan rızķ verdi size teñri ĥelāl (99r7) arı şaķınuñ teñriden ol kim siz aña inanıcılırsız.

89 tutmaz sizi teñri (99r8) i‘tibārsuz sözile andlaruñuzda velikin tutar sizi ne kim baēladuñuz andlar yazuēın giderici (99v1) yiyesi vērüñ on miskīnlere³⁴¹ ortasından yiyesi vērür size ĥavmuñuz (99v2) yā ũonı anlaruñ āzād eylemekdür bir ādemi³⁴² mülki ola her kim bulmaya orucdur üç günler (99v3) şol yazuēın gidericidür andlaruñuz kaçan and içdüñüz şaķınuñ andlaruñuzı ancılayın (99v4) bellü eyler teñri size āyetleri anuñçun kim şükür eylesiz.

90 ey anlar kim (99v5) imān getürdiler süci ĥumar oynamak putlar oqlar anuñla ĥismet eylediler arısuzdur (99v6) şeytān işinden şaķınuñ andan anuñçun ĥurtulasız.

91 bayık diler şeytān (99v7) kim bıraēa arauñuzda düşmanlık sevmemek sücide ĥumarda yıēa sizi (99v8) teñri anmaēından namāzdan pes siz yıēlınıcılar mısız.

92 boyun vērüñ³⁴³ teñriye (100r1) boyun vērüñ resüle şaķınuñ eger yüz döndüresiz bilüñ (100r2) degül resülümüñ üzere degürmek bellü.

93 yoķdur anlaruñ imān getürdiler (100r3) işlediler eyü işler yazuķ anuñ içinde yediler kaçan şaķındılar imān getürdiler (100r4) eyü işler andan şaķındılar imān getürdiler andan şaķındılar eylük eylediler (100r5) teñri sever eyü işleyicileri.

94 ey anlar imān getürdiler şınur sizi teñri (100r6) nesne ile avdan³⁴⁴ erer aña elüñüz³⁴⁵ süñülerüñüz tā bile teñri (100r7) ĥorķar andan görünmez iken ĥadden geçe şundan şonra anuñdur ‘azāb aērıdıcı.

95 (100r8) ey anlar imān getürdiler depelemeñ avı siz iĥrām baēlanmış iken öldüre³⁴⁶ anı (100v1) sizden ĥaşd ile cezāsı anuñ ancılayın gibidür öldürdi³⁴⁷ yılķılardan ĥükm eyleye aña

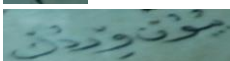
³⁴¹ Anlam gereēi yönelme hāl eki almalı, yazmada

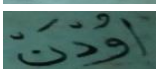
³⁴² Yazmada

³⁴³ Yazmada

³⁴⁴ Yazmada

³⁴⁵ Yazmada

³⁴⁶ Yazmada

³⁴⁷ Arapça satır üstünde yazılı.

iki ‘ādil kişi (100v2) sizden kırbān iken  rici ka‘beye yazuk giderici yiyesi misk nler n y  ber beri (100v3) şol oruc dutmak t  t da şon  yavuz olmağın işin n ‘afv eyledi te ri ge di har m olmadın (100v4) d ne olmağ  intik m ala te ri andan te ri g ci y terd r intik m issid r. 96 hel l oldu size (100v5) deniz avı *ya‘ni d keli şularu * yiyecegi menfa‘at dutmağ  un size yol y riyicilerken har m olundu  zer n ze (100v6) yer avı m dem oldu uz ih r m bağlanmışlar şak nu  te riden ol kim andan ya a kıparınılasız³⁴⁸.

97 (100v7) kıldı te ri ka‘beyi ev har m durmağ  un  dem ler n ayı³⁴⁹ (100v8) har m kırb n kırb n  boynına da dukları şol t  bilesiz³⁵⁰ bayık te ri bil r (101r1) g klerde r da ı yerlerde r te ri her nesneyi bilicid r.

98 (101r2) bil n te ri katı ‘az bludur te ri yarlığayıcıdur ra met kılcıdır.

99 (101r3) yokdur peyg mberler  zere ill  deg rmek te ri bil r anı kim anı kim (101r4) gizlersiz.

100 ayt ber ber olmaya arusuz har m aru hel l eger da latdıysa sizi  okluğı (101r5) arusuzun şak nu  te riden  y isleri ‘a ıllaru  anu  un kırtulasız.

101  y (101r6) anlar  m n get rdiler şorman  nesnelerden eger bel rdilesiz kıayėu eyleye sizi (101r7) eger şorasız anlardan ol va t ind r nil r kıur‘ n bel rdilesiz ‘afv eyledi anları andan (101r8) te ri yarlığayıcıdur ‘az ba evici deg l.

102 şordı anı bir kıavum sizden andan oldılar (101v1) a a k firler.

103 kılmadı te ri hi  deve kim ve ne da ı deve kim putlar un kıoyun kim ikiz (101v2) buğra deve kim vel kin anlar k fir oldılar yalan bağladılar te ri  zere yalan (101v3)  oğı anlar n a ılamazlar.

104 kıa an aydıldı anlara gel n andan ya a (101v4) ind rdi te ri peyg mberden ya a aytdılar kif yet  der bize ol kim buldu  anu   zere (101v5) atalarumuzu eger oldıysa da ı anaları anlar n bilmezler nesne  oğrı yol dutmazlar.

105 (101v6)  y anlar şak nu  nefsl r n zi ziy n deg rmezsiniz azdı  oğrı yol dutsa uz (101v7) te riden ya a d necek yerin z hep  aber v re size oldu uz işlersiz.

106  y (101v8) anlar  m n get rdiler şanu klığı ara uzda   zır oldu biri n ze  l m va tinde (102r1) vaşıyyet n ikid r in amlık sizden y  ayrıuk iki deg l sizden (102r2) eger siz y r yesiz yerde  re size muş bet  lmek (102r3) yığasız ol iki şon ra nam zdan and i eler te riye

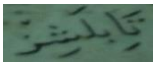
³⁴⁸ Yazmada

³⁴⁹ Yazmada

³⁵⁰ Yazmada

gümānlanasız (102r4) şatun almazlar anuñla dünyālık eger oldıysa hışımlık issi gizlemezüz
tanuqlığın teñrinüñ (102r5) biz andan yazuqlulardanuz.

107 eger biline ol iki haqlı oldılar anlarıñ üzere (102r6) iki yakınraqlar and içeler teñriye
bizüm andımız haqlurakdur andan ol ikinüñ (102r7) hadden geçmek biz andan zālimlerdenüz.

108 şol yakınraqdur getüreler (102r8) tanuqlığa yōnince haqqınca yā kōrkalar kim dōndürinile
andlar andlarından (102v1) şonra şaķınuñ teñri işidüñ teñri toğrı yol göstermez kavma
buyrukdan çıkıcılara.

109 (102v2) ol gün dēre teñri peygamberleri ayda ne nesne cevāb verinildinüz dünyāda aytdılar
yoqdur bilmegümüz bizüm sen (102v3) sensin gey bilici gāyibleri.

110 ol vaqt aytdı teñri ēy ‘isā meryem oğlı añ ni‘metümi (102v4) üzerüñe dağı anuñ üzerine
kuvvetlendürdüm seni cebra’ıl ile söylerdün ādemilere (102v5) beşik içinde otuz yaşında geçüb
öğretdük saña kitābı hıkmēt tevriti (102v6) incil endāzelerdün balçuqdan kuş şūreti gibi
dilegümile pes ürerdün anuñ içinde (102v7) olurdu kuş dilegümile sağ eylerdün gözsüz doğmuş
ala tenlüyi dilegümile çıkardun³⁵¹ (102v8) ölüleri dilegümile ol vaqt yığdum benī isrā’ıl senden
getürdün anları hüccetler (103r1) aytdı anlar kāfir oldılar anlar degül işbu illā cāzūlık bellü.

111 ol vaqt (103r2) ilhām eyledi havārilere kim imān getüreler baña peygamberüme aytdılar
inanduq (103r3) tanuq ol biz müsliṁānlaruz.

112 aytdı havāriler ēy ‘isā meryem oğlı (103r4) güci yēter mi çalabuñ kim indüre üzerümüze
hon gökden aytdı (103r5) şaķınuñ teñriden olduñuz ise mü’minler.

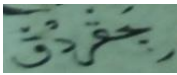
113 aytdılar dilerüz yiyeüz andan dölene (103r6) göñüllerümüz bayıq gercek söyledün bize
olavuz anuñ üzere tanuqlardan.

114 (103r7) aytdı ‘isā oğlı meryemün teñrüm çalabumuz indür bizüm üzerümüze hon gökden
(103r8) ola bizüm için bayram ilkingilerümüze şonrađılarumuz nişān senden rūzi ver bize sen
(103v1) yēgregisin rūzi vericilerün.

115 aytdı teñri ben indiriciven üzerünüze eger kāfir ola sizden bundan şonra³⁵² (103v2) sizden
ben ‘azāb eyleyem aña bir ‘azāb ‘azāb eylemeyem ancılayın hıçbir kimseye ‘ālemlerden.

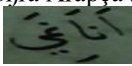
116 (103v3) aytdı teñri ‘isā meryem oğlı sen mi aytdun ādemilere tutun (103v4) beni anamı³⁵³
iki teñri ayruq teñriden aytdı arılığun olmadı benüm aydum (103v5) olmadı baña şābit eger
oldım ise aytdum bayıq bildün anı bilürsin benüm nefsumdedür (103v6) bilmezem ne kim
sendedür sen sensin gey bilici gāyibleri.

³⁵¹ Yazmada

³⁵² bundan şonra Arapça satır üstünde yazılı.

³⁵³ Yazmada

117 aytmadım³⁵⁴ (103v7) anlara illâ buyurdun aña tapun teñriye çalabuma çalabuñuza oldum anlaruñ üzere³⁵⁵ (103v8) tanuñ mâdem kim oldum anlaruñ içinde tamâm aldun³⁵⁶ beni aldun³⁵⁷ sen şaklayıcı anlaruñ üzere (104r1) sen her nesne üzere hâzırsın.

118 eger ‘azâb eylesesin anlara anlar kâfirler kullar (104r2) eger yarlıgayasın anları sen sensin beñdeşüz dürüst işlü.

119 aytdı teñri işbu gündür (104r3) aşşı eyler gerçekler gerçeklik anlaruñdur uçmaqlar añar (104r4) altından ırmaqlar ebedî kalıcılar iken anuñ içinde hemîşe hoşnûd oldı teñri anlardan hoşnûd oldılar (104r5) andan şol zafer bulmağdur ulu.

120 teñrinüñdür pâdişâhlığı gökleruñ yêrûñ (104r6) anlar kim içindedür ol her nesne üzere güci yêter.

6. Sûretü'l-En‘âm

(104r7) [allâh adıyla rûzi vèren rahmet kılıcı]

1 (104r8) ögmeklik teñrinüñdür ol kim yaratdı gökleri dahı yeri kıldı qarajulıqları (104v1) aydınlığı andan anlar kâfir oldılar çalaplarına berâber eylerler.

2 ol oldur yaratdı sizi (104v2) balçıqdan andan hüküm eyledi bir müddet bir müddet adanılmışdur katında anuñ andan siz gümânlanursız.

3 (104v3) oldur teñri göklerde yêrde bilür gizlünüzü âşikârıñuzu (104v4) bilür anı kim kazanursız.

4 gelmedi anlara hîç nişân nişânlardan çalaplarıñuñ (104v5) illâ oldılar andan yüz dönderdiler

5 bayıq yalan tutdılar haqqı geldi anlara şonra (104v6) gele anlara haberleri oldılar anı yanşularlar.

6 ey görmediler mi nice helâk eyledük (104v7) ilerü anlardan bir bölük zamân kavmı yêrlendürdük anları yêrde ol ne³⁵⁸ kim yêrlendürmedük size (104v8) veribidük yağmurı anlaruñ üzere birbiri ardınca eyledük ırmaqları añar (105r1) altından helâk eyledük anları yazuqlarıyla yaratduñ anlardan şonra (105r2) bir bölük ayruqlar.

7 indürseyidük senüñ üzere yazılmış kağıdda yokayalar aña elleriyle (105r3) aydayıdı anlar kâfir oldılar degül işbu câzûlık bellü.

³⁵⁴ Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

³⁵⁵ *anlaruñ üzere* Arapça satır üstünde yazılı.

³⁵⁶ Yazmada

³⁵⁷ Yazmada

³⁵⁸ Yazmada

8 aytdılar niçün (105r4) indürilmedi anuñ üzere ferişte eger indürseyidük vâcib olaydı iş mühlet verinilmeyelerdi.

9 (105r5) eyledük anı ferişte eyleyedük anı er qarışdurayduñ anlaruñ üzere qarışdururlar.

10 (105r6) bayıķ yañşulandı peygamberler senden ilerü indi belâ³⁵⁹ anlara yañşuladılar peygamberleri (105r7) anuñ cezâsı kim oldıladı aña yañşularlar.

11 ayt yürüñ yêrde andan baķuñ nite (105r8) oldı şonı yalan dutıcılar.

12 ayt kimüñdür göklerdeñdür yêrde ayt teñrinüñdür (105v1) vâcib eyledi kendü üzere raķmeti dère³⁶⁰ sizi kıyâmet güninden yaña gümân yokdur³⁶¹ anuñ içinde anlar (105v2) ziyân eylediler nefslerine anlar imân getürmezler.

13 anuñdur dölendi gecemde gündüzde (105v3) ol eşidicidür bilicidür.

14 ayt ayruķ teñriden dutayım mı döst yaradıcı gökleri yeri (105v4) ol rûzi vêrür rûzi verinilmez ayt ben buyurdum olam ilk kimse kim müslimân oldı (105v5) olmağıl sen teñriye iki diyenlerden.

15 ayt ben qorķarın ‘âşî olursam çalabuma (105v6) ‘azâbdan günün ulu.

16 döndüreler ise andan ol gün raķmet eyledi aña şol (105v7) qurtulmaķdur bellü.

17 eger êrer ise saña teñri ziyân çıkarıcı anı illâ ol (105v8) eger êrer ise saña ħayr ol her nesne üzere güci yêter.

18 ol gâlibdür üzere (106r1) kullarınuñ ol dürüst işlödür bilürdür işleri.

19 ayt³⁶² ne nesne uluraķdur řanuķlıķdan yaña teñri řanuķdur (106r2) benüm aramda sizün arañuzda³⁶³ vaħy olundu baña işbu qur’ân tâ qorķıdam³⁶⁴ sizi anuñla degdi aña siz (106r3) řanuķluğ mu vêrürsiz teñri bile vardur teñri ayruķ ayt řanuķlıķ vêrmeziz degül ol (106r4) teñri bir ben bî-zârvan teñriye iki dêrsiz.

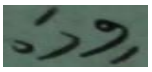
20 anlar vêrdük anlara kitâb (106r5) bilürler anı nitekim bilürler peygamberi oğlanların anlar ziyân eylediler kendülerine anlar (106r6) imân getürmezler.

21 kimdür zâlimraķ yalan bağladı teñriye yalan yalan dutdı (106r7) âyetlerin bayıķ qurtulmaya zâlimler.

³⁵⁹ Yazmada

³⁶⁰ Yazmada

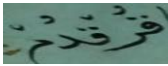
³⁶¹ *gümân yokdur* Arapça satır üstünde yazılı.

³⁶² Arapça satır üstünde yazılı.

³⁶³ Yazmada

³⁶⁴ Yazmada

22 ol gün kim kıparavuz anları hep andan (106r8) aydavuz anlara ortak³⁶⁵ eylediler kıandadur ortaklarıñuz³⁶⁶ anlar olduñuzdı güman eylersiz.

23 (106v1) andan olmadı şınamağı anlarıñ kim aytdılar teñri çalabumuz olmaduk biz ortak eyleyiciler.

24 bak (106v2) nite yalan söyledüler kendüleri üzerine gâyib oldu anlardan oldılardı yalan bağlarlar.

25 (106v3) anlardan oldur kim kıulaķ dutar senden yaña eyledük göñülleri üzere örtüler kim (106v4) anlamayalar kıulaķları içinde ağırlık eger göreler dükeli nişānı imān getürmeyeler (106v5) aña tā kıaçan geldiler saña dartışalar senünle ayda anlar kāfir oldılar degül³⁶⁷ (106v6) işbu illā meger meşelleri ilergülerün.

26 anlar yıgarlar andan ırak oldılar (106v7) andan helāk eylemezler illā kendülerün bilmezler 27 eger görseñ (106v8) tıurunıldılar od üzere aydalar ey keşke biz gerü döndirinileydük yalan dutmayayıduk³⁶⁸ nişānlarıñ (107r1) çalabumuzıñ olayduk mü' minlerden.

28 belki āşikāre oldu anlara oldıardı gizlü ilerüden (107r2) döndirineler dönelerdi yığlındılar andan bayık yalan söyleyicilerdür.

29 aytdılar degül³⁶⁹ ol (107r3) illā meger yaķın dirliğümüz degülüz biz kıparınılmışlar.

30 göresin tıurunıldılar (107r4) çalaplarına aytdı degül mi işbu kıyāmet toğru evet çalabumuz haķķı için pes tıaduñ³⁷⁰ 'azābı (107r5) olduñuzdı kāfir olursız.

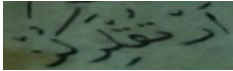
31 ziyānlu oldılar anlar yalan dutdılar görmegi teñri tā geldi anlara (107r6) kıyāmet āñsuzda aytdılar bizüm hasretimüz anıñ üzere taķşirlik eyledük dünyā içinde anlar getürürler (107r7) yazuķların arķaları üzere ne yavuz ol kim getürürler.

32 degül³⁷¹ yaķın dirlik (107r8) illā oyun lehv sarāyı şoñrağı yeğrekdür anlar şaķınurlar anlamaz mısız³⁷².

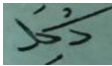
³⁶⁵ Yazmada

³⁶⁶ Yazmada

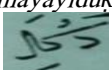

³⁶⁷ Yazmada

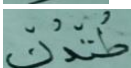

³⁶⁸ *yalan dutmayayıduk* Arapça satır üstünde yazılı.

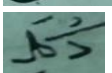
³⁶⁹ Yazmada

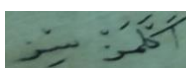
³⁷⁰ Yazmada

³⁷¹ Yazmada

³⁷² Soru anlamı olmalı, yazmada

33 (107v1) bilürüz kayğulandura sizi ol kim aydurlar anlar yalan dutmazlar seni velikin zālīmler (107v2) āyetlerine teñrinün inkār ederler.

34 bayık yalan dutınıldı peygamberler senden ilerü şabır eylediler (107v3) anuñ üzere yalan dutınıldılar incidinildiler tā geldi anlar arқа vèrmegümüz degşürücü kelimelerini teñrinün (107v4) geldi saña haberinden mürsel peygamberlerün.

35 eger ola ulu gelür ise senün üzere (107v5) yüz döndürmegi anlaruñ gücün yéterse isteyessin in delügin yer içinde yā nerdübān (107v6) göge getüresin anlara bir āyet dileyledi teñri dèredi anları toğrı yol üzere olmağıl (107v7) sen cahillerden.

36 bayık uy vèrür anlar işidürler (107v8) ölüler kıpıra anları teñri aña dönileler.

37 aytdılar niçün indürinilmedi anuñ üzere (108r1) bir nişān çalabından bayık teñri kādirdür anuñ üzere indüre bir nişān velikin (108r2) çok anlaruñ bilmezler.

38 degül³⁷³ hīç deprenür cānavar yèrde degül³⁷⁴ hīç kuş uçar (108r3) iki kanadıyla illā bölüklerdür sizün beñdeşlerünüz terk eylemedük³⁷⁵ levh-i mahfūz içinde bir şeyden (108r4) andan çalaplarından yaña kıparınalar.

39 anlar kim yalan dutdılar āyetlerümüzü şağırlardur (108r5) dilsüzlerdür karanlık içinde her kim dilerse teñri azdurur anı her kim dilerse eyleye anı (108r6) yol üzere toğrı.

40 ayt haber vèrdün baña gelse size ‘azāb teñrinün yā gelürse size (108r7) kıyāmet teñriden ayruğu mı okursız olursanız gerçek söyleyiciler.

41 belki anı okursız (108r8) giderür okursız andan yaña dilerse unıdursız ortak eylesiz.

42 (108v1) bayık veribidük ümmetlerinden yaña senden ilerü dutduķ anları kıatılığıla şayrılığıla (108v2) anuñçun anlar yavzağıralar.

43 niçün geldi anlara ‘azābumuz boyun vèrmediler velikin (108v3) kıatı oldı göñülleri bezedi anlara şeytān oldılar işlerler.

44 ol vaķt kim unutdılar (108v4) öğütlendiler anuñla açduķ anlaruñ üzere kıapuların her nesnenün tā ol vaķt şād oldılar (108v5) aña kim verinildiler dutduķ anları āñsuzda anlar ümīdsüzlerdür.

45 kesildi şonı kıavmuñ (108v6) anlar zūlüm eylediler ögmeklik teñrinüñdür çalabısı ‘ālemlerün.

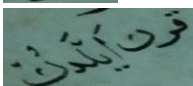
³⁷³ Yazmada

³⁷⁴ Yazmada

³⁷⁵ Yazmada

46 ayt haber verün³⁷⁶ eger duta (108v7) teñri kulaqlarunuzu gözlerünüzü mühür ura göñüllerünüz üzere kimdür teñri teñriden getüre size (108v8) anı baķ nite döndürürüz bellü nişānları andan anlar yüz döndürürler.

47 ayt (109r1) haber verün³⁷⁷ baņa gelür ise size ‘azāb teñrinün āņsuzda yā āşikāre helāk olunmaya illā (109r2) zālim kavumlar.

48 veribimezüz peygamberleri illā muştılayıcılar kōrkıdıcılar (109r3) imān getürdi eyü işledi yokdur kōrķu anlarun üzere anlar kayğuralar³⁷⁸.

49 anlardur kim (109r4) yalan dutdılar āyetlerümüzi yokāna anlara ‘azāb andan ötrü oldılar fısk eylerler.

50 ayt (109r5) aytmazın size benüm katumda hazinelele teñrinün bilmezın gaybı aytmazın size (109r6) ben ferişteven uymazın illā vahy olunur baņa ayt berāber midür gözsüz (109r7) gözlü endiše eylemez misiz.

51 kōrkut anuñla anları kōrķarlar kim (109r8) kōparınılır çalaplarından yaņa yokdur anlarun andan ayruķ yārī verici şefā‘at eyleyici (109v1) anuñcun anlar şaķınalar.

52 kōvma anlar taparlar çalaplarına erte gece (109v2) dilerler rızāsın anuñ senün üzere hisābından anlarun nesne degül hisābuñdan (109v3) senün anlarun üzere nesne kōvarsañ³⁷⁹ anları olasın zālimlerden.

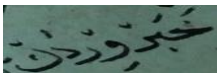
53 (109v4) ancılayın şınaduk³⁸⁰ bir nicelerin bir niceyile tā ayıdalar şunlar midür minnet eyledi teñri anlar (109v5) bizüm aramızda degül mi teñri bilürerek şükür eyleyicileri.

54 kaçan gele saņa anlar imān getürdiler (109v6) āyetlerümüze ayt selām olsun üzerünüz yazdı çalabuñuz kendözi üzere rahmeti (109v7) bayıķ her kim işledi sizden yavuz iş bilmedin tevbe eyledi andan şonra eyü işledi (109v8) bayıķ ol yarlıgayıcıdur rahmet kılıcıdur.

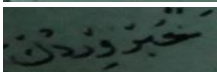
55 ancılayın ayırtlaruz āyetleri tā āşikāre ola (110r1) yolu yazuķ işleyicilerün.

56 ben gērü yığlındum tapam anlara taparsız teñriden (110r2) ayruķ uymayam sizün nefislerünüz dileklerine azdum ben eger uyarsa degülin³⁸¹ ben toğrı yol dutıcılardan.

³⁷⁶ Yazmada

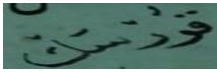
³⁷⁷ Yazmada

³⁷⁸ Yazmada

³⁷⁹ Yazmada

³⁸⁰ Yazmada

³⁸¹ Yazmada

57 (110r3) ayt ben hüccet üzereven çalabumdan yalan dutduğuz anı degül benüm katumda ol kim iversiz aña (110r4) degül hüküm tenrinündür hüküm eyler haqqı ol yègrekdür hüküm eyleyicilerün.

58 ayt eger (110r5) benüm katumdayımışsa ol kim iversiz hüküm olınaydı iş benüm aramda sizün aranuzda tenri bilürekdür (110r6) zālimleri.

59 katındadır anuñ kilidi dilleri ğaybuñ bilmez anı illā ol bilür (110r7) yèrdedür denizdedür düşmez hiç yaprağ illā bilür anı hiç dāne (110r8) karañulıqlarda yerün degül yaş dükeli hiç kuru illā kitābındadır (110v1) bellü.

60 ol oldur alur cānuñuzı sizden gece bilür ne kim kazandunuz gündüz (110v2) andan gerü dērer sizi anuñ içinde³⁸² tamām olına bir müddet adanılmış andan yaña dōnecek yer haber vēre size (110v3) olduñuzdı işlersiz³⁸³.

61 oldur qahr eyleyici üzere kullarınun veribir sizün üzere (110v4) şaklayıcılar tā kaçan gele birinže ölüm cānın ala anuñ peygamberlerimiz anlar taqşırılık eylemezler (110v5) aña.

62 andan gerü döndiriniür tenriden yaña işlerin başarıcı tenridür anuñdur hüküm ol tizrekür (110v6) hisāb eyleyicilerün.

63 ayt kırtarur sizi karañulıĝından yerün denizün okursız anı (110v7) yavzaĝırmaĝıla gizlü kırtarasın bizi uşbundan olavuz biz şükür eyleyicilerden.

64 (110v8) ayt tenri kırtarur sizi andan her qayĝudan andan siz şirk eylesiz.

65 (111r1) ayt ol güci yēter anuñ üzere veribiye sizün üzere ‘azābı üstünüzden yā ünile yā yelile yā taşıla yā pādīşāhıla yā yağmur yağmaĝıla veyā (111r2) altından ayaklarıñuzun yā qarūşdura sizi bölüklerle tadura bir niceñüz bir nice çalışın (111r3) bağ nite dönderür beyān eylerüz āyetleri anuñçun anılayasız.

66 tutdı anı (111r4) qavmuñ ol haqdur ayt degülin³⁸⁴ sizün üzere iş sürüci.

67 her haberün (111r5) yeri var tiz bilesiz.

68 kaçan görseñ anlar girürler (111r6) āyetlerümüz içinde yüz döndür anlardan tā gireler söz içine andan ayruğ eger (111r7) unutturırsa saña şeytān oturma sonra anmağdan qavmıla zālimler.

69 (111r8) degil anlarıñ üzere şakınurlar hisāblarından nesne velikin anıdurmağdur (111v1) anuñçun şakınurlar.

³⁸² anuñ içinde Arapça satır üstünde yazılı.

³⁸³ Yazmada

³⁸⁴ Yazmada

70 k̄o anlar t̄utdılar d̄inlerin oyun lehv aldadı anları (111v2) yak̄ın dirlik an̄dur anuḡla helāk olmaḡa k̄onıla nef̄s andan ötri k̄azandı yok̄dur anuḡ (111v3) ayruḡ teḡriden arḡa verici ṣefā‘at k̄ılıcı bellü eyler ise d̄ükeli³⁸⁵ yolu alınmaya (111v4) andan ṣunlar anlardur helāk olmaḡa k̄onıldılar andan ötri k̄azandılar anlaruḡdur içesi nesne ıssı ṣudan (111v5) ‘azāb aḡrıcı oldılar k̄üf̄ür eylerler.

71 ayt t̄apalum m̄i³⁸⁶ ayruḡa teḡriden (111v6) aṣṣı degürmez bize ziyān degürmez bize döndürinelüm ökçelerümüz üzere ṣonra t̄oḡrı yol göster bize teḡrı (111v7) ancılayın azdurdı anı ṣeytānlar ȳerde yazılarda ḡayrān iken anuḡdur yārenler ok̄ur anı (111v8) t̄oḡrı yoldan yaḡa gel bize ayt t̄oḡrı yol teḡrinuḡ oldur t̄oḡrı yol buyrıldıḡ biz tā boyun vērevüz (112r1) ‘ālemler çalabısına.

72 t̄uruḡ namāzı ṣaḡınuḡ teḡriden oldur kim andan yaḡa (112r2) k̄oparımlasız.

73 ol oldur yaratdı gökleri ȳeri ḡaḡḡıçun (112r3) ol gün ayda ol ola sözi anuḡ t̄oḡrıdur anuḡdur pādīṣāhlık ol gün kim ola (112r4) ṣūr içine bilicidür ḡaybı ḡāzrı ol d̄ürüst işlidür bilürler.

74 ol vaḡt aytdı (112r5) ibrahīm atasına āzere dutar mısın putları teḡriler ben görürin seni k̄avmuḡı (112r6) azḡunlık içinde bellü.

75 ancılayın gösterür ibrahīme pādīṣāhlıḡını gökleriḡ (112r7) ȳerüḡ ola gümānsuzlardan.

76 ol vaḡt ördi³⁸⁷ k̄araḡulıḡıla gece (112r8) gördi bir ıldızı aytdı işbudur çalabum ol vaḡt t̄ulundı aytdı sevmezin t̄ulunucıları.

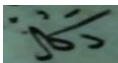
77 (112v1) ol vaḡt gördi ayı t̄oḡmıṣ işbudur çalabum t̄ulundı eger yol göstermese baḡa çalabum (112v2) oldum ben k̄avumlardan azḡunlar.

78 ol vaḡt gördi günü t̄oḡmıṣ aytdı işbudur (112v3) çalabum işbu uluraḡdur ol vaḡt t̄ulundı ēy k̄avmum ben bī-zārvan ortak eylersiz.

79 ben (112v4) yüz t̄utdum yüzümi aḡa yaratdı gökleri ȳeri müslimān iken degülin³⁸⁸ ben (112v5) müşriklerden.

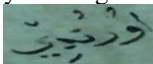
80 t̄artıṣdılar anuḡla k̄avmı aytdı t̄artıṣur mısız³⁸⁹ teḡriye yol gösterdi baḡa (112v6) k̄orḡmazın ortak eylersiz aḡa kim dileye nesne k̄apladı çalabum (112v7) her nesneyi bilmekden yaḡa öḡütlemes misiz.

³⁸⁵ Yazmada

³⁸⁶ Yazmada yazılı değildir. Anlam gereḡi metne eklenmiştir.

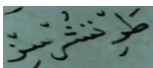
³⁸⁷ Yazmada

³⁸⁸ Yazmada

³⁸⁹ Yazmada

81 nite k rkam ortak eyled n z k rkmaz (112v8) mısız siz ortak eyled n z te riye ind rmedi  zer n ze h ccet k nkısı (113r1) iki b l k h klura dur im nlige oldu nuzsa bil rsiz.

82 anlar im n get rdiler karı durmadılar (113r2) im nların zulmıla  irkile  unlar anlar ndur im nlik anlar t ğrı yol dutıcılardur.

83  ol (113r3) h ccet m zd r v rd k anı ibr h me kavmı  zere y celd r z dereceleri diler z  alabu  (113r4) d r st i l d r bilicidir.

84 bağı ladu  a a i    ı ya      d kelin t ğrı yol g sterd k n  a t ğrı yol g sterd k (113r5) iler den o lanlarından anu  d v d s leym n  yy b y suf m s ya (113r6) har n ancılayın yanud³⁹⁰ verir z eyl k eyleyenlere.

85 zekeriyy yı yahy yı     ı (113r7) ily sa d keli   lih erdend r.

86 ism  il yesa a y nus (113r8) l  t d kelin artu  eyled k   lem  zere.

87 atalarından o lanlarından³⁹¹ karında larından (113v1)  y rd k anları t ğrı yol g sterd k anlara yolından ya a t ğru.

88  ol t ğrı yoldur te rin   yol g ster r³⁹² (113v2) anu la a a diler kullarından eger  irk eyleselerdi b  t l oldu anlardan oldıladı i lerler.

89 (113v3)  unlar anlardur v rd k anlara kit b  ilmi peyg mberliğı eger k fir olursa a a (113v4) i  unlar bayı   aldu  a a bir kavmu deg ller a a k firler.

90  unlar anlardur (113v5) t ğrı yol g ster r te ri anlar   yolına uy ıl ayt dilemezin size anu   zere  ur  n  kir  degil ol (113v6) ill   g t   lemler i  n.

91 olmadılar te ri ululuğı h   ınca aytdılar ind rmedi (113v7) te ri  dem  zere hi  nesne ayt ind rdi kit b ol get rdi anı m s  (113v8) aydınlı  iken t ğrı yol iken  dem ler i  n eylesiz anı kağıddan g ster r size anı gizlersiz (114r1)  ok  ğrenild n z bilmed n zdi siz ataları uzı ayt te ri andan  o anları (114r2) girmekler i ine oynarlar iken.

92 i bu kit bdur ind rd k anı m b rekd r (114r3) ger ek dutıcıdur anı kim alayındadır k rkudasın y  mu ammed mekkeyi anı kim y resinded r anlar (114r4) inanurlar   hirete inanurlar a a  ur  na anlar nam zları  zere  aklı  eyleler.

93 (114r5) kimd r   limra  yalan ba ladı te riye yalan aytdı olundı ba a vahy olunmadı (114r6) andan ya a nesne aytdı t z ind rev z ancılayın ind rdi te ri g ririse    limler (114r7)  atılığında  l m   ferı teler d  eyiciler ellerin  ı aru  nefsl r   z (114r8) bug n³⁹³ cez 

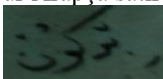
³⁹⁰ Yazmada

³⁹¹ Arap asıyla birlikte sol kenarda yazılı.

³⁹² *yol g ster r* Arap a satır  st nde yazılı.

³⁹³ Yazmada

verinilesiz ‘azābın hōrlıgun andan ötrü aydasız olduğuz idi teñri üzere haqdan (114v1) ayruk olduğuzdı āyetlerinden anuñ boyun vërmezlik eylersiz.

94 bayık geldünüz bize yalnız nite (114v2) yaratduñ sizi ilerü kez qoduñuz³⁹⁴ anı kim vërdük size arqalaruñuz üzerinde dañı (114v3) görmezüz sizünle şefā‘atçilerünüzü anlar şanduñuz anlar³⁹⁵ sizden ortaklardur kesildi päre päre oldı (114v4) arañuzda azdı gitdi sizden olduğuz şanursız.

95 teñri yararıdır³⁹⁶ dāneyi (114v5) çekirdegi çıkarur diriye³⁹⁷ ölüden çıkarur ölüyi diriden şol (114v6) teñrinüñdür nite döndürinilürsiz.

96 yararıdır³⁹⁸ şubñı eyledi geceyi dölenesi³⁹⁹ nesne (114v7) günü ayı hisāb eylemek şol endāze beñdeşüzün bilici.

97 ol (114v8) oldur kıldı size ılduzları tā toğrı yol dutasız anuñla qarañlıqlarında yazınuñ denizün bayık (115r1) bellü eyledük nişānları qavmı bilürler.

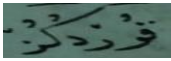
98 ol oldur yaratdı sizi bir nefesden (115r2) ādemden qarār dutacañ yër kopacañ yër bayık bellü eyledük nişānları qavma bilürler.

99 (115r3) ol oldur indürdi gökden şuyı çıkarduk anuñla bitmegin her nesnenün (115r4) çıkarduk andan yeşil çıkaruruz andan dāne birbiri üzere bitmiş hūrmā ağacından (115r5) çiçeginden şalkımlar yaqın bostānlar üzümlerden zeytūn (115r6) nar beñdeş degül⁴⁰⁰ beñdeş baquñ yemişine ol vaqt yemiş eyledi irmegin bayık (115r7) şunun içinde nişānlardur qavma inanurlar.

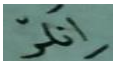
100 kıldılar teñriye ortaklar (115r8) şeytānları yaratdı anları yalan baqladılar anuñcuñ oğlanlar kızlar bilmeksüz arulıgıdır anuñ (115v1) yüceldi andan şıfat eylerler.

101 yaradıcı gökleri yeri nite ola (115v2) anuñ oğlanı olmadı anuñ ‘avratı yaratdı her nesneyi ol her (115v3) nesneyi bilicidir.

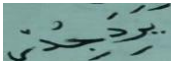
³⁹⁴ Yazmada

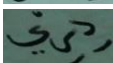
³⁹⁵ Yazmada

³⁹⁶ Yazmada

³⁹⁷ Yazmada

³⁹⁸ Yazmada

³⁹⁹ Yazmada

⁴⁰⁰ beñdeş degül Arapçasıyla birlikte sol kenarda yazılı.

102 oldur teñri çalabuñuz yokdur⁴⁰¹ teñri ol yaradıcı her nesne (115v4) tapuñ aña ol her nesne üzere iş sürücidür.

103 érmez aña gözler (115v5) ol érer qaplayu gözler ol eyü işlödür bilürdür.

104 geldi size (115v6) hücetler çalabuñuzdan gördi kendözi içündür her kim görmeye kendözi üzeredür (115v7) degülin⁴⁰² ben üzerünüze şaklayıcı.

105 ancılayın beyān eylerüz āyetleri tā aydurlar (115v8) okuduk öğrendük beyān eyleyevüz anı kavma bilürler.

106 uy olundı senden yaña çalabuñdan (116r1) yokdur teñri ol yüz dönder müşriklerden.

107 eger dileseydi teñri şirk getürmeyelerdi (116r2) eylemedük seni anlaruñ üzere şaklayıcı degül sensin anlaruñ üzere iş sürücü.

108 (116r3) sögmeñ anlar taparlar ayruq teñriden sögerler teñriye zulmiken (116r4) bilmeksüz ancılayın bezedük her ümmete ‘amelin anlaruñ çalaplarından yañadur (116r5) dönecek yerleri haber vère oldılar işlerler.

109 and içdiler teñriye berkiregin (116r6) andlarinuñ eger gelürise anlara nişān inanalar aña ayt nişānları teñri qatındadur (116r7) nesne bildürür size ol gele inanmazlar.

110 döndürürüz göñüllerin (116r8) gözlerin nite imān getürmediler aña ilerü kez koyavuz anları azğunlıklar içinde (116v1) sergerdān olalar.

111 eger biz indürmişmişmiş feriştelere söylemiş ölüler dermişmişsevüz (116v2) anlaruñ üzere nesneyi bölükler yüze yüz⁴⁰³ olmayalardı imān getüreler dileye teñri velikin (116v3) çoğı anlaruñ bilmezler.

112 ancılayın eyledük her peygamber düşman şeytānları (116v4) ādemileruñ perrileruñ gizlü söyler bir nicesi bir nicesine bezenmiş sözüñ (116v5) aldamaq için dileseydi çalabuñ işlemeyelerdi anı qo anları anı kim yalan bağladılar.

113 (116v6) meyl eyleye andan yaña göñülleri anlaruñ inanmazlar āhirete tā rāzı olalar kazanalar yazuqlar (116v7) anlar kazanıcılardur.

114 ayruq mı teñriden isteyeyin hükm eyleyici ol oldur indürdi (116v8) size kitāb beyān olunmış anlar vèrdük anlara kitāb bilürler ol (117r1) indürilmişdür çalabuñdan haqqıla olmañ gümānlulardan.

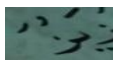
⁴⁰¹ Yazmada

⁴⁰² Yazmada

⁴⁰³ Anlam gereği yalın hâlde olmalı, yazmada

115 tamām oldu (117r2) sözi çalabuñuz toğrılık iken ‘adil iken yokdur döndürici sözlerin ol eşidicidür bilicidür.

116 (117r3) boyun vèresin çoğına yerdeginün azduralar seni yolından teñrinün (117r4) uymazlar kâfirler gümāna degül anlar yalan söylerler.

117 çalabuñ ol bilürürekdür (117r5) azdı yolından ol bilürürekdür toğrı yol dutıcıları.

118 yeñ andan añıldı⁴⁰⁴ (117r6) teñri adı anuñ üzere olası ayetlerine inanıcılar.

119 nedür sizün yemezsiniz (117r7) andan añıldı⁴⁰⁵ teñri adı anuñ üzere beyān olundu size harām oldu üzerünüze illā (117r8) geñsiz olunduñuz andan yaña çok tā azarlar⁴⁰⁶ nefsleri dilekleriyle bilmeksüzin (117v1) çalabuñ ol bilür haddenden geçicileri.

120 koñ aşikāresin yazuğun gizlün (117v2) anlaruñ kazanurlar yazuğı cezā verineler oldılar kazanurlar.

121 (117v3) yemeñ andan kim añılmadı adı teñrinün anuñ üzere ol ma‘şiyetdür bayık (117v4) şeytānlar gizleyü söylerler dōstlarına tā tartışalar sizünle mu‘ti olursañuz (117v5) siz müşriklersiz.

122 ol kim oldu ölü kâfir diriltdük anı eyledük aña aydınlık (117v6) yürür anuñla ādemiler içinde ancılayındur beñzeri anuñ karanlıklar içinde degül çıkıcı (117v7) andan ancılayın bezenildi kâfirlere ol kim oldılar işlerler.

123 ancılayın (117v8) eyledük her bir küyda ulular yazukluları anuñ yavuz şanalar anuñ içinde yavuz şanmazlar (118r1) illā kendüleri bilmezler.

124 kaçan geldi anlara āyet aytdılar inanmayavuz (118r2) tā verinilevüz ancılayın verinildi teñri peygamberlerine teñri bilür ol yerde eyler (118r3) peygamberlğin dege anlara yazuk işlediler hōrlık teñri katında ‘azāb (118r4) katı andan oldılar yavuz şanarlar.

125 her kim dilerse teñri toğrı yol göstere aña yara aç (118r5) gögsini müslimānlık için her kim dilerse azdura anı eyleye tar gögsini yavlağ tar (118r6) yavlağ tar hemān yukarı çıkar göge ancılayın eyler teñri ‘azābı yā şeytānı (118r7) anlaruñ üzere inanmazlar.

126 işbu yoludur çalabuñuz toğrıyiken bayık (118r8) beyān eyledük āyetleri kavma ögüt dutarlar.

127 anlaruñdur selāmet sarāyı katında (118v1) çalaplarınuñ ol iş issidür andan oldılar işlerler.

⁴⁰⁴ Yazmada

⁴⁰⁵ Yazmada

⁴⁰⁶ Yazmada

128 ol gün kim dērevüz anları (118v2) hep ēy perri bölügi çok eyledünüz ādemīlerden azdurmağıla aytdı dōstları anları şeytānlardur (118v3) ādemīlerden ēy çalabumuz gönendi bir niçemüz bir niçemüzle müddetümüz müddetümüz ol kim (118v4) müddet eyledün bizüm için od duracağunuz yērdür ebedī kalıcılarken anuñ içinde ol kim diledi teñri bayık (118v5) çalabuñ dūrüst işlūdūr bilicidūr.

129 ancılayın üstün ellü eylerüz bir nicesi zālimlerün bir niçeye (118v6) oldılar kazanurlar.

130 ēy perri bölük ādemīnün gelmedi mi⁴⁰⁷ size (118v7) peygamberler sizden aydurlar sizün üzere āyetlerüm korkudurlar sizi görmekligünüzden gününüzü⁴⁰⁸ (118v8) işbu aytdılar tanuqluk vērdük kendözlerümüz üzere aldadı anları dirlik yakın tanuqlık verdiler (119r1) kendözleri üzere kim anlar oldılar kāfirler.

131 şol anuñçun olmadı (119r2) çalabuñ helāk eyleyici kūyları zulmıla anuñ kavmı gāfillerken.

132 dūkelinün (119r3) dēreceleri var anuñçun işlediler degül çalabuñ gāfil andan işlersiz.

133 çalabuñ (119r4) baydur rahmet issidūr ne kim dilerse gidere sizi yerinüze getüre (119r5) sizden şonra diler nitekim yaratdı⁴⁰⁹ sizi bir kavm oğlanlarından ayruqlar.

134 (119r6) ol kim va‘ dedilersiz gelicidūr degülsiz fevt⁴¹⁰ olıcılar.

135 ēy kavmum işleñ (119r7) yerinüz hālünüz üzere ben işleyiciven tiz bilesiz anı kim ola anuñ şonı sarāyuñ (119r8) bayık kurtulmaz zālimler.

136 eylediler teñri için yaratdı (119v1) ekinden yılkıllardan ülü aytdılar işbu teñrinüñdür şanmağıla anları işbu ortaqlarumuzundur (119v2) oldı ortaqlarınun degmez teñriye ol kim oldı teñrinün ol (119v3) ērer ortaqlarına ne yavuz oldı hüküm eylerler.

137 ancılayın bezendi (119v4) çoğa müşriklerden depelemek oğlanların ortaqları şeytānlar tā (119v5) helāk eyleyeler anları karışduralar anları üzere dīnlerin eger dileseyidi teñri işleyemeyelerdi қо anları (119v6) anuñla yalan bağlarlar.

138 aytdılar işbu yılkıllardur ekindür hārāmdur yemeye anı (119v7) illā kim diler şanmaqlarıyla yılkıllardur hārām olundı arķaları binmek yılkıllardur (119v8) aņmazlar adını teñrinün anuñ üzere yalan bağlamağdan anuñ üzere tiz⁴¹¹ cezā vēre (120r1) andan oldılar yalan bağladılar.

⁴⁰⁷ Yazmada yazılı değildir. Anlam gereği metne eklenmiştir.

⁴⁰⁸ Yazmada

⁴⁰⁹

⁴¹⁰ Yazmada

⁴¹¹ Yazmada

139 aytdılar ol kim qarınlarındadır işbu yılkıların (120r2) hâliş yalnız erkeklerimiz harām olunmuşdur ‘avratlarımıza eger oldısa (120r3) ölü anlar anuñ içinde ortaklardır cezā vère anlara şıfat eyledüklerin ol (120r4) dürüst işlüdür bilicidir.

140 ziyānlu oldılar anlar depelediler oğlanların beyünsüzlikden bilmeksüzün (120r5) harām eylediler rüzi verdi anlara teñri yalan bağlamaqdan ötrü teñri üzere azdılar (120r6) olmadılar toğrı yol dutıcılar.

141 ol oldur yaratdı bostānlar yère döşenmiş (120r7) ayağı üstinedür qavun gibi yā direk üzere alınmış üzüm çubuğı gibi hurmā ağacı gibi ekin dürlü dürlü yemişi anuñ zeytūn (120r8) enār birbirine beñdeş degül beñdeş yēñ yemişinden ol yemiş eyledi (120v1) vèrdüñ haqqın günü biçmegün had geçmeñ teñri sevmez had den geçenleri.

142 (120v2) yılkılarından⁴¹² götürüciler kiçi develer yēñ andan kim rüzi verdi size teñri uymağ (120v3) adımlarına⁴¹³ şeytānuñ ol size düşmandur bellü.

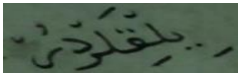
143 sekiz çiftler⁴¹⁴ (120v4) koyundan iki geçiden iki ayt iki erkek harām eyledi (120v5) yā iki dişi anı kim kapladı anı oğulcānları iki dişi haber vèrūñ baña bilmege (120v6) eger olasız gerçekler.

144 deveden iki dahı şığırdan iki ayt (120v7) iki erkek mi harām oldı iki dişi ol kim kapladı anı oğulcānları iki dişi (120v8) olduğuz mı tanuqlar ısmarladı size teñri işbunı zālimraqdur yalan bağladılar teñri üzere (121r1) yalan tā azdura ādemīleri bilmeksüz teñri yol göstermez⁴¹⁵ kavma zālimlerdür.

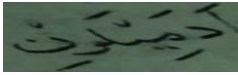
145 (121r2) ayt bulmazın anuñ içinde vahy olundı baña harām olunmuş yeyici üzere kim yer anı illā ola (121r3) ölü yā kan tøkülmüş yā eti toñuzun ol harāmdur ma‘şiyet (121r4) getirildi teñriden ayruq için geñsüz olunursa eylemeyici⁴¹⁶ iken had den geçirici iken çalabuñ yarlıgayıdır (121r5) rahmet kılıcıdır.

146 anların üzere cühüd oldılar harām eyledük her dırnaqluyı şığırdan (121r6) koyundan harām eyledük anların üzere yağlarını ol ikinüñ illā götürdi arqaları ol ikinüñ (121r7)

⁴¹² Yazmada

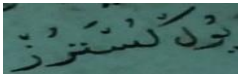
⁴¹³ Yazmada

⁴¹⁴ Yazmada

⁴¹⁵ Yazmada

⁴¹⁶ Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

bağursakları ol karışdı sünüğe şol cezā vërdük anları zulümlerinden ötrü biz (121r8) doğrılaruz haber vërdüğümüzde.

147 yalan dutarlarsa seni ayt çalabuñuz rahmet issidür gën (121v1) gëru yığlınmaz ‘azābı anuñ kavumdan yazuklular.

148 ayda anlar şirk eylediler (121v2) dileseydi teñri şirk eylemeyedük atalarımız harām eyleyedük nesne ancılayın (121v3) yalan dutdı anlar anlardan ilerü tā tātđılar⁴¹⁷ ‘azābumuzı ayt var mı sizün katuñuzda (121v4) hıç bilmek çıkarasız anı bizüm için uymazsız illā şanmağa degülsiz yalan söylersiz.

149 (121v5) ayt teñrinüñdür hüccet tamām eger dileseydi yol gösterdi size dükelin.

150 (121v6) ayt getirün⁴¹⁸ tanuklarıñuzı anlar tanuklık vëürler teñri harām eyledi işbunı (121v7) tanuklık vëürlerse tanuklık vërmeye anlarıñla uyma nefis dileklerine anlar kim yalan tıtdılar āyetlerümüzi (121v8) anlar inanmazlar āhirete anlar çalaplarına ortak eylerler.

151 ayt gelün (122r1) okuyam harām eyledi çalabuñuz sizün üzere ortak eylemeyesiz aña nesne ataya anaya (122r2) eylük eylen⁴¹⁹ depelemen oğlanlarıñuzı yoñsılığdan biz vëürüz rüzi size anlar (122r3) yakın gelmen zişt işler belürdi andan gizlendi depelemen nefsi (122r4) ol kim harām eyledi teñri haqqıla şol işmarladı size anı anuñçun anılayasız.

152 (122r5) yakın gelmen mālı yetıme illā anuñla ol görklürekdür tā ère resıdelik (122r6) tamām eylen ölçege terāzüyü ‘adlıle yüklenmezüz hıç nefse güci yëtdüğün (122r7) söylersenüz ‘adl eylen oldıysa hışımlık issi ‘ahdına teñrinün vefā eylen şol (122r8) işmarlandı size anı anuñçun siz ögüt dutasız yā añasız.

153 bayık işbu yolumdur toğrı iken (122v1) uyun aña uyma yollara ayıra sizi yolından teñrinün şol işmarladı size anı (122v2) anuñçun şaķınasız.

154 andan vërdük müsāya kitāb tevrıt tamāmlık için anuñ üzere (122v3) eylük eyledi beyān eylemegiçün nesneyi toğrı yol için rahmet için anuñçun anlar görmege çalaplarını (122v4) inanalar.

155 işbu kur’ān kitābdur indürdük anı mübārekdür uyun aña (122v5) şaķınuñ anuñçun siz rahmet kılınasız.

156 demeyesiz indürinildi kitāb iki (122v6) bölük üzere bizden ilerü olduğıdı okumağından gāfiller.

⁴¹⁷ Yazmada

⁴¹⁸ Yazmada

⁴¹⁹ Yazmada

157 aytmayasız (122v7) biz indürilseyidü⁴²⁰ bizüm üzerümüze kitāb olduk doğru tırcıracak anlardan bayık geldi size (122v8) hüccet çalabuñuzdan doğru yol rahmet kimdür zālīmrağ andan yalan tutdı (123r1) āyetlerine teñrinüñ yüz döndürdi andan cezā vèrevüz anlara yüz dönderürler āyetlerü- (123r2) müzden yavuzın ‘azābuñ oldılar yüz döndürürler.

158 güyerler mi güymezler mi illā (123r3) gele anlara ferīsteler cān almağa gele çalabuñ emri gele bir nice nişānlar çalabuñuzun (123r4) ol gün gele bir nice nişānlar çalabuñun aşşı eylemeye bir nefse imān getürdigi getürmedi (123r5) imān ilerüden kazanmadı imān içinde hayrı⁴²¹ tevbe ayt güyün biz güyücilerüz.

159 (123r6) anlar ayrıldılar dīnlerinden oldılar⁴²² bölükler⁴²³ degülsin⁴²⁴ anlardan nesne için işleri (123r7) teñriden yañadur haber vère anlara oldılar işlerler.

160 getürürse eyü iş anuñdur (123r8) on ancılayın getürürse yavuz iş cezā olunmaya illā beñzerin anlar (123v1) zulüm eylenmeyeler.

161 ayt biz yol gösterdi baña yoldan yaña doğru dīn doğru millet (123v2) ibrahīmün müslimānıken olmadı müşriklerden.

162 ayt bayık namāzum (123v3) kurbānum dirliğüm ölmegüm teñrinüñdür çalabısı ‘ālemlerün.

163 ortak⁴²⁵ yokdur anuñ (123v4) aña buyruldu ben ilkiven müslimānlaruñ.

164 ayt ayruğ mı teñriden isteyeyin çalap (123v5) ol çalabısıdur nesnenün kazanmaz dükeli nefis illā kendözi üzere götürmez⁴²⁶ (123v6) götürücü⁴²⁷ yükin yazuğın ayruğun andan çalabuñuzdan yaña dönecek yerinüz haber vère size ne kim (123v7) olduñuz idi anuñ içinde tartışırsız.

165 ol oldur kim eyledi sizi hālifeleri yerün (123v8) getürdi bir niceñüz üzere bir nicenünün derecātlar tā şınaya sizi nesne içinde vèrdügi size (124r1) bayık çalabuñ tiz ‘azābludur ol yarlıgayıcıdur rahmet kılıcıdur.

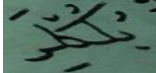
⁴²⁰ Yazmada

⁴²¹ Yazmada

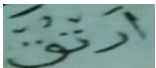
⁴²² Arapçasıyla birlikte sol kenarda yazılı.

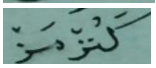
⁴²³ Yazmada

⁴²⁴ Yazmada

⁴²⁵ Yazmada

⁴²⁶ Yazmada

⁴²⁷ Yazmada

(124r2) 7. Sūretü'l-A'raf

(124r3) [allāh adıyla rūzi vèren rahmet kılıcı]

1 (124r4) ben teñri bilirin dahı bellü eylerin *ya'ni enallāhu ā'lām ve efdal*.⁴²⁸

2 kitābdur indürinildi saña olmasun gögsün içinde ıarlık andan (124r5) tā karkarsız anuñla aındurmakdur mü'minlere.

3 uyuy indirinildi sizden yaña çalabuñuzdan (124r6) uymañ andan ayruk iş sürücilere az aıarsız.

4 nice (124r7) kūy helāk eyledük anı geldi aña katılığumuz gece başmak lūt kavmı gibi anlar gündüz uyķısı uyıcıları iken.

5 (124r8) olmadı du'ası anlaruñ geldi 'azābumuz illā aytdılar biz olduğıdı zālimler.

6 (124v1) şoravuz anlara verinildi anlardan yaña şoravuz peygamberlere.

7 hikāyet eyleyevüz anlaruñ üzere (124v2) bilmegile olmaduk ğāyib olıcılar.

8 terāzūyla ıartmak ol gün haıkdur her kim ağır ola (124v3) terāzūları ıartılmışlar şunlar kurtılıcılarıdur.

9 her kim yeyni ola terāzūları (124v4) şunlar anlardur ziyān eylediler kendözlerine anuñıun oldılar āyetlerümüze zulm eylerler.

10 (124v5) bayık biz vèrdük size yèrde kıldık sizünçün anuñ içinde dirilesi nesneler az (124v6) şükür eylerler.

11 bayık yaratduk sizi andan şüretlendürduk sizi andan aytduk (124v7) feriştelere secde eyleñ ādem secde eylediler illā iblīs olmadı (124v8) secde eyleyicilerden.

12 ayt nesne yığdı seni kim secde eyleyesin buyurdum saña aytdı ben (125r1) yègregven andan yaratduñ beni otdan yaratduñ anı balçıkdan.

13 aytdı aşāğā in (125r2) andan olmaya saña kim kibir eyleyesin anuñ içinde çık sen hōrlardansın.

14 (125r3) aytdı iblīs mühlet vèr baña ol güne degin kim⁴²⁹ kıparınalar bizden.

15 sen mühlet verinilmişlerdensin.

16 aytdı iblīs andan (125r4) azdurduñ beni oturam anlaruñıun yoluñ ıoğırı.

17 andan gelem anlara (125r5) ileylerinden āhıret yolından gümānluduram arıalarından şağlarından⁴³⁰ şollarından bulmayasın çoğın anlaruñ (125r6) şükür eyleyiciler.⁴²⁸ “Şüphesiz Allah en iyi bilen ve en üstün olandır.”⁴²⁹ *ol güne degin kim* Arapça satırın üstünde yazılı.⁴³⁰ Arapçasıyla birlikte sol kenarda yazılı.

18 aytdı teñri çık andan ‘ayıblanmış sürülmüş her kim uyarsa saña anlardan (125r7) talduram tamuyı sizden dükelicükler.

19 ey âdem dölen sen çiftün (125r8) uçmağda yēn ol yēden diledünüz yakın gelmeñ işbu ağaca olasız (125v1) zālimlerden.

20 vesvese eyledi anlara şeytān tā aça ol ikiye anı kim örtünildi (125v2) ol ikiden ud yerlerinden aytdı iblīs yığmadı sizi iki çalabuñuz işbu ağaçdan illā (125v3) olmayasız iki ferişte olmayasız ebedī kalıcılardan.

21 and içdi ol ikiye ben siz ikiye (125v4) eyü dileyücülerdenven.

22 tama‘landurdi ol iki aldamağıla ol vaqt tutdı ol iki ağacı açıldı anlara (125v5) ud yerleri ol ikisinün turağdurdı ol iki ulaşdurdılar dikerler ol iki üzere yaprağından cennetün incir yaprağı kığırdı ol ikiye (125v6) çalapları yığmadum mı siz ikiye işbu ağaçdan aytdum siz ikiye bayık (125v7) şeytān siz ikiye düşmandur bellü.

23 aytdı ol iki çalabumuz zulüm eyledük kendözümüze eger (125v8) yarlıgamazsañ bizi rahmet kılmasañ bize oluruz ziyānlulardan.

24 aytdı aşığa inün (126r1) bir niceñüz bir niceye düşmandur sizündür yerde karar dutacak yer gönendürür (126r2) bir zamāna degin.

25 aytdı anuñ içinde dirilesiz anuñ içinde ölesiz anuñ içinde çıkarınılasız.

26 ey oğlanlar (126r3) âdemün indürdük üzerünüzē tōn örter⁴³¹ ud yerleriñüzī kıymetlü tōn tōnın (126r4) şakınmağun şol yēgrekdür âyetlerinden teñrinün anuñcun öğütleneler.

27 ey âdem âdem⁴³² oğlanları (126r5) aldamasun sizi şeytān nite çıkardı atañuzı uçmağdan çıkarur ol ikiden (126r6) tōnın ol ikinün göstere ol ikiye ud yerlerin ol görür sizi ol bölügi anuñ şūyı ol yēden kim (126r7) görmessiz anları biz kılduk şeytānları arka vericiler anlar inanmazlar.

28 kaçan (126r8) işlerler zişt iş aytdılar pulduk anuñ üzere atalarumuzu⁴³³ teñri buyurdı bize anı ayt (126v1) teñri buyurmaz zişt iş aydur mısız teñri üzere anı kim bilmezsiz.

29 ayt buyurdı çalabum (126v2) ‘adli yā tevḥīd tūruñ yüzleriñüzī bir namāz kılıcı yerde tūpuñ aña ihlāş eyleyicilerken aña (126v3) dīni nitekim öñdin başladı sizi dönersiz.

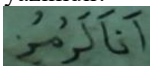
30 bir bölük toğrı yol gösterdi bir bölük vācib oldı anlarıñ üzere (126v4) azğunlık anlar tutdılar şeytānları dōstlar ayruk teñriden şanurlar kim⁴³⁴ (126v5) anlar toğrı yol dutıcılardur.

⁴³¹ Yazmada

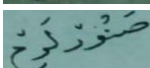

⁴³² Mükerrer yazımdır.

⁴³³ Yazmada

⁴³⁴ Yazmada

31  y  dem oğlanları dutu  bezeg n zi bir nam z kılacak y rde (126v6) y n i  n orandan ge  rme  ol sevmez orandan ge icileri.

32 ayt h r m eyledi (126v7) te ri bezegin ol kim  ıkaradı k lları i  n hel lleri rız dan ayt ol anlarındur (126v8)  m n get rdiler dirlik i inde yakın h   olmu  iken kıy met g ni ancılayın ayırtlaruz  yetleri (127r1) bir kavma bil rl r.

33 ayt h r m eyledi  alabum yaramaz i leri   ik red r andan (127r2) gizl  oldu yazu ı y  hamrı z l m eylemek y  kibri h ksuz ortak eyleyesiz te riye anı kim ind rmedi a a (127r3) h ccet aydasız te ri  zere bilmezsiz.

34 bir b l  n eceli vardur (127r4) geldi eceli anları ⁴³⁵ ger   almayalar bir s  ate iler  varmayalar.

35  y  dem (127r5) oğlanları eger gel rse size peyg mber sizden okurlar  zer  ze  yetler mi  akındı⁴³⁶ (127r6) ey  i ledi korku yokdur anları   zere anlar  ay uralar.

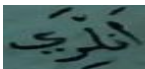
36 anlar yalan dutdılar (127r7)  yetler m zi ululandılar a a  unlar od issilerid r anlar anu  i inde ebed   alıcılardur.

37 (127r8) kimd r z limrak  andan yalan ba ladı te ri  zere yalan  az b yazılmı dur anlara y  r zi yalan dutdı  yetlerin  unlar (127v1)  re anlara  l si anları  kit bdan t  ol va t geldi anlara gele peyg mber m z (127v2) c n alur aytdılar  anı oldu uz idi  aparsız te riden ayru a aytdılar azdılar bizden (127v3)  anu lı  verdiler kend zleri  zere anlar oldıladı k firler.

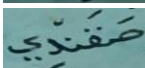
38 aytdı gir   (127v4) b l kler i ine kim ge diler sizden iler  perilerden  dem lerden od i ine nicekim (127v5) gire bir b l k la net eyleye i bu b l k t   a an kim eri diler birbirine anu  i inde hep aytdılar (127v6)  onraları uyundılar  nlerine serverlerini⁴³⁷  alabumuz  unlar azdurdılar bizi v r anlara iki anca oddan (127v7) aytdı d kelin iki ancadur velikin bilmezsiz⁴³⁸.

39 aytdı  n dingiler  onra ılara (127v8) olmadı sizi  zer  ze hi  artu lı   adu ⁴³⁹  az bı oldu uzdı  azanursız.

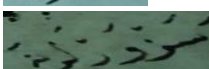
⁴³⁵ Yazmada

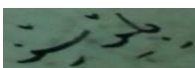
⁴³⁶ Yazmada

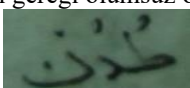
⁴³⁷ Yazmada

⁴³⁸ Fiil anlam gere i olumsuz olmalı, yazmada

⁴³⁹ Yazmada

40 (128r1) anlar yalan tıtdılar āyetlerümüzi boyun vèrmediler anlara açılmaya anlaruñçun kápuları (128r2) gögüñ girmeyeler uçmağa tā girince deve yurdısına ignenüñ ancılayın (128r3) cezā vèrürüz yazuqlulara.

41 anlaruñdur tıamudan döşek üstlerinden örtüler⁴⁴⁰ (128r4) ancılayın cezā vèrürüz zālamlere.

42 anlar imān getürdiler işlediler eyü işler (128r5) yükletmezüz hıç nefse güci yetdüğün şunlar isleridür uçmağın anlar anuñ içinde (128r6) ebedi kalıcılardur.

43 çıkarduk göğüsleri içindedür kine akar altlarından (128r7) ırmaqlar aytdılar ögmek⁴⁴¹ teñrinüñdür ol gösterdi bize işbuña olmaduğdı kim toğrı yol dutavuz (128r8) eger degülmişse yol gösterdi bize teñri bayık geldi peygamberleri çalabumuzın haķıla kığırınıldılar (128v1) kim şol uçmak mīrāş verinildiñüz şundan ötri olduñuzdı işlersiz.

44 kığırdı (128v2) isleri uçmağın od issilerine bayık bulduk va'de eyledi bize çalabumuz (128v3) gerçek bulduñuz mı siz anı kim va'de eyledi çalabuñuz gercek aytdılar eved kığırdı kığırdıcı (128v4) aralarında la'neti teñrinüñ zālimler üzere.

45 anlar yıgarlar (128v5) yolından teñrinüñ isterler anı egrilik anlar āhırete kāfirlerdür.

46 ol iki arasında perdedür (128v6) a'rāf üzere erenlerdür bilürler dükelin nişānıyıla anlar kığırdılar islerini (128v7) uçmağın selām olsun üzerüñüze girmediler aña anlar tama' eylerler.

47 kaçan (128v8) dönderinile gözleri anlaruñ islerinden yaña tıamunuñ aytdılar çalabumuz eyleme⁴⁴² bizi (129r1) kavmıla zālimler.

48 kığırdı isleri a'rāfuñ erenlere bilürler anları (129r2) nişānıla anlaruñ aytdılar aşşı eylemedi size dèrdüğüñüz olduñuzdı boyun vèrmezsiz imān getürmezsiz.

49 (129r3) işbunlar mıdur anlar and içdüñüz irürmeye anlara teñri rahmet girün uçmağa yokdur (129r4) korku üzerüñüze siz kayğurasız.

50 kığırdı issileri oduñ islerine (129r5) uçmağın döküñ⁴⁴³ üzerümüze şudan andan rūzi verdi size teñri aytdı teñri (129r6) harām eyledi ol iki kāfirler üzere.

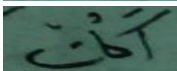
51 anlar tıtdılar dīnlerin oyun oyun (129r7) aldadı anları dirlik yakın bugün koyavuz anları unutdılar görmegi günlerin (129r8) işbu oldılar āyetlerümüze inkār eylediler.

52 bayık getürdük anlara kūr'ānı (129v1) seçdük bellü eyledük bilmek üzere toğrı yol iken rahmet iken bir kavma imān getürdiler.

⁴⁴⁰ Yazmada

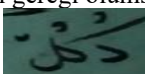
⁴⁴¹ Yazmada

⁴⁴² Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

⁴⁴³ Yazmada

53 güyerler mi kıyāmete (129v2) illā sonra olasıñ anuñ ol gün kim gele sonra olasıñ anuñ ayda anlar unuttılar anı bundan ilerü geldi (129v3) peygamberleri çalabumuzıñ haķıla hıç var mı bizüm içün şefā‘at eyleyicilerden şefā‘at eyleyeler bizüm içün gerü döndürünüz işleyevüz (129v4) andan ayruķ kim olduğıdı⁴⁴⁴ işlerüz ziyān eylediler kendözlerine azdı anlardan oldılar (129v5) yalan baēladılar.

54 çalabuñuz teñri oldur kim yarattı gökleri yeri (129v6) altı günler içinde andan eli üstün oldu ‘arş üzere örter⁴⁴⁵ geceyi gündüz ister anı (129v7) tiz ive güneşi yarattı ayı yarattı ılduzları yarattı boyun verici olunmışlarken buyrığına anuñdur (129v8) yaratmaķ buyruķ yüce oldu teñri çalabısı ‘ālemlerüñ.

55 anuñ çalabuñuzu yavzaēıru (130r1) gizlü ol sevmez ĥadden geçicileri.

56 fesād eylemeñ yerde sonra (130r2) eyü eylemeginden oķuñ anı korku iken tama‘ eyleriken rahmeti teñrinüñ yaķındur eylük eyleyicilere.

57 (130r3) ol oldur kim verir bize yēlleri taēılmışlarken altından rahmetinüñ tā getürdi (130r4) buludlar aēırlar sürdük anı bir el içine ölü indürdük anuñla şuyı çıkarduķ anuñla her (130r5) yemişlerden ancılayın çıkaruruz ölülerini anuñçun siz anasız.

58 el (130r6) aru çıkar otı anuñ buyruēıyla çalabısının ol kim arusız çıkamaz illā (130r7) zahmetile ancılayın dönderür āyetleri bir kavma şükür eylerler.

59 bayıķ (130r8) verdük nūhı kavmindan yaña aytdı ēy kavmum tapuñ teñriye yoķdur sizüñçün teñri (130v1) ayruķ ben korkarın üzerünüze ‘azābın ulu günüñ.

60 aytdı bir bölük serverler⁴⁴⁶ (130v2) kavmindan biz görürüz seni azēunluk içinde bellü.

61 aytdı kavmum yoķdur bende azēunluk (130v3) velikin peygamberven çalabısından ‘ālemlerüñ.

62 degürürin size peygamberlikların çalabuñ eyü diler (130v4) sizüñçün bilürin teñriden anı kim bilmezsiz.

63 tañladuñız mı geldi size öğüt (130v5) çalabuñuzdan bir er üzere sizden tā korkuda⁴⁴⁷ sizi şaķınasız anuñçun rahmet kılınasız.

64 (130v6) yalan dutdılar anı kurtarduķ anı anlar anuñlayıdı içinde ġarķ eyledi anlar (130v7) yalan tutdılar āyetlerümüzi anlar oldılar bir kavm göēüzler.

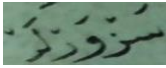
⁴⁴⁴ Yazmada

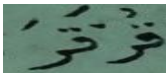
⁴⁴⁵ Yazmada

⁴⁴⁶ Yazmada

⁴⁴⁷ Yazmada

65 ‘ād⁴⁴⁸ kabīlesine qarındaşı anlarıñ hūdı (130v8) aytdı qavmum tapuñ teñriye yoqdur sizüñ hiç teñri andan ayruq qorqmaz mısız.

66 aytdı bir bölük serverler (131r1) anlar kâfir oldılar qavmından biz görürüz seni yeyni ‘ağıllılıq içinde şanuruz seni (131r2) yalancılardan.

67 aytdı ey qavmum yoqdur bende yeyni ‘ağıllılıq velikin ben peygamberven (131r3) çalabısından ‘älemlerüñ.

68 degürürin size peygamberlikların çalabumuñ size eyü⁴⁴⁹ dileyiçüven inām.

69 (131r4) tañladuñuz mı geldi size ögüt çalabuñuzdan bir er üzere sizden tā qorquda sizi (131r5) añuñ ol vaqıt kıldı sizi halifeler şonra qavmı nūhuñ arturdı sizi (131r6) yaratmaq içinde genlik añuñ ni‘metlerin teñrinüñ siz qurtulasız.

70 aytdılar (131r7) geldüñ mi bize tā tapavuz teñri yaluñuzken qopavuz oldı tapar atalarumuñı getür bize va‘de vèürsin (131r8) eger olasin gerceklerden.

71 aytdı düşdi vâcib oldı üzerüñüze çalabuñuzdan ‘azāb (131v1) qağımaq çekişür misiz benümle adlar içinde ad vèrdüñüz anlara siz atalarıñuz indürmedi (131v2) teñri aña hiç hüccet güyüñ ben sizüñle güyicilerdenven.

72 qurtarduq anı (131v3) anları anuñlayıdı raħmetile bizden kesdük şonın anlarıñ yalan tutdılar āyetlerümüzi (131v4) olmadılar mü‘minler.

73 şemūd kabīlesinden yaña anlarıñ qarındaşı şālih aytdı qavmum tapuñ (131v5) teñriye sizüñ teñri andan ayruq geldi size hüccet çalabuñuzdan işbu arvana devesidür teñrinüñ (131v6) size nişāndur qon anı yèsüñ⁴⁵⁰ yerinde teñrinüñ yığmañ aña yavuzlıgıla duta sizi (131v7) ‘azāb ağırdıcı.

74 añuñ kıldı sizi biregü yerine durıcılar şonra ‘āddan (131v8) verir size yerde tutarsız düz yerlerinden köşkler yontarsız⁴⁵¹ (132r1) tağları evler añuñ ni‘metlerin teñrinüñ fesād eylemeñ yerde fesād eyleyicilerken.

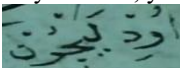
75 (132r2) aytdı bir bölük serverler anlar boyun vèrmediler qavmından anlar za‘if sayıldılar imān getürdiler anlardan (132r3) bilür misiz bayıq şālih veribinilmüşdür çalabısından aytdılar biz veribinildi anuñla (132r4) inanıcılaruz.

76 aytdı anlar boyun vèrmediler biz aña kim inanduñuz aña kâfirlerüz.

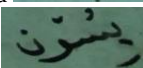
⁴⁴⁸ Ayın harfi ile yazılmalı, yazmada

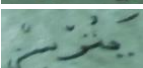
⁴⁴⁹ Yazmada

⁴⁵⁰ Yazmada

⁴⁵¹ Yazmada

77 depelediler (132r5) arvana deveyi boyun vèrmediler çalapları buyruğundan aytdılar şālîh getür bize va‘de eyledün biz (132r6) olduŷsa veribinilmüşler.

78 dutdı anları yèr deprenmek oldılar sarāyları içinde (132r7) göğüsleri üzere yaticılar.

79 yüz döndürdi anlardan aytdı kavmum bayık degürdüm peygamberlîğın (132r8) çalabumun eyü diledüm size velîkin sevmezsiz eyü dileycileri.

80 lût veribidük aytdı (132v1) kavmına gelür misiz zîst işe öñürtmedi sizden aña hîç kimse ‘âlemlerden⁴⁵².

81 (132v2) size gelürsiz erenlere arzūlayu ayruķ ‘avratlardan belki siz kavumsuz haddeden geçiciler.

82 (132v3) olmadı cevābı kavminun illā aytdılar çıkarun anları kūyunuzdan anlar (132v4) ādemilerdür arınurlar ol işden.

83 kırtarduk anı kavmını illā ‘avratın oldu (132v5) gèrū kalıcılardan.

84 yağdurduk anların üzere yağmur baķ nite oldu şonı (132v6) yavuz işleyicilerün.

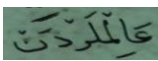
85 medîne kabîlesinden yaña anların karındaşı şu‘ayb aytdı kavmum tapun tenriye (132v7) sizün hîç tenri ayruķ⁴⁵³ geldi size hüccet çalabunuzdan tamām yetirevüz ölçmek (132v8) terāzūyı eksmeñ ādemîlere nesnelerin fesād eylemeñ yerde (133r1) eyü eylemekden şonra şol ‘adil yègrekdür size olası mü‘minler.

86 oturmañ (133r2) her yolda kòrkudursız yıgarsız yolından tenrinün inandı aña (133r3) istersiz anı egrilik⁴⁵⁴ iken anun olduñuz idi az çok⁴⁵⁵ eyledi sizi anun (133r4) nite oldu şonı fesād eyleyicilerün.

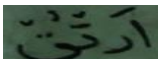
87 eger ola bir bölük sizden imān getürdiler (133r5) veribinildüm aña kim anunla bir bölük imān getürmediler şabır eyleñ tā hüküm eyleye (133r6) tenri aramızda ol yègrekdür hüküm eyleyicilerün.

88 aytdı bir bölük serverler anlar boyun vèrmediler (133r7) kavmindan çıkaravuz èy şu‘ayb anları imān getürdiler senünle kūyumuzdan (133r8) yā gèrū dönesiz dînünüz içinde aytdı olduğısa düşhār görniciler.

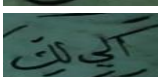
⁴⁵² Yazmada

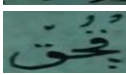
⁴⁵³ Yazmada

⁴⁵⁴ Yazmada

⁴⁵⁵ Yazmada

89 yalan bağladuḡ teḡri üzere (133v1) yalan eger dönersevüz dīnünüz içine⁴⁵⁶ kırtardı teḡri andan olmaya (133v2) bize dönevüz anuḡ içine kim dileye teḡri çalabumuz kapladı çalabumuz her nesneyi bilmekten yaḡa (133v3) teḡri üzere tevekkül eyledük çalabumuzā ḥükm eyle aramızda arasında ḡavmumuzuḡ ḡaḡıla sen (133v4) yeḡreksin ḥükm eyleyicileruḡ.

90 aytdı bir bölük serverler anlar kāfir oldılar ḡavmından eger (133v5) uyasız şu ‘ayb siz andan ziyānlulardansız.

91 tıtdı anları deprenmek oldılar (133v6) sarāyları içinde göḡüzleri üzere yaticılar.

92 anlar yalan tıtdılar şu ‘aybı hemān muḡīm olmadılar gibi anuḡ içinde (133v7) anlar yalan tıtdılar şu ‘aybı oldılar anlar ziyānlular.

93 yüz döndürdi anlardan aytdılar (133v8) ḡavmum bayık degürdüm size peyḡamberlḡkların çalabumuḡ eyü diledüm size nite (134r1) ḡayḡuram bir ḡavım üzere kāfirlerdür.

94 veribimedük⁴⁵⁷ kūyda ḡiç peyḡamber (134r2) illā tıtduk ol kūy ḡavmın ḡatılıḡıla yavuz ḡālile anuḡçuḡ yavzaḡıralar.

95 andan (134r3) degşürdük yavuz iş yerine eyü işi tā çok oldılar aytdılar yoḡandı atalarumuza yavuz ḡāl (134r4) şādılık dutduḡ anları āḡsuzda anlara bilmezlerken.

96 eger kūylar (134r5) ḡavmı imān getürmişler imiş şaḡınmışlar imiş açduḡ anlaruḡ üzere bereketler⁴⁵⁸ gökden yerden (134r6) velikin yalan tıtdılar tıtdı anları andan oldılar ḡazanurlar.

97 emīn oldu mı ḡavmı (134r7) kūylaruḡ gele anlara ‘azābumuz ḡeçe başmak⁴⁵⁹ iken anlara uyuyıcılarken.

98 emīn oldu mı ḡavmı kūylaruḡ (134r8) gele anlara ‘azābumuz ḡuşluḡ anlar oynarken.

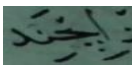
99 emīn oldu mı mekrinden teḡrinuḡ bayık (134v1) imīn olmaya mekrinden teḡrinuḡ ḡavım kim ziyānlulardur.

100 toḡrı yol göstermedi anlara mīrāş aldılar (134v2) yeri ḡavmından şonra eger dilesedi teḡri éredük anlara yazuḡklarından anlaruḡ (134v3) mühür uravuz göḡülleri üzere anlar eşitmeyeler.

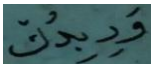
101 şol kūylar ḡikāyet eylerüz (134v4) üzeruḡe ḡaberlerinden bayık geldi anlara peyḡamberleri ḡüccetlerle olmadılar (134v5) inanalar andan yalan tıtdılar ilerüden ancılayın mühür urur teḡri göḡülleri üzere (134v6) kāfirleruḡ.

102 bulmaduḡ eyregın anlaruḡ ḡiç ḡavli ḡarār bayık bulduḡ (134v7) çoḡın anlaruḡ fāsıḡlar.

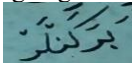
⁴⁵⁶ Yazmada

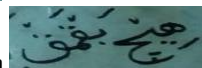
⁴⁵⁷ Fiil anlam gereḡi olumsuz olmalı, yazmada

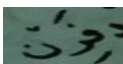
⁴⁵⁸ Yazmada

⁴⁵⁹ ḡeçe başmak yazmada

- 103 andan veribidük şonra anlara mūsā nişānlarımızla (134v8) fir‘avndan yaña serverlerine zulum eylediler aña baķ nite oldı şonı (135r1) müfsidlerüñ.
- 104 aytdı mūsā fir‘avn ben peygāmberven ‘ālemler çalabısından.
- 105 (135r2) vācibdür kim aytmayam teñri üzere gerçeği getürdüm size (135r3) hücet çalabuñuzdan veribi benümle benī isrā’īl.
- 106 aytdı fir‘avn getürdünüse (135r4) bir nişān getür anı olduñısa gerçeklerden.
- 107 bıraķdı ‘aşasın ol vaķt ol (135r5) ejdehādur bellü.
- 108 darddı elini ol aķdur baķıcılara.
- 109 aytdı (135r6) bir bölük serverler ķavmından fir‘avnuñ işbu cāzūdur bilicidür.
- 110 diler kim çıkara (135r7) sizi yeriñüzden nesne buyurursız.
- 111 aytdılar gērü ķo anı ķarındaşı (135r8) veribi şehirler dēriciler.
- 112 getüreler saña her cāzūyı bilici.
- 113 (135v1) geldi cāzūlar fir‘avna aytdılar bizüm ola mı kirī eger olavuz biz (135v2) yeñiciler.
- 114 aytdı fir‘avn⁴⁶⁰ evet siz yaķın olınmışlardansız.
- 115 aytdılar mūsā (135v3) yā bırağasın yā olavuz biz bırağıcılardan.
- 116 aytdı bırağun ol vaķt (135v4) bıraķdılar cāzūlık eylediler gözlerini ādemilerün ķorķdılar anları getürdiler cāzūlık (135v5) ulu.
- 117 vahy eyledük mūsādan yaña bıraķ ‘aşāñı ol yudardı (135v6) yalan getürdiler.
- 118 sābit oldı hāķ bātil oldı oldıardı işlerler.
- 119 yeñildiler (135v7) şunda döndiler hōrlar.
- 120 bırağınıldı cāzūlar secde eyleyicilerken.
- 121 aytdılar (135v8) imān getürdük çalabısına ‘ālemlerün.
- 122 çalabısı mūsānuñ harūnuñ.
- 123 aytdı fir‘avn imān getürdünüz mi aña (136r1) andan ilerü destūr vērem size işbu yavuz şanmaķdur yavuz şanduñuz şār içinde çıkarasız (136r2) andan ķavmın şonra bilesiz.
- 124 kesem ellerünüzü ayaķlaruñuzı (136r3) şerī‘atla sağ el şol ayaķ andan aşam sizi hep.
- 125 aytdılar biz çalabumuzdan yaña dönicivüz.
- 126 (136r4) düşhār gelmez bizden illā inanduk nişānlarını çalabumuzun geldi bize çalabumuzun dök (136r5) üzerümüze ķatlanmağı cānumuz al müslimānlar iken.
- 127 aytdı bir bölük serverler ķavmından fir‘avnuñ ķor mısın (136r6) mūsā ķavmını fesād eyleyeler yerde ķoya seni teñrileriñi aytdı (136r7) depeleyevüz er oğlanların diri ķoyavuz ‘avratlarıñ biz anlarun murād şıyıcılaruz.

128 (136r8) aytdı mūsā kavmına arka vèrmek dileñ teñriye şabur eylen yèr teñrinün (136v1) mīrās-yèr vèrür anı aña kim diler kullarından şoñ şakınıcılaruñdur.

129 aytdılar incidildük (136v2) andan ilerü gelesin bize andan şoñra geldün bize aytdı ol kim çalabuñuz (136v3) helāk eyleye düşmanlaruñuzu yerine koya sizi yèrde baķ nite işlersiz.

130 (136v4) bayık biz tutduķ kavmını fir‘avnuñ kızılığıla eksmekligile yemişlerden anuñçun kim (136v5) ögütleneler.

131 kaçan gele anlara eyü iş aytdılar bizümdür işbu eger èrerise (136v6) yavuz işi şom dutarlar mūsā anuñladur illā şom anlar teñri kätındur (136v7) velikin eyregi anlaruñ bilmezler.

132 aytdılar her ne kim getüresin bize anı nişāndan (136v8) bögüleyesin bizi anuñla degülüz saña inanıcılar.

133 veribidük anlaruñ üzere tūfān (137r1) çekürge buğday biti kurbagalar kan nişānlar saçınılmışlar boyun vèrmediler (137r2) oldılar bir kavm yazuķlular.

134 ol vaķt indi anlaruñ üzere ‘azāb aytdılar mūsā (137r3) okı bizüm için çalabuñ anuñla işmarladı senün kätunda açarsañ bizden ‘azābı inanavuz (137r4) saña veribiyevüz senünile benī isrā’ıl.

135 ol vaķt açduķ anlardan (137r5) ‘azābı bir zamāna degin anlar ericilerdür aña anlar kavil şırlar.

136 intikām alduķ anlardan (137r6) ğarķ eyledük anları denizde andan ötrü yalan tutdılar nişānlarumuzu oldılar andan (137r7) ğāfiller.

137 mīrās vèrdük⁴⁶¹ kavma anlar oldılar za‘īf şanurlar güneş toğacaķ (137r8) yerlerden güneş batacaķ yerlerden ol kim bereket vèrdük anda tamām oldu sözi çalabuñuñ gey görklü (137v1) benī isrā’ıl üzere andan şabır eylediler helāk eyledük oldu işler fir‘avn (137v2) kavmı anı kim oldılar ağaç ev yaparlar tā yüksek ev yaparlar.

138 geçirdük⁴⁶² biz benī isrā’ılı denize (137v3) geldi anlar bir kavm üzere muķīm olmışlar putlar üzere anlaruñdur aytdılar èy mūsā (137v4) eyle bizümçün teñri anlaruñdur teñriler aytdı siz kavmsız bilmezler.

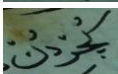
139 bayık (137v5) şunlar helāk olınmışlardur anuñ içinde bātıldur oldılar işlerler.

140 aytdı teñriden ayruķ mı (137v6) isteyeyin size teñri ol fażıllu eyledi sizi ‘ālemler üzere.

⁴⁶¹ Yazmada

⁴⁶² Yazmada

141 kurtarduk sizi (137v7) kavmindan fir'avnuñ incidürlerdi sizi yükledü 'azābuñ katısını öldürürlerdi er oğlanlarıñuzı 'avratlarıñuzı (137v8) diri qorlardı şunuñ içinde şınamaqdur⁴⁶³ çalabuñuzdan ulu.

142 va'de vërdük mūsāya (138r1) otuz gece tamām eyledük onıla tamām oldu vaqti çalabısınuñ kırk gece (138r2) aytdı mūsā qarındaşına harūna ḥalīfe olğıl baña kavmum içinde eyü işle uyma yolına (138r3) fesād eyleyicilerüñ.

143 geldi mūsā vaqtimüz içün söyledi çalabısı aytdı çalabum göster baña kendözünji (138r4) bakayın saña aytdı teñri hergiz görmeyesin beni velikin bak tağdan yaña eger (138r5) dölene yerinde şonra göresin beni ol göründi çalabısı tağa kıldı anı uvadılmış (138r6) düşdi mūsā uşşı gitmiş ol uşşı dirildi aytdı arulıguñ senüñ döndüm senden yaña (138r7) ben öñdinden inanıcılarıñ.

144 aytdı mūsā ben ayırdum ihtiyār êtdüm âdemiler üzere (138r8) peygamberliklarımla sözümile tut vërdüm saña ol şükür eyleyicilerden.

145 (138v1) yazduk anuñçun elvāḥ içinde her nesneden ögüt seçmek her nesneyi (138v2) tut anı becid buyur kavmuñ tütalar görklüregın anuñ gösterdüm size sarāyını (138v3) fāsıqlarıñ tamudur.

146 döndürem nişānlarumdan anlar kibir eylerler yerde ḥaksuz (138v4) eger göreler her nişānı inanmayalar aña göreler toğrı yol dutmak yolın (138v5) dutmayalar anı yol göreler azğunlık yolın dutarlar anı yol şol (138v6) andan ötrü yalan dutdılar nişānlarumuzu oldılar andan ġāfiller.

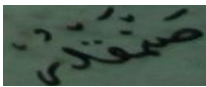
147 anlar yalan dutdılar (138v7) nişānlarumuzu āḥiret görmegi bâṭıl oldı 'amelleri anlarıñ hıç cezā verinileler mi illā oldılar (138v8) işlerler.

148 tıtdı kavmı mūsānuñ andan şonra altun gümüş ayinden anlarıñ buzağı kim gövdedür anuñdur (139r1) mölemek görmediler mi⁴⁶⁴ ol söylemez anlar yol göstermez anlara yol tıtdılar anı (139r2) oldılar zālimler.

149 ol düşürinildi ellerine gördiler⁴⁶⁵ azdılar izḥār (139r3) aytdılar eger rahmet kılmazsa bize yarlığamazsa bizi oluruz ziyānlulardan.

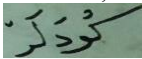
150 (139r4) ol vaqt döndi mūsā kavmına kaçıyıcı kaçıyıcı aytdı yavuz dururduñuz benüm yerime (139r5) benden şonra ivdüñüz⁴⁶⁶ mi buyırığına çalabuñuzun bırağdı elvāḥ tıtdı başını

⁴⁶³ Yazmada

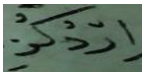

⁴⁶⁴ Soru anlamı olmalı, anlam gereği metne eklenmiştir.

⁴⁶⁵ Yazmada

⁴⁶⁶ Yazmada

(139r6) karındaşınun çeker⁴⁶⁷ kendüden yaña aytdı⁴⁶⁸ harûn ey oğul kavmum za'if şaydılar oldılar (139r7) depeleyelerdi beni sevindürme baña düşmanları eyleme beni kavmıla kim zâlimlerdür.

151 (139r8) aytdı çalabum yarlığa beni karındaşımu givür bizi rahmetün içine sensin rahmet eyleyici rahmet eyleyicilerün.

152 (139v1) anlar tutdılar buzağuyı ere anlara kaçımak çalaplarından hûrlık (139v2) yakın dirlik içinde ancılâyın cezâ vèrürüz yalan bağlayıcılara.

153 anlar işlediler yavuz işler (139v3) tevbe eylediler andan sonra yarlıgayıcıdur rahmet kılıcıdur.

154 sâkit oldı mûsâdan kaçımak (139v4) dutdı elvâhı yazılmış içinde anuñ toğrı yol göstermekdür rahmetdür anlara anlar çalaplarından (139v5) korkarlar.

155 üydürdi mûsâ kavmindan yetmiş er vaktümüz için ol (139v6) tutdı anları ditremek aytdı çalabum dilemişmişen helâk eyledün anları ilerüden bizi (139v7) helâk eylersin bizi işledi sefihler bizden degül ol şınamağun azdurur seni anuñla (139v8) dilersin toğrı yol gösterürsin dilersin sen arka vericimüzsün yarlığa bizi rahmet kıl sensin (140r1) yègregi⁴⁶⁹ yarlıgayıcılarun.

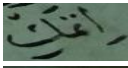
156 yaz şâbit eyle bizümçün işbu dünyâda eyü işi âhiretde (140r2) biz dutduk senden yaña 'azâbum êrürün anı dilersem⁴⁷⁰ rahmetüm (140r3) kapladı her nesneyi yazdum anı anlara şakınurlar vèrürler zekâtı⁴⁷¹ (140r4) anlar anlara nişânlarumuza inanurlar.

157 anlar uyarlar⁴⁷² yalavaca peygamber yazı yazamaz (140r5) ol kim bulur anı yazılmış anlarun katında tevrît içinde incilde buyurur anlara (140r6) eylügen yığar anları yavuz işden helâl eyler anlara aruları haram eyler (140r7) anlara arusuzları aşğa indürür anlardan ağır yükin bukağuları⁴⁷³ ol kim oldı (140r8) anlarun üzere anlar imân getürdiler ululadılar arka verdiler aña uydılar nûra kur'âna ol kim (140v1) indirünildi anuñla şunlar anlar kırtılıcılardur.

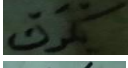
⁴⁶⁷ Yazmada

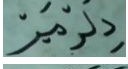
⁴⁶⁸ Yazmada

⁴⁶⁹ Yazmada

⁴⁷⁰ Yazmada

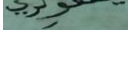
⁴⁷¹ Yazmada

⁴⁷² Yazmada

⁴⁷³ Yazmada

158 ey âdemiler ben peygamberven (140v2) teñrinüñ sizden yaña hep ol kim anuñdur pādişāhlığı göklerin yērün yoqdur teñri ol (140v3) diridür öldürür⁴⁷⁴ imān getürün⁴⁷⁵ teñriye peygamberine peygamber yazu yazmaz inanavuz teñriye (140v4) gelecilerine uyun aña anuñçun toğrı yol dutasız.

159 qavmından mūsānuñ bir bölük toğrı yol gösterürler (140v5) haqqıla anuñla ‘adl eylerler. 160 bölük bölük eyledük anları on iki oğul oğlanları ya ‘kūbuñ bölükler (140v6) vahy eyledük mūsādan yaña şu diledi⁴⁷⁶ andan qavmı kim ura ‘aşāñı taşa revān aqdı (140v7) andan on iki çeşme her âdemler şuları yerini gölgelik anlarıñ üzere (140v8) buludı indürdük anlarıñ üzere terengübīn bıldırcın yēñ arularından ne kim rūzi vėrdük size (141r1) zulüm eylemediler⁴⁷⁷ bize velikin oldılar kendözlerin zulüm eylediler.

161 aydıldı anlara dōlenün (141r2) işbu kūyda yēñ andan qanda diledünüz ayduñ bırağmağdur girün qapuya (141r3) egilmişlerken yarlığayavuz size yazuqlarunuzu arturavuz eyü işleyicilere. 162 degşürdi anlar zulüm eylediler (141r4) anlardan bir sözi andan ayruq kim aydıldı anlara veribidük anlarıñ üzere ‘azāb gökden (141r5) andan oldılar zulüm eylerler.

163 şor anlara kūydan ol kim oldı yakında haddēn geçerlerdi (141r6) ayne ertesi gelürdi⁴⁷⁸ anlara ayne ertesi günleri balıqlar anlarıñ görinçiler iken ol gün (141r7) ayne ertesi eylemezler gelmezler anlara ancılayın şınaruz⁴⁷⁹ anları oldılar tã‘atdan çıkarlar.

164 aytdı (141r8) bir bölük anlardan öğütlersiz bir qavmı teñri helāk eyleyicisidür anlarıñ ‘azāb eyleyicisidür anlarıñ ‘azāb qatı (141v1) aytdılar ‘özürdür çalabuñuzdan yaña ol kim anlar şaқınalar.

165 ol unutdılar öğüt verinildiler (141v2) kırtarduq anları yığarlardı yavuzlıqdan tutduk anları zulüm eylediler ‘azābıla (141v3) qatı oldılar tã‘atdan çıkıçılar.

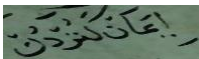
166 boyun vėrmedük yıqılındılar andan aytduk anlara oluñ (141v4) büzīnelere⁴⁸⁰ ıraқ olıçılar.

167 bildürdi çalabuñ veribiye anlarıñ üzere kıyāmet günine degin (141v5) yüktedi anlara yavuzlıqın ‘azābuñ çalabuñ tız ‘azābludur ol yarlığayıcıdur (141v6) rahmet kılıcıdur.

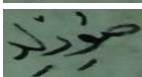
⁴⁷⁴ Yazmada

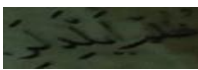
⁴⁷⁵ Yazmada

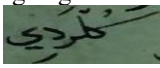
⁴⁷⁶ Yazmada

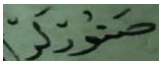
⁴⁷⁷ Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

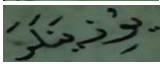
⁴⁷⁸ Yazmada

⁴⁷⁹ Yazmada

⁴⁸⁰ Yazmada

168 bölük bölük eyledük anları yerde bölükler bir niçesi anların şâlihlerdür bir niçesi anların ayruğdur (141v7) şundan şınaduk anları eyü işlerle yavuz işlerle anuğun anlar dönerler.

169 gërü kalıcılar (141v8) sonra anlardan gërü kalıcılar mîrâş aldılar tevrîti alurlar metâ' ın işbu yakınrağın dünyâ (142r1) aydurlar yarlığamağ olına bize gele anlara metâ' ancılayın alurlar anı dutılmadı mı (142r2) anların üzere 'ahdı tevrîtün kim aytmayalar teñri üzerine gërçeği okurlar (142r3) anın içinde şonda ev⁴⁸¹ yëgrekdür anlara şaķınurlar anılamaz mısız.

170 anlar (142r4) yapışurlar kitâba tûrdılar namâzı biz zâyî' eylemezüz müzdin eyü işleyicilerün.

171 (142r5) koparduk tağı anların üzere gümân ol gölgelik gibi bildiler ol düşicidür anlara alın (142r6) vërdük size kuvveti anın anın içinde anuğun siz şaķınasız.

172 dutdı (142r7) çalabın âdem oğlanlarından arķalarından âdem arķasından anların neslin dölün tûtdı anları kendözleri üzere (142r8) degül miven⁴⁸² çalabınuz aytdılar evet tanuğ olduk aytmayasız taķdîrle teķûlûdur kıyâmet günü biz olduğıdı (142v1) işbundan gâfiller.

173 aytmayasız şirk eylediler atalarumuz⁴⁸³ ilerüden olduğıdı (142v2) nesil döl andan sonra helâk mı⁴⁸⁴ eylesin bizi işlediler bâtıl işleyiciler.

174 ancılayın seçevüz (142v3) âyetleri anuğun anlar dönerler.

175 okı anların üzere haberin anın kim verdi âyetlerümüzi (142v4) çıkdı andan uydı şeytân oldu azğunlardan.

176 eger dilededük (142v5) yüceldeyidük anı ol işlerle velikin meyl eyledi dölendi yerde uydı nefsi dileğine meşeli anın meşeli gibidür (142v6) kelbün haml eylesen aña dilin çıkarur korsağ anı dilin çıkarur şol meşelidür kavmuğ (142v7) anlar yalan tûtdılar âyetlerümüzi hikâyet eyle anuğun endişe eyleye.

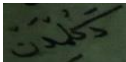
177 yavuz oldu meşelinden yaña (142v8) kavım anlar yalan tûtdılar âyetlerümüzi kendözlerine oldılar zûlüm eylerler.

178 toğrı yol gösterüdis (143r1) teñri ol toğrı yol dutıcıdur her kim azdura şunlar ziyânlulardur.

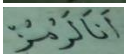
⁴⁸¹ Yazmada

⁴⁸² Yazmada

⁴⁸³ Yazmada

⁴⁸⁴ Soru anlamı olmalı, anlam gereği metne eklenmiştir.

179 bayık (143r2) yaratduk⁴⁸⁵ tamu için çok perrilerden âdemîlerden anların göñülleri anlamazlar anuñla (143r3) anların gözlerdür görmezler anuñla anların kulaklardur eşitmezler anuñla şunlar (143r4) ylıkılar gibidür belki anlar azgundur şunlar anların gâfillerdür.

180 teñrinüñdür adlar görklürekler (143r5) okuñ anı anuñla koñ anları egilürler adlar içinde cezâ verineler (143r6) oldılar işlerler.

181 anlardan kim yaratduk bir bölükdür⁴⁸⁶ toğrı yol göstereler haķıla anuñla ‘adl eylerler.

182 (143r7) anlar yalan dutdılar âyetlerümüzi anlun anlun dutavuz⁴⁸⁷ anları ol yerden kim bilmezler.

183 (143r8) mühlet vevvüz mekrüm kavîdür.

184 endişe eylemezler mi yokdur eşlerinde (143v1) delülik degül ol korkıdıcı bellü.

185 bakmazlar mı pâdişâhlığına göklerin (143v2) yerün yaratdı teñri nesne bayık ol ola bayık (143v3) yakın oldu eceli anların kanķı söz andan sonra inanalar.

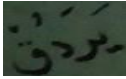
186 her kim azdura teñri (143v4) yokdur yol gösterici aña koya anları azgunlıķları içinde hayrân olurlar.

187 şoralar saña kıyâmetden (143v5) kaçandur sâbit eylemek anuñ bilmek anuñ katındadır çalabumuñ âşikâre eylemeye⁴⁸⁸ anı vaktinde (143v6) ol ağır oldu gökler içinde yerde gelmeye size⁴⁸⁹ âşsuzda şoralar saña hemân sen (143v7) bilicisin şoricisin andan ayt bilmek anuñ katındadır teñrinüñ velîkin eyregi âdemîlerin bilmezler.

188 (143v8) ayt mâlik degülven⁴⁹⁰ kendözüm için aşşıya ziyâna ne kim diledi teñri olmuş imişsen bilür gâyibi (144r1) çok eyleyedüm hayrı yoķanmadı baña yavuzlık degülin⁴⁹¹ ben korkuducu muştulayıcı (144r2) bir kavma inanurlar.

189 ol oldur yaratdı sizi nefsdan bir kılmadı andan (144r3) ‘avratın havvâyı tâ dölene aña ol yakınlık eyledi yüklendi yük yeyni geçdi anuñla ol (144r4) ağır oldu okıdılar âdem havvâ teñriye çalaplara vâresin bize eyülük olavuz şükür eyleyicilerden.

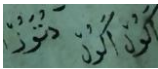
⁴⁸⁵ Yazmada

⁴⁸⁶ Yazmada

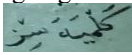
⁴⁸⁷ Yazmada

⁴⁸⁸ Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

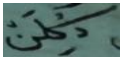
⁴⁸⁹ Yazmada

⁴⁹⁰ Yazmada

⁴⁹¹ Yazmada

190 (144r5) verdi ol ikiye eyü tamām oğlan kıldı ol iki ortaklar anuñ içinde verdi ol ikiye yüceldi teñri andan ortak eylerler⁴⁹².

191 (144r6) ortak mı eylerler ne kim yaratmaz nesne put anlar yaradınulur.

192 güçleri yétmez anlaruñçun (144r7) arka vèrmek kendözlerine arka vèrürler.

193 okuyasın anları toğrı yoldan yaña uymayalar size (144r8) berāberdür size okuduñuzsa anları tā siz dıñsüzlersenüz.

194 anlar okursız (144v1) ayruķ teñriden kullardur beñdeşlerünüz siz okuñ anları uy versünler size olası (144v2) gerçekler.

195 anlaruñ ayakları mı var yürürler anuñla anlaruñ elleri mi var dutarlar anuñla (144v3) anlaruñ gözleri mi var görürler⁴⁹³ anuñla anlaruñ kulaķları mı var eşidirler anuñla ayt okuñ (144v4) ortaklaruñuzı andan yavuz şanuñ mühlet vèrmeñ.

196 arka vericüm benüm teñridür ol kim indürdi (144v5) kitābı ol iş başarıcılık eyler şālihler.

197 anlar okurlar andan ayruķ (144v6) güçleri yétmez arka vèrmeklügünüz kendözlerine arka vèrürler.

198 eger okurasañ anları (144v7) toğrı yoldan yaña eşitmeyeler görseñ anları bakañlar saña anlar görmezler.

199 (144v8) tut sehel tutmaķ buyur eylük yüz dön bilmezlerden.

200 dūrterise⁴⁹⁴ depredürise seni (145r1) şeytāndan dutmak şıgın teñriye ol eşidicidür bilicidür.

201 anlar kim (145r2) şakındılar yapışdı gezicilerdür vesvese şeytāndan añdılar teñri anlar görücilerdür *ya'ni bekleri kullarına*.

202 (145r3) karındaşları anlaruñ artururlar anlara kāfirler azgunlık içinde yıgılınmazlar.

203 kaçan kim getürmedün anlara nişānı (145r4) aytdılar kendüden bağlamaduñ anı uyarın olınur çalabumdan baña işbu kūr'ān hüccetler delillerdür (145r5) çalabuñuzdan toğrı yol göstermekdür rahmetdür bir kavım inanurlar.

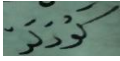
204 kaçan okuna kūr'ān (145r6) eşidün anı dıñsüz duruñ anuñçun siz rahmet kılınasız.

205 añ çalabuñı kendü nefsün içinde (145r7) yavzağurı⁴⁹⁵ ayruķ āşikāre eylemekden sözden ertelemekde geceye yakınlarda olma (145r8) gāfillerden.

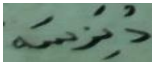
⁴⁹² Yazmada

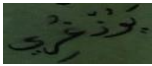
⁴⁹³ Yazmada

⁴⁹⁴ Yazmada

⁴⁹⁵ Yazmada

206 anlar katındadır çalabuğun kibir eylemezler tapmakından anuñ (145v1) tesbîh eylediler aña secde eylerler.

8. Sûretü'l-Enfâl

(145v2) [allâh adıyla rûzi vèren rahmet kılıcı]

1 (145v3) şorarlara saña bulınlardan⁴⁹⁶ ayt bulınlar teñrinüñdür peygamberüñ kórkuñ⁴⁹⁷ teñriden

(145v4) eyü işleñ işi arañuzda boyun vèrüñ teñriye peygamberine olası mü'minleri

2 (145v5) bayık mü'minler anlardur aña teñri kórka göñleri⁴⁹⁸ kaçan okuna anların üzere

(145v6) âyetleri artura⁴⁹⁹ anları imānı çalapları üzere tevekkül eylerler.

3 anlar tıururlar namāzı (145v7) andan rûzi vèrdük anlara şadağa vèrürler.

4 şunlar mü'minlerdür gerçekden anlar dereceler (145v8) çalapları katında yarlıgamağ rûzi görklü.

5 nite çıkardı seni çalabuñ (146r1) evüñden haqqıla bir bölük mü'minlerden düşhâr görıciler.

6 tartışırlar senüñle (146r2) haq içinde andan şonra bellü oldı hemān sürinürler ölümünden yaña anlar baqarlar.

7 (146r3) va'de eyledi size teñri birisini iki bölügüñ kim ol sizüñdür severdüñüz bayık ayruk

(146r4) silâhludan⁵⁰⁰ ola sizüñ dilerdi teñri şābit eyleye haqqı sözleriyle (146r5) kese şonı kâfirlerüñ.

8 şābit eyleye haqı bātil eyleye bātil düşhâr görürse (146r6) yazuklular.

9 ol arğa vèrmek isterdüñüz çalabuñuzdan yaña eved verdi size ben meded eyleyiciven biñ ile (146r7) ferıştelerden birbiri ardınca geliciler.

10 kılmadı anı teñri muştulamağ tā dölene anuñla göñüllerüñüz (146r8) arğa vèrmek teñrinüñ katında teñri beñdeşsüz dürüst işlü.

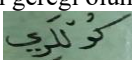
⁴⁹⁶ Yazmada

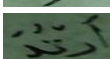
⁴⁹⁷ Fiil anlam gereği olumlu olmalı, yazmada

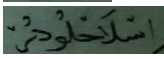
⁴⁹⁸ Yazmada

⁴⁹⁹ Yazmada

⁵⁰⁰ Yazmada

11 indürdi size ırmızganmak (146v1) im̄nlik içün teñriden indürdi üzerünñze gökden şu tā arıda⁵⁰¹ sizi gidire (146v2) sizden vesvesesini şeytānñ dağı tā bağlaya gönñllerünñzi şābit duta anuñla ayakları.

12 (146v3) vaħy eyledi çalabuñ feriştelere ben sizünñleven şābit eyleñ anlar im̄n getürdiler birağam (146v4) gönñllerine anlarñ kāfir oldılar k̄orku uruñ boyunlarını üzere uruñ anlardan (146v5) her parmak uçını.

13 şol anlar çekişdiler teñriyile peygamberile bayık tartışdılar teñriyile (146v6) peygamberle teñri katı ‘azābludur.

14 şol taduñ anı kāfirlerünñdür ‘azābı (146v7) oduñ.

15 ey anlar im̄n getürdiler eresiz anlara kāfir oldılar ulu bölük iken döndürmeñ anlara (146v8) arkañuzı.

16 döndüre ol gün ardını ikileyicegin⁵⁰² çalış içün yā ulaşıcığın bir bölük (147r1) döndi kaķımağıla teñriden turağı anuñ tamudur ne yavuz dönecek yerdür.

17 pes (147r2) depelemedüniz anları velikin teñri depeledi anları atmaduñ atduñ velikin teñri atdı (147r3) tā vere mü’minlere andan vèrmek görklü⁵⁰³ teñri eşidicidür bilicidür.

18 şol teñri (147r4) sust eyleyicidür yavuz şanduğına kāfirlerünñ.

19 hüküm istersenñz geldi size hüküm eylemek yığlınursañuz (147r5) ol yègrekdür size dönesiz çalışa dönevüz⁵⁰⁴ hergiz aşşı eylemeye size bölüğünñz nesne çok oldıyısı (147r6) teñri mü’minler iledür.

20 ey anlar im̄n getürdiler boyun vèrünñ⁵⁰⁵ teñriye peygamberine (147r7) yüz döndürmeñ andan siz işidirsiz.

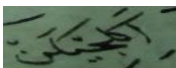
21 olmañ anlarcılaysın aytdılar işidük (147r8) anlar eşitmezler.

22 yavuzrağı cānavarlarñ katından teñrinñ sağırlardur⁵⁰⁶ dilsüzlerdür anlar (147v1) anlamazlar k̄ur’ānı öğütlerin.

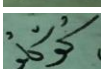
⁵⁰¹ Yazmada

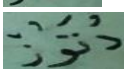
⁵⁰² Yazmada

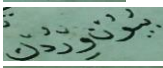
⁵⁰³ Yazmada

⁵⁰⁴ Yazmada

⁵⁰⁵ Yazmada

⁵⁰⁶ Yazmada

23 bildise teñri anlarda hayr eşitdüreyidi⁵⁰⁷ eşitdüreyidi yüz döndüre (147v2) anlar yüz döndiriciler iken.

24 ey anlar imān getürdiler uyıvērūñ teñriye peygamberine oқыa sizi (147v3) ne kim dērüre sizi bilūñ teñri arқurdur er arasına gönül arasına ol andan yaña қoparınılasız.

25 (147v4) şaқıñuñ bir şaқınmaқdan өrmeye anlara zulüm eylediler sizden hāş iken bilūñ teñri (147v5) қatı ‘azābludur.

26 añuñ ol siz az idiñüz za‘if şayınılmışlar yērde (147v6) қorқardıñuz kim қapa sizi ādemiler yer verdi size қuvvetlendürdi sizi arқа vөрmekle rūzi verdi size (147v7) arulardan anuñçun şükür eyleyesiz.

27 ey anlar imān getürdiler hıyānet eylemeñ teñriye (147v8) peygambere hıyānet eylemeñ emānetlerūñüz olda siz bilürsiz.

28 bilūñ mällarūñuz (148r1) oğlanlarūñuz şınamaқdur teñri қatındadır anuñ müzd ulu.

29 ey anlar imān getürdiler (148r2) қorқarsız teñriden eyleye size ayırtlamaқ geçüre sizden yavuz⁵⁰⁸ işlerūñüzi yarlıғaya sizi (148r3) teñri issidür fażluñ eylūğūñ.

30 yavuz şanurdı saña anlar kāfir oldılar tā yıғalar seni (148r4) yā depeleyeler seni yā çıkaralar seni yavuz şanurlar yavuz şanur teñri teñri yēgrekdür yavuz şanicılarūñ.

31 (148r5) oқunurdı anlarūñ üzere āyetlerümüz eşitdük dilededük aydayıduk işbuncılayın (148r6) işbu illā mişlidür ilkingilerūñ.

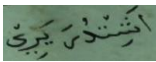
32 aytdılar teñri ola işbu gerçeklerdür muḥammed dēdügi (148r7) қatūñdan yaғdur üzerümüze taş gökden getür bize bir ‘azāb aғrıdıcı.

33 (148r8) olmadı teñri ‘azāb eyleye anlara sen anlarūñ içinde iken olmadı teñri ‘azāb eyleyicisi anlarūñ teñri ol hālde anlara (148v1) yarlıғamaқ dilerler.

34 yoқdur anlarūñ ‘azāb eylemeye eyleye teñri⁵⁰⁹ ol hālde anlara yıғarlar mescid-i ḥarāmdan (148v2) olmadı işi üstine durıcılar anuñ⁵¹⁰ degül⁵¹¹ işi üstüne durıcılar anuñ şaқınıcılar velikin çoğı (148v3) anlarūñ bilmezler.

35 olmadı namāzı anlarūñ қatında evūñ şıklık vөрmek aya қarşmaқ (148v4) ṭaduñ ‘azābı andan olduñuz kāfir olursız.

⁵⁰⁷ Yazmada

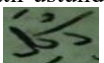
⁵⁰⁸ Yazmada

⁵⁰⁹ Arapça satır üstünde yazılı.

⁵¹⁰ Arapça satır üstünde yazılı.

⁵¹¹ Yazmada

36 anlar kâfir oldılar nafağa eylerler (148v5) mälların tâ yığalar yolında teñrinüñ harc eylerler anı andan ola anlaruñ üzere (148v6) hasret andan yeñilinelers⁵¹² anlar kâfir oldılar tamudan yaña koparınalar.

37 ayırtlaya teñri (148v7) arusızı bir nicesi bir nice üzere birbiri üstine qoya anı hep kıla anı tamu içinde (148v8) şunlar anlardur ziyānlular.

38 ayt anlar kâfir oldılar yıǵlınalar yarlıǵanuñ anlar (149r1) geçdi eger döneler bayıq geçdi sünneti öñdingülerüñ.

39 çalışuñ anlaruñla (149r2) tâ olmaya şirk eylemek ola dīn dükeli teñrinüñ yıǵlınalar bayıq (149r3) teñri işlerler görıcidür.

40 yüz döndüreler bilüñ teñri arqa vericüñüzdür eyü (149r4) şaklayıcıdur eyü arqa vericidür.

41 bilüñ ol kim ġanī olduñuz nesneden teñrinüñdür (149r5) beşde biri peygamberüñüzdür hışımlıq issinüñ yetimlerinüñ miskınlerinüñ yol (149r6) erinüñ olduñuz imān getürdüñüz ise teñriye indürdük kulumuz üzere ayırtlamak ġünü (149r7) ol ġün issidür iki bölük teñri her nesne üzere ġüci yeter.

42 ol siz dünyānuñ yaqın- (149r8) raǵındayıduñuz anlar dünyānuñ ıraǵındaydı deve biniciler aşıǵarak sizden eger va‘deleşeyidüñüz (149v1) şavaşayıduñuz va‘dede velikin tâ hūkm eyleye teñri işi kim oldı işlenmiş (149v2) helāk ola hūcctden dirildi ne kim dirildi hūcctden teñri eşidicidür (149v3) bilicidür.

43 gösterdi saña teñri düşünde az gösterdi saña anları çok (149v4) za‘if yürekli olduñuz tartışduñuz iş içinde velikin teñri selāmet tutdı ol bilicidür (149v5) issini göğüzlerüñ.

44 gösterdi sizi anları erişdüñüz gözlerünüz az (149v6) az gösterdi sizi⁵¹³ gözlerinde anlaruñ tamām eyleye teñri anı kim oldı işlenmiş (149v7) teñriden yaña döndiririlür işler.

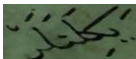
45 ey anlar imān getürdiler eresiz bir bölük (149v8) tūruñ añuñ teñriyi çok anuñçun siz kurtılasız.

46 boyun verüñ (150r1) teñriye peygamberine tartışmañ yüreksiz olasız gide yeliñüz devletüñüz (150r2) katlanuñuz bayıq teñri katlanıcılar iledür.

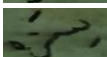
47 olmañ hemān anlar gibi kim (150r3) çıkardılar ellerinden bundırmağdan göstermekçün ādemlere yıǵarlardı teñri (150r4) yolından teñri anı kim işlerler kaplayıcıdur.

48 bezedi anlara şeytān (150r5) ‘amellerin anlar aytdı yeñici yoǵdur sizi bugün ādemilerden ben şaklayıcuvan⁵¹⁴ (150r6) sizi birbirine görindi iki bölük döndi iki ökçesi üzere aytdı ben bī-

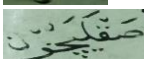
⁵¹² Yazmada

⁵¹³ Yazmada

⁵¹⁴ Yazmada

zārın (150r7) sizden ben görürven görmezsiz ben kōrkārın teŋriden teŋri kātı (150r8) ‘azābludur.

49 aytdılar münāfıklar anlar göñülli içinde anlar (150v1) şayruluk var yeyiltti işbunları⁵¹⁵ dīnleri her kim tevekkül teŋriye bayık (150v2) teŋrinüñdür beŋdeşsüz dürüst işlü.

50 gördün cān alurlardı anlar kāfir oldılar feriştelere (150v3) ururlardı yüzlerini a degül zulum eyleyici kullarına.

52 (150v5) ‘ādeti gibi kavamı fir‘avnuñ anlar ilerüdi anlardan kāfir oldılar āyetlerine teŋrinüñ (150v6) tıtdı anları teŋri yazuklarıyıla teŋri kāvīdür kātı ‘azābludur.

53 (150v7) şol andan teŋri olmadı döndürücü bir ni‘meti kim ni‘met verdi anı bir kavum üzere (150v8) tā döndiriler ne kim kendözlerindedür teŋri eşidicidür bilicidür.

54 ‘ādeti gibi (151r1) kavamı fir‘avnuñ anlardan ilerü yalan tıtdılar çalaplarınuñ (151r2) helāk eyledük anları ğarķ eyledük dükeli⁵¹⁶ oldılar (151r3) zālimler.

55 yavuzrağı cānavarların anlar kim anlar inanmazlar.

56 (151r4) anlar ‘ahd kaval eyledük kavillerin bir kez anlar (151r5) şaķınmazlar.

57 tıtasın tağıdğıl anları ardlarından (151r6) anlarınçun öğütlenürler.

58 bir kavumdan hıyānet eylemek bırak (151r7) anlara teŋri hıyānet evicileri.

59 şanma (151r8) anlar ilerü geçdiler.

60 yaraķlañ gücünüz yēdügi (151v1) kuvvetden baĝlamakdan yundı düşmanın teŋrinüñ düşmanınuz (151v2) ayruklar bilmezsiz teŋri harc eyleyesiz (151v3) yolında teŋrinüñ size zulum olunmazsız.

61 eger (151v4) meyil eyleyesiz meyil eyleye teŋriye ol eşidicidür (151v5) bilicidür.

62 dileyeler aldayalar seni tıpdur şaŋa teŋri ol (151v6) kuvvetlendürdi arķa vėrmegile.

63 devşürdi göñüllerinüñ devşürmeyedün (151v7) yerde hep arasını velikin devşürdi (151v8) araların ol dürüst işlü.

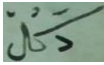
64 ēy peygamber teŋri ol kim (152r1) uydı şaŋa mü‘minlerden.

65 ēy⁵¹⁷ peygamber mü‘minleri çalış (152r2) üzere sizden katanıcılar iki yüz (152r3) ola sizden biñler anlardan kim anlar bir kavumdur (152r4) aŋlamazlar.

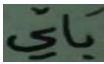
66 şindi yeyni⁵¹⁸ eyledi bildi sizdedür (152r5) za‘ıflık issi sizden yēñeler eger (152r6) ola biñ biñ teŋri katanıcılar iledür.

⁵¹⁵ Arapça satır üstünde yazılı.

⁵¹⁶ Yazmada

⁵¹⁷ Yazmada

⁵¹⁸ Yazmada

67 (152r7) olmadı hîç peygamber tutgunlar yêrde (152r8) dilersiz metâ'ını dünyānuñ âhîreti beñdeşsüzdür.

68 (152v1) degülmisse kitâb ilerü geçdü 'azâb (152v2) ulu.

69 yeñ helâl iken kôrkuñ teñri (152v3) yarlıgayıcıdur.

70 ey peygamber ellerünüzdedür tutgunlardan (152v4) bile göñüllerünüz içinde yègrek sizden (152v5) yarlıgaya teñri rahmet kılıcı.

71 hıyānet eylemek (152v6) hıyānet eylediler el êrürdi teñri dürüst işlü.

72 (152v7) anlar yêrlerinden gitdiler mâllarıyla nefsleriyle (152v8) yolında teñrinün arka verdiler bir nicesi anlaruñ bir nicenün (153r1) anlar imān getürdiler yokdur sizün nesne tā (153r2) yêrlerinde dîn içinde yardım eylemek (153r3) arañuzda 'ahd var işlersiz görícidir.

73 anlar (153r4) kâfir oldılar bir niceye ola yêrde (153r5) fesād ulu.

74 imān getürdiler dürişdiler yolında (153r6) teñrinün yer verdiler şunlar mü' minler yarlıgamağ (153r7) rûzi görklü.

75 imān getürdiler dürişdiler (153r8) sizdendür şunlar isleri bir nicesi anlaruñ bir nicesine (153v1) kitâb içinde teñrinün her nesneye bilicidir.

9. Sûretü't-Tevbe

1 (153v2) bî-zârlıkdur peygamberinden anlar (153v3) 'ahd kavul eylediler.

2 pes yürün yêrde dört aylar (153v4) bilün⁵¹⁹ degülsiz 'âciz eyleyici teñri kâfirleri.

3 (153v5) bildürmekdür teñri âdemîlerden yaña hac ulurağ (153v6) teñri bî-zârdur müşriklerden dönesiz ol (153v7) yègrekdür yüz döndüresiz siz degülsiz muştıla (153v8) anlar 'azâbıla ağrıdıcı.

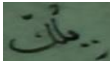
4 anlar 'ahd aldılar müşriklerden (154r1) andan eksmediler size nesne arka vèrmediler kimseye anlara (154r2) kavulların teñri sever şakınıcıları.

5 çıka (154r3) aylar haramlar depelen müşrikleri bulduñuz anları dutuñ anları (154r4) egirdün anları her yolda tururalar⁵²⁰ namāzı (154r5) vèreler zekâtı yolların teñri rahmet kılıcıdur.

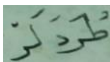
6 bir kimesne (154r6) müşriklerden amān isteye tā eşide andan êrer anı (154r7) emîn olıcağ yerine bir kavumdur bilmezler.

7 ola müşrikler (154r8) kavı katında teñrinün illā anlar 'ahd kavul eylediler mescid-i haramuñ (154v1) nice toğru olalar teñri sever şakınıcıları.

⁵¹⁹ Yazmada

⁵²⁰ Yazmada

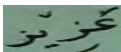
- 8 nite (154v2) zafer bulalar şaklamayalar hışımlık hoşnûd eylerler (154v3) ağızlarıla gönülleri çok.
- 9 şatun aldılar (154v4) âyetleriyle bahâ az anlar yavuz oldı oldılar (154v5) işlerler.
- 10 mü'minden şunlar anlardır (154v6) haddeden geçeler.
- 11 tevbe eyler vèreler zekâtı (154v7) dîn içinde kavımı kim bilürler.
- 12 şıyalar⁵²¹ (154v8) andların kavullarından dînünüzü serverleriyle (155r1) kâfırlık anuñçun kim yığlunalar.
- 13 depeleşmeyesiz bir kavımı (155r2) şıdılar kaçd eylediler çıkarmağa anlar ilk (155r3) kèz korkmaz mısız lâyıkdur korkasız olası inancılar.
- 14 (155r4) çalışun 'azâb eyle hûr eyle anlaruñ üzere (155r5) oñılda göğüzlerini mü'minlerdür.
- 15 kaçımagını tevbe vère (155r6) teñri diler dürüst işlü.
- 16 konılasız (155r7) bilmedi anlar dürüşdiler tutmadılar ayruñ teñriden (155r8) peygamberinden haşeki haberlûdür işlersiz.
- 17 (155v1) olmadı 'imâret eyleyeler tanuñlar vericiler iken kendözleri üzere (155v2) kâfırlığa şunlar 'amelleri anlar ebedî kalıcılardur.
- 18 (155v3) 'imâret eyler mescidlerin teñri tururdu namâzı (155v4) vèrün zekâtı teñriden şunlar oldılar (155v5) toğrı yol dutıcılardan.
- 19 şuvarmağı hâcıları mescidü'l-harâm (155v6) teñriye güne dürüşdi yolında teñrinün katında (155v7) teñrinün toğrı yol göstermez.
- 20 anlar gâzâ eylediler (155v8) yolında teñrinün nefslerile dereceden yaña (156r1) katında teñrinün anlardır.
- 21 muştılar çalaplaları rahmetdür andan (156r2) hoşnûdlık uçmaqlar anuñ içinde durucı.
- 22 anuñ içinde bayık (156r3) teñri müzd ulu.
- 23 ey imân getürdiler qarındaşlaruñuzı (156r4) döstlar kâfırlığı döst duta anları sizden (156r5) şunlar anlardır.
- 24 ayt oldı oğlanlaruñuz 'avratlaruñuz (156r6) 'avratlaruñuz mällaruñuz kazandunuz bâzırgân (156r7) ayağa düşmek hoşnûd olduñuz anlara teñriden peygamberinden (156r8) dürişmeginden göz dutuñ tâ teñri teñriye toğrı yol (156v1) kavımı kim fâsıklardur.
- 25 yerlerde çok çalış günü (156v2) huneynün çoklığınuz sizden nesne tar oldı (156v3) size yer andan yüz döndünüz.

- 26 andan indürdi (156v4) dölenmegini peygamber üzere indürdi şüler⁵²² görmediler (156v5) ‘azāb eyledi kâfir oldılar cezāsıdur kâfirlerün.
- 27 tevbe vère (156v6) sonra şundan diler teñri rahmet kılıcı.
- 28 ey anlar (156v7) imān getürdiler arusus mescidü’l-ḥarām yıllarından (156v8) işbu korkasız sonra kendi fazlından diler **(157r1)** teñri bilicidir.
- 29 depeleşün inanmazlar sonrağı (157r2) güne ḥarām eylemezler ḥarām eyledi peygamberi ḥaḳ dīne (157r3) anlar verinildiler kitābı vèreler ḥarācı (157r4) elden ḥōrlar iken.
- 30 aytdı ‘üzeyr⁵²³ peygamber teñri naşrāniler (157r5) ‘isā oğlıdur şol sözleridür beñzerler sözine anlar (157r6) kâfir oldılar depelesün anları döndürineler ḥaḳdan.
- 31 dānişmendlerin (157r7) zāhidlerin teñriler teñriden oğlıdur meryemün (157r8) illā ṭapalar bir illā ol ortak eylerler.
- 32 **(157v 1)** dilerler nūrı ḳur’ānı teñrinün tamām eyleye (157v2) nūrını kâfirler.
- 33 ol veribidi ṭoğrı yolıla (157v3) ḥaḳ dīnile dīn üzere düşḥār gördiler müşrikler.
- 34 ey (157v4) anlar çok dānişmentlerden yerler mälların (157v5) ādemilerün bâṭıl ile yığarlar teñri yolından gizlerler (157v6) altını gümüşi ḥarc eylemezler anı muştıla bir ‘azābıla (157v7) ağrıdıcı.
- 35 anlarun üzere ṭamu içinde alınları anlarun (157v8) yanları anlarun işbu genc eyleyevüz ṭadun olduñuz **(158r1)** gizlersiz.
- 36 ḳatında teñrinün on iki aydur kitāb içinde (158r2) ol gün gökleri yeri dört ḥarāmlardur (158r3) dīndür zulum eylemeñ kendözlerünüz müşrikler ile (158r4) hep çalışurlar hep teñri şakınıcılar.
- 37 (158r5) gerü bırakmaḳ kâfirlik içinde azar anuñla ḥelāl eyler anı bir yıl (158r6) ḥarām eylerler anı bir yıl şağışına ḥelāl eylerler (158r7) teñri yavuzlığı ‘amellerinün ṭoğrı yol göstermez⁵²⁴ ḳavmı kâfirlerdür.
- 38 (158r8) ey anlar nedür sizün aydıldı yolında teñrinün ağır olduñuz **(158v1)** yerden yaña yakın dirlik āḥiretten menfa‘at yakın (158v2) dirligün āḥiretde az.
- 39 ‘azāb eyleye size ağrıdıcı degşüre (158v3) bir ḳavmı ziyān eylemeyesiz teñri her nesne üzere.

⁵²² Yazmada

⁵²³ Yazmada

⁵²⁴ Anlam gereği fiil olumsuz olmalı, yazmada

40 arka vèrmeyesiz (158v4) arka vère aña anlar ikinün ikincisi iken indeydi⁵²⁵ (158v5) aydurdı kayurma teñri indürdi dölenmegin anuñ üzere (158v6) şüler⁵²⁶ kim sözini anlar aşağıarak sözi (158v7) oldı yücerek dürüst işlü.

41 yèynilerken dürüşün (158v8) mällaruñuz ile yolında teñrinün olası bilürsiz.

42 (159r1) oldı yakın uyalardı saña ıraķ oldı (159r2) anlaruñ üzere and içerler teñriye çıkarduk helāk eylerler (159r3) kendülerin teñri anlar yalancılardur.

43 senden destür vèrdün⁵²⁷ (159r4) tā bellü olınca gèrçek oldılar yalancılar.

44 destür dilemeye (159r5) anlar teñriye şonrağı güne mällarıyla nefsleriyle (159r6) teñri şakınıcıları.

45 anlar inanmazlar teñriye (159r7) şonrağı güne göñülleri dañ qalurlar.

46 (159r8) dileselerdi çıkmağı yaraķ velikin teñri qoparılmaklıkların (159v1) aydıldı oturıcıları.

47 sizün arañuzda (159v2) fesād arañuzda fitneyi içinüzde (159v3) eşidicilerdür bilicidür zālimleri.

48 fitneyi tebūk gāzāsından (159v4) döndirdiler saña işleri geldi haķ buyruğı teñrinün (159v5) düşhār görniciler iken.

49 aydur destür vèr fitneye bırakmağı (159v6) düşdiler tamu kāfirleri.

50 ère saña (159v7) eyü iş ère saña muşibet tutduk işümüzi ilerüden (159v8) yüz döndüreler seviniciler iken.

51 èrmeye bize illā yazdı teñri bizüm (160r1) ol teñri üzerine mü' minler.

52 güyerler misiz (160r2) bize birbirine iki görklürekden güyerüz erer size teñri (160r3) 'azābı fitneden elümüz ile biz sizünlevüz.

53 (160r4) ayt harc eyleñ beyerlenmeye siz olduñuz qavm (160r5) fāsıqlar.

54 beyerlenile nafaqaları anlar kāfir oldılar (160r6) teñriye peygamberine gelmezler namāzı ol hālde harc eylemezler (160r7) illā anlar düşhār görnicilerdür.

55 mälları anlaruñ bayıķ (160r8) diler teñri dirlik içinde yakın cānları (160v1) anlar kāfirler iken.

56 teñriye anlar sizlerdendür sizden (160v2) velikin anlar qorqarlar.

57 şıgınacaq yer inler (160v3) yüz döndürelerdi anlar yüz döndürmege.

58 'ayıblar sizi şadaqalar içine (160v4) verinileler andan verinilmeyeler anlar qaqırlar.

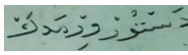
⁵²⁵ Yazmada

⁵²⁶ Yazmada

⁵²⁷ Fiil anlam gereği olumlu olmalı, yazmada

59 (160v5) anlar hoşnûd olsalardı peygamberi tapdur bize (160v6) bize teñri fazlından teñriden yaña rağbet eyleyiciler.

60 şadağalar (160v7) yoğsullar miskînler anuñ üzere göñleri (160v8) mükâtebler⁵²⁸ yolında teñrinüñ yol erinüñ farîzadur **(161r1)** teñriden bilicidir.

61 anlardan peygamberleri aydurlar (161r2) ol kulağdur hayır sizüñ teñri mü'minlere (161r3) rahmetdür sizden incüdürler anlaruñdur 'azâb (161r4) ağrıdıcı.

62 teñriye hoşnûd eyleyevüz peygamberi haqlurağdur (161r5) hoşnûd eyler anı mü'minler.

63 bilmezler mi ol tartışursa (161r6) peygamber ile odı tamunuñ anuñ içinde rüsvâyılığdur ulu.

64 (161r7) münâfıklar indürinile bir süre göñlerindedür (161r8) yañşulañ teñri şaķınursız.

65 şorarsañ aydalar **(161v1)** olduķ biz oynaruz teñriye mi âyetlerine mi peygamberine (161v2) yañşularsız.

66 'özür dilemeñ şonra eger 'afv⁵²⁹ olına (161v3) bir bölükden 'azâb olına bir bölük oldılar yazuğlular.

67 (161v4) münâfıklar münâfıķa 'avratlar bir nicedendür buyururlar yavuz işi (161v5) eyü işden dutarlar⁵³⁰ ellerini qodılar qodı anları (161v6) anlardur fâsıqlar.

68 va'de eyledi münâfıķ erenlere münâfıķa 'avratlar (161v7) kâfirler tamunuñ anuñ içinde tapdur la'net eyledi (161v8) anlardur durucı.

69 sizden oldılar qatırağ sizden **(162r1)** güçden⁵³¹ yaña mâllardan yaña gönendiler gönendüñüz (162r2) ülülerüñüz ile anlar ilerü idi girdüñüz ancılayın (162r3) girdiler şunlar bâtıl oldu dünyâ içinde âhîretde şunlar (162r4) ziyânlular.

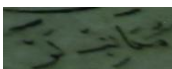
70 gelmedi anlara ilerü anlardan nûhuñ 'aduñ (162r5) şemüduñ qavmı ibrahîmüñ medyenüñ dönmiş yer isleri geldi (162r6) peygamberleri olmadı teñri velîkin oldılar (162r7) kendözlerine zulüm eylerler.

71 mü'mine 'avratlar döstlardur bir nicenüñ (162r8) buyururlar yığarlar yavuz işden tıururlar namâzı **(162v1)** verürler zekâtı teñriye peygamberine şunlar rahmet kıla (162v2) teñri beğdeşsüzdür.

72 va'de eyledi mü'mine 'avratlar (162v3) aqar altından ırmaqlar anuñ içinde arı (162v4) uqmaqlar içinde hoşnûdlıq ulurağdur oldur ulu.

73 (162v5) ey peygamber kâfirler ile iri ol anlaruñ üzere (162v6) tamudur dönecek.

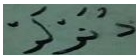
⁵²⁸ Yazmada

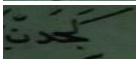
⁵²⁹ Yazmada

⁵³⁰ Yazmada

⁵³¹ Yazmada

74 teñriye aytdılar sözini (162v7) küfrün şonra islâmlarından ermediler⁵³² göz görmediler (162v8) bayıtdı⁵³³ anları teñri peygamberi tevbe verinile yęgrek anlara (163r1) yüz döndüreler teñri ağırdıcı âhıretde yoǵdur anların (163r2) yerde hıç dōst.

75 anlardan eger vere bize (163r3) kendi fazlından olavuz şâlihlerden.

76 ol vaǵt verdi anlara (163r4) kendi fazlından yüz döndirdiler.

77 eyledi 'âkıbetin anların münâfıklık (163r5) göñülleri içinde göreler anı va'de eylediler andan oldılar (163r6) yalan söylerler.

78 bayık teñri gizlülerin rāzların teñri (163r7) gey bilicidür gizlülere.

79 'ayıblarlar mü'minlerden (163r8) şadaǵalarda bulmazlar⁵³⁴ anların güci yetdügin yañşularlar anları (163v1) yañşuladı teñri anlarıdır ağırdıcı.

80 yarlıǵamaǵ dile anları (163v2) yarlıǵamaǵ dilerseñ anları hergiz yarlıǵamaya anlar şol kâfir oldılar (163v3) teñri peygamberine toǵrı yol göstermez⁵³⁵ bize.

81 sevindi gerü ǵalınmışların (163v4) gerü gördiler mällarıyla nefsleriyle yolında teñri (163v5) ǵıkmañ ayt odı ǵamunıñ ıssıdan yaña anlarlar.

82 (163v6) gülsünler dünyâda az çok oldılar ǵazanurlar.

83 (163v7) döndüre seni bir bölük anlardan ǵıkmaǵ içün ayt (163v8) ǵıkmayasız hemişe benümile bile hoşnūđ olduñuz (164r1) oturmaǵa oturuñ gerü ǵalıcılarla.

84 namāz ǵılma (164r2) kimseye öldi hemişe ǵurma sini üzere teñriye (164r3) peygamberine anlar ǵa'atdan ǵıkıcılar.

85 mälları anların (164r4) oǵlanları anların 'azāb eyleye anlara ǵıǵa cānları⁵³⁶ (164r5) kâfirler iken.

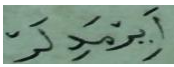
86 bir sūret teñriye ǵazā eyledün peygamberile bile (164r6) destūr diledi andan ǵo bizi oturucılarla.

87 (164r7) hoşnūđ oldılar gerü ǵalıcılar ile mühür uranları anlar anlamazlar.

88 (164r8) lakin peygamber imān getürdiler ǵalıdılar mällarıyla nefsleriyle (164v1) şunlar ǵayırlar anlardır ǵurtılıcılar.

89 yaraǵladı anları (164v2) uçmaǵlar aǵar altından ırmaǵlar anıñ içinde zafer bulmaǵdur (164v3) ulu.

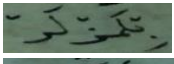
⁵³² Yazmada

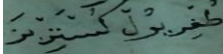
⁵³³ Yazmada

⁵³⁴ Yazmada

⁵³⁵ Yazmada

⁵³⁶ Arapçasıyla birilkte sol kenarda yazılı.

90 ‘arablardan destūr verinile oturdu (164v4) anlar yalan tıtdılar peygamberin ere anlar anlardan ‘azāb (164v5) ağırdıcı.

91 yokdur za‘ifler üzere dahı anlaruñ üzere (164v6) bulmazlar⁵³⁷ yazuk teñriye peygamber yokdur (164v7) eyü işleyiciler hıç yol teñri yarlıgayıcıdur.

92 kaçan (164v8) geldiler saña aytduñ bindürdi sizi gözleri anlaruñ (165r1) gözyaşından bulmazlar harc eyleyeler.

93 yol anlaruñ üzere (165r2) destūr dilerler baylar iken hoşnūd oldılar mühür urdı teñri (165r3) gönülleri üzere bilmezler.

94 ‘özür dilerler sizden yaña döndüğüz anlara (165r4) ‘özür dilemeñ haber verdi bize haberlerüğüzden (165r5) teñri ‘amellerüğüzü andan döndürinilesiz hāzır (165r6) haber vère size işlersiz.

95 teñriye döndüğüz anlardan yaña (165r7) yüz⁵³⁸ döndüresiz yüz döndürüğ arusuzdur tamudur (165r8) yandı vermegiçün kazanurlar.

96 hoşnūd olası hoşnūd olası (165v1) anlardan hoşnūd olmaz tã‘atdan çıkıcılar.

97 ‘arablar kıtırakdur (165v2) kâfirlikdan yaña bilmeyeler hadlerin indürdi teñri peygamber üzere (165v3) teñri dürüst işlödür.

98 oldur tutar ödüş (165v4) göz dutar size anlaruñ üzere yavuzluğuñ eşidicidür bilicidür.

99 (165v5) ‘arablardan inanur teñriye şonrağı güne harc eyler (165v6) müzdler du‘ā kıılmaqları ey anlar givire anları (165v7) teñri rahmeti içine yarlıgayıcıdur.

100 ilerü geçiciler öñdingiler (165v8) yerlerinden ayrılmışlardan anlar uydılar eylük eylemegile hoşnūd oldı (166r1) anlardan andan uçmaqlar aķar altından ırmaqlar (166r2) anuñ içinde zafer bulmaķdur ulu.

101 ‘arablardan (166r3) münāfıķlardan medine kavmından bilmezsiz anları biz (166r4) bilerüz anları iki kez ‘azābdan yaña ulu.

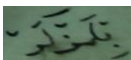
102 ayruķlar (166r5) iķrār eylediler kıarışdurdılar eyü ol kim teñri (166r6) tevbe vère anlara rahmet kıılıcıdur.

103 şadaķa (166r7) arıdasın du‘ā eyle bayık du‘āñ dölenmekdür anlara (166r8) teñri bilicidür.

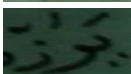
104 bayık teñri kıabül eyler kıullarından (166v1) alur şadaķaları teñri ol rahmet kıılıcıdur.

105 işleñ (166v2) göre teñri işiñüzü mü‘minler biliciden yaña (166v3) ğāyibi hāzır haber vère size işlersiz.

⁵³⁷ Yazmada

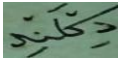

⁵³⁸ Yazmada

- 106 ayruklar (166v4) g r  kılınmışlar ‘az b eyleye anlara te ri d r st işl d r.
- 107 (166v5) anlar t tdılar ziy n deg rmegi  n ta ıtmak i  n m ’minler   (166v6) yarlıgamak i  n  alışdı te ri iler den dilemed k biz (166v7) g r kl rek iş t n kl k v r r.
- 108 t rma an  i inde hemişe (166v8) mezigit kim şakınmaklık  zere ilk g nden t rasın (167r1) an  i inde an  i inde erenler arınalar te ri sever arınıcılar .
- 109 (167r2) temel bıraktı şakınmak  zere hoşn dl k  zere (167r3) temel bıraktı kıranı  zere d kl ndi⁵³⁹ an la t mu odı i ine (167r4) te ri bir kavma z limlerd r.
- 110 anlar  meşeli g m n yaptılar (167r5) g   lleri p re p re olına te ri bilicid r.
- 111 te ri (167r6) şatun aldı nefsin anlar dur u mak (167r7)  alışalar yolında te rin  depleneler va’de eylemekd r ger ek (167v8) tevr t i inde kur’ n i inde kavline te riden (167v1) sevin  şatınıza şatı eyled   z şol ol ulu.
- 112 (167v2) tevbe eyleyiciler  g ciler her h lde ruk ’ eyleyiciler (167v3) secde eyleyiciler buyurucılar y g cılar yavuz işden (167v4) şaklayıcılar h dlerin muştıla m ’minler.
- 113 peyg mber  anlar (167v5)  m n get rdiler m şrikler i  n h şıml k isleri andan şonra (167v6) bel rdi anlara islerid r t mun .
- 114 yarlıgamak dilemek ibrah me (167v7) atası un va’de eyledi anı ol d şmandur (167v8) te rin  andan  ok  h edicid r.
- 115 olmadı te ri azdura (168r1) bir kavmı to rı yol g sterdi anlara şakınalar te ri her (168r2) nesneyi bilicid r.
- 116 an dur g kler y rler dirid r  ld r r (168r3) yokdur siz  d st arka verici.
- 117 tevbe verdi (168r4) peyg mbere muh cirlere anlar kim d şh rl k i inde (168r5) andan şonra egile bir b l g n tevbe verdi ol bunlara⁵⁴⁰ (168r6) mihrib ndur ra met kılıcidur.
- 118    kişiye g r  k ldılar g z dan şar oldu (168r7) anlara y r şar oldu nefsleri bildiler (168r8) ř g nac k⁵⁴¹ te riden tevbe v rdi t  tevbe eyleyeler ol tevbe verici (168v1) ra met kılıcı.
- 119  y anlar şakın  te riden ger ekler ile.
- 120 (168v2) olmadı kavmına med nen  ‘arablardan g r  k lalar (168v3) peyg mberden te rin  nefslerine an  nefsinden anlar (168v4)  rmeye anlara arma  yolında te rin  başmayalar (168v5) başacak y r k firleri d şmandan yazıldı anlara (168v6) iş ey  z yi’ eylemez m zdini ey  işleyiciler .

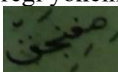
⁵³⁹ Yazmada

⁵⁴⁰ Anlam gere i y nelme h l eki almalı, yazmada

⁵⁴¹ Yazmada

121 harc (168v7) kiçi⁵⁴² büyük⁵⁴³ kesmeyeler dere yazıldı anlar (168v8) teñri görklüregiñ⁵⁴⁴ işlerler.

122 mü'minlere çıķalar (169r1) hep çıķmadı bölükden anlardan tā faķih olalar dīn içinde (169r2) ķorku haber vēreler kaçan döneler anuñçun şaķınalar.

123 ey (169r3) anlar imān getürdiler yaķın oldılar kāfirlerden bulsunlar (169r4) irilik bilüñ teñri şaķınıcılar.

124 kaçan indürünile bir süre (169r5) anlardan aydur arturdi⁵⁴⁵ işbu anlara imān getürdiler (169r6) inanmağı anlara severler.

125 ammā anlar şayrılıķları arturdi (169r7) kāfirlik kāfirlikların kāfir iken.

126 görmezler mi anlar (169r8) şinanurlar bir yılda bir kez yā iki kez tevbe eylemezler anlar (169v1) öğütlenürler.

127 kaçan indürinildi bir süre bir niceye (169v2) görür mi sizi⁵⁴⁶ kimesne döndiler dönderdi teñri göñüllerin anlar (169v3) ķavumdur anlamazlar.

128 geldi size kendiñüzden anlaruñ üzere (169v4) tarlığa düşdüñüz sizüñ üzere mihribāndur raķmet ķılıcı.

129 yüz dönderdiler (169v5) ayt tapdur baņa teñri illā ol anuñ üzere ol çalabısıdur 'arşuñ (169v6) ulu.

10. Sūretü Yūnūs

(169v7) [allāh adıyla rūzi vēren raķmet ķılıcı]

1 (169v8) inallāhü'r-raķman⁵⁴⁷ şol kitāb hūküm.

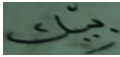
2 oldı mı ādemilere tañ eyledük (170r1) bir ere anlara ādemilere anlar imān getürdiler anlar kim (170r2) öğürdicisi gerçeklük aytdı kāfirler işbu ķur'ān cāzūlıķdur bellü.

3 (170r3) çalabuñuz teñridür yaratdı gökleri yeri altı günler içinde andan (170r4) ķaşd eyledi 'arş üzere şefā'at eyleyici şonra vērmeginden (170r5) şol teñri tapuñ öğütlenmez misiz.

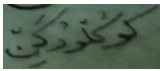
⁵⁴² Yazmada

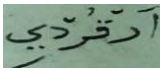
⁵⁴³ Yazmada

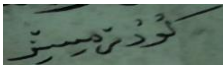
⁵⁴⁴ Yazmada

⁵⁴⁵ Yazmada

⁵⁴⁶ Yazmada

⁵⁴⁷ “Şüphesiz Allah rahmet edendir.”

4 andan yaña hep (170r6) va‘desi teñrinüñ ol yaratmağı tā yanud vère anlara imān getürdiler (170r7) işlediler eyü işleri anlar kāfir oldılar içilesini (170r8) ıssı şudan ağrıdıcı kāfir oldılar.

5 ol anlar kıldı güneşi (170v1) gey aydınlık ay endāze eyledi anı tā bilesiz şağışını yılların (170v2) yaratmadı teñri şol haķıla āyetleri bilürler.

6 (170v3) gitmeginden gelmeginden geçenün gündüzün yaratdı teñri gökler içinde (170v4) yérde nişānlar şaķınurlar.

7 ümīd tutmazlar (170v5) hoşnūd oldılar yaķın dirlik anlar kim āyetlerümüzden ğāfillerdür.

8 (170v6) şunlar turaķları oldılar każanurlar.

9 imān getürdiler (170v7) eyü işleri toĝrı yol göstereler aķar altından ırmaķlar (170v8) uçmaķlar içinde.

10 du‘āsı anların arulıĝın senün alķışları anların (171r1) selām vèrmekdür du‘ālarınun öĝmek çalabısı ‘ālemlerün.

11 ivdürsedi (171r2) teñri ādemiler için diledükleri ĝibi irüreyidi ecelin öleler (171r3) anlar dutmazlar⁵⁴⁸ azĝunlık içinde dañ kalurlar.

12 ādemilere (171r4) ziyān okudı bizi oturucı iken açduķ andan ziyānın (171r5) hemān okumadu ĝibi yokandı aña bezenildi oldılar (171r6) işlerler.

13 helāk eyledük andan ilerü geldi anlara peyĝamberleri (171r7) hūcetler ile olmadılar ancılāyın cezā vèrevüz yazuķlılardır.

14 (171r8) andan eyledük yérde anlardan nite işlersiz.

15 (171v1) kaķan okuna anların üzere bellüler aytdı anlar ümīd tutmazlar (171v2) ķur‘ānı ayruķ deĝşür anı olmaya deĝşürme anı kendözümünden (171v3) yañadan illā vaħy olunur ķorķarın ‘āşī olam ben (171v4) ‘azābından ulu.

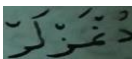
16 dilesedi⁵⁴⁹ okumayadum üzerünüze bildürmeyedi (171v5) bayıķ dölendüm bir ‘ömrün anılamaz mısız.

17 zālīmraķ (171v6) yalan baĝladı teñri üzere yalan dutdı ol ķurtulmaz.

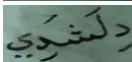
18 (171v7) tıparlar ayruķ teñriden ziyān degürmez aşşı eylemez (171v8) işbunlar teñrinün haķber mi vèürsüz bilmez (172r1) göklerde yérde arılıĝı yüceldi andan ortaķ eylediler.

19 olmadı (172r2) ādemilere bölük bir muħālīfet eylediler geçdi çalabuñdan (172r3) hūķüm olunaydı anuñ içinde ihtilāf eylerler.

⁵⁴⁸ Yazmada

⁵⁴⁹ Yazmada

20 indürinilmedi anuñ üzere bir nişān (172r4) çalabısından bayık gayb teñrinüñdür ben sizünle güyicilerdenven⁵⁵⁰.

21 (172r5) tatdurduñ âdemlere rahmet katılığdan sonra anlaruñdur yavuz şanmağ (172r6) âyetlerümüz teñri yavuz şanmağdan yaña yazarlar yavuz şanursız.

22 (172r7) ol yürüdür sizi yerde denizde tā olduñuz gemide yürüdeler (172r8) yelile hōş geldi aña katı esici anlara mevc (172v1) yerden bildiler anlar okudılar teñri ihlāş eyleyiciler (172v2) dīni kırtarasın bizi şükür eyleyicilerden.

23 kaçan (172v3) kırtardı anları yerde haksuz ey âdemiler bayık (172v4) zulmuñuz gönenmek yakın dirlik bizden yañadur haber veresiz (172v5) olduñuz işlersiz.

24 meşeli yakın dirlik indürdük anı gökden (172v6) karışdı anuñla yerün âdemilere tā tutdı (172v7) yer bezegin bezendi kavımı anuñ güci yeterlerdi anuñ üzere (172v8) geldi aña gündüz biçilmiş⁵⁵¹ hemān tırmamış gibi (173r1) dün seçerüz âyetleri endişe eylerler.

25 okur (173r2) selāmet sarāyından yaña aña diler yoldan yaña toğrıdur.

26 anlar (173r3) eylük eylediler artuñ yüzlerin anlaruñ şunlar (173r4) isleridür uçmağun ebedi kalıcılardur.

27 kazandılar yavuz işleri (173r5) yavuz işi beñdeşiyledür hōrlıñ teñriden örtünilidi⁵⁵² gibi (173r6) yüzleri pāreler karañu isleridür oduñ anlar (173r7) anuñ içinde.

28 kıparavuz anları hep anlar ortak eylediler (173r8) yerinüzde ortaklaruñuz arasını ortakları anlaruñ (173v1) olmaduñuz taparsız.

29 teñri tanuñ aramuzda arañuzda (173v2) olduñ biz gāfiller.

30 şınaya her nefis (173v3) ilerü vėdi teñri gerçek anlardan oldılar (173v4) yalan bağladılar.

31 rūzi vėre size gökden yerden eşitmek (173v5) görmege çıkar diri ölüden⁵⁵³ çıkar ölü diriden (173v6) hüküm eylerler aydalar teñri şaķınmazsız.

32 teñri çalabuñuz (173v7) gercek hağdan azğunlıñ nite döndirineler.

33 vācib oldı (173v8) sözi çalabuñ tā'atdan çıkdılar inanmazlar.

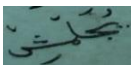
34 ayt hīç (174r1) ilk başlar yaratmağa döndürünilürsiz.

35 ayt hīç var mı (174r2) ortaklaruñuzdan hağdan yaña toğrı yol gösterdi toğrı yol gösterür (174r3) hağrakıdur nedür sizün hüküm eylersiz.

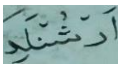
⁵⁵⁰ Yazmada

⁵⁵¹ Yazmada

⁵⁵² Yazmada

⁵⁵³ Yazmada

- 36 eyregi⁵⁵⁴ anların (174r4) gümān eylemek aşşı eylemez nesne teñri bilicidür işlersiz.
- 37 (174r5) olmadı işbu qur'ān bağlanıla velikin gerçek dutmağdur (174r6) anlar ileyindedür kitāb anuñ içinde çalabısıdur 'ālemlerüñ.
- 38 (174r7) aydurlar mı yalan bağladı anı bir süre ancılayın oquñ gücünüz yeter (174r8) ayruñ teñriden gerçekler.
- 39 kaplayı ervediler bilmegine (174v1) gelmedi anlara ancılayın yalan tutdı ilerüden nite (174v2) oldu zālimlerüñ.
- 40 anlardan inanur aña inanmaz aña (174v3) çalabuñ bilürekdür.
- 41 yalan tutdılar işüm işiñüz (174v4) siz bī-zārlarsız ben bī-zārvan işlersiz.
- 42 kulağ dutarlar (174v5) senden yaña eşidürsin oldılarsa anlamazlar.
- 43 bakar (174v6) senden yaña gözsüzler oldılar görmezler.
- 44 teñri zulum eylemez (174v7) ādemīlere velikin kendözleri zulum eylerler.
- 45 koparavuz anları (174v8) hemān dölenmediler⁵⁵⁵ gibi sinde bir sâ'at birbiri bileler aralarında ziyānlu (175r1) anlar görmegini olmadı toğrı yol dutıcılar.
- 46 bir nicesini (175r2) anlar yā öldürevüz seni dönecek yerleri tanuğdur (175r3) işlerler.
- 47 bölüğün peygamberdür hükm olına aralarında (175r4) 'adil ile⁵⁵⁶ zulum eylemezler.
- 48 kaçandur işbu va'de olası (175r5) gerçekler.
- 49 mālīk degülven ziyāna illā diledi teñri (175r6) bölüğün gele eceli anların bir sâ'at ilerü varmayalar.
- 50 (175r7) haber vērün gele size gece başmağda nesne iver yazuğlular.
- 51 (175r8) kaçan oldu şimdi ivdürürsüz.
- 52 andan aydıldı (175v1) anlara zulum eylediler 'azābı ebed kılmağun olduñuz (175v2) kılzansız.
- 53 şorarlarsaña ol çalabum ol hağdur (175v3) degülsiz 'āciz eyleyiciler.
- 54 her nefsi yērdedür (175v4) yolu vērđi peşimānlığ gördiler 'azābı aralarında (175v5) 'adlile anlar zulum eylemezler.
- 55 illā teñri göklerdeyür yērdedür (175v6) āğāh ol teñri va'desi velikin çok anlar bilmezler.
- 56 ol diridür (175v7) öldürür döndirinelers.

⁵⁵⁴ Yazmada

⁵⁵⁵ Yazmada

⁵⁵⁶ Yazmada

57  y  dem ler geldi size  g t (175v8)  alabu uzdan g g slerded r t ğrı yol rah met m 'minler i  n.

58 (176r1) fazlından te rin   rah metile sevin  ⁵⁵⁷ ol y grekd r (176r2) d rerler.

59 h ber v r   ind rdi te ri eyled     andan (176r3) h r m h l l te riye te riye yalan ba larsız.

60 (176r4)  anusı anlar   te riye yalan kıy met g ni te ri issid r (176r5) fazlı  velikin eyregi⁵⁵⁸ anlar   k r eylemezler.

61 olmayasın (176r6) i i i inde okumayasın andan i lemeyesin oldu   zer    ze (176r7) h z rlar an   i inde  alabu ndan  arınca  ⁵⁵⁹ (176r8) y rde g kde  undan ulura  (176v1) kit b i inded r bell .

62 d stları te rin   k r   anlar    zere anlar (176v2)  ayuralar.

63 anlar oldılar.

64 anlar mu tılık yakın dirlik (176v3) i inde  h retde kelimelerini te rin   ol ulu.

65 (176v4)  aygulu eylesen g ci y tmek hep e idicid r.

66 te ri (176v5) g klerded r y rded r uymaz anlar okurlar  aparlar (176v6) ortaklar  anuyı anlar yalan s ylerler.

67 ol (176v7) anlar siz    n ge e t  d lenesiz g nd zi g r ci  unun i inde (176v8) ni  nlardur e id rl r.

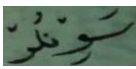
68  ttdi te ri o ul kı  arulu ı ol (177r1) baydur g klerded r y rded r hi  h ccet (177r2) i bu aydur mısız⁵⁶⁰ te ri bilmezsiz.

69 ayt anlar yalan ba ladılar (177r3) te ri  zere  urtulmayalar.

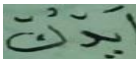
70 d ny  i inde bizden ya a d necek y rleri (177r4) andan  atduravuz 'az bı  atıdur oldılar k f rl rd r.

71 anlar    zere (177r5) h ber n n h    avmına ola  zer    ze durma ı (177r6)  g tlemegim  yetleriyle te ri  zere g   l ba la  i    ze (177r7) ortaklar    z ile i    ze  ay u gizl   rir   m hlet v rme .

⁵⁵⁷ Yazmada

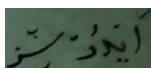
⁵⁵⁸ Yazmada

⁵⁵⁹ Yazmada

⁵⁶⁰ Soru anlamı olmalı, yazmada

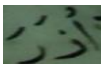

- 72 (177r8) yüz döndüresiz istemez⁵⁶¹ sizden kirî teñri üzere buyruldı (177v1) olam müslimānlardan.
- 73 kırtarduk gemi içinde (177v2) eyledük anları ğark eyledük yalan tutdılar baķ nite (177v3) oldu ōonı kōrķu ħaber verinilmişler.
- 74 andan ōonra kıvımlarından (177v4) geldiler anlara olmadılar inanalar ilerüden (177v5) mühür ururuz⁵⁶² göñleri üzere.
- 75 andan vërdük mūsā (177v6) harūnı serverlerinden yaņa boyun vërmediler bir kıavım (177v7) yazuklular.
- 76 geldi anlara bizüm kıatumuzdan işbu cāzūlıkđur (177v8) bellü.
- 77 mūsā ħaķ için cāzūlık mıdur işbu (178r1) kıurtulmaz cāzūlar.
- 78 geldüñüz mi bize bulduk atalarumızı⁵⁶³ (178r2) ola size ikinüñdür yërde degülüz biz inanıcılar.
- 79 aytdı (178r3) fir‘avn getürün her cāzū bilicidür.
- 80 aytdılar anlar (178r4) mūsā birağun birağucıarsız.
- 81 aytdı mūsā getürdüñüz (178r5) cāzūlıkđur teñri bāṭıl eyleye eyü eylemez fesād eyleyicilerün
- 82 (178r6) şābit eyleye ħaķķı sözleriyle yazuklular.
- 83 inanmadı mūsā (178r7) bir nesil kıavmından fir‘avndan serverlerinden (178r8) ‘azāb eyleye fir‘avn yërde ol ħadden geçicilerdendür.
- 84 (178v1) aytdı mūsā olduñuzsa teñriye tevekkül eyle (178v2) olasız müslimānlar.
- 85 teñriye çalabumuz kıılma bizi fitne (178v3) bir kıavmun ħālimlerdür.
- 86 rahmetünle kıavmından kāfirlerdür.
- 87 (178v4) vahy eyledük kıarındaşını yër dutun mışırda kıılun (178v5) evlerüñüzi kıible ṭururun namāzı mü‘minlere.
- 89 mūsā (178v6) çalabumuz vërdün bezek⁵⁶⁴ yaķın dirlik içinde (178v7) çalabumuz yolunđan döndür yoy berk bağla (178v8) göñüllerin inanmayalar tā göreler ‘azābı ağrıdıcı.
- 89 aytdı (179r1) du‘āsı siz ikinün uyman yolına anlarun.
- 90 geçürdük (179r2) benī isrā‘il deñiz fir‘avun zulum eylemek için tā (179r3) érđi aña aytdı ol illā anlar inandı aña (179r4) benī isrā‘il müslimānlardanvan.

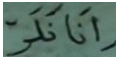
⁵⁶¹ Yazmada

⁵⁶² Yazmada

⁵⁶³ Yazmada

⁵⁶⁴ Yazmada

- 91 ‘āṣī olduḡ olduḡ (179r5) müfsitlerden.
- 92 bugün kırtaravuz seni tā olasin senden şonradur (179r6) nişanı çok âdemîlerden ġāfillerdür.
- 93 yêr verdük (179r7) benî isrâ’îl gerçeklüğüñ arılardan tartışmadılar (179r8) tā geldi çalabuñ aralarında anuñ içinde oldı (179v1) anuñ içinde tartışurlar.
- 94 gümān içinde saña şor (179v2) anlar okurlar kitābı geldi saña çalabuñdan (179v3) olma⁵⁶⁵ gümān eyleyicilerden.
- 95 anlardan âyetlerini teñriye (179v4) olasin ziyānlulardan.
- 96 anlar vācib oldı sözi (179v5) inanmazlar.
- 97 her nişānı tā ‘azābı ağırdıcı.
- 98 (179v6) olmadı îmān getürdi îmānı yūnusı kıvımı îmān getürdiler (179v7) giderdük ħōrlık ‘azābını yakın dirlik içinde bir zamāna deġin.
- 99 (179v8) dilesemi çalabuñ yêrde hep sen mi ġeşsüldürsin (180r1) âdemîleri tā ola mü’minler.
- 100 hîç nefis îmān getüre (180r2) teñrinüñ kıılır ‘azābı anlaruñ üzere.
- 101 ayıt baķuñ (180r3) göklerdeür yêrdeür âyetler bir kıavımı (180r4) inanmazlar.
- 102 ġüyêrler mi meşeli anlaruñ ilerü anlardan (180r5) ayt ġüyüñ sizüñle.
- 103 andan kırtaravuz anlara (180r6) îmān getürdiler vācibdür mü’minleri.
- 104 ayt êy âdemîler (180r7) olasıñ dînümden anlar teñriden ayrıķ (180r8) velikin tıparın teñriye öldürür sizi olam mü’minlerden.
- 105 (180v1) toġrı eyle dîn içinde olma müşriklerden.
- 106 (180v2) okuma⁵⁶⁶ teñriden ayrıķ ziyān eylemez saña sen (180v3) andan zālîmlerden.
- 107 yokatdura saña teñri giderici⁵⁶⁷ açıcı yokdur anuñ (180v4) illā ol ħayr fażlına anuñ anı diler (180v5) kıullarından ol rahmet kıılıcıdır.
- 108 êy âdemîler ħaķ (180v6) çalabuñuzdan bayık toġrı yol duta⁵⁶⁸ her kim azdı azar (180v7) kendi üzere şaķlayıcı.
- 109 vahy olunur şabır eyle tā (180v8) ħüküm eyle teñri ol ħüküm eyleyicilerüñ.

11. Sûretü’l-Hūd

(181r1) [allāh adıyla rūzi vèren rahmet kıılıcı]

⁵⁶⁵ Yazmada

⁵⁶⁶ Yazmada

⁵⁶⁷ Yazmada

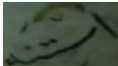
⁵⁶⁸ Yazmada

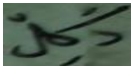
- 1 (181r2) inallāhü'r-raḥman⁵⁶⁹ hüküm olundu beyân olundu haberlû.
- 2 (181r3) tapmañ teñriye andan muştılayıcıvan.
- 3 yarlıgamağ dilen (181r4) çalabuñuzdan andan yaña görklü adanılmışdur (181r5) artuqlıq issine⁵⁷⁰ yüz döndüresiz üzerüñüze 'azābından (181r6) gün ulu.
- 4 dönecek yerinüz güci yeterdür.
- 5 anlar (181r7) egerler tā gizleneler ol vaqt tönlerini (181r8) bilür āşıkāre eylerler issini gögüzlerüñ.
- 6 (181v1) hiç deprenür cānavar teñri üzeredür bilür konulduğı yerini (181v2) dükeli⁵⁷¹ bellü.
- 7 yaratdı gökleri yeri altı günler içinde (181v3) oldu 'arşı şınaya sizi 'amelinden yaña aydasın (181v4) siz ölümünden sonra anlar degil işbu cāzūlıkdur (181v5) bellü.
- 8 anlardan 'azābı şağışlanmış⁵⁷² nesne yıgar (181v6) ol gün kim gerü dönderinilmiş indi anlara yañşularlar.
- 9 (181v7) tatduravuz ādemīye andan gidirevüz ol nā-sipāslık.
- 10 (181v8) tatduravuz aña kıtlıkdan⁵⁷³ sonra ayda gitdi benden ol (182r1) sevinicidür.
- 11 illā anlar işlediler eyü işler yarlıgamağ (182r2) müzd ulu.
- 12 koyucusın vahy olunur dar olıcıdur anuñla (182r3) gögsün aydurlar anuñ üzere anuñla bayıq sen (182r4) kórğuducısın her nesne üzere.
- 13 belki aydurlar getirüñ⁵⁷⁴ on (182r5) süreler okuñ gücünüz yetdi ayruğ teñriden olası (182r6) gerçekler.
- 14 uy vermeyeler bilün indürünildi teñri yokdur teñri (182r7) illā ol müslimānlar mısız⁵⁷⁵.
- 15 ola dileye dirlik yakın bezegin anuñ (182r8) tamām degürevüz 'amellerini anlar anuñ içinde.
- 16 şunlar anlardur (182v1) yokdur anların āhıretde bāṭıl oldu anuñ içinde bāṭıldur (182v2) oldılar işlerler.

⁵⁶⁹ “Şüphesiz Allah rahmet edendir.”

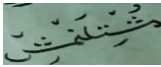
⁵⁷⁰ Yazmada

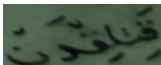
⁵⁷¹ Yazmada

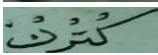
⁵⁷² Yazmada

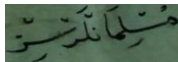
⁵⁷³ Yazmada

⁵⁷⁴ Yazmada

⁵⁷⁵ Soru anlamı olmalı, yazmada

17 oldu muḥammed çalabısından ṭanuk cebrā'il (182v3) ilerüden mūsānuḡ raḥmeti iken inanurlar aḡa (182v4) kāfir ola bölüklerden va'desi yêrdür şek içinde (182v5) ol ḡaḡdur velikin çok ādemilerün inanmazlar.

18 her kim (182v6) zālīmraḡ teḡri üzere şunlar 'arz olınalar kıyāmet gūni siz çalapları üzere (182v7) ayda ṭanuklar şunlar yalan söylediler çalapları üzere la'neti teḡrinün (182v8) zālīmler üzere.

19 anlar yolından teḡrinün egrilik⁵⁷⁶ iken anlar (183r1) āḡiretde kāfirlerdür.

20 olmadılar yêrde (183r2) olmadı ayruḡ teḡriden iki anca olunur 'azāb olmadılar (183r3) güci yêterler eşitmek görürler.

21 şunlar anlardur ziyān eylediler (183r4) kendözlerine anlardan yalan baḡladılar.

22 lābud yā ḡaḡḡa anlar āḡiretde (183r5) anlar ziyānluraḡdur.

23 imān getürdiler aşaklık eylediler (183r6) çalaplarından yaḡa uçmaḡ isleridür anuḡ içinde.

24 beḡzer⁵⁷⁷ iki bölügün (183r7) gözsüz gibidür görüci eşidici beḡzemekden yaḡa öḡütlenmez misiz.

25 (183r8) bayık veribidük ḡavmından yaḡa ḡorḡuducıvan.

26 ṭapmaḡ (183v1) teḡri ḡorḡarın 'azābından aḡrıdıci.

27 bir bölük serverler (183v2) kāfir oldılar görmezüz seni bizcileyin uydı saḡa (183v3) anlar ilkinde endişenün üzerümüze hīḡ artuḡlık⁵⁷⁸ (183v4) belki bilevüz sizi.

28 aytdı ḡaber vêrün ḡüccet üzere (183v5) çalabumdan raḡmet gizlendi size ilzām mu siz (183v6) anı düşḡār görıcilerken.

29 istemez māl degil müzd illā (183v7) teḡri üzere anlar imān getürdiler ḡerçeklerdür velikin ben (183v8) görürven sizi.

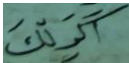
30 êy ḡavmum teḡriden sürem anları (184r1) öḡütlenmez misiz⁵⁷⁹.

31 ḡatumdadur ḡazīneleri bilmezın ḡayb (184r2) aytmazın ferişteven anlar gözlerünüz vêrmeye anlara (184r3) teḡri ḡayr ne kim nefslar içinde zālīmlerdenven.

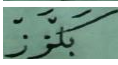
32 aytdılar (184r4) nūḡ ṭartıḡduḡ ṭartıḡḡıl va'de eylersin bize olası (184r5) ḡerçeklerden.

33 aytdı getüre size⁵⁸⁰ anı dileye degülsiz 'āciz eyleyiciler.

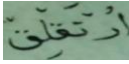
⁵⁷⁶ Yazmada

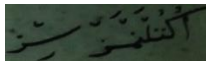
⁵⁷⁷ Yazmada

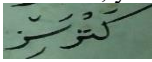
⁵⁷⁸ Yazmada

⁵⁷⁹ Soru anlamı olmalı, yazmada

⁵⁸⁰ Yazmada

34 (184r6) aşşı eyleye sizi eyü dileyem ola teñri diler (184r7) azdura sizi andan yaña döndürünilesiz.

35 aydurlar mı yalan bağladı (184r8) yalan bağlayam anı yazuķ eylemegim yazuķ eylersiz.

36 vaħy olundu (184v1) nūħ hergiz inanmaya illā bayıķ inandı ķayğurma (184v2) oldılar işlerler.

37 eyle gemi gözümüz ķatında iken söyleme⁵⁸¹ baña (184v3) anlara zulum eylediler ğarķ olınmışlardur.

38 nice kez geĉdi bir bölük serverler (184v4) ķavmından yañşulsız yañşulayasız sizi nitekim (184v5) yañşulsız.

39 bilesiz ‘azābı durucı dāyim.

40 (184v6) tā geldi buyruğumuz aytduk götür anuñ içinde (184v7) her çiftlerin ‘ayālun ilerü geĉdigi söz (184v8) imān getürmedi⁵⁸² anuñla az.

41 aytdı binüñ⁵⁸³ anuñ içine teñri adıyla yürünmek (185r1) тұurmağı ĉalabum rahmet kılıcıdur.

42 mevc içinde tağlar gibi (185r2) ķığırdı nūħ oğlın ayru kesük yerde bizümle olma (185r3) kāfirlerden.

43 aytdı bir tağda şaklaya beni aytdı şudan (185r4) bugün teñri buyrığından aralandı ol iki arasında mevc (185r5) olınmışlardan.

44 yut şuyunı èy⁵⁸⁴ gök eksinildi (185r6) tamām olundu dölendi tağı üzere helāk olsun zālimlerdür.

45 (185r7) ķığırdı nūħ ĉalabısına oğlum ‘ayālumdandur va‘deñ ĥaķdur (185r8) sen ĥükm eyleyicilerüñ.

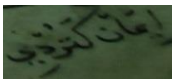
46 aytdı ol ‘ayālundan ol (185v1) işdür⁵⁸⁵ ayruķ dileme baña yokdur senüñ ben öğütlerin (185v2) olasın cāhillerden.

47 aytdı şığınurın dileyem (185v3) yokdur benüm yarlığamayasın rahmet eylemeyesin ziyānlulardan.

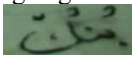
⁵⁸¹ Yazmada

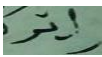
⁵⁸² Fiil anlam gereğı olumsuz olmalı, yazmada

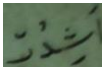
⁵⁸³ Yazmada

⁵⁸⁴ Yazmada

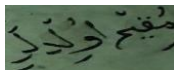
⁵⁸⁵ Yazmada

- 48 (185v4) aydıldı in selāmetlīgıla üzerünge bölükler üzere (185v5) senünledür gönendürevüz bizden ağırdıcı.
- 49 haberlerindendür (185v6) ğaybuñ saña bilür anı kavmuñ işbundan ilerü (185v7) katlan şakınıcılaruñdur.
- 50 qarındaşları aytdı kavmum (185v8) tapuñ teñriye hiç teñri degülsiz yalan bağlayıcılar.
- 51 kavmum (186r1) dilemezsin size müzd degül ecrüm anuñ üzere yaratdı beni (186r2) öğütlemes misiz.
- 52 yarlıgamağ dileñ andan dönüñ veribiye yağmurı (186r3) üzerünge biribiri ardınca inici yüz döndürmeñ yazuklılar iken.
- 53 (186r4) aytdılar getürmeñ hüccet degülüz biz teñrilerümüzi senün sözünge⁵⁸⁶ (186r5) degülüz biz saña inanıcılar.
- 54 aytmazuz illā saña teñrilerümüzün (186r6) yavuzlık aytdı tanuğ tutarın ben bī-zārvan bī-zārvan.
- 55 (186r7) andan ayruğ hep mühlet vürmeñ.
- 56 tevekkül eyledüm (186r8) teñriye çalabuñuza yoğdur hiç ol tutıcıdur bayıç çalabum (186v1) toğrı yol üzeredür.
- 57 yüz döndüresiz degirdüm veribinildüm anuñla (186v2) sizden yaña çalabum sizden ayruğ nesne (186v3) çalabum her nesne üzere şaklayıcıdur.
- 58 buyruğumuz hūdı anlar (186v4) imān getürdiler bizden ‘azābdan kıluk.
- 59 şol ‘ād kabīlesi (186v5) inkār eylediler çalaplarınuñ peygamberlerine işine boyun vürmeyicinüñ.
- 60 (186v6) uydurınıldılar dünyāda kıyāmet güninde ‘ād kāfir oldılar (186v7) çalaplarına ‘ād hūduñ.
- 61 şemūd kavmindan yaña şālīh veribidük (186v8) kavmum tapuñ teñriye andan ayruğ yerden (187r1) ‘imāret eylemek issi yarlıgamağ dileñ andan yaña yağındur uy vericidür.
- 62 (187r2) aytdılar olduñ ümīd dutunılmış yığar mısın bizi tapavuz (187r3) tapardı gümān içindedür andan yaña gümān birağıcı.
- 63 kavmum (187r4) görür misiz hüccet üzere vüre baña rahmet (187r5) arğa vüre baña eger ‘aşı olam ziyānlu demekden ayruğ.
- 64 kavmum (187r6) işbu nişāniken yēsün yerde yoğanmañ aña (187r7) yavuzlīgıla ‘azābı yağın.
- 65 aytdı sarāyınuzda (187r8) üç günler şol yalan olunmamış.

- 66 buyruğumuz şālīḥ (187v1) anlar anuḡla bizden ol gūniḡ ḡalabuḡ ol (187v2) ḡavīden gūci yēter.
- 67 tūtdı anlar ün oldılar ēlleri iḡinde (187v3) gögüz üzere yaticılar.
- 68 muḡīm olmadılar⁵⁸⁷ gibi ṣemūd ḡabīlesi.
- 69 peygamberlerümüz (187v4) ibrahīme muştılıḡıla aytdılar aytdı selām olsun getürdi (187v5) buzaḡu biryān olmuṣ.
- 70 ellerini ērmez andan yaḡa göḡline bıraḡdı (187v6) anlardan aytdılar ḡorḡma veribinildi lūṡuḡ.
- 71 ‘avratı anuḡ (187v7) dururdı muştıladuḡ anı işḡāk ardınca ya‘ḡūbı.
- 72 (187v8) aytdı toḡurmam ben işbu erüm ḡocayiken nesnedür (188r1) ṡaḡ.
- 73 aytdılar teḡri buyruḡından bereketleri üzerüḡüze (188r2) ēy ev ḡavmı ululuḡ issidir.
- 74 ibrahīmden geldi aḡa (188r3) muştılık lūṡ ḡavmı iḡinde.
- 75 alḡaḡ göḡüllüdür.
- 76 ēy ibrahīm (188r4) dön uṣbuḡdan buyruḡı anlar ‘azābı döndiriniilmemiṣ.
- 77 (188r5) ol vaḡṡ geldi lūṡa ḡulaḡlamaḡdan⁵⁸⁸ ṡar oldı (188r6) aytdı işbu.
- 78 geldi ḡavmı andan yaḡa ilerüden (188r7) işlerler aytdı işbunlar aruraḡdur ṡaḡınuḡ teḡriden (188r8) rüsvāy eylemeḡ beni yoḡ mıdur sizden bir er toḡrı yol dutıcı.
- 79 bildüḡ (188v1) yoḡdur bizüm ḡaḡ sen bilürsin.
- 80 aytdı benüm varımıssa (188v2) güḡ ḡavı yanada ḡatı.
- 81 aytdılar lūṡ ḡalabuḡ ērmeyeler (188v3) ṡaḡa ‘ayālunḡla ḡeceden ḡerü baḡmasun bir kimesne ‘avratuḡ (188v4) ol ericidür erdi anlara va‘deleri ṡaḡ yarı vaḡṡ yaḡın.
- 82 (188v5) geldi ḡılduḡ yücesi anuḡ aṣaḡasına anuḡ üzere ṡaṣ olmuṣ (188v6) biribiri ardınca olmuṣ.
- 83 ḡalabuḡ degül ol ıraḡ.
- 84 veribidük (188v7) ḡarındaṣlarını ḡavmum ṡapuḡ teḡriye andan ayruḡ eksmeḡ (188v8) ölḡek terāzūyı ḡayr iḡinde ḡorḡarın ‘azāb ḡaplayıcı (189r1) gūnüḡ.
- 85 ḡavmum terāzūyı ‘adlile eksmeḡ (189r2) ādemilere nesnelerini yerde fesād eyleyicilerken.
- 86 yēgrekdür (189r3) size olasıḡ mü‘minler üzerüḡüze ṡaḡlayıcı.

⁵⁸⁷ Fiil anlam gereḡi olumsuz olmalı, yazmada

⁵⁸⁸ Yazmada

87 şu 'ayb (189r4) namāzların mı koyaruz⁵⁸⁹ tapardı eylemegümüzi (189r5) ne kim diler sensin toğrı yol dutıcı.

88 haber verün olam (189r6) hüccet üzere rüzi verdi baña görklü ayruksı olam (189r7) andan yığarın sizi dilemezin eyü eylemek gücüm yetdi yakışdurmağum (189r8) teñriyle tevekkül eyledüm dönerin.

89 kazanmasın tartışmağum (189v1) ere size erdi kavmına nūhūñ hūduñ kavmına (189v2) şālihūñ lūtuñ ırak.

90 yarlıgamağ dileñ andan dönün (189v3) andan yaña rahmet kılıcıdır.

91 aytdılar anlamazuz çok andan (189v4) aydursın bizde za'if taşıla depeleyedük seni (189v5) üzerümüze güci yeter.

92 kavmum üzerünñze teñriden duttonuz⁵⁹⁰ anı (189v6) arduñuzda⁵⁹¹ çalabum işlersiz kaplayıcıdır.

93 işleñ (189v7) yerlülenmek üzere sonra bilesiz anı gele aña 'azābı hūr eyleye anı (189v8) ol yalancıdır sizünñleyin.

94 geldi buyruğumuza kırtarduk (190r1) şu 'ayb anlar anuñla rahmet tutduk anlar zulüm eylediler üni (190r2) oldılar yaticılar⁵⁹².

95 hemān muķim anuñ içinde medīne kavmı (190r3) helāk oldu.

96 bayık veribidük nişānlarımız ile bellü.

97 (190r4) fir'avundan yaña uydılar işine degül işi toğrı yol dutıcı.

98 (190r5) kavmunuñ kıyāmet günü od yavuzdur şavt⁵⁹³ gelinmiş.

99 (190r6) uydırınıldılar la'net kıyāmet günü.

100 şol (190r7) haberlerinden hikāyet eylerüz dururdur eñeri kalmamış.

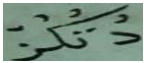
101 zulüm eylemedük⁵⁹⁴ anlara (190r8) velikin kendözlerine anlara teñrileri okurlar ne kim (190v1) ayruk teñriden geldi çalabuñ helāk eylemekden⁵⁹⁵.

102 (190v2) ancılayın çalabuñ tutdı küyları tutmağı anuñ ağrıdıcıdır (190v3) katı.

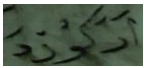
⁵⁸⁹ Yazmada

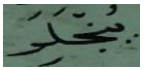
⁵⁹⁰ Yazmada

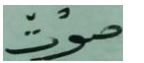
⁵⁹¹ Yazmada

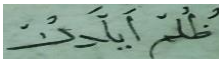
⁵⁹² Yazmada

⁵⁹³ Yazmada

⁵⁹⁴ Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

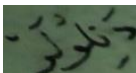

⁵⁹⁵ Yazmada, sondaki +den hāl eki art arda iki kez yazılıdır. Birisi metne eklenmemiştir.

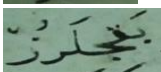
- 103 şunda kórkdı ‘azābından āhretün gündür (190v4) derinilmiş şol hāzır olınmış.
- 104 gèrü kómazuz şağışlınmış.
- 105 (190v5) ol gün gele bir nefis bir nicesi beğ-bahtdur.
- 106 ammā anlar (190v6) beđ-baht oldılar anuñ içinde döndürmekdür.
- 107 anuñ içinde (190v7) gökler yér illā diledi çalabuñ işleyicidür diler.
- 108 (190v8) ammā anlar nık-baht uçmak içindedür anuñ içinde mādām oldı gökler (191r1) yér diledi vèrmek kesinilmemiş.
- 109 şek içinde (191r2) andan tıpar tıpmazuz nitekim tıpardı ilerüden bayık biz (191r3) tamām degiricivüz eksinilmemiş.
- 110 vèrdük mūsā kitābı ihtilāf oldı (191r4) anuñ içinde ilerü geçdi hüküm olundı anlar gümān içinde (191r5) andan gümān bırağıcı.
- 111 tamām degüre anlara işlerini anlaruñ işlerler (191r6) haberlödür.
- 112 buyrulduñ senünle hadden geçmeñ (191r7) işlersiz görıcidür.
- 113 anlardan yaña yoķana size od (191r8) ayruķ teñriden arķa verinilemeyesiz.
- 114 tarafından gündüzün (191v1) ilk bölükler gèceden giderür yavuz işleri şol ańdurmaķdur (191v2) ańıcılara.
- 115 şabr eyle zāyi‘ eylemez eylük eyleyicilerün.
- 116 pes (191v3) olmadı sizden ilerü hayr isleri yıgarlar fesād eylemekden (191v4) yèrde az anlardan uydu anlara zulüm eylediler (191v5) anuñ içinde yazuķlular.
- 117 olmadı helāk eyleye zulımla anlaruñ kavmı (191v6) eyü işleyicilerdür.
- 118 çalabuñ kılaydı ādemīleri bir hemīşe (191v7) olalar bātıl dīnlüler⁵⁹⁶.
- 119 rahmetün kıldı yaratdı anları sözi (191v8) çalabuñ tımuı perīlerden ādemīlerden.
- 120 dükelin hikāyet eyledi (192r1) senün üzere şābit eylerüz geldi saña işbunda (192r2) haķ ögütdür ańdurmaķdur.
- 121 ayt anlar inanmazlar (192r3) yèrlülenmekligiñüz işleyicilerüz.
- 122 biz yapıcılaruz⁵⁹⁷.
- 123 teñrinüñdür (192r4) ğaybı göklerün yèrün andan yaña döner iş tıpuñ tevekkül eyle (192r5) aña degül çalabuñ ğāfil işlersiz.

12. Sūretü Yūsuf

⁵⁹⁶ Yazmada

⁵⁹⁷ Yazmada

(192r6) [allāh adıyla rūzi vèren rahmet kılıcı]

1 (192r7) inallāhü'r-rahman⁵⁹⁸ āyetlerdür kitābuñ.

2 biz indürdük 'arabca anuñçun (192r8) anılayasız.

3 biz hikāyet eylerüz görklüregın eyledük saña (192v1) işbu kūr'ānı olduñ andan ilerü yūsuf kışşasından.

4 aytdı yūsuf (192v2) atasına atam ben on bir ılduz güneş ay (192v3) gördüm anları.

5 aytdı hikāyet eyleyem karındaşlaruñ (192v4) yavuz şanala saña şeytān ādemiler için bellü.

6 ancılayın (192v5) üyer seni⁵⁹⁹ ögrede saña sözleri tamām eyleye üzerüñe (192v6) kavımı üzere ya'kūbuñ atañ anañ üzere ilerüden ibrahīm işhāk (192v7) çalabuñ bilicidür.

7 oldı yūsufda nişānlar şoricılar (192v8) için.

8 yūsuf sevgülürekdür bizden biz cemā'atin (193r1) atamız azgunlık içinde bellü.

9 depelen yūsufı bir yere boş kıala (193r2) yüzi anañuzuñ andan şonra eyü işleyiciler.

10 aydı anlardan (193r3) öldürmeñ yūsufı dibine kıyunuñ bir nicesi yürüyicileruñ (193r4) olasıñ işleyiciler.

11 atamız inanmazsın bize biz aña (193r5) eyü dileyücilerüz.

12 erte biz aña şaklayıcılaruz.

13 (193r6) kıaygulu eylerin ildesiz kıorkıdan yiye anı siz (193r7) andan gāfiller iken.

14 yiye anı kıurt biz cemā'at iken (193r8) ziyānlular.

15 gitdiler kılalar anı dibine⁶⁰⁰ kıyunuñ (193v1) eyledük kıaber vèresin anlara işbu bilmezler.

16 geldiler (193v2) atalarına ağırlarlar.

17 atamız gitdük yarışıruz kıoduğ (193v3) yūsufı kıatında yedi anı kıurt inanıcı olduğusa (193v4) gèrçekler.

18 getürdiler kıan yalan belki bezedi sizinçün (193v5) nefsleruñüz eyü iş görklü teñri dilenmişdür şıfat eylersiz.

19 (193v6) yürüyiciler veribidiler bırağıdı kıuyuya aytdı sevinmek benüm oğlandı (193v7) gizlediler anı teñri bilicidür işlersiz.

20 şatun aldılar anı ağıçeler (193v8) şayılmış anda rağıbet eyleyicilerden.

21 şatun aldı 'azīz-i mışırdan (194r1) 'avratına ağırla kıurağın ol kim tā dutavuz anı oğlan (194r2) yerlendürdük yūsufı yerde tefsir eylemekden (194r3) sözleri gālībdür işi üzere çok ādemileruñ bilmezler.

⁵⁹⁸ “Şüphesiz Allah rahmet edendir.”

⁵⁹⁹ Yazmada

⁶⁰⁰ Yazmada

- 22 (194r4) erdi kuvvetin hüküm eylemek müzd müzd⁶⁰¹ vürürüz ayluk eyleyicilere.
- 23 (194r5) istedi andan ol evindeydi bağladı kapuları (194r6) aytdı ilerü gel şakınmağdur ol çalabum turağum (194r7) ol kurtulmaz zalimler.
- 24 kaşd eyledi bir söz görmeseydi (194r8) hüccetin çalabısının dönderevüz yavuzluğu zışt kullarumuz döndüre (194v1) aru olınmışlar.
- 25 düşdiler kapuya gönlegin ardından buldılar (194v2) kapu katında degüldür cezāsı diledi kavmuñ yavuz iş zindāna girmek (194v3) ‘azābıdur.
- 26 aytdı kendözümü tanıklık verdi (194v4) kavmindan ola yurtıldı toğrı söyledi zeliha ol (194v5) yalancılardandır.
- 27 ola ardından ol (194v6) gerçeklerdendir.
- 28 gördi ardından ol sizün yavuz şanmağunuzdan (194v7) yavuz şanmağunuz uludur.
- 29 yüz döndüre yarlıgamağ dile yazuğun için (194v8) sen olduñ yazuğ eyleyicilerden.
- 30 şehir içinde ‘avratı (195r1) ‘azizün kulundan kendözini sevmekden yaña (195r2) azgunlık içinde.
- 31 eşitdi zeliha veribidi anlara yarağladı anlaruñçun (195r3) söykenecek nesne her birisine anlardan çık yūsuf anlaruñ üzere (195r4) gördiler anı ulu gördiler ellerini aytdı teñrinüñdür degül işbu (195r5) ādemī degül işbu görklü ‘izzetlü.
- 32 aytdı melāmet eyledünüz beni (195r6) bayık dönderevüz kendözinden işlemeye zeliha aytdı (195r7) zindāna givirinile hōrlardan.
- 33 aytdı sevgülürekdür (195r8) baña andan andan yaña benden meyl eyleyem anlara (195v1) ola cāhillerden.
- 34 uy verdi çalabısı andan (195v2) ol oldur eşidicidir.
- 35 görindi andan sonra nişānları (195v3) zindāna gireler bir zamāna degin.
- 36 anuñla zindāna iki kul ol ikiden birisi (195v4) ben gördüm düşde şıkaram ben gördüm başum üstine (195v5) etmek yer kuş tefsirin ayluk eyleyicilerden.
- 37 (195v6) aytdı yiyesi kim rūzi verinürsüz tefsirin gelesiz ikiye (195v7) şol öğretti baña kodum bir kavmuñ inanmazlar (195v8) anlar āhıretde kāfirlerdür.
- 38 uyduñ milletine ibrahīme işhāka (196r1) ya‘kūba olmadı ortak eyleyevüz nesne şol (196r2) fazlından teñrinüñ ādemiler üzere çok ādemiler şükür eylemezler.
- 39 (196r3) isleri zindānuñ çalaplar yēgrekdür bir kahr eyleyici.
- 40 (196r4) tapmazsız andan ayruğa ad verdiñüz atalaruñuz (196r5) indürmedi hīç hüccet degül hüküm teñrinüñ tapmaz (196r6) aña şol dīn toğrıdur çok ādemileruñ bilmezler.

⁶⁰¹ Mükerrer yazımdır.

41 (196r7) iki zindān isleri şuvara çalabısı tā biri (196r8) aşılma yiye kuş başından iş anuñ içinde hüküm bellü eylemek isterler.

42 (196v1) aytdı anlar ol ol ikiden çalabuñ katında unuttırdı (196v2) şeytān çalabısının zindān içinde arasında.

43 aytdı (196v3) pādīshāh görürin yedi şıgırlar yerler anları yedi aruqlar (196v4) yedi salqumlar⁶⁰² yeşiller kurular ey bölük serverler (196v5) düşümi olasız yorarsız.

44 aytdılar qarışık (196v6) degülüz biz tefsirini düşlerüñ.

45 aytdı kurtıldı (196v7) anları bir zamāndan şonra tefsirini.

46 ey yūsuf (196v8) yavlağ gerçek yedi şıgırlar semizler yer anları (197r1) yedi arıqlar yedi salqumlar ayruqlar ol kim (197r2) ben dönem ādemilere bileler.

47 aytdı yedi (197r3) yıllar biçdiñüz salqımından az andan (197r4) yersiz.

48 andan şonra şol katı ilerü tıtdıñüz (197r5) az şaklarsız.

49 andan şonra şol anuñ içinde (197r6) ādemilere anuñ içinde.

50 aytdı pādīshāh geldi (197r7) peygamber aytdı çalabuñ ‘avratlaruñ (197r8) kesdiler ellerin yavuz şandugını.

51 aytdı nedür işiñüz (197v1) istediñüz⁶⁰³ yūsufdan aytdılar arulıkdur bilmedük (197v2) yavuzlık ‘avrat ‘azizüñ sābit oldı haq istedüm anı (197v3) kendözinden gèrçeklerden.

52 şol biz hıyānet eyledük aña (197v4) gāyib iken teñri toğrı yol göstermez.

53 berī eylemez (197v5) bayık nefis buyurıcıdur rahmet kıla çalabum yarlıgayıcıdur (197v6) rahmet kılıcı.

54 getürüñ baña kendözüm içün aytdı (197v7) bugün inām.

55 kıl beni hazineleler üzere yerün (197v8) şaklayıcıvan biliciven⁶⁰⁴.

56 yūsuf yerde mısır yerinde andan (198r1) anda kim diler ererüz diler zāyi ‘ eylemezüz eylük eyleyicilerüñ.

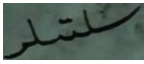
57 (198r2) müzdi āhıretüñ anlar oldı şakınurlar.

58 yūsufuñ (198r3) girdiler anuñ üzere anlar bilmezlerken.

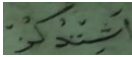
59 yaraqlarıyla (198r4) aytdı qarındaşuñuzı görmez misiz tamām eylerin ölçeği (198r5) yègrekdür indirücilerüñ.

60 getürmeyesiz benüm katumda yakın gelmeñ baña.

⁶⁰² Yazmada

⁶⁰³ Yazmada

⁶⁰⁴ Yazmada

61 (198r6) aytdılar anı işleyicilerüz.

62 kullarına kılun (198r7) mällarını yükleri içine bileler anı karındaşlarından yaña (198r8) gerü döneler.

63 ol vaqt döndiler aytdılar yıglındı bizden ölçek (198v1) veribi bizümle biz anı.

64 aytdı inanayım size (198v2) anuñ üzere karındaşı üzere teñri yègrekdür şaklamakdan (198v3) ol raḥmet kılıcılaruñ.

65 kumaşlarını buldılar mälların (198v4) döndürildi aytdılar ne istersiz döndürinildi⁶⁰⁵ ta‘ām getüreven (198v5) karındaşumuzu ölçeğin anuñ şol geñez.

66 (198v6) aytdı sizünle tā vèresiz baña teñriden getüresiz baña anı (198v7) helāk olınasız inanasız kullarına ayduruz şaklayıcıdur.

67 (198v8) aytdı girmen bir qapudan girün qapulardan (199r1) perākendelerdür size teñriden degül ḥükm anuñ üzere (199r2) tevekkül eylesün tevekkül eyleyiciler.

68 ol yerden (199r3) ataları olmadı anlar teñriden bir ḥācet için (199r4) göñlündeyidi ḥükm eyledi ydi ‘ilim issidür velīkin çok (199r5) ādemīlerün bilmezler.

69 yūsuf üzerine karındaşına (199r6) ben karındaşuñvan oldılar işlerler.

70 yaraḥ eyledi anlara (199r7) yaraḥlarıyla maşrapayı karındaşınuñ kığırttı kığırdıcı (199r8) kārübān uğurlayıcılarısız.

71 anlaruñ üzere istersiz.

72 (199v1) aytdılar maşrapasın getürdi anı devenün⁶⁰⁶ ben aña pāyendanvan.

73 (199v2) aytdılar bildünüz fesād eyleyevüz yerde olmadı.

74 (199v3) aytdı olasıız yalancılar.

75 cezāsı⁶⁰⁷ her kim bulına ol cezāsıdur (199v4) cezā vèrür zālamlere.

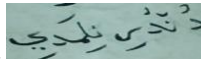
76 qaplarını karındaşınuñ çıkardı (199v5) qatında karındaşınuñ mekir eyledük olmadı karındaşı (199v6) dīninde pādīşāhuñ dileye derecātı her yer (199v7) ‘ilm issi üzere.

77 aytdılar uğurladı ilerüden (199v8) gizledi kendözinde anı anlara siz yavuzrakşız (200r1) teñri şıfat eylersiz.

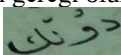
78 èy ‘azīz anuñ qoca olur (200r2) al birümüzi görevüz seni eylük eyleyicilerden.

79 şıgınmaḳdur (200r3) alavuz bulduḳ anuñ qatında⁶⁰⁸ zālamlarüz.

⁶⁰⁵ Fiil anlam gereği olumlu olmalı, yazmada

⁶⁰⁶ Yazmada

⁶⁰⁷ olasıız yalancılar cezāsı Arapçasıyla birlikte sağ kenarda yazılı.

⁶⁰⁸ Yazmada

80 nevmîd oldılar (200r4) andan arķun söyleyiciler bilmedünüz mi ataņuz tıtdı (200r5) üzerünüz teņriden takşırılık eyledünüz gitmeyem (200r6) yerden atam hıķm eyleye ol yęgrekdür hıķķm eyleyicilerün.

81 (200r7) dönün ayduņ ođluņ uğurladı şanıklık vermedük (200r8) bildük olmaduk řaklayıcılaruņ.

82 řor kūya ol kim (200v1) olduķ kārubān anuņ içinde.

83 aytdı bezedi (200v2) nefslerünüzü görklü teņri getürdi baņa (200v3) hep ol dürüst işlü.

84 anlardan kıatı kıayđum (200v4) ağır oldu⁶⁰⁹ kıayđudan ol.

85 aytdılar hemişe olursın⁶¹⁰ (200v5) yūsuf tā ola olasın helāk eyleyicilerden.

86 aytdı (200v6) řikāyet eylerin teņri teņriden bilmezsiz.

87 (200v7) oğlanlarum haber isteņ karındaşıņdan nevmîd olmaņ (200v8) rahmetinden rahmetinden teņrinün kāfirlerdür.

88 (201r1) girdiler anuņ üzere yoķandı bize kıavmumda getürdük bāzırgānlık mālın (201r2) sürölmiş řadaķa ver bize yanud verür řadaķa vericilere.

89 (201r3) aytdı işledünüz kıardaşıņa bilmezlersiz.

90 sen (201r4) yūsuf mısın ben yūsufvan minnet eyledi teņri kıorķa (201r5) kıatlana teņri müzdini eylük eyleyicilerün.

91 ayırdı seni (202r6) üzerümüzē kıaşd eyledidük.

92 kıakımaķ yoķdur yarlıģaya teņri (201r7) ol rahmet kıılıcılaruņ.

93 göņlegümi yüzi üzere atamuņ (201r8) döne görici kıavmuņuzu.

94 ayrıldı kārubān aytdı (201v1) ataları bulurın yūsufuņ hıraf⁶¹¹ dēmezseņüz beni.

95 tā ayda (201v2) sen azđunluđundasın.

96 ol vaķt muştılayıcı yüzi üzere (201v3) döndi görici aytmadum mı bilirin teņriden bilmezsiz.

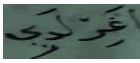
97 (201v4) aytdılar yazuklarımızı kıaşdıla yazuk işleyiciler.

98 tız (201v5) yarlıģamaķ dileyem ol yarlıģayıcı rahmet kıılıcı.

99 yūsuf üzere (201v6) kendüden yaņa aytdı mışra eger dilerse.

100 götürdi (201v7) anasını atasını taķt üzere secde eyleyicilerken işbu tefsirdür (201v8) ilerüden kııldı anı gerçek kııkardı beni (202r1) zindāndan yazıdan azđunlık eyledi şeytān (202r2) aramda arasında ķalabum luťf issidür ol dürüst işlü.

⁶⁰⁹ Yazmada

⁶¹⁰ Yazmada

⁶¹¹ Yazmada

101 (202r3) çalabum pâdişāhlıktan tefsirin sözlerün yaradıcı (202r4) gökleri yeri dünyāda āhiretde müslimānıken (202r5) kavuşdur bizi şālihler.

102 şol gaybuñ saña (202r6) olmaduñ ittifāk eylediler anlar mekir eyler iken.

103 degül çok (202r7) ādemilerün inanıcılar⁶¹².

104 anuñ üzere kirī (202r8) ol ögüt ‘ālemlere.

105 nişān göklerde yerde (202v1) geçerler andan anlar.

106 inanmaz eyregi anlar teñriye (202v2) illā anlar.

107 emīn oldılar mı örtüci ‘azāb teñrinün (202v3) gele anlara kıyāmet anlar bilmezler iken.

108 yolumdur (202v4) okurın teñriden yaña ben uydı baña ārulığı teñrinün ben (202v5) ortak eyleyicilerven.

109 senden ilerüden anlar olınur anlardan yaña (202v6) kavmindan küylaruñ yerde göreler nite ola (202v7) şonı anlaruñ sarāyı āhiretün anlar şakındılar (202v8) anlamaz mısız.

110 tā nevmīd oldı bildiler anlar yalan dutıldılar⁶¹³ (203r1) geldi anlara kırtaravuz diler ‘azābumuz yazuqlulardur.

111 (203r2) oldı hikāyet eylemeginden ‘ağıllar islerin olmadı bir söz (203r3) yalan bağlanıla velikin anı kim alayında seçmek her bir nesneyi (203r4) toğrı yol için rahmet için inanurlar.

13. Süretü’r-Ra‘d

(203r5) [allāh adıyla rūzi veren rahmet kılıcı]

1 (203r6) inallāhü’r-raḥman⁶¹⁴ āyetleridür ol kim indürinildi saña çalabuñdan (203r7) velikin çok ādemilerün inanmazlar.

2 teñri götürdi gökleri (203r8) direksiz görürsiz anları eli üstünde oldı musahḥar eyledi güneşi (203v1) ayı dükeli bir zamāna degin hüküm eyler işi nişānları (203v2) anuñçun görmegine gérçek inanasız.

3 çekdi yeri kıldı (203v3) tağlar ırmaqlar her yemişden kıldı anuñ içinde çift iki (203v4) örter geceye gündüzi nişānlardur endişe eylerler.

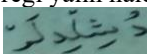
4 (203v5) yerde pārelerdür bostānlar üzümle ekinden (203v6) ḥurmā ağaçlarında degül bir dipden şu verinilir bir artuḡ eylerüz (203v7) bir nice üzere şunuñ içinde bir kavımı anlarlar.

5 tañlayasın (203v8) tañdur olduḡ mı toprak gerü dērile mivüz şunlar (204r1) anlar kāfir oldılar şunlar boyunlarında şunlar (204r2) issileridür odun anuñ içinde.

⁶¹² Anlam gereği yalın hâlde olmalı, yazmada

⁶¹³ Yazmada

⁶¹⁴ “Şüphesiz Allah rahmet edendir.”

6 ivdürmek isterler yavuz işi ‘azābı (204r3) eyü işden ilerü anlardan ileri çalabuñ yarlıgamağun (204r4) ādemileri zulumleri üzere katı ‘azābludur.

7 ayda anlara (204r5) kāfir oldılar anuñ üzere bayık sen kōrkuducısın bir kavmuñ (204r6) yol göstericisi vardır.

8 götürür her dişi ekşer oğulcānlar (204r7) her nesne endāzeyiledür.

9 gaybı hāzır ulu yüce.

10 (204r8) berāberdür gizledi sözi āşikāre eyledi ol gizleyicidür (204v1) gece gündüz.

11 elinden ardından (204v2) şaklarlar anı bayık teñri bir kavumdadur tā ayruksı eylerler (204v3) kendözlerindedür dileye teñri yavuzlık yokdur anlaruñ (204v4) hīç iş issi.

12 oldur gösterür size ummak kōparur⁶¹⁵ buludı⁶¹⁶ (204v5) ağırılar.

13 tesbīh eyler ögmek ile anuñ karşusunda (204v6) gökden gelen odları diler anlar teñride ol (204v7) katı mekirlüdür.

14 anlar okurlar andan ayruğ (204v8) cevāb vèrmezler nesneyile iki ayası tā ère ağzına (205r1) ol erici aña kāfirleruñ azğunlık içinde.

15 secde eyler (205r2) göklerdeür yèrdedür gölgeleri anlaruñ geceye yakınlarda⁶¹⁷.

16 (205r3) ayt çalabısı gökleruñ yeruñ ayt tutduñuz mı ayruğ teñriye (205r4) iş isleri kendözleruñ ziyān beraber oldı mı (205r5) gözsüz görür karanlıklar aydınlık⁶¹⁸ kıldılar mı (205r6) teñriye yaratdı beñdeş oldı anlara teñri yaradıcıdur (205r7) her nesne ol kahr eyleyici.

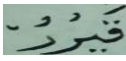
17 gökden şuyı ağıdı (205r8) dereler kadarınca getürdi seyl köpük yandurursız (205v1) anuñ üzere odda bezegi⁶¹⁹ köpükdür ancılayın (205v2) bellü eyler haqqı bātılı köpük yabāna bırağınılmağ (205v3) aşşı eyler⁶²⁰ ādemilere yerde beyān eyler (205v4) meşelleri yā urur.

18 uy verdiler görklürekdür anlar vèrmediler aña (205v5) anlaruñ oldı yerde hep anuñla şunlar (205v6) anlaruñdur yavuzlığı hisābuñ tamudur döşek.

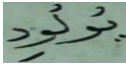
19 bilür (205v7) indürinildi saña çalabuñdan anuñ gibidür gözsüzdür öğütler (205v8) isleri ‘aqluñ.

20 anlar ‘ahdına şımazlar ‘ahdı kavle.

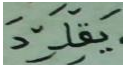
⁶¹⁵ Yazmada

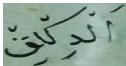
⁶¹⁶ Yazmada

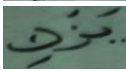
⁶¹⁷ Yazmada

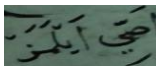
⁶¹⁸ Yazmada

⁶¹⁹ Yazmada

⁶²⁰ Fiil anlam gereği olumlu olmalı, yazmada

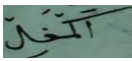

- 21 (206r1) anlar irüdürlər tənri anı qorqarlar çalaplarından (206r2) qorqarlar hisābuñ.
- 22 anlar istemek için çalaplarınuñ (206r3) tıururdılar namāzı ħarc eylediler gizlü def` eylerler (206r4) eyü işinüñ şunlar anlarındur.
- 23 uçmaqları `adnuñ (206r5) gireler aña atalarından `avratlarından nesillerinden (206r6) ferishteler anlarıñ üzere.
- 24 selām olsun şabır eyleñüz (206r7) ne eyüdür uçmaq.
- 25 anlar `ahdından şonra (206r8) keserler buyurdı tənri ulaşıdurıla yérde (206v1) şunlar anlardur sarāy yavuzlığı tıamu.
- 26 döşer rüzi (206v2) diler sevindiler dirlik yaqın āñiretde (206v3) menfa`at duta⁶²¹ nesne.
- 27 anlar indürinilmedi bir nişān çalabısından (206v4) ayt tənri diler andan yaña döndi.
- 28 anlar (206v5) imān getürdiler göñülleri añağıla⁶²² dölenür göñler.
- 29 (206v6) anlar işlediler eyü işler görgi dönmegüñ.
- 30 (206v7) ancılayın bir bölük içine andan ilerü okıyasın (206v8) anlara ol kim saña anlar rahmet kılıcı ayt ol (207r1) çalabum ol anuñ üzere andan yaña.
- 31 bayıq kur`ān oldı kim (207r2) yürüdüldi anuñla tağlar kesinildi anuñla yér belki tənriñüñdür (207r3) iş hep bilmedü mi anlar imān getürdiler tənri ādemilere (207r4) hep anlar kim érer anlara döğici<sup>623</sup> `azābı yā iner (207r5) yaqın tā gele va`desi tənri va`deyi.
- 32 (207r6) yañşulandı senden ilerü anlar andan tıtdum (207r7) nite oldı `azābum.
- 33 durucıdur nefsi üzere qazandı (207r8) kıldılar ortaqlar ad vèrün anı kim bilmez yérde (207v1) yā görünür ile belki bezenildi kāfir oldılar yığdılar (207v2) yolından yoqdur anuñ.
- 34 anlarıñ `azābludur yaqın (207v3) dirlik içinde āñiretüñ yoqdur anlarıñ şaqlayıcı.
- 35 şıfatı (207v4) uçmağıñ va`de olundı aqar altından ırmaqlar hemişedür (207v5) gölgesi⁶²⁴ şonı gibidür şağındılar kāfirlerüñ oddur.
- 36 anlar (207v6) vèrdük anlara sevinürler saña bölüklerden (207v7) inkār eyler ayt buyruldum tənriye ortak eyleyem andan yaña (207v8) andan yaña.
- 37 ancılayın indürdük ħüküm iken eger olasın (208r1) nefsleri dileklerine geldi yoqdur senüñ arqa verici şaqlayıcı.

⁶²¹ Yazmada

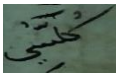
⁶²² Yazmada

⁶²³ Yazmada

⁶²⁴ Yazmada

38 (208r2) bayık veribidük ilerüsinden ‘avratlar nesli (208r3) olmadı peygamber getüre nişān her bir zamānuḡ.

39 (208r4) yoyar teḡri sābit eyler kitābuḡ.

40 bir nicesi (208r5) anlara va‘de eylerüz anlara bayık üzerüḡedür üzerümüzedür ḡisāb eylemek.

41 (208r6) görmediler mi yere eksürüz⁶²⁵ anı kıraḡlarında teḡri ḡüküm eyler (208r7) yokdur yığıcı ol ḡisābludur.

42 yavuz şandı anlardan ilerü (208r8) teḡrinüḡdür hep kazanur her nefis bile kāfirler şonı (208v1) sarāyuḡ.

43 ayda anlara degülsin ṡapdur teḡriye (208v2) ṡanuḡ araḡuzda ṡatındadır ‘ilmi kitābuḡ.

14. Süretü İbrāḡīm

(208v3) [allāḡ adıyla rūzi vëren raḡmet kılıcı]

1 (208v4) inallāḡü‘r-raḡman⁶²⁶ indürdük saḡa ādemīlere ṡaraḡulıḡlardan aydınlıḡdan (208v5) destūryla yolından yaḡa öḡülmüş.

2 teḡri anuḡdur gökler (208v6) yerler veyl kāfirlere ‘azābından ṡatı.

3 anlar severler dirlik⁶²⁷ yaḡın (208v7) āḡiretüḡ yolından teḡrinüḡ egrilik iken (208v8) azḡunlıḡ içindedür.

4 veribimedük peygamber diliyle ṡavmınuḡ (209r1) anlara teḡri diler ṡoḡrı yol göstere diler ol dürüst işlödür.

5 (209r2) bayık veribidük mūsā nişānlarımız ile ṡavmuḡı ṡaraḡulıḡlardan (209r3) aydınlıḡdan ḡünlerini teḡrinüḡ nişānlardur ṡatlanıcılar (209r4) şükür eyleyici.

6 aytdı ṡavmına teḡri ni‘metine üzerüḡüzde (209r5) ṡurtardı⁶²⁸ sizi ḡōrlıḡ eyleyü ‘azābuḡ yavuzlıḡın er oḡlanlarıḡuzı (209r6) diri ṡorlardı şunuḡ içinde ṡalabuḡuzdan ulu.

7 bildürdi (209r7) ṡalabuḡuza arturam kāfir olasıḡ ṡatıdur.

8 (209r8) aytdı kāfir olasıḡ ol kim yerdedür hep teḡri (209v1) baydur öḡilmiş.

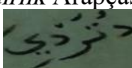
⁶²⁵ Yazmada

⁶²⁶ “Şüphesiz Allah rahmet edendir.”

⁶²⁷ *severler dirlik* Arapçasıyla birlikte saḡ kenarda yazılı.

⁶²⁸ Yazmada

9 haberi anlara sizden ilerü nūḥuṅ (209v2) ‘āduṅ ṣemūduṅ ṣoṅra anlardan illā teṅri geldi (209v3) peygamberleri döndürdiler ağızlarına aytdılar (209v4) veribinildüṅüz⁶²⁹ gümān içindedür andan yaṅa.

10 aytdılar (209v5) peygamberleri teṅri yaradıcısı gökleriṅ yeriṅ okur sizi (209v6) yarlıgaya sizi kıya sizi bir zamāna deḡin aytdılar (209v7) deḡülsiz⁶³⁰ bizcileyin yıḡasız andan oldu (209v8) atalarumuzu ḡüccet bellü.

11 aytdılar peygamberleri deḡül biz (210r1) ādemī sizcileyin ni‘meti diler kıllarında (210r2) olmadı getüreṅüz ḡüccet destūriyla teṅri teṅriye (210r3) tevekkül eylesüṅ.

12 olmadı bizüm teṅri üzere yollarumuzu (210r4) kıatlanavuz incitüṅüz bizi teṅriye tevekkül eyleyicilerüz.

13 (210r5) aytdı anlar peygamberlerine kııkaravuz yerimüzden dönesiz geṛü (210r6) bizüm dīnümüze anlara kıalabısı zālimleri.

14 dölendürevüz (210r7) yerde ṣoṅra ṣol kıorkdı kıorkutmaḡında.

15 (210r8) arқа vėrmek istediler mütekebbir.

16 anuṅ alayında ṭamudur (210v1) ṣu verinile ṣarı ṣu.

17 öpe⁶³¹ boḡazından indür aḡa ölüm (210v2) her yerden ol ölüci ‘azābdur iri⁶³² ebedī kıalmaq.

18 (210v3) meṣeli anlar kāfir oldılar ‘ameli anlarıṅ kıatı oldu yeḡ (210v4) bir günde güçleri yeṡmez kıazandılar nesne üzere ol (210v5) azḡunlık ırak.

19 bayık teṅri yaratdı gökleri yeri (210v6) ḡaqqıla dileyeye getüre yeṅi.

20 deḡül ṣol teṅri (210v7) üzere ṣarp.

21 kııkdılar hep za‘ıfler boyun vėrmediler (210v8) biz olduḡ pes siz bize ‘azābından teṅrinüṅ nesne (211r1) aytdılar teṅri berāberdür kıatlanmaduḡısa ṣabur eylemedüḡise (211r2) yokdur bizüm.

22 aytdı şeyṭān işi teṅri (211r3) va‘de eyler size⁶³³ va‘de eyledüm size olmadı (211r4) ḡüccetden okudum sizi melāmet eylemeṅ melāmet eyleṅ (211r5) kendözleriṅüzi deḡül siz ben kāfir oldum (211r6) ortak eyledüṅüz beni zālimlere ‘azāb aḡrıdı.

⁶²⁹ Fiil anlam gereḡi olumlu olmalı, yazmada

⁶³⁰ Yazmada

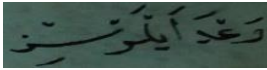
⁶³¹ Yazmada

⁶³² Yazmada

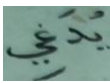

⁶³³ Yazmada

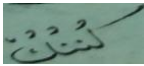

- 23 anlar (211r7) ĩmān getüreler uçmaqlar aqlar altından ırmaqlar (211r8) anuñ içinde esenleşdük selāmdur.
- 24 urdı teñri (211v1) meşeli kelime ağaql gıbidür köki berkdür budagı⁶³⁴ (211v2) gökdedür.
- 25 her zamānda urur teñri (211v3) meşelleri ādemiler içün ögütler.
- 26 söz *ya'ni şirk* ağaql gıbidür (211v4) arusuz üstünden yerün durmağı.
- 27 şābitdür (211v5) anlar ĩmān getürdiler yakın dirlik içinde āhıretde azdurur (211v6) teñri zālimleri diler.
- 28 anlar ni'metin (211v7) teñrinün indürdiler helāklık sarāyına.
- 29 yavuz oldu (211v8) tırmaql.
- 30 teñriye tā azalar yolından gönenün⁶³⁵ (212r1) döneceğünüz oddan yañadur.
- 31 anlar tıruruñ namāzı (212r2) harc eyleyeler gizlü andan ilerü bir gün (212r3) satı yoqlur.
- 32 teñri yaratdı gökleri yeri (212r4) gökden çıkardı anuñla yemişlerden musahhar eyledi (212r5) sizünçün deñizde musahhar eyledi ırmaqları.
- 33 musahhar eyledi (212r6) güneşi ayı musahhar eyledi geceyi gündüzi.
- 34 her nesneden (212r7) diledünüz şayasız şaymayasız anı zulüm eyleyicilerdür (212r8) key nā-sipāsdur.
- 35 ibrahīm işbu şehri mekkeye ırak eyleye beni (212v1) oqlanlarım putlar.
- 36 çalabum azdurdılar ādemilerden (212v2) uya baña bendendür sen rahmet kılcı.
- 37 (212v3) ben bir derede degil ekinler evün kıatında senün (212v4) çalabumuz namāzı kılgöñülleri ādemilerden anlar (212v5) rüzi ver anlara anlar şükür eyleyler.
- 38 sen bilirsın (212v6) gizledük gizlü olmaz nesne yerde (212v7) gökde.
- 39 ögmek teñrinündür bağısladı kıocalık üzere işhaql (212v8) çalabum du'āyı.
- 40 kılgı beni tırucı namāzı neslünden (213r1) çalabumuz du'āmı.
- 41 yarlığa beni ol gün (213r2) tıra kısāb eylemek.
- 42 teñri andan işlerler zālimler bayıql (213r3) gerü kıor dikile⁶³⁶ anda gözler.
- 43 götürücilerken (213r4) başlarını anlardan yaña göñleri boşdur.
- 44 ādemilere (213r5) ol gün 'azāb ayda anlara çalabumuz bir zamāna degin (213r6) yakın kığırduğuna peygamberlere and içdünüz (213r7) ilerüden ırılmaql⁶³⁷.

⁶³⁴ Yazmada

⁶³⁵ Yazmada

⁶³⁶ Yazmada

⁶³⁷ Yazmada

- 45 turağı yerlerde zulm eylediler (213r8) kendözlerine nite işledük anlara meşelleri.
 46 (213v1) mekir eylediler katındadur teñrinüñ olursa mekir anlaruñ (213v2) ırıla⁶³⁸ andan tağlar.
 47 teñri va‘desini peygamberlerden (213v3) teñri intikām almak issidür.
 48 degşürünile yer yere (213v4) gökler teñri içün qahr eyleyici.
 49 yazukluları (213v5) ol gün bendlerde.
 50 kaçtranda örte (213v6) yüzlerini od.
 51 her nefse kazandı teñri (213v7) hisābludur.
 52 ādemīlere tā bileler bayık ol (213v8) bir tā aña isleri ‘aqluñ.

15. Süretü’l-Ḥicr

(214r1) [allāh adıyla rūzi veren rahmet kılıcı]

- 1 (214r2) inallāhü’r-raḥman⁶³⁹ kitāb āyetleridür bellü eyleyici.
 2 seve anlara kāfir oldılar (214r3) olalar müslimānlar.
 3 yiyeler göneneler meşgūl eyleye (214r4) sonra bileler.
 4 helāk eylemedük anuñdur ecel yazılmış (214r5) bilinmişdür.
 5 öñürtmeye zamānın gērü qalamayalar.
 6 aytdılar (214r6) muḥammed ol kim anuñ üzere sen delüsin.
 7 getürmezsin bizi (214r7) olasin gerçeklerden.
 8 indürmezüz ferīsteleri olmadılar (214r8) andan mühlet verinilmişler.
 9 indürdük biz şaklayıcılaruk.
 10 (214v1) verebidük senden ilerü ilerügiler.
 11 gelmez anlara hīç peygamber (214v2) oldılar anı yañşularlar.
 12 givürürüz gönleri içine.
 13 (214v3) inanmazlar geçdi qaydası⁶⁴⁰.
 14 eger açılmışsaduk (214v4) kapu gökden anda ağarlar.
 15 aydaldı göz- (214v5) lerümüz biz qavmuz.
 16 bayık kıldık gökde burçlar (214v6) bizden anı bakıcılar içün.
 17 şakladuñ her dīvden sürülmüş.
 18 (214v7) illā uğurlayın tutdı kulak bir pāre od.

⁶³⁸ Yazmada

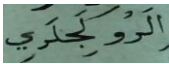
⁶³⁹ “Şüphesiz Allah rahmet edendir.”

⁶⁴⁰ Yazmada

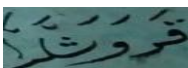

- 19 yeri çekdük (214v8) bize bıraḳdük depelü ṭaḡlar anda her nesneden ṭartılmış.
- 20 (215r1) kıldük size dirlikler olmaduḡuz rūzi vericiler.
- 21 bayık (215r2) bir nesne ḥazīneleri endāzeyile bilinmiş.
- 22 (215r3) veribidük yēlleri indürdük gökden şu şuvardük (215r4) degülsiz şaklayıcılar.
- 23 biz dirildürüz biz (215r5) mīrās alıcılaruz.
- 24 bayık bildük ilerü geçicileri⁶⁴¹ bayık bildük.
- 25 (215r6) çalabuḡ ol kōparur ol bilicidür.
- 26 yaratdük (215r7) ādemīleri kuru balçıkḳdandır şūretlenmiş.
- 27 yaratdük anı (215r8) ilerüden ḳatı ıssı.
- 28 aytdı ferīştelere yaradıcıvan (215v1) ādemī kuru balçıkḳdan şūretlenmiş.
- 29 ürem aḡa (215v2) cānumdan secde eyleyicilerken.
- 30 ferīşter dükelicüḡi (215v3) bir kezden.
- 31 onamadı ola secde eyleyicilerden.
- 32 (215v4) iblīs noldı saḡa secde eyleyicilerden.
- 33 aytdı olmadum (215v5) ādeme yaratduḡ anı ḳara balçıkḳdur şūretlinmiş.
- 34 çık (215v6) andan sürülmüşsin.
- 35 la‘net yandı günin deḡin.
- 36 çalabum (215v7) mūhlet ver baḡa kōparınalar.
- 37 sen mūhlet verinilmişlerden.
- 38 ol güne deḡin (215v8) vaḳtūḡ bilinmiş.
- 39 çalabum bezeyem anlara yēde (216r1) azduram anları dükelicigin.
- 40 anlardan aru olınmışlar.
- 41 işbu (216r2) yoldur ṭoḡru.
- 42 ḳullarum anlaruḡ üzere güç yētmek (216r3) illā ol kim uydı saḡa.
- 43 bayık ṭamu va‘desi yeridür.
- 44 (216r4) ol ṭamunuḡ yedi her ḳapunuḡ üleşilmiş.
- 45 şaklayıcılar (216r5) uçmaḳlardur.
- 46 girūḡ anlara emīn olıcılarken.
- 47 (216r6) göḡüzlerindeydi ḳarındaşlar⁶⁴² iken ḳarındaş⁶⁴³ oturıcılaruḡuz.

⁶⁴¹ Yazmada

⁶⁴² Yazmada

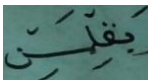

⁶⁴³ Yazmada

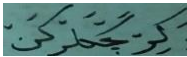

- 48 (216r7) anda armağ degül anlar çıkarınılmışlar.
 49 haber vër ben yarlıgayıcıvan (216r8) rahmet kılıcı.
 50 ol ‘azābdur.
 51 haber vër anlara konuğundan (216v1) ibrahīmün.
 52 anuñ üzere selām olsun sizden.
 53 (216v2) aytdılar korkma bir oğlan bilici.
 54 anuñ üzere (216v3) yoğatdı baña nesne muştıarsız baña.
 55 muştıladuğ saña olma (216v4) nevmīd olıcılardan.
 56 nevmīd ola çalabısınuñ azğunlar.
 57 (216v5) aytdı nedür işiñüz veribinilmişler.
 58 biz veribinildük (216v6) bir kavma.
 59 illā kavumları dükelicükleri.
 60 illā ‘avratın (216v7) taqdīr eyledük gèrū kalıcılardandır.
 61 kavumları lūṭa.
 62 aytdı (216v8) siz bilinmezler.
 63 aytdılar oldılar anuñ içinde.
 64 (217r1) getürdük saña gerçeklerden.
 65 yürü evüñile dünüñ şon bağşında (217r2) gecedden uyğıl gèrū bağmasın⁶⁴⁴ bir göz (217r3) andan kim buyurulursız.
 66 vahy eyledük iş kim şunlaruñ (217r4) kesilmişdür erte vağtinde giricilerken⁶⁴⁵.
 67 sevinışürler.
 68 aytdı (217r5) şunlar konuğlarumdur rüsvāy eylemeñ⁶⁴⁶.
 69 hōrlamañ.
 70 (217r6) aytdılar ‘ālemlerden.
 71 aytdı kızlarumdur olasız (217r7) işleyiciler.
 72 anlar azğunlıklar hayrān olurlar.
 73 tutdı (217r8) ün gün toğduğı vağt.
 74 yücesini⁶⁴⁷ aşagasını anlaruñ üzere (217v1) taş pişmiş balçıkdan.

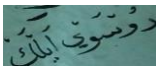
⁶⁴⁴ Yazmada

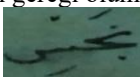
⁶⁴⁵ Yazmada

⁶⁴⁶ Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

⁶⁴⁷ Yazmada

75 nişānlardur.

76 ol (217v2) yoldur.

77 şunuñ içinde mü'minlere.

78 oldı isleri (217v3) bîşenüñ zālamlere.

79 intikām aldık anlar bellü.

80 bayık (217v4) yalan tutdı hıcr yèrinüñ.

81 vèrdük nişānlarumuzu anlardan (217v5) yüz döndürüciler.

82 yonarlar tağlardan emînler iken.

83 tutdı (217v6) üni.

84 aşşı eylemedi anlara oldılar kazanurlar.

85 (217v7) yaratmadık gökleri yeri haķıla bayık (217v8) kıyāmet gelicidür yüz döndür görklü⁶⁴⁸.

86 çalabuñ ol yavlaķ yaradıcıdur (218r1) bilici.

87 bayık vèrdük yèdi ķur'ānı ulu.

88 (218r2) tırma bakma gönendürdük dürlüler anlar anlarıñ üzere (218r3) yumşak eyle mü'minlere.

89 ayt ben ķorkuducıvan.

90 (218r4) indürdük üleşiciler⁶⁴⁹ üzere.

91 kıldılar ķur'ānı.

92 çalabuñ haķķıçun (218r5) şoraruz anları.

93 andan oldılar.

94 āşikāre eyle buyrulursın (218r6) yüz döndür teñriye ortak eyleyicilerden.

95 yañşulayıcılar içün.

96 anlar (218r7) kılurlar teñriyle bir şonra bileler.

97 bayık bilürüz (218r8) sen tır olur aydurlar.

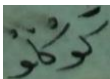
98 tesbîh eyle çalabuñ (218v1) ol secde eyleyicilerden.

99 tır çalabuñ tã gele saña gümānsuzlık.

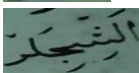
(218v2) 16. Sūretü'n-Nahl

(218v3) [allāh adıyla rūzi vèren rahmet kılıcı]

⁶⁴⁸ Yazmada

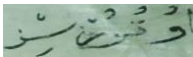

⁶⁴⁹ Yazmada

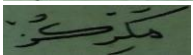

- 1 (218v4) geldi buyruğı teñrinüñ arulığı anuñ ortak eylerler.
- 2 (218v5) indürdi feriştelar vahyyla anuñ üzere diler kullarından (218v6) kórqud haber verün illâ ben kórquñ benden.
- 3 gökleri yeri (218v7) haķıla ortak eylerler.
- 4 yaradı âdemî şuyından (218v8) ol katu tartaşıcıdur.
- 5 yaradı anları ısıdıcı nesne (219r1) andan yersiz.
- 6 sizün ol vaķt ol vaķt kim (219r2) otlağa şalarsız.
- 7 kumaşuñuzı olmaduñuz düşhârlığıla (219r3) nefslerün çalabuñuz raķmet kılıcıdur.
- 8 gölükleri (219r4) tâ binesiz anlara anı kim bilmezsiz.
- 9 teñri yolun (219r5) toğruluğı andan dilesedi dükelicüklere.
- 10 ol oldur (219r6) indürdi gökden şuyı andan aģaçdur otarursız⁶⁵⁰.
- 11 (219r7) bitürür anuñla zeytünü aģaçlarını üzümleri her (219r8) yemişlerden nişândur endişe eylerler.
- 12 musaħħar eyledi (219v1) geceyi gündüzi güneşi ayı ılduzları buyrığıyla (219v2) şunun içinde nişândur anlarlar.
- 13 yerde (219v3) dürlü dürlüler şunun içinde kavra anarlar.
- 14 ol (219v4) oldur musaħħar eyledi denizi andan çıkarasız andan (219v5) giyesiz görürsiz gemi anuñ içinde fażlından (219v6) anuñçun siz şükür eylersiz.
- 15 yerde diplü tağlar egmeye sizi (219v7) ırmaķlar yollar toğrı yol dutasız.
- 16 ılduzlar anlara (219v8) toğrı yol tutarlar.
- 17 anuñ gibidür yaratmaz öğütlenmez misiz.
- 18 (220r1) şayasız ni‘metin şaymayasız teñri raķmet kılıcı.
- 19 teñri (220r2) bilür gizlersiz.
- 20 anlar okurlar teñriden ayruķ (220r3) yaradınalalar nesne anlar.
- 21 ölülerdür bilmezler.
- 22 (220r4) teñriñüz⁶⁵¹ bir anlar inanmazlar âķirete inanmayıcıdur (220r5) anlar boyun vermeyicilerdür.
- 23 teñri bilür gizlerler (220r6) âşikâre eylersiz sevmez boyun vermeyicileri.
- 24 indürdi (220r7) aytdılar meşellerdür ilerügilerün.
- 25 yazuķların kıyâmet günü (220r8) yazuķlarından anlar bilmeksiz yavuz oldı yazuķ götürüler.

⁶⁵⁰ Yazmada

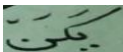

⁶⁵¹ Yazmada

- 26 (220v1) yavuz şandı anlardan ilerü teñri divârların temellerinden (220v2) düşdi anların üzere geldi anlara ol yêrden (220v3) bilmezler.
- 27 andan kıyâmet günü ayda kanı ortaklarını (220v4) tartışsız aytdı verinildi bilmek (220v5) bugün yavuzluk kâfirler üzere.
- 28 öldürür anları zulüm eyleyicilerken (220v6) kendözlerin boyun vèrmek işlerüz evet teñri (220v7) bilicidir işlersiz.
- 29 kapularına tamunun anuñ içinde (220v8) ne yavuz oldu kibir eyleyiciler.
- 30 anlar şakındılar indürdi çalabuñuz (221r1) aytdılar anlar işbu dünyâda görklü nesnedür âhiretüñ (221r2) yègrekdür şakınıcılaruñ.
- 31 'adın uçmaqları gireler anlara aķar (221r3) altından ırmaqlar anda dilerler yanud vèrür teñri (221r4) şakınıcılara.
- 32 öldürür anları hûşlar iken selâm olsun (221r5) üzerüñüzè uçmağa işlersiz.
- 33 güyerler mi (221r6) ferîsteler çalabuñdan işledi anlardan ilerü (221r7) zulüm eylemedi teñri oldılar zulüm eylerler.
- 34 erdi anlara (221r8) yavuz işler oldılar anı.
- 35 aytdı (221v1) anlar dileseyidi tapmayaduk nesne biz (221v2) atalarımız andan ayrık ancılayın işledi (221v3) anlar anlardan ilerü illâ degürmek.
- 36 bayık (221v4) veribidük bölüğe peygamber tapuñ teñriye şeytândan (221v5) anlardan toğrı yol gösterdi vâcib oldu anuñ üzere azgunluk (221v6) yürün yêrde baķuñ nite yalan⁶⁵² dutıcılaruñ şonı.
- 37 (221v7) harîş olasin teñri toğrı yol göstermez yokdur (211v8) anlaruñ arķa vericiler.
- 38 teñriye yètdügin dururmaya (222r1) teñri evet anuñ üzere velikin eyregi âdemileruñ (222r2) bilmezler.
- 39 anlar anuñ içinde tâ bile anlar (222r3) kâfir oldılar yalancılar.
- 40 sözümüz diledük anı (222r4) aydavuz ol ola.
- 41 yerlerinden ayrıldılar andan şonra (222r5) zulüm olundılar dünyâda görklü müzdi uluraķdur (222r6) oldılarsa bilürler.
- 42 şunlar katlandılar çalaplarına⁶⁵³ tevekkül eylediler.
- 43 bayık (222r7) veribimedük senden ilerü olunur anlardan yaña ehline kitâb issilerin (222r8) olasız bilmezler.
- 44 kitâblar ile senden yaña (222v1) bellü eylesesin indürinildi anuñcun endîşe eylerler.

⁶⁵² Yazmada

⁶⁵³ Harekesiz yazılı.

- 45 (222v2) anlar mekir eylediler uyar teñri anlara yeri gele anlara (222v3) ‘azāb bilmezler.
- 46 varmaklarında gelmeklerinde (222v4) degül anlar.
- 47 tuta anları çalabuñuz (222v5) rahmet kılıcıdur.
- 48 görmediler mi yaratdı nesne gölgeleri (222v6) sağından şolından anlar hōrlar iken.
- 49 secde eylerler (222v7) göklerdeñür yèrdeñür ferişterler anlar (222v8) boyun vèrmemek bilmezler.
- 50 çalaplarından işlerinden.
- 51 (223r1) aytdı tütmañ teñri bayık ol bir (223r2) benden kòrkuñ.
- 52 göklerdeñür yèrdeñür anlar (223r3) hemişe kòrkarsız.
- 53 ni ‘metden teñridendür (223r4) yoķana size andan yaña.
- 54 andan aç a gidire sizden (223r5) bir bölük çalaplarına.
- 55 nā-sipāslik eylediler gönenüñ (223r6) şoñra bilesiz.
- 56 kılurlar bilmezler rüzi vèrdük (223r7) teñriye şorınılasız yalan bağlarsız.
- 57 eylerler kızları ferişterler (223r8) arılığı anuñ arzūlarlar.
- 58 muştulandı dişi (223v1) oldu yüzi ol.
- 59 gizlenür kavmindan (223v2) yavuzlıķdan dutsun mı hōrlık üzere topraķda (223v3) yavuz oldu.
- 60 anlar inanmazlar meşeli yavuzlıķuñ (223v4) teñrinüñdür yücerek dürüst işlödür.
- 61 teñri ādemīleri (223v5) zulumler ile anuñ üzere velikin gèrü kòr (223v6) bir zamāna degin kaçan gele zamānı anlaruñ bir sâ‘at (223v7) öñürtmeyeler.
- 62 kılurlar düşhār görürler şıfat eylerler (223v8) dilleri anlaruñdur görklürekdür uçmaķ anlaruñdur od (224r1) anlar unudılmışlardır.
- 63 bayık veribidük senden ilerü (224r2) bezedi anlaruñçun dīv ‘amellerin arķa vericisidür anlar (224r3) ‘azāb ağrdıcı.
- 64 üzerüñe tā beyān eyleye anlara (224r4) iñtilāf eylediler rahmet içün inanurlar.
- 65 indürdi (224r5) gökden şuyı yeri öldüğinden şoñra şunuñ içinde (224r6) nişāndur bir kavma eşidürler.
- 66 yılķularda ‘ibret (224r7) karınlarındadır dersi arasında ķan arasında boğazdan ēnici.
- 67 (224r8) yemişlerden üzümlerden dutarsız andan (224v1) dañı rüzi görklü şunuñ içinde bir kavma anlarlar.
- 68 (224v2) ilhām eyledi aruya tütğıl tağlardan evler (224v3) ağaçdan andan ağaç ev eylerler.
- 69 her yemişlerden (224v4) yürügil yollarında çıkar içesi nesne (224v5) dürlü dürlü anuñ içinde ādemīlere şunuñ içinde nişāndur (224v6) bir kavma kim endişe eylerler.

70 yarattı sizi sizden (224v7) dönderinilür⁶⁵⁴ hōrırağına tā bilmeye nesne bayık (224v8) teñri güci yéter.

71 artuklu eyledi bir nice üzere rūzi içinde (225r1) degül anlar artuklu olındılar rūzi anların mālİK oldı (225r2) anlar anuñ içinde ni‘metüm teñrinüñ inkār eylerler.

72 kıldı sizünçün (225r3) kendözünüzden çiftler kıldı çiftlerünüzden (225r4) oğul oğlanları arulardan bātıı mı putlar mı inanursız (225r5) ni‘metin teñrinüñ kāfir olurlar.

73 teñriden ayruğa (225r6) rūzi vèrmek göklerden yerden güçleri yètmez.

74 (225r7) urmañ teñriye teñri bilür bilmezsiniz.

75 (225r8) beyān kıldı kıl kim güci yètmez nesne üzere (225v1) rūzi vèrdük rūzi ol andan āşikāre (225v2) olurlar mı ögmek belki eyregi⁶⁵⁵ bilmezler.

76 urdı (225v3) teñri iki eri dilsiz nesne üzere (225v4) ol ağırlıkdur yönendüre hayr eylük berāber olur mı (225v5) ol ‘adlile ol yol üzere toğru.

77 teñri (225v6) gizlüsi göklerin yerün işi kıyāmetün göz bakmağı gibi (225v7) ol yakınrakdur her nesne üzere.

78 teñri çıkardı (225v8) karınlarından bilmezlerken sizi kıldı kulağ gözler (226r1) gönler şükür eyleyesiz.

79 kuşlar musahhar olmuşlar iken (226r2) havasında göklerin teñri şunuñ içinde nişānlardur (226r3) bir kavma kim inanurlar.

80 kıldı derilerinden evler (226r4) yeyni dutarsız günü tırmağunuzun yünlerinden (226r5) deve yünlerinden kumaş bir zamāna degin.

81 (226r6) teñri kıldı yarattı kıldı sizünçün şıgıması⁶⁵⁶ yerler (226r7) kıldı sizünçün şaklar sizi ıssıdan şaklar sizi (226r8) ancılayın üzerünüze müslimān olasız.

82 yüz dönderesiz (226v1) senün üzerüne bellü.

83 bilürler ni‘metin teñrinüñ inkār eylerler (226v2) çok kāfirlerdür.

84 her bölükden tanuk (226v3) andan destür verinilmeye anlar hoşnūđ eylemek.

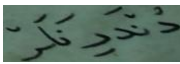
85 ol vaqt göre (226v4) zulüm eylediler anlardan anlar mühlet verinilmeyeler.

86 göre (226v5) anlar ortakların çalabumuz ortaklarımızdur (226v6) olduğ senden ayrık anlardan yaña söz yalancılarsız.

87 (226v7) birağalar teñriden yaña boyun vèrmek anlardan oldılar fesād eylerler.

88 (226v8) anlar yıgdılar yolından teñrinüñ ‘azābı üstini (227r1) ‘azābuñ oldılar fesād eylerler.

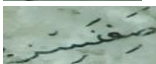
⁶⁵⁴ Yazmada

⁶⁵⁵ Yazmada

⁶⁵⁶ Yazmada

89 her bölük (227r2) şanuk anların üzere kendözlerinden şanuk şunların üzere (227r3) indürdük kitabı her nesneyi rahmet için (227r4) muştılık için müslimānlara.

90 buyurur ‘adl eyleñ vèrmeñ (227r5) hışımlık issine zişt işden zulümden öğütler⁶⁵⁷ sizi (227r6) öğütlenesiz.

91 ‘ahdını teñrinün şımañ (227r7) andları berkitmeginden şonra anları üzerünñze pāyendān yā şanuk (227r8) teñri bilür işlersiz.

92 ancılayın egirdüğün (227v1) berkitmeginden şonra dutarsız andlarıñuzı arañuzda (227v2) ola bir bölük bir bölükden şınar⁶⁵⁸ sizi bellü eylerler (227v3) kıyāmet günü olduñuz anuñ içinde.

93 dileseyidi (227v4) kıldı sizi bölük bir azdurur toğrı yol (227v5) diler şorınılasız olduñuz işlersiz.

94 andlarıñuzı (227v6) dağallık tayıta ayak şonra yavuzluğı yığduñuz (227v7) yolından teñrinün ‘azāb ulu.

95 ‘ahdı ile (227v8) teñrinün az.

96 gerü kalıcıdur yanduruvèrevüz şabır eylerler (228r1) müzdlerini görklürek işlerler.

97 eyü işi (228r2) erkekden yā dışiden dirildevüz aru hōş yandu vèrevüz (228r3) müzdlerin görklürek işlerler.

98 okıyasın kur’ānı şıgıñ⁶⁵⁹ (228r4) teñriye şeytāndan sürülmiş.

99 olmadı anuñ anların üzere (228r5) imān getürdiler çalapları üzere.

100 anların üzere aña ortak eylerler.

101 (228r6) degşürdük bir āyet yerine bilürekdür indürür bayık (228r7) sen yalan bağlayıcısın bilmezler.

102 cebra’ıl (228r8) çalabuñuzdan şābit eyleye imān getüre toğrı yol göstermek (228v1) müslimānlara.

103 bayık bilürüz aydurlar öğredür ādemī (228v2) dili anlar meyil eylerler ‘acemīdür dildür ‘arabcadur (228v3) bellü.

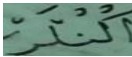
104 anlar teñri āyetlerine toğrı yol göstermez (228v4) anlarıñdur ağırdıcı.

105 yalan inanmazlar (228v5) āyetlerine teñrinün anlardur yalancılar.

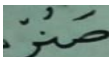
106 kāfir oldı teñriye (228v6) şonra imānından göñlü anuñ imān velikin (228v7) açdı kāfirlik anuñ üzeredür teñriden anlarıñdur (228v8) ‘azāb ulu.

107 anlar yakın dirlik içinde āhıret (229r1) teñri toğrı yol göstermez kāfirlerdür.

⁶⁵⁷ Yazmada

⁶⁵⁸ Yazmada

⁶⁵⁹ Yazmada

108 anlar mühür urdı (229r2) gönleri üzere kulaqları üzere şunlar ğāfiller.

109 (229r3) lābud yā ḥaḳḳa āḥiretde ziyānlulardur.

110 çalabuñ anlar (229r4) ayrıldılar yerlerinden ‘azāb eylendiler katlandılar çalabuñ (229r5) yarlığayıcıdur rahmet kılıcı.

111 her nefis kendözinden tamām (229r6) her nefis anlar zulüm olunmayalar.

112 meşel bir kūyı (229r7) oldu emīn gelür aña çok ni‘metler iken yerden (229r8) ni‘metlerin teñrinüñ tonın açlıkuñ oldu işlerler.

113 (229v1) geldi anlara peygamber anlardan dutdı anları ‘azāb anlar (229v2) zālimler iken.

114 rūzi verdi size aru iken şükür eylen (229v3) ni‘metin teñrinüñ aña taparsız.

115 üzerüñüze murdārı (229v4) ḳanı toñuz etini teñriden ayruḳ içün geñsüz olına (229v5) ḥadden geçici degül iken rahmet kılıcıdur.

116 şıfat (229v6) dillerüñüz yalanı ḥelāldür ḥarāmdur teñri üzere (229v7) anlar yalan bağlarlar teñri üzere ḳurtulmayalar.

117 az (229v8) anlaruñdur ağrıdıcı.

118 anlar cühūd oldılar ḥikāyet eyledük (230r1) ilerüden zulüm eylemedük oldılar kendözlerine.

119 andan (230r2) çalabuñ anlar yavuz işi tevbe eylediler şundan (230r3) eyü işlediler andan sonra rahmet kılıcıdur.

120 oldu (230r4) bir bölükdi teñri müslimān ortak eyleyicilerden.

121 şükür eyleyici (230r5) ni‘metler içün toĝrı yol gösterdi toĝru.

122 dünyāda (230r6) görklü ol āḥiretde.

123 andan vahy eyledük (230r7) uy dīnine ibrahīmüñ olmadı ortak eyleyicilerden.

124 bayıḳ (230r8) eylendi şenbe eylemek ihtilāf eylediler çalabuñ ḥükm eyleye (230v1) aralarında kıyāmet günü anuñ içinde.

125 okı yolından yaña (230v2) çalabuñ ögüdile⁶⁶⁰ görklü anuñla (230v3) çalabuñ ol bilür azdı yolından ol toĝrı yol dutıcıları.

126 (230v4) ‘azāb eyleyesiz ‘azāb eylen katlanasız (230v5) ol yēgrekdür.

127 katlan degül şabruñ teñriyle (230v6) ḳayğurma olma yavuz şanurlar.

128 teñri anlaruñdur (230v7) şaḳınurlar anlar eylük eyleyicilerdür.

17. Sūretü'l-İsrā'

(230v8) [allāh adıyla rūzi vören rahmet kılıcı]

- 1 (231r1) arulığı anuñ eletdi kılını bir gece mescid-i harāmdan (231r2) ol kim bereketlü eyledük nişānlarımızdan eşidicidür (231r3) görücü.
- 2 mūsā tevrīti toğrı yol isrā'īl içün (231r4) tutmayasız iş sürücü.
- 3 bindürdük ol (231r5) oldu şükür eyleyici.
- 4 benī isrā'īle tevrītde (231r6) fesād eyleyesiz yerde ululanasız ulu.
- 5 (231r7) va'desi veribiyevüz kullar bizüm katı (231r8) gezdiler oldu işlenilmişi⁶⁶¹.
- 6 gerü döndürdük size (231v1) dönmeği anlaruñ üzere meded⁶⁶² eyledük size kılduk sizi (231v2) eyrek⁶⁶³ arka vericiñüz.
- 7 eylük eyleyesiz yavuzlık eyleyesiz (231v3) kaçan gele şonınuñ yüzlerüñüzi gireler mescide (231v4) girdiler ilk kez gālib oldılar helāk eylemek.
- 8 çalabuñuz (231v5) rahmet kıla size dönevüz⁶⁶⁴ kılduk tamuyı zindān.
- 9 (231v6) işbu kur'ānı aña kim muştılar anlar (231v7) işlerler eyü işleri müzd ulu.
- 10 anlar kim (231v8) āhirete 'azābı ağırdıcı.
- 11 ādemīye (232r1) yavuzlğıla hayr ādemī key evici.
- 12 kılduk geceyi (232r2) gündüzi yoyduk nişānın kılduk gündüzüñ (232r3) isteyesiz çalabuñuzdan şağışını hisābuñ (232r4) her nesneyi seçdük beyān eyleyevüz.
- 13 lāzım eyledük (232r5) boynına çıkaravuz kıyāmet günü açılmış.
- 14 nāmeñi (232r6) kendözünge üzerünge hisāb eyleyici.
- 15 toğrı yol tutdı (232r7) kendöziçün azar kendözi üzere yazuk götürücü (232r8) āharuñ 'azāb vericiler peygamber.
- 16 diledük (232v1) helāk eyleyevüz çok eyledük tã'atdan çıkdılar anuñ üzere (232v2) söz helāk eylemek ile.
- 17 zamānlar kavumlarından (232v3) nūhdan şonra çalabuñ kullarınun görücü.
- 18 (232v4) ol kim diler ivdürevüz diler dilerüz (232v5) kılavuz tamuyı 'ayıblanmış.
- 19 her kim dileye (232v6) āhireti dürüşürken ol şunlar oldu (232v7) dürüşmeği anlaruñ.
- 20 dükelin şunlar bahşışinden (232v8) olmadı çalabuñun.
- 21 bak nite artuk eyledük (233r1) bir nicesi üzere ulurağdur artuk eylemekden yaña.
- 22 kılma (233r2) teñriyle ayruk terk olunmış.

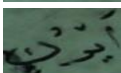
⁶⁶¹ Yazmada

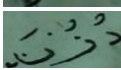
⁶⁶² Yazmada

⁶⁶³ Yazmada

⁶⁶⁴ Yazmada

- 23 çalabuñ (233r3) tapmayasız ataya anaya eger ère katuñda (233r4) kocalığa yā ikisi ayıtma ol ikiye seksenme (233r5) ol ikiye görklü⁶⁶⁵.
- 24 hōrlık yanını esirgemekden⁶⁶⁶ ötrü (233r6) èy çalabum kiçi iken.
- 25 çalabuñuz nefslerüñüzdür (233r7) olası eyü işleyiciler ol yarlıgayıcı.
- 26 (233r8) vèr hışımlık issine miskîn orandan geçme.
- 27 (233v1) orandan geçiciler oldılar şeyātinlerüñ key nā-sipāslık eyleyici.
- 28 (233v2) yüz döndüresin istemek için çalabuñdan ayt (233v3) anlara genez.
- 29 kılma bağlanmış boynuñdan yaña (233v4) döşeme anuñ dükelin döşemegüñ ‘ayıblanmış.
- 30 çalabuñ (233v5) döşer rûzi diler ol oldu bilici (233v6) görici.
- 31 oğlanlaruñuzı yoñsul olmağüñ rûzi (233v7) vèrevüz öldürmek yazuñ ulu.
- 32 yakın gelmeñ (233v8) ol zışt iş yoldan yaña.
- 33 depelemeñ⁶⁶⁷ nefsi (234r1) hārām eyledük depelenile zulum eylenmiş iken velisi (234r2) güci yètmek depelemekde oldu arka verinilmiş.
- 34 (234r3) mālına yetimüñ ol tā ère yerine getürüñ (234r4) ‘ahdı kavli oldu şorınılmış.
- 35 kaçan ölçüñüz (234r5) tartuñ terāzūyla toğru yègrekdür dönesin bellü eylemekden yaña.
- 36 (234r6) artca yürüme bilmek kulağ göz göñül⁶⁶⁸ (234r7) şunlar andan.
- 37 yürüme yèrde sevinmekden (234r8) sen dèlemeyesin yeri tağlar artuñlıktan.
- 38 şol (234v1) dükeli⁶⁶⁹ yavuz iş düşhār dutılmış.
- 39 vahy eyledi saña (234v2) dürüst sözden teñriyle ayruñ tamuya (234v3) ‘ayıblanmış ırak olunmuş.
- 40 çalabuñuz tutdı feriştelereñ (234v4) dişiler aydursız ulu.
- 41 döndür beyān eyledük işbu (234v5) kūr’ānda arturmaz anlar ürkmek.
- 42 ayt oldu (234v6) teñriyle aydurlar isteyelerdi yol.
- 43 arulığı anuñ (234v7) yüce oldu yüce olmağ ulu.
- 44 tesbîh eyler gökler (234v8) yèr anlardadur hiç nesne tesbîh eyler velikin (235r1) anlamazsız tesbîhini ol şuça katlanıcı.
- 45 okuduñ (235r2) kūr’ānı kılduğ arasında anlaruñ āhirete (235r3) örtilmiş.

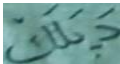
⁶⁶⁵ Yazmada

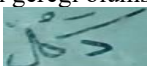
⁶⁶⁶ Yazmada

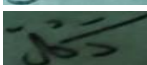
⁶⁶⁷ Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

⁶⁶⁸ Yazmada

⁶⁶⁹ Yazmada

46 kılduk göñülleri üzere aḡmayalar (235r4) aḡrılık çalabuñı kūr'ānda yüz döndürdiler (235r5) arḡaları üzere.

47 biz bilürüz⁶⁷⁰ eşidürler saña (235r6) anlar aydalarđ zālimler illā bir ere bğülenmiş.

48 (235r7) baḡ nite urdılar meşelleri güçleri yétmez yola.

49 (235r8) aytdılar olduḡ süñükler dirildinilmişler yaradılmışlar.

50 (235v1) ayt oluñ taş.

51 yaradılmış gögüzlerüñüz⁶⁷¹ içinde (235v2) aydalar gerü döndüre bizi yaratdı sizi (235v3) depredeler senden yaña aydurlar ol ol kim (235v4) ola yaḡın.

52 uy vèrè size gümānsuz bilesin (235v5) dölenmedüñüz az.

53 ḡullaruma aydalar ol görklürek (235v6) şeyṭān aralarında şeyṭān ādemīye düşman (235v7) bellü.

54 çalabuñ dileye rahmet eyleye 'azāb eyleye size (235v8) veribimedük seni şaḡlayıcı.

55 bilürekdür göklerdeür (236r1) yèrdedür artuḡ eyledük peygamberlerüñ vèrdük (236r2) dāvūda zebūr kitābın.

56 oḡuñ anları andan ayruḡ mālīk olmazlar (236r3) gidermege ziyānı döndürmek.

57 şunlar oḡurlar isterler (236r4) çalaplarından yaña anlaruñ umarlar rahmetin ḡorḡarlar (236r5) 'azābından çalabuñ şaḡınılmış.

58 degül kūyı (236r6) biz helāk eyleyicilerüz 'azāb eyleyicilerüz ḡatı (236r7) oldu levḡde yazılmışdur.

59 yıḡmadılar bizi nişānları (236r8) yalan ṭıtdı anları vèrdük arvana devesi bellü eyleyicilerken (236v1) zülüm eylediler nişānları ḡorḡıtmak⁶⁷².

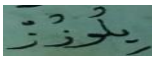
60 aytdılar (236v2) çalabuñ ḡapladı ādemīlere ḡılnaduḡ⁶⁷³ gösterdük (236v3) şınamak⁶⁷⁴ içün aḡaç kim mel'ūndur ḡorḡuduruz (236v4) arturmaz azmak ulu.

61 aytduk ferīştelere (236v5) secde eyleñ iblīs aytdı secde mi eyleyeyim⁶⁷⁵ balḡık iken.

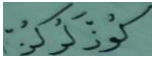
62 (236v6) ḡaber vèr baña ol kim benüm üzerüme ḡıyāmet (236v7) günine degin neslini az.

63 var uya (236v8) anlardan ṭamu cezā vèrmek.

⁶⁷⁰ Yazmada

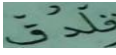
⁶⁷¹ Yazmada

⁶⁷² Yazmada

⁶⁷³ Fiil anlam gereḡi olumsuz olmalı, yazmada

⁶⁷⁴ Yazmada

⁶⁷⁵ Yazmada

64 yeynide deprene (237r1) gücün yètdi ününle kındur haykır atlularunla (237r2) ortak ol mällarda va‘de vèr va‘de vèrmez şeytân (237r3) aldamağ.

65 kullarum anlarun üzere tap oldu çalabuñ (237r4) iş sürücü.

66 çalabuñuz sürer denizde isteyesiz (237r5) fazlından oldu rahmet kılıcı.

67 size ziyân denizde (237r6) okursız kırtardı sizi yüz döndürdünüz oldu (237r7) âdemî nâ-sipâslık⁶⁷⁶ eyleyici.

68 yere kıoya yazı yañasında (237r8) üzerüne taş yagdurucu yèl şaklayıcı.

69 olduñuz mı döndüre sizi (237v1) anda bir kez veribiye üzerünüze yèlden ğark (237v2) eyleye kâfir olduñuz üzerümüzde.

70 hürmetlü eyledük (237v3) âdem oğlanların yerde rûzi vèrdük arulardan (237v4) artuklu⁶⁷⁷ eyledük çok üzere artuklu eylemek.

71 kığıravuz (237v5) her âdemleri verinile sağ eline şunlar (237v6) okuyalar zulüm olunmayalar.

72 her kim oldu işbunda (237v7) ol âhiretde azgunrakdur.

73 yakın oldılar fitne birağalar (237v8) andan vahy eyledük saña üzerümüze andan tütalar (238r1) döst.

74 şābit beledük yakın oldu anlara nesne (238r2) az.

75 tatdurayduğ saña dirliğün ölmegün andan (238r3) bulmayasın bizüm üzerümüze.

76 oldılar yerden (238r4) çıkaralar andan dölenmeyeler illā az.

77 kaydası (238r5) bayık veribidük peygamberlerden ilerü kaydamuzda.

78 (238r6) тұrur namāzı güneşün geçenün okumağı ertenün (238r7) okumağı ertenün oldu hāzır olinmiş.

79 uyanuğ ol (238r8) namāz kıl dirildib тұrursın bir maqāmda.

80 aytdı çalabum (238v1) çıkar beni givürmek çıkarmağı gerçeklik kıl benüm için (238v2) katunđan hüccet güç yètmek.

81 geldi hağ helāk oldu (238v3) bātil oldu helāk olucı.

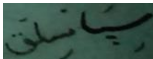
82 kıur‘āndan ol dermāndur (238v4) rahmetdür mü‘minler için zālimlere eksüklik.

83 eylük eyledük (238v5) âdemî üzere yüz döndürdi yokandı aña yavuzlık oldu (238v6) yavlağ ümīdsiz.

84 işler hūsı üzere bilürekdür ol (238v7) toğrı yol dutucırakdur.

85 cāndan cān (238v8) buyruğındandur verinilmedünüz illā az.

⁶⁷⁶ Yazmada

⁶⁷⁷ Yazmada

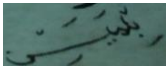

- 86 dilesevüz (239r1) gidirevüz vahy eyledük saña bulmayasın aña iş sürücü.
- 87 (239r2) rahmet içündür fażlı anuñ üzerüne.
- 88 ayıt (239r3) derileler âdemîleri getüreler işbu kûr'ânıñ (239r4) ancılayın oldıysa bir nicesiye.
- 89 bayıķ döndür beyân eyledük (239r5) işbu kûr'ân içinde onamadı eyrek⁶⁷⁸ inanmamağa.
- 90 (239r6) aytdılar inanmayavuz saña tā aķıdasın yêrden.
- 91 ola (239r7) bostân baĝçe üzümnden ırmaķlar aķıtmaķ.
- 92 (239r8) yâ düşüresin göĝi üzerümüze getüresin ... ferişterleri (239v1) karşı görmek iken.
- 93 ev altundan aĝasın göĝe (239v2) inanmayavuz aĝmaĝuña getüresin kitâbı ayt (239v3) çalabumuñ illâ âdemî peygamber.
- 94 âdemîlere imân getüreler (239v4) geldi anlara illâ aytdılar âdemî peygamber.
- 95 ayt (239v5) oldı yêrde ferişterler dölenmişler indürdük (239v6) anlarıñ üzere gökden peygamber.
- 96 tap oldı tanuķ aramda (239v7) arañuzda oldı haberlü görücü.
- 97 teñri (239v8) ol toĝrı yol tıtcıdur bulmayasın⁶⁷⁹ arķa vericiler andan ayruķ (240r1) kopardavuz anları yüzleri üzere dilsüzler iken turaĝı anlarıñ (240r2) tamudur otura odı⁶⁸⁰ yaluñlu od.
- 98 cezâsıdur anlarıñ (240r3) kâfir oldılar aytdılar süñükler dirildinelmişler (240r4) diriltmek yêñi.
- 99 bilmediler mi yarattı gökleri yeri (240r5) güci yeterdür yarada anlarcılaysın kıldı anları anuñ içinde (240r6) onamadı zâlimler inanmamağa.
- 100 siz mâlik oladuñuz⁶⁸¹ hazînelerine (240r7) rahmetinüñ çalabum korkısından oldı âdemî (240r8) yavlaķ baħîl.
- 101 vêrdük tokuz nişânlar şor benî isrâ'île (240v1) geldi anlara fir'avn ben ey mûsâ bûĝülünmişsin.
- 102 (240v2) aytdı bildüñ şunlar çalabısı gökleriñ yerleriñ (240v3) ben gümânsuz bilürün helâk olmışsin.
- 103 koparda anları (240v4) yêrden ĝarķ eyledük hep.

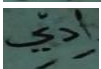
⁶⁷⁸ Yazmada

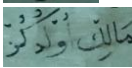
⁶⁷⁹ Yazmada

⁶⁸⁰ Yazmada

⁶⁸¹ Yazmada

104 aytduk andan sonra (240v5) benî isrâ' ile yerde gele âhîretün hep (240v6) karışub.

105 hak için veribimedik size muştulayıcı.

106 (240v7) kur'ânı tâ okuyasın âdemiler üzere indürdük anı (240v8) indürmek üzere.

107 inanmañ anlar kim verinildiler 'ilm (241r1) andan ilerü anların üzere eñekleri üzere.

108 aydurlar (241r2) arulığı çalabumuzun va'desi işlenmiş.

109 eñekleri üzere (241r3) ağlarlar alçaklık.

110 okun rahmânı kankısını (241r4) okuyasız adlar görklürek katı okuma namâzun da gizlû okuma (241r5) anda arasında yol.

111 ögmek teñrinündür dutmadı (241r6) oğlan ortakı⁶⁸² olmadı arka verici (241r7) hõrlıktan ulu dutmağdur.

18. Sûretü'l-Kehf

(241r8) [allâh adıyla rûzi veren rahmet kılıcı]

1 (241v1) ögmek teñrinündür indürdi kur'ânı kılmadı anun (241v2) egrilik.

2 korka haber vere katından muştıla mü'minlere (241v3) anlar eyü işler anlar müzd görklü.

3 (241v4) anda hemîşe.

4 aytdılar tutdı.

5 yokdur onların (241v5) bilmek illâ ulu oldu çıkar ağızlarından (241v6) aytmazlar yalan.

6 helâk eyleyici izlerinde onların (241v7) inanmayalar söz.

7 biz kılduk yer üzeredür (241v8) bezek anunçun kankısıdur işlemekden yaña.

8 kılıcıdur (242r1) anun üzeredür otsuz kurudur.

9 şandun mı issün yazılmış isleri (242r2) oldılar tañ⁶⁸³.

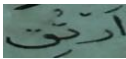
10 turağ yeri eylediler aytdılar çalabumuz (242r3) ver bize rahmet işimüzden⁶⁸⁴.

11 urduk (242r4) kulağları üzere inde⁶⁸⁵ sanın⁶⁸⁶.

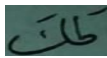
12 andan uyandurduk bilevüz (242r5) kankısı iki bölüğün dölendiler.

13 biz hikâyet eyleyevüz saña (242r6) haberin anlar imân getürdiler arturduk toğrı yol göstermek.

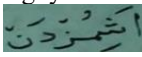
⁶⁸² Yazmada

⁶⁸³ Anlam gereği yalın hâlde olmalı, yazmada

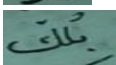
⁶⁸⁴ Yazmada

⁶⁸⁵ Yazmada

⁶⁸⁶ Yazmada

14 (242r7) bağladuḡ gönleri üzere aytdılar çalabısıdur göklerin (242r8) yerün andan ayruḡ aytduḡ ayruḡ okursavuz.

15 şunlar (242v1) kavmumuz tutdılar teŋriler getürmezler anların üzere (242v2) bellü zulumrak teŋri üzere yalan.

16 bir bölük (242v3) ayrıldılar taparlar teŋriden inden yaŋa aç sızünçün (242v4) çalabuŋuz yaraklaya işiñüzden menfa‘at.

17 göresin (242v5) güneşi toḡdı⁶⁸⁷ inlerinden tulandı (242v6) keseler anlara anlar geniş yerde idi şol nişānlarındandır (242v7) toḡrı yol teŋri azdura bulmayasın arḡa verici.

18 (242v8) şanasın uyanuḡlar anlar döndürdür şaḡından yaŋa (243r1) şolından yaŋa döşicidür eşik alayında anların üzere (243r2) yüz döndürdün kaçmaḡdan⁶⁸⁸ anlardan.

19 ancılayın uyarduḡ⁶⁸⁹ (243r3) şorışalar aytdı anlardan aytdılar günün (243r4) bir nicesi ayıtdur bilürekdür veribiñ⁶⁹⁰ bir (243r5) aḡçelerinüz ile şardan yaŋa ḡankısı yiyesi yöninden (243r6) rüzi andan bildürmesin sizi kimseye.

20 (243r7) ḡālib olalar depelerler sizi milletleri içine (243r8) ḡurtulmayasız hemīşe.

21 göz bıraḡdurduḡ bileler va‘desi (243v1) teŋrinüñdür ḡaḡdur ḡıyāmet ḡümān yoḡdur tartışurlar (243v2) aralarında işlerini anların üzere çalapları bilürekdür (243v3) aytdılar ḡālib oldılar tutavuz anların üzere mezgit.

22 (243v4) üçdür dördüncileri aydurlar beşdür altıncıları (243v5) itlerdür ḡaybı aydurlar yedidür sekizincisi (243v6) ayt çalabum şaḡışlarını illā az tartışma (243v7) tartışmaḡ ḡüküm şorma anlardan kimseye.

23 ayıtma (243v8) nesneye ben şol erte.

24 dileye teŋri çalabuḡ (244r1) unutduḡ ol kim toḡrı yol göster baŋa yaḡınraḡa işbundan.

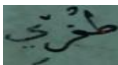
25 (244r2) dölendiler inlerinde yüz yıllu arturdılar toḡuz.

26 (244r3) teŋri dölendiler ḡayb göklerin yerün görürdür ol (244r4) işidürür anların andan ayruḡ arḡa verici ḡükminde (244r5) kimseyi.

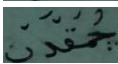
27 olundı saŋa çalabuḡun sözlerine (244r6) bulmayasın andan ayruḡ.

28 ḡatlandur kendöziñi anlarınla (244r7) okurlar çalaplarını geceye yaḡın yüzünü rızasını (244r8) iki gözünji anlardan bezegini dirlik ḡāfil eyledüḡ (244v1) gönlin aḡmaḡumuzdan dileğine oldu orandan geḡmiş.

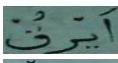
⁶⁸⁷ Yazmada

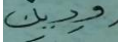
⁶⁸⁸ Yazmada

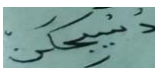
⁶⁸⁹ Yazmada

⁶⁹⁰ Yazmada

- 29 ayt (244v2) haḳdur alabuḡuz īmān getürsün kāfir olsun (244v3) yaraḳladuḳ zālimler için apladı anları feryād ēdmek isteyeler (244v4) feryād edineler erimiş baḳır gibi pişürür yüzleri içesi nesne yavuz oldu (244v5) tekye uraaḳ yērden yāḡa.
- 30 īmān getürdiler eyü işler zāyi‘ eylemeyerüz (244v6) müzdin görklü eyledi.
- 31 şunlar uçmaḳlar aḳar (244v7) altından ırmaḳlar anuḡ içinde altundan (244v8) geyeler ṡonlar ince barından tekye urucılar iken **(245r1)** anuḡ içinde taḡtlar üzere görklü.
- 32 ver (245r2) anları meşel iki eri ol ikinüḡ iki bostān üzümlerden (245r3) apladuḳ eyledük ol iki arasında.
- 33 iki bostān getürdi (245r4) yemişini andan aḳıtduḳ ırmaḳ.
- 34 oldu (245r5) yemişleri işine ol ben çoḡuraḳvan mālдан yaḡa (245r6) avmından yaḡa.
- 35 bostānına zulum iken aytdı şanmazın (245r7) helāk ola ebedi.
- 36 şanmazın kıyāmet döndürinileven (245r8) alabuḡdan yaḡa teḡri dönecek yer.
- 37 issi ol **(245v1)** kāfir olduḡ yaratdı seni andan menī şuyından (245v2) er.
- 38 ben aydurın ortak eylemezin kimse.
- 39 (245v3) girdüḡ bostānuḡa diledi teḡri teḡriyile (245v4) ben senden oḡlandan yaḡa.
- 40 alabum yēgrek (245v5) bostānuḡdan anuḡ üzere gökde yeryüzi (245v6) ṡayınacaḳ.
- 41 şuyı anuḡ gücün yētmeye istemege.
- 42 helāk oldu (245v7) yemişleri döndürür ḡarc eyledi ol düşüciyiken⁶⁹¹ (245v8) üzüm çubukları keşke ben çalabuma kimisi.
- 43 **(246r1)** olmadı mı bir bölük ayruḳ teḡriden ökünce alıcı.
- 44 (246r2) şundan arḳa vērmek gerçek yanuddan yaḡa şonradan yaḡa.
- 45 (246r3) anlar dirlüḡün şu gibidür gökden arışdı (246r4) otı yērün uvaḳ uru ot oldu teḡri her nesne (246r5) üzere güci yēter.
- 46 oḡlanlar yaḳın dirligün alıcılar (246r6) eyüler çalabuḡ atında yēgrekdür.
- 47 ol gün yürüdevüz (246r7) ṡaḡları yeri dērürdük anları anlardan (246r8) kimisi.
- 48 ‘arz olundılar atariken nitekim yaratduḳ sizi **(246v1)** ilk kez şanduḡuz ılmayavuz va‘de yeri.
- 49 onıldı (246v2) nāme yazuḳluları anuḡ içindedür aydurlar (246v3) oldu işbu nāmeye omaz ulu yazuḳdan şaydı (246v4) buldılar işlediler zulum eylemez kimisi.
- 50 ol vaḳt (246v5) feriştelere secde ılun secde eylediler iblis perrilerden (246v6) ıḳdı çalabısının dölünü arḳa vericiler (246v7) anlar sizünḡün yavuz oldu deḡşirülmekden yaḡa.

- 51 hâzır eylemedüm (246v8) gökleri yeri yaratmağın kendözlerinün olmadum tutucı (247r1) azdurıcıları arka verici.
- 52 kığurıñ ortaqlarımı⁶⁹² şandunuz (247r2) okudılar anları kılduğ aralarında helāk yeri.
- 53 (247r3) yazuklular odı anlar düşicilerdür andan (247r4) dönecek yér.
- 54 işbu kur'ânı âdemîler içün meşelden (247r5) oldı âdemî nesnenün.
- 55 yığmadı âdemîleri inanalar (247r6) geldi toğrı yol çalaplarına gele anlara ilerügiler (247r7) 'âdeti gele anlara 'azāb dürlüler.
- 56 veribinilmişler (247r8) muştılayıcılar iken mücādele anlar kāfir oldılar bāṭilla (247v1) bāṭıl eyleyeler haqqı tutdılar korkudunıldı yañşuya.
- 57 (247v2) zālımrağ verinildi çalabısınun andan unuttı (247v3) ilerü tutdı kılduğ gönleri üzere anlamayalar (247v4) kulaqları içinde ağırlık toğrı yoldan yaña toğrı yol tutmayalar (247v5) hemîşe.
- 58 çalabuñ yarlıgayıcı rahmet issidür kazandılar (247v6) ivdüreyidi 'azābı va'de yeri andan ayruğ (247v7) şıgıncak yer.
- 59 kūylar helāk eyledük zulum eylediler helāk eylemekler içün (247v8) va'de zamanı.
- 60 mūsā hemîşe olma érem dèrildük (248r1) iki denizün yā geçem.
- 61 ol vaqt erdiler ol iki arasında balıkların (248r2) tutdı yolın denizde.
- 62 geçdiler yigidine (248r3) bayık gezdük biz şeferümüzden.
- 63 aytdı yér tutduğ (248r4) ulu taşda unuttım balığı illā şeyṭān (248r5) aña anı tutdı yolın tañlamak.
- 64 şol olduğ (248r6) isterüz izleri üzere izce varmak.
- 65 bir kul hıızır (248r7) vèrdük aña katumuzdan öğretdük aña bilmek.
- 66 aytdı mūsā (248r8) uyayın mı saña öğredesin baña toğrı yol dutmak.
- 67 sen (248v1) gücün yètmeye katlanmağa.
- 68 nite katlanasın kaplamadun anı (248v2) şanmağdan yaña.
- 69 dilerse katlanıcı 'āşî olmayam saña (248v3) bir işe.
- 70 uysın baña nesneden tā yinèleyem (248v4) saña andan.
- 71 yürüdiler tā bindiler gemiye deldi anı (248v5) aytdı garğ eyleyesin geldün nesneyi ulu şarp iş.
- 72 (248v6) sen gücün yètmeye katlanmağa.

73 aytdı beni unuttum (248v7) seheller dut işümden⁶⁹³ şarplığa.

74 yürüdiler tā ērdiler bir oğlana (248v8) depeledi bir nefsi aru bir nefssüz geldün nesneyi (249r1) yığak iş.

75 aytmadum mı saña sen gücün yetmeye katlanmağa.

76 (249r2) şorarsam saña andan şonra olma baña ērdün (249r3) benüm katumdan ‘özür dilemek.

77 tā geldiler bir kūyūn yiyesi dilediler (249r4) kavmına konuklayalar⁶⁹⁴ buldılar diler (249r5) düşe aytdı tıtdun anuñ üzere müzdi.

78 işbu (249r6) ayrılmakdur aranda tefsirin gücün yetmedi anuñ üzere (249r7) katlanmağa.

79 gemi oldı işlerlerdi deñizde (249r8) ‘ayublu eyleyem alaylarında alur her gemi güçile.

80 (249v1) ammā oğlan oldı mü’minler ol ikiye (249v2) orandan geçmek.

81 diledük çalabısı ol ikinün andan (249v3) eyü olmakdan yaña.

82 ammā dīvār oldı iki oğlanuñ (249v4) şarda oldı genç ol ikinün oldı eyü kişi (249v5) diledi çalabuñ ēre ol ikiye çıkarlar gençlerin (249v6) çalabuñdan işlemedüm şunlar⁶⁹⁵ gücün yetmedi (249v7) katlanmağa.

83 zü’l-karneynden okuyam üzerünüze (249v8) andan.

84 bir yêrlendürdük yêrde her nesneden.

85 (250r1) maşşūd irücüye.

86 uydı batısına güneşün batar bir pınar (250r2) issi katında anuñ aytduk ‘azāb eylesesin (250r3) tutasın anlardan.

87 aytdı zulüm eyledi tiz ‘azāb eyleyevüz (250r4) andan çalabısından bir ‘azāb katı.

88 imān getürdiler (250r5) eyü işi yandı görklürek buyruğumdan.

89 andan uydı (250r6) maşşūd degürici nesne.

90 gün toğısına buldı anı toğar bir kavım (250r7) kılmaduk anlaruñ örtü.

91 kapladuk anı kim (250r8) katındadır.

92 uydı.

93 tā erdi tağ arasına buldı (250v1) iki alayında bir kavum anlayalar.

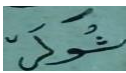
⁶⁹³ Yazmada

⁶⁹⁴ Yazmada

⁶⁹⁵ Yazmada

- 94 aytdılar (250v2) ey zü'l-ķarneyne e'cüc me'cüc⁶⁹⁶ fesād eyleyiciler yerde (250v3) kılalum saña vërdüm aramızda yığıcı dīvār.
- 95 (250v4) aytdı anuñ içinde yëgrekdür kuvvetile arañuzda (250v5) aralarında sed.
- 96 pārelerin demürün berāber eyledi (250v6) aytdı ürün tā od getürün baña anuñ üzere (250v7) erimiş bakır.
- 97 üstin bineler anuñ delmek.
- 98 (250v8) aytdı rahmetdür geldi çalabumuñ uvatmaķ *ya'ni uvanmış* (251r1) oldu va'desi gërçek.
- 99 bir nicelerin ol gün (251r2) bir niceye şür içine dërmek ile.
- 100 tāmuyı (251r3) ol gün kāfirler için.
- 101 oldu gözleri örtü içinde (251r4) aņmağumdan oldılar güçleri yëtmez.
- 102 şandı mı anlar (251r5) kāfir oldılar kullarımı arķa vericiler tāmuyı (251r6) kāfirler için.
- 103 ayt haber vërelüm işlerinden yaña.
- 104 (251r7) azdı yakın dirlik içinde şanurlar eyü eylerler (251r8) iş yöninden.
- 105 anlar kāfir oldılar çalaplarınuñ bātıl oldu (251v1) 'amelleri tūrurmayavuz kıyāmet günü.
- 106 şol cezāsıdur (251v2) tāmı kāfir oldılar āyetlerümüzi yaņşuya.
- 107 (251v3) anlar imān getürdiler eyü işler anlaruñcun uçmaķlar (251v4) firdevsün.
- 108 anuñ içinde anlardan dönmek.
- 109 oldu (251v5) deñiz mürekkeb çalabumuñ dükenedi deñiz dükene sözleri (251v6) çalabumuñ anlar gibi mürekkeb.
- 110 ādemiven vahy olunur⁶⁹⁷ (251v7) benden yaña teñridür bir oldu görmegin çalabısınuñ (251v8) iş işlesün eyü tıpmağına çalabısınuñ kimisi.

(252r1) 19. Sūretü Meryem

(252r2) [allāh adıyla rūzi vëren rahmet kılıcı]

1 (252r3) kāfi hādī ḥalīm 'alīm şādık.⁶⁹⁸

2 çalabunuñ kılın zekeriyyāyı.

3 kığırdı (252r4) çalabısı gizlü.

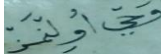
4 çalabum za'if oldu dutuşdı (252r5) olmaķlığı oķumaķlığıla çalabum.

⁶⁹⁶ e'cüc me'cüc hemzesiz yazılı:

Özel isim oldukları için Arapça yazılışlarına sadık kalınmıştır.

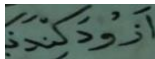
⁶⁹⁷ Fiil anlam gereği olumlu olmalı, yazmada

⁶⁹⁸ "Allah gücü her şeye yeten, doğru yolu gösteren, hoşgörü sahibi, her şeyi bilen ve sadık olandır."

- 5 ben k rk rım (252r6) ata k rındaşı oğlanlarından oldu     rmaz sen   k tu da (252r7) m r s
ala benden bir nice k vmından eylegil ol oğul begenilmi .
- 7 (252r8) zekeriyy  mu tularuz sa a bir oğlanı adı anu  ya y  eylemed k a a (252v1) iler den
ada .
- 8  alabum ola oğlan olmi iken (252v2)     rmaz ya lulukdan.
- 9 aytdı aytdı  alabu  (252v3) ol ge ezd r yaratdum ben olmadu dı nesne.
- 10 aytdı (252v4)  alabum ni  n ni  nu  oldur  dem lere onı (252v5)  ağ esen iken.
- 11 k vmı  zere nam z kılacak y rden anlardan ya a (252v6) nam z kıl   ge e.
- 12  y ya y  t t kit bı v rd k (252v7) h kmeti oğlan iken.
- 13 biz m k tumuzdan oldu ya y .
- 14 eyl k eyleyici (252v8) atasına anasına m tekebbir yazu  eyleyici.
- 15 a a  oğdığı g n (253r1) ol g n k pası g n diri.
- 16 kit b i inde (253r2) meryemi bir ya a  ı dı bir yere.
- 17 t tdı (253r3) k vmı alayından ya a veribid k cebr   l m zi  dem  tam m yaradılmi .
- 18 (253r4) aytdı     nurv n senden oldu sa.
- 19 aytdı (253r5) ben peyg mberv n bağı layam sa a aru.
- 20 aytdı ben (253r6) ola oğlan  dem  zin  kılıcı.
- 21 aytdı (253r7) aytdı  alabu  ge ezd r ni  n  demlere ra met bizden (253r8) oldu olunmi 
yanmi .
- 22 bir ya a  ı dı meryem     yla bir y re  rak .
- 23 (253v1) get rdi meryem  zdeginden⁶⁹⁹ ya a aytdı meryem  lmi missem (253v2) bundan
iler  birağılmi missam.
- 24 k  ırdı meryem altından (253v3) eyledi  alabu  altu da  rma .
- 25 senden ya a (253v4) h rm  ağacınınu  sen    zer  e d rilmi .
- 26 i gil meftulu ol (253v5) g zden ya a  dem lerden bir aytg l nez r eyled m (253v6) di s z
durmağı bug n  dem ye.
- 27 get rdi meryem get rdi anı (253v7) aytdılar geld   nesne     m⁷⁰⁰.
- 28 har nu  olmadı (253v8) anu  er zin  kılıcı olmadı ana .
- 29 i  ret eyledi meryem (254r1) aytdılar nite oldu oğlan iken.
- 30 ben te ri (254r2) k lıvan kit b peyg mber.
- 31 k tlu (254r3) k nda oldum nam zı zek tı diri.

⁶⁹⁹ Yazmada

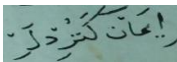

⁷⁰⁰ Yazmada

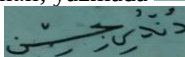

- 32 (254r4) anama eylemedi bed-baht.
- 33 bugün toğduğum (254r5) o gün kıparılasam gün diri.
- 34 ‘isā oğlıdur meryemün (254r6) ok sözi anuç içinde.
- 35 olmadı teğrinn oğul kız (254r7) arılıkdur bir işi aydur ol olur.
- 36 (254r8) teğri alabumdur apıı aça yoldur toğru.
- 37 iħtilāf eylediler (254v1) bölükler aralarında veylidr kāfir oldılar ħāzır gelmeklikde (254v2) ol gün ulu.
- 38 bunları görür bunlar lıkin zālim (254v3) bugün bellü.
- 39 kırkt ħasret gniyle (254v4) iş anlar gāfillık içinde ĩmān getrmediler⁷⁰¹.
- 40 biz (254v5) mırāř alavuz yr üzeredür döndirüneler.
- 41 açıl (254v6) kitāb içinde ol oldu peygamber.
- 42 aytdı (254v7) atasına y atam eşitmez görmez şağa (254v8) bir nesne.
- 43 ben geldi bağa ‘ilimden gelmedi şağa uyđıl (255r1) yol gösterdüm şağa toğru.
- 44 apma řeytāna řeytān (255r2) oldu teğriye.
- 45 y atam kırkārın üre şağa ‘azāb (255r3) teğriden olsun řeytāna.
- 46 yüz döndürici misin⁷⁰² (255r4) teğrilermden benüm yığlınmazsağ şeşser eyleyem.
- 47 (255r5) aytdı selām olsun yarlıgamađlık dileyem çalabumdan oldu luťf eylük.
- 48 (255r6) bir yağa ayrılām teğriden ayruğ okıyam alabumu (255r7) alabum ben okumağıla bed-baht.
- 49 ayrıldı bunlar apduğından (255r8) teğriden ayruğ bağışladuğ ya‘ķb dükelicigin eyledük biz (255v1) peygamber.
- 50 bağışladuğ raĥmetmzden eyledük ađılmađlık⁷⁰³ (255v2) yüksek.
- 51 kitāb içinde msā ol tā‘at kılıcı oldu (255v3) peygamber.
- 52 kığırduğ tür ağı yağasından yağın eyledük (255v4) rāz issi.
- 53 bağışladuğ raĥmetmzden peygambere.
- 54 açıl (255v5) kitāb içinde ol toğru va‘deler oldu (255v6) yalavaç peygamber.
- 55 ol buyurur namāzı zekātı oldu (255v7) alabısı atında begenilmiř⁷⁰⁴.
- 56 açıl kitāb içinde ol (255v8) oldu key inanıcı.

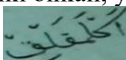
⁷⁰¹ Fiil anlam gereği olumsuz olmalı, yazmada

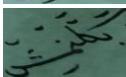
⁷⁰² Soru anlamı olmalı, yazmada

⁷⁰³ Yazmada

⁷⁰⁴ Yazmada

57 yükseltdük⁷⁰⁵ yüksek.

58 anlarındur ni‘met verdi (256r1) teñri anlara peygamberlerden aşlında âdemün bindürdük (256r2) nūhıla ibrāhīmün yol gösterdük (256r3) okutdı kitābları teñrinün ağlayıcılar.

59 ardınca geldi (256r4) ol peygamberlerün yitürdiler namāzı nefis dilegin tiz (256r5) dereye.

60 imān getürdi eyü iş işledi (256r6) gireler zulüm olunmayalar.

61 uçmaqlarına va‘de eyledi teñri (256r7) kullarına ol va‘desine.

62 eşitmeyeler (256r8) likin bunlarındur anuñ içinde erte gece.

63 (256v1) uçmak mīrās degürürüz oldu şakınıcı.

64 inemeyüz biz (256v2) buyruğıyla çalabuñ ol kim aramuzdadur āhıretile dünyā arasındadır (256v3) olmadı unuducı.

65 göklerin yerün ikisinün (256v4) tapuñ aña şabır eyle hıç bilir misiz.

66 aydurlar (256v5) âdemī tiz çıkardı diri.

67 âdemīleri (256v6) yaratduķ olmamış iken.

68 senün çalabuñ kıparavuz (256v7) şeytānları kıranına cehennemün.

69 andan çıkaravuz (256v8) her bir bölükden kıtırakdur teñriye.

70 andan biz bilüriregüz⁷⁰⁶ (257r1) anları oda girmege.

71 sizden oldu (257r2) çalabuñ üzere hüküm olunmış.

72 anları şakındılar zālimleri (257r3) od içinde.

73 okunsa kâfirler üzere rüşen eyleyiciler (257r4) kâfir oldılar imān getürdiler iki bölüğün yerden yaña (257r5) derneler yerinden yaña.

74 bunlardan ilerü yegrekdür (257r6) şüret bakımılığı⁷⁰⁷.

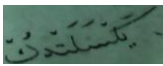
75 azgunlık içinde teñri uzatmaklık⁷⁰⁸ (257r7) tā kim göreler⁷⁰⁹ yā ‘azāb ammā kıyāmet (257r8) tizden bileler ol yerden yaña şüden yaña.

76 artur (257v1) teñri anları toğrı yol eyü ‘ameller yegrekdür (257v2) kıtında çalabuñ yegrekdür āhıretten yaña.

77 ol kim kâfir oldu (257v3) âyetlerümüze verile baña oğul kıız.

78 gaybı tutdı (257v4) kıtında teñrinün.

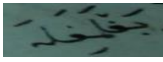
⁷⁰⁵ Yazmada

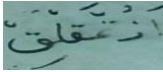
⁷⁰⁶ Yazmada

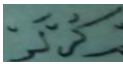
⁷⁰⁷ Yazmada

⁷⁰⁸ Yazmada

⁷⁰⁹ Yazmada

- 79 eyle degül tizden yazavuz arturavuz (257v5) ‘azābdan.
 80 mīrās alavuz gele ol bize.
 81 tutdılar (257v6) ayruķ teñriden anuñçun olalar.
 82 eyle degül tiz inkār eylediler (257v7) tapduğın butlar kāfirler üzere.
 83 görmeñ mi biz veribidük (257v8) şeytānlara kāfirler üzere depretmek ile.
 84 anlaruñ üzere (258r1) biz şayaruz şaymaķ.
 85 ol gün kıparavuz teñriden yaña.
 86 (258r2) sürevüz⁷¹⁰ yazuķlıları tamuya.
 87 mālīk olmayalar şefā‘ate (258r3) illā tutdı katında teñrinüñ.
 88 aytdılar tutdı teñri oğul kıız.
 89 (258r4) getürdüñüz ‘azīm.
 90 gökler yarılalar yarıla (258r5) yer düşe tağlar.
 91 teñri için oğul kıız.
 92 yaramaz (258r6) teñriye oğul kıız.
 93 göklerdedür yerlerdedür (258r7) yañıcıdur kıulları hālinde.
 94 şağışlarını anlaruñ şaymaķ.
 95 dükelicigi⁷¹¹ (258r8) kıyāmet günü.
 96 anlar eyü işlerler (258v1) tiz eyleye bunlar teñri.
 97 esen eyledük kıur‘ānı muştulayasın (258v2) şakınıcılara bir kıavmı.
 98 helāk eyledük anlardan ilerü (258v3) bir zamān kıavumlarından bunlardan kimisi eşidür misin⁷¹² ününi⁷¹³.

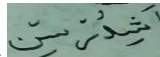
(258v4) 20. Sūretü Tāha

(258v5) [allāh adıyla rūzi vèren rahmet kıılıcı]

- 1 (258v6) éy er.
 2 indürmedük senüñ üzere kıur‘ānı.
 3 līkin ögüt vèrmegiçün.
 4 (258v7) indürmek yaratdı yeri gökleri.
 5 teñri (258v8) ‘arş üzere.

⁷¹⁰ Yazmada

⁷¹¹ Yazmada

⁷¹² Anlam gereği soru olmalı, yazmada

⁷¹³ Yazmada

- 6 anuḡdur göklerdeḡür yèrdeḡür ne kim (259r1) ikinüḡ arasındadır yaṣ ʔopraquḡ
 7 anuḡ sözleri ol bilür (259r2) gizlülük.
 8 teḡri ol anuḡdur adlar görklü.
 9 bayık geldi (259r3) sözi mūsānuḡ.
 10 aytdı eglenüḡ gördüm (259r4) od ümīddür andan yā bulavan⁷¹⁴ od ʔatında ʔoḡrı yol.
 11 (259r5) geldi mūsā oda èy mūsā.
 12 ben benven ʔalabuḡ iki na‘lınuḡ (259r6) sen deredesin ol yèr adı.
 13 ʔulaʔ dut vaḡy olunur.
 14 (259r7) ben yoʔdur teḡri ʔapḡıl⁷¹⁵ ʔururuḡ namāzı.
 15 (259r8) ʔıyāmet gelicidür gizleyem anı her nefis (259v1) işler.
 16 döndürmesin andan uydı nefsi dileğine (259v2) helāk olasıdır.
 17 şaḡ elünededür.
 18 aytdı ‘aşāmdur (259v3) ʔayanuram anuḡ üzere ʔoynum üzere anuḡ içinde ayruʔ.
 19 (259v4) aytdı burak anı.
 20 bıraʔdı anı ıllanıdı yügürür.
 21 ʔutḡıl anı (259v5) ʔorkma ḡāline ilerüḡi.
 22 dirşür eliḡ (259v6) bezeḡ altından yaḡa aʔ yavuzlıʔsuz bir nişān.
 23 gösterevüz (259v7) nişānlarumuzdan.
 24 varḡıl fir‘avndan yaḡa azdı.
 25 (259v8) aytdı ʔalabum göḡzümi.
 26 işümi⁷¹⁶.
 27 baḡluluḡı (260r1) dilümden.
 28 sözimi.
 29 yarī verici ʔavmumdan benüm.
 30 (260r2) ʔarındaşum.
 31 ʔavī eyle.
 32 ortak eyle.
 33 namāz ʔılavuz saḡa (260r3) ʔoʔ.
 34 aḡavuz seni ʔoʔ.

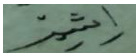
⁷¹⁴ Yazmada

⁷¹⁵ Yazmada

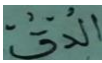

⁷¹⁶ Yazmada

- 35 oldu⁷¹⁷ bizi bilici.
- 36 aytdı (260r4) verildüñ èy mūsā.
- 37 minnet eyledük bir kerre.
- 38 (260r5) göñline bırağdı göñle bırağılır.
- 39 tábüt içine (260r6) anı deñiz içine deñiz tuta anı düşmanum benüm (260r7) anuñ düşmanı bırağdum sevgülik tā beslenesin⁷¹⁸ şaklamağlığum üzere.
- 40 (260r8) yürürdi aydurdı ol kimesne üzerüñe ala kendözüñe mūsāyı (260v1) döndürdük bahtlu ola kayğurmaya depeledüñ sen (260v2) bir kişiyi kırtarduk kayğudan miñnet içine dölendüñ sen (260v3) medîne kıavmı içine geldüñ sen èy mūsā.
- 41 üyürdüm sen (260v4) kendözüm için.
- 42 sen nişānlarumla beni añağ.
- 43 (260v5) varduñ ikiñüze ol ĥadden geçdi.
- 44 ayduñ ol kim (260v6) aña duta.
- 45 aytdılar kıorkaruz bizüm üzerümüze (260v7) ĥadden geçer yavuzlığı.
- 46 bayık ben sizüñleven.
- 47 gelüñ aña (260v8) fir‘avna çalabuñuñ bizümle benī isrā’ıl şāma ‘azāb eyleme (261r1) geldük saña çalabuñuñ anuñ üzere toğrı yol.
- 48 (261r2) biz vahy olundu ‘azāb yalan tıtdı.
- 49 aytdı (261r3) kimdür çalabuñuz.
- 50 aytdı oldur her nesne yaratdı şüretin anuñ (261r4) yol gösterdi.
- 51 nedür zamān kıavmı ĥāl kim.
- 52 aytdı çalabum kıatıdadur (261r5) levĥ-i maĥfūz içinde çalabum unutmaz.
- 53 eyledi sizüñçün yeri (261r6) döşek anuñ içinde indürdi gökden şu çıkardı (261r7) dürlüler perakendeler.
- 54 otaruñ⁷¹⁹ yılkılarıñuzu şunuñ içinde (261r8) nişānlardur.
- 55 andan yaratduk sizi anuñ içinde andan (261v1) çıkıaravuz sizi dağı.
- 56 bayık nişānlarumuzu yalan dutdı (261v2) kaçdı.
- 57 geldüñ mi⁷²⁰ sen bizi cāzūlğıla èy mūsā.

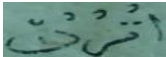
⁷¹⁷ Yazmada

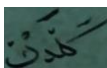
⁷¹⁸ Yazmada

⁷¹⁹ Yazmada

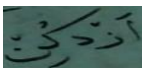

⁷²⁰ Anlam gereğı soru olmalı, yazmada

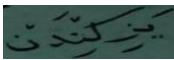
- 58 bayık (261v3) saña cāzūlīgıla kıl araṇda va‘de yeri ḥilāf eylemeyevüz (261v4) sen bir yer berāber.
- 59 va‘deṇüz bayram gūnidür (261v5) derile ādemler.
- 60 yüz döndürdi dērdi geldi.
- 61 (261v6) aytdı cāzūlar yalan bağlamaḡuṇ yalan (261v7) ‘azābıla ümīdsüz oldu.
- 62 biza‘ eyleşdiler aralarında işleri (261v8) gizlediler gizlū sözlerin.
- 63 işbu iki dilerler **(262r1)** çıkaralar sizi cāzūlīkları ile yollaruṇuzdan yēgrekledür.
- 64 (262r2) kaşd eylenṇ andan gelūṇ kurtuldi bugün ḡālib oldu.
- 65 (262r3) aytdı biraḡmaḡıl olsun ilkinṇ biraḡdı.
- 66 (262r4) aytdı iplerü biraḡdıḡlarından ḡayāl olunır cāzūlīḡlarından (262r5) anlar yūgūrürler.
- 67 nefsi içinde mūsāya.
- 68 aytduk (262r6) sen sen yüce.
- 69 sağ elūṇdür eylediler (262r7) eyledikleri cāzūlīḡuṇ cāzū ḡanda kim geldi.
- 70 düşdi (262r8) cāzūlar aytdılar ḡalabısına mūsānuṇ.
- 71 aytdı īmān getürdüṇüz **(262v1)** andan ilerü ol uluṇuzdur öğretti size (262v2) kesevüz ellerūṇüzi ḡilāfından aşavan sizi (262v3) özdegin⁷²¹ ḡurmā ağacınṇ ḡatıraḡ şoṇ ḡalıcı.
- 72 aytdılar (262v4) ayırmayavuz seni geldi ḡüccetlerden yaratdı sizi (262v5) sen eyleyicisin işbu dirlikde yaḡın.
- 73 ḡalabumuza (262v6) yarlıḡa bizüm içün ḡüçile tutuṇ bizi cāzūlīḡdan teṇri (262v7) yēgrekdür.
- 74 ol ḡalabısına anuṇdur ḡamu (262v8) anuṇ içinde.
- 75 gele ḡalabısına işlemiş ola **(263r1)** şunlar dereceler.
- 76 uçmaḡları aḡar altından (263r2) ırmaḡlar anuṇ içinde cezāsı.
- 77 bayık (263r3) vaḡy eyledük gitgil ḡece ur yol (263r4) deṇiz içinde ḡorḡmayasın ḡorḡmayasın ḡarḡdan.
- 78 fir‘avn (263r5) ḡerisiyle deṇizden.
- 79 azdurdı ḡavmın (263r6) ḡoḡrı yol ḡöstermez.
- 80 ḡurtardukḡ sizi va‘de eyledük (263r7) sağ yanından yaṇa indürdük bıldırcın.
- 81 (263r8) yēṇ ḡelāllerden ḡadden ḡeçmeṇ anı üzerūṇüze **(263v1)** ḡaḡımaḡum üzerine düşdi ol.
- 82 yarlıḡayıcıvan (263v2) tevbe eyledi eyü işler.
- 83 ivdüm ben (263v3) ḡavmuṇdan ēy mūsā.

⁷²¹ Yazmada

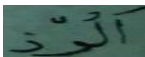

- 84 ardumcadur izi (263v4) saña çalabum.
- 85 aytdı senden şonra (263v5) azdurdı samirî.
- 86 mūsā kıavmından yaña kayğulu (263v6) aytdı va‘de eylemedü mi va‘de uzandı mı üzerüñe (263v7) zamān anı kaçımaklık çalabuñuzdan (263v8) va‘demi.
- 87 aytdılar va‘deñi velikin biz getürdük **(264r1)** yükler bezeginden⁷²² ancılayın bıraķdı samirî.
- 88 (264r2) çıkardı anları tenlü aytdılar işbu mūsāñuñ (264r3) teñrisi.
- 89 görmez mi anlardan yaña mālİK olmaz (264r4) ziyān degürmek.
- 90 bayık aytdılar harūn kıavmum bayık (264r5) fitne olduñuz çalabuñuz muṭi‘ oluñ.
- 91 aytdılar (264r6) hemişe olavuz⁷²³ muķīm olıcılar tā dōne bizden yaña.
- 92 aytdı (264r7) ey harūn görür anları.
- 93 ‘āşī olduñ sen.
- 94 (264r8) aytdı dutma başum ben kıorkdum **(264v1)** aydasın benī isrā‘il şaķlamaduñ⁷²⁴.
- 95 aytdı (264v2) nesnedür senüñ.
- 96 aytdı samirî bildüñ anı aldum (264v3) bir avuç peyğamber bıraķdum bezedi⁷²⁵ baña nefsum.
- 97 (264v4) aytdı gitgil dirlik içinde yokdur yokanmaklık senüñdür (264v5) bir va‘de hılāf eylemeyesin teñrüñe olduñdı (264v6) muķīm şavuravuz⁷²⁶ anı şavurmaklık⁷²⁷.
- 98 teñriñüz (264v7) ol kim illā ol nesneyi.
- 99 ancılayın saña (264v8) haberlerinden vërdük saña kıur‘ānı.
- 100 **(265r1)** yüz döndür ol getüre ağırlığı.
- 101 ol yazuk içinde (265r2) kıyāmet günü.
- 102 gün şūr içinde kıoparavuz yazukluları (265r3) ol gün.
- 103 uğurlayın söyleşeler dölenmedüñüz on gece.
- 104 biz (265r4) bilürüz aydalar rayiden yaña illā bir gün.
- 105 (265r5) şoralar tağlardan kıopar anları kıoparmaklık.
- 106 düz yer (265r6) otsuz düz yer.
- 107 anuñ içinde yüce yer.

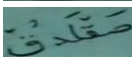
⁷²² Yazmada

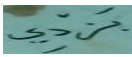
⁷²³ Yazmada

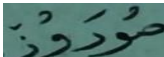
⁷²⁴ Yazmada

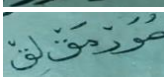
⁷²⁵ Yazmada

⁷²⁶ Yazmada

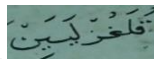

⁷²⁷ Yazmada

- 108 ol gün okumaya isrāfil (265r7) egilmek yokdur h̄ôr oldı teñri işitmeyesin gizlū anı.
- 109 (265r8) ol gün aşşı eylemeye anuñ şefā' atıñı hoşnūđ oldı sözden yaña.
- 110 (265v1) bilür anı kim alaylarındadır qaplayumayalar bilmekden yaña.
- 111 (265v2) h̄ôr oldı yüzleri nevmīđ oldı zulūmden.
- 112 (265v3) işleye eyü işlerin ol qorqmaya zulūmden (265v4) eksmekden.
- 113 ancılayın qur'ānı iken anuñ içinde (265v5) qorqutmaqdan qorqalar yā yañlıya añmaqlıq
- 114 teñri (265v6) pādīşāh teñriliğa lāyık qur'ān okumağa tamām olına saña (265v7) okumaqlıq qalabum bilūñ.
- 115 ādeme (265v8) ilerüden bilmedük qaşdını.
- 116 aytduñ ferīştelere secde kıluñ (266r1) ādeme secde eylediler illā iblīs unamadı.
- 117 ādem işbu (266r2) düşmandur saña çıkarmasun sizi iki uçmaqdan emeklenesin.
- 118 (266r3) senūñdür anuñ içinde.
- 119 sen anuñ içinde (266r4) güneş degmeye saña.
- 120 aña şeytān ādem kulağuzlayayın mı⁷²⁸ seni (266r5) ebedligūñ pādīşāhlıqūñ.
- 121 yediler ol iki ol agacdan (266r6) ol ikiye sıtırları durdılar anlarıñ üzere uçmaq yapraqlarından (266r7) ādem qalabısına.
- 122 ayurdı⁷²⁹ anı tevbe verdi toğrı yol gösterdi.
- 123 (266r8) aytdı uçmaqdan dūkelūñüz bir niceñüz gelürse size (266v1) benden uydısa toğrı yola beđ-baht olmaya.
- 124 (266v2) yüz dönderürsiz anuñdur dirlik ıar size 'azāb kıyāmet günü (266v3) gözsüz.
- 125 qalabum gözsüz görür.
- 126 aytdı (266v4) geldi saña āyetlerümüz ancılayın bugün terk olınasız.
- 127 (266v5) cezā vèreler imān getürmedi qalabısınuñ (266v6) qatıraqdur.
- 128 toğrı yol göstermedi mi teñri peygamberine nice helāk eyledük bir zamān qavumları (266v7) yürürlerken ıuraqlarında şunuñ içindedür islerine 'ağıllılarıñ.
- 129 (266v8) söz kim qalabuñdan lāzım müddet.
- 130 şabır eyle (267r1) anuñ üzere aydurlar qalabuñ ilerü toğdığından güneşūñ (267r2) batduğından sâ'atlerinde namāz kııl gündüzūñ hoşnūđ olsun.
- 131 (267r3) baqdurma iki gözūñi gönendürdük anuñla anlardan bezegin (267r4) yaqın dirliğūñ fitne eyleyevüz qalabuñ bākī qalıcıdur.

⁷²⁸ Anlam gereği soru olmalı, yazmada

⁷²⁹ Yazmada

132 (267r5) buyur avmua namāzı anu zere rūzi (267r6) rūzi verürüz saa tavā issinüdür⁷³⁰.

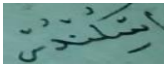
133 niün getürmez bir niān (267r7) alabısından hücet kitāblardur.

134 biz helāk eyledük (267r8) ‘azābıla andan ilerü alabumuz veribimedü peygamber (267v1) uyaduk⁷³¹ andan ilerü rüsvāy olavuz.

135 göz dutıcıdur (267v2) göz dutu tiz bilesin kimdür isleri yolu oru (267v3) orı yol tutdı.

⁷³⁰ Yazmada

⁷³¹ Yazmada

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANALİTİK DİZİN

3.1. Analitik Dizin

A

‘acemî : (Ar.) Arap olmayan, yabancı.
‘.+ dür 228v/2

acı - : Acı duymak, sıkıntı çekmek.
a.- rlar 77v/4
a.- rsız 77v/3, 77v/4

‘âciz : (Ar. ‘acz) Gücü yetmeyen, âciz.
‘.+ ler 76r/8
‘âciz eyleyici : Âciz bırakan.
‘. 153v/4
‘.+ ler 175v/3, 184r/5
‘âciz ol - : Gücü yetmemek.
‘.- dum 91r/3

aç - : Kapalı bir şeyi açmak, göstermek, ferahlatmak, genişletmek, bildirmek, açıklamak, yarmak ayırmak, uzaklaştırmak, gidermek.
a.- a 118r/4, 125v/1, 223r/4, 242v/3
a.- arsañ 137r/3
a.- dı 10r/8, 228v/7
a.- duğ 108v/4, 134r/5, 137r/4,
171r/4

açmak(ğ) : Fethetme, fetih.
a.+ ı (be.) 94v/3
açıcı : Uzaklaştıran, gideren.
a. 180v/3

açıl - : Açılmak, ortaya konulmak, açık duruma getirilmek, yarılmak.
a.- dı 125v/4
a.- maya 128r/1
a.- mışsaduk 214v/3
açılmış : Ortaya konulmuş, açılıp yayılmış.
a. 232r/5

açlık : Açlık.
a. 87r/2
a.+ dan 20r/2
a.+ uñ 229r/8

‘ād : (Ar.) Hz. Hud’un peygamber olarak gönderildiği kavmin adı.
‘. 130v/7, 186v/4, 186v/6, 186v/7
‘.+ dan 131v/7

‘.+ uñ 162r/4, 209v/2

ad : Ad, isim.

a.+ ı (iy.) 15r/8, 117r/6, 117r/7,
117v/3, 252r/8, 259r/6
a.+ ın 24r/1
a.+ ını 87r/5, 119v/8
a.+ ınuñ 45v/1
a.+ ıyla 184v/8
a.+ ıyla 2r/2
a.+ lar 5r/7, 131v/1, 143r/4, 143r/5,
241r/4, 259r/2
a.+ ların 5v/2
a.+ larını 5r/8
ad ver - : Adlandırmak, isim

vermek. bk. ad vèr-
a.- diñüz 196r/4
ad vèr - : Adlandırmak, isim
vermek. bk. ad ver-
a.- dñüz 131v/1
a.- üñ 207r/8

adanıl - : Tayin ve takdir edilmek.
adanılmış : Tayin ve takdir edilmiş,
belli.
a. 39r/1, 110v/2
a.+ dur 104v/2, 181r/4

adaş : Adaş, adları aynı olandan her biri.
a. 252v/1

ādem : (Ar.) Adam, insan, kişi.
ā. 5v/1, 5v/5, 5v/8, 6r/2, 8r/3, 8r/5,
46v/8, 62r/8,
113v/7, 124v/7, 125r/7, 126r/4,
126r/4, 126v/5, 127r/4, 142r/7, 144r/4,
237v/3,
266r/1, 266r/4, 266r/7
ā.+ den 115r/2
ā.+ e 5r/6, 5v/4, 215v/5, 265v/7,
266r/1

ā.+ i (be) 5v/7, 44r/4
ā.+ leri (be.) 237v/5
ā.+ ler 140v/7, 261v/5
ā.+ lere 150r/3, 172r/5, 253r/7
ā.+ üñ 126r/3, 256r/1

ādemî : (Ar.) İnsanoğlu, beşer.

ā. 45v/4, 67r/3, 99v/2, 195r/5,
 210r/1, 215v/1, 218v/7, 228v/1,
 232r/1, 237r/7, 238v/5, 239v/3,
 239v/4, 240r/7, 247r/5, 253r/3, 253r/6,
 256v/5
 ā.+ ler 3r/2, 3v/8, 13v/5, 16v/1,
 16v/3, 18v/3, 18v/6, 20v/1,
 20v/8, 21r/2, 21v/1, 24r/6, 24r/8,
 26r/1, 27r/6, 27r/8, 29v/1,
 32v/3, 36r/8, 37v/8, 42r/1, 47v/5,
 50v/7, 52r/4, 55r/1, 55r/4,
 59r/2, 60v/5, 62r/8, 80v/6, 85r/1,
 85v/4, 98v/3, 113v/8, 117v/6,
 138r/7, 140v/1, 147v/6, 171r/2,
 172v/3, 175v/7, 180r/6, 180v/5, 192v/4,
 196r/2, 211v/3, 240v/7, 247r/4
 ā.+ lerçün 50v/5
 ā.+ lerdən 2v/4, 12v/7, 18r/8, 19v/3,
 42v/8, 52r/8, 54v/3, 73r/2,
 78r/1, 93r/4, 94r/6, 96v/4, 118v/2,
 118v/3, 127v/4, 143r/2, 150r/5,
 153v/5, 179r/6, 191v/8, 212v/1,
 212v/4, 253v/5
 ā.+ lerdür 4r/7, 132v/4
 ā.+ lere 6v/3, 11r/4, 23v/3, 24v/1,
 29r/3, 34r/2, 35v/4, 45r/2,
 45v/2, 49r/1, 68r/7, 70r/4, 70r/5,
 73v/2, 82r/2, 102v/4, 103v/3,
 132v/8, 169v/8, 170r/1, 171r/3,
 172r/2, 172v/6, 174v/7, 189r/2, 197r/2,
 197r/6, 205v/3, 207r/3, 208v/4,
 213r/4, 213v/7, 224v/5, 236v/2, 239v/3,
 252v/4
 ā.+ leri (be.) 41v/1, 91r/6, 121r/1,
 180r/1, 191v/6, 204r/4, 215r/7, 223v/4,
 239r/3, 256v/5
 ā.+ leri (iy.) 247r/5
 ā.+ lersiz 89v/4
 ā.+ lerün 13r/1, 20v/4, 26r/3, 26v/1,
 26v/5, 28v/3, 32v/3, 49v/8,
 68r/8, 70v/5, 77v/6, 78v/4, 84r/3,
 84v/3, 100v/7, 116v/4, 135v/4,
 143v/7, 157v/5, 182v/5, 194r/3,
 196r/6, 199r/5, 202r/7, 203r/7, 222r/1
 ā.+ nün 118v/6
 ā.+ ven 251v/6
 ā.+ ye 48v/8, 181v/7, 231v/8,
 235v/6, 253v/6
 ‘**ādet** : (Ar.) Davranış, huy.
 ‘.+ i (iy.) 41v/3, 150v/5, 150v/8,
 247r/7

‘.+ ler 54v/8
adım : İz, adım.
 a.+ larına 120v/3
 ‘**ad(ı)n** : (Ar. ‘adn) Cennetteki tabakalardan
 birinin adı.
 ‘. 221r/2
 ‘.+ uñ 206r/4
 ‘**ādil** : (Ar.) Doğruluk, hak gözeten.
 Adaletli.
 ‘. 100v/1
 ‘**ad(i)l** : (Ar. ‘adl) Adalet, doğruluk.
 ‘. 23r/3, 80r/3, 117r/2, 133r/1,
 175r/4
 ‘.+ i (be.) 42v/1, 42v/8, 80v/8, 126v/2
 ‘.+ ile 70v/6, 88r/2, 122r/6, 175v/5,
 189r/1, 225v/5
 ‘ad(i)l eyle - : Adaletle davranmak,
 ādil olmak.
 ‘. 92v/7
 ‘.- meyesiz 62v/4, 62v/6, 88r/3
 ‘.- ñ 88r/3, 122r/7, 227r/4
 ‘.- rler 140v/5, 143r/6
 ‘.- yesiz 80r/7
 ‘adl eyleyici : Adaletle davranan
 kimse.
 ‘.+ leri (be.) 92v/7
 ‘**adillürek** : Daha doğru, adalete daha
 uygun olan.
 ‘.+ dür 39v/1
 ‘**afv** : (Ar. ‘afv) Bağışlama, af.
 ‘afv eyle - : Bağışlamak, affetmek.
 ‘. 57v/3, 88v/8
 ‘.- di 24r/2, 56v/1, 57r/4, 66r/4,
 100v/3, 101r/7
 ‘.- dük 7r/6, 83r/5
 ‘.- gil 61r/8
 ‘.- ñ 14v/7
 ‘.- rler 89r/5
 ‘.- ye 40v/1, 76v/3
 ‘.- yem 61v/5, 88v/3
 ‘.- yesiz 82v/4
 ‘.- yevüz 67r/7
 ‘.- yeyüdük 96r/7
 ‘afv eyleyici : Bağışlayan, affeden.
 ‘. 69r/4, 76v/4, 82v/4
 ‘.+ ler 54v/3
 ‘afv ol - : Affedilmek.
 ‘.- ma 161v/2
 ‘afv olun - : Affedilmek.
 ‘.- dı 38r/6

ağ - : Yükselmek, yukarı çıkmak, ulaşmak.

a.- arlar 214v/4

a.- asın 239v/1

ağmak : Yükselme, yukarı çıkma.

a.+ uña 239v/2

ağaç : Ağaç, odun, kütük, sopa.

a. 211v/1, 211v/3, 236v/3

a.+ a 5v/7, 125r/8

a.+ dan 125v/2, 125v/6, 224v/3,

266r5

a.+ dur 219r/6

a.+ ı (be.) 125v/4

a.+ ı (iy.) 120r/7

a.+ ından 36v/6, 115r/4

a.+ ının 253v/4, 262v/3

a.+ larında 203v/6

a.+ larını 219r/7

ağaç ev eyle - : Ağaçtan ev

yapmak.

a.- rler 224v/3

ağaç ev yap - : Ağaçtan ev yapmak.

a.- arlar 137v/2

ağacıla öldürülmüş : Sopa darbesiyle

öldürülmüş (hayvan).

a. 86v/5

āgāh : (Far.) Bilgili, haberdar, uyanık.

āgāh ol - : Uyanık olmak.

a. 175v/6

ağar - : Beyaz olmak, ağarmak.

a.- a 51v/7

a.- dı 52r/1

ağır : Hafif olmayan, ağır, yüklü, çetin.

a. 18v/5, 140r/7

a.+ dur 6v/5

a.+ ı (iy.) 68v/3

a.+ lar 130r/4, 204v/5

ağır ol - : Ağır gelmek, ağırlaşmak,

ağır davranmak.

a.- a 124v/2

a.- dı 143v/6, 144r/4, 200v/4

a.- duğuz 158r/8

ağırla - : Şerefli kılmak, itibar sahibi

yapmak, yüceltmek.

a. 194r/1

a.- yasız 23v/6

ağırlık : 1. Yük, ağırlık, büyük sorumluluk.

a. 40r/8

a.+ dur 225v/4

a.+ ı (be.) 265r/1

2. Ağırlık, yavaşlık, idraksizlik.

a. 106v/4, 235r/4, 247v/4

ağız : Ağız.

a.+ ına 204v/8

a.+ larıla 154v/3

a.+ larına 209v/3

a.+ larından 53r/5, 241v/5

a.+ larıyla 58v/2, 92r/7

ağla - : Ağlamak.

a.- rlar 193v/2, 241r/3

ağlayıcı : Ağlayan kimse.

a.+ larken 256r/3

ağrı - : Ağrı vermek, acıtmak.

ağrıdıcı : Ağrı, acı verici; acıklı,

şiddetli.

a. 2v/7, 14r/5, 22r/5, 23r/1, 43r/1,

48v/5, 50r/6, 59v/1,

60v/8, 65r/6, 81r/8, 84r/3, 85v/3,

91v/8, 97v/5, 100r/7, 111v/5,

131v/7, 148r/7, 153v/8, 157v/7,

158v/2, 161r/4, 163r/1, 163v/1, 164v/5,

170r/8, 178v/8, 179v/5, 183v/1,

185v/5, 211r/6, 224r/3, 228v/4, 229v/8,

231v/8

a.+ dur 190v/2

āh : Acıma, şefkat duygularını ifade eder.

āh edici : Acıyan, şefkat gösteren.

ā.+ dür 167v/8

āhar : (Ar.) Diğer, diğer biri, başka.

ā.+ uñ 232r/8

‘ahd : (Ar.) Söz, ahit, anlaşma.

‘. 10v/6, 65v/5, 75r/1, 75v/3, 83r/8,

151r/4, 153r/3, 153v/3,

154r/8

‘.+ ı (be) 205v/8, 227v/7, 234r/4

‘.+ ı (iy.) 142r/2

‘.+ ıla 48v/3, 52r/8

‘.+ ın 49r/4, 60v/5, 87v/8, 88r/8,

88v/6, 89r/1, 97r/3

‘.+ ına 11r/2, 122r/7, 205v/8

‘.+ ından 206r/7

‘.+ ını 227r/6

‘.+ ları (iy.) 83r/6

‘.+ ların 83r/8

‘.+ larıñuzı 86r/5

‘.+ um 16v/2

‘.+ umı 49r/7

‘.+ un 11r/7

‘.+ uñuz 12v/4

‘.+ uñuzı 8v/8, 11r/6

‘ahd al - : Sözleşmek, anlaşmak.

‘.- dılar 153v/8

‘ahd bağla - : Sözleşmek, anlaşmak.

‘.- dı 67v/3, 87v/8
 ‘ahd eyle - : Sözleşmek, anlaşmak.
 ‘.- diler 22v/4
 ‘.- diğiz 11r/7
āhîr : (Ar.) Son, nihayet.
 ā. 12r/4
āhîret : (Ar.) Öbür dünya, ahiret.
 ā. 28v/5, 55v/4, 73r/4, 125r/5,
 138v/7, 228v/8
 ā.+ de 14r/1, 15v/2, 17r/6, 26r/4,
 26r/5, 28r/7, 43r/2, 45v/2,
 46v/5, 48v/4, 49v/5, 59r/8, 87v/2,
 91v/3, 92v/4, 140r/1, 158v/2,
 162r/3, 163r/1, 176v/3, 182v/1,
 183r/1, 183r/4, 195v/8, 202r/4, 206v/2,
 211v/5, 229r/3, 230r/6, 237v/7
 ā.+ den 158v/1, 257v/2
 ā.+ e 27r/6, 72v/2, 114r/4, 116v/6,
 121v/8, 128v/5, 220r/4, 231v/8,
 235r/2
 ā.+ i (be.) 56r/8, 152r/8, 232v/6
 ā.+ ile 11v/6, 256v/2
 ā.+ üğ 56r/1, 80v/7, 190v/3, 198r/2,
 207v/3, 208v/7, 221r/1, 240v/5
 āhîret sarāyı : Öbür dünya, ahiret
 yurdu.
 ā. 202v/7
ahkām : (Ar.) Hükümler.
 a.+ ın 17r/4
ak : Beyaz.
 a. 24r/4, 259v/6
 a.+ dur 135r/5
ak - : Akmak, dolup taşmak, kaynamak,
 fişkırmak.
 a.- ar 4r/8, 36v/7, 42r/4, 54v/7,
 61v/5, 61v/8, 64v/3, 70v/3, 79r/8,
 88v/4, 98v/7, 99r/2, 104r/3, 104v/8,
 128r/6, 162v/3, 164v/2, 166r/1,
 170v/7, 207v/4, 211r/7, 221r/2,
 244v/6, 263r/1
 a.- dı 8r/4, 205r/7
akçe : Para, gümüş lira.
 a. 22r/3, 63v/1
 a.+ ler 193v/7
 a.+ leriñüz 243r/5
ākıbet : (Ar.) Son, akıbet.
 ‘ākıbetin eyle - : Sonunu (iyi veya
 kötü) yapmak.
 ‘.- di 163r/4
‘ak(ı)l : (Ar. ‘akl) Akıl, fikir, düşünce.
 ‘.+ lar 37r/7, 203r/2

‘.+ larıñ 61r/3, 101r/5
 ‘.+ uñ 205v/8, 213v/8
‘akıllı : Akıl, fikir sahibi, akıllı. bk. **‘akıllu**
 ‘.+ larıñ 266v/7
‘akıllu : Akıl, fikir sahibi, akıllı. bk. **‘akıllı**
 ‘.+ lar 41r/7
akıt - : Akıtmak.
 a.- asın 239r/6
 a.- duğ 245r/4
 akıtmak : Akıtma.
 a. 239r/7
akreb : (Ar.) Doğruya daha yakın, daha
 uygun.
 a. 32r/1
aktar - : Sürmek.
 a.- a 9v/5
al - : Almak, elde etmek, geri almak,
 tutmak, saklamak, öğrenip almak.
 a. 200r/2
 a.- a 260r/8
 a.- asız 30r/1, 65v/4
 a.- avuz 200r/3
 a.- dı 6r/2
 a.- duğlarından 84r/2
 a.- dum 264v/2
 a.- mağ 65v/3
 a.- uñ 9r/1, 142r/5
 a.- ur mısız 5v/3
 a.- ur 166v/1, 249r/8
 a.- urlar 141v/8, 142r/1
alay : Ön, ön taraf. bk. **iley**
 a.+ ımdadur 46r/2
 a.+ ında 203r/3, 210r/8, 243r/1,
 250v/1
 a.+ ındadur 114r/3
 a.+ ından 253r/3
 a.+ larında 249r/8
 a.+ larındadur 265v/1
alım : Alma, alım, alacak, hak.
 a. 39r/3
alıcı : Alan, alıcı.
 a.+ lar 37r/3
ala : Alaca, renk renk, benek benek.
 ala tenlü : Alaca hastalığına
 yakalanmış kimse.
 a.+ yi 45v/8, 102v/7
alçak : Alçak, aşağı.
 alçak gönüllü : Yumuşak huylu,
 ince kişi.
 a.+ dür 188r/3
alçaklık : Derin saygı, huşu.

a. 94v/8, 241r/3
 alçaklık eyleyici : Alçak gönüllü,
 yumuşak huylu kimse. İtaatkâr.
 a.+ lerken 62r/3
alda - : Aldatmak, kandırmak, yanıltmak.
 a.- dı 43r/5, 111v/1, 118v/8, 129r/7
 a.- masın 61v/7
 a.- masun 126r/5
 a.- mazlar 2v/5
 a.- rlar 2v/5, 82r/1
 a.- yalar 151v/5
 aldamak(ğ) : Aldatma, kandırma.
 a. 60v/2, 79r/6, 116v/5, 237r/3
 a.- ıla 125v/4
 aldayıcı : Aldatıcı, şeytan, hilekâr.
 a.+ sıdur 82r/1
‘âlem : (Ar. ‘âlem) Kâinat, bütün
 yaratıklar.
 ‘. 113r/8
 ‘.+ in 90v/7
 ‘.+ ler 6v/7, 16r/7, 34r/3, 44r/5,
 45r/5, 50v/5, 112r/1, 113v/6,
 135r/1, 137v/6
 ‘.+ lerden 50v/8, 90r/3, 103v/2,
 132v/1, 217r/6
 ‘.+ lere 52r/2, 202r/8
 ‘.+ lerüñ 17r/7, 108v/6, 123v/3,
 129v/8, 130v/3, 131r/3, 135v/8, 171r/1,
 174r/6
‘aleyhi’s-selâm : (Ar.) Selâm onun üzerine
 olsun.
 ‘. 18v/3, 62r/8
alın : Alın.
 a.+ ları (iy.) 157v/7
alın - : Kabul edilmek, alınmak.
 a.- maya 7r/1, 111v/3
 alınmış : Alınmış.
 a. 39v/6, 120r/7
alkış : Dua, övgü.
 a.+ ları (iy.) 170v/8
allâh : (Ar.) Tanrı, Allah.
 a. 2r/2
 a.+ dur 2r/3
alt : Alt, alt taraf, aşağı.
 a.+ ında 36v/7
 a.+ ından 4r/8, 54v/7, 61v/6, 62r/1,
 64v/3, 70v/3, 79r/8, 96v/1, 99r/2, 104r/4,
 105r/1, 111r/2, 130r/3, 162v/3, 164v/2,
 166r/1, 170v/7, 207v/4, 211r/7, 221r/3,
 244v/7, 253v/2, 259v/6, 263r/1
 a.+ larından 42r/4, 88v/4, 128r/6

a.+ uñda 253v/3
altı : Altı sayısı.
 a. 129v/6, 170r/3, 181v/2
 a.+ ncıları 243v/4
 altıda bir : Altıda bir.
 a. 64r/1, 64r/8
 a.+ dür 63v/8
altun : Altın.
 a. 48r/7, 50r/5, 63v/1
 a.+ dan 42r/2, 239v/1, 244v/7
 a.+ ı (be.) 157v/6
 altun gümüş ayın : Altın ve gümüş
 süs (eşyası), ziynet (takımı).
 a.+ den 138v/8
amân : (Ar. emân) Yardım.
 amân iste - : Yardım istemek, aman
 dilemek.
 a.- ye 154r/6
‘amel : (Ar.) İş, davranış, hareket.
 ‘. 37r/6
 ‘.+ i (iy.) 87v/2, 210v/3
 ‘.+ in 116r/4
 ‘.+ inden 181v/3
 ‘.+ ler 257v/1
 ‘.+ leri (iy.) 28r/7, 43r/1, 94v/6,
 138v/7, 155v/2, 251v/1
 ‘.+ lerin 21r/8, 150r/5, 224r/2
 ‘.+ lerini 182r/8
 ‘.+ lerinüñ 158r/7
 ‘.+ lerümüz 18r/3
 ‘.+ lerüñüz 18r/4
 ‘.+ lerüñüzi 165r/5
 ‘amel eylemek : Yapmak, işlemek.
 ‘. 49r/1
 ‘amel işleyici : Yapan, işleyen.
 ‘.+ nüñ 61v/3
ammâ : (Ar. emmâ) Fakat, ama; -a
 gelince.
 a. 4v/4, 4v/5, 41r/4, 46v/4, 46v/5,
 51v/7, 52r/1, 85v/1,
 85v/2, 85v/5, 169r/6, 190v/5,
 190v/8, 249v/1, 249v/3, 257r/7
āñ : (Ar. ān) An, lahza.
āñsuzda : (Ar. + Tr.) Ansızın, birden bire.
 a. 107r/6, 108v/5, 109r/1, 134r/4,
 143v/6
añ - : Anmak, hatırlamak, düşünmek,
 zikretmek.
 a. 45r/3, 102v/3, 145r/6
 a.- a 213v/8
 a.- alar 29r/3

a.- am 19v/7, 248r/5
a.- arlar 61r/3, 219v/3
a.- arsız 124r/6
a.- aruz 5r/6
a.- asız 31v/1, 122r/8, 130r/5
a.- avuz 260r/3
a.- dılar 54v/4, 145r/2
a.- dur 111v/2
a.- ğıl 254v/5, 255v/4, 255v/7
a.- ıla 15r/8
a.- mayalar 235r/3
a.- mazlar 82r/2, 119v/8
a.- uñ 6r/6, 6v/6, 9r/1, 16r/6, 19v/7,
25v/8, 26r/2, 26r/7,
30v/1, 32r/4, 51v/1, 77v/1, 87r/5,
87v/7, 88r/6, 90r/1, 129v/8,
131r/5, 131r/6, 131v/7, 132r/1,
133r/3, 142r/6, 147v/5, 149v/8
ağmağ(ğ) : Anma, zikretme,
hatırlama; hatırlatan şey.
a. 260v/4
a.+ dan 26r/3, 111r/7
a.+ ıla 206v/5
a.+ indan 99v/8
a.+ umdan 251r/4
a.- umuzdan 244v/1
ağmağlık(ğ) : Anma, hatırlama.
a. 265v/5
a.+ uñuz 26r/3

ana : Anne.

a. 31r/1, 63r/6, 63r/7, 67v/3, 81r/1
a.+ lar 30v/7
a.+ ları (be.)101v/5
a.+ larıñuz 65v/7, 65v/8
a.+ ma 254r/4
a.+ mı 103v/4
a.+ ñ 192v/6, 253v/8
a.+ ñuz 65v/8
a.+ ñuzun 193r/2
a.+ sı 64r/1, 66r/1, 89v/1
a.+ sına 252v/8
a.+ sını 201v/7
a.+ sınıñ 63v/7, 64r/1
a.+ sınıñdur 64r/1
a.+ ya 11r/3, 23r/3, 27v/7, 68r/3,
122r/1, 233r/3

aña : Ona. bk. **ana**

a. 2r/5, 3v/1, 6r/2, 6r/7, 6r/8, 12r/5,
12r/6, 12r/8,
12v/1, 13r/7, 14r/2, 15v/1, 15v/6,
16r/5, 16r/8, 16v/6, 17r/6,

17v/6, 17v/7, 17v/8, 18r/1, 18r/3,
18r/4, 20r/1, 21v/4, 21v/8,
22r/1, 22v/7, 23v/1, 24r/6, 26v/4,
27r/3, 27v/2, 27v/3, 28r/4,
29r/7, 30r/4, 30r/5, 33r/6, 34r/1,
34r/2, 35r/5, 35v/5, 36r/3,
36v/2, 36v/5, 36v/8, 37v/4, 38r/5,
39r/2, 40r/3, 40v/1, 41r/4, 41r/6,
41v/8, 43r/8, 43v/3, 44v/1, 44v/3,
44v/5, 45v/5, 46r/4, 46r/7,
46v/8, 47r/7, 47v/3, 47v/6, 48r/2,
48r/3, 48r/5, 48r/6, 48v/8,
49r/6, 49v/1, 49v/2, 49v/4, 50v/6,
55v/4, 56v/3, 58v/5, 59v/7,
62r/3, 68r/3, 68r/5, 68v/1, 69v/6,
70r/4, 71r/4, 72v/3, 73r/5,
75v/6, 75v/7, 76v/6, 78v/5, 78v/6,
78v/8, 79v/2, 79v/3, 82r/4,
83v/6, 83v/8, 84r/5, 85v/6, 90r/7,
90v/1, 91r/1, 91r/2, 92r/2,
92r/3, 92v/2, 95r/2, 95v/1, 95v/3,
98v/2, 99r/7, 100r/6, 100v/1,
101v/1, 103v/2, 103v/7, 105r/2,
105r/7, 105v/6, 106r/2, 106v/5, 107v/8,
108v/5, 110r/3, 110v/5, 112v/4,
112v/6, 113r/4, 113v/2, 113v/3, 113v/4,
114r/4, 115v/4, 116r/6, 116r/8,
117v/5, 118r/4, 122r/1, 122v/1, 122v/4,
123v/4, 124r/7, 126v/2, 127r/2,
127r/7, 128v/7, 131v/2, 131v/6, 132r/4,
132v/1, 133r/2, 133r/5, 134v/8,
135v/8, 136v/1, 137r/5, 138v/4, 140r/8,
140v/4, 142v/6, 143v/4, 144r/3,
145v/1, 158v/4, 171r/5, 172r/8, 172v/8,
173r/2, 174v/2, 179r/3, 181v/8,
182v/3, 187r/6, 188r/2, 189v/7, 192r/5,
193r/4, 193r/5, 196r/6, 197v/3,
199v/1, 205r/1, 205v/4, 206r/5, 210v/1,
215v/1, 228r/5, 229r/7, 229v/3,
231v/6, 238v/5, 239r/1, 248r/7, 252r/8,
252v/8, 254r/8, 256v/4, 260v/6,
260v/7, 266r/4

a.+ dur 89v/6

anca : Onun gibi, misli, katı.

a. 54r/7, 127v/6, 183r/2

a.+ dur 127v/7

a.+ lar 54r/7

a.+ sın 36v/5

ancılayın: Öyle, böyle, bu şekilde; onun
gibi, ona benzer. bk. **ancılayun**

a. 9v/8, 14r/8, 15r/6, 15v/7, 18r/1,

18v/2, 21r/7, 24r/6,
 25r/3, 28v/4, 29v/7, 32r/8, 37r/1,
 45r/1, 45v/4, 48r/4, 51v/3,
 55r/3, 76r/1, 99v/3, 100v/1, 103v/2,
 109v/4, 109v/8, 111v/7, 112r/6,
 113r/6, 114r/6, 115v/7, 116r/4,
 116v/3, 117v/7, 118r/2, 118r/6, 118v/5,
 119v/3, 121v/2, 123r/8, 126v/8,
 128r/2, 128r/4, 130r/5, 130r/7, 134v/5,
 139v/2, 141r/7, 142r/1, 142v/2,
 162r/2, 171r/7, 174r/7, 174v/1, 190v/2,
 192v/4, 205v/1, 206v/7, 207v/8,
 221v/2, 226r/8, 227r/8, 239r/4, 243r/2,
 264r/1, 264v/7, 265v/4, 266v/4
 a.+ dur 117v/6

ancılayun : Öyle, böyle, bu şekilde; onun
 gibi, ona benzer. bk. **ancılayın**

a.+ dur 24v/7, 31r/2

and : Ant, yemin; şahitlik.

a. 78r/7

a.+ imuz 102r/6

a.+ lar 102r/8

a.+ ları (be.) 227r/7

a.+ larından 102r/8

a.+ larının 94v/5, 116r/6

a.+ larıyla 48v/3

a.+ larunuz 29r/8, 99v/3

a.+ larunuzda 99r/8

a.+ larınız 99v/3, 227v/1, 227v/5

and iç - : Yemin etmek.

a.- di 125v/3

a.- diler 116r/5

a.- düğüz 99v/3, 129r/3, 213r/6

a.- eler 102r/3, 102r/6

a.- erler 29v/2, 71r/7, 94v/5, 159r/2

and bağla - : Yemin etmek.

a.- duğuz 99r/8

and şı - : Yemin bozmak, yeminden
 dönmek.

a.- yalar 154v/8

anda : Orada, o yerde; oraya, o yere.

a. 16v/4, 24v/6, 44v/5, 74v/7,

75r/6, 90r/5, 137r/8, 193v/8,

198r/1, 213r/3, 214v/4, 214v/8,

216r/7, 221r/3, 237v/1, 241r/5, 241v/4

a.+ dur 15v/3

andan : Sonra, ondan sonra; yine; o zaman;
 oradan, o yerden.

a. 2r/4, 2v/8, 4r/4, 4v/1, 4v/4, 5r/1,

5r/2, 5r/7, 5v/6,

5v/8, 6r/3, 6v/6, 6v/8, 7r/1,

7r/5, 7r/6, 7v/4, 7v/6,

7v/8, 8r/2, 8r/3, 8r/4, 8v/4, 9r/2,

9r/5, 10r/1, 10r/3,

10r/4, 10r/6, 10v/3, 10v/5, 11r/5,

11r/7, 11v/5, 11v/7, 12v/1,

12v/3, 12v/8, 14r/8, 14v/6, 15r/8,

16r/3, 16r/8, 16v/7, 17v/4,

18r/6, 18r/7, 18r/8, 18v/4, 18v/8,

19r/2, 19r/4, 19v/2, 19v/3,

20r/4, 20v/1, 21v/1, 22r/6, 22v/8,

23r/4, 24r/4, 24v/2, 24v/5,

25v/8, 26r/1, 26r/6, 26r/8, 26v/8,

27r/3, 27v/1, 28r/4, 29v/3,

30r/1, 30r/3, 30r/5, 31v/4, 31v/7,

32v/2, 32v/6, 33r/5, 33v/3,

33v/4, 34r/2, 34v/2, 35r/5, 35v/2,

35v/5, 35v/8, 36r/1, 36r/4,

37r/2, 37r/3, 38r/4, 38v/7, 39r/3,

40r/3, 41r/3, 41r/7, 42v/3,

43r/3, 43r/8, 43v/5, 45v/1, 45v/8,

46v/3, 46v/8, 47r/1, 47r/3,

47v/2, 48r/8, 49r/1, 49r/4, 49r/5,

49v/1, 49v/5, 50r/3, 50r/7,

50v/7, 51r/3, 51v/3, 51v/6, 51v/8,

52r/7, 52v/1, 52v/2, 55r/8,

55v/1, 55v/4, 55v/5, 56r/4, 56r/7,

56r/8, 56v/3, 57v/1, 57v/6,

57v/7, 59r/1, 60r/3, 61v/7, 62v/1,

63r/6, 63r/7, 63v/1, 63v/8,

64r/5, 64r/6, 64r/7, 65v/3, 66v/2,

67r/7, 67v/1, 67v/2, 67v/5,

67v/6, 69v/3, 70r/4, 70r/7, 70v/1,

71r/5, 71r/7, 71v/5, 71v/8,

73v/5, 74r/6, 74r/8, 74v/1, 74v/4,

76r/6, 76v/6, 78r/5, 78v/6,

79r/1, 79r/7, 81r/6, 81v/4, 83r/4,

83r/5, 83v/6, 84r/7, 85r/5,

85v/6, 85v/8, 86r/1, 87r/4, 89r/2,

89r/4, 89v/5, 90r/6, 91v/3,

91v/5, 91v/8, 93r/3, 93v/7, 97v/4,

97v/5, 97v/7, 97v/8, 98r/5,

98v/5, 98v/7, 99r/6, 99v/6, 100r/4,

100r/7, 100v/4, 100v/6, 101r/7,

101r/8, 101v/3, 102r/5, 102r/6,

102r/7, 103r/5, 104r/5, 104v/1, 104v/2,

104v/5, 105r/7, 105v/6, 106r/7,

106v/1, 106v/6, 106v/7, 107r/2, 108r/4,

108r/8, 108v/8, 109r/4, 109r/8,

109v/7, 110v/2, 110v/5, 110v/8, 111r/6,

111v/2, 111v/4, 112r/1, 114r/1,

114r/6, 114r/8, 115r/4, 115v/1, 116v/6,

117r/5, 117r/7, 117r/8, 117v/3,
 117v/7, 118r/4, 118v/1, 119r/3, 120r/1,
 120v/2, 122r/3, 122v/2, 122v/8,
 123r/1, 123v/6, 124r/4, 124r/6, 124v/6,
 125r/1, 125r/2, 125r/3, 125r/4,
 125r/6, 127r/1, 127r/8, 129r/5, 129v/4,
 129v/6, 130v/8, 131v/5, 133v/1,
 133v/5, 134r/2, 134r/6, 134v/5, 134v/7,
 136r/1, 136r/2, 136r/3, 136v/2,
 137r/6, 137v/1, 138v/6, 138v/8, 139v/3,
 140v/6, 140v/7, 141r/2, 141r/4,
 141r/5, 141v/3, 142v/2, 142v/4, 143v/3,
 143v/7, 144r/2, 144r/5, 144v/4,
 144v/5, 145v/7, 146r/2, 147r/3, 147r/7,
 147v/3, 148v/4, 148v/5, 148v/6,
 150v/7, 154r/1, 154r/6, 156r/1, 156v/3,
 160v/4, 163r/5, 164r/6, 165r/5,
 166r/1, 167v/5, 167v/8, 168r/5, 170r/3,
 170r/5, 171r/4, 171r/6, 171r/8,
 172r/1, 175r/8, 176r/2, 176r/6, 177r/4,
 177v/3, 177v/5, 180r/5, 180v/3,
 181r/3, 181r/4, 181v/7, 184r/7, 186r/2,
 186r/7, 186v/8, 187r/1, 187r/3,
 187v/5, 188r/6, 188v/7, 189r/7, 189v/2,
 189v/3, 191r/2, 191r/5, 192r/4,
 192v/1, 193r/2, 193r/7, 194r/5, 195r/8,
 195v/1, 195v/2, 196r/4, 197r/3,
 197r/4, 197r/5, 197v/8, 200r/4, 202v/1,
 204v/7, 206v/4, 206v/7, 207r/1,
 207r/6, 207v/7, 207v/8, 209v/4, 209v/7,
 212r/2, 213r/2, 213v/2, 214r/8,
 215v/6, 217r/3, 218r/5, 219r/1, 219r/5,
 219r/6, 219v/4, 220v/3, 221v/2,
 222r/4, 223r/4, 224r/8, 224v/3, 225v/1,
 226v/3, 230r/1, 230r/3, 230r/6,
 234r/7, 236r/2, 237v/8, 238r/2, 238r/4,
 239v/8, 240v/4, 241r/1, 242r/4,
 242r/8, 243r/6, 244r/4, 244r/6, 245r/4,
 245v/1, 247r/3, 247v/2, 247v/6,
 248v/4, 249r/2, 249v/2, 249v/8, 250r/4,
 250r/5, 256v/7, 256v/8, 259r/4,
 259v/1, 261r/8, 262r/2, 262v/1, 267r/8,
 267v/1
 a.+ dur 37r/5
anđurınıl - : Hatırlatılmak, öğüt verilme. bk.
anđurınıl -
 a.- dılar 88v/7
anđur - : Hatırlatmak.
 a.- a 39r/7
 anđurmak : Hatırlatma, öğüt, ibret.
 a.+ dur 111r/8, 124r/5, 191v/1,

192r/2
anđurınıl - : Hatırlatılmak, öğüt verilme.
 bk. **anđurınıl** -
 a.- dılar 89r/2
anı : Onu.
 a. 4v/7, 5r/2, 5r/5, 5r/6, 5v/1, 5v/3,
 5v/4, 6r/8,
 8v/1, 8v/2, 9r/1, 9r/4, 9v/1, 9v/8,
 10r/6, 10r/8, 10v/1,
 10v/2, 10v/7, 10v/8, 11v/3, 11v/8,
 12r/3, 12v/1, 12v/4, 13r/3,
 13r/4, 13r/8, 13v/1, 13v/3, 13v/7,
 13v/8, 15r/1, 16r/5, 16v/7,
 17r/5, 19r/5, 19v/7, 20r/8, 20v/1,
 21v/3, 22r/1, 22r/3, 23r/3,
 23r/4, 24r/3, 25v/8, 26v/4, 27r/6,
 27v/1, 27v/8, 29v/5, 30v/2,
 31r/4, 31r/5, 31r/7, 31r/8, 31v/4,
 31v/8, 32r/2, 32r/4, 32v/5,
 33r/5, 33v/1, 34r/4, 34v/1, 34v/4,
 34v/5, 34v/6, 35r/5, 35r/7,
 35v/2, 36r/5, 36v/2, 36v/5, 37r/2,
 37r/8, 37v/2, 37v/4, 37v/8,
 38r/4, 38v/3, 38v/8, 39r/1, 39r/8,
 39v/3, 39v/8, 40r/1, 40r/2,
 40r/7, 40v/1, 40v/6, 43r/7, 43r/8,
 43v/6, 43v/7, 43v/8, 44r/8,
 44v/1, 44v/2, 45r/2, 45r/6, 45v/4,
 45v/8, 46r/1, 46r/2, 46v/7,
 46v/8, 48r/5, 48r/7, 48r/8, 48v/6,
 49r/6, 50v/2, 51r/2, 52r/2,
 53r/1, 53v/3, 54r/1, 54r/5, 55r/8,
 56r/4, 56v/7, 57r/8, 57v/7,
 58r/2, 58v/2, 59v/5, 59v/8, 60r/2,
 60r/5, 60v/5, 60v/6, 62v/5,
 62v/8, 63r/3, 63v/6, 64r/4, 64r/5,
 64r/7, 64v/3, 64v/5, 64v/8,
 65v/3, 65v/4, 65v/5, 66v/6, 67r/6,
 67r/7, 67r/8, 68r/6, 68r/7,
 68v/4, 68v/8, 69v/3, 70v/8, 71r/8,
 71v/2, 71v/7, 73v/5, 74r/1,
 74r/2, 74v/1, 74v/5, 77v/4, 78r/6,
 78v/2, 78v/7, 79r/2, 80r/1,
 80r/3, 80r/7, 83v/6, 83v/7, 84v/5,
 85r/4, 86r/7, 87v/8, 88v/7,
 89r/2, 89v/5, 91r/1, 92r/5, 92v/1,
 92v/2, 93r/8, 93v/2, 93v/3,
 94r/2, 94v/8, 95r/1, 95r/8, 96r/5,
 97r/4, 98r/7, 100r/8, 101r/3,
 101r/8, 103v/5, 104v/4, 104v/6,
 105r/5, 105v/7, 106r/5, 108r/5, 108r/7,

108v/8, 110r/3, 110r/6, 110r/7,
 110v/6, 111r/3, 111v/7, 113r/3, 113v/7,
 113v/8, 114r/2, 114r/3, 114v/2,
 115v/8, 116v/5, 117v/5, 118r/5, 119r/7,
 119v/6, 120v/5, 120v/7, 121r/2,
 121v/4, 122r/4, 122r/8, 122v/1, 122v/4,
 124r/7, 125r/1, 125v/1, 126r/8,
 126v/1, 127r/2, 128v/3, 128v/5, 129v/2,
 129v/6, 130r/2, 130r/4, 130v/4,
 130v/6, 131v/2, 131v/6, 132v/4, 133r/3,
 135r/4, 135r/7, 136v/1, 136v/7,
 137v/2, 138r/5, 138v/2, 138v/5, 139r/1,
 140r/2, 140r/3, 140r/5, 142r/1,
 142v/5, 142v/6, 143r/5, 143v/5, 145r/4,
 145r/6, 146r/7, 146v/6, 148v/5,
 148v/7, 149v/6, 150r/4, 150v/7, 154r/6,
 157v/6, 158r/5, 158r/6, 161r/5,
 163r/5, 167v/7, 170v/1, 171v/2, 172v/5,
 174r/7, 180v/4, 183v/6, 184r/5,
 184r/8, 185v/6, 187v/7, 189v/5, 189v/7,
 193r/6, 193r/7, 193r/8, 193v/3,
 193v/7, 194r/1, 195r/4, 197v/2, 198r/6,
 198r/7, 198v/1, 198v/6, 199v/1,
 199v/8, 201v/8, 203r/3, 204v/2, 206r/1,
 207r/8, 208r/6, 212r/7, 214v/2,
 214v/6, 215r/7, 215v/5, 219r/4, 221r/8,
 222r/3, 240v/7, 248r/5, 248v/1,
 248v/4, 250r/6, 250r/7, 253v/6, 259r/8,
 259v/4, 260r/6, 263r/8, 263v/7,
 264v/2, 264v/6, 265r/7, 265v/1, 266r/7

anııcı : Düşünen, öğüt kabul eden kimse.

a.+ lara 191v/2

anıl - : Zikredilmek, anılmak.

a.- a 145v/5

a.- dı 117r/5, 117r/7

a.- madı 117v/3

anılmaklık : Anılma, yadedilme.

a. 255v/1

anıı : Onun. bk. **anuu**

a. 21v/7

anıla - : Anlamak, kavramak.

a.- dılar 10r/6

a.- mayalar 106v/4, 247v/3

a.- maz mısız 6v/4, 47v/2, 107r/8,

142r/3, 171v/5, 202v/8

a.- mazlar mı 10v/1

a.- mazlar 21v/5, 21v/7, 95r/8,

101v/3, 143r/2, 147v/1, 152r/4, 164r/7,

169v/3, 174v/5

a.- mazzsız 10v/1, 235r/1

a.- mazuz 189v/3

a.- rlar 13v/8, 21r/2, 163v/5,
 203v/7, 219v/2, 224v/1

a.- rsız 53r/6

a.- yalar 73r/8, 250v/1

a.- yasız 10r/1, 32v/1, 111r/3,
 122r/4, 192r/8

anlamak(ğ): Anlama, kavrama.

a. +1 37r/6

anlar : Onlar.

a. 2r/4, 2r/5, 2r/6, 2v/1, 2v/3, 2v/5,
 3r/1, 3r/3,

3r/4, 3v/3, 4r/1, 4v/3, 4v/4, 4v/5,
 4v/6, 5v/2, 6r/4,

6r/5, 6v/5, 6v/6, 7r/1, 8r/2, 8r/6,
 8v/5, 8v/7, 9r/3,

10r/6, 10r/7, 10v/3, 11r/1, 11r/2,
 11v/6, 13v/3, 14r/3, 14r/4,

14r/5, 14v/7, 15r/5, 15r/6, 15v/6,
 15v/7, 16r/4, 16r/5, 16r/8,

18r/1, 18v/5, 19r/1, 19r/2, 19r/5,
 19r/6, 19v/4, 19v/8, 20r/3,

20r/8, 20v/2, 20v/3, 20v/4, 20v/5,
 21r/3, 21r/4, 21r/5, 21r/6,

21r/8, 21v/5, 21v/6, 21v/7, 22r/2,
 22r/6, 22r/7, 22v/5, 23r/6,

24r/1, 24v/3, 26v/6, 27r/4, 27r/5,
 27v/1, 27v/2, 27v/4, 27v/5,

28r/8, 28v/1, 31r/5, 32r/5, 32v/2,
 33v/4, 33v/5, 33v/6, 34r/7,

34v/1, 35r/3, 36r/4, 36r/6, 36r/7,
 36v/3, 37r/2, 37v/6, 37v/7,

38r/1, 38r/3, 38r/4, 38r/7, 38r/8,
 38v/2, 38v/3, 38v/8, 40v/7,

41r/4, 41v/2, 41v/3, 42r/6, 42v/2,
 42v/5, 42v/7, 42v/8, 43r/2,

43r/4, 46v/2, 46v/4, 46v/5, 47v/6,
 48r/3, 48v/1, 48v/3, 48v/8,

50r/1, 50r/2, 50r/3, 50r/4, 50r/5,
 50v/3, 51r/3, 51r/7, 51v/6,

51v/7, 52r/1, 52v/1, 52v/4, 52v/7,
 53r/1, 53r/3, 54r/5, 54r/6,

54v/2, 54v/4, 54v/6, 55r/7, 56r/2,
 57r/1, 57r/3, 57r/5, 57v/8,

58r/1, 58r/7, 58v/1, 58v/2, 58v/5,
 58v/6, 58v/8, 59r/2, 59r/6,

59r/7, 59r/8, 59v/2, 59v/6, 60r/4,
 60v/3, 60v/7, 61r/3, 61v/3,

61v/8, 62r/5, 62v/1, 63v/2, 63v/3,
 64r/4, 64v/1, 64v/5, 65r/2,

65r/5, 65r/6, 66r/1, 66r/2, 66r/4,
 67r/1, 67r/3, 67v/3, 67v/7,

68r/6, 68r/7, 68r/8, 68v/6, 68v/7,
 69r/4, 69r/8, 69v/2, 70r/1,
 70r/2, 70r/8, 70v/2, 70v/7, 71r/2,
 72r/5, 72v/4, 72v/6, 72v/7,
 74r/2, 74v/8, 75v/6, 76r/7, 76v/8,
 77v/4, 79r/7, 80r/1, 80v/2,
 80v/8, 81r/3, 81r/6, 81r/8, 81v/5,
 82r/4, 82r/7, 82v/5, 82v/8,
 83v/5, 84v/5, 84v/6, 85v/1, 85v/2,
 85v/5, 86r/5, 86r/7, 86v/7,
 87r/6, 87v/2, 88r/1, 88r/4, 88r/5,
 88r/6, 89r/1, 89r/8, 89v/2,
 91v/3, 91v/4, 91v/6, 92r/6, 93r/2,
 94r/7, 94v/2, 94v/4, 94v/5,
 94v/6, 95r/3, 95r/4, 95r/5, 95v/6,
 95v/7, 96r/8, 96v/8, 97r/2,
 97r/7, 97v/2, 98r/4, 98r/8, 98v/1,
 98v/4, 98v/5, 98v/6, 99r/3,
 99r/4, 99v/4, 100r/5, 100r/8,
 101r/6, 101v/2, 101v/6, 101v/8, 103r/1,
 104r/1, 104r/6, 104v/1, 105r/3,
 105v/1, 105v/2, 106r/4, 106r/5, 106r/8,
 106v/5, 106v/6, 107r/5, 107r/6,
 107r/8, 107v/1, 107v/3, 107v/7, 108r/4,
 108v/2, 108v/5, 108v/6, 108v/8,
 109r/3, 109v/1, 109v/4, 109v/5, 110v/4,
 111r/5, 111v/1, 113r/1, 113r/2,
 114r/3, 114r/4, 114v/3, 116r/3, 116v/7,
 116v/8, 117r/4, 119r/1, 120r/3,
 120r/4, 121v/1, 121v/3, 121v/6, 121v/7,
 121v/8, 122r/2, 122v/3, 123r/6,
 123r/8, 124r/7, 126r/7, 126v/4, 126v/5,
 127r/6, 127r/7, 127v/3, 128r/1,
 128r/4, 128r/5, 128v/4, 128v/5, 128v/6,
 128v/7, 129r/3, 129r/6, 129v/2,
 130v/6, 130v/7, 131r/1, 132r/2, 132r/4,
 132v/3, 133r/6, 133v/4, 133v/6,
 133v/7, 134r/8, 134v/3, 136v/6, 137r/5,
 137r/7, 137v/3, 138v/3, 138v/6,
 139r/1, 139v/1, 139v/2, 139v/4, 140r/4,
 140r/8, 140v/1, 141r/3, 141v/1,
 141v/7, 142r/3, 142v/3, 142v/7, 142v/8,
 143r/4, 143r/7, 144r/6, 144r/8,
 144v/5, 144v/7, 145r/1, 145r/2, 145r/8,
 145v/6, 145v/7, 146r/2, 146v/3,
 146v/5, 146v/7, 147r/6, 147r/8, 147v/2,
 147v/7, 148r/1, 148r/3, 148v/4,
 148v/6, 148v/8, 149r/8, 149v/7, 150r/2,
 150r/5, 150r/8, 150v/2, 150v/5,
 151r/3, 151r/4, 151r/8, 152r/3, 152v/7,
 153r/1, 153r/3, 153v/2, 153v/8,

154r/8, 154v/4, 155r/2, 155r/7, 155v/2,
 155v/7, 156v/6, 157r/3, 157r/5,
 157v/4, 158r/8, 158v/4, 158v/6, 159r/3,
 159r/5, 159r/6, 160r/5, 160r/7,
 160v/1, 160v/2, 160v/3, 160v/4, 160v/5,
 162r/2, 163v/2, 164r/3, 164r/7,
 164v/4, 165v/6, 165v/8, 166v/5, 167v/4,
 168r/4, 168v/1, 168v/3, 168v/7,
 169r/3, 169r/6, 169r/7, 169r/8, 169v/2,
 170r/1, 170r/7, 170r/8, 170v/5,
 171r/3, 171v/1, 172v/1, 173r/2, 173r/6,
 173r/7, 174r/6, 175r/1, 175r/2,
 175v/5, 175v/6, 176r/5, 176v/1, 176v/2,
 176v/5, 176v/6, 176v/7, 177r/2,
 178r/3, 179r/3, 179v/2, 179v/4, 180r/7,
 181r/6, 181v/4, 182r/1, 182r/8,
 182v/8, 183r/4, 183r/5, 183v/3, 183v/7,
 184r/2, 186v/3, 187v/1, 187v/2,
 188r/4, 190r/1, 190v/5, 190v/8, 191r/4,
 192r/2, 195v/8, 196v/1, 198r/2,
 198r/3, 199r/3, 202r/6, 202v/1, 202v/2,
 202v/3, 202v/5, 202v/7, 202v/8,
 204r/1, 204v/6, 204v/7, 205v/4, 205v/8,
 206r/1, 206r/2, 206r/7, 206v/3,
 206v/4, 206v/6, 206v/8, 207r/3, 207r/4,
 207r/6, 207v/5, 208v/6, 210r/5,
 210v/3, 211r/6, 211v/5, 211v/6, 212r/1,
 212v/4, 212v/5, 216r/7, 217r/7,
 217v/3, 218r/2, 218r/6, 220r/2, 220r/3,
 220r/4, 220r/5, 220r/8, 220v/8,
 221r/1, 221v/1, 221v/3, 222r/2, 222v/2,
 222v/4, 222v/6, 222v/7, 223r/2,
 223v/3, 224r/1, 224r/2, 225r/1, 225r/2,
 226v/3, 226v/4, 226v/5, 226v/8,
 228v/2, 228v/3, 228v/8, 229r/1, 229r/3,
 229r/6, 229v/1, 229v/7, 229v/8,
 230r/2, 230v/7, 231v/6, 231v/7, 234v/5,
 235r/6, 240v/8, 241v/3, 242r/6,
 242v/6, 242v/8, 246r/3, 246v/7, 247r/3,
 247r/8, 251r/4, 251r/8, 251v/3,
 251v/6, 254v/4, 258r/8, 262r/5
 a.+ a 2r/5, 2v/8, 3r/2, 3r/6, 3r/8,
 5v/1, 8r/2, 9r/4,
 10r/8, 10v/5, 12r/3, 12r/4, 12r/8,
 13v/1, 13v/7, 13v/8, 14r/1,
 16r/4, 17r/3, 19r/5, 20r/4, 20v/1,
 20v/2, 21r/7, 21v/3, 24r/3,
 24r/5, 24r/7, 27r/1, 27r/2, 27v/1,
 27v/4, 28v/6, 29r/3, 29r/4,
 29r/5, 29v/5, 30r/1, 31v/6, 31v/7,
 32v/2, 33r/3, 33r/7, 34r/7,

35r/2, 41v/5, 42v/3, 43r/1, 46v/4,
 46v/6, 48v/4, 48v/5, 49v/6,
 52r/6, 53r/3, 54r/4, 55v/5, 55v/8,
 56r/2, 57v/2, 58r/8, 58v/7,
 59r/1, 59r/4, 59v/2, 59v/7, 61v/2,
 63r/1, 63r/3, 63r/5, 63v/1,
 64v/8, 65r/3, 65r/6, 65r/8, 66r/2,
 66r/3, 66r/8, 66v/4, 67v/3,
 70r/5, 70r/6, 70v/1, 71r/5, 71r/6,
 71v/1, 71v/2, 71v/7, 71v/8,
 72r/1, 73r/1, 73r/6, 73r/7, 73v/8,
 79r/4, 79r/6, 80r/1, 81r/7,
 82r/7, 83r/1, 83r/5, 83r/7, 84r/1,
 84r/6, 84v/7, 85v/2, 85v/3,
 85v/6, 87r/3, 87r/4, 87r/7, 87r/8,
 88v/6, 89r/3, 89r/7, 91r/7,
 94r/5, 97r/4, 97v/4, 99r/2, 101v/3,
 103v/7, 104r/1, 104v/4, 104v/5,
 104v/6, 105r/6, 106r/4, 106r/8,
 107r/1, 107r/5, 107v/6, 108v/2, 108v/3,
 109r/4, 110r/1, 113v/1, 113v/3,
 116r/6, 116v/8, 118r/1, 118r/3, 120r/3,
 120r/5, 123r/1, 123r/3, 123r/7,
 124v/1, 125r/4, 125v/1, 125v/4, 127r/8,
 127v/1, 127v/6, 128r/1, 129r/3,
 129r/8, 131v/1, 134r/4, 134r/7, 134r/8,
 134v/1, 134v/2, 134v/4, 134v/7,
 136v/5, 139r/1, 139v/1, 139v/4, 140r/3,
 140r/4, 140r/5, 140r/6, 140r/7,
 141r/1, 141r/4, 141r/5, 141r/6, 141r/7,
 141v/3, 141v/5, 142r/1, 142r/3,
 142r/5, 145r/3, 145v/7, 146v/7, 147v/4,
 148r/8, 148v/1, 150r/4, 151r/7,
 154r/1, 156r/7, 162r/4, 162v/8, 163r/3,
 164r/4, 165r/3, 166r/6, 166r/7,
 166v/4, 167v/6, 168r/1, 168r/7, 168v/4,
 168v/5, 169r/5, 169r/6, 170r/1,
 170r/6, 171r/6, 172r/8, 174v/1, 175v/1,
 177v/4, 177v/7, 180r/5, 181v/6,
 184r/2, 184v/3, 188v/4, 190r/7, 190r/8,
 191r/5, 191v/4, 193v/1, 195r/2,
 195r/8, 199r/6, 199v/8, 202v/3, 203r/1,
 204r/4, 205r/6, 206v/8, 207r/4,
 207v/6, 208r/5, 208v/1, 209r/1, 209v/1,
 210r/6, 212v/5, 213r/5, 213r/8,
 214r/2, 214v/1, 215v/8, 216r/5, 216r/8,
 217v/6, 219r/4, 219v/7, 220v/2,
 221r/2, 221r/7, 222v/2, 224r/3, 229v/1,
 233v/3, 238r/1, 239v/4, 240v/1,
 242v/6, 247r/6, 247r/7, 256r/1
 a.+ ca 41v/7

a.+ cılayın 51v/5, 147r/7, 240r/5
 a.+ cılayınsız 81v/4
 a.+ da 79v/8, 147v/1
 a.+ dadur 234v/8
 a.+ dan 2v/7, 8v/3, 10r/5, 11v/6,
 13r/2, 13r/8, 13v/2, 15v/8,
 16v/6, 17r/3, 19r/6, 19v/4, 20v/5,
 21r/6, 21r/7, 32v/1, 33r/2,
 33r/8, 33v/4, 34r/5, 34r/7, 34r/8,
 35v/8, 39r/6, 41v/2, 41v/4,
 43r/4, 46r/5, 46v/1, 48v/6, 49v/3,
 50r/1, 50v/1, 51r/4, 54r/3,
 56r/8, 57r/4, 59r/1, 59r/3, 59r/6,
 60v/3, 61v/5, 62r/3, 63r/2,
 66r/7, 67v/7, 69r/6, 70r/2, 71v/1,
 71v/7, 73r/2, 73v/5, 73v/6,
 74r/1, 74r/2, 74v/6, 74v/8, 76v/3,
 77r/2, 77v/8, 78r/3, 78r/4,
 78v/1, 83r/1, 83r/8, 84r/1, 84r/2,
 84r/3, 84r/4, 86v/8, 87r/7,
 88v/1, 88v/8, 90r/6, 91r/7, 91v/7,
 92r/6, 92r/7, 92v/5, 92v/6,
 94r/4, 95r/6, 95v/3, 95v/7, 96r/3,
 96r/7, 96r/8, 96v/2, 96v/7,
 97r/3, 97r/6, 97v/5, 98r/7, 98v/3,
 101r/7, 104r/4, 105r/1, 106v/2,
 106v/3, 111r/6, 113v/2, 121v/3,
 122v/7, 123r/6, 124v/1, 125r/6, 129v/4,
 132r/2, 132r/7, 133v/7, 137r/4,
 137r/5, 140r/7, 141r/4, 141r/8, 141v/8,
 143r/6, 146v/4, 150v/5, 151r/1,
 152r/3, 161r/1, 162r/4, 163r/2, 163v/7,
 164v/4, 165r/6, 165v/1, 166r/1,
 169r/1, 169r/5, 171r/8, 173v/3, 174v/2,
 179v/3, 180r/4, 181v/5, 183r/4,
 187v/6, 191r/7, 191v/4, 193r/2, 195r/3,
 200v/3, 202v/5, 204r/3, 208r/7,
 209v/2, 213r/4, 216r/1, 217v/4, 220v/1,
 221r/6, 221v/3, 221v/5, 222r/7,
 226v/4, 226v/6, 226v/7, 229v/1, 236v/8,
 243r/2, 243r/3, 243v/7, 244r/8,
 246r/7, 250r/3, 251v/4, 252v/5, 258v/2,
 264r/3, 267r/3
 a.+ dandur 94v/1
 a.+ dağ 104v/7
 a.+ dur 3r/7, 4v/8, 11v/5, 22r/5,
 22v/5, 43r/1, 47v/5, 70r/3,
 71r/8, 92v/3, 109r/3, 111v/4,
 113v/3, 113v/4, 124v/4, 145v/5, 148v/8,
 154v/5, 156r/1, 156r/5, 161v/6,
 161v/8, 164v/1, 182r/8, 183r/3, 206v/1,

228v/5
 a.+ i 2v/1, 3r/6, 3v/2, 4r/7, 7r/7,
 12r/2, 13r/1, 17r/4,
 18v/1, 21r/3, 22r/5, 24v/4, 24v/5,
 24v/7, 30r/6, 30r/7, 30r/8,
 30v/4, 31v/1, 32v/2, 34r/1, 35r/2,
 35r/3, 35v/5, 35v/8, 36r/1,
 37v/7, 41v/4, 41v/7, 43r/5, 43r/6,
 43r/7, 48v/5, 53r/7, 53v/1,
 54r/3, 55r/4, 55r/5, 56r/6, 56v/5,
 57r/3, 57v/3, 58r/3, 58v/4,
 59r/3, 60r/6, 60v/8, 61v/5, 63r/1,
 64v/7, 65v/1, 66v/3, 67v/7,
 67v/8, 68v/3, 69v/4, 69v/7, 70r/3,
 70r/8, 70v/2, 70v/4, 71r/4,
 71v/1, 73r/1, 74v/4, 74v/7, 75r/2,
 75r/6, 79r/3, 79r/4, 79r/6,
 79r/8, 81r/7, 83r/4, 84v/1, 84v/2,
 84v/7, 85v/1, 85v/2, 85v/6,
 88v/2, 89r/7, 94v/1, 94v/7, 95v/8,
 96r/7, 97v/8, 98r/8, 98v/2,
 101r/7, 102v/8, 104r/2, 104v/7,
 105r/1, 106r/7, 107v/6, 107v/8, 108v/1,
 108v/5, 109r/7, 109v/3, 111v/1,
 113v/1, 114r/1, 115r/8, 116r/8, 116v/5,
 118v/1, 118v/8, 119v/5, 121r/7,
 126r/7, 129r/1, 129r/7, 131v/3, 132r/6,
 132v/3, 133r/7, 133v/5, 134r/4,
 134r/6, 135v/4, 137r/6, 139v/6, 140r/6,
 140v/5, 141r/7, 141v/2, 141v/6,
 141v/7, 142r/7, 143r/5, 143r/7, 143v/4,
 144r/7, 144r/8, 144v/1, 144v/6,
 144v/7, 145v/6, 147r/2, 149v/3, 149v/5,
 150v/6, 151r/2, 151r/5, 154r/3,
 154r/4, 156r/4, 157r/6, 161v/5, 162v/8,
 163r/8, 163v/1, 163v/2, 164v/1,
 165v/6, 166r/3, 166r/4, 172v/3, 173r/7,
 174v/7, 177v/2, 183v/8, 191v/7,
 192v/3, 196v/3, 196v/7, 196v/8, 203r/8,
 216r/1, 218r/5, 218v/8, 220v/5,
 221r/4, 222v/4, 227r/7, 229v/1, 236r/2,
 236r/8, 240r/1, 240r/5, 240v/3,
 244v/3, 245r/2, 246r/7, 247r/2, 257r/1,
 257r/2, 257v/1, 264r/2, 264r/7,
 265r/5
 a.+ u (be.) 80r/2
 a.+ uñ midur 70r/4
 a.+ uñ 2v/1, 2v/7, 3v/5, 3v/6, 3v/7,
 5v/2, 6r/4, 8r/2,
 8v/2, 8v/7, 10v/5, 11v/1, 11v/2,
 12r/4, 13r/1, 13r/2, 13r/8,

15r/3, 15r/4, 15r/7, 15v/1, 15v/8,
 16r/2, 16r/3, 17r/3, 17v/8,
 19r/4, 20r/5, 20v/4, 21r/8, 21v/5,
 23r/4, 23r/5, 23r/7, 23r/8,
 24r/1, 25v/4, 26r/4, 27r/5, 28r/7,
 28v/6, 29v/2, 29v/6, 29v/7,
 30r/7, 30v/8, 31v/8, 32r/6, 32r/7,
 32v/7, 33r/2, 35r/3, 36r/2,
 36r/5, 37v/3, 38r/2, 38v/2, 40r/8,
 41v/2, 42r/4, 43r/1, 43r/2,
 45r/7, 45r/8, 46v/2, 46v/5, 48r/2,
 48r/7, 49v/8, 50r/4, 50r/5,
 50r/6, 51v/8, 52r/1, 52r/6, 52r/8,
 52v/1, 53r/5, 53v/2, 54r/4,
 54v/6, 54v/7, 55v/7, 56r/4, 57r/1,
 57r/5, 58r/2, 58r/3, 58v/7,
 59r/1, 59r/7, 60r/1, 60v/5, 61v/2,
 61v/7, 62r/4, 63r/5, 63v/2,
 64r/2, 64r/4, 64v/6, 65r/4, 65v/3,
 66v/4, 66v/6, 66v/8, 67v/4,
 67v/5, 67v/7, 67v/8, 68v/2, 68v/5,
 69v/1, 70r/6, 70r/7, 70r/8,
 71r/7, 71v/5, 71v/6, 72r/2, 72v/2,
 73r/2, 73v/4, 74r/5, 75r/1,
 75r/2, 75r/4, 75r/7, 76r/7, 76v/1,
 77r/1, 77r/5, 78r/4, 78v/3,
 79r/7, 81v/1, 82r/1, 83r/3, 83r/6,
 83v/6, 83v/8, 84r/1, 89r/1,
 90r/7, 90v/3, 90v/5, 91r/8, 91v/4,
 91v/6, 91v/7, 93r/6, 94r/3,
 94r/8, 94v/6, 96r/1, 96r/2, 96r/4,
 96v/1, 97r/6, 97v/1, 98v/1,
 98v/7, 99v/2, 100r/2, 101v/3,
 101v/5, 102r/5, 103v/7, 103v/8, 104v/8,
 105r/5, 106v/1, 107v/5, 108r/2,
 108v/4, 109r/3, 109r/8, 109v/2, 109v/3,
 111r/8, 113v/5, 116r/2, 116r/4,
 116v/2, 116v/3, 116v/6, 117v/2, 118r/7,
 118v/2, 119v/1, 119v/5, 121r/5,
 121r/6, 124r/8, 124v/1, 125r/5, 126v/3,
 127r/4, 127r/6, 127v/1, 128v/8,
 129r/2, 130v/7, 131v/3, 131v/4, 132v/5,
 132v/6, 134r/5, 134v/2, 134v/6,
 134v/7, 136r/7, 136v/7, 136v/8, 137r/2,
 138v/7, 138v/8, 140r/5, 140r/8,
 140v/7, 140v/8, 141r/4, 141r/6, 141r/8,
 141v/4, 141v/6, 142r/2, 142r/5,
 142r/7, 142v/3, 143r/2, 143r/3, 143r/4,
 143v/3, 144v/2, 144v/3, 145r/3,
 145v/5, 146v/4, 148r/5, 148r/8, 148v/1,
 148v/3, 148v/5, 149v/6, 152v/8,

153r/8, 155r/4, 157v/7, 157v/8, 159r/2,
 160r/7, 162v/5, 163r/1, 163r/4,
 163r/8, 164r/3, 164r/4, 164v/5, 164v/8,
 165r/1, 165v/4, 167r/4, 169v/3,
 170v/8, 171v/1, 173r/3, 173r/8, 174r/3,
 175r/6, 176r/4, 176v/1, 177r/4,
 179r/1, 180r/2, 180r/4, 182v/1, 191r/5,
 191v/5, 195r/3, 199r/8, 202v/7,
 204v/3, 205r/2, 205v/5, 206r/6, 207v/2,
 207v/3, 210v/3, 213v/1, 216r/2,
 217r/8, 218r/2, 220v/2, 221v/8, 223v/6,
 225r/1, 227r/2, 228r/4, 228r/5,
 231v/1, 232v/7, 235r/2, 236r/4, 237r/3,
 239v/6, 240r/1, 240r/2, 241r/1,
 241v/4, 241v/6, 242v/1, 243r/1, 243v/2,
 243v/3, 244r/4, 250r/7, 257v/8,
 258r/7, 266r/6
 a.+ uñçun 9r/5, 18r/2, 71v/3, 77r/2,
 85v/3, 93r/2, 125r/4, 128r/1,
 144r/6, 151r/6, 195r/2, 224r/2,
 251v/3
 a.+ uñdur 4r/8, 4v/2, 8v/7, 15v/2,
 17v/3, 18r/7, 22r/5, 26r/6,
 29v/7, 38r/2, 38v/1, 40v/7, 48v/5,
 50r/6, 51v/6, 59r/8, 59v/1,
 59v/3, 60v/8, 61v/8, 62r/4, 63v/6,
 64r/5, 64r/6, 67v/1, 70v/3,
 78r/1, 81r/8, 88r/5, 91v/2, 91v/3,
 91v/8, 92v/3, 92v/4, 104r/3,
 111v/4, 113r/2, 118r/8, 126v/7,
 128r/3, 137v/3, 137v/4, 161r/3, 163v/1,
 167r/6, 172r/5, 205v/6, 206r/4,
 223v/8, 228v/4, 228v/7, 229v/8, 230v/6,
 255v/8
 a.+ uñla 24v/6, 24v/8, 27r/7, 57v/4,
 65r/7, 65r/8, 68v/7, 72r/7,
 72v/1, 81v/4, 121v/7, 149r/1,
 244r/6
 a.+ uñladur 12r/4, 12v/1, 13v/1,
 72r/2
anlaş - : Anlaşma yapmak, sözleşmek.
anlaşturu : Anlaşma, ant.
 a. 29r/8
añlun : Yavaş, hafif.
 añlun añlun dut - : Yavaş yavaş
 yakalayıp helâke sürüklemek.
 a.- avuz 143r/7
anuç : Onun. bk. **anıñ**
 a. 2r/3, 3v/3, 4r/4, 4r/6, 4v/3, 5r/5,
 5v/8, 6r/5,
 7r/3, 8r/3, 9r/1, 9r/2, 9v/1, 9v/2,

9v/3, 9v/6, 9v/7,
 11r/1, 11r/2, 12r/7, 14r/1, 15r/7,
 15r/8, 15v/4, 18v/4, 19v/5,
 20r/7, 20v/5, 21r/1, 21v/4, 22r/2,
 23r/4, 23r/6, 23v/3, 25r/2,
 25r/7, 26r/4, 26r/7, 26r/8, 26v/1,
 26v/2, 26v/3, 27r/8, 27v/2,
 28r/3, 28r/8, 29v/6, 30r/3, 30v/8,
 31r/8, 32v/5, 33r/4, 33r/8,
 34v/2, 34v/5, 35r/1, 35r/4, 35r/8,
 35v/1, 36r/7, 36r/8, 36v/1,
 36v/6, 36v/7, 36v/8, 37r/4, 38r/6,
 38r/7, 38v/7, 39r/3, 39r/4,
 39r/5, 40r/7, 40v/8, 41r/5, 41v/1,
 42r/5, 43r/6, 43v/8, 44v/1, 44v/3,
 45v/7, 46r/2, 46v/3, 47r/1, 47v/2,
 47v/3, 48r/8, 49r/6, 50r/1,
 50v/5, 51r/1, 52r/1, 53r/1, 53r/2,
 54v/1, 54v/6, 54v/7, 56r/6,
 56v/3, 57v/8, 58r/1, 59r/5, 59v/3,
 59v/4, 61v/6, 62r/1, 63r/1,
 63v/8, 64r/1, 64v/3, 64v/4, 64v/5,
 65r/8, 65v/2, 66r/8, 70r/5,
 70v/3, 71v/5, 72r/8, 72v/5, 73v/7,
 74r/8, 74v/3, 75r/5, 75v/5,
 75v/6, 76v/1, 76v/6, 79v/1, 83v/5,
 84v/8, 85r/4, 85r/6, 85r/8,
 85v/6, 85v/7, 85v/8, 87r/5, 87v/2,
 89v/6, 90r/5, 90v/1, 91v/6,
 92v/8, 93r/1, 93r/3, 93r/6, 93r/8,
 93v/2, 93v/4, 93v/6, 94r/1,
 94r/2, 94v/2, 94v/4, 95v/3, 97r/2,
 97v/7, 99r/3, 100r/3, 100v/1,
 101v/4, 102v/4, 102v/6, 103r/6,
 104r/4, 104v/2, 105r/4, 105r/7, 105v/1,
 107r/6, 107v/3, 107v/8, 108r/1,
 109v/2, 110r/6, 110v/2, 110v/4, 111r/1,
 111v/2, 112r/3, 113r/5, 113v/5,
 114v/1, 115r/8, 115v/2, 117r/6, 117r/7,
 117v/3, 117v/6, 117v/8, 118v/4,
 119r/2, 119r/7, 119v/8, 120r/3, 120r/7,
 121r/2,
 121v/1, 122v/2, 123v/3, 123v/7,
 124v/5, 125r/2, 126r/2, 126r/6, 126r/8,
 127r/7, 127v/5, 128r/5, 129v/2,
 130r/6, 133v/2, 133v/6, 137v/5, 138v/2,
 139v/4, 142r/3, 142r/6, 142v/3,
 142v/5, 143v/5, 143v/7, 144r/5, 145r/8,
 147r/1, 148r/1, 148v/2, 156r/2,
 158v/5, 160v/7, 161r/6, 161v/7, 162v/3,
 164v/2, 166r/2, 166v/7, 167r/1,

168v/3, 169v/5, 172r/3, 172v/7, 173r/7,
 174r/6, 176r/7, 179r/8, 179v/1,
 180v/3, 180v/4, 182r/3, 182r/7, 182r/8,
 182v/1, 183r/6, 184v/6, 184v/8,
 186r/1, 187v/6, 188v/5, 190r/2, 190v/2,
 190v/6, 190v/8, 191r/4, 191v/5,
 196r/8, 197r/5, 197r/6, 198r/3, 198v/2,
 198v/5, 199r/1, 200r/1, 200r/3,
 200v/1, 201r/1, 202r/7, 203v/3, 204r/2,
 204r/5, 204v/5, 205v/1, 205v/7,
 207r/1, 207v/2, 210r/8, 211r/8, 214r/6,
 216v/1, 216v/2, 216v/8, 218v/4,
 218v/5, 219v/5, 219v/8, 220v/7, 221v/5,
 222r/1, 222r/2, 223r/8, 223v/5,
 224v/5, 225r/2, 227v/3, 228r/4, 228v/6,
 228v/7, 230v/1, 231r/1, 232v/1,
 233v/4, 234v/6, 239r/2, 240r/5, 241v/1,
 242r/1, 244v/7, 245r/1, 245v/5,
 245v/6, 246v/2, 249r/5, 249r/6, 250r/2,
 250v/4, 250v/6, 250v/7, 251v/4,
 252r/8, 253v/8, 254r/6, 256r/8, 259r/1,
 259v/3, 260r/7, 261r/1, 261r/3,
 261r/6, 261r/8, 262v/8, 263r/2, 265r/6,
 265r/8, 265v/4, 266r/3, 267r/1,
 267r/5
 a.+ çun 4r/1, 7r/6, 7r/7, 9r/1, 10r/1,
 23r/1, 23r/7, 23v/8,
 24r/7, 24v/3, 28v/4, 29r/3, 31r/1,
 32v/1, 35v/4, 37r/1, 51v/3,
 53v/6, 54r/7, 54r/8, 62r/6, 74r/6,
 74v/5, 87v/7, 91v/6, 99v/4,
 99v/6, 101r/5, 108v/2, 109v/1,
 111r/3, 111v/1, 115r/8, 119r/1, 119r/3,
 122r/4, 122r/8, 122v/2, 122v/3,
 122v/5, 124v/4, 126r/4, 130r/5, 130v/5,
 134r/2, 136v/4, 138v/1, 140v/4,
 141v/7, 142r/6, 142v/3, 142v/7, 145r/6,
 147v/7, 149v/8, 155r/1, 169r/2,
 192r/7, 203v/2, 219v/6, 222v/1, 241v/8,
 257v/6
 a.+ çundur 43r/4
 a.+ dur 14v/1, 15r/3, 15v/4, 15v/5,
 22v/8, 25v/2, 26r/8, 34v/4,
 36v/8, 38r/6, 40r/6, 63v/7, 64r/8,
 64v/5, 66v/6, 85r/6, 85v/8,
 92/4, 100r/7, 105v/2, 110v/5,
 111v/7, 112r/3, 123r/7, 129v/7, 138v/8,
 140v/2, 168r/2, 208v/5, 214r/4,
 258v/8, 259r/2, 262v/7, 266v/2
 a.+ la 4r/2, 4v/6, 8v/1, 13v/7, 13v/8,
 20v/8, 22r/3, 27v/5,

29v/1, 30r/3, 30v/2, 30v/5, 33v/5,
 40r/2, 49r/2, 50r/6, 55v/5,
 59v/8, 60r/5, 60v/6, 60v/7, 62v/2,
 66r/7, 66r/8, 67r/8, 70v/6,
 71v/8, 78r/7, 89r/6, 91v/7, 93r/2,
 93v/4, 93v/5, 95v/6, 99v/5,
 102r/4, 106r/2, 108v/4, 109r/7,
 111v/2, 112v/5, 113v/2, 114v/8, 115r/3,
 117v/6, 119v/6, 122r/5, 124r/5,
 130r/4, 132r/3, 133r/5, 136v/8, 137r/3,
 139v/7, 140v/1, 140v/5, 143r/2,
 143r/3, 143r/5, 143r/6, 144r/3, 144v/2,
 144v/3, 146r/7, 146v/2, 158r/5,
 167r/3, 172v/6, 182r/2, 182r/3, 184v/8,
 186v/1, 187v/1, 190r/1, 195v/3,
 205v/5, 207r/2, 212r/4, 219r/7, 230v/2,
 267r/3
 a.+ ladur 136v/6
 a.+ layıdı 130v/6, 131v/3
ara : Mesafe, kişilerin birbirine karşı olan
 ilgisi, iç, orta.
 a.+ ların 151v/8
 a.+ larında 15r/7, 27v/1, 30v/4,
 42v/3, 43r/3, 75v/2, 80r/5, 89r/2,
 92v/5, 92v/7, 93v/7, 128v/4,
 174v/8, 175r/3, 175v/4, 179r/8, 230v/1,
 235v/6, 243v/2, 247r/2, 250v/5,
 254v/1, 261v/7
 a.+ mda 106r/2, 110r/5, 202r/2,
 239v/6
 a.+ muza 90v/3
 a.+ muzda 47r/6, 109v/5, 133r/6,
 133v/3, 173v/1, 250v/3
 a.+ muzdadur 256v/2
 a.+ nda 249r/6, 261v/3
 a.+ nıza 32r/2, 74v/8
 a.+ nızda 24r/7, 39r/1, 39v/2,
 46v/3, 47r/6, 67r/4, 72r/8, 75v/2,
 81v/8, 99v/7, 101v/8, 106r/2,
 110r/5, 114v/4, 145v/4, 153r/3, 159v/1,
 159v/2, 173v/1, 208v/2, 227v/1,
 239v/7, 250v/4
 a.+ sın 51v/1
 a.+ sına 17r/3, 147v/3, 250r/8
 a.+ sında 9v/1, 13v/7, 17v/8, 21r/2,
 23r/5, 27r/8, 29v/1, 43v/8,
 44r/1, 49v/3, 55r/4, 68r/1, 68r/2,
 70v/5, 71v/5, 72r/8, 75r/1,
 77v/6, 78v/4, 80r/7, 82r/3, 82v/5,
 82v/7, 83r/1, 90v/3, 94r/3,
 96r/4, 128v/5, 133v/3, 185r/4,

196v/2, 202r/2, 224r/7, 235r/2, 241r/5,
245r/3, 248r/1

a.+ sındadur 256v/2, 259r/1

a.+ sındağınur 89v/2, 89v/6

a.+ sından 40r/5

a.+ sını 151v/7, 173r/8

‘**arab** : (Ar.) Arap, Arap kavminden olan.

‘.+ lar 165v/1

‘.+ lardan 164v/3, 165v/5, 166r/2,

168v/2

‘**arabca** : (Ar. +Tr.) Arapça.

‘. 192r/7

‘.+ dur 228v/2

a‘rāf : (Ar.) Cennet ile cehennem
arasındaki yer.

a. 128v/6

a.+ uñ 129r/1

‘**arafāt** : (Ar.) Arafat, Mekke civarında
bulunan bir dağın adı.

‘. 25v/7

aralan - : Ayırmak, arasına girmek, arasını
açmak.

a.- dı 185r/4

ard : Arka, arka taraf, geri, sırt. bk. **art**

a.+ ından 13v/2, 24v/2, 58v/6,

63v/2, 194v/1, 194v/5, 194v/6, 204v/1

a.+ ını 146v/8

a.+ larındadur 34v/6

a.+ larından 151r/5

a.+ uñuzda 189v/6

a.+ uñuzdan 77r/3

a.+ umcadur 263v/3

ardınca : Arkasında, peşinde, peşi sıra;
ondan sonra.

a. 75v/4, 187v/7

ardınca eyle - : Arkasından (bir iş)

yapmak, peşinden takmak.

a.- dük 104v/8

a.- mezler 36r/5

ardınca gel - : Peşinden gelmek,

izlemek.

a.- di 256r/3

a.- e 36r/7

ardınca gelici : Peşi sıra gelen, takip

eden, izleyen.

a.+ ler 146r/7

ardınca olmuş : Arka arkaya, peş

peşe dizilmiş.

a. 188v/6

ardınca vèribi - : Arkasından

göndermek.

a.- dük 11v/7

‘**arefe** : (Ar.) Arife, arife günü.

‘. 25v/1

arı : Saf, temiz, arı, günahsız. bk. **aru**

a. 87v/6, 99r/7, 162v/3

a.+ lar 84r/1

a.+ lardan 179r/7

a.+ ları (be.) 99r/5

a.+ larından 7v/6, 21v/7

arı dut - : Üstün tutmak, yüceltmek,
takdis etmek.

a.- aruz 5r/6

arı eyle - : Temizlemek, arıtmak.

a.- ye 55r/5, 57r/2

arık : Zayıf (hayvan). bk. **aruk**

a.+ lar 197r/1

arılık : Temizlik, saflık, münezzeh olma.

bk. **aruluk**, **aruluk**

a. 15v/4

a.+ dur 254r/7

a.+ ı (iy.) 85r/6, 172r/1, 223r/8

a.+ ıla 5r/6

a.+ uñ 5r/8, 61r/5, 103v/4

arın - : Arınmak, temizlenmek, gūnahtan
temizlenmek, tövbe etmek.

a.- alar 29r/5, 167r/1

a.- uñ 87v/4

a.- urlar 132v/4

arınıcı : Gūnahtan temizlenen,
gūnah işlemeyen kimse.

a.+ ları (be.) 29r/6, 167r/1

arınmış : Temiz, temizlenmiş.

a.+ lar 4v/2

arısuz : Saf ve temiz olmayan, pis. bk.

arusız, **arusuz**

a.+ dur 99v/5

arıt - : Arıtmak, temizlemek, gūnahtan
temizlemek, temize çıkarmak.

a.- a 17r/4, 87v/7, 92v/3, 146v/1

a.- asın 166r/7

a.- dı 45r/5

a.- maya 22r/5, 48v/5

a.- uñ 16v/4

a.- ur 19v/6, 58r/3, 69v/7

a.- urlar 69v/7

arıdıcu : Arıtan, temizleyen, temize
çıkaran.

a.+ van 46v/1

arķa : Arka, sırt, arka taraf.

a.+ ları (iy.) 13v/2, 60v/6, 69v/4,
107r/7, 119v/7, 121r/6, 235r/5

a.+ ların 52r/7
a.+ larından 24v/2, 125r/5, 142r/7
a.+ larunuz 90r/4, 114v/2
a.+ nuzı 146v/8
a.+ sından 142r/7
arğa eg - : Namazda rukûya
varmak.
a.- üñ 6v/2
arğa ěgici :Namazda rukûya varan,
namaz kılan kimse.
a.+ lerle 6v/3
arğa ver - : Yardımcı olmak,
desteklemek. bk. arğa vër -
a.- di 53v/6
a.- diler 140r/8, 152v/8
arğa vër - : Yardımcı olmak,
desteklemek. bk. arğa ver -
a. 40v/2, 55v/8
a.- e 57v/5, 158v/4, 187r/5
a.- esiz 49r/6
a.- gil 12r/4
a.- mediler 154r/1
a.- meyesiz 158v/3
a.- ürlr 144r/7, 144v/6
arğa verici : Yardım eden,
yardımcı. bk. arğa vericü, arğa vërici, arğa
vëricü
a. 69r/6, 70r/4, 72v/6, 74v/8, 79v/3,
82r/7, 85v/4, 111v/3, 168r/3, 208r/1,
241r/6, 242v/7, 244r/4, 247r/1
a.+ dür 47v/6, 149r/4
a.+ ler 126r/7, 221v/8, 239v/8,
246v/6, 251r/5
a.+ leri (iy.) 35r/3, 37v/1, 43r/2,
46v/5, 50r/7, 61r/6, 97v2
a.+ leriüz 46r/6
a.+ lerüm 46r/5
a.+ lerünüz 95r/2
a.+ müzsın 139v/8
a.+ nüz 231v/2
a.+ nüzdür 56r/3
a.+ rekdür 39v/1
a.+ sidür 53v/5, 224r/2
arğa vërici : Yardım eden,
yardımcı. bk. arğa verici, arğa vericü, arğa
vëricü
a.+ dür 14v/2, 16r/4, 35r/2
arğa vericü : Yardım eden,
yardımcı. bk. arğa verici, arğa vërici, arğa
vëricü
a.+ nüzdür 149r/3

a.+ m 144v/4
arğa vëricü : Yardım eden,
yardımcı. bk. arğa verici, arğa vericü, arğa
vërici
a.+ müzsın 40v/2
arğa vermek : Yardım etme,
yardım, koruma. bk. arğa vërmek
a. 144r/7, 146r/6, 146r/8, 246r/2
a.+ le 147v/6
arğa vërmek : Yardım etme,
yardım, koruma. bk. arğa vermek
a. 27v/6, 54r/2
a.+ ile 41v/8, 151v/6
a.+ ümüz 107v/3
arğa vermek dile - : Yardım
istemek.
a.- ñ 136r/8
arğa vermek iste - : Yardım
istemek. bk. arğa vërmek iste -
a.- diler 210r/8
arğa vërmek iste - : Yardım
istemek. bk. arğa vermek iste -
a.- ñ 6v/4, 19v/8
arğa vërmeklük(g) : Yardım etme,
yardım.
a.+ üñüz 144v/6
arğa verin - : Yardım edilmek,
yardım görmek.
a.- eler 16r/8
arğa verinil - : Yardım edilmek,
yardım görmek.
a.- emeyesiz 191r/8
a.- meyeler 11v/7, 52r/7
arğa verinilmiş : Yardım edilmiş
kimse.
a. 234r/2
arğa veriş - : Birbirine yardımcı
olmak, yardımlaşmak. bk. arğa vëriş -
a.- meñ 86v/3
arğa vëriş - : Birbirine yardımcı
olmak, yardımlaşmak. bk. arğa veriş -
a.- üñ 86v/2
a.- ürsiz 11v/1
arğun : Hafif, yavaş, gizli.
arğun söyleyici : Gizli konuşan
kimse, fısıldaşan.
a.+ ler 200r/4
arğur : Aykırı, kısa yol, araya giren.
a.+ dur 147v/3
‘ār : (Ar.) Ar, utanma.
‘ārlan - : (Ar. +Tr.) Utanmak, çekinmek.

‘.- a 85r/8
 ‘.- dılar 85v/3
 ‘.- maz 85r/7
armak : Güçsüz kalma, yorgun düşme.
 a. 168v/4, 216r/7
‘arş : (Ar.) Gök, arş.
 ‘. 129v/6, 170r/4, 258v/8
 ‘.+ ı (iy.) 181v/3
 ‘.+ uñ 169v/5
art : Arka, arka taraf, geri, sırt. bk. **ard**
 artca yürü - : Ardına düşmek,
 izlemek.
 a.- me 234r/6
artuk : Çok, fazla, bolluk.
 a. 37r/6, 64v/1, 70v/1, 173r/3
 a.+ lar 32v/5
 a.+ ı (be.) 28v/4
 artuk eyle - : Çoğaltmak, arttırmak,
 üstün kılmak.
 a.- di 67r/8, 67v/5, 76r/3, 76r/5
 a.- dük 113r/8, 232v/8, 236r/1
 a.- düm 6v/7, 16r/7
 a.- rüz 203v/6
 artuk eylemek : Üstün kılma.
 a.+ den 233r/1
artukluk : Çokluk, fazlalık, bolluk; haddi
 aşma, ileri gitme. bk. **artukluk**
 a. 25r/1, 127v/8, 181r/5, 183v/3
 a.+ dan 234r/8
 artukluk eyle - : Haddi aşmak, ileri
 gitmek, saldırmak. bk. **artukluk** eyle-
 a.- di 25r/3
 a.- ñ 25r/2
 a.- ye 25r/2
 a.- yesiz 86v/2
 artukluk eyleyici : Haddi aşan, ileri
 giden, saldıran.
 a.+ leri (be.) 24v/4
artuklu : Şerefli, üstün.
 artuklu eyle - : Şerefli üstün
 kılmak.
 a.- di 224v/8
 a.- dük 237v/4
 artuklu eylemek : Şerefli, üstün
 kılma.
 a. 237v/4
 artuklu olun - : Şerefli ve üstün
 kılınmak.
 a.- dılar 225r/1
artukluk : Çokluk, fazlalık, bolluk; haddi
 aşma, ileri gitme. bk. **artukluk**

artukluk eyle - : Haddi aşmak, ileri
 gitmek, saldırmak. bk. **artukluk** eyle-
 a.- meñ 24v/4
artur - : Arttırmak, çoğaltmak, bol bol
 vermek, üstün kılmak, süre vermek.
 a. 257r/8
 a.- a 68v/4, 85v/2, 96v/6, 145v/6
 a.- alar 59v/2
 a.- am 209r/7
 a.- avuz 3r/6, 8r/1, 141r/3, 257v/4
 a.- dı 2v/6, 59r/3, 131r/5, 169r/5,
 169r/6
 a.- dılar 50r/3, 81r/7, 244r/2
 a.- du 33r/6
 a.- duk 34r/5, 242r/6
 a.- maz 234v/5, 236v/4
 a.- ur 32v/5, 36r/3, 38r/7, 96r/3
 a.- urlar 145r/3
aru : Saf, temiz, arı, günahsız. bk. **arı**
 a. 21v/1, 44v/6, 69r/3, 101r/4,
 130r/6, 228r/2, 229v/2, 248v/8,
 253r/5
 a.+ dan 59v/4
 a.+ lar 87r/3, 87r/6
 a.+ lardan 147v/7, 225r/4, 237v/3
 a.+ ları (be.) 140r/6
 a.+ larından 37r/2, 140v/8
 a.+ ya 62v/3, 224v/2
 aru eyle - : Temizlemek, arıtmak.
 a.- diler 82r/8
 aru olunmuş : Temiz, temizlenmiş,
 mukaddes.
 a. 90r/3
 a.+ lar 194v/1, 216r/1
aruk : Zayıf (hayvan). bk. **arık**
 a.+ lar 196v/3
aruluk : Temizlik, saflık, münezzeh olma.
 bk. **arılık**, **aruluk**
 a.+ dur 197v/1
 a.+ ı (iy.) 202v/4, 218v/4, 231r/1,
 234v/6, 241r/2
 a.+ ıdur 115r/8
 a.+ uñ 138r/6, 170v/8
aruluk(ğ) : Temizlik, saflık, münezzeh
 olma. bk. **arılık**, **aruluk**
 a.+ ı (iy.) 176v/8
arurak : Daha temiz, daha saf.
 a.+ dur 30v/6, 188r/7
arusız : Saf ve temiz olmayan, pis. bk.
arısuz, **arusuz**
 a. 130r/6

a.+ ı (be.) 59v/4, 148v/7
arusuz : Saf ve temiz olmayan, pis. bk.
arısuz, arısız

a. 101r/4, 156v/7, 211v/4
 a.+ a 37r/3
 a.+ dur 165r/7
 a.+ ı (be.) 62v/3
 a.+ ları (be.) 140r/7
 a.+ uñ 101r/5

arvana : (Far.) Dişi deve.

a. 131v/5, 132r/5, 236r/8

‘arz : (Ar. ‘arz) Arz, sunma, gösterme.
 ‘arz eyle - : Arz etmek, sunmak.
 ‘.- di 5r/7
 ‘arz olun - / olun- : Arz edilmek,
 sunulmak.

‘.- alar 182v/6

‘.- dılar 246r/8

arzū : (Far. ārzū) İstek, arzu, heves.

a.+ lar 42r/1, 67r/2
 a.+ lardur 15r/2
 a.+ ları (iy.) 79v/2
 a.+ larıñuz 79v/2
 arzū eyle - : İstemek, arzu etmek,
 heves etmek.

a.- meñ 67r/8

arzūla - : Arzu etmek, istemek.

a.- mayalar 12v/8
 a.- ñ 12v/7
 a.- r 55r/8
 a.- rlar 223r/8
 a.- yu 132v/2

arzūlandur - : Hırslandırmak.

a.- am 79r/4
 a.- ur 79r/6

aş - : Asmak, idam etmek.

a.- am 136r/3
 a.- avan 262v/2
 a.- madılar 83v/5

‘aşā : (Ar.) Değnek, sopa.

‘. 8r/3
 ‘.+ mdur 259v/2
 ‘.+ ñı 135v/5, 140v/6
 ‘.+ ñıla 8r/4
 ‘.+ sin 135r/4

aş(ı)l : (Ar. aşı) Esas, temel, ana; soy,
 nesep.

a.+ ıdur 41r/3
 a.+ ında 256r/1

aşılın - : Asılmak, idam edilmek.

a.- a 196r/8

a.- alar 91v/1

aşılınmış : Askıda kalmış, ne dul ne
 evli (kadın).

a. 80r/8

‘āşī : (Ar.) Emre uymayan, âsi olan.

‘āşī ol - : İsyen etmek.

‘.- a 64v/4

‘.- am 171v/3, 187r/5

‘.- dılar 8v/4, 68v/6, 98r/6

‘.- duķ 12v/5, 69r/7

‘.- duñ 179r/4, 264r/7

‘.- duñuz 56r/7

‘.- ırsız 52v/2

‘.- mayam 248v/2

‘.- ursam 105v/5

aşşı : Fayda, yarar, kâr, kazanç.

a.+ (iy.) larıdur 28v/3

a.+ sindan 8v/3

a.+ ya 143v/8

aşşı degür - : Fayda vermek, yarar

sağlamak.

a.- mez 111v/6

aşşı eyle - : Fayda vermek, kazanç

sağlamak.

a.- medi 3r/8, 129r/2, 217v/6

a.- meye 16r/8, 52v/7, 123r/4,

147r/5, 265r/8

a.- mez 14r/1, 171v/7, 174r/4

a.- ye 184r/6

aşşı eylemek : Fayda verme, yarar

sağlama.

a.+ den 64r/3

a.+ e 98r/1

aşşı eyler : Fayda veren, yarar

sağlayan.

a. 104r/3, 205v/3

aşağa : Alt, alt taraf, aşağı.

a.+ sına 188v/5

a.+ sını 217r/8

aşağa ayak : Aşağı derece, alt

tabaka.

a.+ dadur 82r/6

aşağa in - : İnmek, aşağıya inmek,

düşmek.

a. 125r/1

a.- er 10r/4

a.- üñ 5v/8, 6r/3, 125v/8

aşağa indür - : Aşağıya indirmek,

üzerinden kaldırmak.

a.- ür 140r/7

aşağa koy - : Bırakmak.

a.- asız 77r/7
aşağarak : Daha aşağı.
 a. 149r/8, 158v/6
aşak : Alçak, aşağı.
 aşak yér : Ayak yolu, abdesthane.
 a.+ den 69r/2, 87v/5
aşaklık eyle - : İtaat etmek, boyun eğmek.
 a.- diler 183r/5
āşikār : (Far. āşikār/ āşkār) Açık olan, bilinen, görünen; aşikār. bk. **āşikāre**
 ā. 38r/2
 ā.+ uñuzı 104v/3
 āşikār eyle - : Açıklamak, açığa vurma.
 ā.- mezler 56v/7
 ā.- yesiz 82v/3
 āşikār eylemek : Açıkça söyleme, açıklama.
 ā. 82v/2
āşikāre : (Far. āşikār/ āşkār) Açık olan, bilinen, görünen; aşikār. bk. **āşikār**
 ā. 7v/3, 225v/1
 ā.+ dür 127r/1
 ā.+ sin 117v/1
 āşikāre dut - : Açıkça göstermek.
 a.- dı 83r/4
 āşikāre eyle - : Açıklamak, açığa vurmak.
 ā. 218r/5
 ā.- di 204r/8
 ā.- meye 143v/5
 ā.- rler 10v/2, 181r/8
 ā.- rsiz 5v/3, 220r/6
 āşikāre eylemek : Açıkça söyleme, açıklama.
 ā.+ den 145r/7
 āşikāre ol - : Belli olmak, meydana çıkmak.
 ā.- a 109v/8
 ā.- dı 107r/1
at - : Atmak.
 a.- a 78r/7
 a.- dı 147r/2
 a.- duñ 147r/2
 a.- maduñ 147r/2
ata : Ata, baba, cet.
 a. 31r/1, 63r/6, 63r/7, 67v/3, 68r/3, 81r/1, 252r/6
 a.+ ları (iy.) 21v/4, 199r/3, 201v/1
 a.+ larımız 121v/2, 221v/2
 a.+ larına 193v/2

a.+ larından 113r/8, 206r/5
 a.+ larıñuz 64r/2, 131v/1, 196r/4
 a.+ larıñuzı 11r/7, 114r/1
 a.+ larumızı 178r/1
 a.+ larumuz 142v/1
 a.+ larumuza 134r/3
 a.+ larumuzu 21v/4, 101v/5, 126r/8, 131r/7, 209v/8
 a.+ laruñ 17v/2
 a.+ larıñuz 65v/5
 a.+ larıñuzı 26r/3
 a.+ m 192v/2, 200r/6, 254v/7, 255r/2
 a.+ muñ 201r/7
 a.+ muz 193r/1, 193r/4, 193v/2
 a.+ ñ 192v/6
 a.+ ñuz 65v/8, 200r/4
 a.+ ñuzı 126r/5
 a.+ sı 64r/1, 64r/7, 97v/7
 a.+ sıçun 167v/7
 a.+ sına 112r/5, 192v/2, 252v/8, 254v/7
 a.+ sını 201v/7
 a.+ sınıñ 63v/7
 a.+ sız 85v/7
 a.+ ya 11r/3, 23r/3, 27v/7, 122r/1, 233r/3
atlu : Atlı, süvari.
 a.+ larıñla 237r/1
av : Av, av hayvanı, avlama, avlanma.
 a.+ dan 100r/6
 a.+ ı (be.) 86r/6, 100r/8
 a.+ ı (iy.) 100v/5, 100v/6
avla - : Avlamak, avlanmak.
 a.- ñ 86v/1
‘avrat : (Ar. ‘avret) Eş, zevce. Kadın.
 ‘. 13v/7, 39r/6, 44r/6, 64v/8, 80r/3, 92r/1, 197v/2
 ‘.+ ı (iy.) 64r/7, 115v/2, 187v/6, 194v/8
 ‘.+ ın 62v/1, 132v/4, 144r/3, 216v/6
 ‘.+ ına 194r/1
 ‘.+ lar 4v/2, 29v/4, 29v/6, 31r/6, 32r/5, 42r/5, 45r/5, 62v/1, 63v/5, 65v/5, 67v/5, 67v/6, 70v/4, 79v/8, 86r/2, 87r/7, 161v/4, 161v/6, 162r/7, 162v/2, 208r/2
 ‘.+ lara 30r/7, 30v/3, 31v/5, 62v/7, 69r/2, 87v/5
 ‘.+ lardan 28v/8, 29r/4, 42r/1, 44v/8, 62v/5, 65v/6, 66r/5, 72v/4,

76v/2, 87r/7, 132v/2
 ˙.+ ları (be.) 28v/8, 29r/1, 65r/7
 ˙.+ ları (iy.) 31v/1, 66r/3
 ˙.+ larına 32r/6
 ˙.+ larından 29v/2, 206r/5
 ˙.+ larıñ 136r/7
 ˙.+ larıñuzdan 64v/6
 ˙.+ larıñuzıñ 66r/1
 ˙.+ ları (be.) 31v/8
 ˙.+ larumuza 120r/2
 ˙.+ larumuızı 47r/2
 ˙.+ larıñ 30v/8, 80r/1, 80r/7, 197r/7
 ˙.+ larıñdur 63r/7
 ˙.+ larıñuz 29r/6, 64r/4, 156r/5,
 156r/6
 ˙.+ larıñuzdan 24r/1, 66r/2
 ˙.+ larıñuzı 7r/2, 47r/3, 137v/7
 ˙.+ um 45r/1
 ˙.+ uñ 5v/6, 65v/2, 188v/3
 ˙+avrata yakınlık : Kadına yaklaşma,
 cinsel ilişkide bulunma.
 ˙. 25v/4
avuç : El içi, avuç.
 a. 33v/3, 264v/3
avuçla - : Avuçlamak, avuçla almak.
 a.- dı 33v/3
ay : Şaşkınlık ve alay ifade eden bir ünlem.
 a. 6v/3
ay : Yılın on ikide biri, ay.
 a. 23v/4, 25r/1, 75v/4
 a.+ adur 25r/1
 a.+ dan 28r/3
 a.+ dur 158r/1
 a.+ ı (be.) 86r/7, 100v/7
 a.+ ı (iy.) 23v/2
 a.+ lar 31r/6, 153v/3, 154r/3
 a.+ lardur 25v/4
 a.+ un 29v/3
ay : Ay, kamer.
 a. 24v/1, 170v/1, 192v/2
 a.+ ı (be.) 112v/1, 114v/7, 129v/7,
 203v/1, 212r/6, 219v/1
aya : El içi, avuç.
 a.+ sı 204v/8
 aya karşımak : El çırpma.
 a. 148v/3
ayağ : Ayak.
 a. 227v/6
 a.+ ları (be.) 146v/2
 a.+ ları (iy.) 91v/2
 a.+ ları mı (iy.) 144v/2

a.+ larıñuz 96v/1
 a.+ larıñuzıñ 111r/2
 a.+ larumuızı 33v/8, 55v/8
 a.+ larıñuza 87v/4
 a.+ larıñuzı 136r/2
 ayağa düşmek : İtibarını, değerini
 kaybetme.
 a. 156r/7
 ayağı üstine : Yukarı doğru çıkan,
 dik duran, ayakta.
 a.+ dür 120r/7
˙ayāl : (Ar.) Bakmakla yükümlü olunanlar;
 ev halkı, aile.
 ˙.+ umdandur 185r/7
 ˙.+ uñ 184v/7
 ˙.+ uñdan 185r/8
 ˙.+ uñla 188v/3
aydı : Söz sahibi, söz söyleyen; sözcü.
 a. 193r/2
aydı - : Denilmek, söylenmek. bk. **aytıl** -
 a.- a 71r/5
 a.- dı 12r/8, 73r/1, 101v/3, 141r/1,
 141r/4, 158r/8, 159v/1, 175r/8,
 185v/4
aydın : Işık, aydınlık, parlak.
 a. 3v/6
 a.+ ını 3v/2
 aydın eyleyici : Aydınlatan, ışık
 saçan.
 a. 60r/7
 aydın ol - : Aydınlanmak.
 a.- dı 3v/1
aydınlı - : Denilmek, söylenmek.
 a.- dı 21v/3
aydınlık : Işık, aydınlık, parlak. bk.
aydınlık
 a.+ dan 35r/3, 35r/4
aydınlık : Işık, aydınlık, parlak. bk.
aydınlık
 a. 85v/5, 89r/5, 93r/1, 93v/3,
 113v/8, 117v/5, 205r/5
 a.+ dan 89r/7, 208v/4, 209r/3
 a.+ ı (be.) 104v/1
āyet : (Ar.) Sûreleri meydana getiren cümle
 ve cümle gruplarından her biri; nişan, delil.
 ā. 107v/6, 118r/1, 228r/6
 ā.+ i (be.) 14r/8
 ā.+ ler 34r/3, 180r/3
 ā.+ lerdan 29r/3, 46v/7
 ā.+ lerdür 41r/3, 52r/2, 192r/7
 ā.+ leri (be.) 13r/7, 28v/4, 53r/6,

99v/4, 109v/8, 111r/3, 115v/7, 118r/8,
126v/8, 130r/7, 142v/3, 170v/2,
173r/1

ā.+ leri (iy.) 51r/5, 145v/6

ā.+ leridür 203r/6, 214r/2

ā.+ lerile 154v/4

ā.+ lerimüze 70r/8

ā.+ lerin 30v/1, 32v/1, 37r/1, 52v/4,

58r/3, 81v/3, 106r/7, 127r/8

ā.+ lerinden 114v/1, 126r/4

ā.+ lerine mi 161v/1

ā.+ lerine 8v/4, 40v/7, 42v/3, 42v/7,

47v/8, 51v/3, 52v/2, 83v/1,

107v/2, 117r/6, 123r/1, 150v/5,

228v/3, 228v/5

ā.+ lerini 179v/3

ā.+ leriñ 17r/3

ā.+ leriyle 62r/3

ā.+ leriyle 177r/6

ā.+ lerüm 6r/8, 118v/7

ā.+ lerümü 127r/5

ā.+ lerümile 93r/4

ā.+ lerümüz 111r/6, 148r/5, 172r/6,

266v/4

ā.+ lerümüzden 123r/1, 170v/5

ā.+ lerümüze 109v/6, 124v/4,

129r/8, 257v/3

ā.+ lerümüzü 6r/5, 19v/6, 41v/4,

88r/6, 99r/4, 108r/4, 109r/4, 121v/7,

127r/7, 128r/1, 130v/7, 131v/3,

142v/3, 142v/7, 142v/8, 143r/7, 251v/2

ā.+ lerün 24r/6

‘ay(ı)b : (Ar. ‘ayb) Ayıp, kusur, eksiklik.

bk. ‘ay(u)b

‘ayıbla - : (Ar.+ Tr.) Ayıplamak,
eleştirmek, beğenmemek.

‘.- r 160v/3

‘.- rlar 163r/7

‘ayıblan- : (Ar. +Tr.) Kınanmak,
ayıplanmak.

‘ayıblanmış : Kınanmış,
ayıplanmış.

‘. 125r/6, 232v/5, 233v/4, 234v/3

ayır - : Ayırmak, yarmak, seçmek,
açıklamak. bk. ayur -

a. 90v/2

a.- a 122v/1

a.- alar 82v/5

a.- dı 45r/4, 45r/4, 45r/5, 201r/5

a.- duk 17r/5

a.- duğ 7r/3

a.- dum 138r/7

a.- ır 7r/7

a.- mayavuz 262v/4

a.- mazuz 40r/5

a.- ur 59v/5

a.- urlar 13v/7

ayırıcı : Ayıran, hakkı bătıldan

ayıran.

a. 7r/7

ayirt : Ayirt, fark.

ayird eyle - : Ayirt etmek, fark
gözetmek.

a.- mediler 83r/1

ayirtla - : 1. Ayirt etmek, fark gözetmek.

a.- ruz 126v/8

a.- ya 148v/6

2. Açıklamak, beyan etmek.

a.- ruz 109v/8

ayirtlama : Ayırma, ayirt etme.

a.+ ya 59v/4

ayirtlamak : Ayirt etme, hakkı

bătıldan ayırma.

a. 148r/2, 149r/6

ay(ı)t(d) - : Söylemek, demek, anlatmak.

bk. ayut-

a. 10v/6, 12v/2, 12v/6, 13r/4,

15r/3, 16r/2, 17v/5, 18r/3, 18r/5, 18v/1,

24v/1, 27v/7, 28r/3, 28v/2, 28v/4,

28v/6, 29r/4, 41v/5, 42r/3,

42v/4, 42v/5, 43r/7, 43v/5, 44r/2,

44r/3, 47r/2, 47r/6, 48r/2,

48r/4, 48r/5, 49v/1, 50v/1, 50v/3,

50v/8, 51r/1, 53r/8, 56v/6,

56v/8, 58r/5, 58v/3, 60r/5, 71v/1,

73r/4, 73r/7, 85v/7, 87r/3, 89v/1,

89v/4, 95r/8, 95v/2, 96v/5, 98r/1,

98r/2, 101r/4, 105r/7, 105r/8,

105v/3, 105v/4, 105v/5, 106r/1,

106r/3, 108r/6, 108v/6, 108v/8, 109r/4,

109r/6, 109v/6, 110r/3, 110r/4,

110v/6, 110v/8, 111r/1, 111r/4, 111v/5,

111v/8, 113v/5, 113v/7, 114r/1,

116r/6, 120v/4, 120v/6, 121r/2, 121r/8,

121v/3, 121v/5, 121v/6, 121v/8,

123r/5, 123v/1, 123v/2, 123v/4, 124v/8,

126r/8, 126v/1, 126v/6, 126v/7,

127r/1, 143v/7, 143v/8, 144v/3, 145v/3,

148v/8, 156r/5, 160r/4, 163v/5,

163v/7, 169v/5, 173v/8, 174r/1, 177r/2,

180r/2,

180r/5, 180r/6, 192r/2, 205r/3,

206v/4, 206v/8, 207v/7, 218r/3, 233v/2,
 234v/5, 235v/1, 239v/2, 239v/4,
 243v/6, 244v/1, 251r/6
 a.- a 49r/1, 72r/8, 102v/2, 106v/5,
 112r/3, 121v/1, 129v/2, 181v/8,
 182v/7, 201v/1, 204r/4, 208v/1,
 213r/5, 220v/3, 239r/2
 a.- alar 13v/6, 106v/8, 109v/4,
 161r/8, 173v/6, 235v/2, 235v/5, 265r/4
 a.- alardı 214v/4, 235r/6
 a.- asın 181v/3, 264v/1
 a.- asız 31v/2, 114r/8, 127r/3
 a.- avuz 106r/8, 222r/4
 a.- ayıdı 105r/3
 a.- ayıduk 148r/5
 a.- dı 5r/4, 5r/6, 5r/7, 5v/1, 5v/2,
 5v/8, 7r/8, 8r/6, 8v/1, 9r/5,
 9r/7, 9r/8, 9v/2, 9v/5, 12r/2, 15r/6,
 15v/6, 15v/7, 16v/1,
 16v/2, 16v/6, 17r/6, 17v/1, 17v/4,
 32v/2, 32v/8, 33r/3, 33r/5,
 33v/2, 33v/5, 35r/6, 35v/1, 35v/2,
 35v/3, 35v/5, 35v/6, 35v/7,
 44r/6, 44r/8, 44v/4, 44v/5, 44v/8,
 45r/1, 45r/2, 45r/4, 45r/8,
 45v/3, 45v/4, 46r/5, 46r/8, 46v/8,
 49r/6, 49r/7, 59r/2, 65r/5,
 72r/6, 79r/3, 88v/1, 90r/1, 90r/6,
 90v/2, 90v/3, 91r/3, 96r/1,
 97r/8, 102v/3, 103r/1, 103r/3,
 103r/4, 103r/7, 103v/1, 103v/3, 103v/4,
 104r/2, 107r/4, 112r/4, 112r/8,
 112v/2, 112v/5, 114r/5, 114r/6, 118v/2,
 124v/8, 125r/1, 125r/3, 125r/6,
 125v/2, 125v/7, 125v/8, 126r/2, 127v/3,
 127v/7, 129r/5, 130r/8, 130v/1,
 130v/2, 130v/8, 131r/2, 131r/8, 131v/4,
 132r/2, 132r/4, 132r/7, 132r/8,
 132v/6, 133r/6, 133r/8, 133v/4, 135r/1,
 135r/3, 135r/5, 135v/2, 135v/3,
 135v/8, 136r/5, 136r/6, 136r/8, 136v/2,
 137v/4, 137v/5, 138r/2, 138r/3,
 138r/4, 138r/6, 138r/7, 139r/4, 139r/6,
 139r/8, 139v/6, 141r/7, 150r/5,
 150r/6, 157r/4, 170r/2, 171v/1, 178r/2,
 178r/4, 178v/1, 178v/8, 179r/3,
 183v/4, 184r/5, 184v/8, 185r/3, 185r/8,
 185v/2, 185v/7, 186r/6, 187r/7,
 187v/4, 187v/8, 188r/6, 188r/7, 188v/1,
 192v/1, 192v/3, 193v/6, 194r/6,
 194v/3, 195r/4, 195r/5, 195r/6, 195r/7,

195v/6,
 196v/1, 196v/2, 196v/6, 197r/2,
 197r/6, 197r/7, 197r/8, 197v/6, 198r/4,
 198v/1, 198v/6, 198v/8, 199v/3,
 200v/1, 200v/5, 201r/3, 201r/8, 201v/6,
 209r/4, 209r/8, 210r/5, 211r/2,
 215r/8, 215v/4, 216v/5, 216v/7, 217r/4,
 217r/6, 220v/4, 221r/8, 223r/1,
 236v/5, 238r/8, 240v/2, 243r/3, 245r/6,
 248r/3, 248r/7, 248v/5, 248v/6,
 249r/5, 250r/3, 250v/4, 250v/6, 250v/8,
 252v/2, 252v/3, 253r/4, 253r/5,
 253r/6, 253r/7, 253v/1, 254v/6, 255r/5,
 259r/3, 259v/2, 259v/4, 259v/8,
 260r/3, 261r/2, 261r/3, 261r/4, 261v/6,
 262r/3, 262r/4, 262r/8, 263v/4,
 263v/6, 264r/6, 264r/8, 264v/1, 264v/2,
 264v/4, 266r/8, 266v/3
 a.- dılar 2v/8, 3r/2, 3r/4, 3r/5, 4v/1,
 5r/4, 5r/8, 9r/6, 9r/7,
 9v/2, 9v/3, 9v/6, 10r/7, 10r/8,
 10v/5, 12r/2, 12r/8, 12v/5,
 15r/2, 15r/5, 15r/6, 15v/4, 17v/1,
 20r/4, 21r/6, 21v/4, 32v/7,
 33r/1, 33r/4, 33r/7, 33v/5, 33v/7,
 38r/4, 40r/5, 43r/4, 48v/1, 49r/7,
 53r/7, 55v/7, 57r/5, 58r/8, 58v/2,
 59r/3, 60r/1, 60r/2, 60r/4,
 69r/8, 73r/3, 76r/7, 76r/8, 81v/6,
 81v/7, 83r/4, 89r/1, 89r/8,
 90r/5, 90r/8, 92r/7, 95v/5, 96r/2,
 97r/7, 97v/3, 98v/5, 99r/2,
 101v/4, 102v/2, 103r/2, 103r/5,
 105r/3, 106v/1, 107r/2, 107r/6, 107v/8,
 113v/6, 118r/1, 118v/8, 119v/1,
 119v/6, 120r/1, 124r/8, 126r/8, 127v/2,
 127v/5, 128r/7, 128v/3, 128v/8,
 129r/2, 131r/6, 132r/3, 132r/5, 132v/3,
 133v/7, 134r/3, 135r/7, 135v/1,
 135v/2, 135v/7, 136r/3, 136v/1, 136v/5,
 136v/7, 137r/2, 137v/3, 139r/3,
 141v/1, 142r/8, 145r/4, 147r/7, 148r/6,
 150r/8, 162v/6, 178r/3, 184r/3,
 186r/4, 187r/2, 187v/4, 187v/6, 188r/1,
 188v/2, 189v/3, 196v/5, 197v/1,
 198r/6, 198r/8, 198v/4, 199v/1, 199v/2,
 199v/7, 200v/4, 201v/4, 209v/3,
 209v/4, 209v/6, 209v/8, 211r/1, 214r/5,
 216v/2, 216v/8, 217r/6, 220r/7,
 221r/1, 235r/8, 236v/1, 239r/6, 239v/4,
 240r/3, 241v/4, 242r/2, 242r/7,

243r/3, 243v/3, 250v/1, 253v/7, 254r/1,
258r/3, 260v/6, 262r/8, 262v/3,
263v/8, 264r/2, 264r/4, 264r/5
a.- duk 5v/4, 5v/5, 7v/7, 8r/4, 9r/4,
9v/8, 83r/7, 124v/6,
141v/3, 184v/6, 236v/4, 240v/4,
242r/8, 250r/2, 262r/5
a.- duklarından 83v/3
a.- dum 103v/5, 125v/6
a.- duş 103v/3, 164v/8, 265v/8
a.- duşuz 7v/2, 58r/5, 60r/6, 87v/8
a.- gıl 253v/5
a.- ıldı 8r/2
a.- irsız 10r/8
a.- ma 233r/4, 243v/7
a.- madım 103v/6
a.- madum mı 201v/3, 249r/1
a.- madum mu 5v/2
a.- maş 14r/4, 20r/1, 75v/7, 85r/3,
85r/5
a.- mayalar 142r/2
a.- mayam 135r/2
a.- mayasız 89v/7, 122v/6, 142r/8,
142v/1
a.- mazın 109r/5, 184r/2
a.- mazlar 241v/6
a.- mazuz 186r/5
a.- mışlar 8r/3
a.- sunlar 63v/3
a.- tuk 6r/3
a.- um 103v/4
a.- uş 8r/1, 11r/4, 14r/4, 17v/6,
47r/8, 63r/1, 63v/1, 141r/2,
200r/7, 260v/5
a.- ur mısız 18r/4, 126v/1, 177r/2
a.- ur musız 10v/7
a.- ur 2v/4, 9r/8, 9v/2, 9v/5, 15v/6,
26r/3, 26r/4, 45v/4,
89v/3, 159v/5, 169r/5, 254r/7
a.- urdı 27v/5, 158v/5, 260r/8
a.- urduş 53v/7
a.- urın 245v/2
a.- urlar mı 174r/7, 184r/7
a.- urlar 4v/5, 10v/4, 12r/4, 18r/8,
41r/6, 42r/6, 48v/1, 48v/7,
56v/6, 56v/7, 58v/1, 69r/7, 70r/2,
72v/5, 73r/6, 73r/7, 73v/4,
73v/5, 82v/6, 92v/1, 94v/2, 94v/4,
97v/4, 98v/8, 107v/1, 115v/7,
118v/7, 142r/1, 161r/1, 182r/3,
182r/4, 218r/8, 228v/1, 234v/6, 235v/3,

241r/1, 243v/4, 243v/5, 246v/2,
256v/4, 267r/1
a.- ursın 189v/4
a.- ursız 21v/3, 68v/8, 234v/4
a.- uruz 60r/3, 198v/7
aytmak: Söyleme, deme, anlatma.
a. 24r/1
ayne: (Far. ādine) Cuma.
ayne ertesi : Cumartesi.
a. 141r/6, 141r/7
aynık : Başka, diğer, başka türlü, farklı,
diğeri. bk. **ayruk**
a.+ lar 41r/3
ayrıl - : Ayrılmak, uzaklaşmak, hicret
etmek.
a.- a 76v/4
a.- alar 74v/6
a.- am 255r/6
a.- dı 201r/8, 255r/7
a.- dılar 123r/6, 242v/3
a.- duşuz 76v/1
a.- uş 67v/7
ayrılma : Ayrılma, ayrılık.
a.+ dur 249r/6
ayrılaş - : Birbirinden ayrılmak.
a.- alar 80v/1
aytl - : Denilmek, söylenmek. bk. **aydıl**-
a.- dı 3r/2
ayru : Ayrı, farklı.
a. 185r/2
ayruk(ğ) : Başka, diğer, başka türlü, farklı,
diğeri. bk. **aynık**
a. 4r/5, 8r/2, 12v/7, 14v/2, 21r/3,
23r/8, 23v/5, 30r/5,
34v/8, 43v/4, 47r/8, 47v/4, 49r/1,
49v/4, 53r/4, 56v/5, 73v/5,
73v/7, 76r/2, 77r/4, 79r/5, 79v/3,
81v/1, 81v/4, 82r/5, 85v/4,
86v/5, 102r/1, 103v/4, 105v/3,
106r/3, 109r/8, 110r/2, 111r/6, 111v/3,
114v/1, 116r/3, 121r/4, 124r/6,
126v/4, 129v/4, 130v/1, 130v/8, 131v/5,
132v/2, 132v/7, 141r/4, 144v/1,
144v/5, 145r/7, 146r/3, 155r/7, 171v/2,
171v/7, 174r/8, 180r/7, 180v/2,
182r/5, 183r/2, 185v/1, 186r/7, 186v/2,
186v/8, 187r/5, 188v/7, 190v/1,
191r/8, 204v/7, 205r/3, 220r/2, 221v/2,
226v/6, 229v/4, 233r/2, 234v/2,
236r/2, 239v/8, 242r/8, 244r/4, 244r/6,
246r/1, 247v/6, 255r/6, 255r/8,

257v/6, 259v/3

- a.+ a 12v/1, 78v/6, 79r/2, 98r/1, 98r/3, 111v/5, 127v/2, 196r/4, 225r/5
- a.+ dur 69v/6, 78v/8, 141v/6
- a.+ ı (be.) 22r/1
- a.+ ın 66r/6
- a.+ lar 80v/6, 92r/8, 105r/2, 119r/5, 151v/2, 166r/4, 166v/3, 197r/1
- a.+ ları (be.) 75r/4
- a. mı 49r/8, 116v/7, 123v/4, 137v/5
- a.+ u (iy.) mı 108r/7
- a.+ uñ 123v/6

ayruksı : Farklı, başka, başka türlü.

- a. 9v/6
- ayruksı eyle - : Değiştirmek, başka bir hale getirmek.
- a.- rler 204v/2
- ayruksı ol - : Aykırı davranmak, muhalefet etmek.
- a.- am 189r/6

‘ay(u)b : (Ar. ‘ayb) Ayıp, kusur, eksiklik.

bk. **‘ay(i)b**

- ‘. 9v/6
- ‘.+ dan 9v/6
- ‘.+ lardan 5r/6

‘ayublu : (Ar. +Tr.) Ayıplı, kusurlu.

‘ayublu eyle - : Kusurlu hale getirmek.

‘.- yem 249r/8

ayur - : Ayırmak, yarmak, seçmek, açıklamak. bk. **ayır** -

a.- dı 17r/8, 33r/5, 44r/4, 266r/7

ayut -: Söylemek, demek, anlatmak. bk.

ay(i)t-

a.- sun 39r/3

az : Az, biraz, çok olmayan.

- a. 6r/8, 6v/1, 10v/4, 11r/5, 12r/2, 16v/7, 22r/3, 33r/2, 33v/4, 33v/6, 48v/4, 53v/6, 60v/6, 61v/7, 62r/4, 63r/7, 69v/2, 71v/7, 73r/4, 74r/3, 82r/3, 83v/2, 88v/8, 93r/4, 124r/6, 124v/5, 133r/3, 149v/3, 149v/5, 149v/6, 154v/4, 158v/2, 163v/6, 184v/8, 191v/4, 197r/3, 197r/5, 227v/8, 229v/7, 235v/5, 236v/7, 238r/2, 238r/4, 238v/8, 243v/6
- a.+ dur 73r/4
- a. idiñüz 147v/5

az - : Azmak, yoldan sapmak, sapıtmak,

uzaklaşmak, kaybolmak, boşa gitmek, niteliği bozulmak, değişmek.

- a.- alar 211v/8
- a.- ar 158r/5, 180v/6, 232r/7
- a.- arlar 117r/8
- a.- asız 69r/5
- a.- ayıdı 34r/3
- a.- dı 14v/4, 79r/1, 81r/5, 88v/5, 101v/6, 114v/4, 117r/5, 129v/4, 180v/6, 230v/3, 251r/7, 259v/7
- a.- dılar 84v/6, 98r/3, 98r/4, 120r/5, 127v/2, 139r/2
- a.- dum 110r/2
- a.- madı 35v/4
- a.- mayasız 86r/2
- azmak : Azgınlık, azma, yoldan sapma.

- a. 79r/1, 81r/5, 84v/6, 236v/4
- azmaklık : Azgınlık, sapıklık.
- a. 71r/5

‘azāb : (Ar. ‘azāb) Ceza, işkence; belâ, felaket.

- ‘. 2v/3, 2v/7, 8r/3, 9r/4, 11v/6, 12r/8, 14r/5, 15v/2, 20v/5, 22r/5, 22r/6, 23r/1, 40v/7, 40v/8, 43r/1, 46v/4, 48v/5, 50r/1, 50r/6, 51v/6, 59r/8, 59v/1, 59v/3, 60v/8, 64v/5, 65r/6, 68r/8, 75v/6, 77r/8, 81r/8, 82v/8, 84r/3, 85v/3, 91v/3, 92r/1, 92r/2, 92v/4, 97v/5, 98v/1, 100r/7, 103v/2, 108r/6, 109r/1, 109r/4, 111v/5, 118r/3, 127r/8, 131r/8, 131v/7, 137r/2, 141r/4, 141r/8, 148r/7, 152v/1, 161r/3, 161v/3, 164v/4, 183r/2, 188v/8, 202v/2, 211r/6, 213r/5, 222v/3, 224r/3, 227v/7, 228v/8, 229v/1, 247r/7, 250r/4, 255r/2, 257r/7, 261r/2, 266v/2
- ‘.+ a 31v/4, 101r/8
- ‘.+ dan 4r/1, 11v/4, 13r/3, 42r/7, 60v/8, 61r/5, 66v/6, 74r/5, 91v/7, 105v/6, 166r/4, 186v/4, 257v/5
- ‘.+ dur 210v/2, 216r/8
- ‘.+ ı (be.) 21r/4, 21r/6, 51v/8, 70v/1, 107r/4, 111r/1, 118r/6, 127v/8, 137r/3, 137r/5, 148v/4, 160r/3, 175v/4, 177r/4, 178v/8, 179v/5, 180r/2, 181v/5, 184v/5, 187r/7, 189v/7, 204r/2, 231v/8, 247v/6
- ‘.+ ı (iy.) 91v/7, 97r/5, 121v/1,

146v/6, 150v/3, 175v/1, 188r/4, 226v/8
 ˆ.+ ıdur 194v/3
 ˆ.+ ıla 141v/2, 153v/8, 157v/6,
 261v/7, 267r/8
 ˆ.+ ın 60r/3, 114r/8, 130v/1
 ˆ.+ ina 16v/7
 ˆ.+ ından 26r/5, 41v/3, 171v/4,
 181r/5, 183v/1, 190v/3, 208v/6, 210v/8,
 236r/5
 ˆ.+ ını 179v/7
 ˆ.+ lar 21r/5
 ˆ.+ ludur 25v/3, 27r/4, 41v/4, 86v/4,
 101r/2, 124r/1, 141v/5, 146v/6,
 147v/5, 150r/7, 150v/6, 204r/4,
 207v/2
 ˆ.+ um 140r/2, 207r/7
 ˆ.+ umuz 108v/2, 124r/8, 134r/7,
 134r/8, 203r/1
 ˆ.+ umuzu 121v/3
 ˆ.+ uñ 7r/2, 123r/2, 137v/7, 141v/5,
 209r/5, 227r/1
 ˆ.+ uñuzdan 82v/1
 ˆazāb ʔt - : Cezalandırmak, eziyet
 etmek.
 ˆ.- er 40r/2
 ˆazāb eyle - : Cezalandırmak, eziyet
 etmek.
 ˆ. 155r/4
 ˆ.- di 156v/5
 ˆ.- me 260v/8
 ˆ.- meye 82v/1, 148v/1
 ˆ.- meyem 103v/2
 ˆ.- ı 230v/4
 ˆ.- r 89v/4, 89v/5
 ˆ.- ye 54r/4, 85v/3, 92/4, 148r/8,
 158v/2, 164r/4, 166v/4, 178r/8,
 235v/7
 ˆ.- yem 46v/4, 103v/2
 ˆ.- yesin 104r/1, 250r/2
 ˆ.- yesiz 230v/4
 ˆ.- yevüz 250r/3
 ˆazāb eylemek(g) : Cezalandırma,
 azap, işkence.
 ˆ. 82r/6
 ˆ.+ den 74r/5
 ˆ.+ e 57r/4
 ˆazāb eylen - : Cezalandırılmak,
 azaba uğratılmak.
 ˆ.- diler 229r/4
 ˆazāb eyleyici : Cezalandıran, azap
 eden.

ˆ.+ lerüz 236r/6
 ˆ.+ si 148r/8
 ˆ.+ sidür 141r/8
 ˆazāb verici : Azap eden,
 cezalandıran.
 ˆ.+ ler 232r/8
āzād : (Far.) Köle olmayan, hür.
 ā. 22v/6, 66v/6, 87r/7
 ā.+ a 22v/6
 ā.+ lar 66v/2
 āzād eylemek : Azat etme, hür
 bırakma.
 ā.+ dedür 75r/8
 ā.+ dūr 75v/2, 75v/3, 99v/2
 āzād olunmuş : Azat edilmiş, hür
 bırakılmış kimse.
 ā. 44r/7
azdur - : Azdırmak, yoldan saptırmak,
 uzaklaştırmak, boşa çıkarmak, niteliğini
 değiştirmek.
 a.- a 71r/4, 74v/5, 82r/4, 118r/5,
 121r/1, 143r/1, 143v/3, 167v/8,
 184r/7, 242v/7
 a.- alar 47v/7, 94r/4, 117r/3
 a.- alardı 78v/1
 a.- am 79r/3, 216r/1
 a.- dı 74v/5, 111v/7, 263r/5, 263v/5
 a.- dılar 98r/3, 127v/6, 212v/1
 a.- duñ 125r/4
 a.- mazlar 47v/7
 a.- ur 4v/6, 108r/5, 139v/7, 211v/5,
 227v/4
 azdurıcı : Yoldan çıkaran, saptıran.
 a.+ ları (be.) 247r/1
 azdurmak(ğ) : Sapıklık, saptırma,
 bozma, karıştırma.
 a.+ ıla 118v/2
 a.+ ın 92v/2
āzer : (Ar. āzer) Hz. İbrahim'in babasının
 adı, Azer.
 ā.+ e 112r/5
azgın : Yoldan sapmış kimse, sapık. bk.
azğun
azgınlık(ğ) : Azgınlık, sapıklık. bk.
azgunluk
 a. 58r/4, 91v/1, 112r/6, 126v/4,
 138v/5, 145r/3, 171r/3,
 173v/7, 193r/1, 195r/2, 205r/1,
 208v/8, 210v/5, 221v/5, 257r/6
 a.+ dan 34v/8, 53r/4
 a.+ ı (be.) 3r/7, 22r/5, 69r/5

a.+ lar 116r/8, 217r/7
 a.+ ları (iy.) 143v/4
 azgınlık eyle - : Azgınlık yapmak,
 fesat çıkarmak.

a.- di 202r/1

azgınrağ : Daha çok sapmış, uzaklaşmış
 olan. bk. **azgınrağ**

a.+ dur 95v/4

azgın : Yoldan sapmış kimse, sapık. bk.
azgın

a. 28v/7

a.+ dur 143r/4

a.+ lar 112v/2, 216v/4

a.+ lardan 26r/1, 142v/4

a.+ lardur 50r/4

azgınluk(ğ) : Azgınlık, sapıklık. bk.

azgınlık

a. 130v/2

a.+ undasın 201v/2

azgınrağ : Daha çok sapmış, uzaklaşmış
 olan. bk. **azgınrağ**

a.+ dur 237v/7

‘**azım** : (Ar.) Korkunç, çirkin şey.

‘. 253v/7, 258r/4

‘**aziz** : (Ar.) Kıymetli, şerefli, yüce, ulu.

‘. 200r/1

‘.+ üñ 195r/1, 197v/2

‘**aziz** eyle - : Yüceltmek, şerefli
 kılmak.

‘.- r 43r/8

‘**aziz-i mısır** : Yüce Mısır.

‘.+ dan 193v/8

azuk : Azık, yol yiyeceği.

a.+ uñ 25v/6

azuklan - : Azığını hazırlamak.

a.- uñ 25v/5

B

bābil : (Ar.) Eski Mezopotamya’nın en
 büyük şehirlerinden biri.

b. 13v/5

bağçe : (Far.) Bahçe.

b. 239r/7

bağışla - : Vermek, bağışlamak.

b. 41r/8, 44v/6

b.- dı 212v/7

b.- duğ 113r/4, 255r/8, 255v/1,
 255v/4

b.- yam 253r/5

bağışlamak : Bağışlama, affetme.

b. 36r/6

bağışlayıcı : Bağışlayan.

b.+ sın 41r/8

bağla - : 1. Bağlamak, yerleştirmek,
 pekiştirmek, kuvvetlendirmek.

b.- duğ 242r/7

b.- maduñ 145r/4

b.- ya 146v/2

2. Kilitlemek.

b.- dı 194r/5

bağlamak : Bağlama.

b.+ dan 151v/1

bağlan - : Bağlanmak.

b.- sun 96r/2

b.- urşuñuz 25r/5

bağlanmış : Bağlanmış, bağlı, sıkı.

b. 233v/3

b.+ dur 96r/1

bağlanıl - : Bağlanmak, büyülenmek.

b.- a 174r/5

bağluluk(ğ) : Dügüm; tutukluk.

b.+ ı (be.) 259v/8

bağursak : Bağırsak.

b.+ ları (iy.) 121r/7

bahā : (Far.) Değer, kıymet.

b. 10v/4, 48v/3, 60v/6, 62r/4,

75r/8, 154v/4

b.+ dur 75v/3

b.+ sına 22v/3

b.+ ya 6r/8, 93r/4

bahālu : Değerli, kıymetli.

b. 48v/4, 93r/4

bañıl : (Ar.) Cimri, esirgeyen.

b. 240r/8

bañillık : (Ar. + Tr.) Cimrilik, esirgeme.

bk. **pañillık**

b. 80r/5

b.+ a 37r/5

bañş : (Far.) Kısım, parça.

b.+ ında 217r/1

bañşış : (Far.) Bağış.

b. 62v/7

b.+ inden 232v/7

bañt : (Far.) Nasip, kısmet.

bañtlu ol - : Kısmetli, nasipli, bahtlı olmak;
 ferah olmak.

b.- a 260v/1

bağ - : Bakmak, beklemek, gözetlemek,
 dikkat etmek, bakıp ibret almak.

b. 35v/3, 35v/4, 69v/8, 97v/8,

106v/1, 108v/8, 111r/3, 132v/5,
134v/8, 136v/3, 138r/4, 177v/2,
232v/8, 235r/7
b.- ar 174v/5
b.- arduşuz 7r/4
b.- arlar 144v/7, 146r/2
b.- arlarken 7v/4
b.- arsız 55r/8
b.- ayın 138r/4
b.- duş mı 32v/1
b.- ma 218r/2
b.- maya 48v/5
b.- mazlar mı 143v/1
b.- uş 55r/1, 105r/7, 115r/6, 180r/2,
221v/6
bakmak(ğ) : Bakma, bakış.
b.+ ı (iy.) 225v/6
bakıcı : Bakan, seyreden.
b.+ lar 214v/6
b.+ lara 135r/5
b.+ (be.) ları 9v/3
bakdur - : (Gözünü) dikmek.
b.- ma 267r/3
bakın - : Bakılmak, yardım görmek.
b.- alar 20v/5
bakınıl - : Bakılmak, yardım görmek.
b.- alar 50r/1
bakır : Bakır.
b. 244v/4, 250v/7
bākī : (Ar.) Sürekli, kalıcı.
bākī kalıcı : Sürekli, devamlı olan.
b.+ dur 267r/4
balçık : Çamur. bk. **balçuk**
b. 236v/5
b.+ dan 45v/7, 104v/2, 125r/1,
215v/1
b.+ dandur 215r/7
balçuk : Çamur. bk. **balçık**
b.+ dan 102v/6
balık : Balık.
b. 9r/3
b.+ lar 141r/6
b.+ ların 248r/1
b.+ ı (be.) 248r/4
balğun : Yıldırım.
b. 7v/3
baña : Bana.
b. 19v/7, 19v/8, 23v/8, 35v/6,
42v/5, 44r/2, 44v/6, 45r/1,
45v/3, 46r/3, 103r/2, 103v/5,
106r/2, 108r/6, 109r/1, 109r/6, 112v/1,

112v/5, 114r/5, 120v/5, 121r/2,
123v/1, 125r/3, 138r/2, 138r/3, 139r/7,
144r/1, 145r/4, 169v/5, 184v/2,
185v/1, 187r/4, 187r/5, 189r/6, 195r/8,
195v/7, 197v/6, 198r/5, 198v/6,
200v/2, 202v/4, 212v/2, 215v/7, 216v/3,
236v/6, 244r/1, 248r/8, 248v/3,
249r/2, 250v/6, 254v/8, 257v/3, 264v/3
barçın : İpek.
b.+ dan 244v/8
barış - : Anlaşmak, barışmak.
b.- alar 80r/5
barışmak : Anlaşma, barışma.
b. 80r/5
barışmamak : Anlaşmama,
geçimsizlik.
b. 80r/4
baş - : Ayak basmak.
b.- mayalar 168v/4
başacak yer : Gidecek, ayak
basacak yer.
b. 168v/5
baş : Kafa, baş.
b.+ ına 10v/6
b.+ ından 25r/7, 196r/8
b.+ ını 139r/5
b.+ larını 213r/4
b.+ larınuza 87v/3
b.+ larınuzu 25r/6
b.+ um 195v/4, 264r/8
bat - : Batmak, (güneş, ay, yıldız) ufkun
altına inmek.
b.- ar 250r/1
b.- duğından 267r/2
batı : Batı.
b.+ sına 250r/1
bâtıl : (Ar.) Gerçek olmayan, yanlış, batıl;
işe yaramaz, boş.
b. 40v/7, 67r/4, 146r/5, 157v/5,
182v/1
b.+ a 6v/1
b.+ dan 7r/7
b.+ dur 137v/5, 182v/1
b.+ ı 205v/2
b.+ ıla 84r/3
b.+ la 24r/7, 48r/1, 247r/8
b. mı 225r/4
bâtıl dînlü : Hak dine mensup
olmayan kimse.
b.+ ler 191v/7
bâtıl eyle - : Boşa çıkarmak, batıl

kılmak.

b.- meñ 36r/7

b.- ye 146r/5, 178r/5

b.- yeler 247v/1

bâtil işleyici : Yanlış iş yapan,
hakka uymayan.

b.+ ler 142v/2

bâtil ol - : Boşa gitmek, batıl

olmak.

b.- dı 28r/7, 43r/1, 87v/1, 94v/6,
113v/2, 135v/6, 138v/7, 162r/3,
238v/3, 251r/8

bay : Zengin, refah içinde yaşayan,
kimseye muhtaç olmayan.

b. 63r/4, 80v/4, 81r/1

b.+ dur 36r/7, 37r/4, 119r/4, 177r/1,
209v/1

b.+ lar 165r/2

b.+ lardur 37v/7

b.+ laruz 60r/2

bay eyle - : Zengin etmek, refah

kılmak.

b.- ye 80v/1

bayık : Kuvvetlendirme ve bağlama edatı;
şüphesiz ki, gerçekten, çünkü, zira; dikkat
edin.

b. 18r/1, 18v/5, 23r/6, 36r/1, 44v/6,
45r/1, 45r/4, 45v/1,
45v/4, 45v/6, 56r/8, 70r/5, 71v/7,
72r/6, 73v/3, 76v/6, 77r/8,
77v/2, 77v/5, 78r/7, 78v/8, 79r/1,
80v/2, 81r/5, 81r/6, 81v/2,
82r/1, 82r/6, 83r/3, 83v/4, 83v/5,
84v/1, 85v/4, 87v/1, 88r/8,
89r/8, 91r/5, 91r/6, 91r/7, 91v/6,
93r/6, 95v/2, 97r/2, 97r/7,
97v/1, 99v/6, 100v/8, 103r/6,
103v/5, 104v/5, 105r/6, 106r/7, 107r/2,
107v/2, 107v/7, 108r/1, 108v/1,
109v/7, 109v/8, 113v/4, 114v/1, 114v/8,
115r/2, 115r/6, 117v/3, 118r/7,
118v/4, 119r/8, 122r/8, 122v/7, 123v/2,
124r/1, 124v/5, 124v/6, 125v/6,
128r/8, 128v/2, 129r/8, 130r/7, 132r/3,
132r/7, 133v/8, 134r/8, 134v/4,
134v/6, 136v/4, 137v/4, 143r/1, 143v/2,
145v/5, 146r/3, 146v/5, 149r/1,
149r/2, 150r/2, 150v/1, 150v/4, 156r/2,
160r/7, 163r/6, 166r/7, 166r/8,
171v/5, 172r/4, 172v/3, 180v/6, 182r/3,
183r/8, 184v/1, 186r/8, 190r/3,

191r/2, 195r/6, 197v/5, 204r/5, 204v/2,
207r/1, 208r/2, 208r/5, 209r/2,
210v/5, 213r/2, 213v/7, 214v/5, 215r/1,
215r/5, 216r/3, 217v/3, 217v/7,
218r/1, 218r/7, 221v/3, 222r/6, 223r/1,
224r/1, 224v/7, 228r/6, 228v/1,
230r/7, 238r/5, 239r/4, 248r/3, 259r/2,
260v/7, 261v/1, 261v/2, 263r/2,
264r/4

bayıt - : Zengin etmek, refah kılmak.

b.- dı 162v/8

baylık(ğ) : Zenginlik.

b.+ a 66v/1

b.+ ından 80v/1

bayram : Bayram.

b. 103r/8, 261v/4

bāzīrgān : (Far. bāzārgān, bāzergān,
bezīrgān) Tüccar.

b. 156r/6

bāzīrgānlık : (Far. + Tr.) Ticaret, alışveriş.

bk. **bezirgenlik**

b. 67r/4, 201r/1

b.+ ları (iy.) 3r/8

becid : (Far. be-cidd) Önemle, kuvvetle,
sağlam bir şekilde.

b. 138v/2

becidlik : (Far. + Tr.) Ciddiyet, önem.

b.+ ile 12v/5

b.+ le 9r/1

bed-baht : (Far.) Kötü talihli, bahtsız.

b. 255r/7

b.+ dur 190v/5

bed-baht eyle - : Kötü talihli

yapmak.

b.- medi 254r/4

bed-baht ol - : Kötü talihli olmak.

b.- dılar 190v/6

b.- maya 266v/1

bedir : Mekke ile Medine arasında bulunan
bir yer adı.

b.+ de 53v/6

begen - : Beğenip seçmek, güvenmek.

b.- ürsiz 39r/6

begenil - : Seçilmek.

begenilmiş : Seçilmiş, seçkin.

b. 252r/7, 255v/7

bekle - : Korumak, saklamak.

bekler : Koruyan, saklayan;

koruyucu.

b.+ i (iy.) 145r/2

bêl : Döl, sulp, bel kemiği.

b.+ lerünüzdendür 66r/4
belā : (Ar. belā') Felaket, musibet, bela, fitne.
 b. 105r/6
belki : (Far. bel-ki) Hayır, doğrusu; bilakis; yoksa; fakat.
 b. 10v/7, 12r/2, 13r/8, 15v/4, 17v/5, 20r/1, 21v/4, 27v/3, 35v/3, 55r/6, 56r/3, 58v/5, 59v/7, 69v/7, 70r/4, 70r/5, 83v/2, 89v/4, 96r/2, 107r/1, 108r/7, 132v/2, 143r/4, 182r/4, 183v/4, 193v/4, 207r/2, 207v/1, 225v/2
bellü : Açık, aşikâr.
 b. 6v/5, 23v/3, 26v/7, 27r/3, 58r/4, 65v/4, 69v/8, 75r/7, 77r/1, 78r/8, 79r/6, 82r/6, 83r/6, 85v/5, 89r/6, 100r/2, 103r/1, 105r/3, 105v/7, 108v/8, 110v/1, 112r/6, 120v/3, 125v/7, 130v/2, 135r/5, 143v/1, 170r/2, 176v/1, 177v/8, 181v/2, 181v/5, 190r/3, 192v/4, 193r/1, 209v/8, 217v/3, 226v/1, 228v/3, 235v/7, 242v/2, 254v/3
 b.+ ler 13r/7, 171v/1
 b.+ lerdür 50v/6
 bellü eyle - : Açıklamak, apaçık göstermek.
 b.- di 89v/7
 b.- diler 20v/2
 b.- dük 15v/8, 20v/1, 53r/6, 115r/1, 115r/2, 129v/1
 b.- ı 9v/6, 75v/7, 76r/1
 b.- r 24r/6, 28v/4, 29r/3, 30r/6, 32r/8, 37r/1, 51v/3, 86r/2, 89r/4, 99v/4, 111v/3, 205v/2
 b.- rin 124r/4
 b.- rler 227v/2
 b.- rüz 97v/8
 b.- sün 9v/4
 b.- süñ 9v/2
 b.- ye 9r/8, 66v/8
 b.- yeler 60v/5
 b.- yesin 222v/1
 bellü eylemek : Açıklama, beyan.
 b.+ den 234r/5
 b.+ dür 55r/1
 bellü eyleyici : Açıklayan, açığa çıkarıcı; gerçeği ortaya koyan, açık, işaret, delil.
 b. 65r/8, 214r/2

b.+ lerken 236r/8
 bellü ol - : Açıklanmak, belli olmak.
 b.- a 24r/4
 b.- dı 14v/7, 35v/5, 78v/6, 146r/2
 b.- du 34v/8
 b.- ınca 159r/4
belür - : Belli olmak, açığa çıkmak, görünmek.
 b.- di 53r/5, 122r/3, 167v/6
belürt - : Belli etmek, açığa vurmak.
 belürdici : Belli eden, açığa vuran.
 b. 21v/2
belürdil - : Açıklanmak, belirtilmek.
 b.- esiz 101r/6, 101r/7
ben : Teklik birinci şahıs zamiri.
 b. 5r/6, 5v/2, 6v/7, 16r/6, 20v/3, 23v/7, 33v/5, 44r/6, 44r/8, 44v/1, 45v/6, 49r/7, 61v/2, 65r/5, 88v/1, 90v/2, 90v/7, 90v/8, 103v/1, 103v/2, 105v/4, 105v/5, 106r/4, 109r/6, 110r/1, 110r/2, 110r/3, 112r/5, 112v/2, 112v/3, 112v/4, 115v/7, 119r/7, 123v/4, 124r/4, 124v/8, 125v/3, 130v/1, 131r/2, 131v/2, 135r/1, 138r/7, 140v/1, 144r/1, 146r/6, 146v/3, 150r/5, 150r/6, 150r/7, 171v/3, 172r/4, 174v/4, 183v/7, 185v/1, 186r/6, 187v/8, 192v/2, 195v/4, 197r/2, 199r/6, 199v/1, 201r/4, 202v/4, 211r/5, 212v/3, 216r/7, 218r/3, 218v/6, 240v/1, 240v/3, 243v/8, 245r/5, 245v/2, 245v/4, 245v/8, 252r/5, 252v/3, 253r/5, 254r/1, 254v/8, 255r/7, 259r/5, 259r/7, 260v/7, 263v/2, 264r/8
 b.+ de 130v/2, 131r/2
 b.+ den 6r/3, 6r/7, 6v/1, 17v/1, 19v/4, 23v/7, 25v/6, 33v/3, 44r/7, 46v/1, 46v/3, 60r/5, 86v/8, 90v/6, 93r/4, 95v/3, 139r/5, 181v/8, 195r/8, 218v/6, 223r/2, 251v/7, 252r/7, 266v/1
 b.+ dendür 33v/3, 212v/2
 b.+ i 19v/7, 23v/7, 90v/7, 103v/4, 103v/8, 125r/1, 125r/4, 138r/4, 138r/5, 139r/7, 139r/8, 185r/3, 186r/1, 188r/8, 195r/5, 197v/7, 201v/1, 201v/8, 211r/6, 212r/8, 212v/8, 213r/1, 238v/1, 248v/6, 260v/4
 b.+ üm 6r/8, 16v/2, 44v/8, 45r/2,

45v/3, 49r/1, 72r/7, 90v/8,
 103v/4, 103v/5, 106r/2, 109r/5,
 110r/3, 110r/5, 139r/4, 144v/4, 185v/3,
 188v/1, 193v/6, 198r/5, 236v/6,
 238v/1, 249r/3, 255r/4, 260r/1, 260r/6
 b.+ ümle 163v/8
 b.+ ümle 131v/1, 135r/3
 b.+ ven 259r/5
bend : (Far.) Zincir bağ.
 b.+ lerde 213v/5
beñdeş : Eş, ortak, benzer, örnek, emsal.
 b. 115r/6, 120r/8
 b.+ iyledür 173r/5
 b.+ ler 4r/3
 b.+ lerdür 41r/3
 b.+ leri (be.) 21r/3
 b.+ lerünüz 108r/3, 144v/1
 beñdeş eylemek : Benzetme,
 benzeterek yapma; misilleme, karşılık.
 b.+ dür 25r/2, 93r/7
 beñdeş ol - : Birbirine benzemek,
 karışmak, benzeşmek.
 b.- dı 9v/4, 15v/8, 41r/4, 205r/6
 beñdeş şaqlamak : Benzeterek
 yapma, misilleme.
 b. 22v/6, 23r/1
beñdeşsüz : Benzersiz, eşsiz, kudret sahibi
 olan.
 b. 15v/5, 17r/4, 26v/8, 29v/8,
 41r/2, 42v/1, 70v/1, 83v/7,
 84v/4, 92r/2, 104r/2, 146r/8, 150v/2
 b.+ dür 28v/7, 32r/7, 36r/1, 40v/8,
 47r/5, 152r/8, 162v/2
 b.+ iñ 114v/7
benī isrā'īl : (Ar.) İsrail oğulları. bk. **benū**
isrā'īl
 b. 102v/8, 135r/3, 137r/4, 137v/1,
 179r/2, 179r/4, 179r/7, 260v/8,
 264v/1
 b.+ e 231r/5, 240r/8, 240v/5
 b.+ i (be.) 137v/2
 b.+ üñ 11r/3, 88v/1, 97r/3
benū hāriş : (Ar.) Muhammed zamanında
 Arap kabilelerinden biri.
 b. 53v/4
benū isrā'īl : (Ar.) İsrail oğulları. bk. **benī**
isrā'īl
 b. 53v/4
beñze - : Benzemek.
 b.- rler 157r/5
 beñzemek : Benzer, misal.

b.+ den 183r/7
beñzer : Benzer, eş, örnek, emsal.
 b. 3r/8, 4v/2, 183r/6
 b.+ i (iy.) 27v/4, 117v/6
 b.+ in 123r/8
 beñzer olun - : Benzetilmek.
 b.- dı 83v/5
beñzet - : Benzetmek, misal getirmek.
 b.- e 4v/3
berāber : (Far. ber-ā-ber) Eşit, aynı, denk,
 birlikte.
 b. 47r/6, 52v/3, 74v/6, 76r/2,
 261v/4
 b.+ dür 2v/1, 144r/8, 204r/8, 211r/1
 b.+ i (be.) 100v/2
 b. midür 109r/6
 berāber eyle - : Eşit, denk kılmak,
 denkleştirmek.
 b.- di 250v/5
 b.- rler 104v/1
 berāber ol - : Eşit olmak, denk
 olmak.
 b.- dı mı 205r/4
 b.- ına 68v/6
 b.- maya 101r/4
 b.- ur mı 225v/4
bereket : (Ar.) Bolluk, bereket.
 b.+ ler 134r/5
 b.+ leri (iy.) 188r/1
 bereket vēr - : Bereket vermek,
 bereketlendirmek.
 b.- dük 137r/8
bereketlü : (Ar. + Tr.) Bol, bereketli.
 b.+ yiken 50v/5
 bereketlü eyle - : Bereketlendirmek,
 bereketli kılmak.
 b.- dük 231r/2
berī : (Ar. berī') Kurtulmuş, temize çıkmış.
 berī eyle - : Temize çıkarmak.
 b.- mezin 197v/4
berk : Sağlam, kuvvetli, çetin.
 b.+ dür 211v/1
 berk bağla - : Mühürlemek.
 b. 178v/7
 berk olunmuş : Sağlam, muhkem.
 b. 46v/7
 b.+ lar 41r/3
 berk olmuş : Sağlam; yüksek bir
 payeye ermiş, üstün.
 b.+ lar 84r/4
berkirek : Daha sağlam, daha kuvvetli,

daha çetin.

b.+ in 116r/5

berkit - : Sağlamlaştırmak, pekiştirmek.

b.- düğinden 4v/7

berkitmek(g) : Sağlamlaştırma.

b.+ inden 227r/7, 227v/1

bëslen - : Büyütölmek, yetiştirilmek.

b.- esin 260r/7

beş : Beş sayısı.

b.+ dür 243v/4

bëş biş : Beş bin.

b.+ lerle 54r/1

beşde bir : Beşte bir.

b.+ i (iy.) 149r/5

beşik : Beşik.

b. 102v/5

b.+ deyiken 45v/2

bey : (Ar.) Alışveriş.

b.+ i (be.) 38r/5

beyân : (Ar.) Açıklama.

beyân eyle - : Açıklamak, açıklığa kavuşturmak.

b.- dük 118r/8, 234v/4

b.- r 205v/3

b.- rüz 111r/3, 115v/7

b.- ye 224r/3

b.- yevüz 115v/8, 232r/4

beyân eylemek : Açıklama, izah.

b. 122v/3

beyân kıl - : Açıklamak, anlatmak.

b.- dı 225r/8

beyân olun - : Açıklanmak.

b.- dı 117r/7, 181r/2

beyân olunmuş : Açıklanmış, sarıh.

b. 116v/8

beyerle - : Kabul etmek, almak.

b.- dı 44v/2

beyerlemek(g) : Kabul etme, kabul.

b.+ ile 44v/2

beylerlen - : Kabul etmek, almak, kabul edilmek. bk. **biyerlen-**

b.- ile 160r/5

b.- meye 160r/4

beyinsiz : Akıllı kıt, ahmak, beyinsiz. bk.

beyinsüz, beyünsüz

b. 39r/4

b.+ lerdür 3r/3

b.+ lere 62v/8

beyinsüz : Akıllı kıt, ahmak, beyinsiz. bk.

beyinsiz, beyünsüz

b.+ ler 3r/3

beytü'l-mukaddes : (Ar.) Hz. Süleyman'ın Kudüs'te yaptırdığı caminin adı. Mescidü'l Aksa.

b.+ den 18v/1

beyünsüz : Akıllı kıt, ahmak, beyinsiz. bk.

beyinsiz, beyinsüz

b.+ ler 18r/8

beyünsüzlik : Akılsızlık, beyinsizlik.

b.+ den 120r/4

beze - : Süslemek, donatmak.

b.- dı 108v/3, 150r/4, 193v/4,

200v/1, 224r/2, 264v/3

b.- dük 116r/4

b.- yem 215v/8

beze : Koltuk, koltuk altı.

b.+ 259v/6

bezek(g) : Süs, ziynet eşyası.

b. 178v/6, 241v/8

b.+ i (iy.) 205v/1

b.+ in 126v/7, 172v/7, 182r/7,

267r/3

b.+ inden 264r/1

b.+ ini 244r/8

b.+ üñüzi 126v/5

bezen - : Süslenmek, donanmak.

b.- dı 27r/4, 42r/1, 119v/3, 172v/7

bezenmiş : Süslü, güzel görünen,

aldatıcı.

b. 116v/4

bezenil - : Süslenmek, donanmak.

b.- dı 117v/7, 171r/5, 207v/1

bezirgenlik : (Far. + Tr.) Ticaret, alışveriş.

bk. **bāzırgānlık**

b. 39v/2

bıldırcın : Bıldırcın.

b. 7v/6, 140v/8, 263r/7

bırağıl - : Terk edilmek.

bırağılmış : Terk edilmiş,

bırakılmış.

b.+ mıssam 253v/2

bırağınıl - : Kendini bırakmak.

b.- dı 135v/7

bırağ(g) - : Terk etmek, bırakmak,

koymak, atmak, fırlatmak. bk. **burak** -

b. 135v/5, 151r/6

b.- a 99v/7

b.- alar 75r/3, 226v/7

b.- am 146v/3

b.- asın 135v/3

b.- avuz 56r/4

b.- ayıdı 28v/7

b.- dı 13r/8, 13v/1, 75v/7, 85r/4,
135r/4, 139r/5, 193v/6, 259v/4,
262r/3, 264r/1
b.- dıklarından 262r/4
b.- dılar 60v/5, 135v/4
b.- duğ 96r/4, 214v/8
b.- dum 260r/7, 264v/3
b.- mağıl 262r/3
b.- mañ 24r/7, 25r/4
b.- mayalar 75r/5
b.- uñ 135v/3, 178r/4
b.- urlardı 45r/7

bırakmağ : Terk etme, vazgeçme,
bırakma.

b.+ dur 141r/2
bırakmağlık : Terk etme,
vazgeçme, bırakma.
b.+ dur 8r/1
bırağucı : Terk eden, bırakan.
b.+ larsız 178r/4

biç - : Biçmek, kesmek, (ürün) elde etmek.

b.- diñüz 197r/3
biçmek(g) : Biçme, hasat.
b.+ üñ 120v/1

biçil - : Biçilmek.

biçilmiş : Kesilmiş, biçilmiş.
b. 172v/8

bid'at : (Ar.) Dinde sonradan ortaya
çıkarılan şey.

b. 41r/4

bikir : (Ar. bikr) Bakire, el değmemiş.

b. 9v/1

bil - : Bilmek, haberdar olmak, tanımak,
anlamak, sezmek.

b. 36r/1, 94r/5
b.- di 8r/5, 24r/2, 31v/1, 46r/4,
74r/2, 152r/4
b.- diler 14r/1, 98v/7, 142r/5,
168r/7, 172v/1, 202v/8
b.- dise 147v/1
b.- dük 200r/8, 215r/5
b.- düñ 103v/5, 188r/8, 240v/2,
264v/2
b.- düñüz 9r/3, 9r/4, 199v/2
b.- dürmesin 243r/6
b.- dürür 116r/7
b.- e 55r/4, 58r/7, 100r/6, 152v/4,
208r/8, 222r/2
b.- eler 30r/2, 174v/8, 197r/2,
198r/7, 213v/7, 214r/4, 218r/7, 243r/8,
257r/8

b.- erüz 166r/4

b.- esin 267v/2

b.- esiz 30r/2, 68v/8, 100v/8,
111r/5, 119r/7, 136r/2, 170v/1, 184v/5,
189v/7, 223r/6

b.- evüz 18v/4, 58r/8, 183v/4,
242r/4

b.- ir misiz 256v/4

b.- irin 124r/4, 201v/3

b.- irsin 212v/5

b.- medi 17r/5, 55r/6, 55r/7, 155r/7

b.- mediler mi 240r/4

b.- medin 109v/7

b.- medinğ mi 43r/2

b.- medü mi 207r/3

b.- medük 197v/1

b.- medük 265v/8

b.- medünğ mi 14r/8, 14v/1, 32v/1,
35r/5, 69v/8, 71r/2, 73r/1, 92/4

b.- medünğ mü 32v/6

b.- medünğüz mi 200r/4

b.- medünğüzdi 114r/1

b.- meñüz 5r/8

b.- meye 224v/7

b.- meyeler 165v/2

b.- mez 12r/2, 39r/4, 41r/5, 110r/6,
171v/8, 207r/8

b.- mezem 103v/6

b.- mezin 109r/5, 184r/1

b.- mezler mi 161r/5

b.- mezler 2v/6, 3r/2, 3r/4, 10v/2,
13v/3, 15r/6, 15v/7, 20r/2,
37v/7, 47v/8, 101v/5, 106v/7,

108r/2, 116v/3, 118r/1, 136v/7, 137v/4,
143r/7, 143v/7, 148v/3, 154r/7,

165r/3, 175v/6, 193v/1, 194r/3, 196r/6,
199r/5, 202v/3, 220r/3, 220v/3,

222r/2, 222r/8, 222v/3, 222v/8, 223r/6,
225v/2, 228r/7

b.- mezlerken 134r/4, 198r/3,
225v/8

b.- mezlersiz 201r/3

b.- mezsiz 5r/6, 10v/7, 21v/3, 28r/2,
30v/6, 47v/3, 64r/2, 126v/1,

127r/3, 127v/7, 130v/4, 151v/2,
166r/3, 177r/2, 200v/6, 201v/3, 219r/4,

225r/7

b.- señ 37v/7

b.- üñ 25r/3, 25v/3, 26r/8, 26v/8,
29r/7, 30v/3, 31r/5, 31v/3,

31v/4, 32v/4, 37r/4, 38v/4, 91v/4,

100r/1, 101r/2, 147v/3, 147v/4,
147v/8, 149r/3, 149r/4, 153v/4,
169r/4, 182r/6, 265v/7
b.- ür misiz 132r/3
b.- ür 10v/1, 25v/5, 28r/2, 28v/6,
30v/6, 31v/3, 34v/5, 37r/8,
43v/6, 47v/3, 48v/2, 71r/8, 100v/8,
101r/3, 104v/3, 104v/4, 110r/6,
110r/7, 110v/1, 117v/1, 118r/2,
143v/8, 181r/8, 181v/1, 185v/6, 205v/6,
220r/2, 220r/5, 225r/7, 227r/8,
230v/3, 259r/1, 265v/1
b.- ürdür 106r/1, 115v/5
b.- ürem 5r/6
b.- ürün 5v/3, 35v/5, 130v/4
b.- ürken 24r/8
b.- ürler 4v/4, 6v/5, 10r/7, 14r/2,
14r/3, 19r/1, 19r/5, 30r/6,
54v/6, 106r/5, 112r/4, 115r/2,
115v/8, 116v/8, 127r/1, 128v/6, 129r/1,
154v/7, 170v/2, 222r/6, 226v/1
b.- ürlerdi 12r/5
b.- ürlerken 19r/6, 48v/8
b.- ürseñüz 23v/2
b.- ürsin 78v/2, 103v/5, 188v/1
b.- ürsiz 4r/3, 6v/2, 19v/7, 32r/5,
38v/7, 48r/1, 49r/2, 113r/1,
147v/8, 158v/8
b.- ürüz 107v/1, 218r/7, 228v/1,
235r/5, 265r/4
bilici : Bilen, bilgili.
b.+ ven 197v/8
bilmek(g) : Tanıma, bilme, bilgi.
b. 30v/2, 42v/3, 47r/2, 47v/3,
83v/6, 121v/4, 129v/1, 143v/5,
143v/7, 220v/4, 234r/6, 241v/5,
248r/7
b.+ den 19r/4, 112v/7, 133v/2,
265v/1
b.+ e 120v/5
b.+ ile 124v/2
b.+ ine 174r/8
b.+ ümüz 102v/2
bilmeklik(g) : İlim, bilgi.
b.+ ile 84v/5
bilmeksiz : Bilmeden, bilmeyerek.
bk. bilmeksüz
b. 220r/8
bilmeksüz : Bilmeden, bilmeyerek.
bk. bilmeksiz
b. 115r/8, 116r/4, 121r/1

b.+ in 117r/8, 120r/4
bilmez : Bilmeyen kimse, bilgisiz,
cahil.
b.+ lerden 9r/7, 144v/8
bilmezlik : Bilgisizlik, cahillik.
b.+ ile 65r/2
bilür : Bilen, bilici.
b.+ ler 115r/1
bilürek : Daha iyi bilen, en iyi
bilen. bilürirek, bilürürek
b.+ dür 69r/5, 95v/6, 110r/5,
174v/3, 228r/6, 235v/8, 238v/6, 243r/4,
243v/2
siz mi b.+ siz 18r/5
bilürirek(g) : Daha iyi bilen, bilici.
bk. bilürek, bilürürek
b. 109v/5
b.+ üz 256v/8
bilürürek : Daha iyi bilen, bilici. bk.
bilürek, bilürürek
b.+ dür 117r/4, 117r/5
bildür - : Bildirmek, haberdar etmek,
anlatmak, açıklamak.
b.- di 77v/6, 141v/4, 209r/6
b.- meydi 171v/4
bildürmek : Bildirme, ilan.
b.+ dür 153v/5
bile : Birlikte, beraber.
b. 25v/1, 46r/7, 80r/4, 106r/3,
163v/8, 164r/5
bilin - : Bilinmek, ortaya çıkmak,
tanınmak.
b.- e 102r/5
bilinmez : Bilinmeyen, tanınmayan.
b.+ ler 216v/8
bilinmiş : Bilinen, belli.
b. 215r/2, 215v/8
b.+ dür 214r/5
b.+ ler 25v/4
biñ : Bin sayısı.
b. 13r/2, 48r/8, 146r/6, 152r/6
b.+ ler 152r/3
b.+ leriken 32v/2
biñ iki yüz : Bin iki yüz.
b. 48r/7
bin - : Binmek.
b.- diler 248v/4
b.- eler 250v/7
b.- esiz 219r/4
b.- ün 184v/8
binmek : Binme.

b. 119v/7
bindür - : Binek sağlamak, vermek.
 b.- di 164v/8
 b.- dük 231r/4, 256r/1
binitlü : Atlı, süvari.
 b. 32r/4
bir : Bir, herhangi bir, tek, aynı, değişmeyen, ilk, bir kez.
 b. 4r/4, 6r/1, 6v/8, 8r/2, 8r/7, 9r/6, 9r/8, 9v/2,
 9v/5, 9v/7, 10r/5, 11r/8, 12r/1, 13r/8, 13v/1, 15v/7, 15v/8,
 16r/7, 17r/2, 17v/3, 18r/7, 18v/2, 19r/6, 19r/7, 20v/6, 21r/2,
 21r/7, 23v/1, 24r/8, 27r/6, 28r/1, 28r/2, 28v/8, 29r/1, 30r/5,
 30r/6, 31r/1, 32r/6, 32v/6, 33v/2, 33v/3, 34v/2, 35v/1, 35v/2,
 36r/1, 36r/2, 36v/6, 38v/7, 39r/1, 39r/6, 41v/1, 41v/6, 43r/3,
 43r/4, 43r/6, 44v/7, 45r/2, 45v/1, 47r/6, 47v/6, 48r/2, 48v/6,
 49v/5, 51r/4, 51v/4, 52v/3, 53r/2, 54r/3, 56v/4, 56v/5, 58v/7,
 62r/8, 62v/6, 63v/1, 63v/7, 64r/7, 65v/2, 73r/2, 73r/4, 73v/5,
 73v/8, 74v/8, 75r/3, 75r/5, 75r/8, 75v/1, 75v/2, 77r/2, 77r/4,
 78r/8, 80r/3, 81v/4, 85v/7, 85v/8, 86v/2, 88r/3, 88r/7, 91r/5,
 91r/6, 92r/8, 94r/1, 94v/3, 94v/7, 95r/8, 96v/1, 97r/4, 97r/5,
 98r/3, 99v/2, 101r/8, 103v/2, 104v/2, 104v/7, 105r/2, 106r/4, 107v/6,
 108r/1, 108r/3, 110v/2, 112r/8, 113v/4, 115r/1, 119r/5, 123r/4, 126r/2,
 126v/2, 126v/3, 126v/5, 127r/1, 127r/3, 127r/4, 127v/5, 129v/1, 130r/4,
 130r/7, 130v/1, 130v/5, 130v/7, 130v/8, 131r/4, 132r/2, 133r/4, 133r/5,
 133r/6, 133v/4, 134r/1, 135r/4, 135r/6, 136r/5, 137r/2, 137r/5, 137v/3,
 140v/4, 141r/4, 141r/8, 143r/6, 144r/2, 145r/5, 146r/1, 146v/8, 147v/4,
 148r/7, 149v/7, 150v/7, 151r/4, 151r/6, 152r/3, 154r/5, 154r/7, 155r/1,
 157r/8, 157v/6, 158r/5, 158r/6, 158v/3, 161r/7, 161v/3, 163v/7, 164r/5,
 167r/4, 168r/1, 168r/5, 169r/4, 169r/8, 169v/1, 170r/1, 171v/5, 172r/2,
 172r/3, 174r/7, 174v/8, 175r/6,

177v/6, 178r/7, 178v/3, 179v/7, 180r/3, 183v/1, 184v/3, 185r/3, 188r/8, 188v/3, 190v/5, 191v/6, 193r/1, 194r/7, 195v/3, 195v/7, 196r/3, 196v/7, 198v/8, 199r/3, 203r/2, 203v/1, 203v/6, 203v/7, 204r/5, 204v/2, 206v/3, 206v/7, 209v/6, 210v/4, 212r/2, 212v/3, 213r/5, 213v/8, 214v/7, 215r/2, 216v/2, 216v/6, 217r/2, 218r/7, 220r/4, 223r/1, 223r/5, 223v/6, 224r/6, 224v/1, 224v/6, 226r/3, 226r/5, 227v/2, 227v/4, 228r/6, 229r/6, 230r/4, 231r/1, 235r/6, 237v/1, 238r/8, 242v/2, 243r/4, 246r/1, 248r/6, 248v/3, 248v/7, 248v/8, 249r/3, 249v/8, 250r/1, 250r/4, 250r/6, 250v/1, 251v/7, 252r/8, 253r/2, 253r/8, 253v/5, 254r/7, 254v/8, 255r/6, 258v/2, 258v/3, 259v/6, 260r/4, 260v/2, 261v/4, 264v/3, 264v/5, 265r/4, 266v/6, 267r/6
 b.+ dür 85r/6, 97v/3
 b.+ i (iy.) 41v/7, 196r/7
 b.+ inden 90v/5
 b.+ ine 39r/7, 160r/2
 b.+ inüñ 40r/5
 b.+ inüz 69r/2, 87v/5
 b.+ inüze 23r/2, 101v/8, 110v/4
 b.+ isi 13r/2, 17v/8, 39r/7, 195v/3
 b.+ isine 65r/4, 65v/3
 b.+ isini 146r/3
 b.+ ümüzi 200r/2
 b.+ üñüz 36v/6
 bir kezden : Birden, hep birden.
 b. 72r/6, 77r/6, 215v/3
 bir nice : Bir kısım, kimi, bazı. bk.
 bir niçe
 b. 6v/2, 10r/2, 21r/2, 34r/8, 56r/7, 57r/4, 67v/1, 67v/5,
 94r/5, 111r/2, 123r/3, 123r/4, 148v/7, 203v/7, 224v/8, 252r/7
 b.+ den 44r/5, 61v/3
 b.+ dendür 66v/3, 161v/4
 b.+ ler 34r/5
 b.+ leri (iy.) 10r/7, 10v/2, 19r/3
 b.+ lerin 34r/2, 34r/5, 109v/4,
 251r/1
 b.+ lerün 34r/5
 b.+ müz 47r/7
 b.+ nün 19r/3, 94r/8, 152v/8, 162r/7
 b.+ nüziñ 123v/8
 b.+ nüz 6r/1, 39v/6, 56r/8, 61v/3,

65v/4, 66v/3, 72r/6, 111r/2,
 123v/8, 126r/1, 266r/8
 b.+ nüz 65v/5
 b.+ nüzü 67r/8
 b.+ si 10r/4, 26r/4, 26v/5, 35v/3,
 44r/5, 48r/7, 52r/6, 62r/2,
 67v/5, 70r/6, 70r/7, 94r/8, 96v/1,
 116v/4, 118v/5, 148v/7, 152v/8,
 153r/8, 190v/5, 193r/3, 208r/4,
 233r/1, 243r/4
 b.+ sin 26r/3, 26v/1, 46r/2, 65r/8
 b.+ sinden 94r/4
 b.+ sine 6v/2, 11v/2, 11v/3, 116v/4,
 153r/8
 b.+ sini 175r/1
 b.+ siye 239r/4
 b.+ siyle 9v/8
 b.+ ye 39v/6, 82v/6, 126r/1, 153r/4,
 169v/1, 251r/2
 b.+ yile 34r/2, 109v/4
 bir niçe : Bir kısım, kimi, bazı. bk.
 bir nice
 b.+ müz 118v/3
 b.+ müzle 118v/3
 b.+ nüz 5v/8
 b.+ si 41r/3, 141v/6
 b.+ ye 118v/5
 bir uğurdan : Hep birden.
 b. 26v/6
birbiri : Birbiri. bk. **biribiri**
 b. 104v/8, 115r/4, 146r/7, 148v/7,
 174v/8
 b.+ ne 4v/2, 15v/8, 120r/8, 127v/5,
 150r/6
 b.+ nüzü 11r/6
 birbirine dutuş - : Birbirlerine ilişip
 dokunmak.
 b.- alar 30r/5
biregü : Bir kimse, herhangi bir kişi. bk.
birigü
 b. 131v/7
biribiri : Birbiri. bk. **biribiri**
 b. 75v/4, 188v/6
 b. + ne 160r/2
 biribiri ardınca inici : Arka arkaya,
 peş peşe inen.
 a. 186r/3
birigü : Bir kimse, herhangi bir kişi. bk.
biregü
 b. nüh 93v/8
biryân : (Far.) Kebap.

biryân olmuş : Kızartılmış.
 b. 187v/5
bit - : Yetişmek.
 b.- ür 8r/8
 bitmek(g) : Yetiştirmek.
 b. 44v/2
 b.+ in 115r/3
 bitmiş : Yetişmiş.
 b. 115r/4
bitür - : Yetiştirmek.
 b.- di 36r/2, 44v/2
 b.- ür 219r/7
biyerlen - : Kabul etmek, almak, kabul
 edilmek . bk. **beyeren-**
 b.- di 90v/5
 b.- medi 90v/6
 b.- meye 16r/8
biz : Çokluk birinci şahıs zamiri.
 b. 2v/8, 3r/5, 5r/5, 5v/1, 11r/6,
 17r/1, 17v/3, 17v/8, 18v/7,
 20r/4, 33r/4, 40r/5, 42r/6, 46r/6,
 49v/4, 53r/7, 60r/2, 61r/7,
 71r/7, 71v/6, 83v/4, 84r/6, 89r/1,
 89v/4, 90v/2, 93r/1, 98v/5,
 102r/5, 102r/7, 103r/3, 106v/1,
 106v/8, 107r/3, 110v/7, 111v/8, 116v/1,
 121r/7, 122r/2, 122v/7, 123r/5,
 123v/1, 124r/8, 124v/5, 126r/7, 130v/2,
 131r/1, 132r/3, 132r/4, 132r/5,
 135v/1, 135v/3, 136r/3, 136r/7, 136v/4,
 137v/2, 140r/2, 142r/4, 142r/8,
 160r/3, 161v/1, 166r/3, 166v/6, 173v/2,
 178r/2, 186r/4, 186r/5, 191r/2,
 192r/3, 192r/7, 192r/8, 192v/8, 193r/4,
 193r/5, 193r/7, 196v/6, 197v/3,
 198v/1, 209v/8, 210v/8, 214r/8, 214v/5,
 215r/4, 216v/5, 221v/1, 235r/5,
 236r/6, 241v/7, 242r/5, 248r/3, 254v/4,
 255r/8, 256v/1, 256v/8, 257v/7,
 258r/1, 261r/2, 263v/8, 265r/3, 267r/7
 b.+ de 189v/4
 b.+ den 16v/8, 17v/6, 21r/7, 40v/1,
 61r/8, 95v/1, 122v/6, 125r/3,
 127v/2, 131v/3, 136r/4, 137r/3,
 139v/7, 172v/4, 177r/3, 185v/5, 186v/4,
 187v/1, 192v/8, 198r/8, 214v/6,
 253r/7, 264r/6
 b.+ e 3r/5, 7v/6, 12r/4, 13v/6, 14r/4,
 14r/8, 15v/7, 16r/1,
 17r/2, 18r/3, 18r/4, 26r/3, 26r/4,
 33r/1, 33v/8, 40v/1, 40v/2,

41r/7, 41r/8, 43r/5, 55v/8, 58v/3,
60r/4, 61v/1, 69r/7, 69v/1,
83r/4, 89v/8, 94v/3, 95v/1, 99r/1,
101v/4, 103r/6, 103r/8, 111v/6,
111v/8, 114v/1, 125v/8, 126r/8,
128r/7, 128r/8, 128v/2, 130r/3, 131r/7,
132r/5, 133v/2, 136r/4, 136v/2,
136v/7, 139r/3, 141r/1, 142r/1, 144r/4,
148r/7, 159v/8, 160r/2, 160v/5,
160v/6, 163r/2, 163v/3, 165r/4, 178r/1,
184r/4, 193r/4, 201r/1, 201r/2,
210v/8, 214v/8, 242r/3, 257v/5
b.+ i 9r/6, 9r/8, 10v/6, 40r/7, 40v/1,
42r/6, 42r/7, 46r/7,
55v/7, 59r/3, 61r/5, 61r/8, 61v/1,
72v/5, 73r/4, 99r/1, 110v/7,
125v/8, 127v/6, 128v/8, 136v/8,
139r/3, 139r/8, 139v/6, 139v/7, 139v/8,
142v/2, 164r/6, 171r/4, 172v/2,
178v/2, 187r/2, 202r/5, 210r/4, 214r/6,
235v/2, 236r/7, 260r/3, 261v/2,
262v/6
b.+ üm 5r/8, 8r/7, 9r/8, 9v/2, 9v/3,
9v/4, 12v/1, 17r/2,
21r/7, 33v/5, 33v/8, 56v/6, 56v/7,
57r/6, 72v/6, 102r/6, 102v/2,
103r/7, 103r/8, 107r/6, 109v/5,
118v/4, 121v/4, 122v/7, 129v/3, 135v/1,
137r/3, 159v/8, 177v/7, 188v/1,
210r/3, 210r/6, 211r/2, 231r/7, 238r/3,
252v/7, 260v/6, 262v/6
b.+ ümçün 137v/4, 140r/1
b.+ ümdür 136v/5
b.+ ümle 32v/7, 185r/2, 198v/1,
260v/8
biza' : (Ar.) Birisine kaba muamelede
bulunma; faydasız, boş, yaramaz söz.
biza' eyleş - : Tartışmak.
b.- diler 261v/7
bizār : (Far.) Uzak, alakasını kesmiş.
b. 21r/7
b.+ dur 153v/6
b.+ ın 150r/6
b.+ larsız 174v/4
b.+ van 106r/4, 112v/3, 174v/4,
186r/6
bizār ol - : Uzaklaşmak, ilgisini
kesmek.
b.- dı 21r/5
bizārlık : (Far. + Tr.) İlgisini kesme,
uzaklaşma.

b.+ dur 153v/2
bizcileyin : Bizim gibi, bize benzer.
b. 183v/2, 209v/7
bīše : (Far. bīše) Sık ormanlık yer.
b.+ nün 217v/3
boğ - : Boğmak.
boğmak eylenil - : (Birisi
tarafından) boğulmak.
b.- eler 59v/7
boğulmuş : Boğulmuş.
b. 86v/5
boğaz : Boğaz.
boğazdan enici : Boğazdan
kolaylıkla geçen, yutulması kolay olan.
b. 224r/7
boğazından indür - : Boğazından
geöirmek, yurtmak.
b. 210v/1
boğazla - : Boğazlamak, boğazını kesmek.
b.- dılar 9v/6
b.- duğuz 86v/6
b.- rlardı 7r/2
b.- yasız 9r/6
boğazlan - : Boğazlanmak, boğazı
kesilmek.
b.- dı 86v/6
borç : Borç.
b.+ a 39r/1
b.+ dan 64r/2, 64r/5, 64r/7, 64v/2
b.+ ıla 39r/1
b.+ ına 39v/7
borçlu : Borçlu, borcu olan.
b. 38v/6
bostān : (Far. būstān) Bağ, bahçe.
b. 36v/6, 239r/7, 245r/2, 245r/3
b.+ ına 245r/6
b.+ lar 115r/5, 120r/6, 203v/5
b.+ uñ 36v/4
b.+ uña 245v/3
b.+ uñdan 245v/5
boş : Boş.
b.+ dur 213r/4
boş kal - : Başkasından boşalmak,
başka birine ait olmak.
b.- a 193r/1
boynuz : Boynuz.
boynuzla şüşüb öldürmüş :
Boynuzlanarak öldürülen.
b. 86v/6
boyun : Boyun.
b. 56r/2

b.+ ina 86r/8, 100v/8, 232r/5
 b.+ larında 204r/1
 b.+ larını 146v/4
 b.+ uından 233v/3
 boyun dut - : Birine kefil olmak,
 onu himaye etmek.
 b.- ar 45r/7
 boyun ver - : İtaat etmek, teslim
 olmak. bk. boyun vèr-
 b.- di 73v/3
 b.- diler 93r/2
 boyun vèr - : İtaat etmek, teslim
 olmak. bk. boyun ver-
 b. 45r/5
 b.- dük 69r/8
 b.- düğ 54r/8
 b.- e 73v/3
 b.- eler 58v/3, 67v/8, 71v/6
 b.- esin 117r/3
 b.- evüz 111v/8
 b.- mediler 108v/2, 128r/1, 132r/2,
 132r/4, 132r/5, 133r/6, 137r/1, 177v/6,
 210v/7
 b.- medük 141v/3
 b.- medüñüz 12r/1
 b.- mezsiz 129r/2
 b.- üğ 44r/3, 46r/3, 70v/7, 99v/8,
 100r/1, 145v/4, 147r/6, 149v/8
 b.- ürse 72r/2
 boyun verici : İtaatkâr, boyun
 eğmiş. bk. boyun vèrici
 b.+ lerüz 49v/4
 boyun vèrici : İtaatkâr, boyun eğici.
 bk. boyun verici
 b.+ lere 42r/7
 b.+ lerüz 17v/3
 boyun verici olunmuş : İtaatkâr
 kılınmış, buyun eğdirilmiş.
 b.+ larken 129v/7
 boyun verinil - : İtaat edilmek.
 b.- e 71v/2
 boyun vermek : İtaat etme, boyun
 eğme. bk. boyun vèrmek
 b. 75v/7, 220v/6, 226v/7
 boyun vèrmek : İtaat etme, boyun
 eğme. bk. boyun vermek
 b. 75r/6
 b.+ den 67v/7
 b.+ le 71v/6
 boyun vèrmek kıl - : İtaat ettirmek,
 boyun eğdirmek.

b.- madı 75r/3
 boyun vèrmemek : İtaatsizlik, kibir.
 b. 222v/8
 boyun vermemek eyle - :
 Kibirlenmek.
 b.- diler 85v/3
 b.- mezler 98v/6
 b.- ye 85v/1
 boyun vèrmeyici : Kibirlenen, asi,
 inatçı.
 b. 79r/2
 b.+ lerdür 220r/5
 b.+ leri (be.) 220r/6
 b.+ nüğ 186v/5
 boyun vèrmezlik eyle - : İtaatsizlik
 etmek, kibirlenmek.
 b.- rsiz 114v/1
 boyun vèrmiş : İtaatkâr, boyun
 eğmiş kimse.
 b.+ leri (be.) 17r/1
 boyun vurucu : İtaatkâr, (bir şeye)
 boyun vurmuş, eğmiş kimse.
 b. 17r/2
bölük(g) : Topluluk, cemaat, parça, kısım,
 grup.
 b. 10r/5, 11r/8, 13r/8, 13v/1, 17r/2,
 17v/3, 18r/7, 18v/2,
 19r/6, 24r/8, 32v/6, 33v/6, 41v/6,
 43r/4, 47v/6, 48r/2, 48v/6,
 51r/4, 51r/8, 51v/5, 52v/3, 53v/4,
 54r/3, 56v/4, 56v/5, 57r/3,
 58r/7, 73r/2, 73v/5, 74v/4, 77r/2,
 77r/4, 78r/8, 97r/4, 97r/5,
 104v/7, 105r/2, 113r/1, 118v/6,
 122v/6, 126v/3, 127v/5, 130v/1, 130v/8,
 132r/2, 133r/4, 133r/5, 133r/6,
 133v/4, 135r/6, 136r/5, 140v/4, 141r/8,
 146r/1, 146v/7, 146v/8, 149r/7,
 149v/7, 150r/6, 161v/3, 163v/7, 172r/2,
 183v/1, 184v/3, 196v/4, 206v/7,
 223r/5, 227r/1, 227v/2, 227v/4, 242v/2,
 246r/1
 b.+ den 161v/3, 169r/1, 226v/2,
 227v/2, 256v/8
 b.+ di 230r/4
 b.+ dür 96v/1, 143r/6
 b.+ e 221v/4
 b.+ i (be.) 33v/6, 126r/6
 b.+ i (iy.) 118v/2
 b.+ in 12r/1
 b.+ ler 55v/5, 72r/5, 116v/2, 123r/6,

127v/4, 140v/5, 141v/6, 185v/4,
191v/1, 254v/1
b.+ lerden 182v/4, 207v/6
b.+ lerdür 108r/3
b.+ lerile 111r/2
b.+ üdür 95r/4
b.+ ün 127r/3
b.+ üñ 52r/4, 146r/3, 168r/5,
175r/3, 175r/6, 183r/6, 242r/5, 257r/4
b.+ üñüz 147r/5
bölük bölük eyle - : Gruplara
bölmek, ayırmak.
b.- dük 140v/5, 141v/6
bu : 1. Bu, işaret zamiri.
b.+ ndan 64v/1, 103v/1, 129v/2,
253v/2
b.+ nlar 2v/4, 254v/2, 255r/7,
258v/1
b.+ nlara 168r/5
b.+ nlardan 8v/6, 257r/5, 258v/3
b.+ nları 254v/2
b.+ nlarındır 256r/8
2. Bu, işaret sıfatı.
b. 12r/2
budak(ğ) : Dal, budak.
b.+ ı (iy.) 211v/1
buğday : Buğday.
b. 5v/7
b.+ a 5v/7
b.+ dan 8r/8
buğday biti : Buğday kurdu.
b. 137r/1
buğra : Erkek deve.
b. 101v/2
bugün : Bugün, şimdi.
b. 33v/5, 86v/7, 86v/8, 87r/6,
114r/8, 129r/7, 150r/5, 179r/5,
185r/4, 197v/7, 220v/5, 253v/6,
254r/4, 254v/3, 262r/2, 266v/4
buğağ : Zincir, demir halka.
b.+ ları (be.) 140r/7
bul - : Bulmak, elde etmek, erişmek. bk.
pul -
b.- a 43v/7, 73r/5, 76v/4, 78r/5
b.- alar 23v/8
b.- alardı 71v/4, 73v/7
b.- amaya 16v/2
b.- asın 98v/3, 98v/4
b.- asız 13r/1, 75r/4
b.- avan 259r/4
b.- dı 250r/6, 250r/8

b.- dılar 194v/1, 198v/3, 246v/4,
249r/4
b.- duğ 21v/4, 101v/4, 128v/2,
134v/6, 178r/1, 200r/3
b.- duğuz mı 128v/3
b.- duğuz 58r/5, 74v/7, 75r/6,
154r/3
b.- ına 199v/3
b.- maduğ 134v/6
b.- masın 82r/4
b.- maya 25v/1, 75v/3, 79v/3, 99v/2
b.- mayalar 71v/5, 79r/7, 85v/3
b.- mayasın 125r/5, 238r/3, 239r/1,
239v/8, 242v/7, 244r/6
b.- mayasız 39v/6, 50r/7, 69r/2,
74v/5, 82r/7, 87v/6
b.- mazın 121r/2
b.- mazlar 163r/8, 164v/6, 165r/1
b.- sunlar 169r/3
b.- ur 140r/5
b.- urdı 44v/3
b.- urın 201v/1
b.- ursız 15r/1
bulın : Ganimet.
b.+ lar 145v/3
b.+ lardan 145v/3
bulud : Bulut. bk. **bulut**
b.+ lar 130r/4
bulun - : Bulunmak, var olmak.
b.- dılar 52r/8
bulut(d) : Bulut. bk. **bulud**
b.+ dan 27r/1
b.+ ı (be.) 140v/8, 204v/4
b.+ lar 21r/1
b.+ u (be.) 7v/5
bulutdan inen od : Yıldırım.
b. 83r/4
bulutlardan düşer : Yıldırım.
b. 3v/4
bundur - : Çalım satmak, şımarmak.
bundırmağ : Çalım satma,
şımarıklık.
b.+ dan 150r/3
bırak(ğ) - : Terk etmek, bırakmak,
koymak, atmak, fırlatmak. bk. **burak** -
b. 259v/4
burç : (Ar. burc) 1. Kale burcu.
b.+ lar 73r/6
2. Yıldız burcu.
b.+ lar 214v/5
burun : Burun.

b.+ a 93r/6
b.+ dur 93r/7
but : But, bacağın kalın kısmı.
b.+ ıyla 9v/8
b.+ lar 257v/7
buyruk(g) : Emir, buyruk. bk. **buyruk**
b.+ ina 129v/7
b.+ ıyla 219v/1
buyrul - : Emredilmek.
b.- duğ 111v/8
buyruk(g) : Emir, buyruk. bk. **buyruk**
b. 129v/8
b.+ ı (iy.) 159v/4, 188r/4, 218v/4
b.+ ina 139r/5
b.+ indan 8v/5, 132r/5, 185r/4,
188r/1
b.+ indandur 238v/8
b.+ ıyla 130r/6
b.+ ıyla 256v/2
b.+ umdan 250r/5
b.+ umuz 184v/6, 186v/3, 187r/8
b.+ umuza 189v/8
buyruğdan çıkıcı : Allah'ın emrine
uymayan.
b.+ lar 90v/3, 90v/4, 98v/3
b.+ lara 102v/1
b.+ lardur 95v/2
buyruğdan çıkmak : Allah'ın
emrine uymama.
b.+ dur 86v/7
buyruk isdeşü var - : Bir işin
çözümü için birine başvurmak.
b.- alar 71r/3
buyrul - : Buyrulmak, emredilmek.
b.- dı 177r/8
b.- dum 123v/4, 207v/7
b.- duğ 191r/6
b.- ur 9v/1
b.- ursın 218r/5
buyur - : Buyurmak, emretmek.
b. 138v/2, 144v/8, 267r/5
b.- a 29r/3
b.- am 79r/4
b.- dı 29r/5, 126r/8, 126v/1, 206r/8
b.- dılar 68r/7, 71r/4
b.- du 78v/4
b.- dum 105v/4, 124v/8
b.- duğ 103v/7
b.- maz 49r/3, 126v/1
b.- ur mı 49r/4
b.- ur mısız 6v/3

b.- ur 4v/7, 9r/6, 21v/2, 37r/5,
70v/4, 140r/5, 227r/4, 255v/6
b.- urlar 42v/8, 51v/4, 52v/5,
161v/4, 162r/8
b.- ursız 12v/6, 52r/4, 135r/7
buyurıcı : Emredici.
b.+ dur 197v/5
b.+ lar 167v/3
buyurnul - : Emredilmek, mükellef
tutulmak.
b.- mayasız 74r/4
buyurul - : Buyrulmak, emredilmek.
b.- ursız 217r/3
buzağı : Buzağı. bk. **buzağı**
b. 7r/5, 12v/5
buzağı : Buzağı. bk. **buzağı**
b. 10v/6, 138v/8, 187v/5
b.+ yı 7r/8, 12v/3, 83r/5, 139v/1
büzine : (Far.) Maymun.
b. 9r/4
b.+ ler 95v/4
b.+ lere 141v/4
bügüle - : Büyülemek.
b.- yesin 136v/8
bügülenmiş : Büyülenmiş.
b. 235r/6
b.+ sin 240v/1
bühtân : (Ar. buhtân) Yalan, iftira.
b. 78r/7, 83v/3
büyük : Büyük.
b. 168v/7

C

câhil : (Ar.) Bilgisiz kimse.
c.+ ler 18r/8
c.+ lardan 107v/7, 185v/2, 195v/1
câhiliyet : (Ar. cāhiliyyet) Cahillik,
bilgisizlik.
cāhiliyet zamānı : Hazreti Muhammed'in
peygamberliğinden önceki bilgisizlik ve
sapıklık dönemi.
c.+ nda 24v/2
cāhillik(g) : (Ar. + Tr.) Cehalet, Hazreti
Muhammed'in peygamberliğinden önceki
bilgisizlik ve sapıklık dönemi.
c.+ üğ 56v/6
cāhillik zamanı : Hazreti
Muhammed'in peygamberliğinden önceki
bilgisizlik ve sapıklık dönemi.

c.+ nuḡ 94r/6
cālūt : (Ar.) Hazreti Davud tarafından ordusu bozguna uğratılan ve öldürülen Filistinli bir savaşçı.
 c. 33v/7
 c.+ a 33v/5
 c.+ ı (be.) 34r/1
cān : (Ar.) Ruh, can.
 c. 238v/7
 c.+ dan 238v/7
 c.+ dur 85r/5
 c.+ ları (iy.) 160r/8
 c.+ umdan 215v/2
 cān al - : Öldürmek.
 c. 136r/5
 c.- a 64v/7, 110v/4
 c.- dı 76r/7
 c.- ğıl 61r/8
 c.- ur 110v/1, 127v/2
 c.- urlardı 150v/2
 cān almak : Öldürme.
 c.+ a 123r/3
 cān çık - : Can çıkmak, ölmek.
 c.- a 164r/4
cānavar : (Far. cān-āver) Canlı varlık, yaratık, hayvan.
 c. 86v/6, 108r/2, 181v/1
 c.+ lardan 21r/1, 87r/4
 c.+ ları 147r/8, 151r/3
cāzū : (Far.) Büyücü, sihirbaz.
 c. 178r/3, 262r/7
 c.+ dur 135r/6
 c.+ lar 135v/1, 135v/7, 178r/1, 261v/6, 262r/8
 c.+ ya 70r/1
 c.+ yı 135r/8
cāzūlık(ğ) : (Far.) Büyücülük, sihirbazlık.
 c. 13v/5, 103r/1, 105r/3, 135v/4
 c.+ dan 262v/6
 c.+ dur 170r/2, 177v/7, 178r/5, 181v/4
 c.+ ıla 261v/2, 261v/3
 c.+ ları (iy.) 262r/1
 c.+ larından 262r/4
 c. mıdur 177v/8
 c.+ uḡ 262r/7
 cāzūlık eyle - : Büyü yapmak, büyülemek.
 c.- diler 135v/4
cebrā'īl : (Ar.) Allah ile peygamberi arasında elçilik yapan dört büyük melekten

biri.
 c. 11v/8, 13r/4, 34r/6, 102v/4, 182v/2, 228r/7
 c.+ dūr 2r/3
 c.+ e 13r/6
 c.+ ümüzi 253r/3
cehennem : (Ar.) Cehennem.
 c.+ üḡ 256v/7
cem' : (Ar.) Toplanma, bir araya getirme, topluluk, grup.
 cem' eyle - : Toplamak, birleştirmek.
 c.- yesiz 66r/4
cemā'at : (Ar.) Topluluk, cemaat.
 c. 51v/4, 193r/7
 c.+ dūr 52v/3
 c.+ in 192v/8
cennet : (Ar.) Cennet.
 c.+ de 5v/6
 c.+ üḡ 125v/5
cevāb : (Ar.) Cevap, karşılık.
 c.+ ı (iy.) 132v/3
 cevāb ver - : Karşılık vermek.
 c.- diler 58v/8
 cevāb vēr - : Karşılık vermek.
 c.- mezler 204v/8
 cevāb verinil - Karşılık görmek.
 c.- diḡüz 102v/2
cezā : (Ar. cezā') Ceza, kötü karşılık.
 c. 114r/8
 c.+ sı 11v/3, 24v/7, 49v/7, 54v/6, 75v/5, 91r/1, 91r/8, 100v/1, 105r/7, 194v/2, 199v/3, 263r/2
 c.+ sıdur 156v/5, 199v/3, 240r/2, 251v/1
 cezā olun - : Cezalandırılmak.
 c.- maya 123r/8
 cezā vēr - : Cezalandırmak.
 c.- dük 121r/7
 c.- e 119v/8, 120r/3
 c.- eler 266v/5
 c.- evüz 123r/1, 171r/7
 c.- ür 199v/4
 c.- ürüz 128r/3, 128r/4, 139v/2
 cezā verin - : Cezalandırılmak.
 c.- eler 117v/2, 143r/5
 cezā verinil - : Cezalandırılmak.
 c.- e 79v/2
 c.- eler mi 138v/7
 cezā vermek : Cezalandırma, ceza.
 c. 236v/8

cift : (Far. cüft) Çift, eş. bk. **çift**, **çüft**
ciftlen - : Nikahlamak, nikahla almak. bk.

çiftlen - , **çüftlen** -

c.- e 30r/5

c.- eler 30v/4

c.- men 28v/8

ciftlendür - : Eş olarak almak, nikahlamak.

c.- men 29r/1

cühüd : (Far. cühüd) Yahudi.

c. 47v/4

c.+ lar 10v/2, 11r/6, 15r/2, 15r/5,

15r/6, 16r/2, 17r/8, 17v/4,

18r/5, 96r/1

c.+ ları (be.) 94r/8, 98v/4

cühüd ol - : Yahudi olmak.

c.- dılar 8v/5, 69r/6, 84r/1, 92r/7,

93r/2, 96v/8, 121r/5, 229v/8

cünüb : (Ar. cunub) İslam dinine göre temiz sayılmayan, ibadet yapamayacak durumda olan kimse.

c. 69r/1, 87v/4

Ç

çağ : Yaş.

→ **orta çağlu**

çağır - : Çağırarak, seslenmek, bağırarak.

ç.- ur 21v/6

çalap : Tanrı, rab.

ç. 123v/4

ç.+ dan 8r/7

ç.+ ında 35r/5

ç.+ ından 38r/6, 108r/1

ç.+ ını 15r/4

ç.+ ından 47r/1

ç.+ ından 7r/3

ç.+ ısı 16v/1, 17r/6, 39r/3, 39v/7,

61v/2, 108v/6, 123v/3, 129v/8,

135v/8, 138r/3, 138r/5, 171r/1,

195v/1, 196r/7, 205r/3, 210r/6, 240v/2,

249v/2, 252r/4, 255v/7

ç.+ ısıdur 90v/7, 123v/5, 169v/5,

174r/6, 242r/7

ç.+ ısına 17r/7, 44v/5, 112r/1,

135v/8, 185r/7, 262r/8, 262v/7, 262v/8, 266r/7

ç.+ ısından 40r/4, 86v/1, 130v/3,

131r/3, 132r/3, 135r/1, 172r/4, 182v/2,

206v/3, 250r/4, 267r/7

ç.+ ısını 130r/6, 138r/1, 194r/8,

196v/2, 216v/4, 246v/6, 247v/2, 251v/7, 251v/8, 266v/5

ç.+ lar 47r/7, 196r/3

ç.+ lardan 17v/8

ç.+ ları (be.) 49r/3

ç.+ ları (iy.) 8v/7, 36r/5, 38r/2,

38v/2, 42r/4, 58v/5, 62r/4, 125v/6,

132r/5, 145v/6, 145v/8, 156r/1,

182v/6, 182v/7, 228r/5, 243v/2

ç.+ ların 6v/6

ç.+ larına 104v/1, 107r/4, 109v/1,

121v/8, 144r/4, 186v/7, 222r/6, 223r/5,

247r/6

ç.+ larından 2r/7, 19r/1, 20r/5,

49v/3, 54v/7, 61v/8, 96r/8, 108r/4,

109r/8, 116r/4, 139v/1, 139v/4,

183r/6, 206r/1, 222v/8, 236r/4

ç.+ larını 122v/3, 244r/7

ç.+ larının 104v/4, 118v/1, 151r/1,

186v/5, 206r/2, 251r/8

ç.+ um 16v/5, 35r/6, 35v/6, 40r/6,

44r/6, 44r/8, 44v/5, 44v/8,

45r/2, 45v/3, 90v/2, 112r/8, 112v/1,

112v/3, 112v/6, 126v/1, 127r/1,

138r/3, 139r/8, 139v/6, 175v/2,

185r/1, 186r/8, 186v/2, 186v/3, 189v/6,

194r/6, 197v/5, 202r/2, 202r/3,

207r/1, 212v/1, 212v/8, 215v/6, 215v/8,

233r/6, 238r/8, 240r/7, 243v/6,

245v/4, 252r/4, 252r/5, 252v/1, 252v/4,

255r/7, 259v/8, 261r/4, 261r/5,

263v/4, 265v/7, 266v/3

ç.+ uma 97v/1, 103v/7, 105v/5,

245v/8

ç.+ umdan 110r/3, 145r/4, 183v/5,

255r/5

ç.+ umdur 46r/4, 254r/8

ç.+ umu 255r/6

ç.+ umun 131r/3, 132r/8, 133v/8,

143v/5, 239v/3, 250v/8, 251v/5, 251v/6

ç.+ umuz 16v/8, 17r/1, 17r/3, 26r/3,

26r/4, 33v/7, 40r/7, 40r/8,

40v/1, 41r/6, 41r/7, 41r/8, 42r/6,

46r/6, 55v/7, 61r/4, 61r/5,

61r/7, 61r/8, 61v/1, 72v/5, 73r/3,

98v/8, 99r/2, 103r/7, 106v/1,

107r/4, 118v/3, 125v/7, 127v/6,

128v/2, 128v/8, 133v/2, 178v/2, 178v/6,

178v/7, 212v/4, 213r/1, 213r/5,

226v/5, 242r/2, 267r/8

ç.+ umuza 262v/5

ç.+ umuzdan 136r/3
 ç.+ umuzdur 18r/3
 ç.+ umuzun 107r/1, 128r/8, 129v/3,
 136r/4, 241r/2
 ç.+ unun 252r/3
 ç.+ un 5r/4, 45r/3, 71v/4, 90v/1,
 103r/4, 113r/3, 116v/5, 117r/4,
 117v/1, 118v/5, 119r/2, 119r/3,
 121r/4, 123r/3, 124r/1, 130v/3, 137r/3,
 141v/4, 141v/5, 142r/7, 145v/8,
 146v/3, 173v/8, 174v/3, 179r/8, 179v/8,
 187v/1, 188v/2, 188v/6, 190v/1,
 190v/2, 190v/7, 191v/6, 191v/8, 192r/5,
 192v/7, 196v/1, 204r/3, 215r/6,
 217v/8, 218r/4, 218r/8, 218v/1, 229r/3,
 229r/4, 230r/2, 230r/8, 230v/2,
 230v/3, 232v/3, 233r/2, 233v/4, 235v/7,
 236r/5, 236v/2, 237r/3, 243v/8,
 246r/6, 247v/5, 249v/5, 252v/2, 253r/7,
 253v/3, 256v/2, 256v/6, 257r/2,
 257v/2, 259r/5, 267r/1, 267r/4
 ç.+ uña 9r/8, 197r/7
 ç.+ unğun 45r/5
 ç.+ unğdan 9v/2, 9v/3, 19v/1,
 115v/8, 117r/1, 172r/2, 176r/7, 179v/2,
 203r/6, 205v/7, 221r/6, 233v/2,
 245r/8, 249v/6, 266v/8
 ç.+ unğdandır 19r/6
 ç.+ unı 145r/6, 235r/4
 ç.+ unun 145r/8, 232v/8
 ç.+ unun 118r/7, 123r/4, 137r/8,
 244r/5, 260v/8, 261r/1
 ç.+ unuz 10r/8, 48r/5, 53v/7, 54r/1,
 109v/6, 115v/3, 117r/2, 121r/8,
 122r/1, 125v/2, 128v/3, 129v/5,
 136v/2, 142r/8, 170r/3, 173v/6, 219r/3,
 220v/8, 222v/4, 231v/4, 233r/6,
 234v/3, 237r/4, 242v/4, 244v/2, 261r/3,
 264r/5
 ç.+ unuza 61r/7, 97v/1, 103v/7,
 186r/8, 209r/7
 ç.+ unuzdan 7v/1, 14r/6, 22v/8,
 25v/7, 33r/8, 45v/6, 46r/3, 54v/1,
 62r/8, 85r/1, 85v/5, 96r/3, 96v/3,
 96v/6, 96v/7, 115v/6, 122v/8,
 123v/6, 124r/5, 130v/5, 131r/4,
 131r/8, 131v/5, 132v/7, 135r/3, 137v/8,
 141v/1, 145r/5, 146r/6, 175v/8,
 180v/6, 181r/4, 209r/6, 228r/8, 232r/3,
 263v/7
 ç.+ unuzdur 18r/3, 46r/4

ç.+ unuzı 129v/8
 ç.+ unuzun 123r/3, 139r/5
 ç.+ umuzā 133v/3
çalış : Savaş, muharebe.
 ç. 96r/5, 146v/8, 152r/1, 156v/1
 ç.+ a 147r/5
 ç.+ dan 28r/3
 ç.+ ı (be.) 38v/4
 ç.+ ısız 74r/5
 çalış eyleyici : Savaşan, muharebe
 eden.
 ç.+ ler 76r/3
 ç.+ leri (be.) 76r/3, 76r/5
 çalışmak : Savaş.
 ç. 28r/1, 28r/3, 32v/8, 33r/2
çalış - : Savaşmak, mücadele etmek.
 ç. 74r/3
 ç.- a 72v/2
 ç.- alar 24v/6, 52r/7, 75r/1, 75r/2,
 167r/7
 ç.- alardı 75r/2
 ç.- asız 70v/8
 ç.- avuz 32v/8
 ç.- dı 55v/5, 166v/6
 ç.- dılar 28v/1, 55r/7, 164r/8
 ç.- ın 111r/2
 ç.- mağ 24v/6
 ç.- mayalar 34r/7, 75r/3
 ç.- mayalardı 34v/1
 ç.- mayasız 33r/1
 ç.- mayavuz 33r/1
 ç.- mazzsız 72v/3
 ç.- sun 72v/1
 ç.- un 24v/3, 90v/1, 91v/5, 149r/1,
 155r/4
 ç.- ur 41v/6
 ç.- urlar 24v/4, 28r/5, 72v/7, 91r/8,
 94v/8, 158r/4
 ç.- urlarsa 24v/7
çek - : Çekmek, yaymak, döşemek,
 uzatmak.
 ç.- di 203v/2
 ç.- dük 214v/7
 ç.- er 139r/6
çekirdek(g) : Çekirdek.
 ç.+ i (be.) 70r/5, 114v/5
 ç.+ i (iy.) 73r/5, 79v/5
çekiş - : Çekişmek, tartışmak, anlaşmazlık
 içinde olmak.
 ç.- diler 146v/5
 ç.- ür misiz 131v/1

çekürge : Çekirge.

ç. 137r/1

çeri : Asker, ordu.

ç.+ siyle 263r/5

çeşme : (Far. çeşme) Pınar, çeşme.

ç. 8r/5, 10r/4, 140v/7

çık - : Çıkmak, ayrılmak, terk etmek; uzaklaşmak; yetişmek, bitmek; yükselmek, fıkmak; ortaya çıkmak, görünmek; sapmak.

ç. 125r/2, 125r/6, 195r/3, 215v/5

ç.- a 76v/5, 154r/2

ç.- alar 90r/6, 91v/8, 168v/8

ç.- amaz 130r/6

ç.- ar 10r/3, 130r/6, 173v/5, 224v/4,

241v/5

ç.- ardı 24v/2

ç.- arlar 249v/5

ç.- asız 86v/1

ç.- dı 142v/4, 246v/6, 253r/2,

253r/8

ç.- dılar 33v/7, 73v/4, 95v/6, 210v/7

ç.- duş 19v/2

ç.- duşuz 19v/1

ç.- madı 169r/1

ç.- maş 163v/5

ç.- mayasız 163v/8

ç.- uş 72r/5

çıkıcı : Çıkacak, kurtulacak olan.

bk. çıkıcı

ç. 117v/6

ç.+ lar 21r/8

çıkıcı : Çıkacak, kurtulacak olan.

bk. çıkıcı

ç.+ lar 91v/8

çıkma(ğ) : Gitme, sefere çıkma.

ç. 163v/7

ç.+ ı (be.) 159r/8

çık - : Dışarı çıkarmak, meydana getirmek; yok etmek, gidermek.

Ç. 72v/5, 238v/1

ç.- a 135r/6

ç.- alar 148r/4, 238r/4, 262r/1

ç.- asız 121v/4, 136r/1, 219v/4

ç.- avuz 133r/7, 210r/5, 232r/5,

256v/7, 261v/1

ç.- dı 4r/2, 5v/8, 56v/8, 126r/5,

126v/7, 145v/8, 199v/4, 201v/8,

212r/4, 225v/7, 256v/5, 261r/6,

264r/2

ç.- dılar 24v/5, 32v/1, 150r/3

ç.- du 33v/2

ç.- duş 37r/2, 115r/3, 115r/4,

128r/6, 130r/4, 159r/2

ç.- duş 102v/7

ç.- isa 32r/6

ç.- maş 11r/6

ç.- masun 266r/2

ç.- miş idi 8r/3

ç.- sın 8r/7

ç.- uş 24v/5, 71v/7, 114r/7, 132v/3

ç.- ur 35r/2, 89r/7, 114v/5, 126r/5

ç.- urlar 35r/3, 74r/2

ç.- ursin 43v/2

ç.- ursız 11r/8

ç.- uruz 115r/4, 130r/5

çıkıcı : Ortaya çıkaran; yok eden,

gideren.

ç. 105v/7

ç.+ dur 9v/7

çıkarma(ğ) : Çıkarma,

uzaklaştırma.

ç. 28r/4, 32r/6

ç.+ a 155r/2

ç.+ ı (be.) 238v/1

ç.+ ı (iy.) 11v/2

çık - : Dışarı çıkarılmak, kovulmak, sürülmek.

ç.- duk 33r/1

çık - : Meydana çıkarılmak, yaratılmak.

ç.- asız 126r/2

ç.- dı 52r/4

ç.- dılar 61v/4

çıkırılmış : Çıkarılmış,

uzaklaştırılmış.

ç.+ lar 216r/7

ç - : Çiçek.

ç.+ inden 115r/5

çift : (Far. cüft) Çift, eş. bk. **cift**, **çüft**

ç. 203v/3

ç.+ ler 120v/3, 225r/3

ç.+ lerin 184v/7

ç.+ lerünüzden 225r/3

ç.+ üş 125r/7

çift - : Nikahlamak, nikahla almak. bk.

cift - , **çüft** -

ç.- di 65v/5

ç.- meş 65v/5

çiftlenmek(g) : Evlenme çağı.

ç.+ e 63r/2

çirkin : (Far. çirkīn) Kötü, çirkin.

ç.+ dür 24r/1
çise : Hafif yağmur, çise.
 ç. 36v/5
çoğurak : Daha çok.
 ç.+ van 245r/5
çok(ğ) : Çok, pek çok, birçok.
 ç. 7r/2, 14v/5, 27r/6, 32v/5, 33v/6, 37r/7, 42r/1, 45r/3, 55v/5, 60v/3, 62v/1, 63r/8, 65v/2, 65v/3, 73v/8, 76v/5, 84r/2, 89r/4, 91r/7, 94r/6, 95v/7, 96r/3, 96v/2, 96v/7, 97r/6, 98r/4, 98r/7, 98v/3, 108r/2, 114r/1, 117r/8, 119v/4, 143r/2, 149v/3, 149v/8, 154v/3, 156v/1, 157v/4, 163v/6, 167v/8, 175v/6, 179r/6, 182v/5, 189v/3, 194r/3, 196r/2, 196r/6, 199r/4, 202r/6, 203r/7, 226v/2, 229r/7, 237v/4, 254r/6, 260r/3
 ç.+ da 78v/3
 ç.+ dan 89r/5
 ç.+ duşuz 95v/2
 ç.+ dur 45r/5, 75v/8
 ç.+ ı (iy.) 52r/6, 101v/3, 116v/3, 148v/2
 ç.+ ın 125r/5, 134v/7
 ç.+ ına 117r/3
çok eyle - : Çoğaltmak, sayısını arttırmak.
 ç.- di 133r/3
 ç.- dük 232v/1
 ç.- düğüz 118v/2
 ç.- yedüm 144r/1
çok ol - : Çoğalmak, kalabalık olmak.
 ç.- dılar 134r/3
 ç.- dıyısı 147r/5
çokluk(ğ) : Çokluk, fazlalık, bolluk. bk. **çokluk**
 ç.+ ınuz 156v/2
çokluğıla dön - : Kalabalık halinde geri dönmek. bk. **çokluğıla dön** -
 ç.- üğ 26r/1
çokluğıla dön - : Kalabalık halinde geri dönmek. bk. **çokluğıla dön** -
 ç.- esiz 25v/7
çokluk(ğ) : Çokluk, fazlalık, bolluk. bk. **çokluk**
 ç. 33r/5
 ç.+ ı (iy.) 101r/4
 ç.+ ıla 26r/1

çukur : Çukur.
 ç. 51v/2, 73r/5
çukurak : Küçük çukurcuk.
 ç.+ dur 79v/5
çukurcak(ğ) : Küçük çukurcuk.
 ç.+ ı (be.) 70r/5
 ç.+ undağı 73r/5
çüft : (Far. cüft) Çift, eş. bk. **cift, çift**
çüftlen - : Nikahlamak, nikahla almak. bk. **ciftlen** -, **çiftlen** -
 ç.- üğ 62v/5
çün : (Far.) O zaman, -dığı zaman.
 ç. 75v/3

D

dağal : (Far. degal) Hile.
dağallık : (Far. + Tr.) Hile ve fesat vesilesi, aldatma aracı.
 d. 227v/6
dağıl - : Ayrılmak, uzaklaşmak, dağılıp gitmek, yayılmak, bölünmek. bk. **tağıl** -
 d.- alardı 57v/3
dahı : Ve, ile, ancak, dahi, çünkü. bk. **dağı**
 d. 2r/4, 2r/5, 2r/6, 2r/7, 2v/2, 2v/3, 2v/4, 2v/5, 2v/6, 2v/7, 3r/4, 3r/5, 3r/6, 3r/8, 3v/2, 3v/3, 3v/4, 3v/5, 3v/7, 4r/1, 4r/2, 4r/3, 4r/4, 4r/5, 4r/7, 4r/8, 4v/2, 4v/3, 4v/4, 4v/5, 4v/7, 4v/8, 5r/1, 5r/3, 5r/4, 5r/5, 5r/6, 5v/3, 5v/4, 5v/5, 5v/6, 5v/7, 6r/1, 6r/4, 6r/5, 6r/6, 6r/7, 6r/8, 6v/1, 6v/2, 6v/3, 6v/4, 6v/5, 6v/6, 6v/7, 6v/8, 7r/1, 7r/2, 7r/3, 7r/4, 7r/5, 7r/7, 7v/2, 7v/4, 7v/5, 7v/6, 7v/7, 7v/8, 8r/1, 8r/3, 8r/5, 8r/6, 8r/8, 8v/2, 8v/3, 8v/4, 8v/5, 8v/6, 8v/7, 8v/8, 9r/1, 9r/2, 9r/3, 9r/5, 9v/1, 9v/3, 9v/6, 10r/1, 10r/3, 10r/4, 10r/5, 10r/6, 10v/1, 10v/2, 10v/5, 10v/8, 11r/1, 11r/2, 11r/3, 11r/4, 11r/5, 11r/6, 11r/7, 11r/8, 11v/1, 11v/2, 11v/3, 11v/4, 11v/5, 11v/6, 11v/7, 11v/8, 12r/1, 12r/2, 12r/3, 12r/4,

12r/7, 12r/8, 12v/1, 12v/2, 12v/3,
 12v/4, 12v/5, 13r/1, 13r/2,
 13r/3, 13r/5, 13r/6, 13r/7, 13r/8,
 13v/1, 13v/3, 13v/4, 13v/5,
 13v/6, 13v/7, 13v/8, 14r/1, 14r/2,
 14r/3, 14r/4, 14r/5, 14r/6,
 14r/7, 14v/2, 14v/7, 14v/8, 15r/2,
 15r/4, 15r/5, 15r/6, 15r/8,
 15v/1, 15v/2, 15v/3, 15v/5, 15v/6,
 16r/1, 16r/2, 16r/4, 16r/8,
 16v/1, 16v/2, 16v/3, 16v/4, 16v/5,
 16v/8, 17r/1, 17r/2, 17r/4,
 17r/7, 17v/2, 17v/3, 17v/4, 17v/5,
 17v/6, 17v/7, 17v/8, 18r/1,
 18r/2, 18r/3, 18r/4, 18r/5, 18r/6,
 18r/7, 18r/8, 18v/1, 18v/2,
 18v/3, 18v/5, 18v/6, 18v/8, 19r/1,
 19r/2, 19r/3, 19r/4, 19r/6,
 19v/2, 19v/3, 19v/4, 19v/5, 19v/6,
 19v/7, 20r/1, 20r/2, 20r/3,
 20r/5, 20r/6, 20r/8, 20v/1, 20v/2,
 20v/3, 20v/4, 20v/7, 21r/1,
 21r/2, 21r/4, 21r/6, 21r/8, 21v/1,
 21v/3, 21v/5, 22r/1, 22r/4,
 22r/5, 22r/6, 22v/2, 23r/8, 23v/2,
 24r/1, 24r/7, 24v/2, 25v/2,
 26v/1, 26v/3, 27r/6, 27v/8, 29r/2,
 29r/8, 30r/8, 31r/6, 31v/7,
 32r/1, 32r/3, 34v/7, 36v/1, 37r/7,
 37v/5, 38r/5, 40r/1, 40r/8,
 41v/2, 43v/7, 45v/2, 45v/3, 47v/7,
 50v/6, 51r/8, 52v/8, 54v/1,
 55r/6, 58v/4, 61r/2, 62v/3, 63v/1,
 63v/7, 68v/8, 73r/1, 78r/1,
 80v/2, 82r/3, 83v/4, 85r/7, 89v/6,
 97r/2, 98v/8, 101r/1, 101v/5,
 102v/4, 104r/8, 114v/2, 120v/6,
 124r/4, 164v/5, 224v/1, 261v/1
dağ - : Takmak, iliştiirmek, geçirmek.
 d.- duğları 86r/8, 100v/8
dağı : Ve, ile, ancak, dahi, çünkü. bk. **dahı**
 d. 35v/3, 39r/7, 146v/2
dağ : Acayip, şaşırtıcı. bk. **tağ**
 dağ kal - : Şaşırmak, bocalamak.
 d.- urlar 159r/7, 171r/3
dâne : (Far.) Tane.
 d. 110r/7, 115r/4
 d.+ dür 36r/3
 d.+ nün 36r/2
 d.+ yi 114v/4
danış - : Danışmak, istişare etmek.

d. 57v/4
 danışmak(ğ) : Danışma, istişare.
 d.+ ıla 31r/3
dānişmend : (Far. dāniş-mend) Alim,
 bilgin. bk. **dānişment**
 d.+ ler 93r/3, 95v/8
 d.+ lerin 157r/6
dānişment : (Far. dāniş-mend) Alim,
 bilgin. bk. **dānişmend**
 d.+ lerden 157v/4
dağlat - : Şaşırtmak, hayrete düşürmek.
 d.- diyısa 101r/4
dap : Yeter, kâfi. bk. **tağ**
 d.+ dur 69v/8, 73v/6
 dap ol - : Yetmek, kâfi gelmek. bk.
 tağ ol -
 d.- dı 73v/2
dar : Dar, daralmış, sıkıntılı. bk. **tağ**
 dar olıcı : Daralan, sıkıntıda olan.
 d.+ dur 182r/2
dart - : Tartmak. bk. **tağ** -
 d.- arsin 43r/8
 d.- dı 135r/5
dartış - : Tartışmak, çekişmek, münakaşa
 etmek. bk. **tağış** -
 d.- alar 106v/5
 d.- dılar 34r/8, 51v/6
 d.- madılar 42v/2
davar : Mal, mülk.
 d.+ ın 75v/8
dāvūd : (Ar.) Kendisine Zebur adında
 semavî kitap gönderilen peygamber,
 hükümdar.
 d. 34r/1, 98r/5, 113r/5
 d.+ a 84v/1, 236r/2
dāyim : (Ar. dā'im) Daim, devamlı, sürekli.
 dāyim durucu : Devamlı, sonsuz.
 d. 184v/5
 dāyim kıl - : Sürekli eylemek.
 d.- urlar 2r/4
dê - : Demek, söylemek.
 d.- di 16v/5
 d.- dügi 148r/6
 d.- düğün 12r/2
 d.- düklerinden 83v/1
 d.- düğüz 7r/5
 d.- meyesiz 122v/5
 d.- mezseñüz 201v/1
 d.- riz 24r/1
 d.- rler 4v/5
 d.- rsiz 106r/4

d.- yen 28v/8, 29r/1
d.- yenlerden 105v/5
def : (Ar.) Savma, uzaklaştırma, bertaraf etme.
def eyle - : Savmak, uzaklaştırmak, bertaraf etmek.
d.- meye 41v/2
d.- η 58r/8
d.- rler 206r/3
def eylemek : Savma, uzaklaştırma, bertaraf etme.
d. 34r/2
deg - : Erişmek, ulaşmak.
d.- di 106r/2
d.- e 118r/3
d.- erise 72r/6
d.- mez 119v/2
degil : Değil, yok. bk. **degül**
d. 9v/1, 9v/5, 10v/3, 11v/3, 13v/7, 15r/5, 19v/2, 22r/8,
24v/1, 29v/2, 30r/1, 32r/6, 43v/4, 44r/8, 57r/4, 64v/2, 68r/5,
76r/2, 79v/2, 97v/6, 111r/8, 113v/5, 181v/4, 183v/6, 212v/3
d.+ dür 11v/5
d.+ ken 64v/2
degin : Kadar, dek, için.
d. 6r/1, 24r/5, 32r/6, 38v/6, 39r/1, 39r/8, 46v/2, 73r/4,
87v/3, 87v/4, 89r/3, 96r/4, 125r/3, 126r/2, 137r/5, 141v/4, 179v/7,
195v/3, 203v/1, 209v/6, 213r/5, 215v/6, 215v/7, 223v/6, 226r/5, 236v/7
degir - : Eriştirmek, ulaştırmak, vermek, teslim etmek. bk. **degür** -
d.- düm 186v/1
d.- e 48r/7
degirmek : Ulaştırmak, eriştirmek, tebliğ, bildirme. bk. **degürmek**
d. 42v/6
degiş - : Değişmek, değiştirmek.
d.- ürlar 23r/4
d.- ürse 23r/3
degşir - : Değiştirmek, yerine koymak. bk. **degşür** -
d.- ürse 14v/4
degşirmek(g) : Değiştirme, değişiklik.
d.+ in 65v/2
d. mi istersiz 8v/1
degşiröl - : Değiştirilmek, değişikliğe

uğramak.
degşirölmek : Değiştirilme.
d.+ den 246v/7
degşür - : Değiştirmek, yerine koymak. bk. **degşir** -
d. 171v/2
d.- di 8r/1, 141r/3
d.- dük 134r/3, 228r/6
d.- e 158v/2
d.- evüz 70v/1
d.- me 171v/2
d.- meş 62v/3
d.- se 27r/3
d.- ürlar 92r/8
degşürücü : Değiştiren.
d. 107v/3
degşüröl - : Değiştirilmek.
d.- e 213v/3
degül : Değil, yok. bk. **degil**
d. 10r/4, 23r/3, 18r/1, 18r/6, 19r/1, 19r/3, 21r/8, 22r/2, 23r/4,
25v/6, 31v/4, 33v/3, 38r/4, 48v/7, 51r/3, 52r/2, 60r/3, 60v/1,
69r/7, 71v/4, 82r/3, 92v/8, 100r/2, 101r/8, 102r/1,
103r/1, 105r/3, 106r/3, 106v/5, 107r/2, 107r/7, 108r/2, 109v/2, 110r/3,
110r/4, 110r/8, 115r/6, 116r/2, 117r/4, 117v/6, 119r/3, 120r/8, 139v/7,
143v/1, 148v/2, 150v/4, 186r/1, 188v/6, 190r/4, 192r/5, 195r/4, 195r/5,
196r/5, 199r/1, 202r/6, 203v/6, 209v/8, 210v/6, 211r/5, 216r/7, 222v/4,
225r/1, 229v/5, 230v/5, 236r/5, 257v/4, 257v/6
d.+ dür 2v/4, 36r/7, 194v/2
d.+ in 90v/7, 110r/2, 111r/4, 112v/4, 115v/7, 144r/1
d.+ (i)ken 20r/7, 22r/1, 22r/2, 23v/1, 37r/3, 66r/7, 66v/5, 86r/6, 87r/2, 87r/8, 87v/1
d.+ ler 52v/3, 113v/4
d. mi 107r/4, 109v/5
d. midi 76r/8
d. midür 81v/6
d.+ mise 74r/2, 78r/8
d.+ misse 152v/1
d.+ mişse 9r/2, 128r/8
d. miven 142r/8
d.+ sin 75v/8, 123r/6, 208v/1
d.+ sin 19r/3

d.+ siz 96v/5, 119r/6, 121v/4,
153v/4, 153v/7, 175v/3, 184r/5, 185v/8,
209v/7, 215r/4
d.+ üz 2v/8, 3r/5, 13v/6, 107r/3,
136v/8, 178r/2, 186r/4, 186r/5,
196v/6

d.+ ven 90v/2, 143v/8, 175r/5
degür - : Eriştirmek, ulaştırmak, vermek,
teslim etmek. bk. **degir** -

d.- düm 132r/7, 133v/8
d.- e 96v/3
d.- esiz 31r/4
d.- medün 96v/3
d.- ürin 130v/3, 131r/3
degürici : Ulaştıran.
d. 250r/6

degürmek : Ulaştırma, eriştirme,
tebliğ, bildirme. bk. degürmek
d. 100r/2, 101r/3, 221v/3

degzindür - : Dolaştırmak, devretmek.
d.- ürsiz 39v/2

del - : Delik açmak, delik duruma
getirmek, yarmak. bk. **dél** -
d.- di 248v/4
d.- erdi 24v/2
delmek : Delik açma.
d. 250v/7

dél - : Delik açmak, delik duruma
getirmek, yarmak. bk. **del** -
d.- emeyesin 234r/8

delil : (Ar. delil) Kanıt, delil.
d.+ lerdür 145r/4

delü : Deli, mecnun.
d.+ sin 214r/6

delülik(g) : Delilik, mecnun olma hali.
d. 143v/1
d.+ inden 38r/4

demür : Demir.
d.+ ün 250v/5

deñiz : Deniz.
d. 100v/5, 179r/2, 251v/5, 260r/6,
263r/4

d.+ de 20v/7, 137r/6, 172r/7,
212r/5, 237r/4, 237r/5, 248r/2, 249r/7
d.+ dedür 110r/7
d.+ den 263r/5
d.+ e 137v/2
d.+ i (be.) 7r/3, 219v/4
d.+ ün 110v/6, 114v/8, 248r/1

depe : Tepe.
d.+ sinden 10r/4

depele - : Tepelemek, öldürmek,
boğazlamak, kesmek.

d.- di 34r/1, 75r/8, 91r/1, 147r/2,
248v/8

d.- diler 8v/4, 83v/6, 97r/5, 120r/4,
132r/4

d.- dük 83v/4
d.- düklerinden 83v/1
d.- düklerin 60r/2
d.- dün 260v/1
d.- dünüz 60r/6
d.- dünüzse 56r/6
d.- mediler 83v/4
d.- medüniz 147r/2
d.- meñ 11r/6, 67r/5, 100r/8,
122r/2, 122r/3, 233v/8

d.- nür 20r/1
d.- ñ 7v/1, 24v/4, 24v/7, 71v/6,
74v/7, 75r/6, 154r/3, 193r/1
d.- rler 52v/2, 243r/7
d.- rsiz 11r/8, 12r/2, 12v/2
d.- sün 157r/6
d.- ye 75r/7, 75v/5, 91r/5
d.- yedük 189v/4
d.- yeler 148r/4
d.- yelerdi 139r/7
d.- yem 90v/7
d.- yesiz 90v/7
d.- yevüz 136r/7

depelemek : Öldürme, katletme.
d. 57r/1, 75r/7, 91r/1, 119v/4
d.+ de 234r/2
d.+ den 24v/6, 28r/5
depelemiş : Öldürmüş, öldüren.
d. 91r/5

depelen - : Öldürülmek.

d.- diler 58v/4, 61v/4
d.- e 72v/2
d.- eler 91v/1, 167r/7
d.- esiz 57r/8, 57v/1
d.- meyedük 56v/8
d.- meyelerdi 57r/6, 58v/3
d.- ürse 55v/2
depelenmiş : Öldürülmüş.
d.+ lerdür 22v/6

depelenil - : Öldürülmek.

d.- e 234r/1
depeleş - : Savaşmak, cihat etmek.
d.- meyesiz 155r/1
d.- ün 24v/8, 72v/8, 157r/1
depeleşmek : Savaş, cihat.

d. 73r/2
depelü : Tepesi olan, sağlam, yüksek
 depelü taş : Tepeli, iri, sabit ve oturaklı dağ.
 d.+ lar 214v/8
depredini - : Sarsılmak, sarsıntıya uğratılmak.
 d.- di 27v/5
depren - : Sarsılmak, kımıldamak, hareket etmek.
 d.- e 236v/8
 deprenmek : Sarsıntı, zelzele.
 d. 133v/5
 deprenür : Kımıldayan, yürüyen.
 d. 108r/2, 181v/1
depret(d) - : Sarsmak, kımıldatmak, hareket ettirmek.
 d.- eler 235v/3
 d.- ürise 144v/8
 depretmek : Sarsma, kımıldatma, oynatıp kıvrandırma.
 d. 257v/8
der - : Dermek, toplamak, bir araya getirmek, birleştirmek. bk. **dër** -
 d.- mişmissevüz 116v/1
 derici : Deren, toplayan, bir araya getiren. bk. **dërici**
 d.+ dür 81v/5
 d.+ ler 135r/8
 dermek : Derme, toplama, bir araya getirme.
 d. 251r/2
dër - : Dermek, toplamak, bir araya getirmek, birleştirmek. bk. **der** -
 d.- di 51v/1, 261v/5
 d.- düğünüz 129r/2
 d.- e 35v/1, 74v/2, 102v/2, 105v/1
 d.- edi 107v/6
 d.- erler 57v/1, 176r/2
 d.- evüz 43r/6, 118v/1
 d.- ürdük 246r/7
 d.- üre 147v/3
 dërici : Deren, toplayan, bir araya getiren. bk. **derici**
 d.+ sin 41v/1
dere : Dere, vadi.
 d. 168v/7
 d.+ de 212v/3
 d.+ desin 259r/6
 d.+ ler 205r/8
 d.+ ye 256r/5

derecât : (Ar.) Dereceler, mertebeler.
 d.+ lar 123v/8
 d.+ ları (iy.) 199v/6
derece : (Ar.) Derece, mertebe.
 d.+ den 155v/8
 d.+ ler 145v/7, 263r/1
 d.+ leri (be.) 113r/3
 d.+ leri (iy.) 119r/3
deri : Cilt, deri.
 d.+ ler 70v/1
 d.+ leri (iy.) 70r/8
 d.+ lerinden 226r/3
deril - : Toplanmak, bir araya gelmek. bk.
dëril-
 d.- e 261v/5
 d.- eler 239r/3
dëril - : Toplanmak, bir araya gelmek. bk.
deril -
 d.- diler 59r/2
 dëridük : Birleşme (yeri), birleşilen yer.
 d. 247v/8
 dërilmiş : Toplanmış, yığılmış.
 d. 42r/1, 253v/4
derinil - : Toplanmak, bir araya getirilmek, birleştirilmek.
 derinilmiş : Toplanmış, bir araya getirilmiş.
 d. 190v/4
dermān : (Ar. dermān) Derman, şifa.
 d.+ dur 238v/3
dërnek : Topluluk, cemaat, toplanma.
 dërnek yeri : Toplanma yeri, meclis.
 d.+ nden 257r/5
ders : Hayvan tersi, dışkı.
 d.+ i (iy.) 224r/7
destür : (Far.) İzin.
 d.+ ıyla 13v/8, 66v/4, 71v/2
 d.+ ıyla 13r/4, 208v/5, 210r/2
 destür dile - : İzin istemek.
 d.- di 164r/6
 d.- meye 159r/4
 d.- rler 165r/2
 destür verinil - : İzin verilmek.
 d.- e 164v/3
 d.- meye 226v/3
 destür vër - : İzin vermek.
 d. 159v/5
 d.- düñ 159r/3
 d.- em 136r/1

deve : Deve.

d. 101v/1, 101v/2, 128r/2, 226r/5
 d.+ den 120v/6
 d.+ ler 120v/2
 d.+ nüh 199v/1
 d.+ si 236r/8
 d.+ sidür 131v/5
 d.+ yi 132r/5
 deve biniciler : Kervan halkı.
 d. 149r/8

devlet : (Ar.) Güç, kuvvet.

d.+ üñüz 150r/1

devşür - : Birleştirmek.

d.- di 151v/6, 151v/7
 d.- meyedün 151v/6

dırnağ : Tırnak.

dırnağ kesmek : Tırnak kesme.
 d. +de 16r/7

dırnaklı : Tırnaklı hayvan.

d.+ yı 121r/5

dik - : Dikmek, örtmek.

d.- erler 125v/5

dikil - : (Göz) belli bir noktaya uzun süre şaşırarak bakıp kalmak.

d.- e 213r/3

dil : Konuşma organı, dil; lisan.

d.+ dür 228v/2
 d.+ i (iy.) 98r/5, 228v/2
 d.+ iyle 9v/8, 208v/8
 d.+ leri (iy.) 223v/8
 d.+ lerin 48v/6
 d.+ lerün 69r/8
 d.+ lerünüz 229v/6
 d.+ ümden 260r/1
 dilin çıkar - : Dilini sarkıtıp soluma.
 d.- ur 142v/6

dile - : İstemek, arzu etmek.

d. 8r/7, 9r/8, 9v/2, 9v/3
 d.- di 8r/3, 14v/3, 30v/7, 34v/6,

118v/4, 140v/6, 143v/8, 175r/5,
 190v/7, 191r/1, 194v/2, 245v/3,
 249v/5

d.- diler 83r/3, 249r/3
 d.- dük 222r/3, 232r/8, 249v/2
 d.- dükleri 171r/2
 d.- dühüz 8v/2, 125r/8, 141r/2,

212r/7

d.- me 185v/1
 d.- medi 92v/3
 d.- medük 71r/7, 166v/6
 d.- mez 23v/5

d.- mezin 113v/5, 186r/1, 189r/7

d.- mezler 37v/8

d.- mezsiz 80r/1

d.- mişmiş 139v/6

d.- ı 67v/1

d.- r misiz 14v/3, 74v/4, 82r/5

d.- r 12r/7, 23v/5, 27v/3, 33r/6,
 34r/2, 34v/1, 36r/3, 37v/4,

40r/2, 41r/2, 41v/8, 44v/5, 45r/2,
 45v/4, 48r/5, 48r/6, 52r/2,

54r/5, 56r/7, 59r/7, 59v/5, 66v/8,
 67r/1, 67r/2, 69v/6, 69v/7,

71r/4, 78v/8, 80v/7, 86r/7, 89v/3,
 89v/5, 92r/5, 94r/5, 95r/2,

96r/3, 99v/6, 113v/2, 119r/5,
 119v/7, 135r/6, 136v/1, 155r/6, 156v/6,

156v/8, 160r/8, 173r/2, 180v/4,
 184r/6, 189r/5, 190v/7, 198r/1, 203r/1,

204v/6, 206v/2, 206v/4, 209r/1,
 210r/1, 211v/6, 218v/5, 227v/5, 232v/4,

233v/5, 249r/4

d.- rdi 146r/4

d.- rin 90v/8

d.- rise 37r/6

d.- rler mi 81v/1

d.- rler 69r/5, 71r/3, 75r/4, 82v/5,
 82v/6, 109v/2, 157v/1, 221r/3,

261v/8

d.- rlerse 29v/6, 31r/2

d.- rse 9v/4, 14r/7, 18v/2, 28v/7,
 68r/2, 80v/5, 92v/2, 108r/5,

108r/8, 118r/4, 118r/5, 119r/4,
 201v/6, 248v/2

d.- rsem 140r/2

d.- rseñüz 31r/3

d.- rsin 43r/8, 43v/3, 139v/8

d.- rsiz 5v/6, 7v/8, 75v/8, 152r/8

d.- rüz 103r/5, 113r/3, 232v/4

d.- sedi 75r/2, 134v/2, 171v/4,
 179v/8, 219r/5

d.- sedük 142v/4, 148r/5

d.- selderdi 159r/8

d.- sevüz 238v/8

d.- seydi 116r/1, 121v/2, 121v/5

d.- seyidi 3v/7, 93v/8, 116v/5,
 119v/5, 221v/1, 227v/3

d.- ye 55v/4, 89v/1, 112v/6, 116v/2,
 133v/2, 182r/7, 184r/5, 199v/6,

204v/3, 210v/6, 232v/5, 235v/7,
 243v/8

d.- yedi 107v/6

d.- yeler 27r/6, 91v/8, 151v/5
 d.- yem 185v/2
 d.- yesiz 14v/3, 65v/2
 d.- yeyidi 34r/7, 34r/8
 dilemek : İsteme, talep etme.
 d.+ de 31r/8
 dilemek terk eylemek : Açıkça istemeyi bırakma, terk etme.
 d.+ den 37v/7
dilek (g) : İstek, arzu, izin, seçme.
 d.+ ile 45v/7, 45v/8
 d.+ in 36v/4, 256r/4
 d.+ inden 37v/4
 d.+ ine 16r/3, 81r/2, 93v/7, 94r/3, 98r/3, 142v/5, 244v/1, 259v/1
 d.+ iyile 29r/3, 33v/6, 34r/1, 34v/5, 56r/6, 58r/7, 89r/7
 d.+ iyle 27v/2, 55v/3
 d.+ lerile 117r/8
 d.+ lerine 19r/4, 110r/2, 121v/7, 208r/1
 d.+ ümle 102v/6, 102v/7, 102v/8
 d.+ üründür 29r/7
dilen - : İstemek, arzu edilmek.
 d.- mişdür 193v/5
dilenci : Fakir, dilenci.
 d.+ lere 22v/2
dileş - : Birbirinden istemek.
 d.- ürsiz 62v/2
dilsiz : Dilsiz. bk. **dilsüz**
 d. 225v/3
dilsüz : Dilsiz. bk. **dilsiz**
 d.+ ler 240r/1
 d.+ lerdür 3v/2, 21v/6, 108r/5, 147r/8
dilsüzlik(g) : Dilsiz olma.
 d.+ inden 39r/4
dîn : (Ar. dîn) Din. bk. **dîñ**
 d. 17r/8, 18r/2, 34v/8, 42v/2, 43r/5, 49v/4, 69r/8, 94r/1, 123v/1, 149r/2, 153r/2, 154v/7, 157v/3, 169r/1, 180v/1, 196r/6
 d.+ dür 158r/3
 d.+ e 157r/2
 d.+ i (be.) 126v/3, 172v/2
 d.+ i (iy.) 18r/3
 d.+ ile 157v/3
 d.+ inde 199v/6
 d.+ inden 17r/5, 28r/6, 49r/8, 79v/5, 94v/7
 d.+ ine 16r/2, 47v/4, 51r/8, 79v/6,

230r/7
 d.+ iniz 87r/1
 d.+ lerden 47v/4
 d.+ leri (be.) 150v/1
 d.+ lerin 82r/8, 111v/1, 119v/5,
 129r/6
 d.+ lerinden 123r/6
 d.+ ümden 180r/7
 d.+ ümüze 210r/6
 d.+ ünün 46r/5
 d.+ ünüz 133r/8, 133v/1
 d.+ üñüz 85r/3, 98r/2
 d.+ üñüzden 28r/6, 86v/8
 d.+ üñüze 48r/4
 d.+ üñüzi 86v/8, 95r/6, 154v/8
dîñ : (Ar. dîn) Din. bk. **dîn**
 d.+ e 18v/2
dîñsüz : Susmuş, sessiz.
 d.+ lersenüz 144r/8
 dîñsüz dur - : Susmak, sessiz durmak.
 d.- uñ 145r/6
 dîñsüz durmak(ğ) : Susma, sessiz kalma.
 d.+ ı(be.) 253v/6
dip(b) : 1. Uç olmayan kısım, dip, kök.
 d.+ den 203v/6
 d.+ iyle 9v/8
 2. Oyuk, çukur şeylerin en alt bölümü, dip.
 d.+ ine 193r/3, 193r/8
diplü : Dibi olan, sağlam, köklü.
 diplü tağ : Sabit ve oturaklı dağ.
 d.+ lar 219v/6
direk : Direk.
 d. 120r/7
 d.+ siz 203r/8
diri : Canlı, diri.
 d. 5r/1, 7r/2, 40v/5, 173v/5, 253r/1, 254r/3, 254r/5, 256v/5
 d.+ den 43v/3, 114v/5, 173v/5
 d.+ dür 34v/4
 d.+ lerdür 20r/2, 58v/5
 d.+ yi 43v/2, 114v/5
 diri eyle - : Diriltmek, canlandırmak.
 d.- di 5r/1
 diri қо - : Sağ bırakmak, öldürmemek. bk. diri қо -
 d.- rlardı 137v/8, 209r/6

diri koy - : Sağ bırakmak,
öldürmemek. bk. diri қо -
d.- avuz 136r/7
diril - : Yaşamak, ömür sürmek; geçinmek;
canlanmak.
d.- di 149v/2
d.- esiz 126r/2
d.- üñ 65r/8
dirilesi nesne: Geçinilecek şey,
geçim vasıtası.
d.+ ler 124v/5
dirildinel - : Diriltilmek. bk. **dirildinil**-
dirildinelmiş : Diriltilmiş. bk.
dirildinilmiş
d.+ ler 240r/3
dirildinil - : Diriltilmek. bk. **dirildinel**-
dirildinilmiş : Diriltilmiş. bk.
dirildinilmiş
d.+ ler 235r/8
dirilt(d) - : Canlandırmak, yaşatmak. bk.
dirit-, dirüt-
d.- di 20v/8, 32v/2, 35v/2
d.- dük 7v/4, 117v/5
d.- e 91r/6
d.- evüz 228r/2
d.- ür 9v/8, 11v/8
d.- ürsin 35v/7
d.- ürüz 215r/4
diriltib тұрur - : Diriltip yaşatmak.
d.- sın 238r/8
diriltmek : Yaratılış.
d. 240r/4
diriltmiş : Hayatını kurtarmış, can
vermiş.
d. 91r/6
dirit(d) - : Canlandırmak, yaşatmak. bk.
dirilt-, dirüt-
d.- ür 35r/6, 57r/7, 140v/3, 168r/2,
175v/6
d.- ürün 35r/6
dirlik(g) : Hayat, yaşama, geçim;
geçinilecek şey. bk. **dirlük**
d. 13r/2, 23r/1, 244r/8, 264v/
266v/2
d.+ ler 215r/1
d.+ üm 123v/3
d.+ üñ 238r/2
dirlik gençlik : Huzur, afiyet.
d. 7v/8
dirlük(g) : Hayat, yaşama, geçim;
geçinilecek şey. bk. **dirlik**

d.+ üñ 246r/3
dirsek : Dirsek.
d.+ lere 87v/3
dirşür - : Toplamak, birleştirmek; toplayıp
sokmak.
d. 259v/5
dirüt(d) - : Canlandırmak, yaşatmak. bk.
dirilt-, dirit-
d.- em 45v/8
diş : Diş.
d.+ dür 93r/7
d.+ e 93r/7
dişi : Erkek olmayan, dişi.
d. 22v/6, 44r/8, 44v/1, 61v/3,
63v/5, 86r/2, 120v/5, 120v/7,
204r/6, 223r/8
d.+ den 79v/4, 228r/2
d.+ ler 79r/2, 234v/4
d.+ ye 22v/6
ditre - : Sarsılmak, titremek.
ditremek : Sarsıntı, zelzele.
d. 139v/6
dīv : (Far.) Şeytan.
d. 38r/4, 71r/4, 224r/2
d.+ den 214v/6
d.+ ler 13v/3, 13v/4
dīvār : (Far.) Duvar.
d. 249v/3, 250v/3
d.+ ların 220v/1
doğ - : Doğmak, dünyaya gelmek. bk. **toğ** -
doğmış : Doğan, dünyaya gelen.
d. 102v/7
doğrı : Doğru, hak, gerçek, dürüst, sadık.
bk. **toğrı, toğru**
d.+ laruz 121r/8
doğur - : Doğurmak, çocuk dünyaya
getirmek. bk. **toğur** -
doğurıcı değil : Çocuğu olmayan,
kısır.
d. 45r/1
dōst : (Far. dūst) Arkadaş, dost.
d. 16r/4, 74v/8, 79r/5, 79v/3,
79v/6, 85v/4, 163r/2, 168r/3,
238r/1
d.+ lar 43v/4, 66v/5, 74v/6, 81v/1,
82r/5, 87v/1, 94r/8, 95r/7,
98v/2, 126v/4, 156r/4
d.+ lardur 94r/8, 162r/7
d.+ ları (iy.) 118v/2, 176v/1
d.+ larına 117v/4
d.+ larıyla 59r/6, 72v/8

d.+ larıyuz 89v/4
d.+ larıyuz 95r/2
döst dut - : Dost edinmek.
d.- a 156r/4
d.- arsa 94v/1
d.- ayım mı 105v/3
döstlük : (Far. + Tr.) Dostluk, muhabbet.
bk. **döstlük**
d. 34v/2
d.+ dan 98v/5
döstlük eyle - : Dostluk kurmak.
d.- rler 98r/7
döstlük : (Far. + Tr.) Dostluk, muhabbet.
bk. **döstlük**
d. 72r/8
dög - : Dövmek, vurmak.
dögici 'azāb : Büyük, katı azap.
d.+ ı (be.) 207r/4
dögmek : Dövme, dayak atma.
d. 67v/8
dök - : Akıtmak, dökmek; yağdırmak.
d. 33v/8, 136r/4
d.- e 5r/5
d.- meñ 11r/6
d.- üñ 129r/5
döklün - : Akıtılmak, dökülmek; yıkılmak, düşmek.
d.- di 167r/3
döl : Nesil, soy.
d. 26v/3, 44r/5, 44v/6, 63v/2, 142v/2
d.+ in 44v/1, 142r/7
d.+ ini 246v/6
dölen - : Durmak, kalmak, oturmak, bulunmak, yerleşmek, dinlenmek, sükûnet bulmak.
d. 5v/6, 125r/7
d.- di 105v/2, 142v/5, 185r/6
d.- diler 242r/5, 244r/2, 244r/3
d.- düm 171v/5
d.- düñ 35v/2, 35v/3, 260v/2
d.- e 35v/7, 54r/2, 103r/5, 138r/5, 144r/3, 146r/7
d.- esiz 77v/2, 176v/7
d.- mediler 174v/8
d.- medüñüz 235v/5, 265r/3
d.- meyeler 238r/4
d.- üñ 141r/1
d.- ür 72r/6, 206v/5
dölenesi nesne : Dinlenme aracı.
d. 114v/6

dölenmek : Huzur, sükûn.
d.+ dür 33r/8, 166r/7
d.+ in 158v/5
d.+ ini 156v/4
dölenmiş : Sakin, sükûnetle hareket eden.
d.+ ler 239v/5
dölendür - : Yerleştirmek, sakın kılmak, yerleştirmek, sükûnete kavuşturmak, bırakmak, alıkoymak.
d.- evüz 210r/6
dön - : Geri dönmek, yönelmek, sapmak, ayrılmak, tövbe etmek, Tanrı'ya yönelmek, ibadet etmek.
d. 188r/4
d.- di 20r/4, 57v/8, 139r/4, 147r/1, 150r/6, 201v/3, 206v/4
d.- diler 8v/3, 12r/7, 59r/4, 135v/7, 169v/2, 198r/8
d.- düm 138r/6
d.- düñüz 25v/2, 165r/3, 165r/6
d.- e misiz 55v/2
d.- e 38r/6, 94v/7, 100v/4, 201r/8, 264r/6
d.- eler 48r/3, 54r/3, 149r/1, 169r/2
d.- elerdi 107r/2
d.- em 197r/2
d.- er 18v/5, 52r/3, 192r/4
d.- erin 189r/8
d.- erler 141v/7, 142v/3
d.- erlerse 29v/3
d.- erse 28r/6, 55v/2
d.- ersevüz 133v/1
d.- ersiz 126v/3
d.- esen 90v/8
d.- esin 234r/5
d.- esiz 56r/3, 90r/4, 147r/5, 153v/6
d.- evüz 133v/2, 147r/5, 231v/5
d.- mezler mi 97v/5
d.- mezler 3v/3
d.- üñ 186r/2, 189v/2, 200r/7
dönecek(g) : Sığınacak yer.
d. 16v/3, 162v/6
d.- eceğünüz 212r/1
dönecek yer : Sığınacak yer. bk.
dönecek yer
d.+ iñüz 46v/3, 94r/2, 101v/7, 123v/6, 181r/6
dönecek yer : Sığınacak yer. bk.
dönecek yer
d. 6r/1, 40r/6, 43v/5, 76v/1, 78v/7,

89v/6, 110v/2, 245r/8,
247r/4
d.+ leri (iy.) 116r/5, 175r/2, 177r/3
d.+ dür 16v/7, 58r/1, 147r/1
d.+ üñ 42r/3
dönici : Dönen; sığınacak, dönecek

olan.

d.+ lerden 20r/4
d.+ lerdür 6v/6
d.+ vüz 136r/3
dönme(g) : Dönme, geri çevirme.
d. 21r/7, 61v/7, 79r/7, 251v/4
d.+ den 71r/2
d.+ i (iy.) 231v/1
d.+ üñ 206v/6
dönmiş yer isleri : Altı üstüne

gelmiş ülke halkı.

d. 162r/5

dönder - : Çevirmek, döndürmek,
saptırmak, vazgeçirmek, göndermek. bk.

döndir-, döndür-

d.- di 18v/1, 169v/2
d.- eler 56r/2
d.- evüz 194r/8, 195r/6
d.- selerdi 74r/1
d.- üler 14v/5
d.- üñ 70v/8
d.- ür 111r/3, 130r/7

döndermek : Döndürme, çevirme,
esmesini sağlama.

d.+ den 21r/1

dönderinil - : Geri çevrilmek,
döndürülmek, saptırılmak, önlenmek. bk.
döndirininil-, döndirininil-, döndürininil-,
döndürünil -

d.- e 128v/8
d.- ür 224v/7

döndir - : Çevirmek, döndürmek,
saptırmak, vazgeçirmek, göndermek. bk.

dönder-, döndür-

d.- diler 159v/4
d.- iler 150v/8

döndirin - : Döndürülmek. bk. **döndirün-,**
döndürin -, döndürün-

d.- eler 107r/2, 173v/7, 175v/7

döndirininil - : Geri çevrilmek, döndürülmek,
saptırılmak, önlenmek. bk. **dönderininil-,**
döndirininil-, döndürininil-, döndürünil -

d.- ür 149v/7

döndirininilmemiş : Reddedilemez,
durdurulamaz.

d. 188r/4

döndirininil - : Geri çevrilmek,
döndürülmek, saptırılmak, önlenmek. bk.
dönderininil-, döndirininil-, döndürininil-,
döndürünil -

d.- ür 27r/2

döndirün - : Döndürülmek. bk. **döndirin-,**
döndürin -, döndürün-

d.- eler 254v/5

döndür - : Çevirmek, döndürmek,
saptırmak, vazgeçirmek, göndermek. bk.

dönder-, döndir-

d. 74v/4, 178v/7, 234v/4

d.- di 56r/8

d.- diler 209v/3

d.- dük 260v/1

d.- dür 242v/8

d.- e 146v/8, 163v/7, 194r/8, 237r/8

d.- eler 28r/6, 51r/4, 52r/7, 79r/4,

105v/6

d.- em 138v/3

d.- esiz 81r/2

d.- evüz 55r/4

d.- meñ 146v/7

d.- mesin 259v/1

d.- üñ 65r/1

d.- ür 245v/7

d.- ürler 10r/6, 69r/6, 88v/6

d.- ürüz 108v/8, 116r/7

döndür beyân eyle - :Türlü

şekillerde açıklamak.

d.- dük 239r/4

döndürici : Dönüştüren, değiştiren.

bk. döndürücü

d. 117r/2

döndürmek : Geri çevirme,

çevirme, döndürme, önleme.

d. 236r/3

d.+ dür 190v/6

döndürücü : Dönüştüren, değiştiren.

bk. döndürici

d. 150v/7

döndüril - : Geri çevrilmek, geri
gönderilmek.

d.- di 198v/4

döndürin - : Döndürülmek. bk. **döndirin-,**
döndürin -, döndürün-

d.- eler 157r/6

d.- elüm 111v/6

döndürininil - : Geri çevrilmek,
döndürülmek, saptırılmak, önlenmek. bk.

dönderinil-, döndirinil -, döndirinül-, döndürünil -

- d.- di 198v/4
- d.- e 102r/8
- d.- esiz 38v/7, 165r/5
- d.- even 245r/7
- d.- ürsiz 114v/6

döndürün - : Döndürülmek. bk. **döndirin-, döndirün -, döndürin-**

- d.- eler 11v/4, 97v/8

döndürünil - : Geri çevrilmek, döndürülmek, saptırılmak, önlenmek. bk. **dönderinil-, döndirinil -, döndirinül-, döndürünil-**

- d.- di 5r/2
- d.- eler 75r/5
- d.- esiz 32v/6, 49v/1, 184r/7
- d.- ürsiz 174r/1

dönül - : Döndürülmek, geri çevrilmek.

- d.- eler 107v/8

dört(d) : Dört sayısı.

- d. 29v/3, 31r/6, 35v/8, 64v/6, 153v/3, 158r/2
- d.+ üncileri 243v/4
- dördin dördin : Dörder dörder.
- d. 62v/5
- dört ayaklı :Dört ayaklı hayvan.
- d.+ sı 86r/5
- dörtde biri : Dörtte biri.
- d. 64r/5

döşe - : Açmak, yaymak, sermek, uzatmak.

- d.- me 233v/4
- d.- r 32v/6, 206v/1, 233v/5
- d.- yeler 88r/7
- d.- yesiz 90v/6
- döşemek(g) : Açma, yayma, geniş

tutma.

- d.+ üñ 233v/4
- döşeyici : Yayan, açan, uzatan.
- d. 90v/7
- d.+ ler 114r/7
- döşici : Yayan, açan, uzatan.
- d.+ dür 243r/1

döşek : Yatak, döşek.

- d. 4r/2, 128r/3, 205v/6, 261r/6
- d.+ dür 26v/4, 41v/6

döşen - : Yayılmak, açık olmak.

- döşenmiş : Açılmış, yayılmış.
- d.+ lerdür 96r/2

du 'ā : (Ar.) Dua, Allah' Yalvarma.

d.+ larınıñ 171r/1

d.+ mı 213r/1

d.+ ñ 166r/7

d.+ sı 124r/8, 170v/8, 179r/1

d.+ yı 44v/6, 212v/8

du 'ā eyle - : Dua etmek, Allah'a

yalvarmak.

d. 166r/7

du 'ā kılmak : Dua etme, Allah'a yalvarma.

d.+ ları (be.) 165v/6

duhül : (Ar.) Girme.

duhül eyle - : Cinsel ilişkide bulunmak.

d.- diñüz 66r/2

d.- dñüz 66r/3

dur - : Ayağa kalkmak, ayakta durmak, durmak, yaşamak, bulunmak, teşebbüs etmek, başlamak, sebat etmek. bk. **tır -**

d.- a 95r/4

d.- asız 80r/2

d.- dılar 266r/6

d.- mayalar 38r/3

duracak yer : Kalacak yer, durak.

d.+ dür 118v/4

d.+ leri (iy.) 56r/5

durduğu yer : Durulan, bulunulan

yer, makam.

d.+ den 16v/3

durucu : Duran, kalan, bulunan. bk.

durucu, tırucu

d.+ yiken 42v/1

durmak(ğ) : Ayağa kalkma, kalkış,

kalma, oturma, hayatını sürdürme.

d. 80r/2

d.+ a 39v/1

d.+ ı (be.) 177r/5

d.+ ı (iy.) 211v/4

d.+ ıçun 100v/7

durucu : Duran, kalan, bulunan. bk.

durucu, tırucu

d. 92r/1, 156r/2, 161v/8

d.+ dur 207r/7

durur : Duran, kalan; ayakta,

ayakta kalmış.

d. 38r/3

d.+ dı 187v/7

d.+ dur 190r/7

durur - : Yerine getirmek, ifa etmek, doğrultmak, ikame etmek, çevirmek, diriltmek, (namaz) kıldırmak. bk. **tırur -**

d.- duşuz 139r/4
d.+ ken 44v/7
d.- maya 221v/8
d.- mayalar 30r/2
d.- sız 96v/5
dut - : Tutmak, yakalamak, edinmek, kabul etmek, sorumlu tutmak, saklamak, alıkoymak. bk. **üt** -
d. 35v/7
d.- a 26v/4, 55r/5, 79r/5, 108v/6, 131v/6, 260v/6
d.- ar mısın 112r/5
d.- ar mısız 9r/6
d.- ar 21r/3
d.- arlar 81r/8, 82v/7, 138v/5, 144v/2, 161v/5
d.- arsız 224r/8, 227v/1
d.- asız 49r/3
d.- avuz 194r/1
d.- dı 7v/3, 15v/4, 41v/4, 60v/4, 78v/7, 79v/6, 88r/8, 132r/6, 139v/4, 142r/6, 229v/1, 261v/1
d.- dılar 41v/4, 42v/6, 65v/5, 83r/5
d.- duk 11r/2, 140r/2
d.- duş 8v/8, 11r/6, 12v/4, 83r/8, 108v/1, 108v/5, 134r/4
d.- duşuz 12v/3
d.- ma 40r/7, 264r/8
d.- madı 241r/5
d.- maş 30r/8, 30v/1, 74v/6, 74v/8
d.- masuş 43v/3
d.- maya 29v/1
d.- mayalar 138v/5
d.- maz 34v/4
d.- mazlar 171r/3
d.- sun mı 223v/2
d.- sunlar 77r/2, 77r/4
d.- tuşuz 189v/5
d.- uş 12v/4, 16v/3, 30r/7, 74v/7, 75r/6, 77r/8, 92v/1, 126v/5, 154r/3
dutıcı : Tutan, yakalayan, alıkoyan, edinen. bk. ütücü, ütücü
d.+ lar 66v/5, 87v/1
dutmak : Tutma, yakalama, alıkoyma. bk. ütümak
d. 145r/1
d.+ dur 29v/8, 241r/7
dutıl - : Alınmak, yakalanmak, tutulmak.
d.- madı mı 142r/1
dutmaklık(ğ) : Tanrı edinme.

d.+ uşuzla 7r/8
dutuş - : Yanmak, tutuşmak.
d.- dı 252r/4
dutuş - : Birbirine ilişip dokunmak, birbirini tutmak.
→ **birbirine dutuş**-
dügün : Düğüm, bağ.
d.+ i (iy.) 32r/1
d.+ ine 31v/3
dükeli : Hepsi, bütün, tamamı. bk. **dükeli**
d. 6r/3, 15v/5, 19r/2, 21r/5, 36v/7, 40r/4, 41r/6, 55v/1, 56v/6, 73r/7, 80r/7, 81v/2, 85r/4, 95r/2, 100v/5, 106v/4, 110r/8, 113v/3, 113r/7, 123v/5, 149r/2, 151r/2, 181v/2, 203v/1, 234v/1
d.+ leri (iy.) 20v/4
d.+ n 5r/7, 80v/1, 113r/4, 113r/8, 121v/5, 127v/7, 128v/6, 191v/8, 232v/7, 233v/4
d.+ ne 53r/7, 76r/4
d.+ nüñ 19r/7, 119r/2
dükelicik(g) : Hepsi, her biri. bk. **dükelicik**
d.+ i (iy.) 258r/7
d.+ in 216r/1, 255r/8
d.+ leri (iy.) 49v/8
dükelicük(g) : Hepsi, her biri. bk. **dükelicik**
d.+ i (iy.) 215v/2
d.+ ler 125r/7
d.+ lere 219r/5
d.+ leri (iy.) 216v/6
dükeli : Hepsi, bütün, tamamı. bk. **dükeli**
d.+ üz 266r/8
düken - : Bitmek, tükenmek, sona ermek.
d.- e 251v/5
d.- edi 251v/5
dün : Bir önceki gün.
d. 173r/1
dün : Gece. bk. bk. **gece, dün**
d.+ üñ 217r/1
düne - : Gecelemek.
→ **düzgün düze düne**-
→ **düzgün eyleyü düne**-
dünyā : (Ar.) Dünya.
d. 15v/2, 17r/5, 28v/5, 46v/4, 55r/4, 107r/6, 141v/8, 162r/3, 177r/3, 256v/2
d.+ da 4v/2, 26r/4, 26r/5, 28r/7, 43r/2, 45v/2, 91v/3, 92v/3, 102v/2, 140r/1, 163v/6, 186v/6, 202r/4, 221r/1, 222r/5, 230r/5

d.+ nuñ 56r/1, 80v/7, 149r/7,
149r/8, 152r/8
d.+ ya 21r/7
d.+ yı 56r/8
dünyalık(ğ) : Mal, mülk, dünyalık. bk.
dünyalık
d. 93r/4
d.+ a 48v/4
dünyalık : Mal, mülk, dünyalık. bk.
dünyalık
d. 6v/1, 10v/4, 102r/4
dürüş - : Uğraşmak, çabalamak, savaşmak.
bk. **dürüş-**
d.- di 15v/1
d.- diler 153r/5, 153r/7
dürüşmek(g) : Çalışma, gayret,
savaşma. bk. **dürüşmek**
d.+ inden 156r/8
dürlü : Çeşitli, türlü.
d. 120r/7, 219v/3, 224v/5
d.+ ler 218r/2, 219v/3, 247r/7,
261r/7
dürt - : Tahrik etmek.
d.- erise 144v/8
dürtüş - : Tartışmak, ihtilaf etmek.
d.- ürler 15r/8
dürüst : (Far. durust) Doğru, düzgün.
d. 77v/5, 234v/2
dürüst işli : Hükmet sahibi olan,
Tanrı. bk. **dürüst işli**
d.+ dür 112r/4
dürüst işli : Hükmet sahibi olan,
Tanrı. bk. **dürüst işli**
d. 5v/1, 26v/8, 47r/5, 64r/3, 65r/3,
66v/1, 67r/1, 70v/2,
75v/4, 78r/6, 80v/1, 83v/7, 84v/4,
85r/3, 92r/2, 104r/2, 146r/8,
150v/2, 151v/8, 152v/6, 155r/6,
158v/7, 200v/3, 202r/2
d.+ dür 32r/7, 36r/1, 41r/2, 42v/1,
54r/3, 106r/1, 113r/4, 118v/5,
120r/4, 165v/3, 166v/4, 209r/1,
223v/4
dürüst işli sözlü : Hikmet sahibi
olan, Tanrı.
d. 17r/4, 29v/8
dürüst sözlü : Hikmet sahibi olan,
Tanrı.
d. 5v/1, 41r/2
d.+ dür 28v/7, 32r/7
dürüş - : Uğraşmak, çabalamak, savaşmak.

bk. **dürüş-**
d.- di 155v/6
d.- diler 155r/7
d.- e 26v/2
d.- üñ 158v/7
d.- ürken 232v/6
dürüşmek(g) : Çalışma, gayret,
savaşma. bk. **dürüşmek**
d.+ i (be.) 232v/7
düş : Rüya.
d.+ de 195v/4
d.+ lerüñ 196v/6
d.+ ümi 196v/5
d.+ ünde 149v/3
düş - : Düşmek, vacip olmak, ait olmak.
d.- di 76v/6, 131r/8, 138r/6, 220v/2,
262r/7, 263v/1
d.- diler 159v/6, 194v/1
d.- e 249r/5, 258r/5
d.- mez 110r/7
düşecek yer : Düşüp ölecek yer,
ölüm yeri.
d.+ lerinden 57r/1
düşici : Düşecek olan kimse. bk.
düşücü
d.+ dür 142r/5
d.+ lerdür 247r/3
düşmüş : Düşmüş, yıkılmış.
d.+ iken 35v/1
düşücü : Düşecek olan kimse. bk.
düşücü
d.+ yiken 245v/7
düşhâr : (Far. duşhâr) Çetin, güç, zorlu.
d.+ iken 28r/1
düşhâr dutulmuş : Çirkin sayılan,
sevilmeyen.
d. 234v/1
düşhâr gel - : Zor gelmek, zoruna
gitmek.
d.- mez 136r/4
düşhâr gör - : Çirkin görmek,
hoşlanmamak.
d.- diler 157v/3
d.- esiz 28r/1, 65v/1
d.- ürler 223v/7
d.- ürse 146r/5
düşhâr görücü : Zor görüp kabul
etmeyen, istemeyen.
d.+ ler 133r/8, 146r/1, 159v/5
d.+ lerdür 160r/7
d.+ lerken 183v/6

düşhārlik(ğ) : (Far. + Tr.) Güçlük, sıkıntı, zahmet, maddi sıkıntı.

d. 38v/6, 168r/4

d.+ da 54v/2

d.+ ıla 219r/2

düşman : (Far. duşmān) Düşman.

d. 13r/4, 13r/5, 21v/2, 26v/7, 77r/1, 116v/3, 235v/6

d.+ dan 168v/5

d.+ dur 6r/1, 13r/6, 75v/1, 120v/3, 125v/7, 126r/1, 167v/7, 266r/2

d.+ ı (iy.) 260r/7

d.+ ın 151v/1

d.+ lar 51v/1

d.+ ları (be.) 139r/7

d.+ laruñuzı 69r/5

d.+ laruñuzu 136v/3

d.+ um 260r/6

d.+ uñuz 151v/1

düşman dutmak : Düşmanlığa yol açmak.

d. 65v/6

düşmanlık : (Far. + Tr.) Düşmanlık. bk.

düşmanlık

d.+ dan 98v/3

d. 21v/2, 53r/5, 89r/2, 96r/4, 99v/7

düşmanlık : (Far. + Tr.) Düşmanlık. bk.

düşmanlık

d. 18r/1

düşür - : Düşürmek.

d.- esin 239r/8

düşürinil - : Düşürülmek.

d.- di 139r/2

düz : Düz.

d. 131v/8, 265r/5, 265r/6

düz - : Islah etmek, düzeltmek;

düzenlemek.

düzmek : Islah etme, düzeltme.

d.+ e 78v/4

düzgün : Hile, düzen.

düzgün düz - : Hile yapmak,

düzenlemek.

d.- e 73v/5

düzgün düze düne - : Hile

düzenleyerek geceleme.

d.- r 73v/5

düzgün eyle - : Düzeltmek.

d.- yesiz 80r/8

düzgün eyleyü düne - : Hile

düzenleyerek geceleme.

d.- rler 78r/2

E

ebed : (Ar.) Ebedi, sonsuz.

ebed kalıcı : Sonsuza dek kalan.

e.+ lardur 6r/5

ebed kalmak : Sonsuza dek yaşama.

e.+ uñ 175v/1

ebedi : (Ar.) Ebedi, sonsuz.

e. 245r/7

ebedi kalıcı : Sonsuza dek kalan.

e.+ lar 84v/8, 104r/4

e.+ lardan 125v/3

e.+ lardur 4v/3, 11r/1, 11r/2, 28r/8, 35r/4, 38r/7, 52r/1, 53r/1, 98v/1, 127r/7, 128r/6, 155v/2, 173r/4

e.+ larken 20v/4, 42r/5, 49v/8, 54v/7, 62r/1, 64v/4, 64v/5, 70v/3, 79v/1, 99r/3, 118v/4

e.+ yıken 75v/5

ebedi kalmak : Sonsuza dek yaşama.

e. 210v/2

ebedlik(g) : (Ar. + Tr.) Ebediyet, sonsuzluk.

e.+ üñ 266r/5

ecel : (Ar.) Belli bir süre, zaman, hayatın sonu.

e. 214r/4

e.+ i (iy.) 127r/3, 127r/4, 143v/3, 175r/6

e.+ in 171r/2

e.+ leri (iy.) 31r/5, 32r/5

ec(i)r : (Ar. ecr) Karşılık, ücret, mükafat.

e.+ lerin 66v/4

e.+ üm 186r/1

e'cüc : (İbr.) Kıyamete yakın ortaya

çıkacağı ve insan ırkının sonunu getireceği rivayet edilen iki kavimden biri.

e. 250v/2

eg - : Eğmek, bükmek.

e.- erler 48v/6, 181r/7

e.- me 41r/7

e.- meye 219v/6

egmek : Eğip bükme.

e. 69r/8

eger : (Far.) Eğer, şayet.

e. 3v/7, 4r/4, 4r/5, 4r/6, 5r/8, 6r/3, 9r/2, 9v/4,

11v/1, 12v/2, 12v/6, 12v/8, 13r/2,

14r/2, 14r/3, 15r/3, 16r/3,
 18r/1, 19r/2, 19r/4, 21r/4, 21r/6,
 21v/4, 21v/8, 23r/2, 24v/7,
 25r/1, 25r/5, 26v/7, 28r/6, 28v/6,
 28v/7, 29r/1, 29r/2, 29v/3,
 29v/5, 29v/6, 30r/2, 30r/4, 30r/5,
 30r/6, 31r/2, 31r/3, 31v/5,
 31v/7, 32r/1, 32r/3, 32r/6, 32v/8,
 33v/1, 34r/2, 34r/7, 34r/8,
 36v/5, 37v/1, 38v/3, 38v/4, 38v/5,
 38v/7, 39r/4, 39r/6, 39v/4,
 39v/5, 39v/6, 40r/1, 40r/7, 42v/4,
 42v/6, 43v/8, 44r/2, 44r/3,
 46r/1, 47r/5, 47r/8, 50v/2, 51r/4,
 52r/5, 52r/7, 53r/6, 53v/1,
 53v/8, 55r/2, 55r/3, 55r/8, 55v/1,
 56r/2, 57r/6, 57r/8, 57v/1,
 57v/2, 57v/5, 58r/8, 58v/3, 58v/4,
 59r/6, 59v/5, 60r/6, 60v/4,
 62v/4, 62v/5, 62v/7, 63r/2, 63v/2,
 63v/5, 63v/7, 63v/8, 64r/1,
 64r/4, 64r/6, 64r/7, 64r/8, 65v/1,
 65v/2, 66r/3, 66v/5, 67r/7,
 68r/1, 68r/2, 68v/4, 69r/1, 70v/8,
 71r/1, 72r/6, 72r/7, 73r/6,
 73v/7, 74v/5, 74v/7, 75r/5, 75v/1,
 75v/2, 76v/8, 77r/7, 78r/8,
 80r/8, 80v/1, 80v/3, 81r/1, 81r/2,
 81v/6, 82v/1, 83v/7, 85r/2,
 85v/8, 86r/1, 86v/7, 87v/4, 88v/2,
 89v/1, 90v/6, 92v/1, 92v/2,
 93v/8, 94r/4, 96r/6, 96r/7, 96v/3,
 97v/4, 98v/1, 100r/1, 101r/4,
 101r/6, 101r/7, 101v/5, 102r/2,
 102r/4, 102r/5, 103v/1, 103v/5, 104r/1,
 104r/2, 105r/4, 105v/7, 105v/8,
 106v/4, 106v/7, 107v/4, 108v/6, 110r/2,
 110r/4, 111r/6, 112v/1, 113v/2,
 113v/3, 116r/1, 116r/6, 116v/1, 119v/5,
 120r/2, 120v/6, 121v/5, 125v/7,
 127r/5, 128r/8, 131r/8, 133r/4, 133v/1,
 133v/4, 134r/4, 134v/2, 135v/1,
 136v/5, 138r/4, 138v/4, 139r/3, 142v/4,
 144v/6, 149r/1, 149r/8, 151v/3,
 152r/5, 161v/2, 163r/2, 187r/5, 201v/6,
 207v/8, 214v/3, 233r/3

egil - : Yönelmek, sapmak, meyletmek. bk.

ëgül-

e.- e 168r/5
 e.- esiz 67r/2
 e.- meñ 80r/7

e.- ürler 143r/5

egilmek : Eğrilik, fitne. bk.

ëgülmek

e. 67r/2, 80r/7, 265r/7

egilmiş : Başını eğmiş, secde eden.

e.+ larken 7v8, 83r/7, 141r/3

egir - : Eğirmek.

e.- dügin 227r/8

egirt - : Kuşatmak, çevirmek, sarmak.

e.- üñ 154r/4

eglen - : Beklemek, durmak.

e.- üñ 259r/3

egri : Eğri, yanlış, bozuk.

e. 51r/2

egrilik : Eğrilik, yanlışlık, bozukluk.

e. 128v/5, 133r/3, 182v/8, 208v/7,

241v/2

ëgül - : Yönelmek, sapmak, meyletmek.

bk. **egil-**

ëgülmek : Eğrilik, fitne. bk. **egilmek**

ë.+ dür 41r/4

ehl : (Ar. ehl) Sahip, bir işin hakkını veren, işi yapabilen.

e.+ i (iy.) 47r/6, 47r/8, 47v/8, 48r/1,

50v/8, 51r/1, 52r/5, 52v/3,

079v/2, 83r/2, 85r/3, 89r/3, 89v/6,

93v/4, 95r/8, 96r/6, 96v/5, 98r/2

e.+ in 28r/4

e.+ inde 48r/7

e.+ inden 14r/5, 14v/5, 47v/7,

48r/2, 62r/2, 83v/7

e.+ ine 70v/5, 222r/7

e.+ inüñ 52v/3

ejdehā : (Far.) Ejderha.

e.+ dur 135r/5

ekin : Ürün, ekin, ürün yeri, tarla.

e. 9v/5, 120r/7

e.+ den 42r/2, 119v/1, 203v/5

e.+ dür 29r/6, 119v/6

e.+ i (iy.) 26v/3

e.+ ine 53r/2

e.+ ler 212v/3

e.+ üñüz 29r/6

eks - : Eksiltmek, azaltmak. bk. **eksi-**, **ekş-**

e.- er 38r/7

e.- esiz 76v/8

e.- mediler 154r/1

e.- meñ 132v/8, 188v/7, 189r/1

e.- mesün 39r/3

e.- ürüz 208r/6

eksmek : Eksiltme, azaltma, eksik,

az. bk. eksmek

e.+ den 265v/4

eksmeklik : Eksiltme, azaltma.

e.+ ile 136v/4

eks - : Eksiltmek, azaltmak. bk. **eks-**, **eksi-**
e.- er 204r/6

eksi - : Eksiltmek, azaltmak. bk. **eks-**, **eks-**
eksimek : Eksiltme, azaltma, eksik,

az. bk. eksmek

e.+ den 20r/3

eksini - : Eksilmek, azalmak.

e.- di 185r/5

eksiniilmemiş : Eksilmemiş,

eksiksiz.

e. 191r/3

eksüklik : Eksiklik, zarar, ziyan. bk.

eksüklük

e. 238v/4

eksüklük : Eksiklik, zarar, ziyan. bk.

eksüklik

e. 76r/2

el : bk. **ël**

1. Yurt.

e.+ inde 13v/5

e.+ inden 11v/4

e.+ lerinden 150r/3

2. El.

e.+ den 157r/4

e.+ i (iy.) 96r/1

e.+ indedür 13r/5, 32r/1, 48r/5

e.+ inden 204v/1

e.+ ine 237v/5

e.+ ini 135r/5

e.+ iñ 259v/5

e.+ iyle 33v/4

e.+ leri (iy.) 10v/5, 13r/1, 71r/7,

91v/1, 96r/2

e.+ leri (iy.) mi 144v/2

e.+ lerin 88r/7, 92r/1, 114r/7,

197r/8

e.+ lerine 139r/2

e.+ lerini 161v/5, 187v/5, 195r/4

e.+ lerinüz 62v/6, 66v/2

e.+ leriyle 10v/3, 105r/2

e.+ lerünüz 66r/6, 67v/3, 68r/6,

150v/4

e.+ lerünüzdedür 152v/3

e.+ lerünüze 69r/3

e.+ lerünüzi 25r/4, 60r/3, 73r/1,

87v/3, 136r/2, 262v/2

e.+ ümi 90v/7

e.+ ümüz 160r/3

e.+ üñdedür 43v/1, 259v/2

e.+ üñdür 262r/6

e.+ üñi 90v/6

e.+ üñüz 100r/6

e.+ üñüze 87v/6

el érür - : Üstün kılmak, imkan

vermek.

e.- di 152v/6

el çek - : Uzak durmak.

e. - üñ 29r/4

eli üstün ol - : Hakim olmak, istiva

etmek.

e.- dı 129v/6, 203r/8

el sürücü : Hastaların yaralarına

elini sürerek iyileştiren, şifacı.

e. 83v/4, 85r/7

el sür - : Mesh etmek.

e.- üñ 87v/3

ël : bk. **el**

1. Yurt.

ë. 130r/4, 130r/5

ë.+ lerde 61v/7

ë.+ leri (iy.) 187v/2

ë.+ lerinden 11r/8, 32v/1, 33r/1,

61v/4, 74v/6

ë.+ lerünüzden 11r/7, 71v/7

2. El.

ë.+ leri (iy.) 96r/2

ë.+ lerin 75r/6

elet - : Alıp gitmek, götürmek, yürütmek.

e.- di 231r/1

elvāh : (Ar.) Tevrat'ın yazılı olduğu
levhalar.

e. 138v/1, 139r/5

e.+ ı (be.) 139v/4

emānet : (Ar.) Emanet.

e.+ ine 39v/7

e.+ leri (be.) 70v/5

e.+ lerünüz 147v/8

emeklen - : Zahmet, sıkıntı çekmek.

e.- esin 266r/2

emîn : (Ar.) Güvenilen, itimat edilen. bk.
imîn

e. 16v/5

e.+ ler 217v/5

emîn dutunıl - : Emin sayılmak.

e.- dı 39v/7

emîn eyle - : Güven vermek, emin

kılmak.

e.- yeler 75r/4

emîn ol - : Güven içinde olmak, güvenmek. bk. imîn ol-

e.- a 39v/6

e.- asız 25r/8, 77v/2

e.- dılar mı 202v/2

e.- du 229r/7

e.- du mı 134r/6, 134r/7, 134r/8

emîn olıcağ yer : Güvenli yer.

e.+ ine 154r/7

emîn olıcı :Emin olan.

e.+ larken 216r/5

emînlik : (Ar. + Tr.) Emniyet, güven, güvenli yer.

e. 16v/3

e.+ den 73v/8

emr : (Ar. emr) Emir.

e. 30r/3

e.+ i (iy.) 123r/3

emzür - : Emzirmek, süt vermek.

e.- diler 66r/1

e.- sün 30v/7

emzürmek : Emzirme.

e. 30v/8

emzürt - : Emzirtmek, emzirmek.

emzüdüci : Emzirten, emziren, süt

anne.

e. 31r/3

enallāhu ā'lām ve efdāl : (Ar.) “Şüphesiz Allah en iyi bilen ve en üstün olandır.” manasında bir söz.

e. 124r/4

enallāhu ā'lem : (Ar.) “Şüphesiz Allah en iyi bilendir.” manasında bir söz.

e. 40v/5

enār : (Far.) Nar. bk. **nar**

e. 120r/8

endāze : (Far.) Ölçü.

e. 114v/7

e.+ lerken 31v/8

e.+ yile 215r/2

e.+ yiledür 204r/7

endāze eyle - : Ölçüye göre

yapmak.

e.- di 170v/1

e.- düm 45v/6

e.- düğüz 31v/8

endāze olunmuş : Ölçülmüş, ölçüsü

belirlenmiş, belli.

e. 31v/8, 79r/3

endāzele - : (Far. + Tr.) Belirllemek, tayin etmek.

e.- rdüğ 102v/6

endīşe : (Far.) Düşünce, fikir.

e.+ nüğ 183v/3

endīşe eyle - : Düşünmek,

fikretmek.

e.- mez mü 73v/6

e.- mez misiz 109r/7

e.- mezler mi 143r/8

e.- rken 61r/4

e.- rler 173r/1, 203v/4, 219r/8,

222v/1, 224v/6

e.- ye 142v/7

e.- yesiz 37r/1

endīşe kıl - : Düşünmek, fükretmek.

e.- asız 28v/5

eñek : Çene.

e.+ leri (iy.) 241r/1, 241r/2

enfüsenā : (Ar.) ‘Kendimiz’ manasına gelen bir söz.

e. 6r/2

er : Er kişi, erkek, koca.

e. 13v/7, 30r/5, 39r/6, 45r/1, 47r/2,

64r/2, 64r/7, 64r/8,

064v/8, 65v/8, 68r/2, 90r/6, 92r/1,

105r/5, 130v/5, 131r/4, 136r/7,

137v/7, 139v/5, 147v/3, 188r/8,

209r/5, 245v/2, 253v/8, 258v/6

e.+ den 29r/1

e.+ e 170r/1, 235r/6

e.+ i (be) 225v/3, 245r/2

e.+ inden 80r/4

e.+ lerine 67v/6

e.+ üm 187v/8

er almağdan yığ - : Bir kadının

evlenmesini engellemek.

e.- mağ 30v/4

erlü ‘avrat : Kocası olan, evli kadın.

e.+ lar 66r/5

erlü olun - : Kocalı olmak,

evlenmek.

e.- alar 66v/5

ër : İsabet etmiş, erişmiş.

ë.+ dir 53r/2

er - : Ermek, erişmek, ulaşmak, varmak.

bk. **ër** -

e.- di 55v/5, 58r/5, 58r/6, 188v/4,

189v/1, 194r/4, 221r/7, 250r/8

e.- diler 248r/1

erici : Eren, varan, ulaşan. bk. erici

e. 205r/1

e.+ dür 188v/4

e.+ lerdən 33v/6
 e.+ lerdür 137r/5
 e.+ siz 29r/7
ër - : Ermek, erişmek, ulaşmak, varmak.
bk. er -
 è.- di 34v/6, 36v/1, 36v/4, 36v/5,
 36v/8, 45r/1, 56v/3, 59r/1,
 65v/4, 179r/3
 è.- diler 10r/7, 248v/7
 è.- düğ 249r/2
 è.- e 25r/6, 31v/3, 72r/7, 73r/5,
 73r/6, 73r/7, 73v/1, 76v/6,
 94r/5, 94v/3, 102r/2, 122r/5,
 127v/1, 139v/1, 159v/6, 159v/7, 164v/4,
 189v/1, 204v/8, 233r/3, 234r/3,
 249v/5, 255r/2
 è.- edük 134v/2
 è.- eler 30r/7, 30v/3, 31r/7, 63r/2
 è.- em 247v/8
 è.- er 100r/6, 105v/7, 105v/8,
 115v/5, 119v/3, 154r/6, 160r/2, 207r/4
 è.- erise 136v/5
 è.- erse 53v/2
 è.- erüz 198r/1
 è.- esiz 146v/7, 149v/7
 è.- mediler 58v/6, 162v/7
 è.- meye 147v/4, 159v/8, 168v/4
 è.- meyeler 188v/2
 è.- mez 115v/4, 187v/5
 è.- mezse 36v/5
 è.- seler 3r/4
 è.- ürün 140r/2
 erici : Eren, varan, ulaşan. bk. erici
 è. 100v/2
eren : Koca, kişi, kimse.
 e.+ ler 67v/4, 86r/2, 167r/1
 e.+ lerdən 72v/4, 76v/2
 e.+ lerdür 128v/6
 e.+ lere 29r/1, 129r/1, 132v/2,
 161v/6
 e.+ leri (iy.) 29v/6
 e.+ lerile 30v/4
 e.+ lerüñdür 29v/7, 63r/6
 e.+ lerüñüzden 39r/5
eri - : Erimek.
 erimiş : Erimiş, eriyen.
 e. 244v/4, 250v/7
ërir - : Ulaştırmak, eriştirmek, isabet
 ettirmek.
 è.- üñ 177r/7
eriş - : Erişmek, ulaşmak.

e.- di 57r/3, 58r/7
 e.- diler 41v/6, 53r/7, 127v/5
 e.- düğüz 149v/5
 erişdirüci : Eriştiren, amaca
 ulaştıran.
 e. 91v/5
erkek : Erkek. bk. **ërkek**
 e. 44v/1, 63v/5, 120v/4
 e.+ dür 86r/2
 e. mi 120v/7
ërkek : Erkek. bk. **erkek**
 è. 61v/3
 è.+ den 79v/4, 228r/2
 è.+ lerimüz 120r/2
erte : Sabah, sabah vakti, yarın. bk. **ërte**
 e.+ lerini 150v/3
ërte : Sabah, sabah vakti, yarın. bk. **erte**
 è. 24r/4, 53v/3, 109v/1, 193r/5,
 217r/4, 243v/8, 256r/8
 è.+ nüñ 238r/6, 238r/7
ërtele - : Sabahlamak.
 ertelemek : Sabahlama.
 è.+ de 45r/3, 145r/7
esen : Sağ, esen.
 e. 252v/5
 esen eyle - : Esen eylemek,
 kolaylaştırmak.
 e.- dük 258v/1
esenleş - : Selamlaşmak.
 e.- dük 211r/8
eşer : (Ar.) İz, nişan.
 eşeri kalmamış : Yok olan, izi
 kalmayan.
 e. 190r/7
esir : (Ar.) Esir.
 e.+ ler 11v/1
 esir eylemek : Esir etme, esir alma.
 e. 11v/4
esirge - : Korumak, kollamak, himaye
 etmek.
 esirgemek : Koruma, kollama,
 himaye etme.
 e.+ den 233r/5
esrük : Sarhoş.
 e.+ lerken 68v/8
eş : Arkadaş, eş. bk. **ëş**
 e. 68v/1
ëş : Arkadaş, eş. bk. **eş**
 è.+ lerinde 143r/8
ëşik : Eşik.
 è. 243r/1

eşit (d) - : Dinlemek, duymak. bk. **işit** -

- e. 69v/1
- e.- di 195r/2
- e.- dük 69r/8, 148r/5
- e.- e 154r/6
- e.- eler 98v/6
- e.- esiz 81v/3
- e.- irlar 144v/3
- e.- meyeler 134v/3, 144v/7, 256r/7
- e.- mez 254v/7
- e.- mezler 143r/3, 147r/8
- e.- üñ 145r/6
- e.- ür misin 258v/3
- e.- ürlar 176v/8, 224r/6, 235r/5
- e.- ürsin 174v/5
- eşidici : İşitici, işiten. bk. işidici
- e. 80v/7, 82v/3, 183r/7
- e.+ dür 23r/4, 29v/1, 29v/4, 32v/4, 44r/6, 53v/4, 98r/2, 105v/3, 117r/2, 145r/1, 147r/3, 149v/2, 150v/8, 151v/4, 165v/4, 176v/4, 195v/2, 231r/2
- e.+ lerdür 92r/8, 92v/4, 159v/3
- è.+ sin 17r/1
- eşitmek : İşitme, duyma.
- e. 173v/4, 183r/3

eşitdür - : Duyurmak, işittirmek.

- e.- eyidi 147v/1

et : Et.

- e.+ i (be.) 35v/5
- e.+ i (be.) 86v/4, 121r/3
- e.+ in 22r/1
- e.+ ini 229v/4
- et öğredici : Köpeği ava alıştırıran

kimse.

- e.+ larken 87r/4

èt - : Yapmak, etmek, eylemek.

- è.- medi 5v/5

etmek : Ekmek.

- e. 195v/5

ev : Ev, mesken, çadır, arı kovanı; Tanrı evi, Kâbe. bk. **èv**

- e. 35v/1, 50v/4, 100v/7, 137v/2, 188r/2, 239v/1
- e.+ den 16v/8
- e.+ e 20r/6
- e.+ i (be.) 16v/3
- e.+ inden 76v/5
- e.+ indeydi 194r/5
- e.+ inüñ 24v/2
- e.+ ler 132r/1, 224v/2, 226r/3

- e.+ lere 24v/2

- e.+ leri (iy.) 64v/7

- e.+ lerinden 74v/6

- e.+ lerñüz 56v/8

- e.+ lerünüz 46r/1

- e.+ lerünüzi 178v/5

- e.+ ümi 16v/4

- e.+ üñ 50v/7, 148v/3, 212v/3

- e.+ üñden 146r/1

èv : Ev, mesken, çadır, arı kovanı; Tanrı evi, Kâbe. bk. **ev**

- è. 142r/3

- è.+ lere 24v/2

- è.+ üñile 217r/1

ev - : Acele etmek, süratle gitmek, koşmak. bk. **iv-**

- evici : Acele, süratle giden.

- e. 29v/2, 31r/7, 31v/4, 36r/7, 57r/4, 64v/2, 101r/8, 232r/1

eved : Evet. bk. **evet**

- e. 128v/3

eved ver - : Kabul etmek, karşılık vermek.

- e.- di 146r/6

evet : Aksine.

- e. 10v/7, 15r/3, 48v/2, 220v/6, 222r/1

evet : Evet. bk. **eved**

- e. 53v/8, 107r/4, 135v/2, 142r/8

eviş - : Koşuşmak, yarış etmek.

- e.- üñ 19r/7

ey : Ey, ünlem. bk. **èy**

- e. 5v/1, 5v/5

èy : Ey, ünlem. bk. **ey**

- è. 3v/8, 6r/6, 6v/6, 7r/8, 7v/3, 8r/7, 11r/6, 14r/4, 016r/6, 16v/5, 16v/8, 17r/1, 17r/3, 17r/7, 17r/8, 18r/3, 19v/8, 021v/1, 21v/7, 22v/5, 23r/1, 23r/6, 25v/6, 26r/3, 26r/4, 26v/6, 033v/7, 34v/1, 35v/6, 36r/7, 37r/2, 38v/3, 38v/8, 40r/6, 40r/8, 040v/1, 41r/7, 41r/8, 42r/6, 43r/7, 44r/6, 44v/4, 44v/8, 45r/2, 045r/4, 45r/5, 45r/8, 45v/3, 46r/6, 46r/8, 47r/6, 47r/8, 47v/8, 048r/1, 50v/8, 51r/1, 51r/3, 51r/7, 53r/3, 54r/6, 56r/2, 57r/5, 061r/4, 61r/5, 61r/7, 61r/8, 61v/1, 62r/5, 62r/8, 65r/6, 67r/3, 068v/7, 69v/2, 70v/7, 72r/5, 72v/1,

73r/3, 75v/6, 80v/6, 80v/8,
 081r/3, 82r/4, 85r/1, 85r/3, 85v/4,
 86r/5, 86r/7, 87v/2, 88r/1,
 088r/6, 89r/3, 89v/6, 90r/1, 90r/3,
 90r/5, 90r/8, 91r/3, 91v/4,
 092r/6, 94r/7, 94v/6, 95r/5, 95r/8,
 96v/2, 96v/5, 97r/8, 98v/8,
 099r/4, 99v/4, 100r/5, 100r/8,
 101r/5, 101v/6, 101v/7, 102v/3, 103r/3,
 104v/6, 106v/8, 112v/3, 118v/2,
 118v/3, 118v/6, 119r/6, 125r/7, 126r/2,
 126r/4, 126v/5, 127r/4, 130r/8,
 131r/2, 133r/7, 137v/3, 139r/6, 140v/1,
 146v/7, 147r/6, 147v/2, 147v/7,
 148r/1, 149v/7, 151v/8, 152r/1,
 152v/3, 156r/3, 156v/6, 157v/3,
 158r/8, 162v/5, 165v/6, 168v/1, 169r/2,
 172v/3, 175v/7, 180r/6, 180v/5,
 183v/8, 185r/5, 188r/2, 188r/3, 196v/4,
 196v/7, 200r/1, 233r/6, 240v/1,
 250v/2, 252v/6, 254v/7, 255r/2, 258v/6,
 259r/5, 260r/4, 260v/3, 261v/2,
 263v/3, 264r/7
eyle : Öyle.
 e. 257v/4, 257v/6
eyle - : Yapmak, işlemek, kılmak, inşa etmek.
 e. 16v/5, 17r/1, 137v/4, 184v/2
 e.- di 114v/6, 123v/7, 253v/3,
 261r/5
 e.- dikleri 262r/7
 e.- diler 71v/3, 119r/8, 262r/6
 e.- dük 84r/7, 105r/5, 106v/3,
 116v/3, 117v/5, 117v/8, 171r/8, 177v/2,
 192r/8, 193v/1,
 245r/3, 255r/8, 255v/1
 e.- düğüz 176r/2
 e.- gil 252r/7
 e.- me 128v/8, 139r/7
 e.- medük 116r/2, 252r/8
 e.- meye 25v/1
 e.- mezler 141r/7
 e.- r misiz 5r/4
 e.- r 118r/2, 118r/6
 e.- rler 223r/7
 e.- rsiz 113v/8
 e.- ye 54r/3, 108r/5, 118r/5, 148r/2,
 148v/1
 e.- yedük 105r/5
eylemek : Yapma, işleme.
 e.+ ümüzi 189r/4

eylemeyici : Yapmayan, işlemeyen.
 e. 121r/4
eyleyici : Yapan, işleyen; yaratan,
 yaratıcı.
 e.+ sin 262v/5
 e.+ yem 5r/4
eylen - : Yapılmak.
 e.- di 230r/8
eylik(g) : İyilik, lütuf, faydalı iş. bk. **eylük**,
eyülük
 e.+ inden 67v/1
eylük(g) : İyilik, lütuf, faydalı iş. bk. **eylik**,
eyülük
 e. 6v/3, 14r/7, 16r/6, 22r/8, 22v/1,
 24v/1, 24v/2, 26r/5, 30v/8,
 32v/3, 43v/1, 48r/5, 50r/7, 53v/1,
 56v/1, 58v/8, 68v/4, 72r/4,
 72r/8, 73r/6, 78v/3, 85v/6, 86v/1,
 86v/3, 144v/8, 225v/4, 255r/5
 e.+ den 73v/1
 e.+ i (be.) 140r/6
 e.+ ile 22v/7, 30r/7, 30r/8, 31r/4,
 31v/6, 59r/4, 65v/1, 66v/4
 e.+ inden 58v/6, 59v/7, 68r/7,
 70r/5, 85v/2
 e.+ üñ 48r/6, 148r/3
eylük eyle - : İyilik etmek, ihsanda
 bulunmak.
 e.- di 72r/2, 72r/7, 90r/7, 122v/3
 e.- diler 59r/1, 100r/4, 173r/3
 e.- dük 238v/4
 e.- düm 6r/6, 6v/7
 e.- ñ 25r/4, 122r/2
 e.- r 68r/4
 e.- ye 23r/5
 e.- yesiz 80r/5, 231v/2
eylük eylemek(g) : İyilik, lütuf.
 e. 11r/3, 32r/1, 68r/4, 71r/8
 e.+ ile 30r/1, 165v/8
 e.+ ün 34r/3
eylük eyleyen : İyilik eden,
 lütfeden.
 e.+ lere 113r/6
 e.+ leri (iy.) 25r/5
eylük eyleyici : İyilik eden,
 lütfeden.
 e. 252v/7
 e.+ lerdən 195v/5, 200r/2
 e.+ lerdür 230v/7
 e.+ lere 130r/2, 194r/4
 e.+ leri (be.) 89r/1

e.+ lerün 99r/3, 191v/2, 198r/1, 201r/5
 e.+ yiken 79v/6
eyrek(g) : Çok, daha çok, kalabalık, kuvvetçe üstün.
 e. 231v/2, 239r/5
 e.+ i (iy.) 13r/8, 32v/3, 136v/7, 143v/7, 174r/3, 176r/5, 202v/1, 222r/1, 225v/2
 e.+ in 134v/6
eyü : Güzel, iyi, hoş, faydalı, kusursuz.
 e. 4r/8, 8v/6, 11r/1, 28v/7, 29v/1, 31v/2, 36r/6, 37v/1, 38v/1, 46v/6, 50r/2, 51v/4, 52r/4, 52v/5, 59r/3, 63r/1, 63v/1, 70v/2, 70v/6, 78v/4, 79r/8, 79v/3, 85v/2, 88r/5, 94r/2, 97r/2, 100r/3, 100r/4, 123r/7, 128r/4, 134r/3, 136v/5, 140r/1, 141v/7, 144r/5, 149r/3, 149r/4, 159v/7, 161v/5, 166r/5, 168v/6, 170r/7, 170v/7, 182r/1, 193v/5, 204r/3, 206r/4, 206v/6, 228r/1, 231v/7, 241v/3, 244v/5, 249v/4, 250r/5, 251v/3, 251v/8, 256r/5, 257v/1, 263v/2, 265v/3
 e.+ dür 206r/7
 e.+ ler 246r/6
 eyü dile - : İyilik, ihsan istemek, öğüt vermek.
 e.- düm 132r/8, 133v/8
 e.- r 130v/3
 e.- yem 184r/6
 eyü dileyici : İyilik isteyen, öğüt veren. bk. eyü dileyiçi, eyü dileyüci, eyü dileyücü
 e.+ leri (be.) 132r/8
 eyü dileyiçi : İyilik isteyen, öğüt veren. bk. eyü dileyici, eyü dileyüci, eyü dileyücü
 e.+ ven 131r/3
 eyü dileyüci : İyilik isteyen, öğüt veren. bk. eyü dileyiçi, eyü dileyiçi, eyü dileyücü
 e.+ lerüz 193r/5
 eyü dileyücü : İyilik isteyen, öğüt veren. bk. eyü dileyiçi, eyü dileyüci, eyü dileyücü
 e.+ lendenven 125v/4
 eyü eyle - : Güzel yapmak, becermek, ıslah etmek.
 e.- diler 82r/7

e.- mez 178r/5
 e.- rler 251r/7
 eyü eylemek(g) : Güzel yapma, ıslah etme.
 e. 28v/6, 29v/6, 189r/7
 e.+ den 133r/1
 e.+ inden 130r/2
 eyü işle - : Faydalı iş yapmak.
 e. 138r/2
 e.- di 109r/3, 109v/7, 127r/6
 e.- diler 20v/2, 230r/3
 e.- ı 145v/4
 e.- rler 258r/8
 e.- ye 92r/3
 e.- yeler 65r/1
 eyü işleyici : Dürüst ve faydalı iş yapan.
 e.+ ler 3r/1, 8r/1, 164v/7, 193r/2, 233r/7
 e.+ lerdür 191v/6
 e.+ lere 141r/3
 e.+ leri (be.) 100r/5
 e.+ lerün 142r/4, 168v/6
 eyü işlü : Faydalı iş yapan, dürüst, lütuf sahibi.
 e. 67v/6
 e.+ dür 115v/5
 e.+ ler 31v/7
 e.+ leri (be.) 54v/3, 56r/1
 e.+ lere 62r/2
 e.+ lerile 61v/1
 eyü ol - : Faydalı ve dürüst olmak.
 e.- a 74r/6
 eyü olmağ : Faydalı ve dürüst olma.
 e.+ dan 249v/3
eyülük : İyilik, lütuf, faydalı iş. bk. **eylik**, **eylük**
 e. 144r/4
eyyüb : (Ar.) İsrail oğullarının peygamberlerinden biridir, insanlara sabır örneği olarak gösterilmiştir.
 e. 113r/5
 e.+ a 84r/8

F

faķih : (Ar.) Fıkıhla uğraşan kimse.
 faķih ol - : Din ve şariat ilimlerini iyi bilmek.
 f.- alar 169r/1

farīza : (Ar.) Yapılması gerekli olan şey, farz.

f. 20r/7, 23v/1, 64r/3, 66r/8
f.+ dan 66r/8
f.+ dur 160v/8
farīza olun - : Farz kılınmak. bk.

farīza olun -

f.- dı 23r/2, 23r/6
farīza olunmuş : Farz kılınmış.
f. 63r/8
farīza olun - : Farz kılınmış. bk.

farīza olun -

f.- dı 22v/5, 23r/7, 27v/8
f.- du 33r/2

farḳ : (Ar.) Ayırma, ayırım.

farḳ eyle - : Fark gözetmek, ayırım yapmak.

f.- mez 17v/8
f.- mezüz 49v/3
farḳ eyleyici : Hakkı bătıldan

ayıran, ayırt edebilen.

f. 40v/7
f.+ den 23v/3

fāsıḳ : (Ar. fāsıḳ) Tanrı'nın buyruklarına uymayan, günahkâr.

f.+ lar 49r/8, 93v/5, 134v/7, 160r/5, 161v/6

f.+ lardur 156v/1
f.+ laruḡ 138v/3

fā'yide : (Ar. fā'yide) Fayda.

fā'yidelen - : (Ar. + Tr.) Faydalanmak.

f.- ür 20v/8

fā'yidesiz : (Ar. + Tr.) Faydasız, gereksiz.

f. 61r/5

faẓ(ı)l : (Ar. faẓl) Lütuf, kerem.

f. 9r/2, 25v/7
f.+ ı (iy.) 74r/2, 78r/8, 239r/2
f.+ ıdur 95r/1
f.+ ına 180v/4
f.+ ından 12r/6, 156v/8, 160v/6, 163r/3, 163r/4, 176r/1, 196r/2, 219v/5, 237r/5

f.+ uḡ 148r/3, 176r/5

faẓıllu : (Ar. + Tr.) Faziletli, üstün.

faẓıllu eyle - : Faziletli, üstün kılmak.

f.- di 137v/6

feriṣte : (Far. firiṣte) Melek. bk. **feriṣteh**

f. 13v/5, 105r/4, 105r/5, 125v/3
f.+ ler 27r/1, 33v/1, 42r/8, 44v/6, 45r/4, 45r/8, 76r/7, 76r/8,

84v/5, 114r/7, 116v/1, 123r/3, 206r/6, 215v/2, 218v/5, 221r/6, 222v/7, 223r/7, 239v/5, 246v/5

f.+ lerdən 53v/8, 54r/1, 146r/7, 234v/3

f.+ lere 8v/6, 22v/1, 124v/7, 146v/3, 150v/2, 215r/8, 236v/4, 265v/8
f.+ leri (be.) 49r/3, 214r/7, 239r/8
f.+ lerine 85r/8
f.+ lerüḡ 49v/8
f.+ ven 109r/6, 184r/2
f.+ ye 96v/8

feriṣteh : (Far. firiṣte) Melek. bk. **feriṣte**

f.+ lere 5r/4, 5r/7, 5v/4
f.+ lerine 13r/6, 40r/4

feryād : (Far.) Bağıрма, imdat.

feryād edin - : Yardım istemek.
f.- eler 244v/4
feryād edmek iste - : İmdat
dilemek, yardım istemek.

f.- yeler 244v/3

fesād : (Ar.) Bozgunculuk, fitne, fesat.

f. 96r/5, 153r/5, 159v/2
f.+ ı (be.) 26v/3
fesād eyle - : Bozgunculuk yapmak, fitne çıkarmak.

f.- medin 91r/5

f.- meḡ 2v/8, 8r/6, 130r/1, 132r/1, 132v/8

f.- r 4v/8
f.- rler 226v/7, 227r/1

f.- ye 5r/5, 26v/2

f.- yeler 136r/6

f.- yesiz 231r/6

f.- yevüz 199v/2

fesād eylemek : Bozgunculuk yapma, fitne çıkarma.

f.+ den 191v/3

fesād eyleyici : Bozgunculuk yapan, fitne çıkarıcı, fesat.

f. 22r/1

f.+ ler 250v/2

f.+ lerdür 3r/1

f.+ leri (be.) 96r/6

f.+ lerken 8r/6, 132r/1, 189r/2

f.+ lerüḡ 133r/4, 138r/3, 178r/5

fetıl : (Ar.) Fıtil.

f. 69v/7

fevt : (Ar.) Kaybolma.

fevt ol - : Kaybolmak, elden

çıkma.

f.- dı 56v/3

fevt olıcı : Ortadan kaybolan.

f.+ lar 119r/6

fısk : (Ar.) Günahkarlık.

fısk eyle - : Günah işlemek.

f.- rler 109r/4

fidā : (Ar. fidā') Feda.

fidā vermek : Fidyeye verme, fidye.

f.+ dür 25r/7

fır'av(u)n : (Ar. fir'avn) Mısır'ın çok eski hükümdarlarından birisi, Hz. Musa ile mücadelesiyle bilinir.

f. 7r/1, 7r/4, 135r/1, 135r/3,

135v/2, 135v/8, 137v/1, 178r/3,

178r/8, 179r/2, 240v/1, 263r/4

f.+ a 135v/1, 260v/8

f.+ dan 134v/8, 178r/7, 190r/4,

259v/7

f.+ uñ 41v/3, 135r/6, 136r/5,

136v/4, 137v/7, 150v/5, 151r/1

fırdevs : (Ar.) Cennetteki tabakalardan biri, cennet bahçesi.

f.+ üñ 251v/4

fitne : (Ar. fitne) Kötülük, fitne, azdırma, karıştırma.

f. 24v/5, 24v/8, 28r/5, 178v/2

f.+ den 75r/5, 160r/3

f.+ yi 159v/2, 159v/3

fitne bırak(ğ) - : Fitneye düşürmek.

f.- a 76v/8

f.- alar 237v/7

fitneye bırakma(ğ) : Fitneye

düşürme.

f.+ ı (be) 159v/5

fitne eyle - : Fitneye düşürmek.

f.- yevüz 267r/4

fitne istemek : Kötülük, karışıklık

istemek.

f. 41r/5

fitne ol - : Fitneye düşmek.

f.- duñuz 264r/5

G

ğāfil : (Ar.) Habersiz olan, farkında olmayan.

ğ. 9v/7, 10r/4, 11v/5, 18r/6, 19r/1,

19v/2, 51r/3, 119r/3,

192r/5

ğ.+ ler 122v/6, 137r/7, 138v/6,

142v/1, 173v/2, 193r/7, 229r/2

ğ.+ lerdür 143r/4, 170v/5, 179r/6

ğ.+ lerken 119r/2

ğ.+ lerden 145r/7

ğāfil eyle - : Gaflete düşürmek,

mahrum etmek.

ğ.- dük 244r/8

ğāfil ol - : İhmal etmek, dikkatsiz

davranmak.

ğ.- asız 77r/5

ğāfillik : (Ar. + Tr.) Gaflet, sapıklık.

ğ. 254v/4

ğālib : (Ar.) Muzaffer, galip, güç ve kudret sahibi, hükmeden.

ğ.+ dür 105v/8, 194r/3

ğālib ol - : Hükmetmek, hakim

olmak.

ğ.- alar 243r/7

ğ.- dı 262r/2

ğ.- dılar 231v/4, 243v/3

ğ.- maduğ mı 81v/7

ğ.- uñ 62r/5

ğanī : (Ar.) Zengin.

ğanī ol - : Zengin olmak, ganimet

elde etmek.

ğ.- duñuz 149r/4

ğanimet : (Ar.) Ganimet, karşılık.

ğ.+ ler 75v/8

ğark : (Ar.) Boğulma.

ğ.+ dan 263r/4

ğark eyle - : Boğmak.

ğ.- di 130v/6

ğ.- dük 7r/4, 137r/6, 151r/2, 177v/2,

240v/4

ğ.- ye 237v/1

ğ.- yesin 248v/5

ğark olunmuş : Boğulmuş.

ğ.+ lardur 184v/3

ğāyet : (Ar.) En son derece, uç, son.

ğ.+ in 94v/5

ğay(i)b : (Ar. ğayb) Gizli olan, görünmeyen, bilinmeyen, bulunmayan.

ğ. 59v/4, 172r/4, 184r/1, 197v/4,

244r/3

ğ.+ ı (be.) 109r/5, 112r/4, 204r/7,

243v/5, 257v/3

ğ.+ ı (iy.) 192r/4

ğ.+ i (be.) 143v/8, 166v/3

ğ.+ leri (be.) 102v/3, 103v/6

ğ.+ uñ 45r/6, 110r/6, 185v/6, 202r/5

ğāyib ol - : Ortadan kalkmak, yok olmak, yitip gitmek.

ğ.- dı 106v/2

ğāyib olıcı : Kaybolan, yitip giden.

ğ.+ lar 124v/2

ğazā : (Ar. ġazā') Allah yolunda yapılan savaş, cihat.

ğ.+ dan 168r/6

tebūk ġ.+ sından 159v/3

ğazā eyle - : Allah yolunda

savaşmak, cihat etmek.

ğ.- diler 155v/7

ğ.- dūñ 164r/5

ğāzi : (Ar. ġāzī) Din uğrunda savaşan kimse.

ğ.+ ler 57r/6

gece : Gece. bk. **gece, dün**

g. 256r/8

gece : Gece. bk. **gece, dün**

g. 7r/5, 31r/6, 31r/6, 38r/1, 43v/2,

109v/1, 110v/1, 112r/7, 138r/1,

176v/7, 204v/1, 231r/1, 252v/6,

263r/3, 265r/3

g.+ de 105v/2

g.+ den 188v/3, 191v/1, 217r/2

g.+ nūñ 20v/7, 52v/4, 61r/2,

170v/3, 238r/6

g.+ si 24r/1

g.+ ye 24r/5, 203v/4

g.+ yi 43v/1, 114v/6, 129v/6,

212r/6, 219v/1, 232r/1

gece başmak : Gece baskını.

g. 124r/7, 134r/7

g.+ da 175r/7

geceye yakın : Akşamleyin, akşam

üstü.

g. 45r/3, 244r/7

g.+ larda 145r/7, 205r/2

geç - : Geçmek, geçip gitmek, uzaklaşmak, uğramak, aşmak. bk. **geç** -

g. 88v/8

g.- di 17v/3, 18r/7, 33v/4, 35v/1,

38r/6, 54v/8, 55v/1, 65v/6,

066r/4, 97v/7, 100v/3, 144r/3,

149r/1, 172r/2, 184v/3, 214v/3

g.- diler 10r/7, 27v/4, 127v/4,

248r/2

g.- e 30r/3

g.- em 248r/1

g.- erken 69r/1

g.- erler 202v/1

g.- meñ 30r/3

g.- üb 102v/5

geç - : Geçmek, geçip gitmek, uzaklaşmak, uğramak, aşmak. bk. **geç** -

g.- e 64v/5

geçi : Keçi.

g.+ den 120v/4

geçir - : Geçirmek, aşmak, gidermek. bk.

geçür-

g.- dük 137v/2

geçür - : Geçirmek, aşmak, gidermek. bk.

geçir-

g.- dük 179r/1

g.- e 148r/2

gel - : Gelmek, varmak, ulaşmak.

g. 111v/8, 194r/6

g.- di 7v/3, 12r/3, 12r/4, 16r/3,

19r/4, 26v/8, 27r/3, 27v/1,

34r/7, 42v/3, 47r/2, 49v/6, 51v/6,

56v/4, 60r/5, 71r/6, 71r/7,

73v/8, 83r/5, 85r/1, 85v/4, 89r/4,

89r/5, 89v/7, 89v/8, 91r/7,

93v/7, 97r/4, 99r/1, 104v/5, 107r/5,

107v/3, 107v/4, 108v/2, 115v/5,

118r/1, 122v/7, 124r/7, 124r/8,

127r/4, 127v/1, 128r/8, 129v/2, 130v/4,

131r/4, 131v/5, 132v/7, 134v/4,

135v/1, 136r/4, 137v/3, 138r/3, 147r/4,

159v/4, 162r/5, 169v/3, 171r/6,

172r/8, 172v/8, 175v/7, 177v/7, 179r/8,

179v/2, 184v/6, 188r/2, 188r/5,

188r/6, 188v/5, 189v/8, 190v/1, 192r/1,

197r/6, 203r/1, 208r/1, 209v/2,

218v/4, 220v/2, 229v/1, 238v/2, 239v/4,

240v/1, 247r/6, 250v/8, 254v/8,

259r/2, 259r/5, 261v/5, 262r/7, 262v/4,

266v/4

g.- diler 75r/1, 95v/5, 106v/5,

164v/8, 177v/4, 193v/1, 249r/3

g.- dük 261r/1

g.- dūñ mi 131r/7, 261v/2

g.- dūñ 136v/2, 248v/5, 248v/8,

253v/7, 260v/3

g.- dūñüz mi 178r/1

g.- dūñüz 114v/1

g.- e 27r/1, 33r/7, 34v/2, 38r/5,

49r/5, 69r/2, 87v/5, 104v/6,

109v/5, 110v/4, 116r/7, 123r/3,

123r/4, 127v/1, 129v/2, 134r/7, 134r/8,

136v/5, 142r/1, 175r/6, 175r/7,

189v/7, 190v/5, 202v/3, 207r/5, 218v/1,

222v/2, 223v/6, 231v/3, 240v/5,
247r/6, 247r/7, 257v/5, 262v/8
g.- eler 36r/1, 53v/8, 92v/5
g.- elerdi 71v/3
g.- em 125r/4
g.- esin 136v/2
g.- esiz 24v/2, 195v/6
g.- medi mi 118v/6
g.- medi 27v/4, 89v/8, 104v/4,
162r/4, 174v/1, 254v/8
g.- mediler 92r/8
g.- meye 143v/6
g.- mez 15v/7, 214v/1
g.- mezler 141r/7, 160r/6
g.- se 108r/6
g.- sün 77r/4
g.- üñ 24v/2, 29r/6, 47r/2, 47r/6,
58r/8, 71r/5, 101v/3, 121v/8,
260v/7, 262r/2
g.- ür misiz 132v/1
g.- ür 107v/4, 109r/1, 229r/7
g.- ürdi 141r/6
g.- ürise 116r/6
g.- ürse 6r/3, 11v/1, 108r/6, 127r/5,
266r/8
g.- ürsiz 11v/8, 132v/2
gelici : Gelecek olan.
g.+ dür 119r/6, 217v/8, 259r/8
gelin - : Gelinmek, varılmak.
gelinmiş : Geline, varılan (yer).
ş. 190r/5
geleci : Söz, kelime.
g.+ lerine 140v/4
g. mi 10r/8
gemi : Gemi.
g. 177v/1, 184v/2, 219v/5, 249r/7,
249r/8
g.+ de 20v/7, 172r/7
g.+ ye 248v/4
geñ : Geniş, çok, bol. bk. **gên**
geñ rahmetlü : Rahmeti bol olan,
Tanrı. bk. geñ rahmetlü
g.+ dür 36r/4
gên : Geniş, çok, bol. bk. **geñ**
g. 80v/1, 121r/8
g.+ dür 15v/4, 76r/8
gên rahmetlü : Rahmeti bol olan,
Tanrı. bk. geñ rahmetlü
g.+ dür 33r/7, 37r/6
genc : (Far.) Hazine.
genc eyle - : Hazineye koymak,

hazinede saklamak.

g.- yevüz 157v/8

genç : Genç.

g. 249v/4

g.+ lerin 249v/5

geñez : Kolay, yumuşak, hoş.

g. 67r/6, 84v/8, 198v/5

g.+ dür 252v/3, 253r/7

geñez eyle - : Kolaylaştırmak.

g.- di 91r/1

geñez kıl - : Kolaylaştırmak.

g.- ma 233v/3

geñez ol - : Kolay olmak, kolayına

gelmek.

g.- dı 25r/6, 25v/1

geñezlik(g) : Kolaylık, bolluk, ferahlık.

g. 23v/5

g.+ de 54v/2

g.+ e 38v/6

geñiş : Geniş.

g. 242v/6

geñlik : Genişlik, bolluk. bk. **gênlik**

g. 33r/6, 76v/5, 131r/6

gênlik(g) : Genişlik, bolluk. bk. **geñlik**

g.+ i (iy.) 54v/1

g.+ inden 5v/6

geñsiz : Zorla. bk. **geñsüz**

geñsiz olun - : Zorlanmak, mecbur

kılınmak. bk. geñsiz olun -, geñsiz olun -

g.- duñuz 117r/8

geñsüldür - : Zorlamak.

g.- sin 179v/8

geñsüz : Zorla. bk. **geñsiz**

geñsüz eyle - : Zorlamak, mecbur

tutmak.

g.- yem 16v/7

geñsüz olun - : Zorlanmak, mecbur

tutulmak. bk. geñsiz olun -, geñsüz olun -

g.- a 22r/1, 87r/2, 229v/4

geñsüz olun - : Zorlanmak, mecbur

tutulmak. bk. geñsiz olun -, geñsüz olun -

g.- ursa 121r/4

gerçek(g) : Doğru, gerçek, gerçeklik. bk.

gêrçek

g. 103r/6, 196v/8, 246r/2

g.+ den 82v/7

g.+ i (be.) 135r/2

g.+ ler 50v/2, 60r/6, 104r/3, 120v/6

gerçek dutıcı : Doğrulayan. bk.

gêrçek dutıcı, gêrçek dutucu

g.+ yiken 93v/3, 93v/6

g.+ yken 12v/1
 gerçek söyleyici : Doğru söyleyen.
 bk. gerçek söylüyici
 g.+ ler 108r/7
 gerçek söylüyici : Doğru söyleyen.
 bk. gerçek söylüyici
 g.+ ler 15r/3
gêrçek(g) : Doğru, gerçek, gerçeklik. bk.
gêrçek
 g. 15v/8, 128v/3, 167r/7, 173v/3,
 173v/7, 201v/8, 251r/1
 g.+ den 145v/7
 g.+ i (be.) 142r/2
 g.+ ler 4r/5, 5r/8, 12v/8, 58v/4,
 144v/2, 168v/1, 174r/8, 175r/5,
 182r/6, 193v/4
 g.+ lerdan 131r/8, 135r/4, 184r/5,
 197v/3, 214r/7, 217r/1
 g.+ lerdendür 194v/6
 g.+ lerdür 148r/6, 183v/7
 g.+ lere 42r/7
 gerçek dutıcı : Doğrulayan. bk.
 gerçek dutıcı, gerçek dutıcı
 g. 49r/5, 93v/2
 g.+ dur 114r/3
 g.+ yiken 6r/7
 g.+ yken 40v/6, 44v/7, 46r/2, 69v/3
 gerçek dutmak : Doğrulama, tasdik.
 g.+ dur 174r/5
 gerçek dutıcı : Doğrulayan. bk.
 gerçek dutıcı, gerçek dutıcı
 g. 12r/3, 13v/1
 g.+ yken 13r/4
 gerçek inan - : Yürekten, tam
 inanmak, gerçekten iman etmek.
 g.- asız 203v/2
 gerçek ol - : Doğru olmak, doğru
 söylemek.
 g.- dılar 159r/4
gerçeklik : Doğruluk, sadakat. bk.
gêrçeklik, gerçeklük, gerçeklük
 g. 238v/1
 g.+ le 27r/8
gêrçeklik : Doğruluk, sadakat. bk.
gerçeklik, gerçeklük, gerçeklük
 g. 104r/3
gerçeklük(g) : Doğruluk, sadakat. bk.
gerçeklik, gerçeklik, gerçeklük
 g.+ üñ 179r/7
gêrçeklük : Doğruluk, sadakat. bk.
gerçeklik, gerçeklik, gerçeklik

g. 170r/2
gerçekrek : Daha doğru.
 g. 74v/3, 79v/1
gêrû : Yine, tekrar, bir daha, daha önce.
 gêrû bak - : Dönüp geriye bakmak.
 g.- masın 217r/2
 g.- masun 188v/3
 gêrû bırak - : Geciktirmek.
 g.- maduñ 73r/4
 gêrû bırakmak : Geciktirme.
 g. 158r/5
 gêrû dër - : Tekrar diriltmek,
 uyandırmak.
 g.- er 110v/2
 gêrû dëril - : Tekrar dirilmek.
 g.- e mivüz 203v/8
 gêrû dön - : Geri dönmek.
 g.- eler 198r/8
 g.- esiz 133r/8, 210r5
 gêrû dönderinilmiş : Geri çevrilmiş,
 önlenmiş.
 g. 181v/6
 gêrû döndir - : Geri çevirmek. bk.
 gêrû döndür -
 g.- diler 52v/1
 gêrû döndirini - : Geri çevirmek,
 geri gönderilmek.
 g.- eydük 106v/8
 g.- ür 110v/5
 gêrû döndür - : Geri çevirmek. bk.
 gêrû döndir -
 g.- dük 231r/8
 g.- e 235v/2
 g.- üñüz 129v/3
 gêrû döndürmek : Geri çevirme,
 reddetme.
 g.+ ine 29v/6
 gêrû gör - : Çirkin görmek,
 hoşlanmamak.
 g.- diler 163v/4
 gêrû kal - : Geri kalmak.
 g.- alar 168v/2
 g.- amayalar 214r/5
 g.- dı 38v/3
 g.- dılar 168r/6
 g.- mayalar 127r/4
 g.- ur 72r/6
 g.- ursa 26r/8
 gêrû kalıcı : Geri kalan, devamlı
 olan, ebedi.
 g.+ dur 227v/8

g.+ lar 141v/7, 141v/8, 164r/7
 g.+ lardan 132v/5
 g.+ lardandır 216v/7
 g.+ larla 164r/1
 gèrü kalmış : Geri kalmış.
 g.+ ları 163v/3
 gèrü kalmış : Geri kalan.
 g.+ dur 33r/8
 gèrü kılınmış : Bırakılmış.
 g.+ lar 166v/4
 gèrü ko - : Geride bırakmak,
 yaşatmak, geciktirmek, alıkoymak.
 g. 135r/7
 g.- mazuz 190v/4
 g.- r 213r/3, 223v/5
 gèrü yığın - : Engellenmek,
 önlenmek.
 g.- dum 110r/1
 g.- maz 121v/1
getür - : Getirmek, göstermek, ortaya
 koymak.
 g. 19r/8, 131r/7, 132r/5, 135r/4,
 148r/7
 g.- di 12v/3, 34r/5, 113v/7, 123v/8,
 130r/3, 187v/4, 199v/1, 200v/2,
 205r/8, 245r/3, 253v/1, 253v/6
 g.- diler 60r/7, 135v/4, 193v/4
 g.- dük 12v/4, 83r/6, 129r/8, 201r/1,
 217r/1, 263v/8
 g.- düm 45v/6, 46r/3, 135r/2
 g.- dün 102v/8
 g.- dünü 135r/3
 g.- dünüz 178r/4, 258r/4
 g.- e 14v/7, 57v/7, 60r/4, 80v/6,
 94v/3, 94v/7, 108v/7, 119r/4,
 184r/5, 208r/3, 210v/6, 265r/1
 g.- eler 65r/8, 66v/5, 102r/7, 135r/8,
 239r/3
 g.- esin 107v/6, 136v/7, 239r/8,
 239v/2
 g.- esiz 198v/6
 g.- evüz 14r/8, 68v/5, 210r/2
 g.- medün 145r/3
 g.- meñ 186r/4
 g.- meyesiz 198r/5
 g.- mez 267r/6
 g.- mezler 242v/1
 g.- mezsın 214r/6
 g.- ün 4r/4, 4r/5, 9v/6, 15r/3, 50v/1,
 121v/6, 178r/3, 182r/4,
 197v/6, 250v/6

g.- ür 35r/7
 g.- ürlər 107r/6, 107r/7
 g.- ürse 123r/7, 123r/8
 g.- ürseñ 19r/2
getüril - : Yaklaştırılmak.
 g.- di 121r/4
getürünil - : Getirilmek, verilmek.
 g.- di 4v/2
gey : Çok.
 g. 137r/8
 gey arınmış : Tertemiz.
 g.+ lar 42r/5, 70v/4
 gey aydınlık : Çok aydınlık, çok
 ışıklı.
 g. 170v/1
 gey bilici : Hakkıyla bilen.
 g. 102v/3, 103v/6
 g.+ dür 163r/7
 gey durıcı : Üstün olan, hâkim.
 g.+ lar 88r/2
 g.+ lardur 67v/4
 gey dururıcı : Bir şeyi ayakta tutan,
 layığıyla yapan.
 g.+ lar 80v/8
 gey gerçek : Çok doğru olan.
 g.+ lerden 72r/3
gey - : Giyinmek, takınmak. bk. **giy-**
 g.- eler 244v/8
 geyici : Giyen.
 g.+ ler 86r/6
gez - : Gezmek, dolaşmak.
 g.- diler 231r/8
 g.- dük 248r/3
 gezici : Gezen, insana ârız olan şey,
 vesvese.
 g.+ lerdür 145r/2
gibi : Gibi, benzeri.
 g. 12r/1, 12r/2, 15r/7, 15v/8, 26r/3,
 29v/7, 35r/8, 36r/8,
 41v/3, 44v/1, 45v/7, 51v/3, 57r/5,
 63v/5, 72r/8, 73r/3, 86r/2,
 91v/6, 102v/6, 120r/7, 124r/7,
 133v/6, 142r/5, 150r/2, 150v/5, 150v/8,
 171r/2, 171r/5, 172v/8, 173r/5,
 174v/8, 185r/1, 187v/3, 225v/6, 244v/4,
 251v/6
 g.+ den 4r/5
 g.+ dür 3v/3, 10r/2, 21v/5, 36r/2,
 36v/1, 36v/4, 38r/5, 46v/8,
 053r/2, 91r/5, 91r/6, 100v/1,
 142v/5, 143r/4, 183r/7, 205v/7,

207v/5, 211v/1, 211v/3, 219v/8,
246r/3

g.+ siz 11r/8

gider - : Yok etmek, uzaklaştırmak,
bitirmek. bk. **gidir** -

g.- di 3v/1, 3v/7

g.- dük 179v/7

g.- e 80v/5, 119r/4

g.- ür 108r/8, 191v/1

giderici : Yok eden, uzaklaştıran,

gideren.

g. 180v/3

gidermek(g) : Yok etme,

uzaklaştırma.

g.+ e 236r/3

gidir - : Yok etmek, uzaklaştırmak,
bitirmek. bk. **gider** -

g.- e 146v/1, 223r/4

g.- evüz 181v/7, 239r/1

gir - : Girmek, dalmak, benimsemek.

g.- diler 95v/5, 162r/3, 198r/3,

201r/1, 231v/4

g.- dün 245v/3

g.- dünüz 162r/2

g.- e 50v/6, 127v/5

g.- eler 15v/1, 81v/4, 111r/6,

206r/5, 221r/2, 231v/3, 256r/6

g.- esiz 27v/3, 55r/6, 90r/7

g.- ince 128r/2

g.- mediler 128v/7

g.- meñ 198v/8

g.- meye 15r/2

g.- meyeler 128r/2

g.- meyvüz 90r/5, 90v/1

g.- ün 7v/7, 7v/8, 26v/6, 83r/7,

90r/3, 90r/7, 127v/3, 129r/3,

141r/2, 198v/8, 216r/5

g.- ürdi 44v/3

g.- ürlr 111r/5

girecek yer : Girecek yer.

g. 67r/8

girici : Giren.

g.+ lerken 217r/4

girmek(g) : Girme.

g.+ e 257r/1

g.+ ler 114r/2

git - : Gitmek, uzaklaşmak, ayrılmak.

g.- di 114v/4, 181v/8

g.- diler 28v/1, 61v/4, 193r/8

g.- dük 193v/2

g.- dün 53v/3

g.- e 150r/1

g.- gil 263r/3, 264v/4

g.- meyem 200r/5

gitmek gelmek(g) : Gidip gelme,
birbirini izleme.

g.+ inde 61r/2

g.+ inden 20v/7, 170v/3

givir - : Koymak, sokmak, yerleştirmek.
bk. **givür**-

g.- e 64v/3, 64v/5, 165v/6

g.- edük 96r/7

g.- evüz 70v/4, 79r/8

givirinil - : Koyulmak. bk. **givirünil**-

g.- e 60v/1

givirünil - : Koyulmak. bk. **givirinil**-

g.- eler 79v/4

givür - : Koymak, sokmak, yerleştirmek.
bk. **givir**-

g. 139r/8

g.- e 85v/6, 99r/1

g.- em 61v/5, 88v/4

g.- evüz 67r/8, 70v/2

g.- irsin 43v/2

g.- ürsin 43v/1, 43v/2, 61r/6

g.- ürüz 214v/2

givürmek : Koyma, sokma.

g. 238v/1

giy - : Giyinmek, takınmak. bk. **gey**-
g.- esiz 219v/5

gizle - Saklamak, örtmek, ortaya
çıkarmamak.

g.- di 18r/6, 199v/8, 204r/8

g.- diler 94v/4, 193v/7, 261v/8

g.- duğ 212v/6

g.- dünüz 31v/1

g.- meñ 6v/1, 39v/7

g.- meyeler 60v/5, 68v/7

g.- mezüz 102r/4

g.- r 53r/5

g.- rler 10v/1, 19r/6, 20r/8, 22r/2,

56v/7, 58v/2, 68r/7, 95v/6,

157v/5, 220r/5

g.- rsiz 5v/4, 9v/8, 48r/1, 89r/4,

101r/4, 113v/8, 158r/1, 220r/2

g.- se 39v/8

g.- yeler 29v/5

g.- yem 259r/8

g.- yesiz 37v/1, 40r/2, 43v/5, 82v/4

gizleyici : Saklayan, gizleyen.

g.+ dür 204r/8

gizlen - : Saklanmak, gizlenmek, ortaya

çıkılmamak.

g.- di 122r/3, 183v/5

g.- eler 181r/7

g.- mez 40v/8

g.- mezler 78r/1

g.- ür 223v/1

g.- ürlər 78r/1

gizleyü : Gizlice.

g. 31v/2

gizleyü ayt - : Üstü kapalı bir

şekilde söylemek.

g.- asız 31r/8

gizleyü söyle - : Gizlice söylemek,

telkinde bulunmak.

g.- rler 117v/4

gizlü : Gizli saklı olan şey, sır, görünmez.

g. 38r/1, 107r/1, 110v/7, 130r/1,

177r/7, 206r/3, 212r/2, 252r/4,

265r/7

g.+ leri 163r/7

g.+ lerin 163r/6

g.+ nüzi 104v/3

g.+ si 225v/6

g.+ sin 117v/1

g.+ yi 67v/6

gizlü oku - : (Namazda) hafif sesle

okumak, dua etmek.

g.- ma 241r/4

gizlü ol - : Gizlenmek, gizli

kalmak.

g.- dı 127r/2

g.- maz 212v/6

gizlü söyle - : Gizlice söylemek,

fısıldamak.

g.- r 116v/4

gizlü söz : Gizli konuşma,

fısıldaşma.

g.+ lerin 261v/8

g.+ ünden 78v/3

gizlülük : Gizli olma durumu.

g. 259r/2

gögüs : Göğüs, gönül. bk. **gögüz**

g.+ ini 118r/5

g.+ ler 57r/2

g.+ leredür 175v/8

g.+ leri (iy.) 128r/6

g.+ lerünüz 43v/6, 57r/2

g.+ ü 124r/4, 182r/3

gögüs üzere yatıcı : Yüzükoyun

yere serilen kimse. bk. **gögüz** üzere yatıcı

g.+ lar 132r/7

gögüz : Göğüs, gönül. bk. **gögüs**

g.+ ler 53v/1

g.+ leri (iy.) 53r/5, 75r/1

g.+ lerindeydi 216r/6

g.+ lerini 155r/5

g.+ lerün 88r/1, 149v/5, 181r/8

g.+ lerünüz 235v/1

g.+ ümi 259v/8

gögüz üzere yatıcı : Yüzükoyun

yere serilen kimse. bk. **gögüs** üzere yatıcı

g.+ lar 133v/6, 187v/3

gök : Gökyüzü.

g. 41r/1, 185r/5

g.+ de 18v/7, 176r/8, 212v/7,

214v/5, 245v/5

g.+ dedür 211v/2

g.+ den 3v/3, 4r/2, 8r/3, 20v/8,

83r/3, 103r/4, 103r/7, 115r/3,

134r/5, 141r/4, 146v/1, 148r/7,

172v/5, 173v/4, 205r/7, 212r/4, 214v/4,

215r/3, 219r/6, 224r/5, 239v/6,

246r/3, 261r/6

g.+ e 5r/3, 107v/6, 118r/6, 239v/1

g.+ i (be.) 4r/2, 239r/8

g.+ ile 21r/2

g.+ ler 89v/2, 143v/6, 168r/2,

170v/3, 190v/7, 190v/8, 208v/5, 213v/4,

234v/7, 258r/4

g.+ leredür 54v/1

g.+ lerde 34v/6, 92/4, 104v/3,

172r/1, 202r/8

g.+ leredir 40r/1

g.+ leredür 15v/5, 34v/4, 43v/6,

52r/3, 54r/5, 79v/7, 80v/2, 80v/4,

080v/5, 85r/6, 101r/1, 105r/8,

175v/5, 176v/5, 177r/1, 180r/3, 205r/2,

222v/7, 223r/2, 235v/8, 258r/6,

258v/8

g.+ lerden 225r/6

g.+ lerdür 85r/2

g.+ leri (be.) 5r/3, 15v/5, 61r/2,

104r/8, 105v/3, 112r/2, 112v/4, 115v/1,

129v/5, 158r/2, 170r/3, 181v/2,

202r/4, 203r/7, 210v/5, 212r/3, 217v/7,

218v/6, 240r/4, 246v/8, 258v/7

g.+ lerün 5v/3, 14v/1, 20v/6, 59v/8,

61r/1, 61r/4, 89v/6, 104r/5,

112r/6, 140v/2, 143v/1, 192r/4,

205r/3, 209v/5, 225v/6, 226r/2, 240v/2,

242r/7, 244r/3, 256v/3

g.+ ün 128r/2

gökden gelen od : Yıldırım.
 g.+ ları (be.) 204v/6
 gök gürlemek : Gök gürlemesi.
 g. 3v/3
gökçek(g) : Güzel.
 g.+ i (iy.) 42r/3
gökçeklen - : Büyükmek, böbürlenmek.
 gökçeklenici : Böbürlenene,
 büyükmek.
 g. 68r/6
gölge : Gölge.
 g.+ leri (be.) 27r/1
 g.+ leri (iy.) 205r/2, 222v/5
 g.+ si 207v/5
 g.+ ye 70v/4
gölgelik : Gölge.
 g. 140v/7, 142r/5
 gölgelik eyle - : Gölge verir duruma
 getirmek.
 g.- dük 7v/5
gölük(g) : Eşek.
 g.+ leri (be.) 219r/3
 g.+ üne 35v/4
gön : Gönül.
 g.+ ler 206v/5, 226r/1
 g.+ lerdegini 53v/1
 g.+ lerdeki 57r/2
 g.+ leri (be.) 160v/7
 g.+ leri (iy.) 15v/8, 57r/7, 145v/5,
 177v/5, 213r/4, 214v/2, 229r/2, 242r/7,
 247v/3
 g.+ lerindedür 161r/7
 g.+ lerini 88v/6
 g.+ lerünüz 57r/2
gönen - : Faydalanmak.
 g.- di 118v/3
 g.- diler 162r/1
 g.- düşünüz 66r/7, 162r/1
 g.- e 25r/8
 g.- eler 214r/3
 g.- ü 211v/8, 223r/5
 gönenmek : Çıkar, menfaat.
 g. 6r/1, 60v/2, 73r/4, 172v/4
 g.+ dür 61v/7
gönendër - : Faydalandırmak, refah
 sağlamak. bk. **gönendür-**
 g.- em 16v/7
gönendür - : Faydalandırmak, refah
 sağlamak. bk. **gönendër-**
 g.- dük 218r/2, 267r/3
 g.- evüz 185v/5

gönendürmek : Faydalandırma,
 refah sağlama.
 g. 31v/6, 32r/6
 g.+ dür 32r/8
 gönendürür : Fayda sağlayan,
 geçimlik.
 g. 126r/1
gönlek(g) : Gömlek.
 g.+ in 194v/1
 g.+ ümi 201r/7
gön(ü)l : Gönül.
 g. 147v/3, 234r/6
 g.+ i (iy.) 39v/8
 g.+ in 244v/1
 g.+ leri (be.) 212v/4
 g.+ leri (iy.) 2v/2, 2v/6, 12v/5,
 41r/4, 58v/2, 71r/8, 92r/7, 92v/3,
 106v/3, 108v/3, 116v/6, 134v/3,
 134v/5, 143r/2, 150r/8, 154v/3, 159r/7,
 163r/5, 165r/3, 167r/5, 206v/5,
 235r/3
 g.+ ü (iy.) 228v/6
 g.+ lerimüz 12r/2
 g.+ lerin 116r/7, 169v/2, 178v/8
 g.+ lerindedür 94v/2
 g.+ lerine 56r/4, 146v/4
 g.+ lerinüz 151v/6
 g.+ leriünüz 29v/2, 54r/2
 g.+ lerümüz 103r/6
 g.+ lerümüzü 41r/7
 g.+ lerünüz 51v/1, 108v/7, 146r/7,
 152v/4
 g.+ lerünüzü 146v/2
 g.+ lü 57v/3
 g.+ üm 35v/7
 g.+ ümüz 83v/1
 g.+ ündeki 26v/2
 g.+ ündeyidi 199r/4
 g.+ ü 13r/4
 g.+ üünüz 10r/1, 10r/2
 gönül bağla - : Kesin karar vermek,
 azmetmek.
 g.- 177r/6
 gönül bağlanmış : Azim ve sabır
 isteyen (iş).
 g.+ dandur 60v/4
 gönle birağıl - : İlham etmek,
 bildirmek.
 g.- ur 260r/5
 gönline bırak - :1. İçine (korku)
 düşürmek.

g.- dı 187v/5
 2 İlham etmek, bildirmek.
 g.- dı 260r/5
 göñül bir iş bağla - : Kesin karar vermek, azmetmek.
 g.- yasız 57v/4
 göñül dileği : Gönül rızası, istek, hoşnutluk.
 g.+ yile 31r/2
gör - : Görmek, fark etmek, karşılaşmak, saymak, kabul etmek.
 g. 15r/1
 g.- di 112r/8, 112v/1, 112v/2, 115v/6, 194v/6
 g.- diler 139r/2, 175v/4, 195r/4
 g.- düm 192v/3, 195v/4, 259r/3
 g.- düñ 150v/2
 g.- düñüz 55r/8
 g.- e 5r/1, 166v/2, 226v/3, 226v/4
 g.- eler 21r/4, 106v/4, 138v/4, 138v/5, 163r/5, 178v/8, 202v/6, 257r/7
 g.- esin 98r/7, 98v/7, 107r/3, 138r/5, 242v/4
 g.- esiz 55r/8, 63r/2, 94v/2, 95v/6
 g.- evüz 7v/3, 200r/2
 g.- iriseñ 114r/6
 g.- mediler mi 104v/6, 139r/1, 208r/6, 222v/5
 g.- mediler 156v/4
 g.- medüñ mi 69r/4, 69v/7
 g.- meñ mi 257v/7
 g.- meseydi 194r/7
 g.- messiz 126r/7
 g.- meye 115v/6
 g.- meyesin 138r/4
 g.- mez mi 264r/3
 g.- mez misiz 198r/4
 g.- mez 254v/7
 g.- mezler mi 169r/7
 g.- mezler 3v/2, 143r/3, 144v/7, 174v/6
 g.- mezsiz 150r/7
 g.- mezüz 114v/3, 183v/2
 g.- se 21r/4
 g.- señ 71r/6, 106v/7, 111r/5, 144v/7
 g.- ür mi 169v/2
 g.- ür misiz 187r/4
 g.- ür 126r/6, 254v/2, 264r/7, 266v/3
 g.- ürin 112r/5, 196v/3

g.- ürlər 41v/7, 144v/3, 183r/3
 g.- ürsiz 203r/8, 219v/5
 g.- üruz 18v/6, 130v/2, 131r/1
 g.- ürvən 150r/7, 183v/8
 görücü : Gören, farkına varan. bk.
 görücü
 g. 201r/8, 201v/3, 233v/6
 g.+ dür 13r/3, 31r/5, 32r/2, 36v/6, 42r/5, 42v/7, 57r/8, 58r/1, 097r/7, 149r/3, 153r/3, 191r/7
 g.+ lerdür 6v/6, 145r/2
 görmek(g) : Görme, gösteriş,
 kavuşma, ulaşma.
 g. 36r/8
 g.+ e 122v/3, 173v/5
 g.+ i (be.) 107r/5, 129r/7, 138v/7
 g.+ i (iy.) 41v/7
 g.+ içün 68r/8
 g.+ in 251v/7
 g.+ ine 203v/2
 g.+ ini 175r/1
 görmeklik(g) : Görme, kavuşma, ulaşma.
 g.+ üñüzden 118v/7
 görücü : Gören, farkına varan. bk.
 görücü
 g. 70v/7, 80v/8, 176v/7, 183r/7, 231r/3, 232v/3, 239v/7
 görür : Gözü gören kimse; her şeyi gören, Tanrı.
 g. 205r/5
 g.+ dür 244r/3
görin - : Görünmek, fark edilmek.
 bk.görün-
 g.- di 150r/6, 195v/2
 görünici : Görünen, aşikâr, belli.
 g.+ ler 141r/6
 görünmez : Görünmeyen, bilinmeyen.
 g.+ ini 5v/3
görindür - : Göstermek, açığa çıkarmak.
 g.- esiz 37v/1, 40r/1, 43v/6
görk(g) : Güzellik.
 g.+ i (iy.) 206v/6
 g.+ in 56r/1
 görkreğ : Daha güzel, en güzel olan.
 g. 79v/5
görklü : Güzel.
 g. 11r/4, 32v/5, 44v/2, 67r/8, 88v/3, 137r/8, 145v/8, 147r/3,

153r/7, 181r/4, 189r/6, 193v/5,
195r/5, 200v/2, 217v/8, 221r/1, 222r/5,
224v/1, 230r/6, 230v/2, 233r/5,
241v/3, 245r/1, 259r/2
g.+ si 61v/6
görklü eyle - : Güzel ve iyi yapmak.
g.- di 244v/6
görklü ol - : Güzel olmak.
g.- dı 72r/3
görklürek(g) : Daha güzel, en güzel olan.
g. 18r/2, 94r/7, 166v/7, 228r/1,
228r/3, 235v/5, 241r/4,
250r/5
g.+ den 160r/2
g.+ dür 71r/2, 122r/5, 205v/4,
223v/8
g.+ ile 74v/1
g.+ in 138v/2, 168v/8, 192r/8
g.+ ler 143r/4
görün - : Görünmek, fark edilmek.
bk.görin-
g.- di 138r/5
g.- mez 100r/7
görünmez nesne : Görünmeyen şey,
gaip.
g.+ ye 2r/4
görünür : Görünen, açık olan şey,
zahir.
g. 207v/1
göster - : Göstermek.
g. 17r/2, 35v/6, 83r/4, 138r/3
g.- di 56r/7, 128r/7, 149v/3, 149v/5,
149v/6
g.- dük 236v/2
g.- düm 138v/2
g.- e 21r/7, 91r/2, 126r/6
g.- evüz 259v/6
g.- ür 10r/1, 112r/6, 113v/8, 204v/4
göstermek : Gösteriş.
g. 82r/2
g.+ çün 150r/3
götür - : Alıp götürmek, taşımak,
sürüklemek, çıkarmak.
g. 184v/6
g.- di 16v/8, 33v/1, 83v/7, 121r/6,
201v/6, 203r/7
g.- dük 8v/8
g.- düz 35v/5
g.- mez 123v/5
g.- üler 220r/8
g.- ür 204r/6

götürücü : Yüklenen, taşıyan,
götüren. bk. götürücü
g.+ ven 46v/1
götürücü : Yüklenen, taşıyan,
götüren. bk. götürücü
g. 123v/6
g.+ ler 120v/2
g.+ larken 213r/3
gövde : Vücut, beden.
g. 33r/6
g.+ dür 138v/8
göyün - : Yanmak.
g.- eler 63v/4
göyündür - : Yakmak.
g.- di 7v/3
g.- evüz 67r/6, 70r/8, 78v/7
göz : Göz; düşünce, fikir.
g. 41v/7, 93r/6, 217r/2, 225v/6,
234r/6
g.+ den 253v/5
g.+ dür 93r/6
g.+ ler 115v/4, 213r/3, 225v/8
g.+ lerdür 143r/3
g.+ lere 115v/5
g.+ leri (iy.) 2v/3, 3v/5, 128v/8,
164v/8, 251r/3
g.+ leri (iy.) mi 144v/3
g.+ lerin 3v/7, 116r/8
g.+ lerinde 149v/6
g.+ lerini 98v/7, 135v/4
g.+ lerümüz 214v/4
g.+ lerünüz 149v/5
g.+ lerün 41v/8
g.+ lerünüz 184r/2
g.+ lerünüzi 108v/7
g.+ ümüz 184v/2
g.+ üñi 244r/8, 267r/3
göz bırakır - : Haberdar etmek,
bilgi vermek.
g.- duğ 243r/8
göz dut - : Beklemek, gözetlemek.
g. 14r/4, 69v/1
g.- alar 31r/6
g.- ar 165v/4
g.- arlar 26v/8, 29v/4, 81v/5
g.- sunlar 29v/4
g.- uñ 156r/8, 267v/2
göz dutıcı : Bekleyen.
g.+ dur 267v/1
göz dutmak : Bekleme, bekleyiş.
g.+ dur 29v/2

göz gör - : Kötü karşılamak, hoş görmemek.

g.- mediler 162v/7

gözlü : Gözü gören kimse.

g. 109r/7

gözlü eyle - : Haberdar etmek.

g.- ye 59v/4

gözsüz : Gözü görmeyen kimse.

g. 102v/7, 109r/6, 183r/7, 205r/5, 266v/3

g.+ dür 205v/7

g.+ i (be.) 45v/8

g.+ ler 130v/7, 174v/6

g.+ lerdür 3v/2, 21v/6

gözsüz ol - : Kör olmak.

g.- dılar 97r/5, 97r/6

gözyaşı : Gözyaşı.

g.+ ndan 98v/7, 165r/1

güzaf : (Ar.) İsrâf, boş yere.

g.+ dan 63r/3

güç : Güç, kuvvet; zor, şiddet, zulüm.

g. 188v/2

g.+ den 162r/1

g.+ ile 65r/7, 249r/8, 262v/6

g.+ ümüz 33v/5, 40v/1

güci yet - : Bir şeyi yapmaya gücü yeter olmak. bk. güci yet -

g.- di 182r/5, 189r/7

g.- dügin 128r/5, 163r/8

g.- meye 66v/1, 249r/1

güci yet - : Bir şeyi yapmaya gücü yeter olmak. bk. güci yet -

g.- di 237r/1

g.- düği 31r/1, 151r/8

g.- dügin 40r/6, 122r/6

g.- e 50v/7, 91v/4

g.- er 23v/1, 74v/1

g.- er mi 103r/4

g.- erler 183r/3

g.- erse 28r/6, 107v/5

g.- medi 249r/6, 249v/6

g.- meye 39r/4, 80r/6 245v/6, 248v/1, 248v/6

g.- mez 39r/4, 144r/6, 144v/6,

210v/4, 225r/6, 225r/8, 235r/7, 251r/4

g.- mezler 37v/6, 76v/2

güci yeter : Gücü yeten, muktedir

olan. bk. güci yeter

g. 29v/8, 31v/6, 35v/6, 40r/3,

41r/2, 42v/1, 43v/1, 43v/7,

80v/6, 82v/4, 89v/3, 90r/1, 92r/5,

104r/6, 105v/8, 111r/1, 149r/7,

187v/2, 189v/5, 224v/8, 246r/5

g.+ dür 14v/1, 14v/8, 19r/8, 58r/6, 61r/1, 181r/6, 240r/5

g.+ lerdü 172v/7

güci yeter : Gücü yeten, muktedir olan. bk. güci yeter

g. 174r/7

g.+ dür 100v/4

güci yetmek : Kuvvet, kudret.

g. 176v/4, 234r/2

güç eylen - : Zulmedilmek, zulme uğramak.

g.- di 82v/3

güç ile dutmak : Zorlama.

g. 34v/8

güç yetmek : Kuvvet, kudret.

g. 216r/2, 238v/2

gül - : Gülmek, sevinmek.

g.- sünler 163v/6

gümân : (Far.) Şüphe, zan.

g. 2r/3, 4r/4, 41v/1, 43r/6, 74v/3, 83v/5, 105v/1, 142r/5,

167r/4, 179v/1, 187r/3, 191r/4, 209v/4, 243v/1

g.+ a 117r/4

g.+ ı (be.) 83v/6

gümân birağıcı : Şüphelendiren, şüpheyeye düşüren.

g. 187r/3, 191r/5

gümân eyle - : Şüphelenmek, şüpheyeye düşürmek.

g.- meyesiz 39v/1

g.- rler 10v/3, 56v/5

g.- rsiz 106r/8

gümân eylemek : Şüphe, zan.

g. 56v/5, 174r/4

gümân eyleyici : Şüphe içinde olan, şüpheci.

g.+ lerdan 19r/7, 179v/3

gümânlan - : (Far. + Tr.) Şüphe etmek, şüpheyeye düşmek.

g.- asız 102r/3

g.- ursız 104v/2

gümânlandur - : (Far. + Tr.)

Şüphelendirmek, şüpheyeye düşürmek.

g.- am 125r/5

gümânlu : (Far. + Tr.) Şüphe içinde olan, şüpheci.

g.+ lardan 47r/1, 117r/1

gümânsuz : (Far. + Tr.) Tam inanan, şüphe

içinde olmayan, şüphesiz, kesin.

g. 83v/6

g.+ lardan 112r/7

gümânsuz bil - : Kesin olarak

bilmek.

g.- diler 33v/5

g.- esin 235v/4

g.- ürün 240v/3

gümânsuz inan - : Kesin olarak

inanmak.

g.- urlar 2r/6

gümânsuz ol - : Tam inanmak,

şüpheye düşmemek.

g.- alar 94r/7

gümânsuzluk : (Far. + Tr.) Kesin olan şey, ölüm.

g. 218v/1

gümüſ : Gümüſ. bk. **gümüſ**

g.+ den 42r/2

gümüſ : Gümüſ. bk. **gümüſ**

g.+ i (be.) 157v/6

gün : Gün, güneş, gündüz.

g. 10v/6, 26r/7, 34v/2, 35v/2, 41v/1, 43r/6, 43v/7, 45r/2, 51v/7, 57r/3, 58r/6, 58v/1, 68v/6,

102v/2, 105v/6, 106r/7, 112r/3,

118v/1, 123r/4, 124v/2, 129v/2,

141r/6, 146v/8, 149r/7, 158r/2, 181r/6,

181v/6, 190v/5, 212r/2, 213r/1,

213r/5, 213v/5, 246r/6, 251r/1, 251r/3,

252v/8, 254r/5, 254v/2, 258r/1,

265r/2, 265r/3, 265r/4, 265r/6, 265r/8

g.+ de 210v/4

g.+ den 6v/8, 16r/7, 38v/7, 166v/8

g.+ dür 104r/2, 190v/3

g.+ e 125r/3, 155v/6, 215v/7

g.+ i (be.) 112v/2, 114v/7

g.+ i (iy.) 15r/7, 22r/4, 25v/1, 27r/5, 48v/5, 57v/7, 59v/8, 60r/8,

61v/2, 81v/8, 83r/8, 83v/8, 120v/1,

126v/8, 142r/8, 149r/6, 156v/1,

176r/4, 182v/6, 190r/5, 190r/6,

220r/7, 220v/3, 226r/4, 227v/3, 230v/1,

232r/5, 251v/1, 258r/8, 265r/2,

266v/2

g.+ idür 261v/4

g.+ ile 25v/1

g.+ inde 9r/4, 11v/4, 74v/3, 78r/4,

186v/6

g.+ inden 105v/1

g.+ ine 2v/4, 89r/2, 96r/4, 141v/4,

236v/6

g.+ inün 91v/7

g.+ in 187v/1

g.+ iyle 254v/3

g.+ ler 10v/6, 25v/1, 26r/7, 43r/5, 55r/4, 99v/2, 129v/6, 170r/3,

181v/2, 187r/8

g.+ lerde 23r/7, 29r/4

g.+ lerden 23r/8, 23v/5

g.+ leri (iy.) 55r/4, 141r/6

g.+ lerin 129r/7

g.+ lerini 209r/3

g.+ ünde 2r/6

g.+ ün 35v/3, 69v/4, 105v/6,

130v/1, 189r/1, 243r/3

g.+ ünüzi 118v/7

gün toğduğı vakt : Güneſin

doğduğu vakit, sabah vakti.

g. 217r/8

gün toğısı : Doğu.

g.+ na 250r/6

gündüz : Gündüz.

g. 38r/1, 43v/1, 110v/1, 129v/6, 172v/8, 204v/1

g.+ de 105v/2

g.+ i (be.) 43v/2, 176v/7, 203v/4, 212r/6, 219v/1, 232r/2

g.+ ün 20v/7, 48r/3, 61r/2, 170v/3, 191r/8, 232r/2, 267r/2

gündüz uyķısı uyıcı : Öğle
uykusuna yatan kimse.

g.+ ları (iy.) 124r/7

güneſ : Güneſ.

g. 192v/2

g.+ i (be.) 35r/7, 129v/7, 170r/8, 203r/8, 212r/6, 219v/1, 242v/5

g.+ ün 238r/6, 250r/1, 267r/1

güneſ batacak yér : Güneſin battığı
yer, batı.

g.+ lerden 137r/8

güneſ deg - : Güneſ almak, güneſ
altında kalmak.

g.- meye 266r/4

güneſ toğacak yér : Güneſin
doğduğu yer, doğu.

g.+ lerden 137r/7

güy - : Beklemek.

g.- erler mi 123r/2, 129v/1, 180r/4, 221r/5

g.- erler misiz 160r/1

g.- erüz 160r/2

g.- mezler mi 123r/2
 g.- üñ 123r/5, 131v/2, 180r/5
 güyici : Bekleyen. bk. güyüci
 g.+ lerdenvn 131v/2, 172r/4
 güyüci : Bekleyen. bk. güyici
 g.+ lerüz 123r/5

H

haber : (Ar.) Haber.

h. 73v/8
 h.+ i (be.) 209v/1
 h.+ in 90v/5, 142v/3, 242r/6
 h.+ inden 107v/4
 h.+ leri (iy.) 104v/6
 h.+ lerinden 134v/4, 190r/7, 264v/8
 h.+ lerindendür 185v/5
 h.+ leründendür 45r/6
 h.+ lerüñüzden 165r/4
 h. mi vèürsüz 171v/8
 h.+ ün 177r/5
 h.+ üñ 111r/4
 haber iste - : Haber sormak.
 h.- ñ 200v/7
 haber ver - : Bildirmek, anlatmak.

bk. haber vèr -

h.- di 165r/4
 h.- eyim mi 42r/3
 haber vèr - : Bildirmek, anlatmak.

bk. haber ver -

h. 5v/1, 216r/7, 216r/8, 236v/6
 h.- di 5v/2
 h.- düğümüzde 121r/8
 h.- düñ 108r/6
 h.- e 89r/3, 94r/2, 101v/7, 110v/2,
 116r/5, 123r/7, 123v/6, 165r/6,
 166v/3, 241v/2
 h.- eler 169r/2
 h.- elüm 251r/6
 h.- esin 193v/1
 h.- esiz 172v/4
 h.- eyim 95v/2
 h.- üñ 5r/7, 108v/6, 109r/1, 120v/5,
 175r/7, 176r/2, 183v/4, 189r/5, 218v/6
 h.- ürim 45v/8
 haber verinilmiş : Bildirilmiş,
 anlatılmış, haberdar edilmiş.

h.+ ler 177v/3
 haber vèrmek : Anlatma, bildirme.
 h.+ den 47r/4

haberlü : (Ar. + Tr.) Haberdar olan.

h. 68r/3, 81r/3, 181r/2, 239v/7
 h.+ dür 56v/3, 155r/8, 191r/6

hac : (Ar. hacc) Belirli bir tarihte Kabe'yi ziyaret etme, hac.

h. 24v/1, 25v/1, 25v/4, 25v/5,
 50v/7, 86r/7, 153v/5
 h.+ cı (be.) 25r/5, 25v/1
 h.+ dan 25r/8

hacet : (Ar. hāceṭ) İhtiyaç, dilek.

h. 199r/3

hacetsüz : (Ar. + Tr.) Hiç kimseye ve hiçbir şeye ihtiyacı olmayan.

h.+ dür 50v/8
 hacetsüz eyle - : Müstağni eylemek,
 fayda vermek.

h.- meye 6v/8

hacetsüz ol - : Müstağni olmak,
 ihtiyaç duymamak.

h.- maya 16r/7

hacı : (Ar. < hacc) Kabe'yi belli tarihlerde ziyaret eden kimse, hacı.

h.+ ları (iy.) 155v/5

had : (Ar. hadd) Sınır, emir, yasak.

h.+ lerdn 30r/3
 h.+ lerdür 24r/6
 h.+ leridür (iy.) 30r/3, 64v/2
 h.+ lerin 30r/2, 30r/6, 165v/2,
 167v/4

h.+ lerinden 30r/2, 30r/4, 64v/5
 h.+ lerindendür 30r/6
 had geç - : Sınırı aşmak, ileri
 gitmek.

h.- meñ 120v/1

hadden geç - : Sınırı aşmak, ileri
 gitmek.

h.- di 260v/5

h.- diler 8v/5, 9r/3, 98r/6

h.- e 100r/7

h.- eler 154v/6

h.- erler 52v/3

h.- erlerdi 141r/5

h.- erse 22v/8

h.- meñ 83r/7, 85r/3, 98r/2, 99r/5,
 191r/6, 263r/8

hadden geçen : Sınırı aşan, ileri
 giden.

h.+ leri (be.) 120v/1

hadden geçer : Sınırı aşan, aşırı,
 şiddetli.

h. 260v/7

hadden geçici : Sınırı aşan, ileri giden.
 h. 229v/5
 h.+ ler 91r/8, 132v/2
 h.+ lerdendir 178r/8
 h.+ leri (be.) 99r/6, 117v/1, 130r/1
 hadden geçirici : Sınırı aşan, aşırılığa kağan.
 h. 121r/4
 hadden geçmek : Sınırı aşan, aşırılık, azgınlık.
 h. 67r/6, 96r/3, 96v/7, 102r/7
 h.+ ümüzi 55v/7
 hadden geçmeklik : Sınırı aşma, aşırılık, azgınlık.
 h. 3r/6
hak : (Ar. hak) Gerçek, doğru, hak, pay, hisse.
 h. 7r/7, 9v/6, 12v/1, 14v/7, 23r/3, 39r/3, 39r/4, 40v/7, 47r/4, 98v/8, 099r/1, 135v/6, 146r/2, 157r/2, 157v/3, 159v/4, 177v/8, 180v/5, 188v/1, 192r/2, 197v/2, 238v/2, 240v/6
 h.+ dan 27v/2, 56v/5, 93v/8, 98r/3, 114r/8, 157r/6, 173v/7, 174r/2
 h.+ dur 4v/4, 19r/1, 19v/1, 46v/8, 49v/6, 79v/1, 111r/4, 124v/2, 175v/2, 182v/5, 185r/7, 243v/1, 244v/2
 h.+ ı (be.) 146r/5
 h.+ ıla 128r/8, 129v/3, 133v/3, 143r/6, 170v/2, 217v/7, 218v/7
 h.+ ka 183r/4, 229r/3
 h.+ kı (be.) 6v/1, 6v/1, 19r/6, 48r/1, 48r/1, 51r/7, 104v/5, 110r/4, 146r/4, 178r/6, 205v/2, 247v/1
 h.+ kı (iy.) 12r/4, 19r/6, 71v/4, 107r/4
 h.+ kıçun 112r/2, 218r/4
 h.+ kıla 16r/1, 22r/7, 34r/4, 39r/2, 39r/5, 52r/2, 77v/5, 85r/1, 085r/4, 90v/5, 93v/6, 117r/1, 122r/4, 140v/5, 146r/1, 210v/6
 h.+ kın 120v/1
 h.+ kınca 16r/5, 102r/8, 113v/6
 hak yolu : Hidayet yolu, doğru yol.
 h.+ n 88v/5
hakim : (Ar.) Yargıç, hakim.
 h.+ lenden 24r/8
 hakim eyle - : Hakem kılmak.

h.- yeler 71v/4
hakıkında : (Ar. + Tr.) İlgili olarak.
 h. 47v/1, 63v/5, 79v/8, 80r/2
haklu : (Ar. + Tr.) Haklı olan, haklı.
 haklu ol - : Müstahak olmak.
 h.- dılar 102r/5
haklurak : (Ar. + Tr.) Daha haklı.
 h.+ dur 29v/6, 102r/6, 113r/1, 161r/4
hakrak : (Ar. + Tr.) Daha haklı.
 h.+ dur 174r/3
haksuz : (Ar. + Tr.) Haksız, haksız yere, haksız olarak.
 h. 8v/4, 42v/8, 52v/2, 60r/2, 63v/3, 83v/1, 127r/2, 138v/3, 172v/3
hāl : (Ar.) Durum, vaziyet.
 h. 134r/3, 261r/4
 h.+ de 6v/2, 7r/4, 10r/5, 33r/1, 47v/8, 48r/1, 48v/2, 51r/5, 053r/4, 55r/8, 65v/4, 71r/4, 84r/2, 92v/7, 148r/8, 148v/1, 160r/6, 167v/2
 h.+ de 5r/1
 h.+ ile 58v/3, 134r/2
 h.+ inde 258r/7
 h.+ ine 259v/5
 h.+ inüz 119r/7
halife : (Ar. ḫalīfe) Birinin yerine geçen kimse, halef, vekil.
 h. 5r/4
 h.+ ler 131r/5
 h.+ leri (iy.) 123v/7
 halife ol - : Birinin yerine geçmek, birine vekil olmak.
 h.- gıl 138r/2
hāliş : (Ar.) Yalnız, sadece.
 h. 120r/2
halvet : Yalnız kalma, tenhalık.
 h.+ de 71v/1
hamd : (Ar.) Övülmeye layık olma.
 h.+ uñla 5r/5
haml : (Ar.) Saldırma, saldırış.
 haml eyle - : Saldırmak, saldırıya geçmek.
 h.- rseñ 142v/6
hamr : (Ar.) Şarap, içki.
 h.+ ı (be.) 127r/2
harāb : (Ar.) Yıkık, harap.
 harāb eylemek : Yıkma, harap etme.

h.+ inde 15v/1
ḥarāc : (Ar.) Haraç, cizye, karşılık.
 ḥarāc vēr - : Cizye vermek.
 h.- eler 157r/3
ḥaraf : (Ar. ḥaref) Bunak.
 h. 201v/1
ḥarām : (Ar.) Dinen yasak olan şey, haram.
 h. 28r/3, 86r/7, 100v/7, 100v/8, 101r/4, 176r/3
 h.+ dur 119v/6, 121r/3, 229v/6
 h.+ ı (be.) 92v/5, 95v/7
 h.+ lar 25r/2, 154r/3
 h.+ lardur 158r/2
 ḥarām eyle - : Haram kılmak.
 h.- di 21v/8, 38r/5, 50v/1, 97v/1, 120v/4, 121v/6, 122r/1, 122r/4, 126v/6, 127r/1, 129r/6, 157r/2
 h.- diler 120r/5
 h.- dük 84r/1, 121r/5, 121r/6, 234r/1
 h.- meḥ 99r/5
 h.- mezler 157r/2
 h.- r 140r/6
 h.- rler 158r/6
 h.- yedük 121v/2
 ḥarām ol - : Haram kılınmak.
 h.- dı 117r/7, 120v/7
 h.- madın 100v/3
 ḥarām olun - : Haram kılınmak. bk.
 ḥarām olun -
 h.- dı 46r/3
 h.- mişdur 11v/2, 120r/2
 ḥarām olunmuş : Haram kılınmış.
 bk. ḥarām olunmuş
 h.+ dur 90v/3
 ḥarām olmuş : Haram kılınmış.
 h. 25r/1, 25r/2
 ḥarām olun - : Haram kılınmak. bk.
 ḥarām olun -
 h.- dı 65v/7, 86v/4, 100v/5, 119v/7
 ḥarām olunmuş : Haram kılınmış.
 bk. ḥarām olunmuş
 h. 121r/2
ḥarc : (Ar.) Harcama, masraf.
 h. 168v/6
 ḥarc eyle - : Harcamak, masraf etmek.
 h.- di 245v/7
 h.- diler 206r/3

h.- mezler 157v/6, 160r/6
 h.- ı 160r/4
 h.- r 53r/1, 165v/5
 h.- rler 148v/5
 h.- yeler 165r/1, 212r/2
 h.- yesiz 151v/2
ḥarīṣ : (Ar.) Düşkün.
 ḥarīṣ ol - : Arzu etmek, istemek.
 h.- asın 221v/7
 h.- duḡuzsa 80r/7
ḥarīṣlık(ḡ) : (Ar. + Tr.) Düşkünlük, aşırı istek.
 h.+ ı (iy.) 13r/1
ḥarūn : (Ar.) Kardeşi Hz. Musa ile birlikte, firavun ve kavmini dine davetle görevli peygamber.
 h. 33r/8, 113r/6, 139r/6, 264r/4, 264r/7
 h.+ a 84v/1, 138r/2
 h.+ ı (be.) 177v/6
 h.+ uḡ 135v/8, 253v/7
ḥārūt : (Ar.) Marut adlı meleklerle birlikte insanlara sihir öğreten meleğin adı.
 h. 13v/5
ḥāṣ : (Ar. ḥāṣṣ) Has, özel, özgü; yalnız, sadece.
 h. 12v/7, 147v/4
 ḥāṣ eyle - : Bağışlamak, yakın dost edinmek.
 h.- r 14r/7
 ḥāṣ olmuş : Özel, tahsis edilmiş.
 h. 126v/8
ḥased : (Ar.) Kıskanma, kıskançlık.
 h.+ den 12r/6, 27v/1
 ḥased eyle - : Kıskanmak.
 h.- rler mü 70r/5
 ḥased eylemek : Kıskanma, kıskançlık.
 h.+ den 14v/6
ḥaṣeki : (Far. ḥāṣegī) Yakın dost, sırdaş.
 h. 53r/4, 155r/8
ḥasret : (Ar.) Özleme, hasret.
 h. 57r/7, 148v/6, 254v/3
 h.+ imüz 107r/6
ḥaṭā : (Ar. ḥaṭā') Yanlışlık.
 ḥaṭā eylemek : Hata etme, yanlış davranma.
 h. 23r/5
hava : (Ar. hevā') Hava, boşluk.
 h.+ sında 226r/2
ḥavārī : (Ar.) Yardımcı, Hz. İsa'nın on iki

yardımcısından her biri.

h.+ ler 46r/5, 103r/3

h.+ lere 103r/2

havvā : (Ar.) Hz. Adem'in eşi, ilk kadın.

h. 5v/8, 144r/4

h.+ yı 5v/7, 144r/3

hayāl : (Ar.) Hayal.

hayāl olun - : Öyle görünmek, gibi gelmek.

h.- ır 262r/4

hayır : (Ar. hayr) İyilik, hayır.

h. 14r/6, 20r/7, 23v/1, 37r/7, 78v/3, 105v/8, 147v/1, 161r/2, 180v/4, 184r/3, 188v/8, 191v/3, 225v/4, 232r/1

h.+ a 85r/1, 85r/5

h.+ dan 15r/1, 25v/5, 27v/7, 27v/8,

37v/4, 37v/5, 37v/8, 43v/8, 51v/4, 52v/6, 080r/3

h.+ ı (be.) 82v/4, 123r/5, 144r/1

h.+ lar 19r/7, 52v/6, 164v/1

hayırlı : (Ar. + Tr.) Hayırlı, hayrı çok olan.

h. 80r/6

hayız : (Ar. hayz) Âdet görme, hayız süresi.

h. 29v/5

h.+ lar 29v/4

hayız gör - : Âdet görmek, ergenlik çağına ulaşmak (kız).

h.- düğü 29r/4

hayız görmek : Âdet görme.

h.+ den 29r/4

haykır - : Çağırarak, teşvik etmek, cesaret vermek.

h. 237r/1

hayrān : (Ar. hayrān) Şaşkın, şaşırılmış.

h. 111v/7

hayrān ol - : Şaşırmak, şakına dönmek.

h.- alar 90v/4

h.- dı 35r/8

h.- dılar 3r/7

h.- urlar 143v/4, 217r/7

hāzır : (Ar.) Bulunma, görünme, mevcut olma.

h. 11r/6, 25v/3, 39v/2, 67v/4, 72r/7, 165r/5, 166v/3, 204r/7

h.+ ı (be.) 112r/4

h.+ lar 176r/7

h.+ sın 104r/1

hāzır eyle - : Hazırlamak, hazır tutmak, hazır bulundurmak.

h.- medüm 246v/7

h.- r 48r/6

hāzır gel - : Yaklaşmak, yakınına gelmek.

h.- di 17v/1

hāzır gelmeklik : Hazır olma.

h.+ de 254v/1

hāzır ol - : Bulunmak, hazır olmak.

h.- a 23v/4, 63r/8

h.- dı 23r/2, 65r/4, 101v/8

h.- ura 17r/8

hāzır olunmuş : Hazır bulundurulan.

h. 43v/8, 190v/4, 238r/7

hāzır olun - : Hazır bulundurulmak.

h.- dı 80r/5

hazîne : (Ar. hazîne) Hazine.

h.+ ler 197v/7

h.+ leri (be.) 215r/2

h.+ leri (iy.) 109r/5, 184r/1

h.+ lerine 240r/6

helāk : (Ar.) Yok olma, mahvolma.

helāk eyle - : Yok etmek, mahvetmek.

h.- di 17r/5, 53r/2

h.- dük 104v/6, 105r/1, 124r/7, 137v/1, 151r/2, 171r/6, 247v/7, 258v/2,

266v/6, 267r/7

h.- düğ 139v/6

h.- medük 214r/4

h.- mezler 106v/7

h. mı. - rsin 142v/2

h.- rler 159r/2

h.- rsin 139v/7

h.- ye 26v/3, 89v/1, 136v/3, 191v/5

h.- yeler 119v/5

h.- yevüz 232v/1

helāk eylemek : Mahvetme,

perişanlık.

h. 231v/4, 232v/2

h.+ den 190v/1

h.+ ler 247v/7

helāk eyleyici : Yok eden,

mahveden.

h. 119r/2, 241v/6

h.+ lardan 200v/5

h.+ lerüz 236r/6

h.+ sidür 141r/8

helāk ol - : Yok olmak,

mahvolmak.

h.- a 149v/2, 245r/7
 h.- asıdur 259v/2
 h.- dı 190r/3, 238v/2, 245v/6
 h.- mışsın 240v/3
 h.- sa 85v/7
 h.- sun 185r/6
 helāk olın - : Yok edilmek,
 mahvedilmek. bk. helāk olun -
 h.- asız 198v/7
 helāk olınmış : Yok edilmiş,
 mahvedilmiş.
 h.+ lardur 137v/5
 helāk olmağa kōnıl - : Helake,
 mahva sürüklenmiş.
 h.- a 111v/2
 h.- dılar 111v/4
 helāk olucı : Yok olup giden, yok
 olmaya bırakılan.
 h. 238v/3
 helāk olun - : Yok edilmek,
 mahvedilmek. bk. helāk olın -
 h.- maya 109r/1
 helāk yeri : Uçurum.
 h. 247r/2
helāklik(g) : (Ar. + Tr.) Helak olma, yok
 olma, perişanlık.
 h. 211v/7
 h.+ e 25r/4
helāl : (Ar.) Dinen yasak olmayan şey,
 helal, meşru.
 h. 21v/1, 30r/1, 50r/8, 99r/6,
 101r/4, 152v/2, 176r/3
 h.+ dür 87r/6, 229v/6
 h.+ lerden 263r/8
 h.+ leri (be.) 126v/7
 helāl eyle - : Helal, meşru kılmak.
 h.- di 38r/5, 66r/6, 99r/5
 h.- meş 86r/7
 h.- r 140r/6, 158r/5
 h.- rler 158r/6
 h.- yem 46r/2
 helāl eyleyici : Helal, meşru kabul
 edilen.
 h.+ ler 86r/6
 helāl ol - : Helal olmak.
 h.- dı 62v/5, 100v/4
 h.- dugı 25r/7
 h.- ındı 86r/5
 h.- maya 29v/4, 30r/4
 h.- maz 65r/7
 helāl olun - : Helal kılınmak.

h.- dı 23v/8, 84r/1, 87r/3, 87r/6
 helāl tōn : Hac ziyareti sırasında
 giyilmesi gereken ve iki parçadan oluşan,
 dikişsiz, beyaz, uzun örtü, ihram.
 h.+ ın 86r/6
hem : (Far.) Hem, bir de, ve.
 h. 52v/6
hemān : (Far.) Hemen, çabucak.
 h. 13v/3, 21v/5, 53r/1, 72r/8, 91r/3,
 91r/5, 91r/6, 118r/6,
 133v/6, 143v/6, 146r/2, 150r/2,
 171r/5, 172v/8, 174v/8, 190r/2
hemīşe : (Far.) Devamlı, ebedi.
 h. 12v/8, 70v/3, 79v/1, 90v/1,
 104r/4, 163v/8, 164r/2, 166v/7,
 223r/3, 241v/4, 243r/8, 247v/5
 h.+ dür 207v/4
 hemīşe ol - : Geri durmamak,
 sürekli yapmak, olmak.
 h.- alar 191v/6
 h.- avuz 264r/6
 h.- dı 84v/8
 h.- dılar 90v/1
 h.- duğunça 48r/8
 h.- duş 88v/7
 h.- ma 247v/8
 h.- urlar 28r/5
 h.- ursın 200v/4
 hemīşe olıcı : Devamlı, her zaman
 var olan.
 h. 34v/4, 40v/5
hep : Hep, hepsi, tamamı; hep beraber.
 h. 5r/2, 19r/8, 51r/8, 81v/5, 85v/1,
 89v/2, 91r/6, 91v/6, 94r/2, 101v/7, 106r/7,
 118v/2, 127v/5, 136r/3, 140v/2, 148v/7,
 151v/7, 158r/4, 169r/1, 170r/5, 173r/7,
 176v/4, 179v/8, 186r/7, 200v/3, 205v/5,
 207r/3, 270r/4, 208r/8, 209r/8, 210v/7,
 240v/4, 240v/5
her : (Far.) Her bir, her.
 h. 3v/6, 3v/7, 4v/1, 5r/3, 6r/3, 8r/5,
 10v/6, 10v/8,
 13r/4, 13r/5, 14v/1, 14v/3, 14v/8,
 15r/3, 16r/5, 17r/3, 19r/8,
 20r/6, 20r/7, 21r/1, 22r/1, 22v/7,
 22v/8, 23r/3, 23r/5, 23r/8,
 23v/1, 23v/4, 25r/2, 25r/7, 25r/8,
 25v/1, 25v/4, 25v/5, 26r/7,
 26r/8, 27r/3, 27v/7, 27v/8, 28r/6,
 30r/3, 30r/8, 30v/3, 33v/2,
 33v/3, 34v/8, 35v/6, 37r/6, 37r/8,

37v/4, 37v/5, 37v/8, 38r/5,
 38r/6, 38r/8, 38v/8, 39v/5, 39v/8,
 40r/3, 42v/3, 42v/5, 43r/6,
 43v/1, 43v/4, 43v/7, 44v/3, 47r/1,
 48v/2, 49r/5, 49r/8, 49v/4,
 50r/7, 50r/8, 50v/2, 50v/6, 50v/7,
 51r/6, 55v/2, 57v/7, 57v/8,
 58r/1, 58r/6, 60r/8, 60v/1, 61r/1,
 61r/5, 63r/4, 64v/3, 64v/4,
 66v/1, 67r/5, 67v/2, 67v/4, 68v/1,
 69v/6, 70r/3, 72r/1, 72v/2,
 73v/1, 74r/8, 74v/2, 74v/3, 75r/8,
 75v/3, 75v/5, 76v/4, 76v/5,
 78r/3, 78r/4, 78r/6, 78r/7, 78v/4,
 78v/5, 79r/1, 79r/5, 79v/2,
 79v/3, 79v/7, 81r/5, 82r/4, 85r/8,
 86r/3, 87r/1, 87v/1, 88v/4,
 89v/3, 91r/6, 92r/2, 92r/5, 92v/2,
 93r/5, 93r/8, 93v/8, 94r/7, 95r/4,
 97v/1, 99v/2, 101r/1, 104r/1,
 104r/6, 105v/8, 108r/5, 108v/4, 109v/7,
 110v/8, 111r/4, 112v/7, 115r/3,
 115v/2, 115v/3, 115v/4, 115v/6, 116r/4,
 116v/3, 118r/4, 118r/5, 121r/5,
 124v/2, 124v/3, 125r/6, 130r/4, 133r/2,
 133v/2, 135r/8, 136v/7, 138v/1,
 138v/4, 140r/3, 140v/7, 143r/1, 143v/3,
 146v/5, 149r/7, 150v/1, 153v/1,
 154r/4, 158v/3, 167v/2, 168r/1, 173v/2,
 175v/3, 178r/3, 179v/5, 180v/6,
 182r/4, 182v/5, 184v/7, 186v/3, 199v/3,
 199v/6, 203v/3, 204r/6, 204r/7,
 205r/7, 208r/8, 210v/2, 211v/2, 212r/6,
 213v/6, 214v/6, 214v/8, 216r/4,
 219r/7, 224v/3, 225v/7, 226v/2, 227r/1,
 227r/3, 229r/5, 229r/6, 232r/4,
 232v/5, 237v/5, 237v/6, 246r/4, 249r/8,
 249v/8, 259r/8, 261r/3
 her bir : Her, her bir.
 h. 35v/8, 36r/3, 68v/5, 117v/8,
 203r/3, 208r/3, 256v/8
 her biri : Her biri.
 h.+ nün 67v/2
 h.+ nündür 64r/8
 her birisi : Her biri.
 h.+ ne 195r/3
 h.+ nün 63v/7
hergiz : (Far.) Asla, katiyen.
 h. 4r/6, 7v/3, 8r/7, 10v/7, 12v/8,
 15r/2, 16r/2, 41v/2,
 043r/5, 49v/4, 50r/3, 50r/5, 50r/7,

52r/6, 52v/7, 53v/7, 55v/2,
 059r/7, 74v/5, 81v/8, 82r/4, 82r/7,
 85r/7, 90v/1, 138r/4, 147r/5,
 163v/2, 184v/1

hışım : (Ar. hışım) Akraba, yakın, hışım.
 h. 68r/5
 h.+ lar 63r/6, 63r/7, 67v/3, 81r/1
 h.+ lara 23r/3, 27v/7
 h.+ ları (iy.) 62v/2

hış(ı)mılık : Akrabalık, yakınlık.
 h. 11r/3, 22v/2, 63r/8, 68r/4,
 102r/4, 122r/7, 149r/5, 154v/2, 167v/5,
 227r/5, 233r/8

hiyānet : (Ar. hiyānet) Hainlik, ihanet.
 h. 57v/6, 88v/8
 hiyānet evici : İhanet eden, hain.
 h. + leri (be.) 151r/7
 hiyānet eyle - : Hainlik etmek.
 h.- di 57v/7
 h.- diler 152v/6
 h.- dük 197v/3
 h.- meñ 147v/7, 147v/8
 h.- dük 197v/3
 h.- rler 77v/8
 h.- rsiz 24r/2
 h.- ye 57v/7

hiyānet eylemek : Hainlik etme,
 ihanet.

h. 151r/6, 152v/5
 hiyānet eyleyici : İhanet eden, hain.
 h. 77v/8
 h.+ ler 77v/6

hızır : (Ar. hıẓr) Hızır, darda kalan birinin
 yardımına koşmakla bilinen peygamber.
 h. 248r/6

hicr : (Ar.) Salih peygamberin kavminin
 yaşadığı bölgenin adıdır, burada yaşayan
 halk semud kavmi diye bilinir.

h. 217v/4

hiç : (Far.) Hiç, hiçbir.

h. 14r/2, 14v/2, 16r/4, 26r/4, 37v/1,
 43r/2, 47r/4, 48v/8,
 55v/3, 57v/6, 60r/4, 61r/6, 71v/2,
 75r/7, 78v/1, 83v/6, 89v/8, 97v/3,
 101v/1, 104v/4, 108r/2, 110r/7,
 110r/8, 113v/7, 121v/4, 122r/6, 127v/8,
 128r/5, 129v/3, 130v/8, 131v/2,
 132v/7, 134r/1, 134v/6, 138v/7,
 152r/7, 163r/2, 164v/7, 173v/8,
 174r/1, 177r/1, 180r/1, 181v/1,
 183v/3, 185v/8, 186r/8, 196r/5,

204v/4, 214v/1, 234v/8, 256v/4
 hîçbir : (Far. + Tr.) Hiçbir.
 h. 13v/8, 40r/6, 103v/2
 h.+ isi 49v/3
 hîç kimesne : Hiç kimse.
 h. 83r/1
 h.+ ye 13v/6
 hîç kimse : Hiç kimse.
 h. 132v/1
 h.+ ye 56v/2

hikâyet : (Ar.) Durum, vaziyet.
 hikâyet eyle - : Anlatmak,
 bildirmek.

h. 142v/7
 h.- di 191v/8
 h.- dük 84v/1, 229v/8
 h.- medük 84v/2
 h.- rüz 134v/3, 190r/7, 192r/8
 h.- yem 192v/3
 h.- yevüz 124v/1, 242r/5
 hikâyet eylemek : Hikaye etme,

anlatma.

h.+ inden 203r/2

hikmet : (Ar. hikmet) Doğru ve ibretli söz,
 hikmet.

h. 17r/4, 19v/6, 30v/2, 37r/7,
 45v/5, 58r/4, 70r/6, 78v/2,
 102v/5
 h.+ den 49r/5
 h.+ i (be.) 252v/7

hilâf : (Ar.) Anlaşmazlık, ihtilaf, ayrılık.

h.+ ından 262v/2
 hilâf eyle - : Muhalefet etmek.
 h.- meye 10v/7
 h.- meyesin 264v/5
 h.- meyevüz 261v/3
 h.- mez 41v/1
 h.- mezsın 61v/2

hile : (Ar. hile) Hile.

hile eylemek : Hile yapma.
 h.+ e 76v/3

hisâb : (Ar.) Hesap, hesap verme, hesaba
 çekilme.

h. 27r/2
 h.+ ından 109v/2
 h.+ larından 111r/8
 h.+ uş 205v/6, 206r/2, 232r/3
 h.+ uşdan 109v/2
 hisâb eyle - : Hesaba çekmek,

hesap sormak.

h.- mez 27r/6

h.- yesiz 40r/2

hisâb eylemek : Hesaplama, hesaba
 çekme, hesap sorma.

h. 114v/7, 208r/5, 213r/2

hisâb eyleyici : Hesap soran,
 hesaba çeken.

h. 63r/6, 74v/2, 232r/6

h.+ dür 26r/6

h.+ lerüş 110v/6

hisâblu : (Ar. + Tr.) Hesaplı, hesap sahibi.

h.+ dur 208r/7, 213v/7

hisâbsız : (Ar. + Tr.) Sayısız, çok. bk.

hisâbsuz

h. 44v/5

hisâbsuz : (Ar. + Tr.) Sayısız, çok. bk.

hisâbsız

h. 27r/6, 43v/3

hud çanagı : Uhud çukuru, müminleri
 savaş sırasına göre yerleştirme.

h.+ na 53v/3

hon : (hôn < Far. hân) Sofra, yemek.

h. 103r/4, 103r/7

hôr : (Far.) Hor, hakir, zelil, aşağı, alçak.

h.+ lar 53v/6, 94v/8, 135v/7,

157r/4, 222v/6

h.+ lardan 195r/7

h.+ lardansın 125r/2

hôr eyle - : Alçaltmak, küçük

düşürmek, itaatkar kılmak.

h. 155r/4

h.- rsin 43r/8

h.- ye 189v/7

hôr eyleyici : Küçük düşüren, hakir

kılan.

h. 12r/8, 59v/3, 64v/5, 68r/8, 77r/8,

82v/8

hôr ol - : Hakir olmak, baş eğmek.

h.- dı 265r/7, 265v/2

hôr olunmuş : Emir altına girmiş.

h. 21r/1

hôrırak(ğ) : (Far. + Tr.) Daha aşağı, en
 aşağı derecede olan.

h.+ ına 224v/7

hôrla - : (Far. + Tr.) Küçük düşürmek,
 rezil etmek.

h.- maş 217r/5

hôrлік : (Far. + Tr.) 1. Zillet, alçaklık. bk.

hôruluk

h. 8v/2, 52r/8, 91v/2, 118r/3,

139v/1, 173r/5, 179v/7, 223v/2

h.+ dan 241r/7

h.+ lar 8v/4

h.+ un 114r/8

2. Alçak gönüllülük.

h. 233r/5

hôrlik eyle - : Aşağılamak, kötülük yapmak. bk. hôrlik eyle-

h.- yü 209r/5

hôrlik : (Far. + Tr.) 1. Zillet, alçaklık. bk. hôrlik

h. 92v/4

hôrlik eyle - : Aşağılamak, kötülük yapmak. bk. hôrlik eyle-

h.- diler 7r/1

hōş : (Far.) Güzel, iyi, hoş.

h. 172r/8, 228r/2

h.+ lar 221r/4

hōş ol - : Hoşuna gitmek.

h.- alar 62v/7

hoşnūd : (Far.) Hoşnut, memnun.

h. 16r/2

hoşnūd eyle - : Hoşnut kılmak, memnun etmek.

h.- r 161r/5

h.- rler 154v/2

h.- yevüz 161r/4

hoşnūd eylemek : Hoşnut kılma,

memnun etme.

h. 226v/3

hoşnūd ol - : Memnun olmak.

h.- asız 165r/8

h.- dı 104r/4, 165v/8, 265r/8

h.- dılar 104r/4, 164r/7, 165r/2,

170v/5

h.- dum 87r/1

h.- duğuz 156r/7, 163v/8

h.- maz 78r/2, 165v/1

h.- salardı 160v/5

h.- sun 18v/7, 267r/2

hoşnūdlaş - : (Far. + Tr.) Birbirini memnun etmek, uyuşmak.

h.- duğuz 66r/8

hoşnūdlık(ğ) : (Far. + Tr.) Hoşnutluk, memnuniyet, rıza.

h. 42r/5, 86v/1, 156r/2, 162v/4,

167r/2

h.+ a 67r/4

h.+ in 78v/5

h.+ ina 57v/8, 59r/5, 89r/6

hū : (Far. hūy) Huy, üslup, yaratılış.

h.+ sı 238v/6

hūd : (Ar.) Ad kavmine gönderilen peygamber.

h.+ ı (be.) 130v/7, 186v/3

h.+ uñ 186v/7, 189v/1

huneyn : (Ar.) Mekke ile Taif arasında bir vadi.

h.+ üñ 156v/2

hurma : (Far.) Hurma.

h. 36v/6, 70r/5, 73r/5, 79v/5,

115r/4, 120r/7, 203v/6, 262v/3

hüccet : (Ar. hüccet) Delil, hüccet.

h. 19v/4, 56r/5, 75r/7, 82r/6, 83r/6,

85v/4, 110r/3, 112v/8,

121v/5, 122v/8, 127r/3, 131v/2,

131v/5, 132v/7, 135r/3, 177r/1, 183v/4,

186r/4, 187r/4, 189r/6, 196r/5,

209v/8, 210r/2, 238v/2, 267r/7

h.+ den 149v/2, 211r/4

h.+ in 194r/8

h.+ ler 11v/8, 12v/3, 20r/8, 26v/8,

27v/1, 34r/6, 34r/7, 49v/7, 51v/6,

60r/7, 83r/5, 102v/8, 115v/6,

145r/4, 171r/7

h.+ lerden 262v/4

h.+ leri (iy.) 84v/3

h.+ lerile 91r/7

h.+ leriyle 60r/5

h.+ lerle 134v/4

h.+ lerüñüzi 15r/3

h.+ ümüzdür 113r/3

hüccetleş - : (Ar. + Tr.) Tartışmak, çekişmek, mücadele etmek.

h.- di 35r/5

h.- e 47r/1

h.- eler 10r/8, 42v/4

h.- ir misiz 18r/3

hük(ü)m : (Ar. hüküm) Karar, hüküm.

h. 92v/8, 110r/4, 110v/5, 147r/4,

169v/8, 196r/5, 199r/1, 207v/8

h.+ den 94r/7

h.+ in mi 94r/6

h.+ inde 244r/4

hükmi bellü eyle - : Fetva vermek, açıklamak.

h.- r 79v/8, 85v/7

hükmi bellü eylemek iste - : Fetva istemek, açıklama beklemek. bk. hüküm bellü eylemek iste-

h.- rler 85v/7

hüküm bellü eylemek iste - : Fetva istemek, açıklama beklemek. bk. hükmi bellü eylemek iste-

h.- rler 79v/8, 196r/8

hük(ü)m eyle - : Hükmetmek, karar vermek.

h. 92v/6, 133v/3, 180v/8

h.- di 104v/2

h.- diydi 199r/4

h.- düñ 71v/5

h.- meye 93r/5, 93r/8, 93v/4

h.- r 15r/7, 81v/8, 86r/6, 93r/2, 110r/4, 203v/1, 208r/6

h.- rler 119v/3, 173v/6

h.- rsiz 174r/3

h.- señ 92v/6

h.- sün 93v/4

h.- ye 15v/6, 27r/8, 43r/3, 45v/4, 92v/5, 93v/7, 94r/3, 100v/1, 133r/5, 149v/1,

200r/6, 230r/8

h.- yem 46v/3

h.- yesin 77v/6

h.- yesiz 70v/5, 70v/6

hüküm eylemek : Hükmetme, karar verme, hüküm.

h. 147r/4, 194r/4

hük(ü)m eyleyici : Hükmeden, karar veren.

h. 68r/2, 116v/7

h.+ lerüñ 110r/4, 133r/6, 133v/4, 180v/8, 185r/8, 200r/6

hüküm eyleyici eyle - : Hüküm vermesini istemek, hakem yapmak.

h.- rler 92v/7

hük(ü)m olun - : Bir sonuca

bağlanmak, olup bitmek. bk. hüküm olun -

h.- a 175r/3

h.- aydı 110r/5

hük(ü)m olun - : Bir sonuca

bağlanmak, olup bitmek. bk. hüküm olun -

h.- dı 181r/2, 191r/4

h.- aydı 172r/3

hüküm olunmuş : Kararlaştırılmış.

h. 257r/2

hüküm şor - : İşin aslını anlamak için sormak.

h.- ma 243v/7

hürmet : (Ar.) Saygı gösterilmesi gereken şey.

hürmetlü : (Ar. + Tr.) Saygıdeğer, şerefli.

h.+ yiken 45v/1

hürmetlü eyle - : Saygılı, şerefli kılmak.

h.- dük 237v/2

I

ıldıra - : Parıldamak.

ıldırar : Parıldayan, parlak.

1. 36v/2

ıldız : Yıldız. bk. **ıldız**

1.+ ı (be.) 112r/8

ılduz : Yıldız. bk. **ıldız**

1. 192v/2

1.+ lar 219v/7

1.+ ları (be.) 114v/8, 129v/7, 219v/1

ilkı : Hayvan. bk. **yılkı, yılku**

1.+ laruñ 79r/4

ıllan : Yılan. bk. **yılan**

1.+ ıdı 259v/4

ımızğan - : Uyuklamak.

ımızğanmak : Hafif uyku, gevşeklik.

1. 34v/4, 56v/4, 146r/8

ırağ : Uzak.

1. 22r/8, 44r/1, 68r/5, 71r/5, 79r/1, 81r/6, 84v/6, 188v/6,

189v/2, 210v/5, 253r/8

1.+ ındaydı 149r/8

ırağ eyle - : Uzaklaştırmak.

1.- di 12r/2, 69v/1, 70r/3

1.- dük 69v/4

1.- ye 212r/8

1.- yevüz 69v/4

ırağ eyleyici : Uzaklaştıran, bir şeyden uzak tutan.

1. 13r/3

ırağ git - : Uzaklaşmak.

1.- erdiñüz 56v/1

ırağ ol - : Uzak olmak, zor gelmek,

1.- dı 159r/1

1.- dılar 106v/6

ırağ olıcı : Rahmetten uzak olan,

hor, hakir kimse.

1.+ lar 9r/4, 141v/4

ırağ olun - : Uzaklaştırılmak,

kurtarılmak.

1.- a 60v/1

ırağ olunmuş : Uzaklaştırılmış,

rahmetten kovulmuş, lanetlenmiş.

1. 234v/3
ıraklık : Uzaklık, mesafe.
 1. 44r/1
ırıl - : Uzaklaştırılmak, ayrılmak, yerinden oynamak.
 1.- a 213v/2
 ırılmağ : Yok olma, zeval.
 1. 213r/7
 ırılmaz : Kaybolmayan, yok olmayan, devamlı olan.
 1. 70v/4
ırmak(ğ) : Irmak, akarsu, pınar.
 1. 245r/4, 253v/3
 1.+ ıla 33v/2
 1.+ lar 4v/1, 10r/3, 36v/7, 42r/4, 54v/7, 61v/6, 62r/1, 64v/4, 70v/3, 079v/1, 88v/4, 99r/3, 104r/4, 128r/7, 162v/3, 164v/2, 166r/1, 170v/7, 203v/3, 207v/4, 211r/7, 219v/7, 221r/3, 239r/7, 244v/7, 263r/2
 1.+ ları (be.) 104v/8, 212r/5
ısrır - : Isırmak.
 1.- dılar 53r/8
ısıt - : Isıtmak, sıcaklık vermek.
 ısıdıcı : Isıtan, sıcaklık veren.
 1. 218v/8
ışmarla - : Teslim etmek, emanet etmek, buyurmak, tavsiye etmek.
 1. 17r/6
 1.- dı 17r/7, 60r/4, 120v/8, 122r/4, 122v/1, 137r/3
 1.- duğ 80v/2
 1.- dum 17r/5
 1.- r 15r/3, 63v/4
 ışmarlamak : Vasiyet etme, vasiyet.
 1.+ dan 32r/5
 1.+ dur 64v/2
ışmarlan - : Verilmek.
 1.- dı 122r/8
ışmarlanmış : Teslim edilmiş.
 1. 75v/1, 75v/3
ıssı : Sıcak, kızgın, kaynar.
 1. 111v/4, 170r/8, 215r/8
 1.+ dan 163v/5, 226r/7

İ
i - : imek (cevherî fiil).
 çıkarmış i.- di 8r/3
 ilerü i.- di 162r/2

olduğuz i.- di 114r/8, 123v/7, 127v/2, 133r/3
 olmaduğuz i.- di 32r/4
 yêrde i.- di 242v/6
 az i.- diğüz 147v/5
 imānetürmişler i.- miş 134r/5
 şağınmışlar i.- miş 14r/3, 134r/5
 olmuş i.- mişsen 143v/8
‘ibādet : (Ar. ‘ibādeṭ) Tapınma, ibadet.
 ‘. 4r/1
 ‘.+ lerümüz 17r/2
 ‘.+ lerünüzi 26r/2
 ‘ibādet eyleyici : İbadet eden.
 ‘.+ lerdür 98v/6
iblis : (Ar.) Şeytan.
 i. 5v/5, 5v/8, 124v/7, 125r/3, 125v/2, 215v/4, 236v/5, 246v/5, 266r/1
ibrāhīm : (Ar.) Hz. İbrahim, vahiy yoluyla kendisine on sayfalık suhuf denilen bir kitabın verildiği peygamber.
 i. 16v/1, 16v/3, 16v/4, 16v/5, 16v/8, 17r/7, 17v/2, 17v/5, 017v/6, 18r/4, 35r/5, 35r/6, 35v/6, 47v/1, 47v/4, 47v/5, 49v/2, 50v/4, 084r/7, 112r/5, 188r/3, 192v/6, 212r/8
 i.+ den 188r/2
 i.+ e 79v/6, 112r/6, 113r/3, 167v/6, 187v/4, 195v/8
 i.+ üğ 17r/5, 44r/5, 50v/6, 70r/6, 79v/6, 123v/2, 162r/5, 216v/1, 230r/7, 256r/2
‘ibret : (Ar. ‘ibreṭ) Ders, ibret.
 ‘. 224r/6
 ‘.+ dūr 41v/8
iç : İçeri, iç, ara.
 i.+ inde 2r/3, 2v/6, 3r/6, 3v/2, 3v/6, 4r/4, 4v/2, 4v/3, 5r/5, 5v/8, 6r/5, 9v/6, 9v/7, 11r/1, 11r/2, 11v/4, 12v/5, 15r/1, 15r/7, 15r/8, 15v/2, 17r/5, 18r/1, 20v/1, 20v/5, 21r/1, 22r/4, 22r/7, 23r/1, 23v/3, 23v/4, 25v/4, 25v/5, 26r/7, 26v/2, 26v/3, 27r/1, 27r/8, 27v/2, 28r/3, 28r/8, 28v/2, 28v/5, 28v/6, 29v/6, 30r/3, 31r/7, 31r/8, 31v/1, 32r/7, 33r/6, 33r/8, 33v/1, 34v/2, 34v/8, 35r/4, 36v/8, 37r/4, 38r/7, 38v/7, 41r/1, 41r/4, 41r/6, 41v/1,

41v/6, 41v/8, 42r/1, 42r/5, 43r/5,
 43r/6, 43v/1, 43v/2, 43v/4, 43v/6,
 46r/1, 46v/3, 46v/4, 47r/1, 47v/2,
 47v/3, 48v/1, 50r/1, 50v/5, 52r/1,
 52v/6, 53r/1, 53r/2, 54v/7, 55v/8,
 56r/7, 56v/7, 56v/8, 57r/2,
 57r/7, 58r/2, 58r/4, 58v/2, 60v/2,
 61r/1, 62r/1, 63r/1, 63v/4,
 64v/1, 64v/4, 64v/5, 64v/7, 65v/2,
 66r/8, 67r/6, 69r/8, 70v/3,
 70v/8, 71v/5, 71v/8, 73r/6, 73v/7,
 74v/3, 75v/5, 76v/1, 77r/1,
 78r/3, 79v/1, 80r/1, 83v/5, 84r/4,
 84v/8, 85r/3, 87r/2, 90r/5,
 90v/1, 92r/6, 92v/8, 93r/1, 93r/6,
 93v/2, 93v/4, 94r/1, 94r/2,
 94v/2, 94v/4, 98r/2, 98v/1, 99r/3,
 100r/3, 102v/5, 102v/6, 103v/8,
 104r/4, 105v/1, 106v/4, 107r/6,
 107v/5, 108r/3, 108r/5, 110v/2, 111r/6,
 112r/6, 115r/7, 116r/8, 117v/6,
 117v/8, 118v/4, 120r/3, 121r/2, 123r/5,
 123v/7, 123v/8, 124r/4, 124v/5,
 125r/2, 126r/2, 126v/8, 127r/7, 127v/5,
 128r/5, 129v/6, 130v/2, 130v/6,
 131r/1, 131r/6, 131v/1, 132r/6, 133r/8,
 133v/6, 136r/1, 137v/5, 137v/8,
 138r/2, 138v/1, 139v/2, 139v/4, 140r/5,
 142r/3, 142r/6, 143r/5, 143v/4,
 143v/6, 144r/5, 145r/3, 145r/6, 146r/2,
 148r/8, 148v/7, 149v/4, 150r/8,
 152v/4, 153r/2, 153v/1, 154v/7, 156r/2,
 157v/7, 158r/1, 158r/5, 160r/8,
 161r/6, 161v/7, 162r/3, 162v/3, 162v/4,
 163r/5, 164v/2, 166r/2, 166v/7,
 167r/1, 167r/8, 168r/4, 169r/1, 170r/3,
 170v/3, 170v/8, 171r/3, 172r/3,
 173r/7, 174r/6, 176r/6, 176r/7, 176v/3,
 176v/7, 177r/3, 177v/1, 178v/6,
 179r/8, 179v/1, 179v/7, 180v/1, 181v/2,
 182r/8, 182v/1, 182v/4, 183r/6,
 184v/6, 185r/1, 187v/2, 188r/3, 188v/8,
 190r/2, 190v/6, 190v/8, 191r/1,
 191r/4, 191v/5, 193r/1, 194v/8, 195r/2,
 196r/8, 196v/2, 197r/5, 197r/6,
 200v/1, 203v/3, 203v/7, 204r/2, 205r/1,
 207v/3, 209r/6, 211r/8, 211v/5,
 216v/8, 217v/2, 219v/2, 219v/3, 219v/5,
 220v/7, 222r/2, 224r/5, 224v/1,
 224v/5, 224v/8, 225r/2, 226r/2, 227v/3,
 228v/8, 230v/1, 235v/1, 239r/5,

240r/5, 244v/7, 245r/1, 247v/4, 250v/4,
 251r/3, 251r/7, 251v/4, 253r/1,
 254r/6, 254v/4, 254v/6, 255v/2, 255v/5,
 255v/7, 256r/8, 257r/3, 257r/6,
 259v/3, 261r/5, 261r/6, 261r/7, 261r/8,
 262r/5, 262v/8, 263r/2, 263r/4,
 264v/4, 265r/1, 265r/2, 265r/6, 265v/4,
 266r/3
 i.+ indedür 3v/3, 9r/1, 31v/4, 36v/7,
 71r/8, 104r/6, 128r/6, 176v/1,
 187r/3, 190v/8, 208v/8, 209v/4,
 246v/2, 266v/7
 i.+ indeki 70r/5, 79v/5
 i.+ inden 7r/3
 i.+ ine 3v/4, 26v/6, 45v/7, 75r/5,
 81v/4, 81v/5, 85v/6, 95v/7,
 111r/6, 112r/4, 114r/2, 127v/4,
 130r/4, 133v/1, 133v/2, 139r/8, 160v/3,
 165v/7, 167r/3, 184v/8, 198r/7,
 206v/7, 214v/2, 243r/7, 251r/2, 260r/5,
 260r/6, 260v/2, 260v/3
 i.+ inüzde 90r/2, 159v/2
 i.+ inüzdedür 51r/5
 i.+ inüze 19v/5
 i.+ lerinde 29v/5

iç - : İçmek.

i.- diler 33v/4
 i.- e 33v/2
 i.- gil 253v/4
 i.- meyenler 33v/5
 i.- üñ 8r/5, 24r/3, 126v/6
 içecek yer : İçme yeri.
 i.+ lerin 8r/5
 içesi nesne : İçilecek şey.
 i. 111v/4, 224v/4, 244v/4
 içilesi : İçilecek, içilir.
 i.+ ni 170r/7
 içilür nesne : İçecek şey.
 i.+ nün 35v/3

için : İçin. bk. için

i. 121r/4

içün : İçin. bk. için

i. 2v/3, 2v/7, 3v/6, 4r/3, 4r/7, 8r/4,
 8r/7, 9r/8,
 9v/2, 9v/3, 9v/4, 12r/4, 15r/1,
 16v/1, 16v/3, 16v/4, 16v/5,
 17r/8, 18r/3, 19v/5, 23v/2, 24r/6,
 24v/1, 25r/5, 26v/5,
 29r/7, 29r/8, 30r/8, 31v/8, 32v/1,
 32v/5, 33r/3, 33v/7, 36r/8,
 36v/4, 41r/5, 42v/3, 45r/2, 50v/5,

52r/4, 53v/4, 54r/8, 54v/2,
 55r/1, 59r/7, 68r/8, 69r/8, 71v/4,
 72v/6, 75v/4, 77r/8, 78v/5,
 80r/2, 80v/8, 81v/8, 82r/8, 82v/8,
 83r/6, 84r/3, 86v/5, 88r/2,
 92r/2, 92r/8, 94r/7, 96r/5, 103r/8,
 107r/4, 113v/6, 113v/8, 116v/5,
 118r/5, 118v/4, 119r/8, 121v/4,
 122v/2, 122v/3, 123r/6, 126v/7, 129v/3,
 137r/3, 138r/3, 139v/5, 143r/2,
 143v/8, 146v/1, 146v/8, 163v/7, 166v/5,
 166v/6, 167v/5, 171r/2, 175v/8,
 177v/8, 179r/2, 192v/4, 192v/8, 194v/7,
 197v/6, 199r/3, 203r/4, 206r/2,
 211v/3, 213v/4, 214v/6, 218r/6, 224r/4,
 227r/3, 227r/4, 229v/4, 230r/5,
 231r/3, 233v/2, 236v/3, 238v/1, 238v/4,
 240v/6, 244v/3, 247r/4, 247v/7,
 251r/3, 251r/6, 258r/5, 260v/4, 262v/6
 i.+ dür 37v/4, 115v/6, 239r/2
‘iddet : (Ar. ‘iddeṭ) Boşanmış veya kocası
 ölmüş kadının tekrar evlenebilmesi için
 beklemesi gereken süre.
 ‘.+ e 29v/6
igne : İğne.
 i.+ nün 128r/2
ihlâş : (Ar.) Doğruluk, bağlılık.
 ihlâş eyle - : Doğrulamak, temize
 çıkarmak.
 i.- düm 17r/5
 ihlâş eyleyici : Doğrulayan, temize
 çıkaran.
 i.+ ler 172v/1
 i.+ lerken 126v/2
 i.+ lerüz 18r/4
ihrām : (Ar.) Hacda kullanılan dikişsiz
 özel bir örtü.
 i. 86v/1
 ihrām bağla - : Hac için ihrama
 bürünmek.
 i.- rsa 24v/2
 ihrām bağlanmış : İhrama bürünen,
 hacca niyet eden.
 i. 100r/8
 i.+ lar 100v/6
ihtilâf : (Ar.) Anlaşmazlık, ayrılık.
 i.+ dur 22r/7
 ihtilâf eyle - : Anlaşmazlığa,
 ayrılığa düşmek.
 i.- diler 22r/7, 27v/2, 224r/4,
 230r/8, 254r/8

i.- rler 172r/3
 ihtilâf et - : Anlaşmazlığa, ayrılığa
 düşmek.
 i.- erler 27r/8
 i.- ersiz 46v/3, 94r/2
 i.- medi 27r/8
 ihtilâf ol - : Anlaşmazlığa, ayrılığa
 düşmek.
 i.- dı 191r/3
ihtiyâr : (Ar.) Seçme, tercih etme.
 ihtiyâr et - : Seçmek, tercih etmek.
 i.- düm 138r/7
iken : Esnasında, -dığı halde, -dığı zaman.
 i. 12v/1, 13r/5, 15r/4, 22r/2, 23r/3,
 28r/1, 28r/2, 28r/7,
 32r/3, 32r/4, 33r/4, 44r/5, 44v/8,
 45v/2, 50r/5, 50v/5, 53v/6,
 61r/3, 66r/8, 67r/6, 69r/1, 69r/7,
 74v/4, 75v/2, 79v/4, 79v/6,
 82r/2, 84v/8, 93v/3, 93v/6, 100r/7,
 100r/8, 100v/2, 104r/4, 111v/7,
 112v/4, 113v/8, 114r/2, 117r/2,
 121r/4, 122r/8, 124r/7, 126v/8, 129v/1,
 130r/2, 133r/3, 134r/7, 136r/5,
 141r/6, 146v/7, 147v/2, 147v/4, 148r/8,
 152v/2, 155v/1, 157r/4, 158v/4,
 159v/5, 159v/8, 160v/1, 164r/5, 165r/2,
 169r/7, 171r/4, 182v/3, 182v/8,
 184v/2, 186r/3, 193r/7, 197v/4, 202r/6,
 202v/3, 207v/8, 208v/7, 216r/6,
 217v/5, 221r/4, 222v/6, 226r/1, 229r/7,
 229v/2, 229v/5, 233r/6, 234r/1,
 236v/5, 239v/1, 240r/1, 244v/8, 245r/6,
 247r/8, 252v/5, 252v/7, 254r/1,
 256v/6, 265v/4
iki : İki sayısı.
 i. 5v/7, 13v/5, 17r/1, 18v/5, 26r/7,
 28v/2, 29v/8, 30r/3,
 30r/5, 30v/7, 31r/3, 36v/5, 39r/5,
 39r/6, 41v/6, 41v/7, 53v/4,
 54r/7, 55v/2, 57r/3, 58r/5, 58r/7,
 63v/5, 63v/6, 64v/8, 66r/4,
 68r/2, 74v/4, 75v/4, 80r/4, 86r/1,
 86r/2, 87v/4, 87v/6, 89v/2,
 89v/6, 90r/6, 90r/7, 90v/5, 100v/1,
 102r/1, 102r/3, 102r/5, 102r/6,
 103v/4, 105v/5, 106r/4, 108r/3,
 113r/1, 120v/4, 120v/5, 120v/6, 120v/7,
 122v/5, 125v/2, 125v/3, 125v/4,
 125v/5, 125v/7, 127v/6, 127v/7, 128v/5,
 129r/6, 144r/5, 146r/3, 149r/7,

150r/6, 160r/2, 166r/4, 169r/8, 183r/2,
183r/6, 185r/4, 195v/3, 196r/7,
203v/3, 204v/8, 225v/3, 242r/5, 244r/8,
245r/2, 245r/3, 248r/1, 249v/3,
250v/1, 257r/4, 259r/5, 261v/8, 266r/2,
266r/5, 267r/3
i.+ den 13v/7, 31r/3, 62v/1, 63v/6,
63v/7, 64r/8, 65r/1, 125v/2,
126r/5, 195v/3, 196v/1
i.+ dür 102r/1
i.+ ncisi 158v/4
i.+ nün 28v/3, 34v/7, 39r/7, 53v/5,
68r/1, 86r/1, 90v/5, 102r/6,
121r/6, 126r/6, 158v/4, 179r/1,
245r/2, 249v/2, 249v/4, 259r/1
i.+ nündür 178r/2
i.+ nüz 260v/5
i.+ si 25v/1, 233r/4
i.+ sinün 125v/5, 256v/3
i.+ ye 13v/6, 20r/7, 81r/2, 125v/1,
125v/3, 125v/5, 125v/6, 125v/7,
126r/6, 144r/5, 195v/6, 233r/4,
233r/5, 249v/1, 249v/5, 266r/6
i.+ yi 5v/8, 125v/6
ikin ikin : İkişer ikişer.
i. 62v/5
iki yüz : İki yüz sayısı.
i. 152r/2
ikile - : Tekrar yapmak.
ikileyeceğin : Tekrar yapmak.
i. 146v/8
ikindü : İkinci.
i. 32r/3
ikiz : İkiz.
i. 101v/1
ikrār : (Ar.) Dil ile söyleme, kabul, tasdik.
ikrār eyle - : Dil ile söylemek,
kabul etmek, tasdik etmek.
i.- diler 166r/5
i.- dük 49r/7
i.- düñüz mi 49r/6
i.- düñüz 11r/7
i.- yüb 6v/2
ile : İle, ile birlikte, beraber.
i. 4r/1, 8r/3, 11v/8, 16v/1, 19v/8,
34r/6, 51v/2, 53v/7,
067r/4, 71r/6, 74r/6, 79r/1, 79r/5,
80r/3, 81r/5, 84v/6, 100r/6,
100v/1, 102v/4, 146r/6, 157v/5,
158r/3, 158v/8, 160r/3, 161r/6, 162r/2,
162v/5, 164r/7, 168v/1, 171r/7,

175r/4, 177r/7, 190r/3, 204v/5, 207v/1,
209r/2, 222r/8, 223v/5, 227v/7,
232v/2, 243r/5, 251r/2, 257v/8, 262r/1
i.+ dür 82r/8, 147r/6, 150r/2, 152r/6
ilergü : Önceki, evvelki. bk. **ilerügi**
i.+ lerün 106v/6
ileri : Önce, evvel. bk. **ilerü**
i. 204r/3
ilerü : Önce, evvel. bk. **ileri**
i. 2r/3, 2r/6, 13r/5, 23r/7, 25v/8,
27v/4, 31v/7, 34v/2,
40v/1, 41v/4, 50v/1, 54v/8, 55r/8,
55v/1, 60r/5, 60r/7, 66v/8,
69v/3, 71r/3, 80v/3, 81r/5, 83v/8,
84r/5, 97v/7, 104v/7, 105r/6,
107v/2, 108v/1, 114v/2, 116r/8,
121v/3, 122v/6, 127v/4, 129v/2, 136r/1,
136v/2, 151r/1, 162r/4, 171r/6,
180r/4, 185v/6, 191v/3, 192v/1, 194r/6,
204r/3, 206v/7, 207r/6, 208r/7,
209v/1, 212r/2, 214v/1, 220v/1, 221r/6,
221v/3, 222r/7, 224r/1, 238r/5,
241r/1, 253v/2, 257r/5, 258v/2, 262v/1,
267r/1, 267r/8, 267v/1
i.+ den 4v/2, 12r/4, 12v/2, 40v/6,
58r/4, 60v/3, 76r/1, 84v/2,
087r/8, 95r/6, 95v/2, 98r/3, 107r/1,
113r/5, 123r/5, 134v/5, 139v/6,
142v/1, 159v/7, 166v/6, 174v/1,
177v/4, 182v/3, 188r/6, 191r/2, 192v/6,
199v/7, 201v/8, 202v/5, 213r/7,
215r/8, 230r/1, 252v/1, 265v/8
i.+ di 150v/5
i.+ dür 4r/1, 9r/5
i. idi 162r/2
i.+ sinden 208r/2
i.+ yidi 15v/8
ilerü dut - : Önceden yapmak,
önden göndermek. bk. **ilerü tüt** -
i.- dı 12v/8, 60r/3, 71r/7, 150v/4
i.- duñuz 14v/8
i.- uñ 29r/7
ilerü geç - : Önceden geçmek, geçip
gitmek.
i.- di 191r/4
i.- digi 184v/7
i.- diler 151r/8
i.- dü 152v/1
ilerü geçici : Öne geçen, ilerde
bulunan. bk. **ilerü geçici**
i.+ ler 165v/7

ilerü geçici : Öne geçen, ilerde bulunan. bk. ilerü geçici

i.+ leri 215r/5

ilerü tüt - : Önceden yapmak, önden göndermek. bk. ilerü dut-

i.- dı 98r/8, 247v/3

i.- duñuz 197r/4

ilerü var - : Öne geçmek, ileri varmak.

i.- mayalar 127r/4, 175r/6

ilerü vër - : Önceden göndermek.

i.- di 173v/3

ilerügi : Önceki, evvelki. bk. **ilergü**

i. 259v/5

i.+ ler 214v/1, 247r/6

i.+ lerün 220r/7

iley : Ön, ön taraf. bk. **alay**

i.+ indedür 40v/6, 93v/2, 93v/3, 93v/6, 174r/6

i.+ lerinde 34v/5

i.+ lerinden 125r/5

ilhām : (Ar.) İlham.

ilham eyle - : İlham etmek.

i.- di 103r/2, 224v/2

‘il(i)m : (Ar. ‘ilm) İlim.

‘. 33r/6, 37r/6, 41r/6, 42v/1, 84r/4, 199r/4, 199v/7, 240v/8

‘.+ den 16r/4, 254v/8

‘.+ i (be.) 113v/3

‘.+ i (iy.) 208v/2

‘.+ ile 53v/3, 78r/2

‘.+ inden 34v/6

ilk : Birinci, ilk, evvel, başlangıç.

i. 30v/8, 50v/4, 105v/4, 155r/2, 166v/8, 191v/1, 231v/4, 246v/1

i.+ inde 48r/3, 183v/3

i.+ iniñ 262r/3

i.+ iñ 6r/8

i.+ iven 123v/4

ilk başla - : İlk, ilk olarak yapmak.

i.- r 174r/1

ilkin : İlk olarak, birinci defa.

i. 45r/4, 45r/4

ilkingi : Birinci, ilk, önceki.

i.+ lerümüze 103r/8

i.+ lerün 148r/6

illā : (Ar.) Ancak, yalnız, sadece, hariç.

i. 2v/6, 3r/6, 4v/6, 5v/5, 6v/5, 10v/2, 10v/3, 10v/6, 11r/3, 11r/5, 11v/4, 13r/7, 13v/6,

13v/8, 15r/2, 15v/1, 15v/2, 17r/5,

17r/8, 18r/1, 18v/4, 18v/5, 19v/4,

20v/2, 20v/6, 21v/6, 21v/8,

22r/4, 23r/4, 25r/1, 27r/1, 27r/8,

30r/1, 31r/1, 31v/2, 31v/8,

33v/4, 34v/3, 34v/5, 34v/6, 37r/4,

37r/7, 37v/4, 38r/3, 38r/5,

39v/2, 40r/6, 40v/5, 41r/2, 41r/5,

42r/8, 42v/1, 42v/6, 43r/5,

43v/4, 45r/3, 47r/4, 47r/7, 47v/2,

47v/7, 48r/3, 48r/8, 50r/1,

50v/1, 51r/7, 52r/7, 52r/8, 54r/2,

54v/5, 55v/1, 55v/3, 55v/7,

60v/2, 65r/2, 65r/8, 65v/6, 66r/5,

67r/4, 69r/1, 69v/2, 71r/8,

71v/2, 71v/7, 74r/3, 74r/4, 74v/2,

74v/8, 75r/8, 75v/1, 76v/1,

78v/1, 78v/3, 79r/2, 79r/6, 82r/3,

82r/7, 82v/3, 83v/2, 83v/6,

83v/8, 85r/4, 85r/6, 86r/6, 86v/6,

88v/8, 91v/3, 95r/2, 95v/1,

97v/3, 97v/6, 101r/3, 103r/1,

103v/7, 104v/5, 105v/7, 106v/6, 106v/7,

107r/3, 107r/8, 108r/3, 109r/1,

109r/2, 109r/6, 110r/6, 110r/7, 110r/8,

113v/6, 117r/7, 118r/1, 119v/7,

121r/2, 121r/6, 121v/4, 122r/5, 123r/2,

123r/8, 123v/5, 124r/8, 124v/7,

125v/2, 129v/2, 130r/6, 132v/3, 132v/4,

134r/2, 136r/4, 136v/6, 138v/7,

148r/6, 154r/8, 157r/8, 159v/8, 160r/7,

169v/5, 171v/3, 175r/5, 175v/5,

179r/3, 180v/4, 182r/1, 182r/7, 183v/6,

184v/1, 186r/5, 190v/7, 202v/2,

209v/2, 214v/7, 216r/3, 216v/6, 218v/6,

221v/3, 235r/6, 238r/4, 238v/8,

239v/3, 239v/4, 241v/5, 243v/6, 248r/4,

258r/3, 264v/7, 265r/4, 266r/1

ilt - : Alıp gitmek, ele geçirmek, elde etmek.

i.- esiz 65r/7, 193r/6

ilyās : (Ar.) Hz. İlyas, İsrail oğullarına gönderilen peygamberlerden biri.

i.+ a 113r/7

ilzām : (Ar.) Zorlama, mecbur tutma.

i. mu 183v/5

īmān : (Ar.) Allah’a inanma, iman etme.

ī. 3r/4, 14v/4, 58v/1, 59r/3, 123r/5, 228v/6

ī.+ a 61r/7, 87v/1

ī.+ ı (be.) 145v/6, 179v/6

ĩ.+ ından 50r/3, 228v/6
 ĩ.+ ile 59v/1
 ĩ.+ ların 113r/2
 ĩ.+ larından 49v/6
 ĩ.+ uñuzdan 14v/5, 51r/4, 51v/8
 ĩ.+ uñuzı 18v/6, 66v/3
 ĩmān getür - : İnanmak, iman
 getirmek.
 ĩ. 3r/3
 ĩ.- di 8v/6, 16v/6, 51r/2, 97r/1,
 109r/3, 179v/6, 256r/5
 ĩ.- digi 123r/4
 ĩ.- diler 2v/5, 3r/3, 4r/7, 4v/4, 8v/5,
 10r/7, 11r/1, 12r/3, 12r/8,
 14r/4, 18r/1, 19v/8, 21r/3, 21v/7,
 22v/5, 23r/6, 26v/6, 27r/5,
 27v/2, 27v/5, 28r/8, 33v/4, 34r/8,
 34v/1, 35r/2, 36r/7, 37r/2,
 38r/8, 38v/3, 38v/8, 46v/5, 47v/6,
 48r/2, 51r/3, 51r/7, 52r/5,
 53r/4, 54r/6, 55r/4, 55r/6, 56r/2,
 57r/5, 62r/2, 62r/5, 65r/6,
 67r/3, 68v/7, 70r/2, 70r/7, 70v/2,
 70v/7, 71r/2, 72r/5, 72v/6,
 75v/6, 79r/7, 80v/8, 81r/3, 81r/6,
 82r/4, 82v/8, 85v/1, 85v/5,
 86r/5, 86r/7, 87v/2, 88r/2, 88r/4,
 88r/6, 91v/5, 94r/7, 94v/5,
 94v/7, 95r/3, 95r/4, 95r/5, 96v/8,
 98v/4, 98v/5, 99r/5, 99v/5,
 100r/2, 100r/3, 100r/4, 100r/5,
 100r/8, 101r/6, 101v/8, 109v/5, 113r/1,
 126v/8, 128r/4, 129v/1, 132r/2,
 133r/4, 133r/7, 140r/8, 146v/3, 146v/7,
 147r/6, 147v/2, 147v/7, 148r/1,
 149v/7, 153r/1, 153r/5, 153r/7, 156r/3,
 156v/7, 164r/8, 167v/5, 169r/3,
 169r/5, 170r/1, 170r/6, 170v/6, 179v/6,
 180r/6, 183r/5, 183v/7, 186v/4,
 206v/5, 207r/3, 211v/5, 228r/5, 242r/6,
 244v/5, 250r/4, 251v/3, 257r/4
 ĩ.- dük 3r/4, 10r/7, 17v/6, 53r/7,
 61r/8, 92r/7, 95v/1, 95v/5,
 135v/8
 ĩ.- dññüz mi 135v/8
 ĩ.- dññüz 149r/6, 262r/8
 ĩ.- e 52r/5, 83v/8, 180r/1, 228r/8
 ĩ.- eler 28v/8, 29r/1, 68v/2, 103r/2,
 116v/2, 211r/7, 239v/3
 ĩ.- elerdi 96r/6
 ĩ.- esiz 59v/6, 82v/2, 88v/2

ĩ.- medi 123r/4, 184v/8, 266v/5
 ĩ.- mediler 116r/8, 133r/5, 254v/4
 ĩ.- medük 92r/7
 ĩ.- meyeler 106v/4
 ĩ.- mezler 83v/2, 105v/2, 106r/6
 ĩ.- mezsiz 129r/2
 ĩ.- mişler imiş 134r/5
 ĩ.- mişlermiş 14r/3
 ĩ.- sinler 23v/8
 ĩ.- sün 244v/2
 ĩ.- üñ 3r/2, 6r/7, 48r/2, 59v/5, 61r/7,
 69v/3, 81r/3, 85r/5,
 140v/3
 ĩ.- ürlr 52v/4, 98v/1
 ĩ.- ürlerse 18r/1
 ĩmān getüren : İnanan, iman eden.
 ĩ.+ ler 11r/5
 ĩmān getürici : İnanan, iman eden.
 ĩ. 28v/8, 29r/1
 ‘**imāret** : (Ar. ‘imāreṭ) Mimari eser, imar.
 ‘imāret eyle - : Onarmak, imar
 etmek.
 ‘.- r 155v/3
 ‘.- yeler 155v/1
 ‘imāret eylemek : Onarma, imar
 etme.
 ‘. 187r/1
imdi : Şimdi, artık.
 i. 9v/6, 24r/3
imīn : (Far. īmin < Ar. āmin) Korkusuz,
 emin.
 i. 50v/6
 imīn dut - : Emin kabul etmek,
 güvenmek.
 i.- sañ 48r/7, 48r/8
 imīn ol - : Güven içinde olmak,
 güvenmek. bk. emīn ol-
 i.- maya 134v/1
imīnlik(g) : (Far. + Tr.) Emniyet, güven,
 güvenli yer.
 i. 56v/4, 113r/2, 146v/1
 i.+ e 113r/1
 ‘**imrān** : (Ar.) Hz. Meryem’in babasının
 adı.
 ‘.+ uñ 44r/5, 44r/6
in : Mağara.
 i.+ de 242r/4
 i.+ den 242v/3
 i.+ deyidi 158v/4
 i.+ ler 160v/2
 i.+ lerinde 244r/2

i.+ lerinden 242v/5
 in delügi : Mağara ağzı, kovuk.
 i.+ n 107v/5
in - : İnmek, konaklamak, yerleşmek, üzerine çökmek, kuşatmak, sarmak.
 i. 185v/4
 i.- di 105r/6, 137r/2, 181v/6
 i.- emeyüz 256v/1
 i.- er 207r/4
 i.- üñ 8v/1
inallāhü'r-rahman : (Ar.) “Şüphesiz Allah rahmet edendir.” manasında bir söz.
 i. 169v/8, 181r/2, 192r/7, 203r/6, 208v/4, 214r/2
inām : (Ar. in‘ām) Güvenilen kimse, emin.
 i. 131r/3, 197v/7
ināmlık : (Ar. + Tr.) Güven, doğruluk.
 i. 102r/1
inan - : İman etmek, inanmak, güvenmek.
 i.- a 35r/1
 i.- alar 10r/5, 15v/8, 116r/6, 122v/4, 134v/5, 143v/3, 177v/4, 247r/5
 i.- asız 49r/6, 198v/7
 i.- avuz 137r/3, 140v/3
 i.- ayım 198v/1
 i.- dı 40r/3, 40r/4, 133r/2, 179r/3, 184v/1
 i.- dılar 2v/5
 i.- dugunuz 12v/6
 i.- duk 41r/6, 42r/6
 i.- duğ 2v/4, 46r/6, 49v/1, 98v/8, 103r/2, 136r/4
 i.- dum 35v/7
 i.- duñuz 132r/4
 i.- madı 178r/6
 i.- maduklarından 83v/1
 i.- maduñ mı 35v/7
 i.- mañ 48r/3, 240v/8
 i.- maya 184v/1
 i.- mayalar 138v/4, 178v/8, 241v/7
 i.- mayavuz 7v/3, 60r/4, 118r/1, 239r/6, 239v/2
 i.- maz 13r/8, 36v/1, 69v/2, 174v/2, 202v/1
 i.- mazlar 2v/2, 68v/1, 99r/1, 116r/7, 116v/6, 118r/7, 121v/8, 126r/7, 151r/3, 157r/1, 159r/6, 173v/8, 179v/5, 180r/4, 182v/5, 192r/2, 195v/7, 203r/7, 214v/3, 220r/4, 223v/3, 228v/4
 i.- mazsın 193r/4

i.- uñ 85r/1
 i.- ur 30v/5, 165v/5, 174v/2
 i.- urlar 2r/4, 2r/5, 16r/5, 29v/5, 70r/1, 84r/4, 114r/4, 115r/7, 140r/4, 144r/2, 145r/5, 182v/3, 203r/4, 224r/4, 226r/3
 i.- ursız 11v/2, 53r/7, 71r/1, 225r/4
 i.- uruz 12r/8, 82v/6
 inanıcı : İnanan, iman eden.
 i. 193v/3, 255v/8
 i.+ dur 97v/7
 i.+ lar 2v/5, 33v/1, 84r/5, 117r/6, 136v/8, 155r/3, 178r/2, 186r/5, 202r/7
 i.+ larsız 99r/7
 i.+ laruñ 138r/7
 i.+ laruz 132r/4
 inanmak(ğ) : İnanma, iman etme.
 i.+ ı (be.) 169r/6
 inanmamak : İnkâr etme, küfür.
 i.+ a 239r/5, 240r/6
 inanmayıcı : İnkâr eden, münkir.
 i.+ dur 220r/4
inanıl - : İnanılmak.
 i.- maz 81v/3
ince : İnce.
 i. 244v/8
incidil - : Eziyet edilmek.
 i.- diler 61v/4
 i.- dük 136v/1
incidinil - : Eziyet edilmek.
 i.- diler 107v/3
incil : (Ar.) Hz. İsa'ya indirilen kitap.
 i. 2r/6, 11v/8, 40v/6, 45v/5, 47v/1, 93v/2, 93v/4, 96r/8, 102v/6
 i.+ de 140r/5
 i.+ i (be.) 96v/6
incin - : Eziyet görmek.
 incinesi nesne : İncinecek şey, eziyet.
 i. 36r/5, 36r/7, 52r/7, 60v/3, 77r/7
 i.+ yile 36r/8
 incinmek(g) : Ağrı çekme, ağrı, eziyet.
 i.+ i (be.) 25r/7
 incinür nesne : İncinecek şey, eziyet.
 i.+ dür 29r/4
incir : (Far. encir) İncir.
 i. 5v/7, 125v/5
incit - : Eziyet etmek. bk. **incüt-**

i.- mez 34v/7
i.- üñ 64v/8
i.- üñüz 210r/4
i.- ürlərdi 137v/7
incüt - : Eziyet etmek. bk. **incüt**-
i.- ürlər 161r/3
indir - : İndirmek, yerleştirmek, akıtmak,
dökmek. bk. **indür**-
i.- di 40v/5
indirici : İndiren, ağırlayan,
ikramda bulunan. bk. indirüci
i.+ ven 103v/1
indirüci : İndiren, ağırlayan,
ikramda bulunan. bk. indirüci
i.+ lerüñ 198r/5
indirinil - : İndirilmek inzal edilmek. bk.
indirünil-, **indürinil**-, **indürnil**-, **indürünil**-
i.- di 124r/5
indirünil - : İndirilmek inzal edilmek. bk.
indirünil-, **indürinil**-, **indürnil**-, **indürünil**-
i.- di 140v/1
indür - : İndirmek, yerleştirmek, akıtmak,
dökmek. bk. **indür**-
i. 103r/7
i.- di 4r/2, 12r/6, 12r/8, 12v/1,
20v/8, 21v/4, 22r/3, 22r/7,
27r/7, 30v/2, 40v/6, 40v/7, 41r/2,
56v/4, 71r/5, 78v/1, 81r/4,
81v/2, 84v/4, 84v/5, 93r/5, 93r/8,
93v/4, 93v/5, 93v/7, 94r/3,
94r/4, 101v/4, 113v/7, 114r/6,
115r/3, 116v/7, 144v/4, 146r/8, 146v/1,
156v/3, 156v/4, 158v/5, 165v/2,
176r/2, 218v/5, 219r/6, 220r/6, 220v/8,
224r/4, 241v/1, 261r/6
i.- diler 211v/7
i.- dük 4r/4, 7v/5, 8r/2, 13r/7, 20r/8,
69v/3, 77v/5, 85v/5,
93r/1, 93v/5, 114r/2, 122v/4,
126r/3, 130r/4, 140v/8, 149r/6, 172v/5,
192r/7, 207v/8, 208v/4, 214r/8,
215r/3, 218r/4, 227r/3, 239v/5, 240v/7,
263r/7
i.- düm 6r/7
i.- düñ 46r/7
i.- e 12r/6, 53v/3, 103r/4, 108r/1
i.- evüz 114r/6
i.- medi 56r/4, 112v/8, 113v/6,
127r/2, 131v/1, 196r/5
i.- medük 258v/6
i.- mezüz 214r/7

i.- mişmisedük 116v/1
i.- señ 83r/2
i.- seydük 105r/2, 105r/4
i.- ür 228r/6
indürmek : İndirme, inzal etme.
i. 240v/8, 258v/7
indüril - : İndirilmek, inzal edilmek. bk.
indürül-
i.- di 2r/5, 13r/4
i.- medi 105r/4
i.- mişdür 117r/1
i.- seydü 122v/7
indürinil - : İndirilmek, inzal edilmek. bk.
indirinil-, **indirünil**-, **indürnil**-, **indürünil**-
i.- di 17v/6, 49v/1, 53v/8, 62r/3,
71r/3, 84r/4, 84r/5, 95v/1,
095v/2, 96v/3, 96v/6, 96v/7, 98v/2,
98v/7, 122v/5, 124r/4, 169v/1,
203r/6, 205v/7, 222v/1
i.- di 96r/8
i.- e 50v/1, 161r/7
i.- medi 107v/8, 172r/3, 206v/3
indürnil - : İndirilmek, inzal etmek.
i.- e 14r/6
indürül - : İndirilmek, inzal edilmek. bk.
indürül-
i.- di 2r/6
indürünil - : İndirilmek, inzal edilmek. bk.
indirinil-, **indirünil**-, **indürinil**-, **indürnil**-
i.- di 23v/3, 40r/3, 48r/2, 49v/1,
62r/3, 71r/3, 96r/3, 182r/6
İ.- di 47v/1
i.- e 169r/4
i.- ür 101r/7
inkār : (Ar.) İnkār.
inkār eyle - : İnkār etmek.
i.- diler 129r/8, 186v/5, 257v/6
i.- meñ 6v/2
i.- r 207v/7
i.- rler 225r/2, 226v/1
inkār èt - : İnkār etmek.
i.- erler 107v/2
inkār olun - : İnkār edilmek.
i.- mayasız 52v/7
ins : (Ar.) İnsan.
i.+ ler 41r/3
intikām : (Ar.) Öç, intikam.
i. 100v/4
intikām al - : Öç almak, intikam
almak.
i.- a 100v/4

i.- duḡ 137r/5, 217v/3
i.- maḡ 213v/3
ip : İp.
i.+ ine 51r/8
i.+ lerü 262r/4
iplik : İplik.
i. 24r/4
i.+ den 24r/4
iri : Şiddetli, ağır.
i. 210v/2
iri ol - : Sert davranmak, merhamet etmemek.
i. 162v/5
iri ḡulu : Sert mizaçlı kimse.
i. 57v/2
irilik : Sertlik, şiddet.
i. 169r/4
ir - : (Belli bir raddeye, kıvama) ermek, ulaşmak.
irmek : Olgunlaşma.
i.+ in 115r/6
irür - : Eriştirmek, ulaştırmak, dokundurmak, isabet ettirmek.
i.- eyidi 171r/2
i.- meye 129r/3
irüt - : Eriştirmek, ulaştırmak, dokundurmak, isabet ettirmek.
i.- ürlər 206r/1
is : Sahip, malik. bk. **issi**
i.+ leri (iy.) 37r/7, 41r/7, 101r/5, 128v/2, 129r/1, 153r/8, 167v/5, 191v/3, 196r/3, 196r/7, 205r/4, 205v/8, 213v/8, 217v/2, 242r/1, 267v/2
i.+ leridür 28r/8, 88r/6, 128r/5, 167v/6, 173r/4, 173r/6, 183r/6
i.+ lerin 203r/2
i.+ lerinden 74r/1, 76r/2, 128v/8
i.+ lerine 129r/4, 266v/7
i.+ lerini 128v/6
i.+ süḡ 242r/1
‘isā : (Ar.) Hz. Meryem’in oğlu. Dört büyük peygamberden biri olup kendisine İncil nazil olmuştur.
‘. 12r/2, 45v/1, 46r/5, 46r/8, 46v/7, 83v/4, 83v/5, 85r/4, 089v/1, 97r/8, 97v/6, 98r/5, 102v/3, 103r/3, 103r/7, 103v/3, 157r/5, 254r/5
‘.+ dur 97r/8
‘.+ ya 11v/8, 17v/7, 34r/6, 44v/7, 49v/3, 83v/8, 84r/8

‘.+ y1 113r/6
‘.+ yıla 93v/1, 253r/8
isdeş - : Birbirinden istemek.
→ **buyruḡ isdeşü var -**
ise : İse.
i. 21r/7, 103r/5, 103v/5, 105v/6, 105v/7, 105v/8, 107v/4, 109r/1, 111v/3, 149r/6
i. 15r/3
işhāk : (Ar.) Hz. İbrahim’in oğlu olup, Şam halkına peygamber olarak gönderilmiştir.
i. 17v/2, 17v/7, 18r/5, 49v/2, 187v/7, 192v/6, 212v/7
i.+ a 84r/8, 195v/8
i.+ ı (be.) 113r/4
isim : (Ar. ism) İsim, ad.
i.+ ini 5r/7
i.+ ler 5r/7
islām : (Ar.) İslamiyet, İslam dini.
i. 26v/6, 51v/2, 70r/6
i.+ ından 49v/4
i.+ larından 162v/7
ismā‘il : (Ar.) Hz. İsmail, babası Hz. İbrahim ile birlikte Kâbe’yi inşa etmiştir.
i. 16v/4, 16v/8, 17v/2, 18r/4, 49v/2, 113r/7
i.+ e 17v/6, 84r/8
isrāfil : (Ar.) Dört büyük melekten biri, kıyamet günü sûra üflemekle görevlidir.
i. 265r/6
isrā‘il : (Ar.) Hz. Yakup’un lakabı.
i. 231r/3
issi : Sahip, malik. bk. **is**
i. 14v/2, 38v/6, 57r/2, 72v/6, 102r/4, 122r/7, 152r/5, 187r/1, 199v/7, 204v/4, 245r/8, 250r/2, 255v/4
i.+ dir 188r/2
i.+ dür 14r/7, 32v/3, 34r/3, 40v/8, 48r/6, 56v/1, 59r/5, 100v/4, 118v/1, 119r/4, 121r/8, 148r/3, 149r/7, 176r/4, 199r/4, 202r/2, 213v/3, 247v/5
i.+ lerdür 6r/5, 10v/8
i.+ leri (iy.) 23r/1, 25v/6, 38r/7, 42v/1, 63r/8, 129r/4
i.+ leridür (iy) 11r/2, 35r/4, 52v/8, 99r/4, 127r/7, 204r/2
i.+ lerin 69v/4, 222r/7
i.+ lerinden 16r/1, 90v/8

i.+ lerine 22v/2, 41v/8, 61r/2,
70v/5, 70v/8, 128v/2
i.+ n 53v/1
i.+ ne 11r/3, 68r/4, 181r/5, 227r/5,
233r/8
i.+ ni 88r/1, 149v/5, 181r/8
i.+ nün 149r/5
i.+ nündür 267r/6
iste - : İstemek, aramak, dilemek, arzu etmek.
i.- di 194r/5
i.- düm 197v/2
i.- düñüz 197v/1
i.- meñ 67v/8
i.- mezin 177r/8, 183v/6
i.- ñ 24r/3, 91v/5
i.- r 129v/6
i.- rdüñüz 146r/6
i.- rler 86r/8, 94r/6, 128v/5, 236r/3
i.- rseñüz 147r/4
i.- rsiz 51r/2, 133r/3, 198v/4, 199r/8
değşirmek mi i.- rsiz 8v/1
i.- rüz 248r/6
i.- ye 49v/4
i.- yelerdi 234v/6
i.- yesin 107v/5
i.- yesiz 25v/7, 31r/3, 66r/6, 232r/3,
237r/4
i.- yeyin 116v/7, 123v/4, 137v/6
istemek(g) : İsteyip elde etme,
arama, araştırma, dilek, arzu.
i. 26v/5, 36v/4, 78v/5, 206r/2,
233v/2
i.+ de 77v/3
i.+ den 41r/5
i.+ e 245v/6
istenil - : İstenilmek.
i.- diler 93r/3
istincā : (Ar. istincā') Temizlenme.
istincā eylemek : Pislikten
temizlenme, arınma.
i.+ de 16r/7
istīze : (Far. sitīze) Kavga, çekişme.
istīze eylemek : Çekişme, kavga.
i.+ e 37v/8
iş : İş, amel, hareket, davranış.
i. 8v/6, 10v/8, 14v/2, 21v/3, 27r/1,
29v/1, 37r/5, 38r/6,
45v/4, 50r/2, 52r/4, 52v/5, 54v/4,
56v/6, 64v/6, 65r/2, 65r/8,
65v/6, 66v/5, 72v/6, 73r/7, 73v/1,

73v/8, 78v/7, 94v/3, 97r/2,
105r/4, 109v/7, 110r/5, 118v/1,
123r/7, 123r/8, 126r/8, 126v/1, 134r/3,
136v/5, 149v/4, 159v/7, 166v/7,
168v/6, 192r/4, 193v/5, 194v/2, 196r/8,
204v/4, 205r/4, 207r/3, 217r/3,
233v/8, 234v/1, 248v/5, 249r/1, 251r/8,
251v/8, 254v/4, 256r/5
i.+ de 57v/4
i.+ den 51v/5, 52r/5, 52v/5, 54r/4,
56v/6, 56v/8, 132v/4, 140r/6,
161v/5, 162r/8, 167v/3, 204r/3,
227r/5
i.+ dür 185v/1
i.+ e 78v/4, 132v/1, 248v/3
i.+ i (be.) 134r/3, 136v/6, 140r/1,
145v/4, 149v/1, 161v/4, 173r/5, 203v/1,
204r/2, 211r/2, 228r/1, 230r/2,
250r/5, 254r/7
i.+ i (iy.) 69v/5, 176r/6, 190r/4,
194r/3, 225v/6
i.+ ile 51v/4
i.+ imüz 55v/8
i.+ imüzden 242r/3
i.+ in 14v/7
i.+ inden 99v/6
i.+ ine 95r/4, 186v/5, 190r/4, 245r/5
i.+ inün 100v/3, 206r/4
i.+ inüz 174v/3, 197r/8, 216v/5
i.+ inüzden 242v/4
i.+ inüze 177r/6, 177r/7
i.+ inüzi 166v/2
i.+ ler 4r/8, 11r/1, 27r/2, 38v/1,
46v/6, 52r/3, 65r/4, 70v/2,
79r/8, 85v/2, 88r/5, 100r/3, 100r/4,
122r/3, 128r/4, 139v/2, 149v/7,
182r/1, 206v/6, 221r/8, 241v/3,
244v/5, 251v/3, 263v/2
i.+ lerdin 28v/7, 79v/3
i.+ lere 94r/2
i.+ leri (be.) 28v/7, 106r/1, 127r/1,
159v/4, 170r/7, 170v/7, 173r/4, 191v/1,
231v/7, 261v/7
i.+ leri (iy.) 123r/6
i.+ lerile 142v/5
i.+ lerin 61v/5, 96r/7, 265v/3
i.+ lerinden 222v/8, 251r/6
i.+ lerini 191r/5, 243v/2
i.+ lerle 141v/7
i.+ lerümüzi 61r/8
i.+ lerün 60v/4

i.+ lerüñüzi 67r/7, 88v/3, 148r/2
 i.+ üm 174v/3
 i.+ ümden 248v/7
 i.+ ümi 259v/8
 i.+ ümüzi 159v/7
 i.+ üñ 70v/8
 iş başarıcı : İş gören, yürüten kimse
 yardımcı.
 b. 110v/5
 iş başarıcılık eyle - : Yardımcı
 olmak, işini görmek.
 i.- r 144v/5
 işi üstüne durıcı : İş yapan kimse,
 ehil. bk. işi üstüne durıcı
 i.+ lar 148v/2
 işi üstüne durıcı : İş yapan kimse,
 ehil. bk. işi üstüne durıcı
 i.+ lar 148v/2
 iş sürücü : Başkasının işini yürüten
 kimse, vekil. bk. iş sürücü
 i. 73v/6
 iş sürücü : Başkasının işini yürüten
 kimse, vekil. bk. iş sürücü
 i. 78r/4, 80v/5, 85r/7, 111r/4,
 116r/2, 231r/4, 237r/4, 239r/1
 i.+ dür 59r/3, 115v/4
 i.+ lere 124r/6
işâret : (Ar.) İşaret.
 işâret eyle - : İşaret etmek.
 i.- di 253v/8
 işâret eylemek : İşaret etme.
 i. 45r/3
işbu : İşte, işte bu.
 i. 4v/1, 5v/7, 7v/7, 10v/4, 19r/6,
 44v/4, 46r/4, 47r/4,
 47v/6, 53r/1, 54r/1, 55r/1, 58r/5,
 72v/5, 73r/6, 73r/7, 73r/8,
 91r/3, 103r/1, 104r/2, 105r/3,
 106r/2, 106v/6, 107r/4, 112v/3, 114r/2,
 118r/7, 118v/8, 119v/1, 119v/6,
 120r/1, 122r/8, 122v/4, 125r/8, 125v/2,
 125v/6, 127v/5, 129r/8, 131v/5,
 135r/6, 136r/1, 136v/5, 140r/1, 141r/2,
 141v/8, 145r/4, 148r/6, 156v/8,
 157v/8, 169r/5, 170r/2, 174r/5, 175r/4,
 177r/2, 177v/7, 177v/8, 181v/4,
 187r/6, 187v/8, 188r/6, 192v/1, 193v/1,
 195r/4, 195r/5, 201v/7, 212r/8,
 216r/1, 221r/1, 231v/6, 234v/4, 239r/3,
 239r/5, 246v/3, 247r/4, 249r/5,
 261v/8, 262v/5, 264r/2, 266r/1

i.+ dur 112r/8, 112v/1, 112v/2
 i.+ ncılayın 148r/5
 i.+ nda 56v/8, 90v/2, 192r/1,
 237v/6
 i.+ ndan 4v/5, 142v/1, 185v/6,
 244r/1
 i.+ nı 16v/5, 35v/1, 61r/5, 92v/1,
 120v/8, 121v/6
 i.+ nlar mıdur 129r/3
 i.+ nlar 113v/4, 171v/8, 188r/7
 i.+ nları 150v/1
 i.+ na 128r/7
işit(d) - : Duymak, dinlemek, işitmek. bk.
eşit -
 i. 69r/7
 i.- di 23r/4
 i.- dük 12v/5, 40r/5, 61r/7, 69r/7,
 87v/8
 i.- esiz 60v/2
 i.- irsiz 147r/7
 i.- meyesin 265r/7
 i.- mez 21v/6
 i.- ük 147r/7
 i.- üñ 12v/5, 14r/4, 102v/1
 i.- ürler 10r/6, 107v/7
 işidici : Dinleyen, duyan, dinleyici,
 casus. bk. eşidici
 i. 70v/6
 i.+ dür 18r/2, 35r/2, 60r/1
 i.+ sin 44r/7, 44v/6
 işidürür : Her şeyi duyan, her
 şeyden haberdar olan, Tanrı.
 i. 244r/4
işitdüril - : İşittirilmek, duyurmak.
 işitdürilmiş : İşittirilmiş, duyan.
 i. 69r/7
işle - : Yapmak, yerine getirmek.
 i.- di 8v/6, 17v/3, 43v/8, 97r/1,
 109v/7, 139v/7, 221r/6, 221v/2,
 256r/5
 i.- diler 4r/8, 11r/1, 17v/4, 38v/1,
 46v/5, 50r/2, 54v/4, 54v/6,
 060v/7, 67v/1, 70v/2, 85v/1, 88r/4,
 100r/3, 119r/3, 128r/4, 139v/2,
 142v/2, 170r/7, 182r/1, 206v/6,
 246v/4
 i.- diñüz 17v/4
 i.- dük 213r/8
 i.- dñüz 201r/3
 i.- mediler 60v/8
 i.- medüm 249v/6

i.- medünüz 4r/6
i.- meye 195r/6
i.- meyeler 9v/7
i.- meyelerdi 71v/7, 116v/5
i.- meyesin 96v/3, 176r/6
i.- meyesiz 4r/6, 38v/4
i.- 9v/1, 119r/6, 166v/1, 189v/6
i.- r 11v/3, 34v/1, 34v/1, 45r/1,
98r/7, 137v/1, 238v/6
i.- rler 13r/3, 18r/8, 32r/7, 53v/3,
64v/6, 65r/2, 65r/4, 78r/2,
79r/8, 89r/3, 91r/8, 95v/8, 96r/1,
96r/5, 96v/2, 97r/7, 98r/7,
108v/3, 113v/2, 116r/5, 117v/7,
118v/1, 123r/7, 126r/8, 135v/6, 137v/5,
138v/8, 143r/6, 149r/3, 150r/4,
154v/5, 168v/8, 171r/6, 175r/3, 182v/2,
184v/2, 188r/7, 191r/5, 199r/6,
213r/2, 228r/1, 228r/3, 229r/8, 231v/7
i.- rlerdi 249r/7
i.- rse 20r/7, 30r/8, 43v/4
i.- rsiz 10r/5, 11v/5, 15r/1, 18r/7,
19r/2, 19v/2, 31r/5, 31r/8,
32r/2, 36v/6, 37v/3, 39v/8, 51r/1,
51r/3, 56v/3, 57r/8, 58r/2,
60r/1, 76r/1, 80r/6, 81r/3, 88r/4,
101v/7, 110v/3, 119r/3, 128v/1,
136v/3, 153r/3, 155r/8, 165r/6,
166v/3, 171r/8, 172v/5, 174r/4, 174v/4,
189v/6, 191r/7, 192r/5, 193v/7,
220v/7, 221r/5, 227r/8, 227v/5
i.- rüz 129v/4, 220v/6
i.- sün 251v/8
i.- ye 67r/5, 78r/7, 78v/4, 79v/2,
79v/3, 265v/3
i.- yeler 64v/8
i.- yelerdi 71v/7
i.- yemeyelerdi 119v/5
i.- yesiz 25v/5, 27v/8, 29v/1, 39v/4,
52v/6, 80r/3
i.- yevüz 129v/3
işlemek : Yapma, yerine getirme.
i.+ den 241v/8
işlemiş : Yapmış, işlemiş.
i. 262v/8
işler : (Bir şey için) yapılan,
işlenen, çaba.
i. 259v/1
işleyici : Yapan, eden, işleyen.
i.+ dür 190v/7
i.+ ler 193r/4, 201v/4, 217r/7

i.+ lerün 54v/8
i.+ lerüz 192r/3, 198r/6
i.+ ven 119r/7
işlen - : Yapılmak, işlenmek.
işlenmiş : Yapılmış, olmuş bitmiş.
i. 69v/5, 149v/1, 149v/6, 241r/2
işlenil - : Yapılmak, yerine getirilmek.
işlenilmiş : Yapılmış, yerine
getirilmiş.
i. 231r/8
it : Köpek.
i.+ lerdür 243v/5
i'tibār : (Ar.) İbret alma, ders alma,
ehemmiyet.
i'tibārsuz söz : Önemsiz, boş söz.
i.+ ile 99r/8
ittifāk : (Ar.) Anlaşma, karar verme.
ittifāk eyle - : Kararlaştırmak.
i.- diler 202r/6
iv - : Acele etmek, süratle gitmek, koşmak.
bk. **ev** -
i.- düm 263v/2
i.- dünüz mi 139r/5
i.- e 26r/7
i.- er 175r/7
i.- erler 52v/5, 59r/7, 92r/6, 94v/2,
95v/7
i.- ersiz 110r/3, 110r/5
i.- ün 54v/1
ivmek(g) : Acele etme, acele.
i.+ ile 36r/1
'ivāz : (Ar. 'ivaż) Bedel, karşılık.
'ivāz vèrmek : Karşılık vermek,
ödüllendirmek.
'. 61v/6
ivdür - : Acele ile yapmak, acele ile
vermek.
i.- evüz 232v/4
i.- eyidi 247v/6
i.- sedi 171r/1
i.- ürsüz 175r/8
ivdürmek iste - : Acele olmasını
istemek.
i.- rler 204r/2
iz : Adım, iz, arka, peş.
i.+ i (iy.) 263v/3
i.+ leri (iy.) 248r/6
i.+ lerinde 241v/6
i.+ lerine 21v/2, 26v/7
iz başdur - : Takip ettirmek,
arkasından göndermek.

b.- duḡ 93v/1
 izce varmak : İzi takip etme.
 i. 248r/6
izhār : (Ar.) Açığa vurma, belirtme, gösterme.
 i. 139r/2
‘izzet : (Ar. ‘izzeṭ) Güç, kudret, şeref.
 ‘. 81v/2
‘izzetlü : (Ar. + Tr.) Şerefli.
 ‘. 195r/5

K

kab‘ bin eşref : (Ar.) Hz. Muhammed’in muhaliflerinden olup yazdığı şiirlerle Kureyşlileri ona karşı ayaklandırmaya çalışmıştır.
 k.+ e 71r/4
ka‘be : (Ar.) Kâbe, Mekke şehrindeki kutsal yapı.
 k. 16v/3
 k.+ ye 86r/8, 100v/2
 k.+ yi 100v/7
ḡabîle : (Ar.) Kişinin içinde yaşadığı topluluk, kabile.
 ḡ.+ si 11v/4, 15v/3, 186v/4, 187v/3
 ḡ.+ sinden 131v/4, 132v/6
 ḡ.+ sine 130v/7
kābin : (Far. kābîn) Nikah bedeli, mehir.
 bk. **kebin**
 k.+ den 62v/7
 k.+ lerin 62v/7
ḡabül : (Ar.) Benimseme, kabul etme, razı olma.
 ḡ.+ ina 11r/7
 ḡabül eyle - : Benimsemek, kabul etmek.
 ḡ. 16v/8, 44r/7
 ḡ.- r 20v/3, 166r/8
 ḡabül olun - : Benimsenmek, kabul edilmek.
 ḡ.- maya 49v/4, 50r/3, 50r/5, 91v/7
ḡabüllen - : Benimsenmek, kabul edilmek.
 ḡ.- meye 6v/8
ḡaç - : Kaçmak.
 ḡ.- dı 261v/2
 ḡaçmak : Kaçma uzaklaşma.
 ḡ.+ dan 243r/2
ḡaçan : Ne zaman, ne vakit.
 ḡ. 3r/2, 3r/4, 3v/6, 4v/1, 10r/7,

12r/8, 15v/3, 15v/6,
 20r/4, 21v/3, 23v/7, 25r/8, 25v/2,
 25v/7, 26r/2, 26v/2, 26v/3,
 29r/5, 30r/7, 30v/3, 30v/4, 31r/4,
 32r/4, 35v/1, 38v/8, 39r/8,
 39v/3, 43r/6, 45v/4, 63r/2, 63r/5,
 63r/8, 65r/4, 66v/5, 68v/5,
 70v/5, 71r/5, 73v/4, 73v/8, 74v/1,
 75v/7, 76v/7, 77r/1, 77r/3,
 77v/1, 81v/3, 82r/1, 86v/1, 90r/7,
 95v/5, 98v/6, 99v/3, 100r/3,
 101v/3, 106v/5, 109v/5, 110v/4,
 111r/5, 118r/1, 126r/7, 127v/5, 128v/7,
 136v/5, 145r/3, 145r/5, 145v/5,
 164v/7, 169r/2, 169r/4, 169v/1, 171v/1,
 172v/2, 175r/8, 223v/6, 231v/3,
 234r/4
 ḡ.+ dur 27v/5, 143v/5, 175r/4
ḡadar : (Ar. ḡadr) Kadar, miktar.
 ḡ. 10v/6
 ḡ.+ ı (iy.) 69v/7
 ḡadarınca : Kadarınca, imkanınca, gücü nispetinde.
 ḡ. 31v/6, 73r/5, 205r/8
ḡādīr : (Ar. ḡadīr) Gücü yeten, muktedir.
 ḡ.+ dūr 108r/1
 ḡādīr ol - : Güç yetirmek, muktedir olmak.
 ḡ.- mayalar 36v/2
kāfī ḡadī ḡalīm ‘alīm ṣādīḡ : (Ar.) Allah gücü her şeye yeten, doğru yolu gösteren, hoşgörü sahibi, her şeyi bilen ve sadık olandır.
 k. 252r/3
kāfir : (Ar.) Allah’ın varlığına ve birliğine inanmayan kimse, inkar eden, kafir.
 k. 6r/8, 12r/5, 28r/7, 106v/5,
 117v/5, 169r/7
 k.+ dūr 41v/7
 k.+ ken 20v/4
 k.+ ler 4r/7, 4v/6, 14v/6, 20v/4,
 50r/5, 54r/8, 55v/8, 68r/8,
 77r/8, 81v/8, 82v/7, 82v/8, 84r/3,
 93r/5, 94v/8, 95r/6, 96v/5, 101v/1,
 104r/1, 113v/4, 117r/4, 119r/1,
 127v/3, 129r/6, 145r/3, 157v/2, 160v/1,
 161v/7, 162v/5, 164r/5, 170r/2,
 208r/8, 220v/5, 251r/3, 251r/6, 257r/3,
 257v/7, 257v/8
 k.+ lerden 5v/5, 169r/3, 185r/3

k.+ lerdür 33v/8, 34v/3, 40v/2,
 96v/8, 128v/5, 134r/1, 158r/7, 177r/4,
 178v/3, 183r/1, 195v/8, 200v/8,
 226v/2, 229r/1
 k.+ lere 13r/6, 36v/3, 51r/5, 55r/3,
 117v/7, 208v/6
 k.+ leri (be.) 3v/5, 43v/3, 55r/6,
 44r/4, 74v/4, 81v/1, 81v/5, 82r/5, 153v/4,
 159v/6, 168v/5
 k.+ lerken 65r/5
 k.+ lerse 16r/5
 k.+ lerünj 24v/7, 81v/6, 134v/6,
 146r/5, 147r/4, 156v/5, 205r/1, 207v/5
 k.+ leründür 12r/7, 14r/5, 146v/6
 k.+ lerüz 132r/4
 kâfir ol - : Allah'ın varlığına ve
 birliğine inanmamak, inkar etmek,
 reddetmek.
 k.- a 81r/5, 87v/1, 103v/1, 182v/4
 k.- alar 71r/4
 k.- asız 74v/5, 80v/3, 85r/2, 209r/7,
 209r/8
 k.- dı 16v/6, 34v/8, 35r/8, 50v/7,
 228v/5, 257v/2
 k.- dılar 2v/1, 4v/5, 6r/4, 8v/3,
 12r/4, 12r/5, 13v/4, 14r/5,
 20v/3, 21v/5, 27r/4, 34r/8, 35r/3,
 40v/7, 41v/2, 41v/5, 42v/3,
 42v/7, 46v/1, 46v/2, 46v/4, 48r/3,
 49v/6, 50r/3, 50r/4, 52v/2,
 52v/7, 54r/3, 56r/4, 57r/5, 59v/2,
 61v/7, 68v/6, 70r/2, 70r/8,
 72v/7, 74r/5, 74v/6, 77r/1, 77r/5,
 81r/6, 82v/5, 84v/6, 84v/7,
 86v/7, 88r/5, 89r/8, 97r/7, 97v/2,
 97v/4, 98r/4, 98r/8, 99r/4,
 101v/2, 103r/1, 104v/1, 105r/3,
 131r/1, 133v/4, 146v/4, 146v/7, 148r/3,
 148v/4, 148v/6, 148v/8, 150v/2,
 150v/5, 153r/4, 156v/5, 157r/6, 160r/5,
 163v/2, 170r/7, 170r/8, 183v/2,
 186v/6, 204r/1, 204r/5, 207v/1, 210v/3,
 214r/2, 222r/3, 240r/3, 247r/8,
 251r/5, 251r/8, 251v/2, 254v/1, 257r/4
 k.- dular 56r/2
 k.- dum 211r/5
 k.- duñ 245v/1
 k.- duñuz mı 51v/8
 k.- duñuz 237v/2
 k.- madı 13v/4
 k.- maya 13r/7, 13v/6

k.- sun 244v/2
 k.- urlar 12r/6, 12v/1, 225r/5
 k.- ursa 113v/3
 k.- ursız 4v/8, 11v/3, 47v/8, 50v/8,
 51r/5, 51v/8, 107r/5, 148v/4
 k.- uruz 82v/6
 kâfir olmak : İnanmama, tanımama.
 k. 28r/4
 k.+ ı (be.) 81r/7
 kâfir olucı : Küfürde inkar eden
 kimse.
 k. 38r/8
kâfırlık(ğ) : (Ar. + Tr.) Küfür, inkar.
 k. 92r/6, 96r/4, 96v/7, 155r/1,
 158r/5, 169r/7, 228v/7
 k.+ a 58v/1, 75r/5, 95v/5, 155v/2
 k.+ dan 83v/2, 83v/3, 165v/2
 k.+ ı (be.) 46r/5, 49r/4, 50r/3,
 59v/1, 156r/4
 k.+ ların 169r/7
kağıd : (Far. kağad) Kağıt.
 k.+ da 105r/2
 k.+ dan 113v/8
kâhil : (Ar.) Ağır davranan, tembel.
 k.+ ler 82r/2
ķahr : (Ar. ķahr) Güç, kudret, üstünlük.
 ķahr eyleyici : Üstün, galip.
 ķ. 110v/3, 196r/3, 205r/7, 213v/4
ķakı - : Öfkelenmek, kızmak, gazap
 etmek.
 ķ.- dı 75v/5, 95v/3, 98r/8
 ķ.- rlar 160v/4
 ķakımaķ(ğ) : Öfke, gazap.
 ķ. 12r/7, 131v/1, 139v/1, 139v/3,
 201r/6
 ķ.+ dan 53r/8
 ķ.+ ı (be.) 54v/3
 ķ.+ ıla 8v/3, 12r/7, 52v/1, 57v/8,
 147r/1
 ķ.+ ını 155r/5
 ķ.+ larından 53v/8
 ķ.+ um 263v/1
 ķ.+ uñuzdan 53r/8
 ķakımaķlık : Öfke, gazap.
 ķ. 263v/7
 ķakıyıcı : Öfkelenen, öfkeli.
 ķ. 139r/4
ķal - : Bir yere gitmemek, geri kalmak,
 yaşamak.
 ķalıcı : Kalan, devamlı, sürekli.
 ķ.+ lar 246r/5

kalem : (Ar.) Kalem.
 k.+ lerin 45r/7
kalın : Katı, sert, şiddetli, sağlam.
 k. 83r/8
kan : Kan.
 k. 75r/8, 86v/4, 121r/3, 137r/1,
 193v/4, 224r/7
 k.+ ı (be.) 22r/1, 229v/4
 k.+ ın 29v/5
 k.+ ına 29v/5
 k.+ lar 5r/5
 k.+ larınu 11r/6
kanat : Kanat.
 k.+ ıyla 108r/3
kanda : Nerede, hani.
 k. 18v/8, 19r/8, 52r/8, 73r/5,
 141r/2, 254r/3, 262r/7
 k.+ dur 106r/8
kandan : Nereden.
 k.+ dur 44v/4
kanı : Hani, nerede.
 k. 127v/2, 220v/3
kankı : Hangi.
 k. 143v/3
 k.+ sı 45r/7, 64r/2, 112v/8, 242r/5,
 243r/5
 k.+ sıdur 241v/8
 k.+ sını 241r/3
kap : Kap.
 k.+ larını 199v/4
kap - : Kamaştırmak, kapıp götürmek.
 k.- a 3v/5, 147v/6
kapla - : Kaplamak, kuşatmak. bk. **kabla -**
 k.- dı 112v/6, 120v/5, 120v/7,
 133v/2, 140r/3, 236v/2, 244v/3
 k.- du 245r/3, 250r/7
 k.- madu 248v/1
 k.- mazlar 34v/6
 k.- rısa 10v/8
 k.- yu 34v/6, 115v/5
 k.- yumayalar 265v/1
 kaplamış : Sarmış, kuşatmış.
 k.+ dur 3v/5
 kaplayıcı : Kaplayan, saran,
 kuşatan.
 k.+ dur 150r/4, 189v/6
 kaplayu ır - : Ulaşmak, erişmek.
 k.- mediler 174r/8
kaplan - : Kaplanmak.
 kaplanmış : Kaplanmış, örtülmüş,

perdeli.
 k.+ dur 12r/2
kaplı : Kaplanmış, perdeli, kılıflı.
 k.+ dur 83v/2
kapu : Kapı.
 k. 194v/2, 214v/4
 k.+ dan 198v/8
 k.+ lardan 198v/8
 k.+ ları (be.) 194r/5
 k.+ ları (iy.) 128r/1
 k.+ ların 108v/4
 k.+ larına 220v/7
 k.+ larından 24v/3
 k.+ nu 216r/4
 k.+ ya 7v/8, 83r/7, 90r/7, 141r/2,
 194v/1
kara : Siyah.
 k. 24r/4
 kara balçık : Siyah çamur.
 k.+ dur 215v/5
karañlık : Karanlık. bk. **karañluk** ,
karañulık
 k.+ larında 114v/8
karañluk : Karanlık. bk. **karañlık** ,
karañulık
 k. 108r/5
karañu : Karanlık, siyah.
 k. 173r/6
karañulık(ğ) : Karanlık. bk. **karañlık** ,
karañluk
 k. 3v/2, 3v/3
 k.+ dan 35r/2, 89r/7
 k.+ ıla 112r/7
 k.+ ından 110v/6
 k.+ lar 117v/6, 205r/5
 k.+ lara 35r/4
 k.+ larda 110r/8
 k.+ lardan 208v/4, 209r/2
 k.+ ları (be.) 104r/8
karañur - : Karanlık çökmek.
 k.- dı 3v/6
karār : (Ar.) Durma, karar kılma,
 devamlılık, süreklilik.
 k. 134v/6
 karār dutacak yer : Karar kılacak,
 yerleşecek yer.
 k. 78r/2, 79v/7, 115r/2, 126r/1,
 188v/8
 k.+ dur 53v/3
karar - : Kararmak, simsiyah olmak.

 .- a 51v/7
  .- dı 51v/7
 aravaş : Cariye.
  . 28v/8, 62v/6, 63v/1
  .+ ları uzdan 66v/2
 ardaş : Kardeş. bk. ** arındaş**
  . 64r/8
  .+ ı a 201r/3
  .+ lar 51v/2, 64r/1
  .+ ları (iy.) 65v/8
 arga : Karga.
  . 91r/2
  .+ layın 91r/3
 arın : Karın, i .
  .+ ları (iy.) 22r/4, 63v/4
  .+ larında ur 120r/1, 224r/7
  .+ larından 225v/8
  .+ umdad ur 44r/7
 arınca : Karınca.
  .+ nu  176r/7
 arındaş : Kardeş. bk. ** ardaş**
  . 216r/6
  .+ ı (be.) 135r/7
  .+ ı (iy.) 130v/7, 131v/4, 132v/6,
 198v/2, 199v/5, 252r/6
  .+ ımu 139r/8
  .+ ımu  91r/4
  .+ ına 138r/2
  .+ ından 22v/7
  .+ ını 91r/1, 178v/4, 199r/5
  .+ ınu  91r/3, 139r/6, 199r/7,
 199v/4, 199v/5
  .+ ı dan 200v/7
  .+ lar 86r/1, 216r/6
  .+ ları (iy.) 145r/3, 185v/7
  .+ larına 57r/5, 58v/3
  .+ larından 113r/8, 198r/7
  .+ larını 188v/7
  .+ ları uz 66r/1
  .+ laru  192v/3
  .+ ları uzdur 28v/6
  .+ ları uzı 156r/3
  .+ um 260r/2
  .+ uma 90v/2
  .+ umuzı 198v/5
  .+ u uzı 198r/4
  .+ u van 199r/6
 arış - : Karışmak, ge mek, bir arada
 yaşamak.
  .- dı 121r/7, 172v/6, 246r/3

 .- ub 240v/6
  .- ursa uz 28v/6
 arışdırınıl - : Karıştırılmak, anlaşılmaz
 hale getirmek.
  .- dı 12v/5
 arışdur - : Karıştırmak, katmak,
 ulaştırmak. bk. ** arıştur** -, ** aruşdur** -
  .- alar 119v/5
  .- aydu  105r/5
  .- dılar 166r/5
  .- ırsız 48r/1
  .- madılar 113r/1
  .- urlar 105r/5
 arışık : Karışık.
  . 196v/5
 arıştur - : Karıştırmak, katmak,
 ulaştırmak. bk. ** arışdur** -, ** aruşdur** -
  .- ma  6v/1
 arşu : -e do ru.
  .+ sında 204v/5
  arşu g rmek : Karşısında, yanında
 g rme.
  . 239v/1
 arub n : (Far. k rb n) Kervan.
  . 199r/8, 200v/1, 201r/8
 aruşdur - : Karıştırmak, katmak,
 ulaştırmak. bk. ** arışdur** -, ** arıştur** -
  .- a 111r/2
 aşd : (Ar.  aşd) Azim, niyet, h cum,
 saldırı.
  . 50v/7, 100v/1
  .+ ıla 201v/4
  .+ ını 265v/8
  aşd eyle - : Kesin karar vererek
 yapmak, y nelmek, niyet etmek,
 saldırmak.
  .- di 5r/2, 170r/4, 194r/7
  .- didu  201r/6
  .- diler 53v/4, 155r/2
  .- me  31v/2, 37r/3
  .-   69r/3, 87v/6, 262r/2
  .- rlerse 29v/3
  .- ye 20r/6, 75v/5
  .- yedi 78r/8
  .- yeler 77r/6
  aşd eylemek : Azim, karar.
  . 77r/6
  aşd eyleyici : Azmeden, bir işi
 kasten yapan.
  .+ ler 86r/8

kasuk : Kasık.

ķ. 16r/7

kaşurğa : Kasırğa.

ķ. 36v/8

kāškī : (Far. kāškī) Keşke. bk. **keşke**

ķ. 72v/1

kat : Yan, huzur, ön.

ķ.+ imuzda 57r/6

ķ.+ ında 7v/1, 8v/7, 10r/8, 10v/6,

12v/7, 14r/3, 15r/1, 15r/4,

24v/6, 25v/8, 28r/5, 34v/5, 36r/5,

38r/2, 38v/2, 39v/1, 42r/4,

42v/2, 44v/3, 45r/7, 45r/8, 46v/8,

48r/5, 58r/1, 58v/5, 61v/6,

62r/1, 62r/4, 73v/7, 75v/8, 81v/1,

104v/2, 118r/3, 118r/8, 140r/5,

145v/8, 146r/8, 148v/3, 154r/8,

155v/6, 156r/1, 158r/1, 184v/2, 193v/3,

194v/2, 196v/1, 199v/5, 200r/3,

212v/3, 246r/6, 250r/2, 255v/7, 257v/2,

257v/4, 258r/3, 259r/4

ķ.+ ındadır 42r/3, 58r/6, 61v/6,

62r/1, 73r/7, 73r/8, 80v/7, 110r/6,

116r/6, 143v/5, 143v/7, 145r/8,

148r/1, 208v/2, 213v/1, 250r/8, 261r/4

ķ.+ ından 12r/3, 13v/1, 14v/6,

48v/7, 54r/2, 68v/4, 94v/3, 95v/3,

147r/8, 241v/2

ķ.+ ındandır 10v/4, 41r/6, 44v/4

ķ.+ ındaydı 18r/6

ķ.+ ındur 136v/6

ķ.+ larındandır 92v/8

ķ.+ larıuzdadur 66r/2

ķ.+ umda 109r/5, 110r/3, 198r/5

ķ.+ umdadur 184r/1

ķ.+ umdan 249r/3

ķ.+ umdayımışsa 110r/3

ķ.+ umuzdan 72r/1, 177v/7, 248r/7,

252v/7

ķ.+ unda 137r/3

ķ.+ undan 44v/6

ķ.+ uñda 233r/3, 252r/6

ķ.+ uñdan 41r/8, 72v/6, 73v/4,

148r/7, 238v/2

ķ.+ uñdandır 73r/7

ķ.+ uñuzda 121v/3

kaţar : (Ar. kaţār) Dizi, sıra, saf.

ķ.+ iken 246r/8

katı : Sert, şiddetli, acıklı, sağlam, zor, çetin.

ķ. 8r/6, 21r/5, 25v/3, 27r/4, 36v/2,

36v/5, 40v/8, 41v/4,

44r/1, 46v/4, 53r/2, 65v/5, 74r/5,

80r/5, 86v/4, 88v/6, 101r/2,

118r/3, 141r/8, 141v/2, 146v/6,

147v/5, 150r/7, 150v/6, 188v/2, 190v/2,

197r/4, 200v/3, 204r/4, 208v/6,

215r/8, 218v/8, 231r/7, 236r/6, 250r/4

ķ.+ dur 177r/4, 209r/7

ķ.+ sı 7r/2

ķ.+ sını 137v/7

ķatı  sici : Şiddetli esen r zgar,

fırtına.

ķ. 172r/8

ķatı mekirl  : Tedbiri kuvvetli olan,

 şiddetli azap eden.

ķ.+ d r 204v/7

ķatı oku - : (Namazda) y ksek sesle

okumak, dua etmek.

ķ.- ma 241r/4

ķatı ol - : Şiddetlenmek,

katılaşmak, sertleşmek.

ķ.- dı 10r/1, 108v/3, 210v/3

ķatı şavaşlu :  ok m cadeleci,

husumeti şiddetli olan kimse.

ķ.+ yıken 26v/2

katılık( ) : Sertlik, şiddet, musibet.

ķ.+ dan 10r/2, 172r/5

ķ.+ ıla 108v/1, 134r/2

ķ.+ ında 114r/7

ķ.+ umuz 124r/7

katırak( ) : Daha şiddetli, en şiddetli, daha  st n.

ķ. 11v/4, 26r/3, 71v/8, 73r/3,

161v/8, 262v/3

ķ.+ dur 10r/2, 21r/3, 24v/5, 74r/5,

165v/1, 256v/8, 266v/6

ķ.+ ın 98v/3

katlan - : Sabır ve sebat etmek.

ķ. 185v/7, 230v/5

ķ.- a 201r/5

ķ.- asın 248v/1

ķ.- asız 53v/8, 66v/7, 230v/4

ķ.- avuz 210r/4

ķ.- dılar 222r/6, 229r/4

ķ.- maduĝısa 211r/1

ķ.- uñ 62r/5

ķ.- uñuz 150r/2

katlanıcı : Sabır ve sebat eden.

ķ. 248v/2

ķ.+ lar 150r/2, 152r/2, 152r/6,

209r/3

etmek.
 k. 260r/2
 k.- dük 11v/8
ķav(i)l : (Ar. ķavl) Söz, yemin, ahit. bk.
ķavul
 k. 75r/1, 75v/3, 83r/8, 154r/8
 k.+ e 205v/8

145r/5,
160r/4, 177v/6, 250r/6
k. + a 15v/8, 18v/2, 21r/2, 30r/6,
35r/8, 36v/3, 49v/5, 49v/7,
55r/3, 74v/8, 102v/1, 115r/2,
115r/7, 115v/8, 118r/8, 121r/1, 127r/1,
129v/1, 130r/7, 137r/7, 144r/2,
167r/4, 216v/6, 219v/3, 224r/6, 224v/1,
224v/6, 226r/3
k. + ı (be.) 77v/3, 86v/2, 88r/3,
141r/8, 154v/7, 155r/1, 158v/3, 168r/1,
180r/3,
253r/3, 258v/2
k. + ı (iy.) 8r/4, 25v/2, 33r/8, 41v/3,
72v/5, 96v/4, 112v/5, 113r/3, 115r/1,
119r/2,
124r/7, 131r/5, 134r/5, 134r/6,
134r/7, 137v/2, 138v/8, 140v/6, 150v/5,
151r/1, 156v/1, 158r/7, 162r/5,
172v/7, 179v/6, 188r/2, 188r/3, 188r/6,
190r/2, 191v/5, 192v/6, 203v/7,
252v/5, 260v/3
k. + ıla 99r/2, 111r/7, 129r/1, 139r/7
k. + in 44r/4, 44r/5, 134r/2, 136r/2,
263r/5
k. + indan 7r/1, 68r/2, 130r/8,
130v/2, 131r/1, 132r/2, 133r/7, 133v/4,
134v/2,
135r/6, 136r/5, 137v/7, 139v/5,
140v/4, 166r/3, 178r/7, 178v/3, 183r/8,
184v/4, 186v/7, 194v/4, 202v/6,
223v/1, 245r/6, 252r/7, 263v/5
k. + ina 7r/8, 9r/6, 16v/5, 70r/6,
75v/1, 75v/3, 90r/1, 132v/1, 136r/8, 139r/4,
168v/2, 177r/5, 189v/1, 209r/4,
249r/4
k. + inı 7r/4, 132v/4, 136r/6, 136v/4
k. + inuñ 66v/4, 132v/3, 190r/5,
208v/8
k. + ıyıla 75r/2
k. + larından 177v/3
k. + siz 137v/4
k. + u (be.) 113v/4
k. + um 7r/8, 90r/1, 90r/3, 112v/3,
119r/6, 130r/8, 130v/2, 130v/8, 131r/2,
131v/4, 132r/7, 132v/6, 133v/8,
138r/2, 139r/6, 183v/8, 185v/7, 185v/8,
186v/8, 187r/3, 187r/5, 188v/7,
189r/1, 189v/5, 264r/4
k. + umda 201r/1
k. + umdan 260r/1

k.+ umuz 242v/1
 k.+ umuzun 133v/3
 k.+ undan 53v/3
 k.+ un 53r/2, 73r/8, 98r/3, 108v/5,
 111r/4, 138v/2, 142v/6, 178v/3,
 185v/6, 194v/2, 195v/7, 204r/5
 k.+ unđan 263v/3
 k.+ unđa 267r/5
 k.+ unđı 112r/5, 209r/2
 k.+ unuz 99v/1
 k.+ unuzı 201r/8
 k.+ uz 214v/5

ķavul : (Ar. ķavl) S z, yemin, ahit. bk.

ķav(i)l

k.+ ların 154r/2
 k.+ larından 154v/8
 ķavul eyle - : S zleşmek, ahit
 yapmak. bk. ķavl eyle -
 k.- diler 153v/3, 154r/8
 k.- d k 151r/4

ķavun : Kavun.

k. 120r/7

ķavuřdur - : Kavuşturmak, arasına koymak.

k. 202r/5

ķavum : (Ar. ķavm) Kişinin i inde yařadđđı topluluk, kavim, halk. bk. **ķav(ı)m**

k. 90r/5, 101r/8, 150v/7, 250v/1

k.+ ded r 204v/2

k.+ den 75v/1, 75v/2, 121v/1,

151r/6

k.+ d r 17v/3, 18r/7, 95r/8, 152r/3,

154r/7, 169v/3

k.+ ler 109r/2

k.+ lerden 112v/2

k.+ leri (iy.) 216v/6, 216v/7

k.+ lerin 75r/5

k.+ lerinden 232v/2, 258v/3

k.+ siz 132v/2

ķayda : (Ar. ķ  ide) Adet, kaide, usul.

k.+ muzda 238r/5

k.+ sı 214v/3, 238r/4

ķayđı : Kayđı, keder,  z nt . bk. **ķayđu**

k. 56v/2

k.+ la 56v/2

ķayđu : Kayđı, keder,  z nt . bk. **ķayđı**

k. 177r/7

k.+ dan 56v/4, 110v/8, 200v/4,

260v/2

k.+ m 200v/3

ķayđu eyle - : Kederlendirmek,  zmek.

k.- meyes n 92r/6

k.- ye 101r/6

ķayđulandır - : Kederlendirmek,  zmek.

k.- a 107v/1

ķayđulu : Kayđılı, kederli,  z nt l .

k. 263v/5

ķayđulu eyle - : Kederlendirmek,  zmek.

k.- di 56v/5

k.- mes n 59r/6, 176v/4

k.- r 53v/1

k.- rin 193r/6

ķayđulu ol - : Kederlenmek,  z lmek.

k.- alar 6r/4

ķayđur - : D ş nmek, kederlenmek,  z lmek.

k.- alar 36r/6, 109r/3, 127r/6

k.- am 134r/1

k.- asız 129r/4

k.- ma 96v/7, 184v/1, 230v/6

k.- maya 260v/1

k.- mayasız 56v/3

k.- mazlar 8v/8

ķayđusuz : Kayđı duymayan,  z lmeyen, kedersiz.

k.+ lar 15r/5

ķayır - : D ş nmek, kayđılanmak,  z lmek. bk. **ķayur** -

k.- alar 58v/7

k.- ma 90v/4

ķayur - : D ş nmek, kayđılanmak,  z lmek. bk. **ķayur** -

k.- alar 38v/2, 97r/2, 176v/2

k.- ma 158v/5

k.- mağ 55r/2

k.- urlar 38r/3

ķaz - : Kazmak, eşmek.

k.- ur 91r/2

ķazan - : İşlemek, yapmak, y klemek, s r klemek, sevk etmek.

k.- a 78r/6

k.- alar 116v/6

k.- dı 29v/1, 38v/8, 40r/7, 57v/7,

111v/2, 207r/7, 213v/6

k.- dılar 18r/7, 26r/6, 36v/2, 57r/4,

74v/4, 92r/2, 111v/4, 173r/4,

210v/4, 247v/5

156r/6
 163v/6, 165r/8, 170v/6, 217v/6
 213r/8, 230r/1
 k.- duğuz 18r/7, 37r/2, 110v/1,
 k.- madı 123r/5
 k.- masın 189r/8
 k.- masun 86v/1, 88r/2
 k.- maz 123v/5
 k.- ur 208r/8
 k.- urlar 117v/2, 118v/6, 134r/6,
 k.- ursa 10v/8
 k.- ursız 104v/4, 127v/8, 175v/2
 kazanç : İşleyen, yapan.
 k.+ lardur 116v/7
kazā : (Ar.) Zamanında yapılmayan bir
 ibadeti sonradan yerine getirme.
 k.+ yıla 23v/6
kebin : (Far. kābīn) Nikah bedeli, mehir.
 bk. **kābīn**
 k. 30r/1
kelb : (Ar.) Köpek.
 k. + üñ 142v/6
kelime : (Ar. kelime) Söz, kelime.
 k. 211v/1
 k.+ ler 6r/2, 16v/1
 k.+ lerini 107v/3, 176v/3
kem : (Far.) Az, noksan, kötü.
 kemrek : Daha aşağı, daha değersiz.
 k.+ dür 8v/1
kendi : Kendi. bk. **kendü**
 k. 78r/6, 156v/8, 163r/3, 163r/4,
 180v/7
 k.+ nüzden 169v/3
 k.+ ye 83v/7
kendöz : Kendi, kendi özü, kendisi.
 k. + i 109v/6, 115v/6, 123v/5,
 232r/7
 k.+ içün 232r/7
 k.+ in 17r/5, 30r/3, 44v/8
 k.+ inde 199v/8
 k.+ inden 43v/5, 44r/1, 50r/6,
 195r/6, 197v/3, 229r/5
 k.+ ine 30v/1, 78r/5
 k.+ ini 195r/1
 k.+ iñi 244r/6
 k.+ leri 56v/5, 71v/8, 119r/1,
 127v/3, 142r/7, 155v/1, 174v/7
 k.+ lerin 141r/1, 220v/6
 k.+ lerindedür 150v/8, 204v/3
 k.+ lerinden 71v/5, 227r/2
 k.+ lerine 124v/4, 129v/4, 142v/8,
 144r/7, 144v/6, 162r/7, 183r/4, 190r/8,

213r/8, 230r/1
 k.+ lerinüñ 246v/8
 k.+ lerümüz 118v/8
 k.+ lerün 205r/4
 k.+ lerünüz 158r/3
 k.+ lerünüzü 11r/7, 211r/5
 k.+ üleri 98r/8
 k.+ üm 143v/8, 197v/6, 260v/4
 k.+ ümden 171v/2
 k.+ üme 90v/2
 k.+ ümi 194v/3
 k.+ ümüze 125v/7
 k.+ üñ 17r/6, 81r/1
 k.+ üñe 74r/4, 232r/6, 260r/8
 k.+ üñi 138r/3
 k.+ üñüz 15r/1, 29r/7
 k.+ üñüzden 225r/3
kendü : Kendi. bk. **kendi**
 k. 29v/4, 31r/6, 31r/7, 54v/4, 67r/5,
 105v/1, 145r/6
 k.+ den 85v/1, 139r/6, 145r/4,
 201v/6
 k.+ leri 106v/2, 118r/1
 k.+ lerin 2v/6, 12r/6, 14r/2, 47v/7,
 69v/7, 78v/1, 159r/3
 k.+ lerinde 32r/7
 k.+ lerinden 58r/3
 k.+ lerine 53r/2, 53r/3, 59v/2,
 71v/1, 71v/3, 76r/7, 77v/8, 106r/5
 k.+ lerümüzü 47r/3
 k.+ lerün 14v/6, 106v/7
 k.+ lerünüzden 58v/3
 k.+ lerünüze 24r/2
 k.+ lerünüzü 11r/8, 47r/3, 71v/6
 k.+ nüz 37v/4
kere : (Ar. kerret) Kez, defa. bk. **kerre**
 k. 21r/7
kerre : (Ar. kerret) Kez, defa. bk. **kere**
 k. 260r/4
kes - : Kesmek, koparmak, yok etmek,
 ortadan kaldırmak, kapatmak, geçmek,
 aşmak.
 k.- diler 197r/8
 k.- dük 131v/3
 k.- e 54r/3, 146r/5
 k.- eler 79r/4, 242v/6
 k.- em 136r/2
 k.- erler 4v/7, 206r/8
 k.- evüz 262v/2
 k.- meyeler 168v/7
 k.- üñ 92r/1

kesük : Kesilip ayrılmış, uzağa gitmiş, uzak.

k. 185r/2

kesb : (Ar.) Kazanma.

kesb eyle - : Kazanmak, yapmak, işlemek.

k.- di 43r/7

k.- diler 10v/5

kesil - : Kopmak, kesilmek, biçilmek, ara verilmek.

k.- di 21r/6, 108v/5, 114v/3

k.- e 91v/1

kesilmek : Kopma, kesilme, ara verilme.

k. 35r/1, 89v/7

kesilmiş : Yok edilmiş.

k.+ dür 217r/4

k.+ lere 22v/3

kesinil - : Parça parça edilmek.

k.- di 207r/2

kesinilmemiş : Kesilmeyen, tükenmeyen.

k. 191r/1

keşiş : (Far.) Keşiş.

k.+ ler 3r/5

k.+ lerdür 98v/6

keşke : (Far. kâşkî) Keşke. bk. **kâşkî**

k. 106v/8, 245v/8

key : Çok.

k. 4v/2, 4v/4, 6r/2, 16v/4, 20v/6, 48r/6, 87v/4, 212r/8,

232r/1, 233v/1, 255v/8

keydür - : Giydirmek, kaplamak.

k.- ür 35v/5

kez : Kez, defa, kere. bk. **kêz**

k. 114v/2, 116r/8, 151r/4, 166r/4, 169r/8, 184v/3, 231v/4, 237v/1, 246v/1

k.+ dür 29v/8

kêz : Kez, defa, kere. bk. **kez**

k. 155r/3

kible : (Ar.) Kible.

k. 18v/4, 18v/7, 178v/5

k.+ lerinden 18v/1

k.+ lerine 19r/3

k.+ ne 19r/3

k.+ si 19r/7

k.+ ye 19r/3

kığır - : Bağırarak, ünlemek, çağırmak, feryat etmek, yardım istemek. bk. **kığır** -

k.- avuz 237v/4

k.- dı 44v/5, 44v/6, 125v/5, 128v/1, 128v/3, 129r/1, 129r/4, 185r/2,

185r/7, 252r/3, 253v/2

k.- dılar 95r/7, 128v/6

k.- duğuña 213r/6

k.- duğ 255v/3

k.- ur 61r/7

kığıran : Dua eden.

k.+ uñ 23v/7

kığırdıcı : Tellal, münadi.

k. 61r/7, 128v/3, 199r/7

kığırmağ(ğ) : Dua, yalvarış, bağırma, gürültü.

k. 21v/6

k.+ ına 23v/7

kığırıl - : Seslenilmek, nida edilmek.

k.- dılar 128r/8

kığırt - : Bağirtmek, nida etmek.

k.- dı 199r/7

kığır - : Bağırarak, ünlemek, çağırmak, feryat etmek. bk. **kığır** -

k.- ıñ 247r/1

kıl - : Yaprak, etmek, sokmak tıkmak, bırakmak.

k. 45r/2, 72v/5, 197v/7, 212v/8, 238v/1, 261v/3

k.- a 57r/7, 64v/7, 65v/1, 148v/7

k.- alar 193r/8

k.- alum 47r/3, 250v/3

k.- asız 82r/5

k.- avuz 232v/5

k.- aydı 94r/1, 191v/6

k.- dı 4r/1, 9r/4, 62v/8, 90r/2, 95v/3, 100v/7, 104r/8, 114v/8,

131r/5, 131v/7, 138r/5, 144r/5,

170r/8, 191v/7, 201v/8, 203v/2, 203v/3, 225r/2, 225r/3, 225v/8, 226r/3,

226r/6, 226r/7, 227v/4, 240r/5

k.- dık 124v/5, 214v/5

k.- dılar mı 205r/5

k.- dılar 3v/4, 115r/7, 207r/8,

218r/4

k.- duğ 16v/2, 18v/2, 67v/2, 75r/7, 88v/6, 93v/8, 126r/7, 188v/5,

215r/1, 231v/1, 231v/5, 232r/1, 232r/2, 235r/2, 235r/3, 241v/7, 247r/2,

247v/3

k.- ğıl 35v/8

k.- ma 178v/2, 233r/1

k.- madı 54r/1, 101v/1, 144r/2, 146r/7, 241v/1

̧.- madu̧ 18v/4, 236v/2, 250r/7
 ̧.- ma̧ 4r/3, 29r/8
 ̧.- maya 59r/7, 81v/8
 ̧.- mayavuz 246v/1
 ̧.- u̧ 178v/4, 198r/6
 ̧.- ur 180r/2
 ̧.- urlar 218r/7, 223r/6, 223v/7
 ̧.- ursin 35v/4
 kılıcı : Yapan, eden. bk. kılıcu
 ̧. 20v/3
 ̧.+ dur 28v/2, 241v/8
 ̧.+ van 46v/2
 kılıcu : Yapan, eden. bk. kılıcı
 ̧.+ van 16v/1
̧ılın - : Yapılmak, eda edilmek.
 ̧.- dı 8v/2
̧ındur - : Teşvik etmek, cesaret vermek.
 ̧. 74r/4, 237r/1
 ̧.- du̧ 89r/2
̧ıran : Kenar, kıyı, u̧. bk. ̧ıra̧
 ̧.+ ina 256v/7
̧ıra̧ : Kenar, kıyı, u̧. bk. ̧ıran
 ̧.+ ı (iy.) 51v/2, 167r/3
 ̧.+ larında 208r/6
̧ırgıl : Kırk yaşına yaklaşmış olan kimse.
 ̧. 45v/2
̧ırk : Kırk sayısı.
 ̧. 7r/5, 10v/6, 90v/4, 138r/1
̧ısmet : (Ar.) Kısmet, bölme, pay etme.
 ̧ısmet eyle - : Bölmek, pay etmek.
 ̧.- diler 99v/5
̧ışsa : (Ar.) Hikaye, kıssa.
 ̧.+ sından 192v/1
̧ıtāl : (Ar.) Savaş.
 ̧. 22v/4, 53v/4
 ̧.+ ı (be.) 58v/1
 ̧ıtāl eyle - : Savaşmak.
 ̧.- diler 61v/4
 ̧.- ̧ 32v/4, 58r/8
̧ıtlık : Kıtık.
 ̧.+ dan 181v/8
̧ıyāmet : (Ar.) Ahiret, kıyamet.
 ̧. 2r/6, 2v/4, 11v/4, 15r/7, 22r/4,
 27r/5, 48v/5, 57v/7,
 59v/8, 60r/8, 61v/2, 74v/3, 78r/4,
 81v/8, 83v/8, 89r/2, 91v/7,
 96r/4, 105v/1, 107r/4, 107r/6,
 108r/7, 126v/8, 141v/4, 142r/8, 176r/4,
 182v/6, 186v/6, 190r/5, 190r/6,
 202v/3, 217v/8, 220r/7, 220v/3, 227v/3,

230v/1, 232r/5, 236v/6, 243v/1,
 245r/7, 251v/1, 257r/7, 258r/8, 259r/8,
 265r/2, 266v/2
 ̧.+ den 143v/4
 ̧.+ e 129v/1
 ̧.+ ü̧ 225v/6
 ̧ıyāmet günü : Ahiret günü.
 ̧.+ ne 46v/2

̧ıymet : (Ar. ̧īmaʾ) Değer, kıymet.
̧ıymetlü : (Ar. + Tr.) Değerli, kıymetli.

̧. 126r/3
̧ız : Kız.
 ̧. 36v/8, 63v/2, 64r/8, 65v/8,
 66r/1, 85v/8, 176v/8, 254r/6,
 257v/3, 258r/3, 258r/5, 258r/6
 ̧.+ ı (iy.) 63v/8, 64r/6
 ̧.+ lar 115r/8
 ̧.+ ları (be.) 223r/7
 ̧.+ ları (iy.) 65v/8
 ̧.+ ları̧uz 66r/2
 ̧.+ larumdur 217r/6
 ̧.+ ları̧uz 65v/7
 ̧ız ̧ardaş : Kız kardeş. bk. ̧ız

̧arındaş
 ̧.+ ları̧uz 65v/7
 ̧ız ̧arındaş : Kız kardeş. bk. ̧ız
 ̧ardaş
 ̧.+ ı(iy.) 85v/8
 ̧.+ lar 86r/1
 ̧.+ u̧ 66r/4

̧ızıl : Kırmızı, altın para.
 ̧.+ a 48r/8

̧ızlık(̧) : Kıtık.
 ̧.+ ıla 136v/4

̧i : Ki, bağlama edatı. bk. **̧im**
 k. 9v/3, 61r/5

̧ib(i)r : (Ar. kibr) Büyükleme, büyüklük
 taslama, kibir.

̧.+ i (be.) 127r/2
 kibir eyle - : Büyükleme,
 büyüklük taslamak.

̧.- mezler 145r/8
 ̧.- rler 138v/3
 ̧.- yesin 125r/2
 kibir eyleyici : Büyükleme,
 büyüklük taslayan.

̧.+ ler 220v/8
̧içi : Küçük.
 k. 120v/2, 168v/7, 233r/6
 ̧.+ yiken 39r/8

̧ifāyet : (Ar.) Yetme, kâfi gelme.

kifāyet èt - : Yetmek, kâfi gelmek.
 k.- er 85r/7, 101v/4
kilid : (Far. kelid < Yun.) Kilit.
 kilid dil(i) :Anahtar.
 k.+ leri (be.) 110r/6
kilük : Katı, sert, şiddetli, çetin.
 k. 57v/3, 186v/4
kim : Ki, bağlama edatı. bk. **ki**
 k. 2r/4, 2r/5, 2r/7, 2v/1, 2v/4, 2v/5,
 2v/7, 2v/8,
 3r/3, 3r/4, 3r/7, 3v/1, 3v/4, 3v/5,
 3v/6, 3v/8, 4r/1,
 4r/3, 4r/4, 4r/6, 4r/7, 4v/1, 4v/4,
 4v/5, 4v/6, 4v/7,
 5r/1, 5r/2, 5r/4, 5r/5, 5r/6, 5v/1,
 5v/2, 5v/3, 5v/4,
 5v/6, 5v/8, 6r/3, 6r/4, 6r/6, 6r/8,
 6v/2, 6v/5, 6v/7,
 6v/8, 7r/1, 7r/3, 7r/4, 7r/6, 7r/7,
 7v/3, 7v/4, 7v/6,
 7v/7, 7v/8, 8r/2, 8r/3, 8r/6, 8v/1,
 8v/2, 8v/3, 8v/4,
 8v/5, 8v/6, 8v/8, 9r/1, 9r/3, 9r/5,
 9r/6, 9v/1, 9v/7,
 9v/8, 10r/1, 10r/3, 10r/4, 10r/5,
 10r/6, 10r/7, 10r/8, 10v/1,
 10v/2, 10v/3, 10v/5, 10v/6, 10v/7,
 11r/1, 11r/2, 11r/3, 11r/6,
 11v/3, 11v/5, 11v/8, 12r/3, 12r/4,
 12r/5, 12r/6, 12r/7, 12r/8,
 12v/1, 12v/4, 12v/6, 12v/8, 13r/3,
 13r/8, 13v/1, 13v/2, 13v/3,
 13v/7, 13v/8, 14r/2, 14r/4, 14r/5,
 14r/6, 14v/3, 14v/5, 14v/7,
 15r/2, 15r/8, 15v/1, 15v/3, 15v/6,
 15v/7, 16r/4, 16r/6, 16v/1,
 16v/2, 16v/4, 16v/6, 16v/7, 17r/3,
 17r/5, 17v/1, 17v/4, 17v/6,
 17v/7, 17v/8, 18r/1, 18r/6, 18r/7,
 18r/8, 18v/1, 18v/4, 18v/5,
 18v/6, 18v/8, 19r/1, 19r/2, 19r/5,
 19r/8, 19v/1, 19v/2, 19v/3,
 19v/4, 19v/5, 19v/7, 19v/8, 20r/1,
 20r/3, 20r/6, 20r/7, 20r/8,
 20v/1, 20v/2, 20v/3, 20v/7, 20v/8,
 21r/2, 21r/3, 21r/4, 21r/5,
 21r/6, 21v/1, 21v/3, 21v/4, 21v/5,
 21v/6, 21v/7, 22r/1, 22r/2,
 22r/3, 22r/5, 22r/6, 22r/7, 22r/8,
 22v/1, 22v/3, 22v/5, 23r/1,
 23r/2, 23r/4, 23r/6, 23r/7, 23v/1,

23v/2, 23v/6, 23v/8, 24r/1,
 24r/3, 24r/7, 24v/1, 24v/2, 24v/3,
 24v/5, 25r/3, 25r/6, 25v/2,
 25v/5, 25v/7, 26r/1, 26r/2, 26r/3,
 26r/4, 26r/6, 26r/8, 26v/1,
 26v/2, 26v/5, 26v/6, 26v/8, 27r/1,
 27r/4, 27r/5, 27r/6, 27r/8,
 27v/1, 27v/2, 27v/3, 27v/4, 27v/5,
 27v/6, 27v/7, 27v/8, 28r/1,
 28r/2, 28r/8, 28v/1, 28v/4, 29r/3,
 29r/5, 29r/7, 29v/1, 29v/2,
 29v/5, 29v/7, 30r/1, 30r/2, 30r/3,
 30r/6, 30v/2, 30v/3, 30v/4,
 30v/8, 31r/3, 31r/4, 31r/5, 31r/7,
 31r/8, 31v/1, 31v/2, 31v/4,
 31v/5, 31v/7, 31v/8, 32r/1, 32r/2,
 32r/4, 32r/5, 32r/7, 32v/1,
 32v/5, 32v/7, 32v/8, 33r/1, 33r/2,
 33r/6, 33r/7, 33r/8, 33v/2,
 33v/3, 33v/5, 33v/5, 33v/7, 33v/8,
 34r/2, 34r/5, 34r/7, 34r/8,
 34v/1, 34v/2, 34v/4, 34v/5, 34v/6,
 35r/3, 35r/5, 35r/6, 35r/8,
 35v/4, 35v/5, 35v/6, 36r/2, 36r/3,
 36r/4, 36r/5, 36r/6, 36r/7,
 36r/8, 36v/2, 36v/3, 36v/5, 36v/6,
 37r/1, 37r/2, 37r/4, 37r/6,
 37r/8, 37v/4, 37v/5, 37v/6, 37v/8,
 38r/1, 38r/3, 38r/4, 38r/8,
 38v/3, 38v/7, 38v/8, 39r/2, 39r/3,
 39r/4, 39r/5, 39r/6, 39r/7,
 39r/8, 39v/1, 39v/2, 39v/3, 39v/8,
 40r/1, 40r/2, 40r/3, 40r/7,
 40r/8, 40v/1, 40v/6, 40v/7, 41r/1,
 41r/2, 41r/4, 41v/1, 41v/2,
 41v/3, 41v/5, 41v/8, 42r/4, 42r/6,
 42v/2, 42v/3, 42v/5, 42v/7,
 42v/8, 43r/2, 43r/5, 43r/7, 43r/8,
 43v/3, 43v/4, 43v/7, 43v/8,
 44r/6, 44r/7, 44r/8, 44v/3, 45r/2,
 45r/4, 45r/7, 45r/8, 45v/4,
 45v/8, 46r/1, 46r/2, 46r/4, 46r/7,
 46r/8, 46v/1, 46v/2, 46v/4,
 46v/5, 47r/6, 47v/2, 47v/6, 47v/7,
 47v/8, 48r/1, 48r/2, 48r/3,
 48r/4, 48r/5, 48r/6, 48r/7, 48r/8,
 48v/2, 48v/3, 48v/8, 49r/2,
 49r/3, 49r/4, 49r/5, 49r/6, 49v/1,
 49v/2, 49v/6, 50r/3, 50r/7,
 50v/1, 50v/2, 50v/4, 50v/5, 50v/7,
 51r/1, 51r/2, 51r/3, 51r/4,

51r/5, 51r/7, 51v/1, 51v/3, 51v/5,
 51v/7, 52r/1, 52r/3, 52r/8,
 52v/2, 53r/1, 53r/3, 53r/5, 53r/6,
 53v/3, 53v/4, 53v/5, 53v/6,
 53v/7, 54r/5, 54r/6, 54r/7, 54r/8,
 54v/2, 54v/4, 54v/5, 55r/7,
 55r/8, 55v/5, 55v/7, 56r/2, 56r/4,
 56r/7, 56r/8, 56v/1, 56v/3,
 56v/7, 57r/1, 57r/3, 57r/5, 57r/6,
 57r/8, 57v/5, 57v/7, 58r/2,
 58r/4, 58r/6, 58v/2, 58v/3, 58v/5,
 58v/6, 58v/8, 59r/2, 59r/6,
 59r/8, 59v/2, 59v/5, 59v/6, 59v/8,
 60r/2, 60r/4, 60v/3, 60v/7,
 61r/3, 61r/7, 61v/3, 62r/2, 62r/3,
 62r/5, 62r/8, 62v/1, 62v/4,
 62v/5, 62v/6, 62v/8, 63r/2, 63r/5,
 63r/6, 63r/7, 63r/8, 63v/2,
 63v/3, 63v/6, 63v/8, 64r/4, 64r/5,
 64v/5, 65r/4, 65r/5, 65v/1, 65v/1,
 65v/3, 65v/5, 65v/6, 66r/4, 66r/6,
 66r/7, 66v/2, 66v/6, 67r/1,
 67r/2, 67r/3, 67r/7, 67r/8, 67v/1,
 67v/3, 67v/7, 68r/6, 68r/7,
 68r/8, 68v/6, 68v/8, 69r/4, 69r/5,
 69r/6, 69v/3, 70r/1, 70r/2,
 70r/7, 70r/8, 70v/2, 70v/5, 70v/7,
 71r/2, 71r/4, 71r/8, 71v/2,
 72r/5, 73r/5, 73v/1, 73v/5, 74r/4,
 74v/5, 74v/7, 74v/8, 75r/5,
 75r/6, 75r/8, 75v/1, 75v/2, 76v/3,
 76v/8, 77v/4, 77v/8, 78r/2,
 78r/4, 78v/2, 78v/8, 79v/7, 79v/8,
 80r/1, 80r/2, 80v/2, 80v/3,
 80v/4, 80v/5, 80v/8, 81r/2, 81r/4,
 82r/5, 82v/3, 82v/5, 84r/1,
 84r/2, 85r/2, 85r/6, 85r/7, 86r/6,
 86r/7, 86r/8, 86v/5, 87v/8,
 89v/2, 89v/5, 90r/4, 91r/3, 92r/5,
 93v/2, 93v/3, 93v/7, 94r/2,
 94r/5, 94v/3, 95r/2, 95r/3, 95r/4,
 95r/6, 95v/1, 97r/1, 97r/3,
 97r/4, 97v/4, 98r/8, 98v/4, 99r/7,
 99v/4, 99v/7, 100v/6, 101r/3,
 101v/1, 101v/2, 101v/4, 102r/8,
 103r/2, 103r/4, 104r/6, 104r/8, 104v/4,
 105r/7, 105v/4, 106r/7, 106v/1,
 106v/3, 107r/7, 107v/1, 108r/4, 108v/3,
 108v/5, 109r/3, 109r/7, 110r/3,
 110r/5, 112r/1, 112r/3, 112v/6, 114r/3,
 114v/2, 116v/5, 117v/3, 117v/5,

117v/7, 118v/1, 118v/3, 118v/4, 119r/1,
 119r/6, 119r/7, 119v/2, 119v/7,
 120r/1, 120v/2, 120v/5, 120v/7, 121r/2,
 121v/7, 122r/4, 123v/7, 124v/8,
 125r/2, 125r/3, 125v/1, 126r/6, 126v/1,
 126v/4, 126v/7, 127r/2, 127v/4,
 127v/5, 128r/7, 128v/1, 128v/3, 129v/2,
 129v/4, 129v/5, 130r/3, 130r/6,
 130v/4, 132r/4, 133r/5, 133v/2, 134v/1,
 135r/2, 135r/6, 136v/1, 136v/2,
 136v/4, 137r/8, 137v/2, 138v/8, 139r/7,
 140r/5, 140r/7, 140r/8, 140v/2,
 140v/6, 141r/4, 141r/5, 141v/1, 142r/2,
 142v/3, 143r/6, 143r/7, 144v/4,
 145r/1, 145r/3, 146r/3, 147v/6, 149r/4,
 149v/1, 149v/6, 150r/2, 150r/4,
 150v/7, 151r/3, 151v/8, 152r/3, 154v/7,
 155r/1, 156v/1, 158v/6, 166r/5,
 166v/8, 168r/4, 170r/1, 170v/5, 180v/6,
 181v/6, 182v/5, 194r/1, 195v/6,
 197r/1, 198r/1, 199v/3, 200r/8, 203r/3,
 203r/6, 206v/8, 207r/1, 207r/4,
 207r/8, 209r/8, 214r/6, 216r/3, 217r/3,
 219r/1, 219r/4, 224v/6, 225r/8,
 226r/3, 231r/2, 231v/6, 231v/7, 232v/4,
 235v/3, 236v/3, 236v/6, 240v/8,
 244r/1, 250r/7, 256v/2, 257r/7, 257v/2,
 260v/5, 261r/4, 262r/7, 264v/7,
 265v/1, 266v/8

kim : Soru zamiri.

k. 10v/8, 13r/4, 13r/5, 14v/3, 15r/3,
 16r/5, 18r/6, 22v/7,
 22v/8, 23r/3, 23r/5, 23r/8, 23v/1,
 23v/4, 25r/2, 25r/7, 25r/8,
 25v/1, 25v/2, 25v/4, 26r/7, 26r/8,
 27r/3, 28r/6, 30r/3, 30r/8,
 30v/5, 33v/2, 33v/3, 34v/8, 37r/6,
 38r/5, 38r/6, 38r/8, 39v/8,
 47r/1, 49r/8, 49v/4, 50v/6, 50v/7,
 51r/6, 55v/2, 57v/7, 57v/8,
 60v/1, 61r/5, 63r/4, 64v/3, 64v/4,
 66v/1, 67r/5, 68v/1, 69v/6,
 70r/3, 72r/1, 72v/2, 75v/3, 75v/5,
 76v/4, 76v/5, 78r/3, 78r/4,
 78r/6, 78r/7, 78v/4, 78v/5, 79r/1,
 79r/5, 79v/2, 79v/3, 81r/5,
 82r/4, 85r/8, 87r/1, 87v/1, 88v/4,
 91r/6, 92r/2, 92v/2, 93r/5,
 93r/8, 95r/4, 97v/1, 99v/2, 108r/5,
 109v/7, 115v/6, 118r/4, 118r/5,
 124v/2, 124v/3, 125r/6, 143r/1,

143v/3, 150v/1, 232v/5, 237v/6
 k.+ dir 32v/4
 k.+ dür 18r/2, 34v/5, 46r/5, 57v/5,
 74v/3, 79v/5, 94r/7, 106r/6, 108v/7,
 114r/5, 122v/8, 127r/8, 261r/3,
 267v/2
 k.+ e 14r/7, 18v/2
 k.+ ündür 105r/8
kimesne : Kişi, kimse, birey, fert; herhangi
 biri. bk. **kimse**
 k. 154r/5, 169v/2, 188v/3, 260r/8
kimisi : Kimisi, bazısı.
 k. 245v/8, 246r/8, 246v/4, 251v/8,
 258v/3
kimse : Kişi, kimse, birey, fert; herhangi
 biri. bk. **kimesne**
 k. 105v/4, 245v/2
 k.+ sinden 50r/5
 k.+ ye 13v/8, 48r/4, 90r/3, 103v/2,
 154r/1, 164r/2, 243r/6, 243v/7
 k.+ yi 244r/5
kīne : (Far.) Kin.
 k. 128r/6
kirec : (Far. gereç) Kireç.
 kirec ile yapılmış : Kireçten
 yapılmış, sağlam yer.
 k. 73r/6
kiri : (Far. < Ar. kirā) Ücret, karşılık.
 k. 113v/5, 135v/1, 177r/8, 202r/7
kişi : Şahıs, kişi, fert.
 k. 9v/7, 39v/7, 85v/7, 91r/5, 91r/6,
 100v/1, 249v/4
 k.+ de 85v/7
 k.+ nūñ 11v/3
 k.+ süz 91r/5
 k.+ ye 168r/6
 k.+ yi 260v/2
 k.+ yiçün 30v/7
 k.+ yidi 53v/6
kitāb : (Ar. kitāb) Kitap.
 k. 2r/3, 6v/4, 10v/2, 10v/3, 12r/3,
 13v/2, 14r/5, 14v/5,
 16r/4, 19r/1, 19r/2, 19r/5, 22r/3,
 22r/7, 27r/7, 30v/2, 40v/5,
 42v/2, 42v/5, 47r/6, 47r/8, 47v/7,
 47v/8, 48r/1, 48r/2, 48r/7,
 48v/8, 49r/2, 50v/8, 51r/1, 51r/4,
 52r/5, 52v/3, 58r/4, 60r/7,
 60v/3, 60v/5, 69v/2, 77v/5, 78v/2,
 80v/2, 81r/4, 81v/2, 83r/2,
 83r/3, 85r/3, 87r/6, 87r/8, 89r/3,

89r/5, 93v/6, 95r/6, 95r/8,
 96r/6, 96v/5, 98r/2, 106r/4, 113v/3,
 113v/7, 116v/8, 122v/2, 122v/5,
 122v/7, 152v/1, 153v/1, 158r/1,
 169v/8, 174r/6, 176v/1, 214r/2, 222r/7,
 253r/1, 254r/2, 254v/6, 255v/2,
 255v/5, 255v/7
 k.+ a 22v/1, 53r/7, 142r/4
 k.+ dan 43r/3, 48v/6, 49r/5, 69r/4,
 70r/1, 89r/5, 93v/6, 127v/1
 k.+ dur 114r/2, 122v/4, 124r/4
 k.+ ı (be.) 15r/6, 17r/4, 20v/1,
 45v/5, 70r/6, 102v/5, 144v/5, 157r/3,
 179v/2, 191r/3, 227r/3, 239v/2,
 252v/6
 k.+ ı (iy.) 93r/3
 k.+ ıla 48v/6
 k.+ ın 13v/2, 236r/2
 k.+ indadur 110r/8
 k.+ ından 43r/3
 k.+ lar 13r/5, 60r/7, 222r/8
 k.+ lardur 267r/7
 k.+ ları (iy.) 256r/3
 k.+ ların 87r/8
 k.+ larına 40r/4
 k.+ uñ 41r/3, 62r/2, 79v/2, 83v/7,
 192r/7, 208r/4, 208v/2
ko - : Koymak, bırakmak, terk etmek. bk.
koy -
 k. 111v/1, 114r/1, 116v/5, 119v/5,
 164r/6
 k.- dı 3v/2, 8r/3, 33r/8, 36v/2,
 63r/6, 63r/7, 63v/6, 63v/8,
 64r/4, 67v/2, 85v/8, 86r/1, 161v/5
 k.- dılar 64r/5, 161v/5
 k.- duğ 193v/2
 k.- dum 195v/7
 k.- duñuz 64r/6, 114v/2
 k.- maz 246v/3
 k.- nılasız 155r/6
 k.- ñ 38v/3, 117v/1, 131v/6, 143r/5
 k.- r mısın 136r/5
 k.- rlardı 7r/2
 k.- rsa 23r/2, 57v/5
 k.- rsañ 142v/6
 k.- ya 59v/3
koça : Çok yaşlı kimse.
 k. 200r/1
 k.+ lar 95v/4
 k.+ yiken 187v/8
koçalık(ğ) : Yaşlılık. bk. **koçaluk**

ķ. 45r/1, 212v/7
ķ.+ a 233r/4
ķocaluķ : Yaşlılık. bk. **ķocalılık**
ķ. 36v/8
ķoltuķ : Koltuk altı.
ķ. 16r/7
ķonıl - : Meydana ıkarılmak, ortaya konulmak, yapılmak, bırakılmak, bağışlanmak. bk. **ķonul** -
ķ.- a 22v/7
ķ.- dı 50v/5, 246v/1
ķonşı : Komşu.
ķ.+ ya 68r/4, 68r/5
ķonuķ(ġ) : Konuk, misafir.
ķ.+ a 62r/1
ķ.+ larumdur 217r/5
ķ.+ undan 216r/8
ķonuķla - : Konuk etmek, misafir etmek.
ķ.- yalar 249r/4
ķonul - : Meydana çıkarılmak, ortaya konulmak, yapılmak, bırakılmak, bağışlanmak. bk. **ķonıl** -
ķ.- duġı 181v/1
ķop - : Mezarından kalkmak, haşrolmak, kopmak, çıkmak, bırakmak, terk etmek.
ķ.- alar 32r/5
ķ.- avuz 131r/7
ķopacaķ y r : Toplanılacak, haşrolunacak yer, toplanma yeri.
ķ. 115r/2
ķopası g n : Mezarından kaldırılacaġı g n, dirilecek g n.
ķ. 253r/1
ķopar - : Toplamak, bir araya getirmek.
ķ. 265r/5
ķ.- a 85v/1, 107v/8, 240v/3
ķ.- avuz 106r/7, 173r/7, 174v/7, 240r/1, 256v/6, 258r/1, 265r/2
ķ.- duķ 142r/5
ķ.- ur 204v/4, 215r/6
ķoparmaklıķ : Yerinden s kme.
ķ. 265r/5
ķoparıl - : Yerinden kaldırılmak, diriltilmek, hasredilmek.
ķ.- asam 254r/5
ķoparılmaklıķ : Yerinden kaldırılma, diriltilme, harekete geirilme.
ķ.+ ların 159r/8
ķoparın - : Yerinden kaldırılmak,

diriltilmek, hasredilmek.
 kı.- alar 108r/4, 125r/3, 148v/6,
 215v/7
ķoparınıl - : Yerinden kaldırılmak,
 diriltilmek, hasredilmek.
 kı.- asız 26v/1, 41v/5, 57v/2,
 100v/6, 112r/2, 147v/3
 kı.- ur 109r/8
 ķoparınılmış : Diriltilmiş.
 kı.+ lar 107r/3
ķork - : Korkmak, sakınmak, çekinmek,
 endişe etmek.
 kı.- a 80r/4, 145v/5, 201r/4, 241v/2
 kı.- alar 102r/8, 265v/5
 kı.- alardı 63v/2
 kı.- am 112v/7
 kı.- ar 100r/7
 kı.- arduğuz 147v/6
 kı.- arım 252r/5
 kı.- arın 90v/7, 105v/5, 130v/1,
 150r/7, 171v/3, 183v/1, 188v/8, 255r/2
 kı.- arlar 24r/7, 73r/2, 90r/6, 109r/7,
 139v/5, 160v/2, 206r/1, 206r/2,
 236r/4
 kı.- arsız 43v/4, 67v/7, 124r/5,
 148r/2, 223r/3
 kı.- aruz 94v/2, 260v/6
 kı.- asız 32r/3, 62v/4, 62v/5, 68r/1,
 76v/8, 155r/3, 156v/8
 kı.- dı 23r/5, 66v/7, 190v/3, 210r/7
 kı.- dılar 135v/4
 kı.- dum 264r/8
 kı.- ma 187v/6, 216v/2, 259v/5
 kı.- mağ 19v/4, 59r/6, 86v/8, 93r/4
 kı.- maya 265v/3
 kı.- mayasın 263r/4
 kı.- maz mısız 112v/7, 130v/8,
 155r/3
 kı.- mazın 112v/6
 kı.- mazlar 95r/1
 kı.- suğ 63v/1
 kı.- uğ 6r/7, 6v/1, 6v/8, 16r/7, 19v/4,
 59r/3, 86v/3, 86v/8,
 093r/4, 145v/3, 152v/2, 218v/6,
 223r/2
 ķorkıcı : Korkan. bk. ķorkucu,
 ķorkucu
 kı.+ lar 6v/5
 ķorkucu : Korkan. bk. ķorkıcı,
 ķorkucu
 kı.+ ları (be.) 84v/3

korkucu : Korkan. bk. korkıcı,
 korkucı
 k.+ larken 15v/2
 korkmak : Korkma, korku.
 k. 43v/5
korkı : Korku. bk. **korku**
 k.+ dan 20r/2
 k.+ sından 240r/7
korkıt(d) - : Korkutmak, uyarmak. bk.
korkut -
 k.- am 106r/2
 k.- ur 44r/1, 59r/5
 korkıdıcı : Korkutan, uyaran. Bk.
 korkuducı
 k. 143v/1
 k.+ lar 109r/2
 k.+ larken 27r/7
 korkıtmak : Korkutma, uyarma. bk.
 korkutmak
 k. 236v/1
 korkuducı : Korkutan, uyaran. bk.
 korkıdıcı
 k. 16r/1, 89v/8, 144r/1
 k.+ sın 182r/4, 204r/5
 k.+ van 183r/8, 218r/3
korku : Korku. bk. **korkı**
 k. 6r/4, 8v/7, 15r/4, 36r/6, 38r/2,
 38v/2, 56r/4, 58v/6,
 97r/2, 109r/3, 127r/6, 129r/4,
 130r/2, 146v/4, 169r/2, 176v/1, 177v/3
 k.+ dan 73r/3, 73v/8, 193r/6
 k.+ sı 73r/3
 k.+ sundan 10r/4
 korkusuz ol - : Korkusuz olmak,
 korkmamak.
 k.- asız 32r/4
korkudunıl - : Korkutulmak.
 k.- dı 247v/1
korkut(d) - : Korkutmak, uyarmak. bk.
korkıt -
 k. 109r/7, 218v/6, 254v/3
 k.- a 130v/5, 131r/4
 k.- asın 114r/3
 k.- duñ mı 2v/1
 k.- maduñ mı 2v/2
 k.- ur 43v/5
 k.- urlar 118v/7
 k.- ursız 133r/2
 k.- uruz 236v/3
 korkutmak(ğ) : Korkutma, uyarma.

bk. korkıtmak
 k.+ dan 265v/5
 k.+ ında 210r/7
kov - : Yanından uzaklaştırmak.
 k.- arsañ 109v/3
 k.- ma 109v/1
koy - : Koymak, bırakmak, terk etmek. bk.
ko -
 k.- a 136r/6, 143v/4, 148v/7,
 209v/6
 k.- alar 31r/6
 k.- alardı 63v/2
 k.- aruz 189r/4
 k.- asız 80r/7
 k.- avuz 116r/8, 129r/7
 k.- ucusın 182r/2
 koyu birağınıl - : Baş aşağı atılmak.
 k.- alar 75r/5
koyun : Koyun.
 k. 101v/1
 k.+ dan 120v/4, 121r/6
 k.+ um 259v/3
kök : Kollar oluşturarak bitkileri toprağa
 bağlayan bölüm, kök.
 k.+ i (iy.) 211v/1
köpek(g) : Köpek.
 k.+ üñ 142v/6
köpük : Köpük.
 k. 205r/8, 205v/2
 k.+ dür 205v/1
köşk : (Far. küşk) Köşk, yüksek yer.
 k.+ e 44v/3
 k.+ ler 131v/8
kul : Kul, köle.
 k. 22v/6, 29r/1, 63v/1, 85r/8,
 195v/3, 225r/8, 248r/6
 k.+ a 22v/6
 k.+ ın 252r/3
 k.+ ını 231r/1
 k.+ ıvan 254r/2
 k.+ lar 49r/1, 104r/1, 231r/7
 k.+ lara 26v/6, 44r/1
 k.+ lardur 144v/1
 k.+ ları (iy.) 126v/7, 258r/7
 k.+ ları (be.) 42v/7
 k.+ ların 42r/6
 k.+ larına 22v/3, 29r/3, 60r/3,
 145r/2, 150v/4, 198r/6, 198v/7, 256r/7
 k.+ larında 210r/1
 k.+ larından 12r/7, 113v/2, 136v/1,
 166r/8, 180v/5, 218v/5

. + larını 106r/1, 110v/3, 232v/3
 . + larum 23v/7, 216r/2, 237r/3
 . + laruma 235v/5
 . + larımı 251r/5
 . + larumuz 194r/8
 . + larından 79r/3
 . + umuz 4r/4, 149r/6
 . + undan 195r/1
ulaçla - : Kulaçlamak.
 ulaçlamak : Kolları yana doğru
 açma, iki kol arasındaki mesafe.
 . + dan 188r/5
ulağuzla - : Yol göstermek, kılavuzluk
 etmek.
 . - yayın mı 266r/4
ulak(ğ) : Kulak.
 . 225v/8, 234r/6
 . + a 93r/7
 . + dur 93r/7, 161r/2
 . + lardur 143r/3
 . + ları (iy.) 2v/2, 3v/4, 106v/4,
 229r/2, 247v/4
 . + ları (iy.) mı 144v/3
 . + ların 79r/4
 . + larını 3v/7
 . + larını 108v/7
 ulağ dut - : Kulak vermek,
 dinlemek. bk. ulağ tut -
 . 14r/4, 69r/7, 259r/6
 . - ar 106v/3
 . - arlar 174v/4
 ulağ tut - : Kulak vermek,
 dinlemek. bk. ulağ dut -
 . - dı 214v/7
 ulağ üzere ur - : Yatırmak,
 uyutmak.
 u. - duğ 242r/4
ullucı : Hizmetçi, bekçi, gözetleyici.
 . + sına 70r/1
ulp : Kulp.
 . + a 35r/1
umar : (Ar. umār) Kumar.
 . + da 99v/7
 . + dan 28v/2
 umar oynamak : Kumar oynama.
 . 99v/5
 . + dan 28v/2
umaş : (Ar. umāş) Kumaş, eşya, ağırlık.
 . 226r/5
 . + dur 42r/3

. + larını 198v/3
 . + larınızdan 77r/6
 . + uñuzı 219r/2
ur'ān : (Ar. ur'ān) Kur'an-ı Kerim, Hz.
 Muhammed'e indirilen kutsal kitap.
 . 2r/3, 12r/3, 17r/4, 23v/3, 30v/2,
 31v/3, 37r/6, 40v/7,
 46v/7, 55r/1, 58r/4, 74r/3, 78v/2,
 80r/1, 101r/7, 106r/2, 122v/4,
 145r/4, 145r/5, 167r/8, 170r/2,
 174r/5, 207r/1, 239r/5, 265v/6
 . + a 6r/7, 114r/4, 140r/8
 . + da 234v/5, 235r/4
 . + dan 238v/3
 . + ı (be.) 30v/2, 41r/3, 73v/7,
 113v/5, 129r/8, 147v/1, 171v/2, 192v/1,
 218r/1, 218r/4, 228r/3, 231v/6, 235r/2,
 240v/7, 241v/1, 247r/4, 258v/1, 258v/6,
 264v/8, 265v/4
 . + ı (iy.) 157v/1
 . + uñ 239r/3
urayza : (Ar.) İslam'ın doğuşu sırasında
 Medine'de bulunan üç Yahudi kabileden
 biri.
 . 11v/4
urbağ : Kurbağ.
 . + lar 137r/1
urbān : (Ar.) Kurbanlık hayvan, kurban
 kesme.
 . 25r/6, 25v/1, 60r/5, 86r/8,
 100v/2, 100v/8
 . + da 25r/6
 . + dan 25r/8, 25v/1
 . + ı (be.) 100v/8
 . + um 123v/3
 urbān eyle - : Kurban etmek,
 kurban sunmak.
 . - diler 90v/5
urt : Yırtıcı hayvan, kurt.
 . 193r/7, 193v/3
urtar - : Kurtarmak.
 . - asın 110v/7, 172v/2
 . - avuz 179r/5, 180r/5, 203r/1
 . - dı 51v/2, 133v/1, 172v/3,
 209r/5, 237r/6
 . - duğ 7r/1, 7r/3, 130v/6, 131v/2,
 132v/4, 137v/6, 141v/2, 177v/1,
 189v/8, 260v/2, 263r/6
 . - ur 110v/6, 110v/8
urtıl - Kurtulmak, emin olmak, doğru
 yolu bulmak. bk. urtul -

.- asız 149v/8
 .- dı 196v/6
 urtılıcı : Kurtulacak olan. bk.
 urtulıcı
 .+ lar 164v/1
 .+ lardur 124v/3, 140v/1
urtul - : Kurtulmak, emin olmak, doğru yolu bulmak. bk. **urtıl** -
 .- asız 24v/3, 54r/7, 62r/6, 91v/6, 99v/6, 101r/5, 131r/6
 .- dı 262r/2
 .- maya 106r/7
 .- mayalar 177r/3, 229v/7
 .- mayasız 243r/8
 .- maz 119r/8, 171v/6, 178r/1, 194r/7
 urtulacak yer : Kurtuluş yeri.
 . + de 60v/8
 urtulıcı : Kurtulacak olan. bk.
 urtulıcı
 .+ lar 51v/5
 urtulmak : Kurtuluş.
 .+ dur 105v/7
 urtulmuş : Kurtulmuş, kurtuluşa ermiş kimse.
 .+ lardandur 2r/7
uru : Kuru.
 . 110r/8, 215r/7, 215v/1, 246r/4
 .+ dır 242r/1
 .+ lar 196v/4
uş : Kuş.
 . 45v/7, 102v/6, 102v/7, 108r/2, 195v/5, 196r/8
 .+ dan 35v/8
 .+ lar 226r/1
uşluk : Kuşluk vakti.
 . 134r/8
utlu : Kutlu, uğurlu, hayırlı.
 . 50v/5, 254r/2
uvvet : (Ar. uvve^t) Güç, kudret, kuvvet.
 . 21r/4
 .+ den 151v/1
 .+ i (be.) 142r/6
 .+ ile 250v/4
 .+ in 194r/4
 uvvet ver - : Desteklemek, yardımcı olmak.
 .- ür 41v/8
uvvetlen - : Kuvvetlenmek, güçlenmek.
 .- düresiz 88v/2

uvvetlendür - : Desteklemek, yardımcı olmak.

.- di 147v/6, 151v/6
 .- dük 34r/6
 .- düm 102v/4
uvvetlü : (Ar. + Tr.) Güçlü, kuvvetli.
 .+ dür 54r/2
 .+ ler 90r/5
uyruk(ğ) : Kuyruk.
 .+ ı(iy.) 9v/8
üy : (Far.) Belde, memleket, kasaba, şehir.
 k. 124r/7, 134r/2
 k.+ a 200r/8
 k.+ da 117v/8, 134r/1, 141r/2
 k.+ dan 72v/5, 141r/5
 k.+ e 7v/7
 k.+ ı (be.) 35v/1, 229r/6, 236r/5
 k.+ lar 134r/4, 134v/3, 247v/7
 k.+ ları (be.) 119r/2, 190v/2
 k.+ ları 134r/7, 202v/6
 k.+ umuzdan 133r/7
 k.+ uş 249r/3
 k.+ uşuzdan 132v/3
uyu : Kuyu, su kuyusu.
 .+ nuş 193r/3, 193r/8
 .+ ya 193v/6
üf(ü)r : (Ar. küfr) Tanrı'ya inanmama, küfür.

k.+ de 59r/7
 k.+ e 14v/4
 k.+ inden 69v/2
 k.+ lere 12r/2
 k.+ leri (iy.) 12v/6
 k.+ üş 162v/7
 küfür eyle - : İman etmemek, Tanrı'yı tanımamak.
 k.- rler 111v/5
ürsi : (Ar. ürsi) Taht, ürsü.
 k.+ si 34v/6

L

la'net : (Ar. la'ne^t) Lanet, beddua.
 l. 83v/2, 190r/6, 215v/6
 l.+ i (iy.) 12r/5, 20v/4, 49v/8, 128v/4, 182v/7
 l.+ in 47r/3
 la'net eyle - : Lanet etmek, rahmetinden uzaklaştırmak.

l.- di 75v/6, 95v/3, 161v/7
 l.- dük 88v/6
 l.- r 20v/1, 20v/2
 l.- ye 70r/3, 127v/5
 la'net eyleş - : Birbirine lanet etmek.
 l.- elüm 47r/3
 la'net eyleyici : Lanet eden.
 l.+ ler 20v/2
 la'net olun - : Lanete uğramak, kahredilmek. bk. la'net olun -
 l.- dı 98r/4
 la'net olun - : Lanete uğramak, kahredilmek. la'net olun -
 l.- sunlar 96r/2
lābud : (Ar. lā-büdd) Şüphe yok ki.
 l. 183r/4, 229r/3
lām : (Ar.) Arap alfabesinin bir harfi.
 l. 2r/3
lāyık : (Ar. lā'ik) Layık, yakışan, yaraşan.
 l. 265v/6
 l.+ dur 155r/3
lāzım : (Ar.) Gerekli, lüzumlu.
 l. 266v/8
 lāzım eyle - : Gerektirmek, gerekli kılmak.
 l.- dük 232r/4
 lāzım olun - : Mükellef tutulmak.
 l.- maya 31r/1
lehv : (Ar.) Eğlence.
 l. 107r/8, 111v/1
levh : (Ar.) Levha, her şeyin aslının yazılı bulunduğu levha, kitap; levh-i mahfuz.
 l.+ de 236r/7
levh-i mahfūz : (Ar.) Her şeyin aslının yazılı bulunduğu levha, kitap.
 l. 108r/3, 261r/5
levn : (Ar.) Renk.
 l. 9v/3
līkin : (Far. < Ar. lākin) Fakat, lakin, ancak.
 l. 84r/4, 164r/8, 254v/2, 256r/8, 258v/6
luṭf : (Ar.) İyilik, lütuf.
 l. 202r/2, 255r/5
lūṭ : (Ar.) Lut peygamber, Hz. İbrahim'in yeğeni olup Sodom'a peygamber olarak gönderilmiştir.
 l. 113r/8, 124r/7, 132r/8, 188r/3, 188v/2
 l.+ a 188r/5, 216v/7

l.+ uṇ 187v/6, 189v/2

M

mādām : (Ar. mā-dām) Madem. bk.

mādem

m. 190v/8

mādem : (Ar. mā-dām) Madem. bk.

mādām

m. 100v/6

mādem kim : Madem ki.

m. 31v/5, 103v/8

mafācān : (Ar.) Azaplı, şiddetli.

m. 8r/3

mağrib : (Ar.) Batı.

m. 15v/3, 18v/1

m.+ den 22r/8, 35r/7

maḳām : (Ar.) Durak, makam.

m.+ da 238r/8

m.+ ı (be.) 50v/6

maḳber : (Ar.) Kabir, mezar.

m.+ den 38r/3

maḳşūd : (Ar.) Kastedilen, istenilen şey, istek.

m. 250r/6

maḳşūd irücü : Amaca ulaştıran, eriştiren.

i.+ ye 250r/1

māl : (Ar.) Mal, varlık, servet.

m. 23r/2, 65v/3, 183v/6

m.+ dan 33r/5, 245r/5

m.+ ı (be.) 22v/2

m.+ ı (iy.) 122r/5

m.+ ın 36r/8, 201r/1

m.+ ına 234r/3

m.+ larda 237r/2

m.+ lardan 20r/3, 162r/1

m.+ ı (be.) 22v/2

m.+ ı (iy.) 122r/5

m.+ ları (iy.) 41v/2, 52v/8, 160r/7,

164r/3

m.+ ların 36r/2, 36r/4, 36v/3, 38r/1,

62v/3, 62v/4, 63r/3, 63r/5,

063v/3, 68r/8, 84r/3, 148v/5,

157v/4, 198v/3

m.+ larından 24r/8, 67v/5

m.+ larını 198r/7

m.+ larıñuzun 38v/5

m.+ larıyyla 76r/3, 76r/4, 152v/7,

159r/5, 164r/8

m.+ larıyla 163v/4
m.+ larunuz 60v/2, 147v/8, 156r/6,
158v/8
m.+ larunuzı 24r/7, 62v/8, 67r/4
m.+ larunuzla 66r/7
mālik : (Ar.) Sahip, malik.
m. 143v/8, 175r/5
mālik eyle - : Sahip ve malik
duruma getirmek.
m.- meye 92v/2
mālik ol - : Sahip olmak, gücü
yetmek.
m.- a 89v/1
m.- adunuz 240r/6
m.- dı 62v/6, 66r/5, 66v/2, 68r/5,
225r/1
m.- mayalar 258r/2
m.- maz 98r/1, 264r/3
m.- mazlar 236r/2
mālik olunmuş ādem : Köle. bk.
mālik olunmuş ādem
m.+ i 75v/2, 75v/3
mālik olunmuş ādem : Köle. bk.
mālik olunmuş ādem
m. 75r/8
mārūt : (Ar.) Harut adlı meleklerle birlikte
insanlara sihir öğreten meleğin adı.
m. 13v/6
maṣḥara : (Ar.) Alay ve eğlence konusu.
m.+ ya 9r/7
ma'ṣiyet : (Ar. ma'ṣiyet) Günah. bk.
ma'ṣiyet
m. 25v/4, 121r/3
m.+ den 9r/1
m.+ dür 39v/4, 117v/3
ma'ṣiyet : (Ar. ma'ṣiyet) Günah. bk.
ma'ṣiyet
m. 10v/8
maṣlaḥat : (Ar. maṣlaḥat) İhtiyaç.
maṣlaḥatlu : (Ar. + Tr.) Uygun, doğru.
maṣlaḥatlurak : Daha uygun, daha
ehemmiyetli iş.
m. 69v/1
maṣrapa : (Ar. meṣrebe) Kap, maṣrapa.
m.+ sın 199v/1
m.+ yı 199r/7
maṣrık : (Ar. meṣrik) Doğu.
m. 15v/3, 18v/1
m.+ dan 22r/8, 35r/7
me'cüc : (İbr.) Kıyamete yakın ortaya
çıkacağı ve insan ırkının sonunu getireceği

rivayet edilen iki kavimden biri.
m. 250v/2
meded : (Ar.) Yardım.
meded eyle - : Yardım etmek,
imdada yetişmek.
m.- dük 231v/1
meded eyleyici : Yardım eden,
imdada yetişen.
m.+ ven 146r/6
meded vēr - : Yardım etmek.
m.- e 53v/7
medīne : (Ar.) Hicaz'da bir şehir.
m. 132v/6, 166r/3, 190r/2, 260v/3
m.+ nūḡ 168v/2
medyen : (Ar.) Medine ili Şam arasında bir
yer.
m.+ üḡ 162r/5
meftulu ol - : (Gözü) aydın olmak,
sevilmek.
m. 253v/4
meger : (Far.) Ancak, yalnız.
m. 30r/1, 106v/6, 107r/3
mek(i)r : (Ar. mekr) Hile, düzen.
m. 213v/1
m.+ inden 134r/8, 134v/1
m.+ üm 143r/8
mekir eyle - : Hile yapmak.
m.- diler 213v/1, 222v/2
m.- dük 199v/5
m.- r 202r/6
mekke : (Ar.) Hicaz'da bir şehir.
m.+ de 50v/5
m.+ den 72v/5
m.+ ye 212r/8
m.+ yi 114r/3
melāmet : (Ar.) Kınama, ayıplama,
suçlama.
melāmet eyle - : Kınamak,
ayıplama, suçlamak.
m.- düḡüz 195r/5
m.- meḡ 211r/4
m.- ḡ 211r/4
mel'ūn : (Ar.) Lanet edilmiş.
m.+ dur 236v/3
menfa'at : (Ar.) Fayda, yarar, kâr, çıkar.
m. 158v/1, 242v/4
menfa'at dut - : Faydalanmak,
istifade etmek.
m.- a 25v/1
menfa'at duta nesne :
Faydalanılacak, istifade edilecek şey.

m. 206v/3
menfa'at dutmak(ğ) : Faydalanma,
istifade etme.

m.+ ın 100v/5

menī : (Ar.) Döl suyu.

menī şuyı : Döl suyu.

m.+ ndan 245v/1

mercimek : (Far. merdümek) Mercimek.

m.+ den 8r/8

merve : (Ar.) Mekke'de bir dağ adı.

m. 20r/6

meryem : (Ar.) Hz. İsa'nın annesi.

m. 11v/8, 44v/1, 44v/4, 45r/4,
45r/5, 45r/8, 83v/3, 83v/4,
97v/6, 98r/5, 102v/3, 103r/3,
103v/3, 253r/8, 253v/1, 253v/2, 253v/6,
253v/8

m.+ den 85r/4

m.+ e 45r/7

m.+ üñ 34r/6, 45v/1, 85r/4, 89r/8,
89v/1, 93v/1, 97r/8, 103r/7,
157r/7, 254r/5

m.+ i (be.) 253r/2

mescid : (Ar.) Namaz kılınan yer, mescit.

m. 28r/4

m.+ e 231v/3

m.+ lere 24r/5

m.+ lerin 155v/3

mescid-i harām : Mekke'de,

Kabe'yi de içine alan mescidin adı.

m. 25v/3

m.+ dan 18v/8, 19v/1, 19v/2, 28r/4,
86v/2, 148v/1, 231r/1

m.+ uñ 24v/6, 154r/8

mescidü'l-harām : Mekke'de,

Kabe'yi de içine alan mescidin adı.

m. 155v/5, 156v/7

meşel : (Ar.) 1. Misal, örnek, benzer.

m. 4v/3, 229r/6, 245r/2

m.+ den 247r/4

m.+ i (iy.) 21v/5, 36r/2, 36v/1,
36v/4, 46v/7, 46v/8, 53r/1, 142v/5,
167r/4, 172v/5, 180r/4, 210v/3,
211v/1, 223v/3

m.+ idür 142v/6

m.+ inden 142v/7

m.+ leri (be.) 205v/4, 211v/3,
213r/8, 235r/7

2. Masal, efsane.

m.+ lerdür 220r/7

m.+ leri (iy.) 106v/6

meşel eyle - : Misal getirmek,
benzetmek.

m.- medin 4v/6

mesih : (Ar.) Hz. İsa.

m.+ dür 45v/1, 89r/8

meş'ar-ı harām : (Ar.) Hac zamanı
Kabe'de ziyaret edilecek belirli bir yer.

m.+ uñ 25v/8

meşgöl : (Ar.) Bir şeyle uğraşan, oyalanan
kimse.

meşgöl eyle - : Meşgul etmek,
oyalamak.

m.- ye 214r/3

metā' : (Ar.) Mal, servet.

m. 142r/1

m.+ ın 141v/8

m.+ ını 152r/8

mevc : (Ar.) Dalga.

m. 172r/8, 185r/1, 185r/4

mey(i)l : (Ar. meyl) Meyil, eğilme,
yönelim.

mey(i)l eyle - : Meyletmek,
yönelmek.

m.- di 142v/5

m.- rler 228v/2

m.- ye 116v/6, 151v/4

m.- yem 195r/8

m.- yesiz 81r/2, 151v/4

meyil eyleyici : Meyleden, yönelen.

m. 87r/2

mezigit : (Far. < Ar. mescid) Mescit.

m. 166v/8, 243v/3

m.+ lerin 15r/8

mı /mi /mu /mü : Soru edatı.

añlamazlar m. 10v/1

ayağları m. 144v/2

aydurlar m. 174r/7, 184r/7

ayıtmadum m. 5v/2

ayruğu m. 108r/7

ayruk m. 49r/8, 116v/7, 123v/4,
137v/5

aytmadum m. 201v/3, 249r/1

āyetlerine m. 161v/1

bakduñ m. 32v/1

bakmazlar m. 143v/1

bātil m. 225r/4

berāber oldı m. 205r/4

berāber olur m. 225v/4

bilmediler m. 240r/4

bilmediñ m. 43r/2

- bilmedü m. 207r/3
 bilmedün m. 14v/1, 32v/1, 32v/6,
 35r/5, 69v/8, 71r/2, 73r/1, 092/4
 bilmedünüz m. 200r/4
 bilmezler m. 161r/5
 bulduğuz m. 128v/3
 buyurur m. 49r/4
 cezā verinileler m. 138v/7
 degül m. 107r/4, 109v/5
 dilerler m. 81v/1
 dōst dutayım m. 105v/3
 dönmezler m. 97v/5
 dutılmadı m. 142r/1
 dutsun m. 223v/2
 elleri m. 144v/2
 emîn oldılar m. 202v/2
 emîn oldu m. 134r/6, 134r/7,
 134r/8
 endişe eylemez m. 73v/7
 endişe eylemezler m. 143r/8
 erkek m. 120v/7
 geldün m. 131r/7, 261v/2
 geldünüz m. 178r/1
 geleci m. 10r/8
 gelmedi m. 118v/6
 görmediler m. 104v/6, 139r/1,
 208r/6, 222v/5
 görmedün m. 69r/4, 69v/7
 görmeñ m. 257v/7
 görmez m. 264r/3
 görmezler m. 169r/7
 görür m. 169v/2
 gözleri m. 144v/3
 güci yeter m. 103r/4
 güyerler m. 123r/2, 129v/1, 180r/4,
 221r/5
 güymezler m. 123r/2
 ğālib olmaduk m. 81v/7
 ħased eylerler m. 70r/5
 ħükmin m. 94r/6
 ħaber vereyim m. 42r/3
 ikrār eyledünüz m. 49r/6
 ilzām m. 183v/5
 inanmadun m. 35v/7
 ivdünüz m. 139r/5
 imān getürdünüz m. 135v/8
 kāfir olduğuz m. 51v/8
 kıldılar m. 205r/5
 korkutduñ m. 2v/1
 korkutmadun mı 2v/2
 kulağuzlayayın m. 266r/4
 kulağları m. 144v/3
 müslimān olduğuz m. 42v/6
 namāzlarun m. 189r/4
 ola m. 135v/1
 oldı m. 169v/8
 olduñ m. 203v/8
 olduğuz m. 17r/8, 120v/8, 237r/8
 olmadı m. 246r/1
 olurlar m. 225v/2
 putlar m. 225r/4
 sen m. 103v/3, 179v/8
 sever m. 36v/6
 şandı m. 251r/4
 şandun m. 242r/1
 şandunuz m. 27v/3, 55r/6
 teñriye m. 161v/1
 tanukluğ m. 106r/3
 tañladunuz m. 130v/4
 tañladunuz m. 131r/4
 tapalum m. 111v/5
 toğrı yol göstermedi m. 266v/6
 tutdınız m. 49r/6
 tutduğuz m. 10v/6, 205r/3
 uyayın m. 248r/8
 uzandı m. 263v/6
 va‘de eylemedü m. 263v/6
 var m. 121v/3, 129v/3, 174r/1
 yığmaduk m. 81v/7
 yığmadum m. 125v/6
 yitmez m. 53v/7
 siz m. bilüreksiz 18r/5
 degül m.+ di 76r/8
 anlarun m.+ dur 70r/4
 cāzūlık m.+ dur 177v/8
 işbunlar m.+ dur 129r/3
 şunlar m.+ dur 94v/5, 109v/4
 var m.+ dur 56v/6
 yok m.+ dur 56v/6, 188r/8
 berāber m.+ dūr 109r/6
 degül m.+ dūr 81v/6
 gibi m.+ dūr 57v/8
 ortak m. eylerler 144r/6
 tama‘ m. eylersiz 10r/5
 secde m. eyleyeyim 236v/5
 değırmek m. istersiz 8v/1
 dutar m.+ sın 112r/5
 kor m.+ sın 136r/5
 yığar m.+ sın 187r/2
 yūsuf m.+ sın 201r/4
 alur m.+ sız 65v/3
 aņlamaz m.+ sız 6v/4, 47v/2,

107r/8, 142r/3, 171v/5, 202v/8
aydur m.+ siz 10v/7, 18r/4, 126v/1,
177r/2
buyurur m.+ siz 6v/3
dutar m.+ siz 9r/6
korkmaz m.+ siz 112v/8, 130v/8,
155r/3
müslimānlar m.+ siz 182r/7
olur m.+ siz 95v/1
tapar m.+ siz 98r/1
tartışur m.+ siz 112v/5
unudur m.+ siz 6v/3
yıgıncılar m.+ siz 99v/8
eşidür m.+ sin 258v/3
yüz döndürici m.+ sin 255r/3
bilir m.+ siz 256v/4
bilür m.+ siz 132r/3
çekişür m.+ siz 131v/1
diler m.+ siz 14v/3, 74v/4, 82r/5
döne m.+ siz 55v/2
endîşe eylemez m.+ siz 109r/7
eyler m.+ siz 5r/4
gelür m.+ siz 132v/1
görmez m.+ siz 198r/4
görür m.+ siz 187r/4
güyerler m.+ siz 160r/1
hüccetleşir m.+ siz 18r/3
ögütmez m.+ siz 112v/7, 186r/2
ögütlenmez m.+ siz 170r/5, 183r/7,
184r/1, 219v/8
degül m.+ ven 142r/8
haber m. vürsüz 171v/8
gerü dërile m.+ vüz 203v/8
mış(ı)r : (Ar. mışr) Mısır şehri.
m. 197v/8
m.+ a 8v/2, 201v/6
m.+ da 178v/4
miḥnet : (Ar.) Zahmet, eziyet.
m. 260v/2
miḥrāb : (Ar.) Yüksekçe yer.
m.+ da 44v/7
miḥribān : (Far. mihr-bān) Şefkati ve
merhameti çok olan, şefkatli, merhametli.
m.+ dur 18v/6, 26v/5, 44r/1, 168r/6,
169v/4
mikā'il : (Ar.) Rızıkları paylaştırmakla
görevli olan dört büyük melekten biri.
m.+ e 13r/6
millet : (Ar. milleṭ) Topluluk, din, inanç.
m. 17v/5, 123v/1
m.+ ine 50v/4, 195v/8

m.+ leri (iy.) 243r/7
mim : (Ar.) Arap alfabesinin bir harfi.
m. 2r/3
minnet : (Ar. mineṭ) İyilik, lütuf; başa
kakma.
minnet eyle - : İyilik etmek; başa
kakmak.
m.- di 58r/2, 76r/1, 109v/4, 201r/4
m.- dük 260r/4
minnet eylemek : İyilik; başa
kakma.
m. 36r/5
m.+ ile 36r/8
mîrās : (Ar.) Miras.
m. 63v/8
m.+ ı (iy.) 59v/8
mîrās al - : Miras olarak almak,
vâris olmak.
m.- a 252r/7
m.- asız 65r/7
m.- avuz 254v/5, 257v/5
m.- dılar 134v/1, 141v/8
m.- ina 64r/7
m.- ur 85v/8
mîrās alıcı : Mirasçı, vâris.
m. 31r/2
m.+ lar 67v/2
m.+ laruz 215r/5
mîrās degür - : Miras olarak
vermek, bağışlamak.
m.- ürüz 256v/1
mîrās verinil - : Miras olarak
verilmek, mirasçısı olmak.
m.- diñüz 128v/1
mîrās vër - : Miras olarak vermek,
mirasçı kılmak.
m.- dük 137r/7
mîrās-yër : (Ar. + Tr.) Miras yiyen, mirasçı
olan kimse.
m. 136v/1
miş(i)l : (Ar. mişl) Kat.
m.+ i (iy.) 36r/2
m.+ in 58r/5
2. Mesel, benzer.
m. +i 36v/3
3. Masal, efsane.
m.+ idür 148r/6
miskîn : (Ar.) Fakir, yoksul kimse.
m.+ e 23v/1, 233r/8
m.+ ler 63v/1, 160v/7
m.+ lere 11r/4, 22v/2, 27v/7, 68r/4,

99v/1

m.+ lerün 100v/2, 149r/5

miskînlik : (Ar. + Tr.) Zillet, miskinlik.

m. 52v/1

misvāk : (Ar.) Misvak.

misvāk eylemek : Misvak

kullanma.

m.+ de 16r/7

miyān : (Far.) Ara.

miyāncı : (Far. + Tr.) Arabulucu, aracı.

m. 68r/2

möle - : Böğürmek.

mölemek : Böğürme.

m. 139r/1

mu'cize : (Ar.) Mucize.

m. 7r/7

m.+ ler 12v/3

muhācir : (Ar.) Hz. Peygamber döneminde Mekke'den Medine'ye göç eden kimse.

m.+ lere 168r/4

muḥālefet : (Ar. muḥālefet) Ayrılık, aykırılık. bk. **muḥālifet**

m. 73v/8

muḥālifet : (Ar. muḥālefet) Ayrılık, aykırılık. bk. **muḥālefet**

muḥālifet ediş - : Birbirine karşı çıkmak, karşılıklı muhalefet etmek.

m.- diler 83v/5

muḥālifet eyle - : Karşı çıkmak, muhalefet etmek.

m.- diler 172r/2

muḥammed : (Ar.) Hz. Muhammed, en son peygamber.

m. 2r/3, 9r/5, 10r/5, 11r/2, 12r/2, 18v/3, 19r/6, 45r/7,

55v/1, 85v/4, 98v/8, 114r/3, 148r/6, 182v/2, 214r/6

m.+ dür 2r/3

muḥsin : (Ar.) İyilik yapan kimse, hayırsever.

m. 15r/4

muḥīm : (Ar.) Yaşayan, devam eden, bulunan.

m. 190r/2, 264v/6

muḥīm ol - : Yaşamak, devam etmek, bulunmak.

m.- madılar 133v/6, 187v/3

m.- mışlar 137v/3

muḥīm olıcı : Yaşayan, devam eden, bulunan.

m.+ lar 264r/6

murād : (Ar.) Maksat, arzu.

murād şıyıcı : Arzusunu yerine getiren kimse.

m.+ laruz 136r/7

murdār : (Far.) Murdar, pis.

m. 21v/8, 86v/4

m.+ ı (be.) 229v/3

mūsā : (Ar.) Hz. Musa, kendisine Tevrat adlı kitap indirilen peygamber.

m. 7r/7, 7r/8, 7v/3, 8r/3, 8r/7, 8v/1, 9r/6, 11v/7,

12v/3, 14v/3, 33r/8, 90r/1, 90r/5, 90r/8, 113v/7, 134v/7, 135r/1,

135v/2, 136r/6, 136r/8, 136v/6, 137r/2, 137v/3, 138r/2, 138r/3, 138r/6,

138r/7, 139r/4, 139v/5, 177v/5, 177v/8, 178r/4, 178r/6, 178v/1, 178v/5,

191r/3, 209r/2, 231r/3, 240v/1, 247v/8, 248r/7, 255v/2, 259r/5, 260r/4,

260v/3, 261v/2, 263v/3, 263v/5 m.+ dan 32v/7, 135v/5, 139v/3,

140v/6

m.+ nuḡ 135v/8, 138v/8, 140v/4, 182v/3, 259r/3, 262r/8, 264r/2

m.+ ya 7r/7, 17v/7, 49v/3, 83r/3, 83r/6, 84v/2, 113r/5, 122v/2,

137v/8, 262r/5

m.+ yı 260r/8

musahḥar : (Ar.) Emir altına giren.

musahḥar eyle - : Emrine vermek, yararına sunmak.

m.- di 203r/8, 212r/4, 212r/5, 212r/6, 219r/8, 219v/4

musahḥar olmuş : Emir altına girmiş, boyun eğmiş.

m.+ lar 226r/1

muşibet : (Ar. muşibet) Felaket, bela.

m. 20r/4, 58r/5, 71r/7, 72r/6, 102r/2, 159v/7

muştı : (Far. müjde) Müjde.

muştıla - : (Far. + Tr.) Müjdelemek. bk.

muştıla -

m. 4r/7, 20r/3, 29r/8, 43r/1, 81r/8, 153v/7, 157v/6, 167v/4,

241v/2

m.- duḡ 187v/7, 216v/3

m.- r 45v/1, 156r/1, 231v/6

m.- rsız 216v/3

muştılayıcı : Müjdeleyici, müjdeleyen. bk. muştılayıcı

m. 16r/1, 201v/2

m.+ lar 84v/3, 109r/2, 247r/8
 m.+ larken 27r/7
 m.+ van 181r/3
muştılık(ğ) : (Far. + Tr.) Müjde.
 m. 13r/5, 176v/2, 188r/3, 227r/4
 m.+ ıla 187v/4
muştula - : (Far. + Tr.) Müjdelemek. bk.
muştıla -
 m.- r 44v/7
 m.- ruz 252r/8
 m.- yasın 258v/1
 muştulamak : Müjdeleme, müjde.
 m. 54r/2, 146r/7
 muştulayıcı : Müjdeleyici,
 müjdeleyen. bk. muştılayıcı
 m. 89v/8, 144r/1, 240v/6
muştulan - : (Far. + Tr.) Müjdelenmek,
 müjde verilmek.
 m.- dı 223r/8
mut'a : (Ar.) Boşanan kadına verilen eşya,
 şey.
 mut'a vèr - : Boşanan kadına eşya
 vermek, onu faydalandırmak.
 m.- üñ 31v/6
muṭī' : (Ar. muṭī') İtaat eden, boyun eğen
 kimse.
 m.+ lerdür 67v/6
 muṭī' ol - : İtaat etmek, boyun
 eğmek.
 m.- asız 51r/4
 m.- duḡ 40r/5, 88r/1
 m.- uñ 264r/5
 m.- urşaḡuz 117v/4
 muṭī' olıcı : İtaat eden, boyun eğen.
 m.+ lar 15v/5
 m.+ larken 32r/3
muṭṭali' : (Ar.) Bilgi sahibi olan kimse.
 m. 88v/7
mübārek : (Ar. mübāreket) Feyiz ve
 bereket kaynağı, bereketli, uğurlu.
 m.+ dūr 114r/2, 122v/4
mücādele : (Ar.) Uğraşma, çekişme,
 savaşma.
 m. 247r/8
müddet : (Ar.) Zaman, süre.
 m. 104v/2, 110v/2, 266v/8
 m.+ e 39r/1, 73r/4
 m.+ ine 30r/7, 31v/3, 39r/8
 m.+ lerine 30v/4
 m.+ lerünñ 31r/7
 m.+ ümüz 118v/3

m.+ ümüze 118v/3
 müddet eyle - : Süre belirlemek.
 m.- dññ 118v/4
müfsid : (Ar. mufsid) Bozguncu.
 m.+ lerden 179r/5
 m.+ leri 47r/5
 m.+ lerün 135r/1
mühlet : (Ar. muhlet) Vade, süre verme,
 geciktirme, mühlet.
 mühlet ver - : Süre vermek. bk.
 mühlet vèr -
 m. 215v/7
 mühlet vèr - : Süre vermek. bk.
 mühlet ver -
 m. 125r/3
 m.- evüz 143r/8
 m.- meñ 144v/4, 177r/7, 186r/7
 m.- ür 59v/2
 mühlet verin - : Süre verilmek, geri
 bırakılmak.
 m.- eler 20v/5
 mühlet verinil - : Süre verilmek,
 geri bırakılmak.
 m.- meyeler 226v/4
 m.- meyelerdi 105r/4
 mühlet verinilmiş : Süre verilmiş,
 geri bırakılmış.
 m. 55v/4
 m.+ ler 214r/8
 m.+ lerden 215v/7
 m.+ lerdensin 125r/3
 mühlet vèrmek : Süre tanıma.
 m.+ dūr 38v/6
müh(ü)r : (Far. mühr) Mühür.
 mühr eyle - : Mühür basmak,
 mühürlemek.
 m.- di 83v/2
 mühür ur - : Mühür basmak,
 mühürlemek.
 m.- a 108v/7
 m.- avuz 134v/3
 m.- dı 2v/2, 165r/2, 229r/1
 m.- ur 134v/5
 m.- uruz 177v/5
 mühür uran : Mühür basan,
 mühürleyen.
 m.+ ları (be.) 164r/7
mükāteb : (Ar.) Kendini satın alarak
 özgürlüğüne kavuşmak için efendisiyle
 anlaşma yapan köle.
 m.+ ler 160v/8

mülk : (Ar.) Sahip olunan şey.
 mülk ol - : Mülk olmak, kölesi olmak
 m.- a 99v/2
mü'min : (Ar. mü'min/in) İman eden, inanan.
 m. 15r/4, 71v/4, 75r/8, 75v/2, 75v/8, 79v/4
 m.+ den 154v/5
 m.+ i (be.) 75r/8, 75v/5
 m.+ in 53v/7
 m.+ ler 10r/5, 12v/2, 12v/6, 13r/5, 38v/4, 40r/4, 43v/3, 46r/1, 53v/5, 55r/3, 56v/1, 57v/6, 58r/2, 58r/7, 58v/8, 77v/2, 78v/7, 81v/8, 82r/8, 84r/4, 88r/8, 90r/8, 93r/1, 94v/8, 95r/7, 103r/5, 131v/4, 133r/1, 145v/4, 145v/5, 147r/6, 153r/6, 160r/1, 161r/5, 166v/2, 167v/4, 175v/8, 180r/1, 189r/3, 238v/4, 249v/1
 m.+ lardan 43v/4, 59r/6, 76r/2, 81v/1, 81v/7, 82r/5, 107r/1, 146r/1, 152r/1, 163r/7, 180r/8
 m.+ lerdendür 52r/6
 m.+ lerdür 145v/7, 155r/5
 m.+ lere 29r/8, 59v/3, 82v/1, 124r/5, 147r/3, 161r/2, 168v/8, 178v/5, 217v/2, 218r/3, 241v/2
 m.+ lerün 47v/6, 166v/5
 m.+ leri (be.) 53v/4, 74r/4, 152r/1, 180r/6
 m.+ ün 75r/7
mü'mine : (Ar. mü'mine) İman eden, inanan kadın.
 m. 29r/1, 87r/7, 162r/7, 162v/2
münāfık : (Ar.) İki yüzlü, münafık.
 m. 161v/6
 m.+ lar 73v/4, 81v/5, 82r/1, 82r/6, 150r/8, 161r/7, 161v/4
 m.+ lara 81r/8
 m.+ larda 74v/4
 m.+ lardan 166r/3
 m.+ ları (be.) 71r/6, 81v/5
münāfıka : (Ar.) İki yüzlü, münafık kadın.
 m. 161v/4, 161v/6
münāfıklık : (Ar. + Tr.) İki yüzölçüm, nifak, anlaşmazlık.
 m. 2v/6, 41r/4, 163r/4
 münāfıklık eyle - : İki yüzölçüm etmek.

m.- diler 58r/7
mürekkeb : (Ar.) Yazı mürekkebi.
 m. 251v/5, 251v/6
mürsel : (Ar.) Allah tarafından gönderilmiş, peygamber.
 m. 107v/4
müsāmaḥa : (Ar. müsāmaḥa) Göz yuma, hoş görme.
 müsāmaḥa eyle - : Göz yummak, hoş görmek.
 m.- yesiz 37r/4
müslimān : (Far. müslimān) Müslüman.
 m. 79v/6, 105v/4, 112v/4, 230r/4
 m.+ iken 50v/4, 123v/2, 202r/4
 m.+ ken 17v/5
 m.+ lar mısız 182r/7
 m.+ lar 66v/3, 136r/5, 178v/2, 214r/3
 m.+ lara 227r/4, 228v/1
 m.+ lardan 53r/4, 177v/1
 m.+ lardanvan 179r/4
 m.+ ları (be.) 66v/2
 m.+ larken 17r/8, 51r/8
 m.+ larsız 49r/4
 m.+ larun 123v/4
 m.+ laruz 46r/6, 47r/8, 103r/3
 müslimān ol - : İslam dinini kabul etmek, Müslüman olmak.
 m.- alar 42v/6
 m.- asız 226r/8
 m.- duğuz mı 42v/6
müslimānlık : (Far. + Tr.) Müslümanlık.
 m. 47v/4, 118r/5
 m.+ dur 42v/2
 m.+ ı (be.) 87r/1
müsūlmān : (Ar. müslimān) Müslüman.
 m.+ lara 48r/3
müşrik : (Ar.) Allah'a ortak koşan kimse.
 m.+ ler 154r/7, 157v/3, 158r/3, 167v/5
 m.+ lardan 14r/6, 17v/5, 47v/5, 50v/4, 112v/5, 116r/1, 119v/4, 123v/2, 153v/6, 153v/8, 154r/6, 180v/1
 m.+ leri (be.) 154r/3
 m.+ lersiz 117v/5
 müşrik ol - : Allah'a ortak koşmak.
 m.- dılar 13r/2, 60v/3
mütekebbir : (Ar.) Büyüklük taslayan kimse.
 m. 210r/8, 252v/8

müzd : (Far.) Karşılık, mükafat, sevap.

m. 15r/4, 36r/5, 38r/2, 59v/6,
62r/4, 68v/4, 72r/1, 72v/3,
76r/5, 76v/6, 78v/5, 82v/1, 84r/6,
88r/5, 148r/1, 156r/3, 182r/2,
183v/6, 186r/1, 194r/4, 231v/7,
241v/3
m.+ dür 59r/2
m.+ i (be.) 249r/5
m.+ i (iy.) 38v/2, 54v/8, 80v/7,
198r/2, 222r/5
m.+ in 56r/1, 58v/8, 80v/7, 142r/4,
244v/6
m.+ ini 168v/6, 201r/5
m.+ ler 165v/6
m.+ i (be.) 249r/5
m.+ leri (be.) 8v/7, 46v/6
m.+ lerin 83r/1, 85v/2, 228r/3
m.+ lerini 228r/1
m.+ lerüñüzi 60r/8
müzd vër - : Karşılık vermek,
mükafatlandırmak.
m.- ürüz 194r/4
müzd vërmek : Karşılık verme,
mükafatlandırma.
m. 6r/7

N

nafağa : (Ar. nafağa) Yardım, geçimlik,
nafaka.

n.+ dan 37r/8
n.+ ları (iy.) 160r/5
nafağa eyle - : Harcamak, yardım
olarak vermek.
n.- diler 36r/5, 67v/5
n.- ñ 25r/4, 37r/2
n.- r 27v/6, 36r/8, 36v/3, 96r/2
n.- rler 28v/4, 68r/8, 148v/4
n.- yeler 38r/1
n.- yesiz 27v/7, 37r/8, 37v/4, 37v/5,
37v/8
nafağa vër - : Harcamak, yardım
olarak vermek.
n.- elerdi 68v/2
n.- esiz 50r/7
n.- ürler 2r/5, 36r/2, 36r/4, 54v/2
n.- ürsiz 37r/3
nafağa verici : Nafaka verme,
geçimlik.

n.+ lere 42r/7

na'lin : (Ar. na'leyn) Papuç.

n.+ uñ 259r/5

namāz : (Far.) Namaz.

n. 6v/5, 77v/2

n.+ a 68v/8

n.+ da 45r/5

n.+ dan 76v/8, 95r/7, 99v/8, 102r/3

n.+ ı (be.) 77v/1, 160r/6, 254r/3,

255v/6, 256r/4, 267r/5

n.+ ı (iy.) 148v/3

n.+ ıla 6v/5, 19v/8

n.+ ları (be.) 32r/2

n.+ ları (iy.) 114r/4

n.+ laruñ mı 189r/4

n.+ um 123v/2

n.+ uñda 241r/4

namāz kıl - : Namaz kılmak.

n. 238r/8, 267r/2

n.- amadılar 77r/4

n.- avuz 260r/2

n.- ma 164r/1

n.- sunlar 77r/4

n.- uñ 6v/2, 252v/6

n.- ur 44v/7

namāz kılacak yër : Namaz kılacak

yer.

n. 16v/3

n. + de 126v/5

n. + den 252v/5

namāz kılıcı yër : Namaz kılacak

yer.

n.+ de 126v/2

namāz тұr - : Namaza durmak.

n.- dılar 142r/4

namāzda тұr - : Namaza durmak.

n.- uñ 32r/3

namāzdan yaña dur - : Namaza

kalkmak.

n.- alar 82r/2

namāzdan yaña тұr - : Namaza

kalkmak.

n.- asız 87v/2

namāzı durıcı : Namaz kılan kimse.

n.+ lar 84r/5

namāzı durur - : Namazı dosdoğru

kılmak.

n.- dılar 38v/1

namāzı kıl - : Namaz kılmak.

n. 212v/4

namāzı тұr - : Namaza durmak.

n.- uñ 6v/2, 14v/8, 112r/1
 n.- sun 77r/2
 namāzı turgur- : Namaza durmak.
 n. -dılar 2r/4
 namāzı tırucı : Namaza duran,
 namaz kılan kimse.
 n. 212v/8
 namāzı tırucı - : Namazı dosdoğru
 kılmak.
 n. 238r/6
 n.- alar 154r/4
 n.- dı 22v/3
 n.- dılar 206r/3
 n.- du 155v/3
 n.- lar 95r/3, 145v/6, 162r/8
 n.- sız 88v/2
 n.- uñ 11r/4, 73r/1, 77v/2, 178v/5,
 212r/1, 259r/7
nāme : (Ar.) Mektup, kitap.
 n. 246v/2
 n.+ ıñi 232r/5
 n.+ ye 246v/3
nar : (Far. enār) Nar. bk. **enār**
 n. 115r/6
naşārī : (Ar. naşārā) Hristiyanlar.
 n. 8v/6
naşīb : (Ar.) Nasip, pay, hisse.
 n. 48v/4, 69r/4, 70r/1
 n.+ i (be.) 14r/2
nā-sipās : (Far.) Şükretmeyen kimse,
 nankör.
 n.+ dur 212r/8
 nā-sipās eyle - : Nankörlük etmek.
 n.- meñ 19v/8
nā-sipāslık : (Far. + Tr.) Nankörlük.
 n. 181v/7
 nā-sipāslık eyle - : Nankörlük
 etmek.
 n.- diler 223r/5
 nā-sipāslık eyleyici : Nankörlük
 eden.
 n. 233v/1, 237r/7
naşrānī : (Ar.) Hristiyan.
 n. 47v/4
 n.+ ler 15r/2, 15r/5, 16r/2, 17v/5,
 18r/5, 89v/3, 97r/1, 157r/4
 n.+ leri (be.) 94r/8
 n.+ lerüz 89r/1, 98v/5
nażar : (Ar. nażar) Bakma, gözetleme.
 n.+ ından 37r/8
 nażar eyle - : Bakmak, gözetlemek.

n.- yesiz 37r/8
nażır : (Ar. nađır) Hz. Muhammed'in
 Mekke'den Medine'ye hicret ettiği
 dönemde Medine'de yaşayan Yahudi
 kabilelerinden biri, Benī nağır.
 n. 11v/4
ne : 1. Soru sıfatı. Hangi, nasıl.
 n. 4v/5, 5v/6, 7v/8, 18v/1, 27v/6,
 28v/4, 68v/2, 87r/3,
 102v/2, 106r/1
 n.+ dür 9v/2, 197r/8, 216v/5, 261r/4
 2. Soru zamiri. Hangi şey, ne.
 n. 12r/2, 25v/5, 27v/7, 27v/8,
 50r/7, 54v/7, 73v/1, 198v/4
 n.+ dür 9v/4, 72v/3, 73r/8, 74v/3,
 117r/6, 158r/8, 174r/3
 n.+ ye 17v/1
 3. Nasıl, ne kadar. Şaşma ve abartı
 bildirir.
 n. 12r/5, 12v/6, 14r/2, 16v/7,
 26v/4, 37v/1, 41v/6, 56r/5,
 58r/1, 59r/3, 60v/6, 65v/6, 70v/6,
 76v/1, 78v/7, 95v/8, 96v/2,
 98r/7, 98r/8, 107r/7, 119v/3,
 147r/1, 206r/7, 220v/8
 4. Ne de.
 n. 34v/4, 47v/4, 50r/1, 58v/7
 ne dañı : Ne dahi, ne de.
 n. 6r/4, 8v/7, 14r/6, 14v/2, 20v/5,
 31r/1, 36r/6, 39v/4,
 041r/1, 86r/7, 101v/1
 ne kim : Ne ki; şey.
 n. 14r/7, 15r/1, 15v/5, 17v/3,
 17v/4, 18r/7, 25r/6, 25r/8,
 37v/3, 40r/7, 62r/1, 78r/2, 80r/3,
 80r/6, 89v/3, 97r/7, 99r/8,
 103v/6, 104v/7, 110v/1, 119r/4,
 123v/6, 136v/7, 140v/8, 143v/8, 144r/6,
 147v/3, 149v/2, 150v/8, 184r/3,
 189r/5, 190r/8, 258v/8
nefes : (Ar.) Soluk.
 n. 6v/8, 16r/7, 43r/6, 43v/7
 n.+ den 6v/8, 16r/7, 115r/1
 n.+ e 57v/7
nef(i)s : (Ar. nefis) Kendi, nefis, kişi, şahıs.
 n. 19r/4, 38v/8, 60r/8, 81r/2, 93r/6,
 111v/2, 121v/7, 123v/5, 173v/2, 180r/1,
 190v/5,
 197v/5, 208r/8, 229r/5, 229r/6,
 256r/4, 259r/8
 n.+ den 6v/8, 62r/8, 62v/7, 144r/2

n.+ dūr 93r/6
 n.+ e 31r/1, 40r/6, 55v/3, 122r/6,
 123r/4, 128r/5, 213v/6
 n.+ i (be.) 26v/5, 91r/1, 122r/3,
 175v/3, 207r/7, 233v/8, 248v/8
 n.+ i (iy.) 50v/1, 78r/6, 142v/5,
 259v/1, 262r/5
 n.+ inden 168v/3
 n.+ ler 80r/5, 184r/3
 n.+ lerden 20r/3
 n.+ leri (iy.) 16r/3, 31r/7, 56v/7,
 93v/7, 94r/3, 94v/4, 97r/4, 98r/3, 117r/8,
 168r/7, 208r/1
 n.+ lerile 155v/8
 n.+ lerin 36v/4, 167r/6
 n.+ lerine 7v/7, 29v/4, 31r/6, 54v/4,
 105v/2, 168v/3
 n.+ lerinüz 67r/5
 n.+ leriyle 76r/3, 76r/4, 152v/7,
 159r/5, 164r/8
 n.+ leriyle 163v/4
 n.+ lerin 219r/3
 n.+ lerinüz 12r/1, 31v/1, 31v/4,
 58r/6, 60v/2, 110r/2, 193v/5
 n.+ lerinüzdedür 40r/1
 n.+ lerinüzdür 233r/6
 n.+ lerinüze 7r/8
 n.+ lerinüzi 6v/3, 7v/1, 25r/4,
 101v/6, 114r/7, 200v/2
 n.+ süz 248v/8
 n.+ üm 264v/3
 n.+ ümdedür 103v/5
 n.+ ün 145r/6
 n.+ ündedür 73v/2
nehiy : (Ar. nehy) Yasaklama, menetme.
 n. 30r/3
nemrūd : (Ar.) Babil'in kurucusu olan
 hükümdar.
 n. 35r/5, 35r/6
nerdübān : (Far. nerd-bān) Merdiven.
 n. 107v/5
nesh : (Ar.) Bir ayetin hükmünü kaldırma.
 nesh eyle - : Hükmünü kaldırma.
 n.- yevüz 14r/7
nes(i)l : (Ar. nesl) Züriyet, döl, nesil.
 n. 44v/6, 142v/2, 178r/7
 n.+ lerinden 206r/5
 n.+ i (be.) 208r/2
 n.+ imüzden 17r/1
 n.+ in 142r/7
 n.+ ini 236v/7

n.+ ümden 16v/2, 212v/8
nesne : Nesne, şey.
 n. 3v/7, 4v/5, 5r/3, 6v/8, 12v/6,
 14v/1, 14v/8, 15r/5,
 16r/8, 18v/1, 19r/8, 21v/5, 21v/6,
 22v/7, 24r/1, 27v/6, 28v/4,
 30r/1, 35v/6, 36v/2, 39r/3, 40r/3,
 40v/8, 41v/3, 43v/1, 43v/4, 43v/7,
 47r/7, 50r/8, 52v/8, 53v/3, 54r/4,
 55v/3, 56v/6, 56v/8, 58r/6,
 59r/7, 59v/1, 61r/1, 65v/2, 65v/3,
 67v/4, 70v/6, 70v/8, 74r/8,
 74v/2, 76r/7, 78v/1, 79v/7, 87r/3,
 89v/1, 89v/3, 90r/1, 92r/5,
 92v/3, 92v/6, 96v/5, 100r/6,
 101v/5, 102v/2, 104r/1, 104r/6, 105v/8,
 106r/1, 109v/2, 109v/3, 111r/8,
 112v/6, 113v/7, 114r/6, 115v/3, 115v/4,
 116r/7, 121v/2, 122r/1, 123r/6,
 123v/8, 124v/8, 135r/7, 143v/2, 144r/6,
 147r/5, 149r/7, 153r/1, 154r/1,
 156v/2, 158v/3, 174r/4, 175r/7, 181v/5,
 182r/4, 186v/2, 186v/3, 195r/3,
 196r/1, 204r/7, 205r/7, 210v/4, 210v/8,
 212v/6, 215r/2, 216v/3, 218v/8,
 220r/3, 221v/1, 222v/5, 224v/7, 225r/8,
 225v/3, 225v/7, 234v/8, 238r/1,
 246r/4, 250r/6, 252v/3, 253v/7, 254v/8,
 261r/3
 n.+ den 20v/8, 62v/7, 138v/1,
 149r/4, 212r/6, 214v/8, 248v/3, 249v/8
 n.+ dūr 9r/8, 12r/5, 12v/6, 37v/1,
 68v/2, 187v/8, 221r/1, 264v/2
 n.+ lerden 101r/6
 n.+ lerin 132v/8
 n.+ lerini 189r/2
 n.+ nün 108v/4, 115r/3, 123v/5,
 247r/5
 n.+ sin 36v/5
 n.+ ye 39v/5, 86r/3, 153v/1, 243v/8
 n.+ yi 28r/1, 28r/2, 30v/3, 34v/6,
 65v/1, 67v/2, 68r/3, 101r/1,
 112v/7, 115v/2, 115v/3, 116v/2,
 122v/3, 133v/2, 138v/1, 140r/3, 168r/2,
 203r/3, 227r/3, 232r/4, 248v/5,
 248v/8, 264v/7
 n.+ yile 12r/1, 204v/8
 n.+ yle 20r/2
nevmīd : (Far. nevmīd < na+ümīd)
 Ümitsiz.
 n.+ lerken 54r/4

nevmîd ol - : Ümit kesmek.
 n.- a 216v/4
 n.- dı 202v/8, 265v/2
 n.- dılar 200r/3
 n.- mañ 200v/7
 nevmîd olıc : Ümitsiz olan, ümit kesen.
 n.+ lardan 216v/4
nezîr : (Ar. nezr) Adak.
 nezîr eyle - : Adamak.
 n.- düm 44r/6, 253v/5
nice : Pek çok, birçok, nice, ne kadar; nasıl, ne şekilde.
 n. 3v/6, 11v/8, 13r/8, 27r/2, 33v/6, 35v/2, 44v/3, 49r/5, 55v/5, 70r/8, 75r/5, 97r/3, 104v/6, 124r/6, 154v/1, 184v/3, 266v/6
 n.+ lerinden 10r/8
 nice kim : Her ne zaman, müddetçe.
 n. 96r/5, 127v/4
niçün : Niçin, neden.
 n. 12v/2, 47v/1, 47v/3, 47v/8, 48r/1, 50v/8, 51r/2, 60r/6, 89v/4, 105r/3, 107v/8, 108v/2, 267r/6
nikāh : (Ar.) Nikah.
 n.+ uñ 31v/3, 32r/1
 nikāh eyle - : Nikahlamak.
 n.- ñ 66v/3
 n.- ye 66v/2
 n.- yesiz 80r/2
nîk-baht : (Far.) Talihli kimse.
 n. 190v/8
ni‘met : (Ar. ni‘meṭ) İyilik, lütuf, ihsan.
 n. 58v/7, 255v/8
 n.+ den 223r/3
 n.+ i (be.) 16r/6, 150v/7
 n.+ i (iy.) 210r/1
 n.+ ile 51v/2, 59r/4
 n.+ in 27r/3, 51v/1, 87v/7, 87v/8, 88r/7, 90r/1, 211v/6, 220r/1, 225r/5, 226v/1, 229v/3
 n.+ ine 209r/4
 n.+ ler 229r/7, 230r/5
 n.+ lerin 30v/1, 131r/6, 132r/1, 229r/8
 n.+ üm 6r/6, 6v/7, 19v/5, 225r/2
 n.+ ümi 87r/1, 102v/3
 n.+ üñ 96r/7
 ni‘met ver - : Lütfetmek, ihsanda bulunmak.

n.- di 150v/7
nişān : (Far.) Belirti, işaret, alamet.
 n. 15v/7, 19r/2, 27r/3, 35v/4, 41v/6, 45r/2, 45v/6, 46r/3, 103r/8, 104v/4, 108r/1, 116r/6, 135r/4, 172r/3, 202r/8, 206v/3, 208r/3, 252v/4, 253r/7, 259v/6, 267r/6
 n.+ dan 136v/7
 n.+ dur 33r/7, 33v/1, 46r/1, 131v/6, 219r/8, 219v/2, 224r/6, 224v/5
 n.+ ı (be.) 106v/4, 138v/4, 145r/3, 179r/6, 179v/5
 n.+ ıla 129r/2
 n.+ ın 232r/2
 n.+ ıyla 37v/7, 128v/6
 n.+ iken 187r/6
 n.+ lar 123r/3, 123r/4, 137r/1, 170v/4, 192v/7, 240r/8
 n.+ lardan 104v/4
 n.+ lardur 21r/2, 24v/1, 61r/2, 115r/7, 176v/8, 203v/4, 209r/3, 217v/1, 226r/2, 261r/8
 n.+ ları (be.) 15v/8, 97v/8, 108v/8, 115r/1, 115r/2, 116r/6, 195v/2, 203v/1, 236r/7, 236v/1
 n.+ ların 10r/1, 17r/2, 86r/7
 n.+ larındadır 20r/6
 n.+ larındandır 242v/6
 n.+ larını 136r/4
 n.+ larıñ 106v/8
 n.+ larumdan 138v/3
 n.+ larumla 260v/4
 n.+ larumuz 190r/3, 209r/2
 n.+ larumuza 140r/4
 n.+ larumuzdan 231r/2, 259v/7
 n.+ larumuzu 137r/6, 138v/6, 138v/7, 217v/4, 261v/1
 n.+ larumuzla 134v/7
 n.+ uñ 45r/2, 252v/4
 nişān olunmış : İşaretlenmiş, işaretli.
 n. 42r/2
nişānlan - : (Far. + Tr.) İşaretlenmek.
 nişānlanmış : İşaretlenmiş, işaretli.
 n.+ lar 54r/1
nişe : Niçin, neden, nasıl.
 n. 15v/7, 95v/8
nite : Nasıl, ne mümkün.
 n. 4v/8, 33r/4, 35v/1, 35v/5, 35v/6, 43r/6, 44v/8, 45v/3, 49v/5, 51r/5, 55r/1, 65v/4, 68v/5,

69v/8, 74v/6, 91r/2, 92v/7,
 97v/8, 105r/7, 106v/2, 108v/8,
 111r/3, 112v/7, 114v/1, 114v/6, 115v/1,
 116r/8, 126r/5, 132v/5, 133r/4,
 133v/8, 134v/8, 136v/3, 145v/8, 154v/1,
 171r/8, 173v/7, 174v/1, 177v/2,
 202v/6, 207r/7, 213r/8, 221v/6, 232v/8,
 235r/7, 248v/1, 254r/1
 n.+ dūr 58r/5, 71r/6

nitekim : Nasıl ki, nitekim, gibi.

n. 3r/2, 3r/3, 14v/3, 19r/5, 19v/5,
 23r/7, 25v/8, 29r/7,
 29r/8, 32r/4, 38r/3, 39r/2, 40r/8,
 41r/1, 69v/4, 77v/4, 84r/7,
 96r/2, 106r/5, 119r/5, 126v/3,
 184v/4, 191r/2, 246r/8

niyet : (Ar. niyyet) Maksat, amaç.

n.+ le 24r/5

nol - : Ne olmak.

n.- dı 33r/1, 99r/1, 215v/4

nūh : (Ar.) Hz. Nuh, Kuran'da adı geçen
 üçüncü peygamber.

n. 184r/4, 184v/1, 185r/2, 185r/7
 n.+ a 84r/7, 113r/4
 n.+ dan 232v/3
 n.+ ı (be.) 44r/4, 130r/8
 n.+ ıla 256r/2
 n.+ uñ 131r/5, 162r/4, 177r/5,
 189v/1, 209v/1

nūr : (Ar.) Işık, ziya, aydınlık.

n.+ a 140r/8
 n.+ ı (iy.) 157v/1
 n.+ ını 157v/2

nuşret : (Ar.) Üstünlük, zafer; yardım.

nuşret bulmak : Üstünlük sağlama;
 zafer.

n. 53v/1
 nuşret iste - : Zafer dilemek,
 galibiyet beklemek.
 n.- rler 12r/4

O

o : bk. ol

1. O, zamir.

o. 20r/7
 o. +nı 252v/4

2. O, sıfat.

o. 254r/5

od : Ateş, cehennem ateşi. bk. ot

o. 6r/5, 10v/7, 10v/8, 22r/4, 22r/6,
 36v/8, 37r/1, 38r/7, 43r/5,
 60r/5, 63v/4, 64v/5, 97r/5, 99r/4,
 106v/8, 118v/4, 127r/7, 127v/4,
 128v/2, 150v/3, 190r/5, 191r/7,
 213v/6, 214v/7, 223v/8, 240r/2, 250v/6,
 257r/3, 259r/4
 o.+ a 10v/6, 61r/6, 67r/6, 257r/1,
 259r/5

o.+ da 205v/1

o.+ dan 4r/6, 21r/8, 29r/2, 82r/7,

127v/6, 212r/1

o.+ dur 97v/2, 207v/5

o.+ ı (be.) 3v/1, 96r/5, 247r/3

o.+ ı (iy.) 161r/6, 163v/5, 167r/3,

240r/2

o.+ ına 63v/4

o.+ lardan 3v/4, 91v/8

o.+ uñ 16v/7, 26r/5, 35r/4, 41v/3,

42r/7, 52v/8, 60r/3, 61r/5,

129r/4, 146v/7, 173r/6, 204r/2

odun : Odun.

o. 28r/8, 90v/8

o.+ ı (iy.) 4r/6

o.+ lardur 41v/3

oğlan : Oğul, erkek çocuk, oğlan.

o. 15v/4, 29v/5, 45r/1, 45v/3,

144r/5, 194r/1, 216v/2, 241r/6,

249v/1, 252v/1, 252v/7, 253r/6,

254r/1

o.+ a 248v/7

o.+ dan 245v/4

o.+ dur 193v/6

o.+ ı (be.) 252r/8

o.+ ı (iy.) 85r/6, 115v/2

o.+ ıyla 31r/1, 31r/2

o.+ lar 115r/8, 126r/2, 246r/5

o.+ lardan 42r/1, 72v/4, 76v/2,

80r/2

o.+ ları (iy.) 6r/6, 6v/6, 16r/6, 17r/7,

18r/5, 41v/2, 52v/8, 91r/4,

097r/8, 126r/4, 126v/5, 127r/5,

140v/5, 164r/4, 225r/4

o.+ larım 212v/1

o.+ ların 19r/5, 106r/5, 119v/4,

120r/4, 136r/7, 237v/3

o.+ larına 17r/7, 17v/1, 17v/7,

27r/2, 49v/2, 50r/8, 84r/8

o.+ larından 32v/7, 45v/6, 98r/5,

113r/5, 113r/8, 119r/5, 142r/7, 252r/6

o.+ larını 30v/7

o.+ larıñuz 64r/2, 66r/3
 o.+ larıyuz 89v/4
 o.+ larum 200v/7
 o.+ larumuzu 47r/2
 o.+ larıñuzı 47r/2
 o.+ larıñuz 63v/5, 148r/1, 156r/5
 o.+ larıñuza 31r/4
 o.+ larıñuzı 7r/2, 122r/2, 137v/7,
 209r/5, 233v/6

o.+ siz 85v/7
 o.+ uñ 249v/3

oğ(u)l : Erkek çocuk.

o. 36v/8, 63v/2, 139r/6, 140v/5,
 176v/8, 225r/4, 252r/7, 254r/6,
 257v/3, 258r/3, 258r/5, 258r/6
 o.+ anı 85v/8
 o.+ ı (iy.) 45v/1, 63v/8, 64r/6,
 85r/4, 89r/8, 93v/1, 97r/8,
 097v/6, 98r/5, 102v/3, 103r/3,
 103r/7, 103v/3
 o.+ ıdur 157r/5, 157r/7, 254r/5
 o.+ ın 83v/4, 89v/1, 185r/2
 o.+ ına 11v/8, 34r/6, 85v/7
 o.+ ınuñ 90v/5
 o.+ larımuzdan 33r/2
 o.+ um 185r/7
 o.+ uñ 200r/7

oğulcān : Döl yatağı, rahim.

o.+ lar 41r/1, 204r/6
 o.+ ları (iy.) 120v/5, 120v/7

oķ : Ok.

o.+ lar 99v/5
 o.+ larla 86v/7

oķı - : Okumak, çağırmaq, davet etmek,
 dua etmek, yalvarmaq. bk. **oķu -**

o. 36r/1, 90v/5, 137r/3, 142v/3,
 230v/1

o.- dılar 144r/4

oķu - : Okumak, çağırmaq, davet etmek,
 dua etmek, yalvarmaq. bk. **oķı -**

o.- dı 171r/4
 o.- dılar 172v/1, 247r/2
 o.- duķ 115v/8
 o.- dum 211r/4
 o.- duñ 235r/1
 o.- duñuzsa 144r/8
 o.- ma 180v/2
 o.- madu 171r/5
 o.- maya 265r/6
 o.- mayadum 171v/4
 o.- mayasın 176r/6

o.- na 145r/5, 171v/1

o.- nsa 257r/3

o.- nur 51r/5, 79v/8, 86r/6

o.- ñ 4r/5, 50v/2, 130r/2, 143r/5,
 144v/1, 144v/3, 174r/7, 182r/5, 236r/2,
 241r/3

o.- r 29r/2, 52r/2, 58r/3, 111v/7,
 173r/1, 209v/5

o.- rdi 56v/2

o.- rın 202v/4

o.- rlar 16r/5, 19v/6, 29r/2, 34r/4,
 51v/4, 52v/4, 127r/5, 142r/2, 144v/5,
 176v/5, 179v/2, 190r/8, 204v/7,
 220r/2, 236r/3, 244r/7

o.- rlardı 13v/3

o.- rlarken 15r/6

o.- rsavuz 242r/8

o.- rsız 6v/4, 49r/3, 108r/7, 108r/8,
 110v/6, 144r/8, 237r/6

o.- rusañ 144v/6

o.- ruz 46v/7

o.- sa 23v/7

o.- ya 17r/3, 147v/2

o.- yalar 237v/6

o.- yalum 47r/2

o.- yam 122r/1, 249v/7, 255r/6

o.- yasın 144r/7, 206v/7, 228r/3,
 240v/7

o.- yasız 241r/4

oķumaķ(ğ) : 1. Yüksek sesle

okuma.

o.+ a 265v/6

o.+ uñ 16r/5

2. Okuyup öğrenme, anlama.

o.+ ından 122v/6

3. Dua, yalvarış.

o.+ ı (iy.) 238r/6, 238r/7

o.+ ıla 255r/7

oķumaķlıķ(ğ) : 1. Dua, yalvarış.

o.+ ıla 252r/5

2. Yüksek sesle okuma.

o. 265v/7

oķun - : Okunmak, çağırılmak, davet
 edilmek, dua edilmek.

o.- a 145v/5

o.- urdı 148r/5

o.- urlar 43r/3

oķunul - : Çağrılmak, davet edilmek.

o.- dılar 39r/8

oķut - : Okutmak, öğretmek.

o.- dı 256r/3

ol : bk. o

1. O, zamir.

o. 3v/8, 4r/1, 4r/6, 5r/2, 5r/3, 5v/7, 5v/8, 6r/2,

6r/6, 6v/7, 7v/2, 7v/3, 7v/4, 8v/1, 8v/6, 9r/8, 9v/2,

9v/4, 9v/5, 11v/2, 11v/3, 11v/8, 12r/5, 12v/1, 13r/3, 13v/6,

13v/7, 14r/2, 15r/2, 15r/4, 16r/3, 16r/6, 16v/6, 17r/5, 17r/6,

18r/2, 18r/3, 18v/1, 18v/4, 19r/1, 19r/7, 19v/1, 20v/6, 20v/7,

21v/2, 23v/1, 24v/2, 26v/2, 26v/4, 26v/7, 28r/1, 28r/2, 28r/7, 29r/4,

31r/3, 32r/1, 32v/5, 32v/8, 33v/3, 33v/4, 34v/3, 34v/4, 34v/5,

34v/7, 35r/8, 35v/1, 35v/4, 37v/1, 37v/2, 39r/3, 39r/4, 39r/7,

39v/4, 39v/8, 40v/5, 41r/2, 41v/6, 42r/8, 42v/1, 43r/5, 44v/4,

44v/7, 45v/5, 46r/4, 48r/3, 48v/7, 49v/5, 50v/1, 50v/7, 52r/3,

53r/5, 53v/5, 54r/5, 54r/8, 56r/3, 57v/5, 58r/1, 58r/5, 58r/6,

59v/2, 59v/7, 62r/8, 62v/1, 62v/4, 62v/6, 62v/7, 62v/8, 63v/7,

64r/2, 64r/8, 64v/1, 64v/8, 65r/1, 65v/3, 65v/5, 65v/6, 66r/7,

69v/8, 74r/4, 74v/2, 75v/2, 76v/3, 78r/1, 79v/4, 79v/5, 79v/7,

79v/8, 80v/3, 80v/4, 80v/5, 81r/4, 81v/3, 82r/1, 82v/3, 85r/2,

85v/8, 86r/6, 86v/5, 86v/6, 87v/2, 87v/8, 88r/3, 89r/8, 89v/2,

89v/6, 90r/4, 90r/7, 90v/5, 93r/8, 94v/1, 94v/3, 97r/1, 97r/8,

98r/2, 99r/7, 100v/6, 101v/4,

102r/3, 102r/5, 102r/6, 102v/2, 102v/8, 104r/6, 104r/8, 104v/1, 104v/7,

105v/3, 105v/4, 105v/7, 105v/8, 106r/1, 106r/3, 107r/2, 107r/7, 107v/1,

109v/8, 110r/3, 110r/4, 110r/5, 110r/6, 110v/1, 110v/5, 111r/1, 111r/4,

112r/2, 112r/4, 113v/5, 113v/7, 114v/7, 115r/1, 115r/3, 115v/2, 115v/3,

115v/4, 115v/5, 116r/1, 116r/7, 116v/7, 116v/8, 117r/2, 117r/4, 117r/5,

117v/1, 117v/3, 117v/5, 117v/7, 118v/1, 118v/3, 118v/4, 119r/6, 119v/2,

120r/1, 120r/3, 120r/6, 120r/8, 120v/3, 120v/7, 121r/3, 121r/6, 121r/7,

122r/4, 122r/5, 123v/5, 123v/7, 124r/1, 125v/1, 125v/2, 125v/3, 125v/4,

125v/5, 125v/7, 126r/5, 126r/6, 126v/6, 126v/7, 128r/7, 128v/5, 129r/6,

130r/1, 130r/3, 130r/6, 133r/6, 134r/2, 135r/4, 135r/5, 135v/5, 136v/2,

137r/8, 137v/6, 138r/5, 138r/6, 139r/1, 139r/2, 139v/5, 139v/7, 140r/5,

140r/7, 140r/8, 140v/2, 141r/5, 141v/1, 141v/5, 142r/5, 143r/1, 143v/1,

143v/2, 143v/6, 144r/2, 144r/3, 144r/5, 144v/4, 144v/5, 145r/1, 146r/3,

146r/6, 147r/5, 147v/3, 147v/5, 149r/4, 149r/7, 149v/4, 151v/4, 151v/5,

151v/8, 153v/6, 157r/8, 157v/2, 160r/1, 161r/2, 161r/5, 166r/5, 166v/1,

167v/1, 167v/7, 168r/5, 168r/8, 169v/5, 170r/6, 170r/8, 171v/6, 172r/7,

175v/2, 175v/6, 176r/1, 176v/3, 176v/6, 176v/8, 178r/8, 179r/3, 180v/4,

180v/5, 180v/8, 181v/7, 181v/8, 182r/7, 182v/5, 185r/4, 185r/8, 186r/8,

187v/1, 188v/4, 188v/6, 189v/8, 194r/1, 194r/5, 194r/6, 194r/7, 194v/4,

194v/5, 194v/6, 195v/2, 195v/3, 196v/1, 197r/1, 198v/3, 199v/3, 200r/6,

200r/8, 200v/3, 200v/4, 201r/7, 201v/5, 202r/2, 202r/8, 203r/6, 204r/8,

204v/6, 205r/1, 205r/7, 206v/8, 207r/1, 208r/7, 209r/1, 209r/8, 210v/2,

210v/4, 213v/7, 214r/6, 215r/6, 216r/3, 216r/8, 217v/1, 217v/8, 218v/8,

219r/5, 219v/3, 223r/1, 223v/1, 225v/1, 225v/4, 225v/5, 225v/7, 230r/6,

230v/3, 230v/5, 231r/2, 231r/4, 232v/4, 232v/6, 233r/4, 233r/5, 233r/7,

233v/5, 233v/8, 234r/3, 235r/1, 235v/3, 235v/5, 236v/6, 237v/7, 238v/3,

238v/6, 239v/8, 244r/1, 244r/3, 245r/2, 245r/3, 245r/5, 245r/8, 245v/7,

248r/1, 249v/1, 249v/2, 249v/4, 249v/5, 252r/7, 252v/3, 254v/6, 255v/2,

255v/5, 255v/6, 255v/7, 256r/4, 256r/7, 256v/2, 257v/2, 257v/5, 259r/1,

259r/2, 260v/5, 262v/1, 262v/7, 263v/1, 264v/7, 265r/1, 265v/3, 266r/5,

266r/6

o.+ da 147v/8

o.+ dur 2v/4, 4r/3, 4v/1, 5r/2, 10r/3, 10r/4, 22v/1, 23v/2,

24v/2, 26r/3, 26r/4, 26v/1, 26v/5,

34r/5, 34r/8, 35r/6, 41r/1,
41r/2, 45r/2, 48r/7, 48r/8, 50v/5,
56r/8, 62r/2, 70r/7, 72r/6,
104v/1, 104v/3, 106v/3, 110v/1,
110v/3, 111v/8, 112r/1, 112r/2, 114v/8,
115r/1, 115r/3, 115v/3, 116v/7,
120r/6, 123v/7, 129v/5, 130r/3, 144r/2,
162v/4, 165v/3, 195v/2, 204v/4,
219r/5, 219v/4, 252v/4, 261r/3

2. O, sıfat.

o. 3v/1, 4v/4, 5r/4, 5v/2, 5v/4,
6v/5, 7r/1, 7r/3,
7r/4, 7r/7, 7v/2, 7v/7, 8r/3, 8r/6,
8v/8, 9r/5, 9v/7,
9v/8, 10r/2, 10r/5, 11r/2, 11r/6,
11r/7, 12r/3, 12r/4, 12v/4,
12v/6, 13v/1, 16v/1, 16v/2, 16v/5,
16v/7, 17r/6, 17v/1, 19v/2,
19v/3, 20v/8, 21r/4, 21r/5, 21v/6,
22v/3, 23r/2, 24r/1, 24v/1,
24v/5, 25v/1, 26r/1, 28v/2, 28v/3,
29r/5, 30r/3, 30r/5, 30v/5,
30v/7, 30v/8, 32v/7, 33r/1, 33r/2,
33v/2, 33v/4, 33v/7, 35r/5,
35v/5, 35v/6, 39v/7, 43v/7, 44r/1,
44r/6, 44r/7, 45r/4, 45r/7,
45r/8, 46r/8, 48r/1, 48v/2, 49r/4,
51r/5, 51v/1, 51v/7, 53r/4,
53v/3, 53v/4, 53v/7, 55r/8, 56v/1,
57r/3, 57r/6, 58r/2, 58r/4,
58r/6, 58v/1, 58v/3, 59r/3, 60v/4,
65v/4, 68r/1, 68r/2, 68v/6,
71r/4, 71r/6, 72r/7, 73r/2, 78r/2,
80r/4, 81r/2, 81v/4, 84r/2,
86r/1, 88r/7, 90r/1, 90v/3, 90v/5,
92v/7, 95r/7, 101r/7, 102v/3,
103r/1, 105v/6, 106r/7, 108v/3,
108v/4, 112r/3, 112r/4, 112r/7, 112r/8,
112v/1, 112v/2, 112v/3, 115r/6,
118r/2, 118v/1, 123r/4, 124v/2, 125r/3,
125r/8, 125v/4, 126r/6, 127v/1,
129v/2, 131r/5, 132v/4, 135r/4, 135v/3,
137r/2, 137r/4, 139r/4, 141r/6,
142v/5, 143r/7, 146v/8, 148r/8, 148v/1,
149r/7, 158r/2, 160r/6, 163r/3,
181r/7, 181v/6, 188r/5, 190v/5, 198r/8,
199r/2, 201v/2, 213r/1, 213r/5,
213v/5, 215v/7, 216r/4, 219r/1, 220v/2,
226v/3, 246r/6, 246v/4, 248r/1,
251r/1, 251r/3, 253r/1, 254v/2, 257r/8,
258r/1, 259r/6, 260r/8, 265r/3,

265r/6, 265r/8, 266r/5

ol - : Olmak, bulunmak, gerçekleşmek,
meydana gelmek, var olmak, kalmak.

o. 15v/6, 28r/1, 46v/8, 112r/3,
138r/8, 218v/1, 222r/4, 235v/3,
254r/7
o.- a mı 135v/1
o.- a 5r/8, 13r/5, 18r/2, 18v/3,
23r/8, 23v/4, 23v/6, 24v/8,
25r/7, 25v/1, 33r/4, 36v/6, 38v/5,
39v/2, 43r/6, 44v/8, 45v/3,
45v/5, 45v/7, 63r/4, 63v/8, 64r/4,
64r/7, 65v/1, 67r/4, 68v/1,
68v/4, 68v/5, 69v/5, 74r/8, 75v/1,
75v/2, 77r/7, 78r/4, 81r/1,
81v/6, 83v/8, 85r/6, 85r/7, 103r/8,
107v/4, 112r/3, 112r/7, 115v/1,
119r/7, 121r/2, 133r/4, 143v/2,
146r/4, 148r/6, 148v/5, 149r/2, 152r/3,
152r/6, 153r/4, 154r/7, 177r/5,
178r/2, 180r/1, 182r/7, 184r/6, 194v/4,
194v/5, 195v/1, 200v/5, 202v/6,
215v/3, 222r/4, 227v/2, 235v/4, 239r/6,
252v/1, 253r/6, 262v/8
o.- alar 29v/5, 63r/3, 63v/5, 64r/8,
75r/3, 86r/1, 94v/4, 214r/3,
257v/6
o.- alardı 57r/6, 98v/1
o.- am 9r/7, 91r/3, 105v/4, 177v/1,
180r/8, 189r/5
o.- asın 63v/6, 77r/1, 90v/8, 109v/3,
129v/2, 131r/8, 179r/5, 179v/4,
184r/4, 185v/2, 200v/5, 207v/8,
214r/7
o.- asız 5v/7, 18v/3, 18v/8, 19r/8,
19v/3, 38v/7, 39v/5, 44r/2,
46r/1, 50v/2, 53r/6, 58v/4, 60r/6,
69r/1, 71r/1, 73r/5, 74v/6,
77r/7, 87v/4, 90r/8, 95r/7, 117r/6,
120v/6, 125r/8, 133r/1, 144v/1,
145v/4, 155r/3, 158v/8, 178v/2,
180r/7, 182r/5, 189r/3, 193r/4, 196v/5,
199v/3, 217r/6, 222r/8, 233r/7
o.- avuz 103r/6, 110v/7, 135v/1,
135v/3, 144r/4, 163r/3
o.- aydı 52r/5
o.- ayduk 21r/7, 107r/1
o.- ayduğuz 9r/3, 56v/8
o.- dı mı 169v/8
o.- dı 5v/5, 15r/2, 18v/5, 41v/6,
43v/8, 46v/8, 47v/4, 55r/1,

62v/2, 62v/4, 63r/7, 63r/8, 64r/3,
 65r/1, 65r/3, 65v/6, 66r/5,
 66v/1, 67r/5, 67r/6, 67v/2, 67v/4,
 68r/1, 68r/2, 68r/6, 68v/3,
 69r/3, 69v/5, 70v/1, 70v/6, 72v/8,
 73v/7, 74r/8, 74v/2, 75v/4,
 76r/1, 76v/4, 76v/7, 77v/2, 77v/5,
 77v/7, 77v/8, 78r/2, 78r/6,
 78v/2, 79v/7, 80r/3, 80r/6, 80r/8,
 80v/1, 80v/4, 80v/6, 80v/7,
 81r/3, 82v/2, 82v/3, 82v/4, 83v/7,
 84v/4, 85r/2, 91r/1, 91r/4,
 96v/2, 105r/8, 105v/4, 117v/5,
 119v/2, 119v/3, 131r/7, 132v/4, 132v/5,
 133r/4, 134v/8, 137v/1, 140r/7,
 141r/5, 142v/4, 149v/1, 149v/6, 156r/5,
 158v/7, 159r/1, 174v/2, 175r/8,
 177v/3, 179r/8, 181v/3, 182v/1, 182v/2,
 190v/8, 192v/7, 198r/2, 203r/2,
 205v/5, 207r/1, 207r/7, 209v/7, 217v/2,
 220v/8, 223v/1, 229r/8, 230r/3,
 231r/5, 231r/8, 232v/6, 233v/5, 234r/2,
 234r/4, 234v/5, 236r/7, 237r/3,
 237r/5, 237r/6, 237v/6, 238r/7, 238v/5,
 239v/5, 239v/6, 239v/7, 240r/7,
 241v/5, 244v/1, 245r/4, 246r/4, 246v/3,
 247r/5, 249r/7, 249v/1, 249v/3,
 249v/4, 251r/1, 251r/3, 251v/4, 251v/7,
 252r/6, 252v/7, 253r/8, 254r/1,
 254v/6, 255r/2, 255r/5, 255v/2, 255v/5,
 255v/6, 255v/8, 256v/1, 257r/1
 o.- dılar 2v/7, 7v/7, 8r/3, 8v/3, 8v/5,
 9r/3, 15r/7, 17v/4,
 18r/5, 18v/1, 21r/7, 43r/5, 52v/1,
 52v/3, 57r/6, 58r/4, 89r/3,
 93r/3, 94v/6, 95v/6, 95v/8, 96r/1,
 98r/6, 98r/7, 101r/8, 104v/5,
 104v/6, 106v/5, 108v/3, 109r/4,
 111v/5, 116r/5, 117v/2, 117v/7, 118r/4,
 118v/1, 118v/6, 119r/1, 120r/1,
 123r/2, 123r/6, 123r/7, 124v/4, 129r/8,
 129v/4,
 130v/7, 132r/6, 133v/5, 133v/7,
 134r/6, 137r/2, 137r/6, 137r/7, 137v/2,
 137v/5, 138v/6, 138v/7, 139r/2,
 139r/6, 141r/1, 141r/5, 141r/7, 141v/3,
 142v/8, 143r/6, 151r/2, 154v/4,
 155v/4, 161v/3, 161v/8, 162r/6, 163r/5,
 163v/6, 170v/6, 171r/5, 173v/3,
 174v/6, 176v/2, 177r/4, 182v/2, 184v/2,
 187v/2, 190r/2, 199r/6, 214v/2,

216v/8, 217v/6, 218r/5, 221r/7, 221r/8,
 226v/7, 227r/1, 230r/1, 233v/1,
 238r/3, 242r/2, 251r/4
 o.- dılardı 12r/4, 18r/8, 97v/7,
 105r/7, 106v/2, 107r/1, 113v/2, 127v/3,
 135v/6
 o.- dılarsa 14r/2, 14r/3, 174v/5,
 222r/6
 o.- dım 103v/5
 o.- dıñuz 25v/8, 100v/6
 o.- dısa 120r/2
 o.- dıydı 50r/8
 o.- dıydı 27r/6
 o.- dıyısı 21v/4, 101v/5, 102r/4
 o.- dıysa 122r/7, 239r/4
 o.- du 69v/1, 71v/8, 83r/2
 o.- duğıdı 122v/6, 124r/8, 129v/4,
 142r/8, 142v/1
 o.- duğısa 133r/8
 o.- duğısa 193v/3
 o.- duğ mı 203v/8
 o.- duğ 76r/8, 122v/7, 161v/1,
 173v/2, 176r/6, 200v/1, 210v/8, 226v/6,
 235r/8, 248r/5
 o.- dum 103v/7, 103v/8, 112v/2,
 254r/3
 o.- dunızdı 51v/1
 o.- duñ 18v/4, 57v/2, 103v/8,
 179r/4, 187r/2, 192v/1, 194v/8, 260r/3
 o.- duñdı 264v/5
 o.- duñısı 135r/4
 o.- duñsa 132r/6, 253r/4
 o.- duñuz idi 114r/8, 123v/7,
 127v/2, 133r/3
 o.- duñuz mı 17r/8, 120v/8, 237r/8
 o.- duñuz 9v/8, 24r/2, 46v/3, 49r/2,
 51v/2, 51v/8, 76r/1, 76r/7,
 89r/4, 94r/2, 101v/7, 103r/5,
 114v/4, 148v/4, 149r/6, 157v/8, 160r/4,
 172r/7, 172v/5, 175v/1, 227v/3,
 227v/5
 o.- duñuzdı 51v/2, 52r/3, 55r/7,
 106r/8, 107r/5, 110v/3, 114v/1, 127v/8,
 128v/1, 129r/2
 o.- duñuzsa 73r/6, 113r/1, 178v/1
 o.- dur 21r/3
 o.- ına 142r/1, 161v/3
 o.- ma 47r/1, 77v/6, 145r/7, 179v/3,
 180v/1, 185r/2, 216v/3, 230v/6, 249r/2
 o.- madı mı 246r/1
 o.- madı 15v/1, 17v/5, 18v/6, 25v/2,

47v/4, 47v/5, 48v/8, 50v/4,
 55v/7, 57v/6, 59v/3, 59v/4, 72r/7,
 72r/8, 75r/7, 81r/7, 84v/7,
 103v/4, 103v/5, 106v/1, 115v/2,
 119r/1, 123v/2, 124r/8, 124v/7, 127v/8,
 132v/3, 148r/8, 148v/2, 148v/3,
 150v/7, 152r/7, 155v/1, 162r/6, 167v/8,
 168v/2, 172r/1, 174r/5, 175r/1,
 179v/6, 183r/2, 191v/3, 191v/5, 196r/1,
 199r/3, 199v/2, 199v/5, 203r/2,
 208r/3, 210r/2, 210r/3, 211r/3, 228r/4,
 230r/7, 232v/8, 241r/6, 253v/7,
 253v/8, 254r/6, 256v/3
 o.- madılar 3r/8, 113v/6, 120r/6,
 131v/4, 134v/4, 171r/7, 177v/4, 183r/1,
 183r/2, 214r/7
 o.- madıyısı 64r/4
 o.- maduğıdı 128r/7
 o.- maduğ 106v/1, 124v/2, 200r/8
 o.- madum 215v/4, 246v/8
 o.- maduğ 78v/2, 202r/6
 o.- maduğdı 45r/7, 45r/8, 252v/3
 o.- maduğuz idi 32r/4
 o.- maduğuz 19v/7, 173v/1, 215r/1,
 219r/2
 o.- mağıl 19r/7, 105v/5, 107v/6
 o.- mağın 100v/3
 o.- mamış 256v/6
 o.- mağ 6r/8, 51r/8, 51v/5, 57r/5,
 117r/1, 147r/7, 150r/2
 o.- masun 124r/4
 o.- maya 19v/3, 24v/8, 63v/8, 64r/6,
 64r/7, 84v/3, 85v/8, 97r/5,
 125r/2, 133v/1, 149r/2, 171v/2
 o.- mayadı 55v/3
 o.- mayalar 39r/6, 71v/4, 75r/5
 o.- mayalardı 116v/2
 o.- mayasın 176r/5
 o.- mayasız 66r/3, 125v/3
 o.- miş imişsen 143v/8
 o.- mişiken 252v/1
 o.- mişmısam 72v/1
 o.- mışsa 56v/7
 o.- sa 25r/7, 39r/4, 63v/7, 64r/1
 o.- sin 255r/3
 o.- sun 262r/3
 o.- sunlar 77r/3
 o.- suğ 51v/3
 o.- uğ 17v/4, 49r/1, 49r/2, 88r/2,
 141v/3, 235v/1
 o.- ur mısız 95v/1

o.- ur 15v/6, 200r/1, 254r/7
 o.- urdı 102v/7
 o.- urlar mı 225v/2
 o.- urlardı 5v/8
 o.- ursa 12v/7, 13r/4, 29r/8, 213v/1
 o.- ursağuz 4r/4, 4r/5, 12v/2, 12v/6,
 12v/8, 15r/3, 21v/8, 23v/2,
 33v/1, 38v/4, 55r/3, 59r/6, 77v/3,
 108r/7
 o.- uruz 125v/8, 139r/3
 olmak(ğ) : Gerçekleşme, vuku
 bulma.
 o.- mağa 100v/4
 olmağlık : Olma, olmak.
 o.+ ı (iy.) 252r/5
olın - : Olunmak, edilmek. bk. **olun-**
 o.- ur 145r/4, 183r/2, 202v/5,
 222r/7
 olınmış : Olunan, olan.
 o.+ lardan 185r/5
olun - : Olunmak, edilmek. bk. **olın-**
 o.- dı 114r/5, 115v/8, 244r/5
 o.- madı 114r/5
 o.- ursa 32v/8
 olunmuş yanmış : Olmuş bitmiş,
 karara bağlanmış.
 o. 253r/8
on : On sayısı.
 o. 31r/6, 31r/6, 99v/1, 123r/8,
 182r/4, 265r/3
 o.+ dur 25v/2
 o.+ ıla 138r/1
 on bir : On bir sayısı.
 o. 192v/2
 on iki : On iki sayısı.
 o. 8r/4, 88v/1, 140v/5, 140v/7,
 158r/1
ona - : Tasvip etmek, razı olmak.
 o.- madı 215v/3, 239r/5, 240r/6,
 266r/1
oñart - : Düzeltmek, barıştırmak.
 oñartmak : Düzeltme, barıştıрма,
 ıslah etme.
 o. 68r/2
oñılt - : Ferahlatmak, ferahlık vermek.
 o.- a 155r/5
oran : Had, sınır, ölçü.
 orandan geç - : Haddi aşmak, aşırı
 davranmak.
 o.- me 233r/8
 o.- ürmeğ 126v/6

orandan geçici : Haddi aşan, israf eden.

o.+ ler 233v/1

o.+ leri (be.) 126v/6

orandan geçmek : Haddi aşma, azgınlık, taşkınlık.

o. 249v/2

orandan geçmiş : Haddi aşmış, uygunsuz.

o. 244v/1

orta : Orta derece, orta, iç, ara, normal.

o.+ sın 88v/5

o.+ sından 14v/4, 66r/4, 95v/5, 98r/4, 99v/1

orta çağlı : Orta yaşlı.

o. 9v/1

orta dutucu : Orta yolu tutan kimse.

o.+ lar 96v/2

orta namāzı : İkinci namazı.

o. 32r/3

ortak(ğ) : Ortak.

o. 123v/3

o.+ ı (iy.) 28v/8, 29r/1, 241r/6

o.+ ları (iy.) 119v/4, 173r/8

o.+ lar 115r/7, 144r/5, 176v/6, 207r/8

o.+ lardur 64v/1, 114v/3, 120r/3

o.+ ları (iy.) 119v/4, 173r/8

o.+ larım 220v/3

o.+ larımı 247r/1

o.+ ların 226v/5

o.+ larına 119v/3

o.+ larının 119v/2

o.+ larınız 106r/8

o.+ larımızdur 226v/5

o.+ larımızdur 119v/1

o.+ larınız 173r/8, 177r/7

o.+ larınızdan 174r/2

o.+ larınız 144v/4

ortak eyle - : Ortak etmek, (Allah'a) şerik koşmak.

o. 260r/2

o.- diler 56r/4, 98v/4, 106r/8, 172r/1, 173r/7

o.- düğüz 112v/7, 112v/8, 211r/6

o.- meñ 68r/3

o.- meyesiz 122r/1

o.- meyvüz 47r/7

o.- mezin 245v/2

o.- rler 121v/8, 144r/5, 157r/8, 218v/4, 218v/7, 228r/5

o.- rsiz 108r/8, 112v/3, 112v/6

o.- ye 69v/6, 79r/1, 97v/1

o.- yem 207v/7s

o.- yesiz 127r/2

o.- yevüz 196r/1

o. mı e.- rler 144r/6

ortak eylenil - : Şerik koşulmak.

o.- e 78v/8

ortak eyleyici : (Allah'a) şerik

koşan kimse, müşrik.

o.+ ler 106v/1

o.+ lerden 218r/6, 230r/4, 230r/7

o.+ lervan 202v/5

ortak ol - : Ortak olmak.

o. 237r/2

o.- ına 69v/5

oruc : (Far. rûze) Oruç.

o. 23r/6

o.+ dan 25r/7

o.+ dur 25v/1, 75v/4, 99v/2

o.+ ı (be.) 24r/5

o.+ uñ 24r/1

oruc dut - : Oruç tutmak.

o.- asız 23v/2

o.- sun 23v/4

oruc dutmak : Oruç tutma.

o. 100v/3

ot : Ateş, cehennem ateşi. bk. **od**

o.+ da 70r/8

o.+ dan 51v/2, 54r/7, 60v/1, 125r/1

o.+ dur 56r/5

ot : Ot, bitki.

o. 246r/4

o.+ ı (iy.) 130r/6, 246r/4

otar - : Otlatmak.

o.- uñ 261r/7

o.- ursız 219r/6

otlak(ğ) : Çimen, otlak.

o.+ a şalarsız 219r/2

otsuz : Otu olmayan yer, çorak.

o. 242r/1, 265r/6

otur - : Oturmak, kalmak, ikamet etmek.

o.- a 240r/2

o.- am 125r/4

o.- dılar 58v/3

o.- du 164v/3

o.- ma 111r/7

o.- mañ 81v/3, 133r/1

o.- uñ 164r/1

o.- urken 61r/3, 77v/1

oturıcı : Oturan, oturup bekleyen.

bk. oturucu

o.+ lar 76r/2, 76r/4, 76r/5

o.+ larıla 159v/1

o.+ larıñuz 216r/6

o.+ laruz 90v/2

oturmağ(ğ) : Oturup bekleme, bir işten geri kalma.

o.+ a 164r/1

oturucu : Oturan, oturup bekleyen.

bk. oturıcı

o. 171r/4

o.+ larken 24r/5

o.+ larla 164r/6

otuz : Otuz sayısı.

o. 102v/5, 138r/1

oyna - : Eğlenmek.

o.- rken 134r/8

o.- rlar 114r/2

o.- ruz 161v/1

oyun : Eğlence, oyun.

o. 107r/8, 111v/1, 129r/6

o.+ a 95r/6, 95r/8

Ö

öde - : Ödemek, vermek, yerine getirmek.

ö.- meye 48r/8

ö.- siz 39v/7

ö.- yesiz 26r/2, 77v/1

ödek : Verme, karşılama.

ö.+ dür 22v/7

ödünç : Borç, ödünç.

ödünç vèr - : Borç vermek.

ö.- e 32v/5

ö.- esiz 88v/3

ödünç vèrmek : Borç verme, ödünç.

bk. ödünç vermek

ö. 32v/5

ödünç vermek : Borç verme, ödünç.

bk. ödünç vèrmek

ö. 88v/3

ödüş : Zarar, ziyan.

ö. 165v/3

ögey : Üvey.

ö. 66r/2

ög - : Övmek.

ögmek : Övme, hamd.

ö. 128r/7, 171r/1, 204v/5, 212v/7,

225v/2, 241r/5, 241v/1

ögmeklik : Övme, hamd.

ö. 104r/8, 108v/6

ögücü : Hamd eden.

ö.+ ler 167v/2

ögil - : Övülmek. bk. **ögül**-

ögilmiş : Övülmüş; yüce. bk.

ögülmiş

ö. 209v/1

ögren - : Öğrenmek.

ö.- dük 115v/8

ö.- mezler 13v/6

ö.- ürler 13v/7

ögrenil - : Öğretilmek.

ö.- düñüz 114r/1

öğret - : Öğretmek, bildirmek.

ö.- di 5r/6, 32r/4, 34r/2, 39r/2,

78v/2, 87r/4, 195v/7, 262v/1

ö.- dük 102v/5, 248r/7

ö.- düñ 5v/1

ö.- düñüz 87r/3

ö.- e 17r/3, 45v/5, 192v/5

ö.- esin 248r/8

ö.- ür 19v/6, 39v/5, 58r/3, 228v/1

ö.- ürler 13v/4, 13v/5

ö.- ürsiz 87r/4

ögül - : Övülmek. bk. **ögil**-

ögülmiş : Övülmüş; yüce. bk.

ögilmiş

ö. 37r/4, 80v/4, 208v/5

ögin - : Övünmek.

ö.- eler 60v/7

öğüt(d) : Öğüt.

ö. 38r/5, 93v/3, 113v/6, 130v/4,

131r/4, 138v/1, 175v/7, 202r/8

ö.+ dür 9r/5, 55r/2, 192r/2

ö.+ ile 230v/2

ö.+ lerin 147v/1, 185v/1

öğüt dut - : Öğüt kabul etmek, iyice

düşünmek.

ö.- arlar 118r/8

ö.- asız 122r/8

öğüt verin - : Öğüt verilmek.

ö.- ürler 71v/8

öğüt verinil - : Öğüt verilmek.

ö.- diler 141v/1

öğüt vèrmek(g) : Öğüt verme,

nasihat.

ö.+ içün 258v/6

öğütle - : Öğüt vermek, nasihat etmek.

ö. 71v/1

ö.- mez misiz 112v/7, 186r/2

ö.- nesiz 227r/6

ö.- nmez 41r/6
 ö.- 7 67v/7
 ö.- r 30v/2, 70v/6, 205v/7, 211v/3,
 227r/5
 ö.- rsiz 141r/8
 öğütlemek(g) : Öğüt verme,
 nasihat.
 ö.+ im 177r/6
öğütlen - : Öğüt verilmek, nasihat edilmek;
 öğüt kabul etmek, iyice düşünmek.
 ö.- diler 108v/4
 ö.- eler 126r/4, 136v/5
 ö.- mez misiz 170r/5, 183r/7,
 184r/1, 219v/8
 ö.- mez 37r/7
 ö.- ür 30v/5
 ö.- ürlr 151r/6, 169v/1
ökçe : Topuk, ökçe.
 ö.+ lerümüz 111v/6
 ö.+ lerünüz 55v/2, 56r/3
 ö.+ si 18v/5, 55v/2, 150r/6
ökünç : Öç, hınç, intikam.
 ökünç alıcı : İntikam alan.
 ö. 246r/1
öküz : Öküz.
 ö.+ i (be.) 9v/5
öl - : Ölmek, canlılığını kaybetmek.
 ö.- di 164r/2
 ö.- diginden 21r/1
 ö.- diler 20v/3, 50r/4
 ö.- düğinden 224r/5
 ö.- düğüz 5r/1
 ö.- dürür 57r/7, 180r/8, 221r/4
 ö.- dürürler 42v/7, 42v/8
 ö.- e 55v/3
 ö.- eler 171r/2
 ö.- esiz 57r/8, 57v/1, 126r/2
 ö.- me7 17r/8, 51r/7
 ö.- meyelerdi 57r/6
 ö.- mişmissem 253v/1
 ö.- ü7 32v/2, 53r/8
 ö.- ürdüğüz 5r/1
 ö.- ürlr 65r/5
 ö.- ürse 28r/7, 55v/1
 ölgün : Ölüm.
 ö.+ den 35v/1
 ölme : Ölme, ölüm.
 ö.+ 7izden 7v/4
 ölmek(g) : Ölme, ölüm.
 ö. 102r/2
 ö.+ den 83v/8

ö.+ üm 123v/3
 ö.+ ü7 238r/2
 ölüci : Ölecek olan.
 ö. 210v/2
ölç - : Ölçmek, tartmak.
 ö.- ü7üz 234r/4
 ölçmek : Ölçme, ölçü.
 ö. 132v/7
ölçek(g) : Ölçü, ölçek.
 ö. 188v/8, 198r/8
 ö.+ e 122r/6
 ö.+ i (be.) 198r/4
 ö.+ in 198v/5
öldür - : Öldürmek, kesmek, boğazlamak.
 ö.- di 35v/2, 100v/1
 ö.- düğüz 9v/7
 ö.- e 5r/1, 100r/8
 ö.- evüz 175r/2
 ö.- me7 193r/3
 ö.- ür 35r/6, 140v/3, 168r/2, 175v/7,
 220v/5
 ö.- ürin 35r/6
 ö.- ürlr di 137v/7
 öldürmek : Öldürme.
 ö. 233v/7
ölü : Ölmüş, ölü olan, canlılığını
 kaybetmiş.
 ö. 117v/5, 120r/3, 121r/3, 130r/4,
 173v/5
 ö.+ den 43v/2, 114v/5, 173v/5
 ö.+ ler 20r/1, 58v/5, 107v/8, 116v/1
 ö.+ lerdür 220r/3
 ö.+ leri (be.) 10r/1, 35v/7, 45v/8,
 102v/8, 130r/5
 ö.+ yi 9v/8, 43v/2, 114v/5
ölüm : Ölüm.
 ö. 3v/5, 17v/1, 23r/2, 64v/7, 65r/5,
 73r/5, 76v/6, 101v/8,
 110v/4, 210v/1
 ö.+ den 32v/2, 146r/2, 181v/4
 ö.+ i (be.) 12v/8, 55r/8, 58v/4,
 60r/8
 ö.+ ü7 114r/7
‘öm(ü)r : (Ar. ‘umur) Ömür, hayat.
 ‘. 13r/2
 ‘.+ ü7 171v/5
 ‘ömür verinil - : Ömür verilmek,
 yaşatılmak.
 ‘.- e 13r/3
ö7 : Önde gelen, server, baş.
 ö.+ lerine 127v/6

öñdin : İlk olan, evvel, önce.
 ö.+ den 138r/7
 öñdin başla - : Yaratmaya önce başlamak, ilkin yaratmak.
 ö.- dı 126v/3
öñdingi : Önceki, ilk, daha önce geçen, önce gelen, önce yaşanan yer. bk.
öñdingü
 ö.+ ler 127v/7, 165v/7
öñdingü : Önceki, ilk, daha önce geçen, önce gelen, önce yaşanan yer. bk. **öñdingi**
 ö.+ lerüñ 149r/1
öñürdiş - : Yarış etmek, koşuşmak.
 ö.- üñ 94r/1
öñürt(d) - : Öne geçmek, önden gitmek, önce başlamak.
 ö.- medi 132v/1
 ö.- meye 214r/5
 ö.- meyeler 223v/7
 öñürdici : Önde giden, önce olan.
 ö.+ si 170r/2
 öñürtmek : Acele etme, tez davranma.
 ö.+ den 63r/3
öp - : Dudaklarını değıdirmek.
 ö.- e 210v/1
ört - : Kaplamak, sarmak, bürümek, gizlemek, kapatmak.
 ö.- di 112r/7
 ö.- e 91r/2, 213v/5
 ö.- em 91r/3
 ö.- er 126r/3, 129v/6, 203v/4
 örtücü : Her şeyi kaplayan, kuşatan,
 örten.
 ö. 202v/2
örtıl - : Saklanmak, gizlenmek.
 örtılmiş : Saklanmış, gizlenmiş.
 ö. 235r/3
örtü : Örtü, perde; çatı, dam.
 ö. 250r/7, 251r/3
 ö.+ dür 2v/3
 ö.+ ler 106v/3, 128r/3
 ö.+ leri (iy.) 35v/1
örtünıl - : Kaplanmak, bürünmek, örtülmek.
 ö.- di 125v/1, 173r/5
ötri : İçin, dolayı, yüzünden. bk. **ötrü, ötüri, ötürü**
 ö. 2v/7, 2v/8, 7r/3, 8r/3, 10v/5, 12v/8, 35r/5, 37v/4, 037v/7, 38r/4, 51v/8, 52v/2, 83r/4,

83r/8, 83v/1, 83v/2, 83v/3,
 083v/8, 84r/1, 84r/2, 91r/4, 111v/2, 111v/4, 128v/1
 ö.+ dür 8v/3, 8v/4, 22r/6, 48r/8
ötrü : İçin, dolayı, yüzünden. bk. **ötri, ötüri, ötürü**
 ö. 27v/1, 55v/5, 56r/4, 56v/3, 69v/2, 74v/4, 98v/5, 109r/4, 114r/8, 120r/5, 121r/7, 137r/6, 138v/6, 233r/5
 ö.+ dür 52v/1, 60r/3
ötüri : İçin, dolayı, yüzünden. bk. **ötrü, ötrü, ötürü**
 ö. 63r/3
ötürü : İçin, dolayı, yüzünden. bk. **ötri, ötrü, ötüri**
 ö. 3v/4, 12r/6, 57v/2
özdek(g) : Gövde.
 ö.+ in 262v/3
 ö.+ inden 253v/1
‘özür : (Ar. ‘özü) Suçun bağışlanması, özür, mazeret.
 ‘.+ dür 141v/1
 ‘özür dile - : Özür dilemek.
 ‘.- meñ 161v/2, 165r/4
 ‘.- rler 165r/3
 ‘özür dilemek : Özür dileme.
 ‘. 249r/3

P

pādişāh : (Far. pād-şāh) Hükümdar.
 p. 33r/4, 196v/3, 197r/6, 265v/6
 p.+ ıla 111r/1
 p.+ uñ 199v/6
pādişāhlık(ğ) : (Far. + Tr.) Hükümdarlık, saltanat.
 p. 13v/3, 14v/1, 33r/4, 61r/1, 70r/6, 89v/5, 90r/2, 92/4, 112r/3
 p.+ a 33r/4
 p.+ dan 70r/4, 202r/3
 p.+ ı (be.) 34r/1, 35r/5, 43r/7, 43r/8
 p.+ ı (iy.) 33r/7, 89v/2, 104r/5, 140v/2
 p.+ ın 33r/6
 p.+ ina 143v/1
 p.+ ını 112r/6
 p.+ uñ 43r/7, 266r/5
pañıl : (Ar.) Cimri, esirgeyen. bk. **bañıl**

paḥillik : (Ar. + Tr.) Cimrilik, esirgeme.
bk. **baḥillik**

p. 68r/7

paḥillik eyle - : Cimrilik etmek,
esirgemek.

p.- diler 59v/8

p.- rler 59v/6, 68r/6

pāre : (Far.) Parça, kısım.

p. 36r/1, 214v/7

p.+ ler 35v/8, 173r/6

p.+ lerdür 203v/5

p.+ lerin 250v/5

pāre pāre ol - : Parça parça olmak,
parçalanmak.

p.- dı 114v/3

p.- na 167r/5

parmak : Parmak.

p.+ larını 3v/4

parmak uç(ı) : Parmak ucu.

p.+ nı 146v/5

p.+ ların 53r/8

parmak urmak : Saldırma,
karışıklık çıkarma, fesat sokma.

p. 69r/8

pāyendan : (Far. pāyendān) Kefil. bk.

pāyendān

p.+ van 199v/1

pāyendān : (Far. pāyendān) Kefil. bk.

pāyendan

p. 227r/7

pāyendān eyle - : Kefil yapmak.

p.- di 44v/3

pek : Kuvvetli, sağlam, sıkı.

p. 35r/1

perākende : (Far.) Dağıtılmış, dağınık.

p.+ ler 261r/7

p.+ lerdür 199r/1

perde : (Far.) Engel.

p.+ dūr 128v/5

peri : (Far. perī) Peri, cin. bk. **perī**, **perri**

p.+ lerdən 127v/4

perī : (Far. perī) Peri, cin. bk. **peri**, **perri**

p.+ lerdən 191v/8

perri : (Far. perī) Peri, cin. bk. **peri**, **perī**

p. 118v/2, 118v/6

p.+ lerdən 143r/2, 246v/5

p.+ lerün 116v/4

pes : (Far.) Onun için, bundan dolayı, artık,
o halde, öyleyse, o zaman, sonunda, ondan
sonra, zira, çünkü.

p. 2v/6, 3r/7, 3v/1, 3v/3, 4r/2, 4r/3,

4r/6, 4v/5,

5r/1, 5r/3, 5r/7, 5v/4, 5v/7, 5v/8,

6r/2, 6r/3, 7r/3,

7v/1, 7v/2, 7v/3, 7v/8, 8r/1, 8r/2,

8r/4, 8r/7, 8v/7,

9r/2, 9r/4, 9v/1, 9v/6, 9v/7, 9v/8,

10r/2, 10r/3, 10v/1,

10v/4, 10v/8, 11v/2, 11v/3, 11v/6,

11v/8, 12r/1, 12r/2, 12r/4,

12r/5, 12r/7, 12v/2, 12v/7, 13r/4,

13r/6, 13v/6, 13v/7, 14v/4,

14v/7, 15r/7, 15v/3, 15v/6, 16r/5,

16v/1, 17r/8, 18r/1, 18v/7,

19r/7, 19v/4, 19v/7, 20r/6, 20v/2,

20v/8, 21v/2, 21v/6, 22r/1,

22v/7, 24r/3, 24v/7, 25v/4, 25v/8,

26v/4, 27v/2, 28r/7, 30r/7,

30v/3, 32v/5, 35v/3, 36v/1, 37r/1,

38r/6, 38v/4, 39r/4, 41v/4,

47r/1, 51v/8, 53r/2, 54r/3, 67v/8,

74v/6, 78r/6, 83r/8, 83v/2,

99v/8, 102v/6, 107r/4, 147r/1,

153v/3, 191v/2, 210v/8

peşimān : (Far. peşimān) Pişman.

p.+ lar 94v/4

peşimān olıcı : Pişman olan.

p.+ lar 91r/4

peşimānlik : (Far. + Tr.) Pişmanlık.

p. 175v/4

p.+ ların 21r/8

peygamber : (Far. peygām-ber)

Peygamber.

p. 8r/3, 13v/1, 17r/3, 19v/5, 30v/2,

32v/7, 40r/3, 44v/8,

45v/6, 47v/6, 49r/5, 49v/6, 51r/6,

55v/1, 55v/5, 56v/2, 57v/6,

58r/3, 60r/5, 71v/2, 71v/3, 73v/2,

85r/1, 90r/2, 92r/6, 95r/4,

96v/2, 97r/4, 116v/3, 127r/5,

134r/1, 140r/4, 140v/3, 151v/8, 152r/1,

152r/7, 152v/3, 156v/4, 157r/4,

161r/6, 162v/5, 164r/8, 164v/6, 165v/2,

197r/7, 208r/3, 208v/8, 214v/1,

221v/4, 229v/1, 232r/8, 239v/3, 239v/4,

239v/6, 254r/2, 254v/6, 255v/1,

255v/3, 255v/6, 264v/3, 267r/8

p.+ den 38v/4, 71r/1, 71r/5, 72r/3,

74r/1, 101v/4, 168v/3

p.+ dūr 97v/6, 175r/3

p.+ e 18v/4, 44r/3, 46r/7, 54r/8,

59r/1, 68v/6, 70v/7, 72r/2,

73v/3, 98v/2, 147v/8, 168r/4,
255v/4
p.+ i (be.) 106r/5
p.+ i (iy.) 12r/4, 85r/4, 95r/2,
157r/2, 160v/5, 161r/4, 162v/8
p.+ ile 91r/8, 146v/5, 164r/5
p.+ in 83v/4, 164v/4
p.+ inden 76v/6, 153v/2, 155r/8,
156r/7
p.+ ine 64v/3, 64v/4, 68v/5, 81r/4,
81r/5, 140v/3, 145v/4, 147r/6,
147v/2, 150r/1, 160r/6, 161v/1,
162v/1, 163v/3, 164r/3, 266v/6
p.+ inüñ 82v/6
p.+ le 78v/6, 146v/6
p.+ ler 17v/8, 27v/5, 34r/4, 55v/1,
60r/7, 61v/1, 84v/1, 84v/2,
84v/3, 93r/2, 97r/3, 97v/7, 101r/3,
105r/6, 107v/2, 118v/7
p.+ lerden 84v/4, 89v/7, 213v/2,
238r/5, 256r/1
p.+ lere 12r/1, 22v/1, 49v/3, 60r/4,
84r/7, 124v/1, 213r/6
p.+ leri (be.) 8v/4, 11v/7, 27r/7,
33r/3, 33r/7, 42v/8, 49r/3, 52v/2,
60r/2, 83v/1, 102v/2, 105r/6,
109r/2, 161r/1, 162r/6, 171r/6, 209v/3,
209v/5
p.+ leri (iy.) 128r/8, 129v/3,
134v/4, 209v/8
p.+ lerime 88v/2
p.+ lerimüz 89r/4, 89v/7, 110v/4
p.+ lerin 12v/2
p.+ lerinden 40r/5, 59v/5
p.+ lerine 13r/6, 40r/4, 59v/5,
82v/5, 82v/8, 85r/5, 118r/2, 186v/5,
210r/5
p.+ leriñ 6v/2
p.+ lerümüz 91r/7, 187v/3
p.+ lerüñ 49r/5, 107v/4, 236r/1,
256r/4
p.+ üme 103r/2
p.+ ümüz 127v/1
p.+ üñ 145v/3, 167v/4
p.+ üñüz 14v/3
p.+ üñüzdür 149r/5
p.+ ven 130v/3, 131r/2, 135r/1,
140v/1, 253r/5
peygamberlik(ğ) : (Far. + Tr.)
Peygamberlik.
p. 14r/7, 70r/6

p.+ ı (be.) 34r/2, 49r/1, 113v/3
p.+ ın 96v/4, 98v/8, 118r/3, 132r/7
p.+ ların 130v/3, 131r/3, 133v/8
p.+ larumıla 138r/8
pınar : Kaynak, akarsu, pınar.
p. 250r/1
piş - : Pişmek, yanmak, kavrulmak.
p.- e 70r/8
pişmiş balçık : Pişmiş, taş gibi
olmuş çamur.
p.+ dan 217v/1
pişür - : Pişirmek, yakmak, kavurmak.
p.- ür 244v/4
pul - : Bulmak. bk. **bul -**
p.- duğ 126r/8
put : (Far. but) Put.
p. 144r/6
p.+ a 70r/1
p.+ dan 42r/2
p.+ lar mı 225r/4
p.+ lar 4r/5, 21r/3, 86v/6, 99v/5,
137v/3, 212v/1
p.+ larçun 101v/1
p.+ ları (be.) 112r/5

R

rabb : (Ar.) Allah, Tanrı.
r. 2r/3
rabbenā : (Ar.) ‘Rabbimiz, Tanrımız’
manasında bir söz. Yemin sözü olarak
kullanılır.
r. 6r/2
rağbet : (Ar.) İstek, stekle karşılama, itibar
etme.
rağbet eyleyici : Yönelen, rağbet
eden.
r.+ ler 160v/6
r.+ lerden 193v/8
rağbet gider - : Yüz çevirmek, itibar
etmemek.
r.- e 17r/4
rahmān : (Ar.) Rahmeti bütün yaratıkları
kaplayan, çok esirgeyici, Allah.
r.+ ı (be.) 241r/3
rahmet : (Ar.) Acıma, esirgeme, merhamet.
r. 9r/2, 15v/4, 20r/5, 20v/3, 28v/2,
41r/8, 52r/1, 57v/1,
57v/2, 74r/3, 119r/4, 121r/8,
122v/3, 122v/8, 129r/3, 129v/1, 172r/5,

175v/8, 183v/5, 187r/4, 190r/1,
203r/4, 224r/4, 227r/3, 239r/2, 242r/3,
247v/5,
253r/7
r.+ dür 22v/8, 139v/4, 145r/5,
156r/1, 161r/3, 238v/4, 250v/8
r.+ i (iy.) 105v/1, 109v/6
r.+ i (iy.) 78r/8, 85v/6, 130r/2,
165v/7, 182v/3
r.+ ile 131v/3, 176r/1
r.+ in 14r/7, 48r/6, 236r/4
r.+ inden 200v/8
r.+ ine 28v/1
r.+ inüj 130r/3, 240r/7
r.+ lüdü 48r/6, 95r/2
r.+ üm 140r/2
r.+ ümüzden 255v/1, 255v/4
r.+ üj 139r/8, 191v/7
r.+ üñle 178v/3
raḥmet eyle - : Acımak, esirgemek,
merhamet etmek.
r.- di 105v/6
r.- meyesin 185v/3
r.- ye 40v/2, 235v/7
raḥmet eyleyici : Rahmet sahibi,
esirgeyen, Allah.
r. 139r/8
r.+ lerüj 139r/8
raḥmet kıl - : Acımak, esirgemek,
merhamet etmek.
r. 139v/8
r.- a 162v/1, 197v/5, 231v/5
r.- masaḡ 125v/8
r.- mazsa 139r/3
raḥmet kılıcı : Rahmet eden,
esirgeyen, merhametli olan, Allah. bk.
raḥmet kılıcı
r. 2r/2, 20v/6, 22r/2, 44r/3, 65r/1,
67r/5, 71v/4, 76r/6,
76v/7, 77v/7, 78r/5, 80r/8, 83r/2,
87r/2, 91v/4, 92/4, 152v/5, 156v/6,
168v/1, 169v/4, 197v/6, 201v/5,
206v/8, 212v/2, 216r/8, 220r/1, 229r/5,
237r/5
r.+ dur 6r/2, 7v/2, 18v/6, 23r/6,
24v/8, 26r/2, 29v/3, 50r/2,
54r/6, 66r/5, 66v/7, 97v/6, 101r/2,
109v/8, 121r/5, 124r/1, 139v/3, 141v/6,
154r/5, 166r/6, 166v/1, 168r/6,
180v/5, 185r/1, 189v/3, 222v/5, 229v/5,
230r/3

r.+ larüj 198v/3, 201r/7
r.+ sın 17r/2
raḥmet kılıcı : Rahmet eden,
esirgeyen, merhametli olan, Allah. bk.
raḥmet kılıcı
r.+ dur 219r/3
raḥmet kılın - : Merhamet edilmek,
bağışlanmak.
r.- asız 54r/8, 122v/5, 130v/5,
145r/6
raḥmet ol - : Merhamete uğramak,
esirgenmek.
r.- dı 76r/6
ramazān : (Ar. ramaḡān) Oruç ayı,
ramazan.
r. 23v/2
rayi : (Fr.) Yol.
z.+ den 265r/4
rāz : (Far.) Sır.
r. 255v/4
r.+ ların 163r/6
rāzı : (Ar. rāzī) Rıza gösteren, kabul eden.
rāzı ol - : Rıza göstermek.
r.- alar 116v/6
r.- mışdırlar 30v/4
renk(g) : (Far. reng) Renk.
r. 9v/6
r.+ i (iy.) 9v/2
resīde : (Far.) Olgunluğa erişmiş kimse,
ergen.
resīdelik : (Far. + Tr.) Ergenlik çağı.
r. 122r/5
resūl : (Ar.) Elçi, peygamber.
r.+ e 98v/7, 100r/1
r.+ i (iy.) 81r/4
r.+ ümüz 100r/2
revān : (Far.) Akan, akıp giden.
revān aḡ - : Sürekli ve bol akmak.
r.- ar 10r/3
r.- dı 140v/6
revān ol - : Akmak, akıp gitmek.
r.- ur 20v/7
rızā : (Ar. rızā') Hoşnutluk, memnuniyet.
r.+ sın 26v/5, 37v/5, 109v/2
r.+ sını 244r/7
rızḡ : (Ar.) Allah'ın kullarına verdiği
nimet, rızık.
r.+ dan 126v/7
rızḡ ver - : Rızık vermek.
r.- di 99r/6
rızḡ verinil - : Rızık verilmek. bk.

rızık verinül -
 r.- di 4v/1
 rızık verinül - : Rızık verilmek. bk.
 rızık verinil -
 r.- dük 4v/2
 rızık vermek : Rızık verme,
 rızıklandırma.
 r. 4v/1
ribā : (Ar. ribā') Faiz.
 r. 38r/5
 r.+ dan 38v/3
 r.+ ya 38r/6
 r.+ yı 38r/3, 38r/5, 38r/7, 54r/6,
 84r/2
ric'at : (Ar.) Geri dönme, geri çekilme.
 ric'at eyle - : (Boşamaktan)
 vazgeçmek.
 r.- 7 30r/7
rukū : (Ar.) Rükû.
 r.+ lu 6v/2
 rukū eyle - : Rükûya varmak.
 r. 45r/6
 r.- rler 95r/4
 rukū eyleyici : Rükûya varan.
 r.+ ler 16v/4, 167v/2
 r.+ lerle 45r/6
rüşen : (Far.) Parlak, aydınlık.
 rüşen eyleyici : Aydınlatan, ışı-
 veren.
 r.+ ler 257r/3
rûzi : (Far. rûzî) Rızık, nimet.
 r. 2r/2, 32v/6, 44v/4, 127r/8,
 145v/8, 153r/7, 206v/1, 224v/1,
 224v/8, 225r/1, 225v/1, 233v/5,
 243r/6, 267r/5
 r.+ 7üz 4r/3
 r.+ sindan 8r/6
 rûzi ver - : Rızık vermek. bk. rûzi
 ver -
 r. 103r/8
 r.- di 44v/5, 120r/5, 120v/2, 129r/5,
 147v/6, 189r/6, 229v/2
 r.- irsin 43v/3
 r.- ürüz 267r/6
 rûzi vèr - : Rızık vermek. bk. rûzi
 ver -
 r. 16v/5, 212v/5
 r.- di 27r/5
 r.- dük 2r/5, 7v/6, 21v/7, 34v/2,
 140v/8, 145v/7, 223r/6, 225v/1,
 237v/3

r.- düh 34v/2
 r.- e 173v/4
 r.- evüz 233v/6
 r.- ü7 63r/1, 63v/1
 r.- ür 105v/4
 r.- ürüz 122r/2
 rûzi verici : Rızık veren, Allah.
 r.+ ler 215r/1
 r.+ lerüh 103v/1
 rûzi verin - : Rızık verilmek.
 r.- ürler 58v/5
 r.- ürsiz 195v/6
 rûzi verinil - : Rızık verilmek.
 r.- mez 105v/4
 rûzi vermek : Rızık verme,
 rızıklandırma.
 r. 225r/6
rûzigâr : (Far. rûzgâr) Zaman, devir.
 rûzigâr dönmek : Zamanın
 değişmesi, kötü devir.
 r. 94v/3
rûsvây : (Far.) Rezil, hor, hakir.
 rûsvây eyle - : Rezil etmek, küçük
 düşürmek.
 r.- diler 61r/6
 r.- me 61v/1
 r.- me7 188r/8, 217r/5
 rûsvây ol - : Rezil olmak.
 r.- avuz 267v/1
rûsvâyılık : (Far. + Tr.) Rezillik, zillet.
 r. 11v/4, 15v/2
 r.+ 11v/4
 r.+ dur 161r/6
rüşvet : (Ar.) Rüşvet.
 r. 10v/8, 92v/5
 r.+ ile 84r/3

S

sā'at : (Ar.) Vaki, an.
 s. 174v/8, 175r/6, 223v/6
 s.+ e 127r/4
 s.+ lerinde 52v/4, 267r/2
şab(ı)r : (Ar. şabr) Sabır, azim. bk. şabur
 ş. 19v/8
 ş.+ ı (be.) 33v/8
 ş.+ la 6v/4
 ş.+ u7 230v/5
 şabır eyle - : Sabretmek, katlanmak,
 tahammül etmek. bk. şabur eyle -

ş. 180v/7, 191v/2, 256v/4, 266v/8
 ş.- diler 107v/2, 137v/1
 ş.- meyevüz 8r/7
 ş.- ı 133r/5
 ş.- ız 206r/6
 ş.- rler 227v/8
 ş.- yesiz 53v/2, 60v/4
 şabır eyleyici : Sabreden, katlanan kimse.

ş.+ ler 20r/3, 22v/4

ş.+ lerdür 20r/1

şabırlık : (Ar. + Tr.) Sabırlı olma.

ş.+ da 22v/4

şābit : (Ar.) İspat edilmiş olan, gerçek, sağlam.

ş. 103v/5

ş.+ dūr 211v/4

şābit bele - : Sabit ve sağlam

kılmak.

ş.- dūk 238r/1

şābit dut - : Sağlam tutmak,

pekiştirmek, güçlendirmek.

ş.- a 146v/2

şābit eyle - : Sabit ve sağlam

kılmak, güçlendirmek.

ş. 140r/1

ş.- ı 146v/3

ş.- r 208r/4

ş.- rüz 192r/1

ş.- ye 146r/4, 146r/5, 178r/6, 228r/8

şābit eylemek : Sağlam tutma,

gerçekleştirme, meydana getirme.

ş. 143v/5

ş.+ den 71v/8

şābit ol - : Ortaya çıkmak,

gerçekleştirmek.

ş.- dı 135v/6, 197v/2

ş.- mışlar 41r/5

şabur : (Ar. şabr) Sabır, azim. bk. **şabır**

şabur eyle - : Sabretmek,

katlanmak, tahammül etmek. bk. şabur eyle -

ş.- medügise 211r/1

ş.- ı 136r/8

şaburlu : (Ar. + Tr.) Sabırlı.

ş.+ dur 22r/6

saç : Saç.

saçı ayırtlamak : Saç taramak.

s.+ da 16r/7

saçınıl - : Saçılmak, dağıtılmak.

saçınılmış : Saçılmış, dağıtılmış,

saçı.

s.+ lar 137r/1

şadağa : (Ar.) Bağış, sadaka.

ş. 166r/6

ş.+ dan 25r/8, 36r/6

ş.+ lar 37v/6, 160v/3, 160v/6

ş.+ larda 163r/8

ş.+ ları (be.) 37v/1, 38r/8, 166v/1

s.+ ları 36r/8

ş.+ ya 78v/4

şadağa eyle - : Bağışlamak,

vermek.

ş.- ye 93r/8

ş.- yeler 75v/1

şadağa eylemek(g) : Bağışlama,

verme.

ş.+ ü 38v/6

şadağa vēr - : Bağışta bulunmak.

ş. 201r/2

ş.- ürler 145v/7

şadağa verici : Bağışta bulunan.

ş.+ lere 201r/2

şaf : (Ar. şaff) Sıra, saf.

şaf bağla - : Saf halinde sıralanmak.

ş.- dılar 33v/7

şafâ : (Ar.) Kabe'ye yakın bir tepe.

ş. 20r/6

sağ : Sağ yan.

ş. 62v/6, 66r/6, 66v/2, 237v/5,

259v/2, 262r/6, 263r/7

ş.+ ından 222v/6, 242v/8

ş.+ larından 125r/5

sağ el şol ayak : Çapraz olarak,

çaprazlama.

ş. 91v/2, 136r/3

sağ : Hasta ve sakat olmayan kimse,

sağlam, sağ.

ş. 252v/5

sağ eyle - : Sağlam duruma

getirmek, iyileştirmek.

ş.- rdüğ 102v/7

ş.- yem 45v/7

sağır : Sağır.

ş.+ lardur 3v/2, 21v/6, 108r/4,

147r/8

sağır ol - : Sağır olmak.

ş.- dılar 97r/6

şağış : Sayı, miktar, hesap.

ş.+ ı (be.) 23v/6

ş.+ ına 158r/6

s.+ınca 8r/4
 ş.+ını 170v/1, 232r/3
 ş.+larını 243v/6, 258r/7
şağışlan - : Sayılmak, hesap edilmek.
 şağışlanmış : Sayılmış, hesap edilmiş, sayılı. bk. şağışlanmış
 ş. 10v/6, 26r/7, 181v/5
 ş.+lar 23r/7, 43r/5
 şağışlanmış : Sayılmış, hesap edilmiş, sayılı. bk. şağışlanmış
 ş. 190v/4
şahın - : Korunmak, kaçınmak, sakınmak.
 bk. **şakın** -
 şahınıcı : Kötülükten korunan, sakınan kimse. bk. şakınıcı
 ş.+ya 2r/3
şahib : (Ar.) Sahip, iye.
 ş.+i (iy.) 43r/7
şakın - : Korunmak, kaçınmak, sakınmak çekinmek. bk. **şahın** -
 ş. 26v/4, 94r/4
 ş.-a 26r/8, 48v/2
 ş.-alar 109v/1, 141v/1, 168r/1, 169r/2
 ş.-alardı 96r/6
 ş.-asız 4r/1, 9r/1, 23r/7, 53v/2, 53v/8, 59v/6, 60v/4, 67r/7, 080r/6, 80r/8, 122v/2, 130v/5, 142r/6
 ş.-asun 39r/3
 ş.-dı 73r/5, 127r/5
 ş.-dılar 27r/5, 42r/4, 59r/2, 61v/8, 82r/7, 100r/3, 100r/4, 145r/2, 202v/7, 207v/5, 220v/8, 257r/2
 ş.-mayasız 29r/8
 ş.-mazlar 151r/5
 ş.-mazsız 173v/6
 ş.-mışlar imiş 14r/3, 134r/5
 ş.-sun 39v/7
 ş.-sunlar 63v/2
 ş.-suş 63r/4
 ş.-u 32v/2
 ş.-uş 4r/6, 24v/3, 25r/3, 25v/3, 25v/6, 26r/8, 29r/7, 30v/2, 31r/4, 31v/4, 38v/3, 38v/7, 39v/4, 46r/3, 51r/7, 53v/6, 54r/7, 62r/6, 62r/8, 62v/1, 80v/3, 87r/5, 88r/1, 88r/3, 88r/8, 91v/5, 92v/2, 95r/7, 99r/7, 99v/3, 99v/6, 100r/1, 100v/6, 101r/5, 101v/6, 102v/1, 103r/5, 112r/1, 122v/5, 147v/4,

168v/1, 188r/7
 ş.-urlar 107r/8, 111r/8, 111v/1, 140r/3, 142r/3, 170v/4, 198r/2, 230v/7
 ş.-ursuz 161r/8
 şakınıcı : Kötülükten korunan, sakınan kimse. bk. şahınıcı
 ş. 256v/1
 ş.+dur 52v/7
 ş.+lar 9r/5, 23r/3, 32r/8, 54v/2, 148v/2, 158r/4, 169r/4
 ş.+lara 93v/4, 221r/4, 258v/2
 ş.+larçun 55r/2
 ş.+lardan 90v/6
 ş.+lardur 22v/5
 ş.+ları (be.) 48v/3, 154r/2, 154v/1, 159r/6
 ş.+larken 87r/8
 ş.+larladur 25r/3
 ş.+laruñ 221r/2
 ş.+laruñdur 136v/1, 185v/7
 şakınmak(ğ) : Günahtan sakınma, Allah'tan korkma, korku.
 ş. 86v/3, 93r/3, 167r/2
 ş.+dan 147v/4
 ş.+dur 25v/6, 194r/6
 ş.+ıçun 32r/1, 88r/3
 ş.+ın 77r/5
 ş.+ından 3v/5
 ş.+uñ 51r/7, 126r/4
 s.+uñuzı 77r/8
 şakınmağuşu dut - : Kendini korumak, tedbir almak.
 ş.-uñ 72r/5
 şakınmaçlık : Allah'tan korma, takva.
 ş. 166v/8
şakınıl - : Korkulmak.
 şakınılmış : Kendisinden korkulan, sakınılan, korkunç.
 ş. 236r/5
sākit : (Ar.) Susmuş, sessiz.
 sākit ol - : Susmak, sessiz olmak.
 s.-dı 139v/3
şakla - : Korumak, muhafaza etmek, gözetlemek, devam ettirmek, riayet etmek.
 ş. 26r/5, 42r/7, 61r/5
 ş.-dı 24v/2, 67v/6, 87r/4
 ş.-duğ 214v/6
 ş.-maduñ 264v/1
 ş.-mayalar 154v/2
 ş.-ñ 32r/2

ş.- r 96v/4, 226r/7
 ş.- rlar 204v/2
 s.- rsız 197r/5
 ş.- ya 185r/3
 şaklamak(ğ) : Koruma, muhafaza etme, tutma.
 ş.+ dan 198v/2
 ş.+ ı (be.) 34v/7
 şaklamaklık(ğ) : Koruma, muhafaza etme.
 ş.+ ıla 23r/3
 ş.+ um 260r/7
 şaklayıcı : Gözetleyen, bekleyen, muhafaza eden, koruyucu. bk. şaklayıcı
 ş. 62v/2, 73v/4, 74v/1, 103v/8, 115v/7, 116r/2, 180v/7, 189r/3, 207v/3, 208r/1, 235v/8, 237r/8
 ş.+ dur 149r/4, 186v/3, 198v/7
 ş.+ lar 110v/4, 167v/4, 215r/4, 216r/4
 ş.+ lardur 67v/6
 ş.+ larken 66r/7
 ş.+ laruk 214r/8
 ş.+ laruñ 200r/8
 ş.+ laruz 193r/5
 ş.+ van 197v/8
 şaklayıcı : Gözetleyen, bekleyen, muhafaza eden, koruyucu. bk. şaklayıcı
 ş.+ van 150r/5
şaklan - : Korunmak, sakınmak.
 şaklanmış : Korunmuş, muhafaza edilmiş.
 ş.+ lar 66v/2
 ş.+ larken 66v/4
şaklık : Dikkat, uyanıklık.
 şaklık eyle - : Dikkatli, uyanık olmak.
 ş.- rler 114r/4
şal - : 1. Bırakmak, göndermek, salıvermek, vazgeçmek, (sözünden) dönmek.
 ş.- arsız 219r/2
 ş.- dılar 4v/6
 2. Vekil etmek, memur kılma.
 ş.- duğ 113v/4
şaliver - : Serbest bırakmak, salmak.
 ş.- üñ 30r/7
 şalıvermek : Serbest bırakma, salma.
 ş.+ dür 29v/8

şâlih : (Ar.) İyi davranışlarda bulunan, ameli güzel olan.
 ş. 131v/4, 132r/3, 132r/5, 186v/7, 187r/8
 ş.+ ler 144v/5
 ş.+ lerdan 17r/6, 44v/8, 45v/3, 72r/3, 163r/3
 ş.+ lerdendür 52v/6, 113r/7
 ş.+ lerdür 141v/6
 s.+ lere 202r/5
 ş.+ üñ 189v/2
salkım : Salkım, meyve salkımı. bk.
şalkım
 s.+ da 36r/3
 s.+ ından 197r/3
 s.+ lar 36r/3
şalkım : Salkım, meyve salkımı. bk.
şalkım
 ş.+ lar 115r/5
salkım : Başak.
 s.+ lar 196v/4, 197r/1
şalû : Vade.
 şalû eyle - : Vade vermek.
 ş.- dük 7r/4
samirî : (Ar. sāmīrī) Hz. Musa zamanında yaşamış ve Yahudileri kendi altından yaptığı buzağı heykeline tapmaya teşvik eden kişi.
 s. 263v/5, 264r/1, 264v/2
san : Yıl.
 s.+ ın 242r/4
san - : Zannetmek, düşünmek, hesap etmek. bk. **şan** -
 s.- masun 59v/1, 59v/6
 s.- ur 37v/7
şan - : Zannetmek, düşünmek, hesap etmek. bk. **san** -
 ş.- asın 242v/8
 ş.- asız 48v/6
 ş.- dı mı 251r/4
 ş.- dı 46r/8
 ş.- dılar 46r/8, 97r/5
 ş.- duñ mı 242r/1
 ş.- duñuz mı 27v/3, 55r/6
 ş.- duñuz 114v/3, 246v/1, 247r/1
 ş.- ma 58v/4, 151r/7
 ş.- masun 60v/7, 60v/8
 ş.- mazın 245r/6, 245r/7
 ş.- uñ 144v/4
 ş.- urlar 71r/2, 126v/4, 137r/7, 251r/7

ş.- ursız 114v/4
 ş.- uruz 131r/1
 şanmak(ğ) : Sanma, zannetme, zan.
 ş.+ a 121v/4
 ş.+ dan 248v/2
 ş.+ ıla 119v/1
 ş.+ larıyla 119v/7

şağa : Teklik ikinci şahıs zamirinin yönelme hali.

s. 7v/3, 16r/3, 16r/4, 17r/1, 17r/2, 18r/2, 18v/7, 19r/4, 23v/7, 24v/1, 27v/6, 28r/3, 28v/2, 28v/3, 28v/5, 29r/3, 36r/1, 44r/7, 44v/1, 44v/4, 44v/7, 45r/7, 45v/1, 47r/2, 48r/7, 48r/8, 56v/7, 71r/7, 71v/3, 73v/1, 77v/6, 78v/1, 78v/2, 83r/2, 84v/2, 84v/4, 87r/3, 92r/8, 92v/5, 93v/7, 102v/5, 105v/7, 105v/8, 106v/5, 107v/4, 109v/5, 111r/7, 124r/4, 124v/8, 125r/2, 125r/6, 135r/8, 136v/8, 137r/4, 138r/4, 138r/8, 143v/4, 143v/6, 144v/7, 145v/3, 148r/3, 149v/3, 151v/5, 152r/1, 159r/1, 159v/4, 159v/6, 159v/7, 164v/8, 175v/2, 179v/1, 179v/2, 180v/2, 180v/3, 183v/2, 185v/6, 186r/5, 188v/3, 192r/1, 192r/8, 192v/4, 192v/5, 202r/5, 203r/6, 205v/7, 206v/8, 207v/6, 208v/4, 215v/4, 216r/3, 216v/3, 217r/1, 218v/1, 234v/1, 235r/5, 237v/8, 238r/2, 239r/1, 239r/6, 242r/5, 244r/5, 248r/8, 248v/2, 248v/4, 249r/1, 249r/2, 250v/3, 252r/8, 253r/5, 254v/7, 254v/8, 255r/1, 255r/2, 260r/2, 261r/1, 261v/3, 263v/4, 264v/7, 264v/8, 265v/6, 266r/2, 266r/4, 266v/4, 267r/6

şanduk : (Ar. şandūk) Sandık.
 ş. 33r/8

şanu : Zan.

ş.+ sı 176r/4
 ş.+ yı 176v/6

sarāy : (Far. serāy) Saray, yurt, diyar.

s. 206v/1
 s.+ ı (iy.) 118r/8
 s.+ ına 211v/7
 s.+ ından 173r/2
 s.+ ını 138v/2
 s.+ ııuzda 187r/7
 s.+ ları (iy.) 132r/6, 133v/6
 s.+ uı 119r/7, 208v/1

şarı : Sarı. bk. **şaru**

ş. 9v/3
 şarı şu : İrin.
 ş. 210v/1

şarp : Çetin, güç, sert, kuvvetli.
 ş. 210v/7, 248v/5

şarplık : Güçlük.

ş.+ a 248v/7

şaru : Sarı. bk. **şarı**

ş. 9v/3

şat - : Satmak, feda etmek, değişmek.

ş.- ar 26v/5
 ş.- arlar 72v/2
 ş.- dılar 12r/5, 14r/2

şatı : Alışveriş.

ş. 34v/2, 212r/3
 ş.+ nuza 167v/1
 şatı eyle - : Alışveriş yapmak.
 ş.- düğüz 167v/1
 şatı eylemek : Alışveriş.
 ş. 38r/4

şatılış - : Alışveriş etmek.

ş.- asız 39r/1

şatun : Parasını vererek bir şey alma, satın.

şatun al - : Satın almak.

ş.- alar 10v/4, 91v/7
 ş.- dı 30r/3, 167r/6, 193v/8
 ş.- dılar 3r/7, 11v/5, 14r/1, 22r/5,

59r/8, 60v/6, 154v/3, 193v/7

ş.- dııuz 39v/3

ş.- maı 6r/8, 93r/4

ş.- mazlar 62r/3, 102r/4

ş.- urlar 22r/3, 48v/3, 60v/6, 69r/4

ş.- ura 50r/6

şavaş - : Savaşmak, ihtilafa düşmek.

ş.- ayıduıuz 149v/1

şavt : (Ar.) Ses.

ş. 190r/5

şavur - : Saçmak, savurup atmak.

ş.- avuz 264v/6

şavurmaklık : Savurup atma,

fırlatma.

ş. 264v/6

şay - : Saymak, hesap etmek, hesaba katmak.

ş.- aruz 258r/1

ş.- asız 212r/7, 220r/1

ş.- dı 246v/3

ş.- mayasız 212r/7, 220r/1

şaymak : Sayma, hesap etme.

ş. 258r/1, 258r/7
şayıl - : Sayılmak, kabul edilmek.
 şayılmış : Hesaplanmış, sayılmış,
 kabul edilmiş.
 ş. 193v/8
 ş.+ dur 23r/8
şayın - : Sayılmak, hesaplanmak.
 şayınmış : Sayılmış, hesap edilmiş.
 ş.+ dur 23v/5
şayrılık : Hastalık, sıkıntı, dert. bk.
şayrılık, şayruluk
 ş. 27v/5
şayru : Hasta.
 ş. 23r/8, 23v/4, 25r/7
 ş.+ lar 69r/1, 77r/7, 87v/4
şayruluk(ğ) : Hastalık, sıkıntı, dert. bk.
şayrılık, şayruluk
 ş. 2v/7, 23v/5, 94v/2, 150v/1
 ş.+ ıla 108v/1
 ş.+ ları (iy.) 169r/6
şayruluk : Hastalık, sıkıntı, dert. bk.
şayrılık, şayrılık
 ş.+ dur 2v/6
sebeb : (Ar.) Bağ, ilişki, münasebet.
 s.+ inden 12v/6, 57v/2
 s.+ iyile 57r/4
 s.+ iyle 12r/2
 s.+ ler 21r/6
secde : (Ar. secde) Secde.
 secde eyle - : Secde etmek, secdeye
 kapanmak.
 s. 45r/6
 s.- diler 5v/4, 124v/7, 246v/5,
 266r/1
 s.- ı 124v/7, 236v/5
 s.- r 205r/1
 s.- rler 145v/1, 222v/6
 s.- yeler 77r/3
 s.- yesin 124v/8
 s. mi e.- yeyim 236v/5
 secde eyleyici : Secde eden.
 s.+ ler 16v/5, 167v/3
 s.+ lardan 124v/8, 215v/3, 215v/4,
 218v/1
 s.+ lerken 135v/7, 201v/7, 215v/2
 secde kıl - : Secde etmek, secdeye
 kapanmak.
 s.- u 246v/5, 265v/8
 s.- u 5v/4
 s.- urlar 52v/4
seç - : Açıklamak, beyan etmek.

s.- dük 129v/1, 232r/4
 s.- erüz 173r/1
 s.- evüz 142v/2
 seçmek : Açıklama, beyan etme.
 s. 138v/1, 203r/3
sed : (Ar. sedd) Engel, set.
 s. 250v/5
sefer : (Ar. sefer) Yolculuk, sefer. bk.
şefer
 s. 69r/1
 s.+ de 39v/5
şefer : (Ar. sefer) Sefer, yolculuk. sk. **sefer**
 ş. 23v/4, 87v/5
 s.+ e 19v/1, 19v/2
 ş.+ ümüzden 248r/3
 ş.+ ü 23r/8
sefi : (Ar.) Zevke ve eğlenceye aşırı
 düşkün kimse, aklı ermez, beyinsiz.
 s.+ ler 139v/7
sehel : (Ar. sehl) Kolay.
 sehel tutmak : Yumuşak davranma,
 affetme.
 s. 144v/8, 248v/7
seher : (Ar.) Tan yerinin ağarmasından az
 önceki zaman.
 seher vakt(i) : Seher zamanı.
 s. lerinde 42r/8
sekiz : Sekiz sayısı.
 s. 120v/3
 s.+ incisi 243v/5
 sekizde bir : Sekizde bir.
 s.+ i (iy.) 64r/6
seksen - : Bağırarak, azarlamak.
 s.- me 233r/4
selâm : (Ar.) Selam.
 s.+ dur 211r/8
 s.+ u 89r/6
 selâm ol - : Selam olmak.
 s.- sun 109v/6, 128v/7, 187v/4,
 206r/6, 216v/1, 221r/4, 255r/5
 selâm vèr - : Selam vermek,
 selamlamak.
 s.- ü 74v/1
 selâm vèrmek : Selamlama.
 s.+ dür 171r/1
 s.+ ile 74v/1
selâmet : (Ar.) Emin olma, eminlik,
 güvenlik, kurtuluş.
 s. 118r/8, 173r/2
selâmetlik(ğ) : (Ar. + Tr.) Selamet, emin
 olma, korku ve endişeden uzak olma.

s.+ ıla 185v/4
selāmet olmuş : Selamete erdirilmiş,
kurtarılmış.

s.+ dur 9v/6
selāmet tut - : Selamete erdirmek,
kurtarmak.

s.- dı 149v/4

selāmlan - : Kendisine selam verilmek.

s.- asız 74v/1

selver : (Far.) Baş, başkan, reis. bk. **server**
s. 44v/8

semiz : Besili, semiz.

s.+ ler 196v/8

semūd : (Ar.) Hz. Salih'in peygamber
olarak gönderildiği eski bir Arap kavmi.

ş. 131v/4, 186v/7, 187v/3

ş.+ uş 162r/5, 209v/2

sen : Teklik ikinci şahıs zamiri.

s. 5v/1, 5v/6, 16v/8, 17r/2, 17r/4,
19r/3, 19r/4, 19r/6,

34r/4, 40v/2, 41r/8, 43v/1, 44r/7,
44v/6, 61r/5, 61v/2, 88v/7,

90v/1, 102v/2, 103r/8, 103v/6,
103v/8, 104r/1, 104r/2, 105v/5, 107v/7,

125r/2, 125r/3, 125r/7, 133v/3,
139v/8, 143v/6, 148r/8, 180v/2, 182r/3,

185r/8, 188v/1, 194v/8, 201r/3,
201v/2, 204r/5, 212v/2, 212v/5, 214r/6,

215v/7, 218r/8, 228r/7, 234r/8,
248r/8, 248v/6, 249r/1, 259r/6, 260v/1,

260v/2, 260v/3, 260v/4, 261v/2,
261v/4, 262r/6, 262v/5, 264r/7, 266r/3

s.+ dedür 103v/6

s.+ den 2r/5, 2r/6, 16r/2, 35v/8,
40r/6, 60r/7, 71r/3, 71r/6, 77v/5, 79v/8,

84r/4, 84r/5, 84r/7, 90v/7, 93v/5,
94r/4, 96r/3, 96v/3, 96v/7,

102v/8, 103r/8, 105r/6, 106v/3,
107v/2, 108v/1, 115v/8, 138r/6, 140r/2,

159r/3, 174v/5, 174v/6, 179r/5,
202v/5, 207r/6, 214v/1, 222r/7, 222r/8,

224r/1, 226v/6, 235v/3, 245v/4,
253r/4, 253v/3, 263v/4

s.+ i 5r/6, 16r/1, 16v/1, 45r/4, 45r/4,
45r/5, 46v/1, 53v/3, 60r/6,

61v/7, 71v/4, 73v/2, 73v/3, 78v/1,
90v/7, 92r/6, 92v/2, 92v/7,

94r/4, 96v/4, 102v/4, 107v/1,
112r/5, 116r/2, 117r/3, 121r/8, 124v/8,

130v/2, 131r/1, 136r/6, 139v/7,
144v/8, 145v/8, 148r/3, 148r/4, 151v/5,

163v/7, 175r/2, 179r/5, 183v/2,
189v/4, 192v/5, 200r/2, 201r/5, 235v/8,

245v/1, 260r/3, 262v/4, 266r/4

s. mi 103v/3, 179v/8

s.+ sin 102v/3, 103v/6, 104r/2,
116r/2, 139r/8, 139v/8, 189r/5

s.+ ünle 133r/7

s.+ üñ 5r/5, 5r/8, 40r/5, 54r/4,
61r/5, 73r/7, 90v/8, 105r/2,

107v/4, 109v/2, 109v/3, 137r/3,
138r/6, 170v/8, 185v/1, 186r/4, 192r/1,

208r/1, 212v/3, 226v/1, 252r/6,
253v/4, 256v/6, 258v/6, 264v/2

s.+ üñdür 264v/4, 266r/3

s.+ üñile 137r/4

s.+ üñle 42v/4, 47r/1, 77r/2, 77r/4,
106v/5, 146r/1, 191r/6

s.+ üñledür 185v/5

señser : (Far. seng-sār) Taşa tutma.

señser eyle - : Taşa tutmak,
taşlamak.

s.- yem 255r/4

sergerdān : (Far. ser-gerdān) Sersem,
şaşkın.

sergerdān ol - : Şaşırmak, şaşkına
dönmek.

s.- alar 116v/1

sermāye : (Far. ser-māye) Ana mal.

s.+ si 38v/5

server : (Far.) Baş, başkan, reis. bk. **selver**

s. 88v/1

s.+ ler 130v/1, 130v/8, 132r/2,
133r/6, 133v/4, 135r/6, 136r/5, 183v/1,

184v/3, 196v/4

s.+ lerinden 177v/6, 178r/7

s.+ lerine 127v/6, 134v/8

s.+ leriyle 154v/8

sev - : Sevmek, tercih etmek, istemek.

s.- di 14v/5, 47v/6, 77r/5

s.- diler 53r/4, 74v/5

s.- e 43v/8, 44r/2, 68v/6, 214r/2

s.- er 13r/2, 25r/5, 29r/5, 29r/6,
48v/3, 54v/3, 55v/6, 56r/1, 57v/4,

088v/8, 92v/7, 94v/7, 100r/5,

154r/2, 154v/1, 167r/1

s.- er mi 36v/6

s.- erdüñüz 146r/3

s.- eriken 22v/2

s.- erler 21r/3, 21r/5, 60v/7, 94v/8,
169r/6, 208v/6

s.- ersiz 28r/2, 44r/2, 50r/7, 53r/6,

56r/7

s.- mez 12r/1, 14r/5, 24v/4, 26v/3,
38r/8, 44r/4, 46v/6, 55r/5, 68r/6,
077v/8, 82v/2, 96r/6, 97r/4, 99r/6,
120v/1, 126v/6, 130r/1, 220r/6

s.- mezin 112r/8

s.- mezler 53r/7

s.- mezsiz 132r/8

sevmek : Sevmek, sevgi.

s. 21r/3, 42r/1

s.+ den 21r/3, 195r/1

sevmemek : Sevmediğini belli

etme, kin besleme.

s. 86v/2, 88r/2, 99v/7

sevmemeklik : Sevmeme, kin

besleme.

s. 89r/2, 96r/4

sevāb : (Ar.) Karşılık, mükafat.

s.+ ı (iy.) 99r/3

s.+ ın 55v/4

s.+ uñ 61v/6

sevgülük : Sevgi.

s. 260r/7

sevgülürek : Daha çok sevilen, daha aziz.

s.+ dür 192v/8, 195r/7

sevin - : Sevinmek, şımarak, memnun olmak.

s.- di 163v/3

s.- diler 206v/2

s.- üñ 167v/1, 176r/1

s.- ürlr 53v/2, 60v/7, 207v/6

sevinici : Sevinen, şımaran,

memnun olan.

s.+ dür 182r/1

s.+ ler 159v/8

s.+ lerken 58v/5

sevinmek : Sevinen, memnun olan,

şımaran, böbürlen.

s. 193v/6

s.+ den 234r/7

sevindür - : Sevinmesine sebep olmak, sevindirmek.

s.- me 139r/7

seviniş - : Sevinmek.

s.- ürlr 217r/4

seyl : (Ar.) Sel.

s. 205r/8

şı - : Kırmak, bozmak, yenmek, tahrip etmek.

ş.- dılar 155r/2

ş.- duklarından 83r/8, 88v/5

ş.- mañ 227r/6

ş.- mazlar 205v/8

şifat : (Ar.) Özellik, nitelik, vasıf.

ş. 229v/5

ş.+ ı (iy.) 207v/3

ş.+ ın 11r/2, 19r/6

ş.+ ına 6v/2

şifat eyle - : Vasıflandırmak, nitelemek.

ş.- düklerin 120r/3

ş.- rler 115v/1, 223v/7

ş.- rsiz 193v/5, 200r/1

şığın - : Sığınmak.

ş. 145r/1, 228r/3

ş.- dılar 85v/5

ş.- urın 9r/7, 185v/2

ş.- ura 51r/6

ş.- urvan 253r/4

şığınacak : Sığınma, kurtuluş.

ş. 168r/8

şığınacak yer : Kurtuluş yeri. bk.

şığınacak yer

ş. 247v/7

şığınacak yer : Kurtuluş yeri. bk.

şığınacak yer

ş. 160v/2

şığınası yer : Sığınacak yer; siper.

ş.+ ler 226r/6

şığınmak : Sığınma, iltica.

ş.+ dur 200r/2

şığındur - : Barındırmak, himayesine vermek.

ş.- ırın 44v/1

şığır : Sığır, inek.

ş. 9v/4

ş.+ dan 120v/6, 121r/5

ş.+ dur 9r/8, 9v/2, 9v/5

ş.+ ı (be.) 9r/6, 9r/8

ş.+ lar 196v/3, 196v/8

ş.+ uñ 9v/8

şığ - : Sıkma, suyunu çıkarmak.

ş.- aram 195v/4

şıklık : Islık.

şıklık vermek : Islık çalmak.

ş. 148v/3

şın - : Yenilmek.

ş.- dılar 34r/1

şına - : Denemek, yoklamak, imtihan etmek. bk. **şına** -

s.- ya 56r/8, 57r/1, 94r/1

şına - : Denemek, yoklamak, imtihan etmek. bk. **sına** -

ş.- dı 16v/1
ş.- duğ 109v/4, 141v/7
ş.- ı 63r/2
ş.- r 100r/5, 227v/2
ş.- ruz 20r/2, 141r/7
ş.- ya 123v/8, 173v/2, 181v/3
şınamak(ğ) : Deneme, imtihan.
ş. 7r/3, 13v/6, 53v/2, 236v/3
ş.+ dur 137v/8, 148r/1
ş.+ ı (iy.) 106v/1
ş.+ ıdı 7r/3
ş.+ uñ 139v/7
şınayıcı : Deneyen, imtihan eden.
ş.+ dur 33v/2

şınan - : Denenmek, imtihana çekilmek.

ş.- asız 60v/2
ş.- urlar 169r/8

sınur : (Yun.) Sınır, hudut.

s.+ da 62r/5

sıtır : (Ar.) Örtülmesi gereken yer, avret yeri.

s.+ ları (iy.) 266r/6

şıyrın - : Sıyrılmak, kayıp gitmek.

şıyrıncağ taş : Üstü düz ve kaygan taş.

ş. 36v/1

silāh : (Ar.) Silah.

s.+ ların 77r/3, 77r/5
s.+ larıñuzdan 77r/5
s.+ larıñuzı 77r/7

silāhlu : (Ar. + Tr.) Silahlı asker.

s.+ dan 146r/4

sin : Mezar.

s. 174v/8
s.+ i (iy.) 164r/2

siñ - : (Yemek) Hazmedilmek.

siñici : Hazmedilmesi kolayken, sindire sindire, afiyetle.
s.+ yiken 62v/8

sipās : (Far.) Hamd, dua etme.

sipās dutıcı : İyiliğin ve şükrün karşılığını veren.

s.+ dur 20r/8

sivrisiñek : Sivrisinek.

s. 4v/4

siz : Çokluk ikinci şahıs zamiri.

s. 4r/1, 4r/3, 5r/6, 5r/8, 5v/1, 6v/2, 6v/4, 7r/4, 7r/5, 7r/6, 7r/7, 7r/8, 7v/4, 10r/1,

11r/5, 11r/7, 11r/8,

12v/3, 17r/8, 18r/3, 23r/1, 23r/7, 23v/6, 24r/2, 24r/5, 24r/8,

24v/3, 26r/8, 28r/2, 28v/4, 29r/7, 30v/6, 31v/1, 32v/1, 37r/1,

37r/3, 37v/5, 47v/2, 47v/3, 47v/8, 48r/1, 49r/4, 51r/2, 51r/5,

51r/8, 51v/3, 53r/6, 53v/2, 53v/6, 54r/8, 55r/2, 55r/8, 59v/3,

66r/6, 68v/8, 78r/2, 86r/6, 87v/7, 88r/4, 89v/4, 90r/7, 96v/5,

99r/7, 99v/8, 100r/8, 102r/2,

104v/2, 106r/2, 110v/8, 112v/8, 114r/1, 117v/5, 122r/8, 122v/5, 125v/3,

125v/6, 125v/7, 128v/3, 129r/4, 130r/5, 131r/6, 131v/1, 132v/2, 133v/5,

135v/2, 137v/4, 142r/6, 144r/8, 144v/1, 145r/6, 147r/7, 147v/5, 147v/8,

149r/7, 149v/8, 153v/7, 160r/4, 174v/4, 179r/1, 181v/4, 182v/6, 183v/5,

193r/6, 199v/8, 210v/8, 211r/5, 216v/8, 219v/6, 240r/6

s.+ cileyin 210r/1

s.+ de 77r/7

s.+ dedür 152r/4

s.+ den 4r/1, 7r/3, 7r/6, 11r/5, 11r/8,

11v/3, 23r/7, 23r/8,

23v/4, 24r/2, 25r/7, 27v/4, 28r/6, 30v/5, 31r/5, 51v/4, 53r/4,

53v/5, 54v/8, 55r/5, 55r/7, 56v/1, 56v/4, 57r/3, 60v/3, 61v/3,

64v/6, 64v/8, 65v/5, 66v/1, 66v/8, 67r/3, 67r/4, 67r/7, 69r/2,

70v/8, 75r/3, 75r/5, 75r/6, 75v/7, 85v/5, 87r/8, 87v/5, 88r/7,

88v/3, 88v/5, 93v/8, 94v/1, 94v/7, 95r/6, 96v/6, 100v/1, 100v/2,

101r/8, 102r/1, 103v/1, 103v/2, 109v/7, 110v/1, 114v/3, 114v/4, 118v/7,

119r/5, 124r/5, 125r/7, 127r/5, 127v/4, 130v/5, 131r/4, 132v/1, 133r/4,

140v/2, 146v/2, 147v/4, 148r/2, 149r/8, 150r/7, 152r/2, 152r/3, 152r/5,

152v/4, 156r/4, 156v/2, 160v/1, 161r/3, 161v/8, 165r/3, 177r/8, 186v/2,

188r/8, 191v/3, 209v/1, 216v/1, 223r/4, 224v/6, 257r/1

s.+ dendür 153r/8

s.+ e 5v/2, 6r/3, 7r/1, 7v/1, 7v/6, 9r/6, 9v/1, 10r/1,

10r/5, 11v/1, 12v/3, 12v/4, 19r/8,

19v/5, 19v/6, 21v/2, 21v/7,
 21v/8, 23v/5, 23v/6, 23v/8, 24r/1,
 24r/2, 24r/4, 25v/8, 26v/8,
 27v/4, 28r/1, 28v/4, 29r/5, 30r/1,
 30v/6, 32r/4, 33r/7, 33v/1,
 34v/2, 37r/1, 37r/5, 37v/2, 37v/5,
 38v/6, 39v/4, 39v/5, 42r/3,
 45v/6, 45v/8, 46r/1, 46r/2, 46r/3,
 49r/3, 49r/4, 49r/5, 52r/7,
 53r/6, 53r/7, 53v/1, 53v/2, 53v/6,
 53v/7, 53v/8, 54r/1, 54r/2,
 54r/4, 55r/3, 56r/7, 56v/3, 57v/5,
 58r/5, 58r/6, 58v/1, 60r/5,
 62v/5, 62v/7, 63r/1, 63v/4, 64r/3,
 65r/7, 65v/7, 66r/6, 66v/7,
 66v/8, 67r/1, 67r/5, 67v/8, 68v/5,
 70v/4, 72r/6, 72r/7, 73r/5,
 75r/3, 77r/1, 79v/8, 80v/3, 81v/6,
 85r/1, 85v/4, 85v/5, 85v/7,
 86r/2, 86r/5, 86v/1, 87r/3, 87r/6,
 88r/2, 89r/4, 89r/5, 89v/4,
 89v/7, 89v/8, 90r/2, 94r/1, 94r/2,
 95v/2, 95v/5, 99r/5, 99r/6,
 99v/1, 99v/4, 100v/4, 100v/5,
 101v/7, 102r/2, 104v/7, 108r/6, 108v/7,
 109r/1, 109r/5, 110v/2, 113v/5,
 113v/8, 114v/2, 114v/8, 115v/5, 116r/7,
 116v/8, 117r/7, 118v/6, 120v/2,
 120v/3, 120v/8, 121v/5, 122r/2, 122r/4,
 122r/8, 122v/1, 122v/7, 123v/6,
 123v/8, 124v/5, 127r/5, 129r/2, 129r/5,
 130v/3, 130v/4, 131r/3, 131r/4,
 131v/5, 131v/6, 131v/8, 132r/8, 132v/2,
 132v/7, 133r/1, 133v/8, 135r/2,
 136r/1, 137v/6, 138v/2, 140v/8, 141r/3,
 142r/6, 143v/6, 144r/7, 144r/8,
 144v/1, 146r/3, 146r/6, 146r/8, 147r/4,
 147r/5, 147v/6, 148r/2, 151v/3,
 154r/1, 156v/3, 158v/2, 160r/2, 165r/6,
 165v/4, 166v/3, 169v/3, 173v/4,
 175r/7, 175v/7, 178r/2, 183v/5, 184r/5,
 186r/1, 189r/3, 189v/1, 191r/7,
 198v/1, 199r/1, 204v/4, 211r/3, 215r/1,
 223r/4, 229v/2, 231r/8, 231v/1,
 231v/5, 235v/4, 235v/7, 237r/5, 240v/6,
 262v/1, 266r/8, 266v/2
 s.+ i 3v/8, 5r/1, 6v/7, 7r/1, 7r/3,
 7v/3, 7v/4, 8r/1,
 14v/5, 16r/7, 18v/2, 19v/6, 19v/7,
 20r/2, 24v/5, 29r/1, 29r/2,
 29v/1, 30v/2, 33v/2, 41r/1, 43v/5,

44r/1, 44r/2, 47v/7, 51r/4,
 51v/2, 51v/3, 53r/7, 56r/2, 56r/5,
 56r/8, 57v/5, 59r/6, 59v/4,
 62r/8, 66r/1, 67r/8, 70v/6, 74v/2,
 75r/4, 76v/8, 80v/5, 81v/7,
 87v/7, 88v/4, 90r/2, 94r/1, 99r/7,
 99r/8, 99v/7, 100r/5, 101r/4,
 101r/6, 104v/1, 105v/1, 106r/2,
 107v/1, 110v/2, 110v/6, 110v/8, 111r/2,
 114v/2, 115r/1, 118v/7, 119r/4,
 119r/5, 122v/1, 123v/7, 123v/8, 124v/6,
 125v/2, 126r/5, 126r/6, 126v/3,
 127v/8, 130v/5, 131r/4, 131r/5, 131v/6,
 131v/7, 133r/3, 135r/7, 136r/3,
 136v/3, 137v/6, 137v/7, 144r/2, 146v/1,
 147v/2, 147v/3, 147v/6, 148r/2,
 149v/5, 149v/6, 150r/5, 150r/6, 160v/3,
 164v/8, 169v/2, 172r/7, 180r/8,
 181v/3, 183v/4, 183v/8, 184r/6, 184r/7,
 184v/4, 189r/7, 209r/5, 209v/5,
 209v/6, 211r/4, 219v/6, 224v/6, 225v/8,
 226r/7, 227r/5, 227v/2, 227v/4,
 231v/1, 235v/2, 237r/6, 237r/8, 243r/6,
 243r/7, 246r/8, 261r/8, 261v/1,
 262r/1, 262v/2, 262v/4, 263r/6, 266r/2
 s.+ iñ 193v/4
 s.+ lerdin 9r/3, 19v/6, 32r/5, 66v/7,
 80v/3
 s.+ lerdendür 160v/1
 s. mi bilüeksiz 18r/5
 s.+ ünle 75r/3
 s.+ üñ 4r/3, 6r/6, 6v/7, 7v/2, 7v/5,
 9r/2, 10r/8, 11v/2,
 12v/4, 12v/7, 14r/6, 14v/2, 16r/6,
 17r/8, 18r/3, 19v/4, 19v/5,
 19v/6, 20v/5, 22v/6, 23r/2, 23r/6,
 23v/2, 25r/2, 25r/3, 29r/6,
 30v/2, 32v/1, 33r/3, 41v/6, 46r/4,
 47v/3, 57v/5, 62r/3, 64r/6,
 66r/3, 72r/8, 72v/3, 74v/3, 74v/8,
 75v/1, 81v/6, 86v/2, 90r/2,
 106r/2, 108r/3, 110r/2, 110r/5,
 110v/3, 111r/1, 111r/4, 117r/6, 118v/7,
 121v/3, 122r/1, 130v/8, 131v/5,
 132v/7, 146r/4, 153r/1, 158r/8, 159v/1,
 161r/2, 168r/3, 169v/4, 174r/3,
 194v/6, 219r/1
 s.+ üñçün 4r/1, 5r/2, 24r/3, 37r/3,
 44r/2, 45v/6, 59r/3, 75r/7,
 85r/2, 85r/5, 86v/8, 87r/1, 87r/5,
 89v/7, 90r/4, 98r/1, 124v/5,

130r/8, 130v/4, 176v/7, 212r/5,
225r/2, 226r/6, 226r/7, 242v/3, 246v/7,
261r/5
s.+ üñdür 6r/1, 8v/2, 17v/3, 18r/7,
21v/2, 23r/1, 26v/7, 38v/5,
47v/2, 59v/6, 64r/3, 64r/5, 69v/3,
126r/1, 146r/3
s.+ üñle 10r/8, 24v/4, 24v/6, 24v/7,
28r/5, 48r/5, 49r/7, 52r/7,
75r/1, 75r/2, 81v/6, 87v/8, 114v/3,
117v/4, 131v/2, 172r/4, 180r/5,
198v/6
s.+ üñledür 6r/8, 49r/6, 94v/5
s.+ üñleven 88v/1, 146v/3, 260v/7
s.+ üñlevüz 3r/5, 160r/3
s.+ üñleyin 189v/8

soğan : Soğan.

s.+ ından 8r/8

şol : Sol yan.

ş.+ ından 222v/6, 243r/1

ş.+ larından 125r/5

şon : Son, art, arka, akıbet.

ş. 30r/7, 31v/3, 39r/8, 136v/1,

217r/1

ş.+ da 142r/3

ş.+ ı (iy.) 55r/1, 100v/3, 105r/8,

108v/5, 119r/7, 132v/5, 133r/4, 134v/8,

146r/5, 177v/3, 202v/7, 207v/5,

208r/8, 221v/6

ş.+ ın 131v/3

ş.+ ında 48r/3

ş.+ ınuğ 231v/3

ş.+ uñuzda 56v/2

şon kalıcı : Sürekli ve etkili olan,

ebedi.

ş. 262v/3

şonra : Sonra, öte, ileri, artık.

ş. 4v/7, 7r/5, 7r/6, 7v/4, 9r/2, 10r/2,

10r/6, 11v/7,

12v/3, 14v/5, 14v/6, 16r/3, 17v/1,

19r/4, 20v/1, 21r/1, 22v/8,

23r/4, 25v/1, 26v/8, 27r/3, 27v/1,

30r/5, 32v/7, 34r/7, 35v/2,

41r/7, 42v/3, 45r/5, 47r/1, 47v/2,

49r/4, 49r/8, 49v/6, 50r/2,

50r/3, 50v/3, 51r/4, 51v/6, 51v/8,

56r/7, 56v/4, 57v/6, 59r/1,

64r/1, 64r/5, 64r/6, 64v/1, 66v/1,

67r/6, 70r/8, 78v/5, 78v/6,

82r/8, 83r/1, 83r/5, 84r/7, 84v/3,

88v/5, 89r/3, 91r/7, 92r/3,

92v/1, 92v/8, 94v/7, 100r/7, 102r/3,
102v/1, 103v/1, 104v/5, 105r/1,

109v/7, 111r/7, 111v/6, 119r/5,

129v/2, 130r/1, 131r/5, 131v/7, 133r/1,

134v/2, 134v/7, 136r/2, 136v/2,

138r/5, 138v/8, 139r/5, 139v/3, 141v/8,

142v/2, 143v/3, 146r/2, 156v/6,

156v/8, 161v/2, 162v/7, 167v/5, 168r/5,

170r/4, 172r/5, 177v/3, 181v/4,

181v/8, 189v/7, 193r/2, 195v/2, 196v/7,

197r/4, 197r/5, 206r/7, 209v/2,

210r/7, 214r/4, 218r/7, 222r/4, 223r/6,

224r/5, 227r/7, 227v/1, 227v/6,

228v/6, 230r/3, 232v/3, 240v/4, 249r/2,

263v/4

ş.+ dan 246r/2

ş.+ dur 9r/5, 179r/5

ş.+ ları 127v/6

şonrağı : Sonraki, sonra gelecek olan,
öteki.

ş.+ lara 127v/7

ş.+ larumuz 103r/8

şonrağı gün : Ahiret günü.

ş.+ e 8v/6, 16v/6, 22v/1, 29v/5,

30v/5, 52v/5, 68v/1, 68v/2, 71r/1,

81r/5, 84r/6, 97r/1, 157r/1, 159r/5,

159r/7, 165v/5

şonrağı sarây : Ahiret yurdu.

ş. 12v/7

ş.+ ı (be.) 107r/8

sor - : Sormak, aramak. bk. **şor** -

s.- ar 83r/2

şor - : Sormak, aramak. bk. **sor** -

ş. 23v/7, 27r/2, 141r/5, 179v/1,

200r/8, 240r/8

ş.- arlar 24v/1, 27v/6, 28r/3, 28v/2,

28v/3, 28v/5, 29r/3, 87r/3,

143v/4, 143v/6, 145v/3, 175v/2,

265r/5

ş.- arsam 249r/2

ş.- arsağ 161r/8

ş.- aruz 218r/5

ş.- asız 101r/7

ş.- avuz 124v/1

ş.- dı 101r/8

ş.- mağ 101r/6

şorıcı : Soran, sorup öğrenmek
isteyen.

ş.+ lar 192v/7

ş.+ sın 143v/7

şorınıl - : Kendisinden sorulmak, sorumlu

tutulmak. bk. **sornıl** -

ş.- asız 223r/7, 227v/5

şorınılmış : Sorguya çekilecek, sorumlu tutulacak olan.

ş. 234r/4

şorış - : Birbirinden sorup öğrenmeye çalışmak.

ş.- alar 243r/3

sornıl - : Kendisinden sorulmak, sorumlu tutulmak. bk. **şorınıl** -

s.- mayasız 16r/1

şorul - : Sorguya çekilmek, sorumlu tutulmak.

ş.- mayasız 17v/4, 18r/8

şovuk : Soğuk.

ş. 53r/2

sög - : Kötü söz söylemek.

s.- erler 116r/3

s.- meş 116r/3

söyken - : Yaslanmak, dayanmak. söykenecek : Yaslanılacak, yaslanılan.

s. 195r/3

söyle - : Demek, söylemek, konuşmak, hitap etmek, anlatmak.

s.- di 34r/5, 50v/3, 84v/2, 138r/3

s.- düğ 103r/6

s.- me 184v/2

s.- meye 22r/4, 48v/4

s.- meyesin 45r/2

s.- mez 15v/7, 139r/1

s.- miş 116v/1

s.- rdüğ 102v/4

s.- rseñüz 122r/7

s.- ye 45v/2

söylemek(g) : Konuşma, deme,

söyleme.

s. 84v/2

s.+ inde 95v/8

söyleş - : Konuşmak, söyleşmek.

s.- eler 265r/3

söyündür - : Söndürmek, yok etmek.

s.- eler 96r/5

söz : Söz, konuşma, kıssa, hikaye.

s. 11r/4, 15r/7, 15v/8, 31v/2, 36r/6,

63r/1, 63v/1, 63v/3,

71v/1, 81v/4, 85r/4, 111r/6, 143v/3,

184v/7, 194r/7, 203r/2, 211v/3,

226v/6, 232v/2, 241v/7, 266v/8

s.+ den 47r/6, 59r/3, 78r/2, 79v/1,

82v/3, 145r/7, 234v/2, 265r/8

s.+ din 74v/3

s.+ i (be.) 8r/2, 12r/2, 44v/7, 45v/1, 68v/7, 69r/6, 73r/8, 141r/4, 204r/8

s.+ i (iy.) 26v/1, 55v/7, 112r/3, 117r/2, 137r/8, 158v/6, 173v/8, 179v/4, 191v/7, 254r/6, 259r/3

s.+ imi 260r/1

s.+ in 60r/1

s.+ ine 157r/5

s.+ ini 158v/6, 162v/6

s.+ leri (be.) 88v/6, 92v/1, 192v/5, 194r/3

s.+ leri (iy.) 251v/5, 259r/1

s.+ leridür (iy.) 157r/5

s.+ lerin 117r/2

s.+ lerine 244r/5

s.+ leriyle 146r/4

s.+ leriyle 178r/6

s.+ lerün 202r/3

s.+ ümile 138r/8

s.+ ümüz 222r/3

s.+ üni 10r/6

s.+ üñ 116v/4

s.+ üñden 186r/4

şu : Su.

ş. 4r/2, 8r/3, 9v/5, 10r/4, 20v/8, 69r/2, 87v/6, 140v/6, 146v/1, 203v/6, 215r/3, 246r/3, 261r/6

ş.+ dan 111v/4, 129r/5, 170r/8, 185r/3

ş.+ ları (iy.) 140v/7

ş.+ larun 100v/5

ş.+ ya 8r/3

ş.+ yı 115r/3, 130r/4, 205r/7, 219r/6, 224r/5, 245v/6

ş.+ yından 218v/7

ş.+ yunı 185r/5

şu dök - : İşemek.

ş.- üb 69r/2, 87v/5

şu verinil - : Sulanmak, içirilmek, su verinilmek.

ş.- e 210v/1

şü : Asker, ordu.

ş.+ den 257r/8

ş.+ ler 156v/4, 158v/6

ş.+ lerine 33v/2, 33v/5

ş.+ yi 33v/7, 126r/6

şubh : (Ar.) Sabah.

ş.+ ı (be.) 114v/6

şuç : Kusur, günah.

ş.+ dan 14v/7

ş.+ ı (be.) 36r/6

ş.+ larından 88v/8

şuçâ katlanıcı : Günahları

cezalandırmada acele etmeyen, Allah.

ş. 235r/1

şūr : (Ar.) Kıyamette İsrâfil'in üfleyeceği boru.

ş. 112r/4, 251r/2, 265r/2

sûre : (Ar. sûre) Kuran'ın ayrıldığı yüz on dört bölümden her biri, sûre. bk. **sûret**

s. 4r/4, 4r/5, 4r/6, 161r/7, 169r/4, 169v/1, 174r/7

s.+ ler 182r/5

sûret : (Ar. sûre) Kuran'ın ayrıldığı yüz on dört bölümden her biri, sûre. bk. **sûre**

s. 164r/5

şûret : (Ar. sûre) Biçim, şekil, heykel.

ş.+ i (iy.) 45v/7, 102v/6

ş.+ in 261r/3

şûret bakımluğu : Dış görünüş, gösteriş.

ş.+ la 257r/6

şûret eyle - : Şekillendirmek, şekil vermek.

ş.- r 41r/1

şûretlen - : (Ar. + Tr.) Şeklini vermek, gibi görünmek.

şûretlenmiş : Şekillenmiş, şekil verilmiş. bk. şûretlinmiş

ş. 215r/7, 215v/1

şûretlinmiş : Şekillenmiş, şekil verilmiş. bk. şûretlenmiş

ş. 215v/5

şûretlendür - : Biçim vermek.

ş.- duğ 124v/6

sust : (Far. süst) Gevşek, zayıf.

sust eyleyici : Zayıflatan, etkisini gideren.

s.+ dür 147r/4

sust ol - : Zayıflık göstermek, yılmak.

s.- madılar 55v/5

s.- mağ 77v/3

şuvar - : Sulamak, içirmek, su vermek.

s.- a 196r/7

ş.- duğ 215r/3

şuvarmak (ğ): Su verme.

ş.+ ı (be.) 155v/5

süci : Şarap, içki.

s. 99v/5

s.+ de 99v/7

s.+ den 28v/2

şüd : Süt. bk. **süd**

şüdden ayırmağ : Çocuğu süttten kesme.

ş. 31r/2

süd : Süt. bk. **şüd**

süd emzürmek : Süt verme, emzirme.

s.+ den 66r/1

süleymân : (Ar.) Yahudi

peygamberlerinden biri, Hz. Davud'un

oğlu olup babasının vasiyeti üzerine

Mescid-i Aksa'yı inşa ettirmiştir. Kırk sene

hem peygamberlik hem de padişahlık yapmıştır.

s. 13v/4, 113r/5

s.+ a 84v/1

s.+ uğ 13v/4

sünnet : (Ar. sünne) Kanun, yol, adet, Hz.

Peygamber'in sözleri, davranışları ve onaylarının bütünü.

s.+ i (iy.) 30v/2, 149r/1

sünnet eylemek : Sünnet etme.

s.+ de 16r/7

sünjü : Mızrak.

s.+ lerünj 100r/6

sünjûk(g) : Kemik.

s.+ e 121r/7

s.+ ler 35v/5, 235r/8

s.+ ler 240r/3

sür - : 1. Sıvazlamak.

s.- üğ 69r/3, 87v/6

2. Yanından uzaklaştırmak,

kovmak, sevk etmek.

s.- di 79r/2

s.- dük 130r/4

s.- em 183v/8

s.- er 237r/4

s.- evüz 258r/2

sürmek : Sürme, gönderme, uzaklaştırma.

s. 11v/4

sürücü : Sıvazlayan, süren, mesh eden; Hz. İsa.

s. 85r/4

sürülmüş : Kovulmuş, lanete uğramış, değersiz, itibarsız.

s. 44v/2, 125r/6, 201r/2, 214v/6, 228r/4

s.+ sin 215v/6
sürin - : Sürünmek.
 s.- ürler 146r/2

Ş

şād : (Far.) Sevinçli.
 şād eyle - : Sevindirmek.
 ş.- r 9v/3
 şād ol - : Sevinmek.
 ş.- dılar 108v/4
 ş.- urken 58v/6, 58v/7
şādılık : (Far. + Tr.) Gönül ferahlığı.
 ş. 134r/4
şām : Şam şehri.
 ş.+ a 260v/8
şār : (Far. şār) Şehir. bk. **şar**
 ş. 136r/1
şar : (Far. şār) Şehir. bk. **şār**
 ş.+ da 249v/4
 ş.+ dan 243r/5
şebaṭ : Cihet, yön, taraf.
 ş. 8r/4
şefā'at : (Ar. şefā'aṭ) Şefaath, aracılık.
 ş. 6v/8, 16r/8, 34v/3
 ş.+ e 258r/2
 ş.+ inji 265r/8
 şefā'at eyle - : Aracılık etmek.
 ş.- ye 34v/5, 74r/5, 74r/6
 ş.- yeler 129v/3
 şefā'at eylemek : Aracılık etme.
 ş. 74r/6
 şefā'at eyleyici : Aracılık eden.
 ş. 109r/8, 170r/4
 ş.+ lenden 129v/3
 şefā'at kılıcı : Aracılık eden.
 ş. 111v/3
şefā'atçı : (Ar. + Tr.) Aracılık eden.
 ş.+ lerüñüzi 114v/3
şehīd : (Ar.) Şehit.
 ş.+ ler 55r/5
 ş.+ lenden 72r/3
şehir : (Far. şehir) Şehir.
 ş. 16v/5, 194v/8
 ş.+ i (be.) 212r/8
 ş.+ ler 135r/8
şek : (Ar. šekk) Şüphe.
 ş. 182v/4, 191r/1
şenbe : (Far. şenbih) Cumartesi.
 ş. 9r/4, 69v/4, 83r/8

şenbe eylemek : Cumartesi tatili
 yapma, cumartesi gününü değerlendirmek.
 ş. 230r/8
şer : (Ar. şerr) Kötülük, şer.
 ş. 40r/7
şerī'at : (Ar.) Şeriat, yol, Allah'ın emir ve yasaklarının bütünü.
 ş. 93v/8
 ş.+ da 63r/4
 ş.+ ı (be.) 6r/6, 49r/1
 ş.+ la 136r/3
 şerī'atda bilinmez iş : Şeriata uygun olmayan iş.
 ş.+ lenden 98r/6
 şerī'atda bilünür nesne : Şeriatın emrettiği uygun iş.
 ş.+ yile 29v/7, 30v/5
 şerī'atda bulunur iş : Şeriatın emrettiği uygun iş.
 ş.+ ile 32r/7, 32r/8
 şerī'atda bulunur nesne : Şeriatın emrettiği uygun iş.
 ş.+ yile 29v/8, 31r/7
şey : (Far. şey') Nesne.
 ş.+ den 108r/3
şeyāṭin : (Ar. şeyāṭin) Şeytanlar.
 ş.+ lerüñ 233v/1
şeyṭān : (Ar.) Şeytan.
 ş. 5v/8, 37r/4, 57r/3, 68v/1, 72v/8, 79r/6, 99v/6, 108v/3, 111r/7, 125v/1, 125v/7, 126r/5, 142v/4, 150r/4, 192v/4, 196v/2, 202r/1, 211r/2, 235v/6, 237r/2, 248r/4, 255r/1, 266r/4
 ş.+ a 70r/1, 74r/3, 79r/2, 95v/4, 255r/1, 255r/3
 ş.+ dan 44v/2, 71r/3, 145r/1, 145r/2, 221v/4, 228r/4
 ş.+ dur 59r/5
 ş.+ ı (be.) 79r/5, 118r/6
 ş.+ lar 111v/7, 117v/4, 119v/4
 ş.+ lara 257v/8
 ş.+ lardur 118v/2
 ş.+ ları (be.) 115r/8, 126r/7, 126v/4, 256v/7
 ş.+ ları (iy.) 116v/3
 ş.+ larıla 3r/5
 ş.+ uñ 21v/2, 26v/7, 72v/7, 72v/8, 120v/3, 146v/2
şinḥıyār : Hıyar, acur.
 ş.+ ından 8r/8

şikāyet : (Ar.) Şikayet.

şikāyet eyle - : Şikayet etmek.

ş.- rin 200v/6

şimdi : Az önce, demin. bk. **şindi**

ş. 65r/5, 175r/8

şindi : Az önce, demin. bk. **şimdi**

ş. 152r/4

şirk : (Ar.) Allah'a ortak koşma, şirk.

ş. 24v/8, 211v/3

ş.+ ile 113r/2

şirk eyle - : Allah'a ortak koşmak.

ş.- diler 121v/1, 142v/1

ş.- meyedük 121v/2

ş.- rsiz 110v/8

ş.- selerdi 113v/2

şirk eylemek : Allah'a ortak koşma,

şirk.

ş. 149r/2

şirk ét - : Allah'a ortak koşmak.

ş.- erse 28r/6

şirk getir - : Allah'a ortak koşmak.

ş.- meyelerdi 116r/1

şol : bk. **şu**

1. Şu, sıfat.

ş. 2r/3, 5r/1, 6v/2, 8v/4, 30r/3,

30r/6, 34r/3, 34r/4,

52r/2, 55r/4, 60v/4, 62v/6, 64v/2,

87v/8, 95r/1, 105v/6, 157r/5,

169v/8

2. Şu, zamir.

ş. 7v/1, 8v/3, 15r/2, 17v/3, 18r/7,

20v/4, 22r/6, 22v/8, 24r/6, 25v/2, 25v/8,

30v/5, 30v/6, 32v/4, 38r/4, 39v/1, 45r/6,

46v/6, 47v/8, 48r/8, 52v/1, 52v/2,

57v/5, 59r/5, 64v/4, 66r/2,

66v/6, 67r/6, 71r/1, 72r/4, 82r/3,

84v/8, 86v/7, 88v/5, 91v/2,

98r/5, 98v/5, 99r/3, 99v/3, 100v/3,

100v/8, 102r/7, 104r/5, 113r/2,

113v/1, 114v/5, 114v/7, 119r/1,

121r/7, 122r/4, 122r/7, 122v/1, 126r/4,

128v/1, 133r/1, 134v/3, 138v/5,

142v/6, 146v/5, 146v/6, 147r/3, 150v/4,

150v/7, 163v/2, 167v/1, 170r/5,

170v/2, 186v/4, 187r/8, 190r/6, 190v/4,

191v/1, 195v/7, 196r/1, 196r/6,

197r/4, 197r/5, 197v/3, 198v/5, 202r/5,

210r/7, 210v/6, 234r/8, 242v/6,

243v/8, 248r/5, 251v/1

ş.+ dur 42r/2, 90v/8

şom : (Ar. şu'm) Uğursuzluk.

ş. 136v/6

şom dut - : Uğursuz kabul etmek.

ş.- arlar 136v/6

şu : bk. **şol**

1. Şu, sıfat.

ş.+ nlar 3r/7, 4v/8, 6r/5, 10v/8,

11r/2, 11v/5, 16r/5, 20r/5,

22r/5, 22v/4, 22v/5, 28r/8, 35r/4,

38r/6, 41v/3, 43r/1, 50r/6,

50v/3, 52v/6, 52v/8, 54v/6, 70r/2,

70r/3, 76v/1, 76v/3, 79r/6,

88r/6, 92v/3, 92v/8, 95v/4, 99r/4,

111v/4, 113v/3, 113v/4, 124v/3,

124v/4, 127r/7, 137v/5, 140v/1,

143r/1, 143r/3, 145v/7, 148v/8, 153r/6,

154v/5, 155v/2, 156r/5, 162r/3,

170v/6, 173r/3, 182r/8, 183r/3, 203v/8,

204r/1, 206v/1, 217r/5, 242r/8,

244v/6, 263r/1

ş.+ nlardur 51v/5, 93r/5, 93r/8

2. Şu, zamir.

ş.+ nda 135v/7, 190v/3

ş.+ ndan 7r/6, 10r/2, 42r/4, 49r/8,

50r/2, 50v/3, 66r/6, 69v/6,

78v/8, 83r/3, 83r/5, 91r/4, 91r/7,

92v/8, 95r/8, 95v/3, 100r/7,

128v/1, 141v/7, 156v/6, 176r/8,

230r/2, 246r/2

ş.+ nı 30r/8, 43v/4, 57r/7, 60r/3,

67r/5, 78v/5, 88r/4

ş.+ nlar mıdur 94v/5, 109v/4

ş.+ nlar 2r/7, 15v/1, 16r/5, 20r/4,

20v/1, 20v/2, 22r/3, 26r/6,

28r/7, 28v/1, 29r/2, 30r/4, 43r/4,

49v/7, 50r/4, 51v/6, 62r/4,

65r/3, 65r/6, 72r/2, 72r/4, 79v/4,

82r/8, 83r/1, 84r/6, 113r/2,

127r/8, 127v/6, 128r/5, 143r/4,

153r/8, 155v/4, 162r/3, 162v/1, 164v/1,

182v/6, 182v/7, 204r/1, 205v/5,

206r/4, 222r/6, 229r/2, 232v/6, 232v/7,

234r/7, 236r/3, 237v/5, 240v/2,

249v/6

ş.+ nlar 71r/8

ş.+ nlara 2r/6

ş.+ nlardan 82r/3

ş.+ nlardur 49r/8, 82v/7, 93v/5

ş.+ nları 75r/7

ş.+ nların 11r/8

ş.+ nlarsız 11r/8, 47v/2, 53r/6,

78r/3

ş.+ nların 5r/8, 48v/4, 217r/3,
227r/2
ş.+ nun 115r/7
ş.+ nuş 33v/1, 41v/8, 46r/1, 80v/6,
82v/7, 88r/3, 137v/8, 176v/7,
203v/7, 209r/6, 217v/2, 219v/2,
219v/3, 224r/5, 224v/1, 224v/5, 226r/2,
261r/7, 266v/7
şu'ayb : (Ar.) Medyen ve Eyke ahalilerine
gönderilen peygamber.
ş. 132v/6, 133r/7, 133v/5, 189r/3,
190r/1
ş.+ ı (be.) 133v/6, 133v/7
şükür : (Ar. şükr) Şükür, hamd.
şükür eyle - : Şükretmek.
ş.- mezler 32v/3, 176r/5, 196r/2
ş.- ı 19v/7, 21v/8, 229v/2
ş.- rler 124v/6, 130r/7, 212v/5
ş.- rsiz 7r/6, 7v/5, 219v/6
ş.- yesiz 23v/6, 53v/6, 82v/1, 87v/7,
99v/4, 147v/7, 226r/1
şükür eyleyici : Şükreden.
ş. 82v/2, 209r/4, 230r/4, 231r/5
ş.+ ler 55v/3, 55v/4, 125r/6
ş.+ lardan 110v/7, 138r/8, 144r/4,
172v/2
ş.+ leri (be.) 109v/5

T

tā : (Far.) -e kadar, nihayet, için, diye.
t. 7v/3, 10r/8, 10v/4, 13v/6, 14v/7,
16r/2, 18v/3, 19v/3,
22r/6, 24r/4, 24r/8, 24v/6, 24v/8,
25r/6, 26v/2, 27r/8, 27v/5,
28r/5, 28v/8, 29r/1, 29r/4, 30r/5,
30r/8, 31v/3, 35v/7, 43r/3,
48v/6, 50r/7, 54r/2, 55r/4, 55r/5,
56r/8, 57r/1, 57r/7, 58r/7,
59v/2, 59v/4, 60r/4, 64v/7, 65r/4,
65r/7, 66v/8, 68v/8, 69r/1,
70v/1, 71v/4, 74v/6, 77v/6, 81v/4,
84v/3, 90r/5, 90v/7, 91r/2,
94r/1, 96v/5, 100r/6, 100v/3,
100v/8, 106r/2, 106v/5, 107r/5, 107v/3,
108v/4, 109v/4, 109v/8, 110v/4,
111r/6, 111v/8, 114v/8, 115v/7, 116v/6,
117r/8, 117v/4, 118r/2, 119v/4,
121r/1, 121v/3, 122r/5, 123v/8, 124r/5,
125v/1, 127v/1, 127v/5, 128r/2,

130r/3, 130v/5, 131r/4, 131r/7, 133r/5,
134r/3, 137v/2, 144r/3, 144r/8,
146r/7, 146v/1, 146v/2, 147r/3, 148r/3,
148v/5, 149r/2, 149v/1, 150v/8,
153r/1, 154r/6, 156r/8, 159r/4, 168r/8,
169r/1, 170r/6, 170v/1, 172r/7,
172v/6, 176v/7, 178v/8, 179r/2, 179r/5,
179r/8, 179v/5, 180r/1, 180v/7,
181r/7, 184v/6, 194r/1, 196r/7, 198v/6,
200v/5, 201v/1, 202v/8, 204v/2,
204v/8, 207r/5, 211v/8, 213v/7, 213v/8,
218v/1, 219r/4, 222r/2, 224r/3,
224v/7, 234r/3, 239r/6, 240v/7, 248v/3,
248v/4, 248v/7, 249r/3, 250r/8,
250v/6, 257r/7, 260r/7, 264r/6

ta'ām : (Ar.) Yemek, yiyecek, erzak.
t. 8r/7, 23v/1, 30v/8, 87r/6
t.+ ı (be.) 50r/8, 97v/8
t.+ uş 35v/3
ta'ām getür - : Yiyecek, erzak
getirmek.

t.- even 198v/4
tā'at : (Ar.) İbadet; boyun eğme, itaat.
t.+ dur 73v/4
t.+ lar 6v/4
tā'atdan çık - : Günah işleme.
t.- arlar 8r/3, 141r/7
t.- dılar 173v/8, 232v/1
tā'atdan çıkıcı : Dinî emirlere
uymayan, günahkâr.

t.+ lar 4v/6, 13r/7, 141v/3, 164r/3,
165v/1

t.+ lardır 52r/6, 94r/6
tā'at kılıcı : İbadet eden.
t. 255v/2

tābūt : (Ar.) Sandık.
t. 260r/5

tadur - : Tattırmak.
t.- a 111r/2

tağ : Dağ.

t. 10r/4, 35v/8, 250r/8
t.+ a 138r/5
t.+ da 185r/3
t.+ dan 138r/4
t.+ ı (be.) 8v/8, 12v/4, 83r/6, 142r/5
t.+ ı (iy.) 185r/6, 255v/3
t.+ ından 25v/7
t.+ lar 185r/1, 203v/3, 207r/2,
213v/2, 234r/8, 258r/5
t.+ lardan 217v/5, 224v/2, 265r/5
t.+ ları (be.) 132r/1, 246r/7

tağıl - : Ayrılmak, uzaklaşmak, dağılıp gitmek, yayılmak, bölünmek. bk. **dağıl** - tağılmış : Ayrı, yayılmış, saçılmış. t.+ larken 130r/3

tağıt - : Yaymak, dağıtmak, ürkütüp kaçırmak.

t.- dı 21r/1, 62v/1

t.- gıl 151r/5

tağıtmak : Dağıtmak, ayırmak. 166v/5

tağüt : (Ar.) Şeytan.

t.+ tur 35r/3

taḥkik : (Ar.) Gerçekten, muhakkak, şüphesiz.

t. 2v/1, 3r/1, 3r/3, 3r/5, 3v/7, 4r/8, 4v/3, 4v/4,

5r/4, 5r/6, 5v/1, 5v/2, 6r/2, 6v/5, 6v/6, 6v/7, 7r/8,

7v/2, 8r/5, 8v/2, 8v/3, 8v/5, 9r/3, 9r/6, 9r/7, 9r/8,

9v/2, 9v/3, 9v/4, 9v/5, 10r/2, 10r/3, 10r/4, 10v/1, 11v/7,

12v/2, 13r/4, 13r/6, 13r/7, 14r/1, 14r/3, 14r/8, 14v/1, 14v/4,

14v/7, 15r/1, 15v/4, 15v/6, 15v/8, 16r/1, 16r/3, 16r/6, 16v/1,

16v/8, 17r/4, 17r/5, 17r/6, 17r/7, 17v/3, 18r/4, 18r/7, 18v/6,

19r/1, 19r/4, 19r/6, 19r/8, 19v/1, 19v/8, 20r/4, 20r/6, 20r/8,

20v/3, 20v/6, 21r/4, 21r/5, 21r/7, 21v/2, 21v/8, 22r/2, 22r/7,

23r/4, 23v/7, 24r/2, 24v/4, 24v/7, 25r/3, 25r/5, 25v/3, 25v/5,

25v/8, 26r/2, 26r/8, 26v/7, 26v/8, 27r/3, 27v/6, 27v/8, 28r/8,

28v/7, 29r/5, 29r/7, 29v/3, 30r/8, 30v/3, 31r/5, 31v/3, 31v/4,

32r/2, 32v/3, 32v/4, 33r/1, 33r/3, 33r/5, 33r/7, 33v/1, 33v/2,

33v/3, 33v/6, 34r/4, 34v/8, 35r/1, 35r/7, 35v/6, 37r/4, 37r/7,

37r/8, 37v/8, 38r/4, 38r/8, 39v/4, 39v/8, 40v/7, 40v/8, 41r/8,

41v/1, 41v/2, 41v/6, 41v/8, 42r/6, 42r/8, 42v/1, 42v/4, 43v/1,

44r/4, 44r/6, 44r/8, 44v/1, 44v/4, 44v/6, 44v/7, 46r/1, 46r/4,

46r/6, 46v/1, 46v/7, 47r/4, 47v/5, 48v/2, 48v/3, 48v/5, 49v/6,

50r/3, 50r/4, 50r/8, 51r/6, 53r/5,

53v/5, 55r/7, 56r/5, 56v/5,

58r/2, 58r/4, 58r/5, 58r/6, 59r/2, 59r/5, 59r/8, 60r/1, 60r/8,

60v/4, 61r/6, 62r/2, 63v/4, 71v/6

taht : (Far.) Taht.

t. 201v/7

t.+ lar 245r/1

taḥdīr : (Ar.) Alın yazısı.

t. + le 142r/8

taḥdīr eyle - : Yazmak, takdir etmek.

t.- dük 216v/7

t.- düñüz 5r/6

taḥṣīr : (Ar.) Bi işi eksik yapma, ihmal etme.

taḥṣīrlik : (Ar. + Tr.) Kusur, ihmal.

taḥṣīrlik eyle - : İhmal etmek, gevşek davranmak.

t.- dük 107r/6

t.- düñüz 200r/5

t.- meyeler 53r/4

t.- mezler 110v/4

taḥvā : (Ar.) Allah'tan korkma, sakınma.

t. 267r/6

ṭalāk : (Ar.) Boşama.

t.+ a 29v/3

ṭalāk vēr - : Boşamak.

t.- e 30r/4

t.- esiz 30r/7, 30v/3, 31v/5

t.- se 30r/5

t.- ürseñüz 31v/7

ṭalāk verinilmiş :Boşanmış kadın.

bk. ṭalāk verinilmiş

t. 29v/4

ṭalāk verinilmiş : Boşanmış kadın.

bk. ṭalāk verinilmiş

t.+ lerüñdür 32r/8

ṭalāk vèrmek : Boşama.

t. 29v/8

ṭālūt : (Ar.) İsrail oğulları

hükümdarlarından biri olup kendisinden sonra hükümdarlığı Hz. Davut sürdürmüştür.

t. 33r/4, 33v/2

ṭama' : (Ar.) Arzu, istek, ümit.

ṭama' eyle - : İstemek, ümit etmek.

t.- riken 130r/2

t.- rler 128v/7

t. mı e.- rsiz 10r/5

ṭama' landur - : Arzu vermek,

yoldan çıkarmak.

t.- dı 125v/4

tamām : (Ar.) Tam, eksiksiz.

- t. 25v/2, 36v/1, 36v/4, 43r/6,
121v/5, 144r/5, 229r/5,
253r/3
t.+ lar 30v/7
tamām al - : Tanrının bir kulunu
yanına alması, canını almak.
t.- duḡ 103v/8
tamām alıcı : Yanına alan.
t.+ van 46v/1
tamām degirici : Tam olarak veren.
t.+ vüz 191r/3
tamām deḡrinil - : Karşılığı tam
olarak verilmek. bk. tamām deḡrnil -
d.- e 43r/6
tamām deḡür - : Karşılığını tam
olarak vermek.
t.- e 46v/6, 85v/2, 191r/5
t.- evüz 182r/8
tamām deḡürnil - : Karşılığı tam
olarak verilmek. bk. tamām deḡrinil -
t.- e 37v/5
tamām eyle - : Tamamlamak, tam
ve eksiksiz yapmak, yerine getirmek.
t.- di 16v/1, 87v/7
t.- dük 138r/1
t.- düm 86v/8, 87r/1
t.- ḡ 24r/4, 25r/5, 122r/6
t.- rin 198r/4
t.- ye 30v/8, 149v/6, 157v/1, 192v/5
t.- yem 19v/4
t.- yesiz 23v/6
tamām ol - : Tamamlamak, olup
bitmek.
t.- dı 27r/1, 117r/1, 137r/8, 138r/1
tamām olın - : Tamamlanmak. bk.
tamām olun -
t.- a 31r/5, 32r/5, 110v/2, 265v/6
tamām olun - : Tamamlanmak. bk.
tamām olın -
t.- dı 185r/6
tamām verinil - : Tam ve eksiksiz
verilmek.
t.- e 38v/7, 57v/7
t.- esiz 60r/8
tamām yetir - : Tam ve doğru
yapmak.
t.- evüz 132v/7
tamāmlık : (Ar. + Tr.) Tamam etme,
tamamlama.
t. 122v/2

ṭamu : Cehennem.

- ṭ. 26v/4, 63v/4, 70r/7, 78v/7,
81v/5, 143r/2, 148v/7, 157v/7,
159v/6, 167r/3, 206v/1, 216r/3,
236v/8, 251v/2, 262v/7
ṭ.+ da 78v/7
ṭ.+ dan 41v/5, 128r/3, 148v/6
ṭ.+ dur 58r/1, 61v/8, 75v/5, 76v/1,
79r/7, 138v/3, 147r/1, 162v/6,
165r/7, 205v/6, 210r/8, 240r/2
ṭ.+ nuḡ 16r/1, 84v/8, 88r/6, 128v/8,
161r/6, 161v/7, 163v/5, 167v/6,
216r/4, 220v/7
ṭ.+ ya 234v/2, 258r/2
ṭ.+ yı 125r/7, 191v/8, 231v/5,
232v/5, 251r/2, 251r/5
ṭaḡ : Şafak.
ṭaḡ yarı vakt : Şafak vakti.
ṭ. 188v/4
ṭaḡ : Acayip, şaşırtıcı. bk. **daḡ**
ṭ. 188r/1, 242r/2
ṭ.+ dur 203v/8
ṭaḡ eyle - : Şaşırtmak, hayrete
düşürmek.
ṭ.- dük 169v/8
ṭa'n : (Ar.) Kınama, ayıplama, dedikodu.
ṭ.+ ıḡdan 95r/1
ṭa'n eyleyici : Kınayan, ayıplayan,
dedikoducu.
ṭ.+ ler 95r/1
ṭanıḡ : Şahit, her şeyi gören; Tanrı. bk.
ṭanuḡ
ṭ. 39r/5
ṭ.+ lardanvan 49r/7
ṭanıḡlık : Şahitlik. bk. **ṭanuḡlık**, **ṭanuḡluk**
ṭanıḡlık vēr - : Şahitlik etmek. bk.
ṭanuḡlık ver -, ṭanuḡlık vēr -, ṭanuḡluk vēr
-, ṭanuḡluk vir-
ṭ.- ürsiz 11r/7
ṭaḡla - : Şaşmak, hayrete düşmek.
ṭ.- duḡız mı 130v/4
ṭ.- duḡuz mı 131r/4
ṭ.- yasın 203v/7
ṭaḡlamak : Şaşma, şaşılacak şey.
ṭ. 248r/5
ṭaḡladur - : Şaşırtmak, hoşuna gitmek.
ṭ.- sını 26v/1
ṭaḡlandur - : Hayrete düşürmek, hoşuna
gitmek.
ṭ.- ursa 29r/1, 29r/2

tanuk : Şahit, her şeyi gören; Tanrı. bk.

tanuk

ṭ. 18v/3, 39v/4, 67v/4, 68v/5,
68v/6, 73v/2, 83v/8, 84v/5,
93v/6, 103v/8, 173v/1, 182v/2,
208v/2, 226v/2, 227r/2, 227r/7, 239v/6
ṭ.+ dur 26v/1, 51r/1, 106r/1, 175r/2
ṭ.+ lar 18v/3, 55r/5, 88r/2, 93r/3,
120v/8, 182v/7

ṭ.+ lardan 39r/6, 39r/7, 103r/6
ṭ.+ larken 51r/3, 80v/8
ṭ.+ larla 46r/7, 98v/8
ṭ.+ ları 4r/5, 121v/6
tanuk dut - : Şahit getirmek, şahit
tutmak. bk. tanuk tut -

ṭ.- uḡ 39r/5, 39v/3, 63r/5, 64v/6
tanuk ol - : Şahit olmak.
ṭ. 46r/6, 103r/3
ṭ.- duḡ 142r/8
ṭ.- uḡ 47r/8, 49r/7
tanuk tut - : Şahit getirmek, şahit
tutmak. bk. tanuk dut -

ṭ.- arın 186r/6
tanuk verici : Şahitlik eden.
ṭ.+ ler 155v/1

tanuklık(ğ) : Şahitlik. bk. **tanıklık**,
tanukluk

ṭ. 39v/7
ṭ.+ a 102r/8
ṭ.+ dan 106r/1
ṭ.+ ı (be.) 18r/6, 101v/8
ṭ.+ ın 102r/4
tanuklık ver - : Şahitlik etmek. bk.
tanıklık vèr -, tanuklık vèr -, tanukluk vèr
-, tanukluk vir-

ṭ.- di 194v/3
ṭ.- diler 118v/8, 127v/3
tanuklık vèr - : Şahitlik etmek. bk.
tanıklık vèr -, tanuklık ver -, tanukluk vèr
-, tanukluk vir-

ṭ.- di 42r/8
ṭ.- medük 200r/7
ṭ.- meye 121v/7
ṭ.- meziz 106r/3
ṭ.- ür 84v/4, 166v/7
ṭ.- ürlər 84v/5, 121v/6
ṭ.- ürlərse 121v/7

tanukluk : Şahitlik. bk. **tanıklık**, **tanuklık**

ṭ. mu 106r/3
tanukluk vèr - : Şahitlik etmek. bk.

tanıklık vèr -, tanuklık ver -, tanuklık vèr -
, tanukluk vir-

ṭ.- dük 118v/8
ṭ.- eler 49v/6, 64v/7
tanukluk vir - : Şahitlik etmek. bk.
tanıklık vèr -, tanuklık ver -, tanuklık vèr -
, tanukluk vèr-
ṭ.- ürsiz 47v/8

tap : Yeter, kâfi. bk. **dap**

ṭ. 18r/2, 237r/3, 239v/6
ṭ.+ dur 26v/4, 59r/3, 80v/5, 151v/5,
160v/5, 161v/7, 169v/5, 208v/1
tap ol - : Yetmek, kâfi gelmek. bk.
dap ol -

ṭ.- dı 70r/7, 72r/4, 84v/5

tap - : İbadet etmek.

ṭ. 218v/1
ṭ.- a 34v/8
ṭ.- alar 157r/8
ṭ.- alum mı 111v/5
ṭ.- am 110r/1
ṭ.- ar mısız 98r/1
ṭ.- ar 131r/7, 191r/2
ṭ.- ardı 187r/3, 189r/4, 191r/2
ṭ.- arın 180r/8
ṭ.- arlar 109v/1, 116r/3, 171v/7,
176v/5, 242v/3

ṭ.- arsız 17v/1, 21v/8, 110r/1,
127v/2, 173v/1, 229v/3

ṭ.- aruz 17v/2
ṭ.- avuz 131r/7, 187r/2
ṭ.- dı 95v/4
ṭ.- duğından 255r/7
ṭ.- duğını 257v/7
ṭ.- ğıl 259r/7
ṭ.- ma 255r/1
ṭ.- maḡ 181r/3, 183r/8
ṭ.- mayaduk 221v/1
ṭ.- mayasız 11r/3, 233r/3
ṭ.- mayavuz 47r/7
ṭ.- maz 196r/5
ṭ.- mazlar 79r/1, 79r/2
ṭ.- mazzız 196r/4
ṭ.- mazuz 191r/2
ṭ.- uḡ 3v/8, 46r/4, 68r/3, 97r/8,

103v/7, 115v/4, 126v/2, 130r/8,
130v/8, 131v/4, 132v/6, 170r/5,
185v/8, 186v/8, 188v/7, 192r/4, 221v/4,
254r/8,
256v/4

tapıcı : İbadet eden.
 t.+ lar 8v/6, 96v/8
 t.+ laruz 18r/3
 tapmak(ğ) : İbadet etme, kulluk.
 t. 24v/8
 t.+ ına 251v/8
 t.+ ından 85r/8, 145r/8
tar : Dar, daralmış, sıkıntılı. bk. **dar**
 t. 118r/5, 118r/6, 266v/2
 tar dut - : Zora sokmak.
 t.- ayıdı 28v/7
 tar hâl : Para sıkıntısı içinde olan,
 fakir.
 t. 31v/6
 tar eyle - : Daraltmak, sıkıntıya
 düşürmek.
 t.- r 32v/6
 tar ol - : Dar gelmek, sıkıntı içine
 düşmek.
 t.- dı 156v/2, 168r/6, 168r/7, 188r/5
 t.- mışiken 75r/1
 t.- ur 218r/8
taraf : (Ar.) Taraf, yan.
 t.+ ından 191r/8
tarlık : Darlık, güçlük, sıkıntı.
 t. 71v/5, 124r/4
 tarlığa düş - : Sıkıntıya düşmek,
 sıkıntı içinde olmak.
 t.- düğüz 169v/4
tart - : Tartmak. bk. **dart** -
 t.- uş 234r/5
 tartmak : Tartma, tartı.
 t. 124v/2
tartıl - : Tartılmak.
 tartılmış : Tartılmış, miktarı belli
 olan; tartılacak şey, tartı.
 t. 214v/8
 t.+ lar 124v/3
tartış - : Tartışmak, çekişmek, münakaşa
 etmek. bk. **dartış** -
 t.- a 78r/3, 78v/6
 t.- alar 48r/5, 117v/4
 t.- dılar 112v/5, 146v/5
 t.- dıñuz 78r/3
 t.- duş 184r/4
 t.- duşuz 9v/7, 47v/2, 149v/4
 t.- gıl 184r/4
 t.- ırlar 146r/1
 t.- ırlardı 45r/8
 t.- ırsız 47v/3, 123v/7, 220v/4

t.- ma 77v/7, 243v/6
 t.- madılar 179r/7
 t.- maş 150r/1
 t.- tıñuz 56r/6
 t.- ur mısız 112v/5
 t.- urlar 179v/1, 243v/1
 t.- ura 161r/5
 t.- ursız 47v/1
 tartışıcı : Tartışan, çekişen,
 münakaşa eden.
 t. 77v/6
 t.+ dur 218v/8
 tartışmak(ğ) : Tartışma, münakaşa,
 ihtilaf.
 t. 25v/5, 243v/7
 t.+ dan 68r/1
 t.+ um 189r/8
tartışık : Tartışma, münakaşa, ihtilaf.
 tartışık düş - : Tartışmaya düşmek,
 münakaşaya girişmek.
 t.- di 71v/5
taş : 1. Put.
 t.+ lardur 4r/7
 2. Taş, kaya.
 t. 8r/3, 10r/2, 86v/6, 148r/7,
 217v/1, 235v/1
 t.+ a 140v/6
 t.+ da 8r/3, 248r/4
 t.+ ı (be.) 8r/4
 t.+ ıla 111r/1, 189v/4
 taş olmuş : Taş olmuş, taşlaşmış.
 t. 188v/5
 taş yagdurucu yel : Taşları savuran
 rüzgar, kasırga.
 t. 237r/8
tat(d) - : Tadına bakmak, tatmak.
 t.- a 100v/3
 t.- alar 70v/1
 t.- dı 125v/4
 t.- dılar 121v/3
 t.- maya 33v/3
 t.- uş 51v/8, 60r/3, 107r/4, 127v/8,
 146v/6, 148v/4, 150v/3, 157v/8
 tadıcı : Tadan, tadacak olan.
 t.+ dur 60r/8
tatdur - : Tattırmak, vermek, çektirmek.
 t.- avuz 177r/4, 181v/7, 181v/8
 t.- ayduş 238r/2
 t.- duş 172r/5
tavâf : (Ar.) Ziyaret, tavaf.

tavâf eyle - : Tavaf etmek, ziyaret etmek.

ţ.- ye 20r/7

tavâf eyleyici : (Kabe'yi) ziyaret eden kimse.

ţ.+ ler 16v/4

ţayan - : Dayanmak.

ţ.- uram 259v/3

ţaym - : Kaymak, sürçmek. bk. **ţayıt** -

ţ.- dı 57r/3

ţ.- uraŋuz 26v/7

ţayınacak : Kaygan (yer).

ţ. 245v/6

ţayındur - : Kaydırmak, aldatmak.

ţ.- dı 5v/7

ţayıt - : Kaymak, sürçmek. bk. **ţaym** -

ţ.- a 227v/6

tebûk : (Ar.) Suudi Arabistan'da bir şehir.

t. ğazâsından 159v/3

tefsîr : (Ar.) Açıklama, yorum.

t.+ dūr 201v/7

t.+ in 41r/5, 195v/5, 195v/6, 202r/3, 249r/6

t.+ ini 196v/6, 196v/7

tefsîr eylemek : Açıklama, yorum.

t.+ den 194r/2

tekebbür : (Ar.) Büyüklük taslama, büyüklenme.

tekebbür eyleyici : Büyüklük taslayan, büyüklenen.

t. 68r/6

tekebbürlik : (Ar. + Tr.) Kibir, gurur

t. 26v/4

tekebbürlik eyle - : Büyüklük taslamak.

t.- di 5v/5

teķlû : (Ar.) (Sizin) demeniz, söylemeniz.

t. + dur 142r/8

tekye : (Far. < Ar.) Yaslanma, dayanma.

tekye uraçaķ yēr : Yaslanacak, dayanıp oturulacak yer.

t.+ den 244v/5

tekye urucı : Yaslanan, dayanıp oturan kimse.

t.+ lar 244v/8

temel : (Yun.) Temel.

t.+ lerin 16v/8

t.+ lerinden 220v/1

temel bıraķ - : Kurmak, tesis etmek.

t.- dı 167r/2, 167r/3

temettü : (Ar.) Fayda, kâr.

t. 25v/2

ten : (Far.) Gövde, vücut, beden.

ten urub yûri - : Ağır davranmak, yavaştan almak.

t.- mediler 55v/6

tenlü : Bir gövdeye sahip olan.

t. 264r/2

teŋri : Tanrı, Allah. bk. **teŋrû**

t. 2v/2, 2v/5, 2v/7, 3r/6, 3v/1, 3v/5, 3v/7, 4v/3, 4v/5,

4v/6, 4v/7, 5v/2, 7r/5, 7v/3, 8v/4, 8v/5, 9r/2, 9r/6,

9r/8, 9v/2, 9v/4, 9v/5, 9v/7, 9v/8, 10r/4, 10r/8, 10v/1,

10v/4, 10v/6, 10v/7, 11v/5, 12r/2, 12r/3, 12r/5, 12r/6, 12r/8,

12v/2, 12v/7, 13r/1, 13r/3, 13r/4, 13r/6, 13v/1, 13v/2, 14r/3,

14r/6, 14r/7, 14r/8, 14v/1, 14v/7, 15r/1, 15r/7, 15v/3, 15v/4,

15v/7, 16v/2, 16v/6, 17r/7, 17v/2, 18r/2, 18r/3, 18r/6, 18v/5,

18v/6, 19r/1, 19r/8, 19v/2, 19v/8, 20r/8, 20v/2, 20v/4, 20v/6,

20v/8, 21r/3, 21r/4, 21r/7, 21v/3, 21v/4, 22r/2, 22r/3, 22r/4,

22r/7, 23r/4, 23r/6, 23v/5, 23v/6, 24r/2, 24r/3, 24r/6, 24v/4,

24v/7, 25r/3, 25r/4, 25r/5, 25v/3, 25v/5, 25v/8, 26r/2, 26r/6,

26r/7, 26v/1, 26v/3, 26v/5, 26v/8, 27r/1, 27r/3, 27r/5, 27r/6,

27v/2, 27v/6, 27v/8, 28r/2, 28r/4, 28r/5, 28v/2, 28v/4, 28v/6,

28v/7, 29r/2, 29r/3, 29r/5, 29r/8, 29v/1, 29v/2, 29v/3, 29v/5,

29v/8, 30r/2, 30r/3, 30r/4, 30v/3, 30v/6, 31r/5, 31r/8, 31v/1,

31v/3, 31v/4, 32r/2, 32r/4, 32r/7, 32r/8, 32v/2, 32v/3, 32v/4,

32v/5, 32v/6, 33r/2, 33r/3, 33r/5, 33r/6, 33v/2, 34r/1, 34r/3,

34r/5, 34r/7, 34r/8, 34v/1, 34v/3, 35r/2, 35r/5, 35r/7, 35r/8,

35v/1, 35v/2, 35v/6, 35v/7, 36r/1, 36r/3, 36r/4, 36r/7, 36v/2,

36v/5, 37r/1, 37r/4, 37r/5, 37r/6, 37v/2, 37v/3, 37v/5, 37v/8,

38r/5, 38r/7, 38r/8, 39r/2, 39v/1, 39v/5, 39v/8, 40r/2, 40r/6,

40v/5, 40v/8, 41r/2, 41r/5, 41v/1,

41v/4, 41v/7, 42r/3, 42r/5,
 42r/8, 42v/1, 42v/4, 42v/6, 43r/7,
 43v/5, 43v/6, 43v/7, 44r/1,
 44r/2, 44r/3, 44r/4, 44r/5, 44r/8,
 44v/4, 44v/7, 45r/1, 45r/4,
 45v/1, 45v/4, 45v/7, 45v/8, 46r/4,
 46r/8, 46v/6, 46v/7, 47r/4,
 47r/5, 47v/3, 47v/6, 48r/5, 48r/6,
 48v/1, 48v/2, 48v/4, 48v/7,
 48v/8, 49r/2, 49r/4, 49v/5, 49v/7,
 50r/2, 50r/8, 50v/2, 50v/3,
 50v/6, 50v/8, 51r/1, 51r/3, 51v/3,
 52r/2, 52v/7, 53r/3, 53v/1,
 53v/3, 53v/4, 53v/5, 53v/6, 54r/2,
 54r/6, 54v/3, 54v/4, 54v/5,
 55r/4, 55r/5, 55r/7, 55v/2, 55v/3,
 55v/6, 56r/1, 56r/3, 56r/6,
 56v/1, 56v/3, 57r/1, 57r/2, 57r/4,
 57r/7, 57v/4, 57v/5, 58r/1,
 58r/2, 58r/6, 58r/7, 58r/8, 58v/2,
 58v/4, 58v/8, 59r/3, 59r/5,
 59r/7, 59v/3, 59v/4, 59v/5, 59v/7,
 59v/8, 60r/1, 60r/3, 60r/4,
 60v/4, 61r/1, 61r/3, 61v/6, 62r/1,
 62r/4, 62v/2, 62v/8, 63r/6,
 63v/5, 64r/3, 64v/2, 64v/8, 65r/1,
 65r/2, 65r/3, 65v/1, 66r/5,
 66v/1, 66v/3, 66v/8, 67r/1, 67r/2,
 67r/5, 67r/8, 67v/2, 67v/4,
 67v/5, 67v/6, 68r/1, 68r/2, 68r/6,
 68r/7, 68v/3, 69r/3, 69r/5,
 69r/6, 69v/1, 69v/5, 69v/8, 70r/3,
 70r/5, 70v/1, 70v/4, 70v/6,
 71r/8, 71v/4, 72r/2, 72r/4, 72r/7,
 73v/2, 73v/5, 73v/7, 74r/4,
 74r/5, 74r/8, 74v/2, 74v/4, 74v/5,
 74v/7, 75r/2, 75r/3, 75v/4,
 75v/6, 75v/7, 76r/1, 76r/3, 76r/4,
 76r/5, 76r/6, 76v/3, 76v/4,
 76v/6, 76v/7, 77r/8, 77v/1, 77v/5,
 77v/6, 77v/7, 77v/8, 78r/2,
 78r/5, 78r/6, 78r/8, 78v/2, 78v/8,
 79r/2, 79r/5, 79v/6, 79v/7,
 79v/8, 80r/3, 80r/6, 80r/8, 80v/1,
 80v/3, 80v/4, 80v/5, 80v/6,
 80v/7, 80v/8, 81r/2, 81r/3, 81r/7,
 81v/4, 81v/7, 81v/8, 82r/1,
 82r/2, 82r/4, 82r/8, 82v/1, 82v/2,
 82v/3, 82v/4, 82v/5, 83r/2,
 83r/4, 83v/2, 83v/4, 83v/7, 84v/2,
 84v/3, 84v/4, 84v/7, 84v/8,

85r/2, 85r/3, 85r/5, 85r/6, 85r/7,
 85v/7, 86r/2, 86r/3, 86r/6,
 86v/4, 87r/2, 87r/5, 87v/8, 88r/1,
 88r/2, 88r/4, 88r/8, 88v/1,
 88v/8, 89r/8, 89v/3, 89v/4, 89v/8,
 90r/4, 90r/7, 90v/6, 91r/2,
 91v/4, 92/4, 92r/2, 92r/3, 92r/5,
 92v/2, 92v/3, 92v/7, 93r/2,
 93r/3, 93r/5, 93r/8, 93v/4, 93v/5,
 93v/7, 93v/8, 94r/3, 94r/4,
 94r/5, 94v/1, 94v/3, 94v/7, 95r/1,
 95r/2, 95r/4, 95v/3, 95v/6,
 95v/8, 96r/5, 96r/6, 96v/4, 97r/6,
 97r/7, 97v/1, 97v/3, 97v/6,
 98r/2, 98r/8, 99r/2, 99r/5, 99r/6,
 99r/7, 99v/4, 99v/8, 100r/5,
 100r/6, 100v/3, 100v/4, 100v/7,
 100v/8, 101r/1, 101r/2, 101r/3, 101r/8,
 101v/1, 101v/2, 101v/4, 102v/1,
 102v/2, 102v/3, 103v/1, 103v/3, 103v/4,
 104r/2, 104r/4, 104v/3, 105v/7,
 106r/1, 106r/3, 106r/4, 106v/1, 107r/5,
 107v/6, 107v/8, 108r/1, 108r/5,
 108v/7, 109v/4, 109v/5, 110r/5, 110v/8,
 111v/6, 113v/5, 113v/6, 113v/7,
 114r/1, 114r/6, 114r/8, 114v/4, 115v/3,
 116r/1, 116r/6, 116v/2, 117r/6,
 117r/7, 118r/2, 118r/3, 118r/4, 118r/6,
 118v/4, 119r/8, 119v/5, 120r/5,
 120v/1, 120v/2, 120v/8, 121r/1, 121v/2,
 121v/6, 122r/4, 124r/4, 125r/6,
 126r/8, 126v/1, 126v/7, 127r/3, 127r/8,
 128r/8, 129r/3, 129r/5, 129v/5,
 129v/8, 130r/8, 130v/8, 131r/7, 131v/2,
 131v/5, 132v/7, 133r/6, 133r/8,
 133v/1, 133v/2, 133v/3, 134v/2, 134v/5,
 135r/2, 136v/6, 137v/4, 137v/6,
 138r/4, 140v/2, 141r/8, 142r/2, 143r/1,
 143v/2, 143v/3, 143v/8, 144r/5,
 145r/2, 145v/5, 146r/3, 146r/4, 146r/7,
 146r/8, 146v/6, 147r/2, 147r/3,
 147r/6, 147v/1, 147v/3, 147v/4, 148r/1,
 148r/3, 148r/4, 148r/6, 148r/8,
 148v/1, 148v/6, 149r/3, 149r/7, 149v/1,
 149v/2, 149v/3, 149v/4, 149v/6,
 150r/2, 150r/3, 150r/4, 150r/7, 150v/4,
 150v/6, 150v/7, 150v/8, 151r/7,
 151v/2, 151v/5, 151v/8, 152r/6, 152v/2,
 152v/5, 152v/6, 153v/4, 153v/5,
 153v/6, 154r/2, 154r/5, 154v/1, 155r/6,
 155v/3, 156r/3, 156r/8, 156v/6,

157r/1, 157r/4, 157v/5, 158r/4, 158r/7,
 158v/3, 158v/5, 159r/3, 159r/6,
 159r/8, 159v/8, 160r/1, 160r/2, 160r/8,
 160v/6, 161r/2, 161r/8, 162r/6,
 162v/2, 162v/8, 163r/1, 163r/6, 163v/1,
 163v/3, 163v/4, 164v/7, 165r/2,
 165r/5, 165v/2, 165v/3, 165v/7, 166r/5,
 166r/8, 166v/1, 166v/2, 166v/4,
 166v/6, 167r/1, 167r/4, 167r/5, 167v/8,
 168r/1, 168v/8, 169r/4, 169v/2,
 169v/5, 170r/5, 170v/2, 170v/3, 171r/2,
 171v/6, 172r/6, 172v/1, 173v/1,
 173v/3, 173v/6, 174r/4, 174v/6, 175r/5,
 175v/5, 175v/6, 176r/2, 176r/4,
 176v/4, 176v/8, 177r/2, 177r/3, 177r/6,
 177r/8, 178r/5, 180v/3, 180v/8,
 181v/1, 182r/6, 182v/6, 183v/1, 183v/7,
 184r/3, 184r/6, 184v/8, 185r/4,
 185v/8, 188r/1, 193v/5, 193v/7, 197v/4,
 198v/2, 200r/1, 200v/2, 200v/6,
 201r/4, 201r/5, 201r/6, 203r/7, 204v/2,
 204v/3, 205r/6, 206r/1, 206r/8,
 206v/4, 207r/3, 207r/5, 208r/4, 208r/6,
 208v/5, 209r/1, 209r/4, 209r/8,
 209v/2, 209v/5, 210r/2, 210r/3, 210v/5,
 210v/6, 211r/1, 211r/2, 211r/8,
 211v/2, 211v/6, 212r/3, 213r/2, 213v/2,
 213v/3, 213v/4, 213v/6, 219r/4,
 220r/1, 220r/5, 220v/1, 220v/6, 221r/3,
 221r/7, 221v/7, 222r/1, 222v/2,
 223r/1, 223v/4, 224v/8, 225r/7, 225v/3,
 225v/5, 225v/7, 226r/2, 226r/6,
 227r/8, 228v/3, 229r/1, 229v/6, 229v/7,
 230r/4, 230v/6, 239v/7, 242v/2,
 242v/7, 243v/8, 244r/3, 245r/8, 245v/3,
 246r/4, 254r/1, 254r/8, 256r/1,
 256r/6, 257r/6, 257v/1, 258r/3, 258r/5,
 258v/1, 258v/7, 259r/2, 259r/7,
 262v/6, 265r/7, 265v/5, 266v/6
 t.+ çün 32r/3
 t.+ de 204v/6
 t.+ den 4r/5, 8v/3, 14v/2, 16r/4,
 18r/2, 18r/6, 21r/3, 22r/1,
 24v/3, 25r/3, 25v/3, 26r/2, 26r/8,
 26v/4, 27r/2, 29r/7, 30v/2,
 31r/5, 34v/8, 38r/6, 38v/3, 38v/4,
 38v/7, 39r/3, 39v/4, 39v/7,
 41v/3, 42r/5, 43v/4, 43v/5, 46r/3,
 46r/5, 47r/8, 49r/1, 51r/7,
 52r/3, 52r/8, 52v/1, 52v/8, 53v/6,
 54r/7, 57v/1, 57v/2, 57v/8,

58v/7, 59r/4, 62r/6, 63v/2, 64v/2,
 68v/7, 70v/8, 71v/3, 72r/8,
 73v/6, 73v/7, 74v/3, 76v/6, 77v/4,
 77v/7, 78r/1, 78r/5, 79r/5,
 79v/1, 79v/3, 81v/6, 85v/4, 86v/3,
 86v/5, 87r/5, 88r/1, 88r/3,
 88r/8, 89r/5, 89v/1, 91v/5, 92r/2,
 94r/2, 94r/7, 95r/7, 97v/5,
 98r/1, 99r/7, 100v/6, 101r/5,
 101v/7, 103r/5, 103v/4, 105v/3, 108r/7,
 108v/7, 110r/1, 110v/5, 111v/3,
 111v/5, 112r/1, 116r/3, 116v/7, 121r/4,
 123r/7, 123v/4, 126v/4, 127v/2,
 130v/4, 137v/5, 144v/1, 145v/3, 146v/1,
 147r/1, 148r/2, 149v/7, 150r/7,
 155r/7, 155v/4, 156r/7, 157r/7, 160v/6,
 161r/1, 167r/8, 168r/8, 168v/1,
 171v/7, 173r/5, 174r/8, 180r/7, 180v/2,
 182r/5, 183r/2, 183v/8, 188r/7,
 189v/5, 190v/1, 191r/8, 198v/6, 199r/1,
 199r/3, 200r/5, 200v/6, 201v/3,
 202v/4, 220r/2, 225r/5, 226v/7, 228v/7,
 229v/4, 242v/3, 246r/1, 255r/3,
 255r/6, 255r/8, 257v/6, 258r/1
 t.+ dendür 64r/3, 72r/4, 73v/1,
 223r/3
 t.+ dür 20v/6, 110v/5, 144v/4,
 170r/3, 251v/7
 t.+ ler 112r/5, 137v/4, 157r/7,
 242v/1
 t.+ leri (iy.) 190r/8
 t.+ lerinden 4v/5
 t.+ leriği 136r/6
 t.+ lerümden 255r/4
 t.+ lerümüzi 186r/4
 t.+ lerümüzün 186r/5
 t.+ m 103r/7
 t.+ nün 8r/6, 10r/6, 15r/8, 16r/3,
 18r/2, 20r/1, 20r/6, 24r/6,
 24v/3, 24v/8, 26v/5, 27r/3, 27v/6,
 28v/1, 28v/8, 29r/1, 30r/6,
 30v/1, 32v/4, 32v/8, 33r/1, 33v/7,
 34r/1, 36r/2, 36r/4, 36v/4,
 37v/6, 40v/7, 41v/7, 42v/2, 42v/4,
 42v/7, 43r/3, 44v/4, 46r/6,
 47r/3, 47v/8, 48r/4, 48v/3, 49v/1,
 49v/8, 51r/2, 51r/5, 51r/8,
 51v/1, 52r/1, 52r/2, 52v/2, 52v/4,
 55v/6, 57r/8, 57v/8, 59r/5,
 61v/6, 62r/4, 66r/6, 69v/5, 71v/2,
 72v/1, 72v/2, 72v/4, 72v/7,

73r/3, 73r/7, 73r/8, 74r/2, 75v/8,
 76r/3, 76r/8, 76v/4, 78v/3, 79v/1,
 81v/3, 82r/5, 83v/1, 84r/2, 84v/6,
 85r/4, 86r/7, 87r/5, 90r/1,
 92v/8, 95r/4, 96r/1, 102r/4, 107v/2,
 107v/3, 108r/6, 109r/1, 109r/5,
 111v/8, 113v/1, 117r/3, 117v/3,
 119v/2, 119v/8, 122r/7, 122v/1, 123r/1,
 126r/4, 128v/4, 128v/5, 130r/2,
 131r/6, 131v/5, 131v/6, 132r/1, 133r/2,
 134r/8, 134v/1, 136r/8, 140v/2,
 143v/7, 146r/8, 147r/8, 148v/5, 149r/2,
 150v/5, 151v/1, 151v/3, 152v/8,
 153r/6, 153v/1, 154r/8, 155v/6, 155v/7,
 155v/8, 156r/1, 157v/1, 158r/1,
 158r/8, 158v/8, 159v/4, 160v/8, 167r/7,
 167v/8, 168v/3, 168v/4, 170r/6,
 171v/8, 176r/1, 176v/1, 176v/3, 180r/2,
 182v/7, 182v/8, 196r/2, 196r/5,
 200v/8, 202v/2, 202v/4, 208v/7, 209r/3,
 210v/8, 211v/7, 213v/1, 218v/4,
 225r/2, 225r/5, 226v/1, 226v/8, 227r/6,
 227v/7, 227v/8, 228v/5, 229r/8,
 229v/3, 254r/6, 256r/3, 257v/4, 258r/3
 t.+ nünür 15v/3, 18v/1, 21r/4,
 21r/5, 34r/4, 40r/1, 52r/3, 54r/5,
 56v/7, 59v/8, 61r/1, 79v/7, 80v/2,
 80v/4, 81v/2, 85r/2, 89v/2,
 89v/5, 104r/5, 104r/8, 105r/8,
 108v/6, 110r/4, 114v/6, 119v/1, 121v/5,
 123v/3, 128r/7, 143r/4, 145v/3,
 149r/4, 150v/2, 172r/4, 192r/3, 195r/4,
 207r/2, 208r/8, 212v/7, 223v/4,
 241r/5, 241v/1, 243v/1
 t.+ ne 17v/2
 t.+ nün 30r/6
 t.+ nüz 20v/5, 220r/4, 264v/6
 t.+ nüz 3v/8
 t.+ si 264r/3
 t.+ sinden 6r/2
 t.+ sine 17v/2
 t.+ ye mi 161v/1
 t.+ ye 2v/4, 4r/3, 5r/1, 8v/3, 9r/7,
 11r/3, 13r/5, 15r/4,
 16v/6, 17v/6, 21v/8, 22v/1, 29v/5,
 30v/5, 33v/6, 35r/1, 36v/1,
 40r/4, 42v/5, 44r/3, 46r/6, 47r/7,
 49v/1, 51r/6, 52r/5, 52v/4,
 54r/8, 56v/5, 57v/4, 57v/6, 58v/8,
 59r/7, 59v/1, 59v/5, 62r/2,
 62r/3, 64v/3, 64v/4, 67r/6, 67v/1,

68r/3, 68v/1, 68v/2, 69v/6,
 69v/7, 70v/7, 71r/1, 71r/7, 72r/2,
 73v/3, 73v/6, 75v/4, 79r/1,
 79v/5, 81r/5, 82r/8, 82v/5, 82v/8,
 84r/6, 84v/5, 85r/5, 85r/8,
 88r/8, 88v/3, 90r/8, 94v/5, 95v/1,
 97r/1, 97r/8, 97v/1, 98v/2,
 98v/4, 99r/1, 99v/8, 102r/3, 102r/6,
 103v/7, 105v/5, 106r/4, 106r/6,
 112v/5, 112v/8, 114r/5, 115r/7,
 116r/3, 116r/5, 119v/2, 127r/2, 130r/8,
 130v/8, 131v/5, 132v/6, 136r/8,
 140v/3, 144r/4, 145r/1, 145v/4, 147r/6,
 147v/2, 147v/7, 149r/6, 150r/1,
 150v/1, 151v/4, 155v/6, 156r/8, 159r/2,
 159r/5, 159r/6, 160r/6, 160v/1,
 161r/4, 162v/1, 162v/6, 164r/2, 164r/5,
 164v/6, 165r/6, 165v/5, 176r/3,
 176r/4, 178v/1, 178v/2, 179v/3, 180r/8,
 181r/3, 185v/8, 186r/8, 186v/8,
 188v/7, 202v/1, 205r/3, 205r/6, 207v/7,
 208v/1, 210r/2, 210r/4, 211v/8,
 218r/6, 221v/4, 221v/8, 223r/7, 225r/7,
 228r/4, 228v/5, 255r/2, 256v/8,
 258r/6
 t.+ yi 149v/8
 t.+ yile 78r/4, 91r/8, 146v/5,
 230v/5, 245v/3
 t.+ yle 189r/8, 218r/7, 233r/2,
 234v/2, 234v/6
teñrilik(ğ) : Tanrılık.
 t.+ a 265v/6
teñrū : Tanrı, Allah. bk. **teñri**
 t.+ ne 264v/5
terāzū : (Far.) Terazi, tartı.
 t.+ ları (be.) 124v/3
 t.+ yı 122r/6, 132v/8, 188v/8,
 189r/1
 t.+ yıla 124v/2, 234r/5
tere : (Far.) Yeşillik, sebze.
 t.+ sinden 8r/8
terengübīn : (Far.) Kudret helvası.
 t. 7v/5, 140v/8
terk : (Ar.) Bırakma, terk etme.
 t. 31v/8
 terk eyle - : Unutmak, ihmal etmek,
 terk etmek, bırakmak.
 t.- diler 88v/7
 t.- dük 89r/1
 t.- medük 108r/3
 t.- meñ 32r/1

t.- ye 31v/8
 t.- yesiz 32r/1
 terk olun - : Unutulmak, ihmal edilmek, terk edilmek, bırakılmak.
 t.- asız 266v/4
 t.- mış 233r/2
tesbîh : (Ar.) Allah'ı tenzih etme, O'nu yüceltme.
 t.+ ini 235r/1
 tesbîh eyle - : Allah'ı noksan sıfatlardan tenzih etmek.
 t. 45r/3, 218r/8
 t.- diler 145v/1
 t.- düğüz 5r/5
 t.- r 204v/5, 234v/7, 234v/8
teşrîk : (Ar.) Eti güneşte kurutma.
 teşrîk günleri : Zilhicce on, on bir, on iki ve on üçüncü günleri.
 t. 26r/7
tevbe : (Ar. tevbe) Günahı terk etme, tövbe.
 t. 20v/3, 65r/1, 65r/4, 123r/5
 t.+ si 50r/4
 tevbe dut - : Tövbe etmek, pişman olmak.
 t.- uş 7v/1
 tevbe eyle - : Tövbe etmek, pişman olmak.
 t.- di 109v/7, 263v/2
 t.- diler 20v/2, 50r/2, 82r/7, 91v/3, 139v/3, 230r/2
 t.- düm 65r/5
 t.- mezler 169r/8
 t.- r 154v/6
 t.- ye 64v/8, 92r/3
 t.- yeler 168r/8
 t.- yesiz 38v/5
 tevbe eylemek : Tövbe etme.
 t. 75v/4
 tevbe eyleyici : Tövbe eden, Allah'a yönelen.
 t.+ ler 167v/2
 tevbe kılmak - : Tövbe etmek, pişman olmak.
 t.- alar 65r/2
 tevbe kılıcı : Tövbe eden kimse.
 t. 65r/1
 t.+ ları (be.) 29r/6
 tevbe ver - : Tövbeyi kabul etmek, günahı bağışlamak. bk. tevbe vër -
 t.- di 97r/6, 99r/2, 168r/3, 168r/5,

266r/7
 tevbe vër - : Tövbeyi kabul etmek, günahı bağışlamak. bk. tevbe ver -
 t. 17r/2
 t.- di 6r/2, 7v/2, 24r/2, 168r/8
 t.- e 54r/4, 65r/3, 66v/8, 92r/3, 155r/5, 156v/5, 166r/6
 t.- esiz 67r/1
 tevbe verici : Günahları bağışlayan, Tanrı. bk. tevbe vërici
 t. 71v/4, 168r/8
 t.+ sin 17r/2
 t.+ yin 20v/3
 tevbe vërici : Günahları bağışlayan, Tanrı. bk. tevbe verici
 t.+ dir 6r/2
 t.+ dür 7v/2
 tevbe verinil - : Tövbe edilmek.
 t.- e 162v/8
tevekkül : (Ar.) Allah'a teslim olma, işini Allah'a bırakma.
 t. 150v/1
 tevekkül eyle - : Tevekkül etmek.
 t. 57v/4, 73v/6, 178v/1, 192r/4
 t.- diler 222r/6
 t.- dük 133v/3
 t.- düm 186r/7, 189r/8
 t.- 90r/8
 t.- rler 145v/6
 t.- sün 53v/5, 88r/8, 199r/2
 t.- süğ 210r/3
 t.- yesiz 57v/6
 tevekkül eyleyici : Tevekkül eden.
 t.+ ler 199r/2
 t.+ leri 57v/4
 t.+ lerüz 210r/4
tevfîk : (Ar.) Başarıya ulaştırma.
 tevfîk vërmek : Başarıya ulaştırma, yardım etme.
 t. 48r/5
tevḥîd : (Ar.) Allah'ı birleme, O'nun birliğine inanma.
 t. 126v/2
tevrît : (Far. tevrît < Ar. tevrât) İbranilerin kutsal kitabı, Hz. Musa'ya indirilen kitap.
 t. 2r/6, 6r/8, 7r/7, 9r/1, 10v/3, 11v/7, 13r/8, 20v/1, 40v/6, 45v/5, 46r/2, 47v/1, 50v/1, 50v/2, 92v/8, 93v/2, 93v/3, 122v/2, 140r/5, 167r/8
 t.+ de 231r/5

t.+ i (be.) 7r/7, 12v/1, 93r/1, 96r/8,
96v/6, 102v/5, 141v/8, 231r/3

t.+ üñ 11v/3, 142r/2

tîh : (Ar.) Mısır'da bir yer adı.

t. 8r/3

tîz : (Far.) Tez, yakında, hemen.

t. 26r/6, 72v/3, 111r/5, 114r/6,
119r/7, 119v/8, 124r/1, 141v/5, 201v/4,
250r/3, 256r/4, 256v/5, 257v/6,
267v/2

t.+ den 257r/8, 257v/4

tîz eyle - : Tez eylemek, çabucak
yapmak.

t.- ye 258v/1

tîz hisâblu : Hesabı çabuk gören.

t.+ dur 42v/4, 62r/5, 87r/5

tîz ive : Acele ile, acele ederek.

t. 129v/7

tîzrek : (Far. + Tr.) Daha hızlı, daha
çabuk.

t.+ dür 110v/5

toğ - : Dünyaya gelmek, çıkmak, ufuktan
yükselmek. bk. doğ -

ğ.- ar 250r/6

ğ.- dı 242v/5

ğ.- dığı 252v/8

ğ.- dığından 267r/1

ğ.- duğum 254r/4

toğmış : Çıkmış, ufukta yükselmiş.

ğ. 112v/1, 112v/2

toğrı : Doğru, hak, gerçek, dürüst, sadık.
bk. **toğru, doğru**

ğ. 3r/7, 27v/3, 46r/4, 50v/3, 51r/6,
63v/3, 93v/6, 122r/8,

125r/4

ğ.+ dur 112r/3, 173r/2, 196r/6

ğ.+ yiken 118r/7

toğrı eden : Doğru yapan, işleyen.

ğ. 11r/2

toğrı eyle - : Gerçekleştirmek,
yerine getirmek, düzenlemek, doğru hale
getirmek.

ğ. 180v/1

ğ.- di 5r/3, 56r/5

toğrı ol - : Doğrulukla hareket

etmek. bk. toğru ol -

ğ.- dılar 22v/5

toğrı söyle - : Doğru söylemek.

ğ.- di 194v/4

toğrı tırıcırağ : Hidayete daha çok
ermiş, doğru yolu bulmuş.

ğ. 122v/7

toğrı yol : Doğru yol, hidayet.

ğ. 2r/7, 16r/3, 20v/1, 34v/8, 42v/6,
48r/4, 78v/6, 93v/3,

107v/6, 108r/6, 111v/8, 113v/8,
122v/3, 122v/8, 129v/1, 156r/8, 175v/8,
186v/1,

203r/4, 227v/4, 231r/3, 242v/7,
247r/6, 257v/1, 259r/4, 261r/1

ğ.+ a 6r/3, 266v/1

ğ.+ dan 23v/3, 111v/8, 144r/7,
144v/7, 247v/4

ğ.+ dur 48r/4, 55r/1, 93v/2, 113v/1,
254r/8

ğ.+ ı (be.) 23v/8

ğ.+ ıdı 60v/1

ğ.+ ıla 3r/7, 22r/6, 157v/2

ğ.+ iken 13r/5

ğ.+ ları (iy.) 37v/3

toğrı yol dut - : Doğru yolu
seçmek, hidayet üzere olmak.

ğ.- a 180v/6

ğ.- asız 7r/7, 17v/5, 19v/5, 51v/3,
114v/8, 140v/4, 219v/7

ğ.- avuz 128r/7

ğ.- dılar 18r/1

ğ.- mazlar 21v/5, 76v/3, 101v/5

ğ.- saşuz 101v/6

toğrı yol dutıcı : Doğru yolu seçen,
hidayet üzere olan. bk. toğrı yol tütücü,

toğrı yol tütücü

ğ. 188r/8, 189r/5, 190r/4

ğ.+ dur 70r/2, 143r/1

ğ.+ lar 9v/4, 120r/6, 175r/1

ğ.+ lardan 110r/2, 155v/5

ğ.+ lardur 113r/2, 126v/5

ğ.+ ları (be.) 117r/5, 230v/3

toğrı yol dutmak : Doğru yolu
seçme.

ğ. 63r/2, 138v/4, 248r/8

toğrı yol dutucırağ : Daha doğru bir
yolda olan.

ğ.+ dur 238v/7

toğrı yol göster - : Hidayete
erdirmek.

ğ. 85v/6, 89r/7, 111v/6, 244r/1

ğ.- di 18v/5, 126v/3, 168r/1, 174r/2,
221v/5, 230r/5, 266r/7

ğ.- dügi 23v/6

ğ.- dük 113r/4, 113v/1

ğ.- düñ 41r/7

209r/1
 ı.- e 49v/5, 81r/7, 84v/7, 118r/4,
 ı.- edi 134v/1
 ı.- eler 143r/6, 170v/7
 ı.- esiz 74v/4
 ı.- medi mi 266v/6
 ı.- mez 35r/8, 36v/3, 49v/7, 94v/1,
 96v/4, 102v/1, 155v/7, 158r/7,
 163v/3, 197v/4, 221v/7, 228v/3,
 229r/1, 263r/6
 ı.- ür 18v/1, 27v/2, 27v/3, 37v/3,
 66v/8, 89r/6, 113v/5, 174r/2
 ı.- ürdise 142v/8
 ı.- ürlar 140v/4
 ı.- ürsin 139v/8
 ı.ğrı yol göstermek(g) : Doğru yolu
 gösterme, hidayet.
 ı. 6r/3, 50v/5, 93r/1, 228r/8, 242r/6
 ı.+ dür 139v/4, 145r/5
 ı.+ için 40v/6
 ı.ğrı yol tut - : Doğru yolu seçmek,
 hidayet üzere olmak. bk. ı.ğrı yol dut -
 ı.- arlar 219v/8
 ı.- dı 232r/6, 267v/3
 ı.- mayalar 247v/4
 ı.ğrı yol tutıcı : Doğru yolu seçen,
 hidayet üzere olan. bk. ı.ğrı yol dutıcı,
 ı.ğrı yol tutucu
 ı.+ dur 239v/8
 ı.ğrı yol tutucu : Doğru yolu seçen,
 hidayet üzere olan. bk. ı.ğrı yol dutıcı,
 ı.ğrı yol tutıcı
 ı.+ lar 3r/8
ı.ğrılık(ğ) : Doğruluk, hak. bk. **ı.ğrılık**
 ı. 117r/2
 ı.+ ıla 40v/5
ı.ğru : Doğru, hak, gerçek, dürüst, sadık.
 bk. **ı.ğrı, doğru**
 ı. 18v/2, 52v/3, 89r/8, 107r/4,
 113v/1, 123v/1, 216r/2, 225v/5,
 230r/5, 234r/5, 255r/1, 255v/5
 ı.ğru ol - : Doğrulukla hareket
 etmek. bk. ı.ğrı ol-
 ı.- alar 154v/1
 ı.ğru yol : Doğru yol, hidayet. k.
 ı.ğrı yol
 ı. 72r/1, 85v/6
 ı.+ uş 267v/2
ı.ğur - : Doğurmak, çocuk dünyaya
 getirmek. bk. **doğur** -

ı.- dı 44r/8
 ı.- dum 44r/8
 ı.- mam 187v/8
 ı.ğurmaz : Kısır.
 ı. 252r/6, 252v/2
ı.ğurdınıl - : Doğum yapılmak, çocuk
 dünyaya getirilmek.
 ı.ğurdınılmış : Doğum yapılmış.
 ı. 31r/1
 ı.+ dur 30v/8
ı.ğruluk(ğ) : Doğruluk, hak. bk. **ı.ğrılık**
 ı.+ ı(iy.) 219r/5
ı.ğuz : Dokuz sayısı.
 ı. 240r/8, 244r/2
ı.ğ - : Dolmak.
 ı.- ar 98v/7
ı.ğ : (Far. dūlāb) Dönme dolap.
 ı. 9v/5
ı.ğdur - : Doldurmak.
 ı.- am 125r/7
ı.ğ : Örtü, giyecek.
 ı. 126r/3
 ı.+ dur 24r/1
 ı.+ ı (iy.) 30v/8, 99v/2
 ı.+ ın 126r/3, 126r/6, 229r/8
 ı.+ ından 86v/1
 ı.+ lar 244v/8
 ı.+ larını 181r/7
 ı.+ sız 24r/1
ı.ğat - : Giydirmek, giyeceğini sağlamak.
 ı.- uş 63r/1
ı.ğuz : Domuz.
 ı. 22r/1, 86v/4, 229v/4
 ı.+ lar 95v/4
 ı.+ uş 121r/3
ı.ğrak : Toprak.
 ı. 203v/8
 ı.+ a 69r/3, 87v/6
 ı.+ da 223v/2
 ı.+ dan 46v/8
 ı.+ dur 36v/1
 ı.+ uş 259r/1
ı.ğuk : Topuk.
 ı.+ a 87v/4
ı.ğöl - : Dökülmek, akıtılmak.
 ı.ğölmüş : Dökülmüş, akıtılmış.
 ı. 121r/3
ı.ğun - : (Güneş, ay, yıldız) Batmak.
 ı.- dı 112r/8, 112v/1, 112v/3,
 242v/5

tulumucu : Batan.
 t.+ ları (be.) 112r/8
tur - : Ayağa kalkmak, ayakta durmak, durmak, yaşamak, bulunmak, teşebbüs etmek, başlamak, sebat etmek. bk. **dur -**
 t.- a 213r/2
 t.- alar 82r/2
 t.- alardı 96r/8
 t.- asın 166v/8
 t.- ma 164r/2, 166v/7, 218r/2
 t.- mamış 172v/8
 t.- mazdınız 56v/1
 t.- uş 62r/5, 126v/2, 149v/8
 t.- urlar 3v/6, 30r/6
 t.- ursız 77r/2
 turağı yer : Duracak, barınacak yer, yurt.
 t.+ i (iy.) 58r/1, 79r/7, 97v/2
 t.+ lerde 213r/7
 t.+ leri (iy.) 61v/8
 turmak(ğ) : Kalma, oturma, yerleşme, ayakta kalabilme, hayatını sürdürme.
 t. 63r/1, 211v/8
 t.+ uşuz 226r/4
 turucu : Duran, kalan, bulunan. bk.
 durucu, durucu
 t.+ lar 16v/4
turağ(ğ) : Durak, duracak yer, yurt, mahal.
 t.+ ı (iy.) 76v/1, 147r/1, 240r/1
 t.+ ın 194r/1
 t.+ ları (iy.) 170v/6
 t.+ larında 266v/7
 t.+ um 194r/6
 turağ yer(i) : Duracak, barınacak yer, yurt.
 t.+ lerine 53v/4
 turağ yeri eyle - : Barınak edinmek, sığınmak.
 t.- diler 242r/2
turağdur - : Kalkmak, (yapmaya) başlamak.
 t.- dı 125v/5
turgur - : Dosdoğru yapmak, yapmaya başlamak.
 t.- dılar 2r/4
turunıl - : Durdurulmak.
 t.- dılar 107r/3
turur - : İkame etmek, tespit etmek. bk.
durur -

t.- mayavuz 251v/1
turur - : Durdurmak.
 tururmak(ğ) : Durdurma.
 t.+ ı (be.) 185r/1
tururınıl - : Durdurulmak.
 t.- dılar 106v/8
tut - : Tutmak, yakalamak, edinmek, kabul etmek, sorumlu tutmak, saklamak, alıkoymak. bk. **dut -**
 t. 138r/8, 138v/2, 144v/8, 252v/6
 t.- a 222v/4, 260r/6
 t.- alar 138v/2, 237v/8
 t.- am 79r/3
 t.- ar 99r/8, 165v/3
 t.- arsız 131v/8
 t.- asın 151r/5, 250r/3
 t.- avuz 243v/3
 t.- dı 49r/4, 95r/5, 111r/3, 133v/5, 134r/6, 138v/8, 139r/5, 139v/6, 142r/7, 150v/6, 172v/6, 176v/8, 187v/2, 190v/2, 200r/4, 217r/7, 217v/5, 234v/3, 241v/4, 253r/2, 257v/3, 258r/3
 t.- dılar 95r/8, 111v/1, 126v/4, 129r/6, 139v/1, 166v/5, 242v/1, 247v/1, 257v/5
 t.- dınız mı 49r/6
 t.- duk 97r/3, 134r/2, 141v/2, 159v/7
 t.- duk 89r/1, 136v/4, 190r/1
 t.- dum 207r/6
 t.- duş 249r/5
 t.- duşuz mı 10v/6, 24v/5, 205r/3
 t.- duşuz 7r/5
 t.- ğıl 224v/2, 259v/4
 t.- madılar 155r/7
 t.- maş 53r/4, 82r/4, 94r/8, 95r/5, 223r/1
 t.- maya 47r/7
 t.- mayalardı 98v/2
 t.- mayasız 231r/4
 t.- maz 99r/7
 t.- uş 103v/3, 262v/6
 tutucu : Tutan, yakalayan, alıkoyan, edinen. bk. tutucu, dutucu
 t.+ dur 186r/8
 tutmak(ğ) : Tutma, yakalama, alıkoyma. bk. dutmak
 t.+ ı (iy.) 190v/2
 tutucu : Tutan, yakalayan,

alı koyan, edinen.. bk. tütücü, dutıcı

t. 246v/8

tutgun : Esir.

t.+ lar 152r/7

t.+ lardan 152v/3

tutu : Rehin.

t.+ lar 39v/6

tūfān : (Ar.) Tufan.

t. 136v/8

tūr : (Ar.) Tūr dağı.

t. 255v/3

U

uç - : Uçmak.

u.- ar 108r/2

uçmak(ğ) : Cennet.

u. 4v/2, 11r/2, 76r/5, 128v/1,

167r/6, 183r/6, 190v/8, 206r/7,

223v/8, 256v/1, 266r/6

u.+ a 15r/2, 27v/3, 27v/4, 55r/6,

60v/1, 67r/8, 79v/4, 128r/2, 129r/3,

221r/5

u.+ da 4v/2, 125r/8

u.+ dan 5v/8, 8r/3, 29r/2, 54v/1,

126r/5, 266r/2, 266r/8

u.+ ı (be.) 97v/2

u.+ lar 4r/8, 61v/8, 64v/3, 88v/4,

99r/2, 104r/3, 156r/2, 162v/4,

164v/2, 166r/1, 170v/8, 211r/7,

244v/6, 251v/3

u.+ lara 61v/5, 70v/2, 79r/8

u.+ lardur 42r/4, 54v/7, 216r/5

u.+ ları (iy.) 206r/4, 221r/2, 263r/1

u.+ larına 96r/7, 256r/6

u.+ uş 128r/5, 128v/2, 128v/7,

129r/5, 173r/4, 207v/4

ud : Utanma, haya. bk. **ut**

ud yèr(i) : Edep yeri, avret yeri. bk.

ut yèr

u.+ ini 91r/4

u.+ leri (iy.) 125v/5

u.+ lerin 126r/6

u.+ lerinden 125v/2

u.+ leriñüzi 126r/3

uğrı : Hırsız.

u. 92r/1

uğurla - : Hırsızlık yapmak.

u.- dı 199v/7, 200r/7

uğurlayıcı : Hırsızlık yapan, hırsız.

u.+ larsız 199r/8

uğurlamak : Hırsızlık.

u. 78r/7

uğurlayın : Gizleyici.

u. 214v/7, 265r/3

ulaş - : Varmak, ulaşmak.

u.- urlar 74v/8

ulaşıcı : Varan, ulaşan.

u.+ lar 75v/4

ulaşıcığın : Yetişmek için, yetişmek amacıyla.

u. 146v/8

ulaşdur - : Eriştirmek, katmak.

u.- dılar 125v/5

u.- ıla 206r/8

u.- unıla 4v/7

ulu : Büyük, ileri gelen, şerefli kimse, ağır, çetin.

u. 2v/3, 7r/3, 14r/7, 15v/3, 28v/3,

48r/6, 51v/7, 59r/2,

59r/5, 59r/8, 59v/6, 62v/4, 64v/4,

67r/2, 68r/1, 68v/4, 69v/6,

70r/6, 72r/1, 72v/1, 72v/3, 75v/6,

76r/5, 78v/3, 78v/5, 82v/1,

83v/3, 84r/6, 88r/5, 91v/3, 92v/4,

104r/5, 105v/6, 107v/4, 130v/1,

135v/5, 137v/8, 146v/7, 148r/1,

152v/2, 153r/5, 156r/3, 161r/6, 162v/4,

164v/3, 166r/2, 166r/4, 167v/1,

169v/6, 171v/4, 176v/3, 181r/6, 182r/2,

195r/4, 204r/7, 209r/6, 218r/1,

227v/7, 228v/8, 231r/6, 231v/7, 233v/7,

234v/4, 234v/7, 236v/4, 241r/7,

241v/5, 246v/3, 248r/4, 248v/5, 254v/2

u.+ dur 6v/5, 28r/3, 34v/7, 194v/7

u.+ lar 32v/6, 117v/8

u.+ larından 67r/7

u.+ ıuzdur 262v/1

u.+ yiken 39r/8

ulula - : Gücünü takdir etmek, büyük tanımak.

u.- dılar 140r/8

ululan - : Büyüklenmek, büyüklük taslamak.

u.- asız 231r/6

u.- dılar 127r/7

ululuk(ğ) : Büyüklük, azamet.

u. 188r/2

u.+ ı (iy.) 113v/6

ulurak : Daha büyük.

u. 83r/3, 153v/5, 176r/8

u.+ dur 28r/4, 28r/5, 28v/3, 53r/5,
106r/1, 112v/3, 162v/4, 222r/5,
233r/1

um - : Ummak.

u.- arduḡ 99r/1

u.- arlar 236r/4

u.- arsız 77v/4

u.- mazlar 77v/4

ummak : Ümit etme.

u. 204v/4

'umre : (Ar.) Hac mevsimi dışında
Kabe'yi ziyaret etme.

'. 25v/1

'.+ yi 25r/5

'.+ yile 25r/8

unut(d) - : Unutmak, terk etmek, ihmal
etmek. bk. **unut** -

u.- ursız 108r/8

unudıl - : Unutulmak, bir tarafta
bırakılmak, terk edilmek.

unudılmış : Unutulmuş.

u.+ lardur 224r/1

unut(d) - : Unutmak, terk etmek, ihmal
etmek. bk. **unut** -

u.- a 39r/7

u.- avuz 40r/7

u.- dı 247v/2

u.- dılar 108v/3, 129r/7, 129v/2,

141v/1

u.- dım 248r/4

u.- dum 248v/6

u.- duḡ 244r/1

u.- maz 261r/5

u.- ur mısız 6v/3

unuducı : Unutan, unutkan.

u. 256v/3

unutdır - : Unutturmak. bk. **unutdur** -

u.- avuz 14r/8

unutdur - : Unutturmak. bk. **unutdır** -

u.- dı 196v/1

u.- ırsa 111r/7

ur - : Vurmak, dövmek, çarpmak. bk. **vur** -

u. 8r/4

u.- a 4v/3, 140v/6

u.- dılar 235r/7

u.- uḡ 9v/8, 146v/4

u.- ur 38r/4, 205v/4

u.- urlardı 150v/3

ur - : Açıklamak, beyan etmek.

u.- dı 211r/8, 225v/2

u.- maḡ 225r/7

u.- ur 211v/2

urudur - : Ayakta durmak, dinelmek. bk.

uruṭur -

u.- urken 61r/3

urul - : Vurulmak, yazılmak, takdir
edilmek.

u.- dı 52r/7, 52v/1

uruṭur - : Ayakta durmak, dinelmek. bk.

urudur -

u.- urken 77v/1

us : Akıl, fikir, düşünce.

u.+ lar 25v/6

u.+ laruḡ 23r/1

uṣṣı diril - : Akıllı başına gelmek,
ayılmak.

u.- di 138r/6

uṣṣı gitmiş : Bayılmış.

u. 138r/6

uṣaḡ : Ufak, küçük.

u.+ lar 63v/2

uṣbu : İşte bu, işte şu.

u.+ ndan 110v/7

u.+ ḡdan 188r/4

utan - : Utanmak, çekinmek.

u.- maz 4v/3

ut : Utanma, haya. bk. **ud**

ut yër(i) : Edep yeri, avret yeri. bk.

ud yër

u.+ ini 91r/3

uvadıl - : Ufalanmak.

uvadılmış : Ufalanmış, parçalanmış.

u. 138r/5

uvaḡ : Ufak, ufalanmış.

u. 246r/4

uvan - : Ufalanmak, parça parça olmak.

uvanmış : Ufalanmış, parçalanmış.

u. 250v/8

uvat - : Ufalamak, parçalamak.

uvatmaḡ : Ufalama, parçalama.

u. 250v/8

uy : Kabul, tasvip.

uy ver - : Karşılık vermek, icabet

etmek. bk. uy vër -

u.- di 61v/2, 195v/1

u.- diler 205v/4

u.- sünler 144v/1

uy vër - : Karşılık vermek, icabet

etmek. bk. uy ver -

u.- meyeler 182r/6

u.- sünler 23v/8

u.- ür 107v/7

uy verici : Duaları kabul eden,
Tanrı.
u.+ dür 187r/1
uyivér - : Karşılık vermek, icabet etmek.
u.- ün 147v/2
uy - : Uymak, bağlanmak, benimsenmek.
u. 115v/8, 230r/7, 235v/4
u.- a 78v/6, 212v/2, 236v/7
u.- aduk 267v/1
u.- alardı 159r/1
u.- ar 18v/4, 222v/2
u.- arduñuz 74r/3
u.- arın 145r/4
u.- arlar 41r/4, 67r/2, 140r/4
u.- arsa 6r/3, 110r/2, 125r/6
u.- arsañ 19r/4
u.- asız 16r/2, 133v/5
u.- avuz 21v/4, 58v/1
u.- ayın mı 248r/8
u.- dı 42v/5, 48r/4, 57v/8, 59r/4,
79v/6, 89r/6, 142v/4, 142v/5,
152r/1, 183v/2, 202v/4, 216r/3,
250r/5, 250r/8, 259v/1
u.- dılar 13v/3, 21r/6, 46v/2, 47v/5,
140r/8, 165v/8, 190r/4
u.- dısa 266v/1
u.- du 191v/4
u.- duğ 46r/7
u.- dum 195v/8
u.- ğıl 113v/5, 217r/2, 254v/8
u.- ma 93v/7, 94r/3, 121v/7, 138r/2
u.- mañ 21v/1, 26v/6, 81r/2, 98r/3,
120v/2, 122v/1, 124r/6, 179r/1
u.- mayalar 19r/3, 144r/7
u.- mayam 110r/2
u.- maz 176v/5
u.- mazın 109r/6
u.- mazlar 117r/4
u.- mazsız 121v/4
u.- sın 248v/3
u.- uñ 21v/4, 44r/2, 50v/3, 122v/1,
122v/4, 124r/5, 140v/4
u.- ursañ 16r/3
uymağ : Uyuma, kabul etme.
u. 83v/6
u.+ dan 22v/7
uyucu : (Birinin) arkasından giden,
(onu) takip eden.
u. 19r/3
uy - : Varmak, ulaşmak.
u.- dı 250r/1

uyandır - : Uyandırmak.
u.- duğ 242r/4
uyanuk : Uyumayan kimse.
u.+ lar 242v/8
uyanuk ol - : Uyanık durmak.
u. 238r/7
uyar - : Ad vermek.
u.- dum 44v/1
uyar - : Uyandırmak, uyandırıp kaldırmak.
u.- duğ 243r/2
uydır - : Tabi kılmak, peşi sıra getirmek.
u.- urın 23v/7
uydırınıl - : Arkasından gönderilmek, peşi
sıra olmak. bk. **uydurınıl** -
u.- dılar 190r/6
uydurınıl - : Arkasından gönderilmek, peşi
sıra olmak. bk. **uydırınıl** -
u.- dılar 186v/6
uyku : Uyku.
u. 34v/4
uynul - : Kendisine uyulmak.
u.- dular 21r/5
uyu - : Uyumak.
uyuyıcı : Uyuyan.
u.+ larken 134r/7
uyul - : Kendisine uyulmak.
uyulası kişi : Uyulacak kimse,
rehber, önder.
u. 16v/2
uyun - : Uymak, kabul etmek.
u.- dılar 127v/6
uzan - : Uzamak, çok sürmek.
u.- dı mı 263v/6
uzat - : Uzatmak, bir şeyde ısrar etmek,
sürdürmek.
u.- alar 88r/7
u.- madılar 54v/5
uzatmaçlık : Uzatma.
u. 257r/6

Ü

üç : Üç sayısı.
ü. 25v/1, 29v/4, 45r/2, 97v/3,
99v/2, 168r/6, 187r/8, 253v/6
ü.+ dür 85r/5, 243v/4
ü.+ incisidür 97v/3
üç bin : Üç bin.
ü.+ ler 53v/7
üç yüz on : Üç yüz on sayısı.

ü. 53v/6
 üçde bir : Üçte bir.
 ü. 64v/1
 ü.+ dür 64r/1
 üçde iki : Üçte iki.
 ü. 86r/1
 üçün için : Üçer üçer.
 ü. 62v/5
üleş - : Bölüşmek, taksim etmek.
 ü.- düğ 63v/1
 üleşici : Bölüşen.
 ü.+ ler 218r/4
 üleşmek : Bölüşme, taksim.
 ü. 63r/8
 üleşmek iste - : Kısmet aramak.
 ü.- seler 86v/7
üleşil - : Bölüşülmek.
 üleşilmiş : Bölüşülmüş.
 ü. 216r/4
ülü : Pay, hisse, nasip, kısmet.
 ü. 26r/4, 26r/6, 43r/3, 59r/8, 63r/6,
 63r/7, 63r/8, 67v/1,
 069r/4, 70r/1, 70r/4, 74r/6, 74r/8,
 79r/3, 81v/7, 119v/1
 ü.+ lerünüz 162r/2
 ü.+ si 63v/5, 86r/2, 127v/1
 ü.+ sin 67v/4
 ü.+ yi 88v/7, 89r/2
ümîd : (Far. ümîd) Umut, ümit.
 ü.+ dür 259r/4
 ümîd dut - : Ummak, ümit etmek.
 bk. ümîd tut -
 ü.- alar 28v/1
 ümîd dutunılmış : Ümit bağlanmış,
 umulmuş.
 ü. 187r/2
 ümîd tut - : Ummak, ümit etmek.
 bk. ümîd dut -
 ü.- mazlar 170v/4, 171v/1
ümîdsiz : (Far. + Tr.) Ümidini kesmiş
 kimse. bk. **ümîdsüz**
 ü. 238v/6
 ümîdsiz ol - : Ümidini kesmek. bk.
 ümîdsüz ol -
 ü.- dı 86v/7
ümîdsüz : (Far. + Tr.) Ümidini kesmiş
 kimse. bk. **ümîdsiz**
 ü.+ lerdür 108v/5
 ümîdsüz ol - : Ümidini kesmek. bk.
 ümîdsiz ol -
 ü.- dı 261v/7

ümme : (Ar. ümme) Aynı dine mensup
 olan topluluk.
 ü. 27r/6, 94r/1
 ü.+ den 68v/5
 ü.+ e 116r/4
 ü.+ inden 9r/5
 ü.+ lerinden 108v/1
ün : Ses, korkunç ses, çığlık.
 ü. 187v/2, 217r/8
 ü.+ i (be.) 190r/1, 217v/6
 ü.+ ile 111r/1
 ü.+ üni 258v/3
 ü.+ üñle 237r/1
 ün etmek : Seslenme, bağırma.
 ü. 21v/6
 ün getiril - : Kurban kesilirken
 adına kurban kesilen tanrının adı
 söylenmek.
 ü.- di 22r/1
 ün getirünil - : Kurban kesilirken
 adına kurban kesilen tanrının adı
 söylenmek.
 ü.- di 86v/5
ür - : Üfürmek, üflemek, hava vermek.
 ü.- em 45v/7, 215v/1
 ü.- erdün 102v/6
 ü.- üñ 250v/6
ürk - : Ürmek, korkmak, tedirgin olmak.
 ürmek : Ürküntü, nefret.
 ü. 234v/5
üründü : Seçilmiş, seçkin.
 ü. 18v/2
üst : Üst, üzere.
 ü.+ in 250v/7
 ü.+ ine 3v/3, 83r/6, 148v/7, 195v/4
 ü.+ ini 226v/8
 ü.+ lerinden 128r/3
 ü.+ ünden 211v/4
 ü.+ üñüzden 111r/1
üstün : Üst yan.
 ü.+ lerinden 96v/1
 üstün ellü eyle - : Musallat etmek.
 ü.- di 75r/2
 ü.- rüz 118v/5
üşen - : İhmal etmek.
 ü.- meñ 39r/8
üy - : Seçmek.
 ü.- er 192v/5
üydür - : Seçmek, seçtirmek.
 ü.- dü 139v/5
üyür - : Seçmek, tercih etmek, üstün

tutmak.

ü.- dük 113v/1

ü.- düm 260v/3

üzere : Üzerine, üzerinde, üst, üstünde. bk.

üzeri, üzerü, üzre

ü. 6r/6, 6v/7, 7v/5, 8r/2, 8r/7, 8v/2, 9r/2, 10r/8,

10v/7, 12r/7, 12v/4, 13v/5, 14r/6,

14v/1, 15r/4, 15r/5, 16r/6,

17r/3, 18v/4, 18v/5, 19r/8, 19v/4,

20v/4, 21v/4, 22r/2, 22r/6,

23r/4, 23r/6, 23r/7, 23r/8, 23v/1,

23v/4, 23v/6, 25r/1, 25r/2,

25r/3, 26r/7, 26r/8, 26v/2, 29v/7,

30r/3, 30r/5, 30v/8, 31r/2,

31r/3, 31v/6, 31v/7, 32r/8, 32v/3,

33r/2, 33v/8, 34r/3, 34r/5,

35v/1, 35v/6, 35v/8, 36r/5, 36v/1,

36v/2, 38r/2, 38v/2, 40r/3,

40r/8, 40v/2, 40v/8, 43v/1, 43v/7,

44r/5, 44v/3, 45r/5, 47r/4, 48r/2,

48r/8, 48v/1, 49v/2, 50v/1, 50v/2,

50v/7, 51r/1, 51v/2, 52r/8,

53v/5, 54v/6, 55v/2, 55v/8, 56r/3,

56v/1, 56v/3, 57r/1, 58r/2,

58r/3, 58r/6, 59v/3, 59v/4, 61r/1,

61r/3, 61v/1, 63r/5, 63v/2,

64v/6, 65r/2, 66r/3, 67v/1, 67v/4,

67v/5, 67v/8, 68v/2, 68v/5,

69v/4, 69v/8, 70r/5, 71v/6, 72r/2,

73r/2, 73v/4, 74v/1, 74v/2,

75r/4, 76r/4, 76r/5, 76v/6, 77v/1,

77v/2, 78r/4, 78r/6, 80r/4,

80v/6, 81v/8, 83r/3, 83v/3, 83v/8,

84r/1, 84v/3, 84v/8, 85r/3,

86v/3, 86v/6, 87r/5, 87v/5, 88r/3,

89v/3, 89v/7, 90r/1, 90r/4,

90r/7, 90v/4, 90v/5, 91v/4, 92r/5,

93r/3, 93r/6, 93v/1, 93v/6,

94r/1, 94v/4, 94v/8, 95v/3, 96v/5,

96v/8, 97r/2, 97r/6, 97v/1,

98r/5, 98v/1, 100r/2, 101r/3,

101v/2, 101v/4, 102r/5, 103r/6, 103v/7,

103v/8, 104r/1, 104r/6, 104v/8,

105r/2, 105r/4, 105r/5, 105v/1, 105v/8,

106v/3, 106v/8, 107r/6, 107r/7,

107v/3, 107v/4, 107v/6, 107v/8, 108r/1,

108r/6, 108v/4, 108v/7, 109r/3,

109v/2, 109v/3, 109v/6, 110v/3, 111r/1,

111r/4, 111r/8, 111v/6, 113r/3,

113r/8, 113v/5, 113v/7, 114r/4, 114r/8,

115r/4, 115v/4, 116r/2, 116v/2,

117r/6, 117r/7, 117v/3, 118r/7, 118v/7,

118v/8, 119r/1, 119r/7, 119v/5,

119v/8, 120r/5, 120r/7, 120v/8, 121r/2,

121r/5, 121r/6, 122r/1, 122v/2,

122v/6, 123v/5, 123v/8, 124v/1, 125v/5,

126r/8, 126v/1, 126v/3, 127r/3,

127r/6, 127r/8, 127v/3, 128v/4, 128v/6,

129r/6, 129v/1, 129v/6, 130v/5,

131r/4, 132v/5, 133r/8, 133v/3, 134r/1,

134r/5, 134v/3, 134v/5, 135r/2,

136v/8, 137r/2, 137v/1, 137v/3, 137v/6,

138r/7, 140r/8, 140v/7, 140v/8,

141r/4, 141v/4, 142r/2, 142r/5, 142r/7,

142v/3, 145v/5, 145v/6, 146v/4,

148r/5, 148v/5, 148v/7, 149r/6, 149r/7,

150r/6, 150v/7, 152r/2, 155r/4,

155v/1, 156v/4, 157v/3, 157v/7, 158v/3,

158v/5, 159r/2, 160v/7, 162v/5,

164r/2, 164v/5, 165r/1, 165r/3, 165v/2,

165v/4, 166v/8, 167r/2, 167r/3,

169v/3, 169v/4, 169v/5, 170r/4, 171v/1,

171v/6, 172r/3, 172v/7, 176v/1,

177r/3, 177r/4, 177r/6, 177r/8, 177v/5,

180r/2, 180v/7, 182r/3, 182r/4,

182v/6, 182v/7, 182v/8, 183v/4, 183v/7,

185r/6, 185v/4, 186r/1, 186v/3,

187r/4, 188v/5, 189r/6, 189v/7, 192r/1,

192v/6, 194r/3, 195r/3, 196r/2,

197v/7, 198r/3, 198v/2, 199r/1, 199r/8,

199v/7, 201r/1, 201r/7, 201v/2,

201v/5, 201v/7, 202r/7, 203v/7, 204r/4,

204r/5, 205v/1, 206r/6, 207r/1,

207r/7, 210r/3, 210v/4, 210v/7, 212v/7,

214r/6, 216r/2, 216v/1, 216v/2,

217r/8, 218r/2, 218r/4, 218v/5, 220v/2,

220v/5, 221v/5, 222r/1, 223v/2,

223v/5, 224v/8, 225r/8, 225v/3, 225v/5,

225v/7, 227r/2, 228r/4, 228r/5,

229r/2, 229v/6, 229v/7, 231v/1, 232r/7,

232v/1, 233r/1, 235r/3, 235r/5,

237r/3, 237v/4, 238v/5, 238v/6, 239v/6,

240r/1, 240v/7, 240v/8, 241r/1,

241r/2, 242r/7, 242v/1, 242v/2,

243r/1, 243v/2, 243v/3, 245r/1,

245v/5, 246r/5, 247v/3, 248r/6, 249r/5,

249r/6, 250v/6, 252v/5, 257r/2,

257r/3, 257v/7, 257v/8, 258v/6, 258v/8,

259v/3, 260r/7, 261r/1, 266r/6,

267r/1, 267r/5

ü.+ dür 20r/5, 27r/5, 29v/7, 39r/3,

39r/4, 40r/7, 49v/8, 66v/6,
 115v/6, 181v/1, 186v/1, 228v/7,
 241v/7, 242r/1, 254v/5
 ü.+ siz 59v/4
 ü.+ ven 110r/3
üzeri : Üzerine, üzerinde, üst, üstünde. bk.
üzere, üzerü, üzre
 ü.+ nde 3v/6, 60v/6, 69r/1, 114v/2
 ü.+ ne 2r/7, 2v/1, 2v/2, 2v/3, 3v/7,
 4r/4, 6r/4, 6v/4,
 6v/5, 8r/3, 8v/7, 11v/1, 11v/2,
 12r/4, 13r/2, 13r/4, 14v/8,
 16r/7, 23r/3, 35v/1, 46v/2, 48v/8,
 49r/7, 52v/1, 54r/4, 75r/7,
 75v/6, 81r/1, 81r/4, 88v/8, 91r/5,
 102v/4, 106v/2, 142r/2, 160r/1,
 199r/5, 263v/1
 ü.+ nedür 12r/5
 ü.+ nüzze 6v/7
üzerü : Üzerine, üzerinde, üst, üstünde.
 bk. **üzere, üzeri, üzre**
 ü.+ me 72r/7, 236v/6
 ü.+ müzde 237v/2
 ü.+ müze 9v/4, 12v/1, 33r/4, 33v/8,
 40r/8, 48v/1, 49v/1, 73r/3,
 103r/4, 103r/7, 122v/7, 129r/5,
 136r/5, 148r/7, 183v/3, 189v/5, 201r/6,
 237v/8, 238r/3, 239r/8, 260v/6
 ü.+ müzedür 208r/5
 ü.+ ne 34r/4, 37v/3, 40v/5, 41r/2,
 42v/6, 46v/7, 52r/2, 78r/8,
 78v/2, 78v/3, 102v/4, 134v/4,
 185v/4, 192v/5, 224r/3, 226v/1, 232r/6,
 237r/8, 239r/2, 253v/4, 260r/8,
 263v/6
 ü.+ nedür 208r/5
 ü.+ nüzde 209r/4
 ü.+ nüzze 7v/2, 8v/8, 18v/3, 19v/5,
 19v/6, 22v/6, 23r/2, 25r/2,
 25v/6, 27v/8, 30v/2, 31r/4, 31r/7,
 31r/8, 31v/5, 32r/7, 32v/8,
 33r/5, 39v/3, 51r/5, 51v/1, 53r/8,
 56v/4, 62v/2, 66r/6, 66r/8,
 74r/2, 75r/2, 76r/1, 76v/7, 77r/6,
 79v/8, 81v/2, 81v/7, 82r/6,
 86r/6, 86v/4, 87r/1, 87v/7, 87v/8,
 88r/7, 90r/2, 100v/5, 103v/1,
 109v/6, 112v/8, 115v/7, 117r/7,
 126r/3, 127r/5, 127v/8, 128v/7, 129r/4,
 130v/1, 131r/8, 146v/1, 171v/4,
 176r/6, 177r/5, 181r/5, 186r/3, 188r/1,

189r/3, 189v/5, 200r/5, 221r/5,
 226r/8, 227r/7, 229v/3, 237v/1, 249v/7,
 263r/8
‘üzeyr : Yahudilerin mukaddes kitabını bir
 bütün halinde ortaya çıkaran kişi.
 ‘. 157r/4
üzre : Üzerine, üzerinde, üst, üstünde. bk.
üzeri, üzeri, üzerü
 ü. 12r/7, 21r/8, 21v/3
üzüm : Üzüm.
 ü.+ den 239r/7
 ü.+ ler 203v/5
 ü.+ lerdan 36v/7, 115r/5, 224r/8,
 245r/2
 ü.+ leri (be.) 219r/7
 üzüm ağacı : Üzüm çubuğu, asma.
 ü. 5v/7
 üzüm çubuğu : Üzüm çubuğu,
 asma.
 ü. 120r/7
 ü.+ ları (iy.) 245v/8

V

va‘ad : (Ar.) Söz, vaat.
 v.+ i (be.) 61v/2
vācib : (Ar.) Gerekli, lüzumlu.
 v.+ dür 135r/2, 180r/6
 vācib eyle - : Gerekltirmek, lüzumlu
 kılmak, yapmaya niyetlenmek.
 v.- di 105v/1
 v.- meyesiz 31v/5
 vācib ol - :Gerekli olmak.
 v.- aydı 105r/4
 v.- dı 25v/4, 126v/3, 131r/8,
 173v/7, 179v/4, 221v/5
 vācib olunmış :Farz kılınmış,
 emredilmiş.
 v. 31v/5
 vācib olmağ : Vacib olan, gerekli,
 lüzumlu.
 v. 32r/8
va‘de : (Ar.) Söz verme, vaat.
 v. 247v/8, 263v/6, 264v/5
 v.+ de 149v/1
 v.+ ler 255v/5
 v.+ leri (iy.) 188v/4
 v.+ mi 263v/8
 v.+ n 185r/7
 v.+ ni 263v/8

v.+ nüz 261v/4
v.+ si 79v/1, 170r/6, 175v/6,
182v/4, 207r/5, 231r/7, 241r/2, 243r/8,
251r/1
v.+ sine 256r/7
v.+ sini 56r/6, 213v/2
v.+ yi 207r/5
va'de eyle - : Vadetmek, kötü
sonuçla korkutmak.
v.- di 88r/4, 128v/2, 128v/3, 146r/3,
161v/6, 162v/2, 167v/7, 256r/6
v.- diler 163r/5
v.- dük 263r/6
v.- düm 211r/3
v.- düğ 61v/1, 132r/5
v.- medü mi 263v/6
v.- r 37r/5, 211r/3
v.- rsin 184r/4
v.- rüz 208r/5
va'de eylemek : Söz verme, vaat,
kötü sonuçla korkutma.
v. 41v/1
v.+ dür 167r/7
va'de ol - : Söz verilmek, vaat
olmak.
v.- asız 175r/4
va'de olun - : Vadedilmek.
v.- dı 2r/3, 207v/4
va'de ver - : Vadetmek, söz
vermek. bk. va'de vër -
v.- di 76r/4
va'de vër - : Vadetmek, söz
vermek. bk. va'de ver -
v. 237r/2
v.- dük 137v/8
v.- mez 79r/6, 237r/2
v.- ür 79r/6
v.- ürsin 131r/7
va'de yeri : Buluşma yeri.
v. 246v/1, 247v/6, 261v/3
v.+ dür 216r/3
va'dedil - : Vade verinilmek, vadedilmek.
v.- ersiz 119r/6
va'deleş - : Karşılıklı söz vermek,
sözleşmek.
v.- eyidünüz 149r/8
v.- meñ 31v/2
vahy : (Ar.) Vahiy.
v. 14r/6, 114r/5
v.+ ıla 218v/5
vahy eyle - : Vahyetmek.

v.- di 146v/3, 234v/1
v.- dük 84r/6, 84r/7, 135v/5,
140v/6, 178v/4, 217r/3, 230r/6, 237v/8,
239r/1, 263r/3
v.- rüz 45r/6
vahy olun - : Vahyedilmek. bk.
vahy olun -
v.- ur 109r/6, 171v/3, 180v/7,
182r/2, 251v/6, 259r/6
vahy olun - : Vahyedilmek. bk.
vahy olun -
v.- dı 106r/2, 121r/2, 261r/2
v.- du 184r/8
vaḳıyye : (Ar. vaḳıyye) Okka.
v. 48r/7
vaḳ(i)t : (Ar. vaḳt) Vakit, zaman.
v. 3v/1, 5r/4, 5v/2, 5v/4, 7r/1, 7r/3,
7r/4, 7r/7,
7v/2, 7v/7, 8r/3, 8r/6, 8v/8, 9r/5,
9v/7, 11r/2, 11r/6,
12r/3, 12r/4, 12v/4, 13v/1, 16v/1,
16v/2, 16v/5, 16v/7, 17r/6,
17v/1, 21r/4, 21r/5, 22v/3, 23r/2,
24v/1, 32v/7, 33r/2, 33v/2,
33v/4, 33v/7, 35r/5, 35v/5, 35v/6,
44r/6, 44r/7, 45r/4, 45r/7,
45r/8, 46r/4, 46r/8, 49r/4, 51v/1,
53v/3, 53v/4, 53v/7, 56v/1,
57r/6, 58r/2, 58r/4, 60v/4, 71r/6,
72r/7, 73r/2, 78r/2, 81v/4,
87v/8, 88r/7, 90r/1, 90v/5, 95r/7,
101r/7, 102v/3, 102v/8, 103r/1,
108v/3, 108v/4, 112r/4, 112r/7,
112r/8, 112v/1, 112v/2, 112v/3, 115r/6,
125v/4, 127v/1, 131r/5, 135r/4,
135v/3, 137r/2, 137r/4, 139r/4, 163r/3,
181r/7,
188r/5, 198r/8, 201v/2, 219r/1,
226v/3, 246v/4, 248r/1
v.+ i (iy.) 25v/4, 138r/1
v.+ imüz 138r/3
v.+ inde 13v/4, 22v/4, 25v/1,
101v/8, 143v/5, 217r/4
v.+ inden 24r/4
v.+ lerdür 24v/1
seḫer v.+ lerinde 42r/8
v.+ ümüz 139v/5
v.+ üñ 215v/8
vaḳtlen - : (Ar. + Tr.) Vakti belli olmak,
vakti gelmek.
vaḳtlenmiş : Vakti belli olan.

v. 77v/3
var : Var.
 v. 28v/8, 29r/1, 75r/1, 75v/3, 90r/5, 111r/5, 119r/3, 144v/2, 144v/3, 150v/1, 153r/3
 v.+ dur 2v/3, 106r/3, 127r/3, 204r/6
 v.+ ımissa 188v/1
 v. mı 121v/3, 129v/3, 174r/1
 v. midur 56v/6
var - : Gitmek.
 v. 90v/1, 236v/7
 v.- duñ 260v/5
 v.- ğıl 259v/7
 varacak yer : Gidecek, sığınacak yer.
 v. 76v/5
 varıcı gelici olunmuş : İki şey arasında bocalayan kimse.
 v.+ lar 82r/3
 varmak gelmek : Gidip gelme, dönüp dolaşma.
 v.+ lerinde 222v/3
vāṣī : (Ar.) Vasi.
 v.+ ler 63r/3
vaṣiyet : (Ar. vaṣiyyet) Vasiyet. bk.
vaṣiyyet
 v.+ den 64r/2
 vaṣiyet eyle - : Vasiyet etmek, emretmek. bk. vaṣiyyet eyle -
 v.- dük 16v/3
 vaṣiyet eylemek : Vasiyet etme, vasiyet.
 v. 23r/2
 vaṣiyet eylenil - : Vasiyet edilmek.
 v.- e 64r/2
 vaṣiyet eyleyen : Vasiyet eden.
 v.+ den 23r/5
vaṣiyyet : (Ar. vaṣiyyet) Vasiyet. bk.
vaṣiyet
 v.+ den 64r/5, 64r/7, 64v/1
 v.+ üñ 102r/1
 vaṣiyyet eyle - : Vasiyet etmek, emretmek. bk. vaṣiyet eyle -
 v.- r 64r/5, 64r/7
 vaṣiyyet olın - : Vasiyet edilmek.
 v.- a 64v/1
vaveyli : (Ar. vaveylā) Çılgılık, bağırma, eyvah.
 v. 91r/3
vay : (Far. vāy) Yazık, yazıklar olsun!
 v.+ dur 10v/3, 10v/4, 10v/5

ve : (Ar.) Ve.
 v. 5v/7, 5v/8, 6v/2, 14r/1, 27v/7, 30r/3, 68r/3, 101v/1, 124r/4
veçh : (Ar.) Yön, yan, yer.
 v.+ ile 29r/5
vefā : (Ar. vefā) Sözüünü yerine götürme, sözünde durma.
 vefā eyle - : Sözüünü tutmak, yerine getirme.
 v.- ñ 122r/7
 v.- ye 48v/2
 vefā eyleyen : Sözüünü tutan kimse.
 v.+ lere 22v/3
velakin : (Ar. ve-lākin) Fakat, lakin. bk.
velikin
 v. 13v/4, 20r/2
velī : (Ar.) Birinin işlerini yürüten, sorumlu kimse; keramet sahibi, ermiş.
 v.+ si 39r/5, 234r/1
velikin : (Ar. ve-lākin) Fakat, lakin. bk.
velakin
 v. 3r/1, 3r/4, 7v/6, 22r/8, 24v/2, 31v/2, 32v/3, 34r/3,
 34r/8, 34v/1, 35v/7, 37v/3, 47v/4, 49r/2, 53r/3, 59v/5, 61v/8,
 69v/1, 83v/5, 94r/1, 98v/2, 99r/8, 101v/2, 107v/1, 108r/1, 108v/2,
 111r/8, 116v/2, 127v/7, 130v/3, 131r/2, 132r/8, 134r/6, 136v/7, 138r/4,
 141r/1, 142v/5, 143v/7, 147r/2, 148v/2, 149v/1, 149v/4, 151v/7, 159r/8,
 160v/2, 162r/6, 174r/5, 174v/7, 175v/6, 176r/5, 180r/8, 182v/5, 183v/7,
 190r/8, 199r/4, 203r/3, 203r/7, 222r/1, 223v/5, 228v/6, 234v/8, 263v/8
ver - : Vermek, bağışlamak, ödemek. bk.
vēr -
 v. 242r/3, 245r/1
 v.- di 34r/1, 58v/5, 59v/7, 68r/7, 70r/5, 94r/1, 142v/3, 144r/5,
 163r/3, 255v/8
 v.- diler 38v/1
 v.- diñüz 65v/3
 v.- gil 61v/1
 v.- ir 131v/8
 verici : Veren, ödeyen.
 v. 48r/8
 v.+ ler 84r/5
 vermek : Verme, bağışlama. bk.
 vèrmek
 v. 147r/3, 191r/1

vèr - : Vermek, bağışlamak, ödemek. bk.

ver -

v. 26r/3, 26r/4, 127v/6, 233r/8
v.- di 22v/1, 22v/3, 35r/5, 36v/5,
55v/8, 68v/3, 90r/2, 175v/4
v.- diñüz 30r/1
v.- dügi 123v/8
v.- dük 7r/7, 9r/1, 11v/7, 12v/4,
16r/4, 19r/5, 27r/2, 34r/6,
70r/6, 83r/6, 84v/1, 93v/2, 106r/4,
113r/3, 113v/3, 114v/2, 116v/8,
122v/2, 124v/5, 130r/8, 142r/6,
177v/5, 191r/3, 207v/6, 217v/4, 218r/1,
236r/1, 236r/8, 240r/8, 248r/7,
252v/6, 264v/8
v.- düm 138r/8, 250v/3
v.- düñ 120v/1, 178v/6
v.- düñüz 31r/4, 65r/8, 87r/8
v.- e 48v/8, 68v/4, 82r/8, 147r/3,
163r/2, 187r/4, 235v/4
v.- eler 154r/5, 154v/6
v.- en 2r/2
v.- esin 144r/4
v.- esiz 37v/2, 56r/2, 63r/5, 70v/5,
88v/2, 198v/6
v.- evüz 18v/7, 72v/3, 78v/5, 78v/7,
83r/1, 84r/6
v.- eyidük 71v/8
v.- ir 130r/3
v.- medi 90r/2
v.- mediler 205v/4
v.- meñ 62v/8, 227r/4
v.- meye 184r/2
v.- meyeler 70r/4
v.- mezsiz 80r/1
v.- üñ 6v/2, 11r/5, 14v/8, 27v/7,
62v/2, 62v/7, 63r/3, 66r/7,
66v/4, 67v/3, 73r/1, 99v/1, 155v/4
v.- ür 33r/6, 37r/6, 48r/5, 95r/1,
99v/1, 136v/1
v.- ürin 20v/3
v.- ürlar 95r/3, 140r/3, 162v/1
v.- ürsin 43r/7
v.- ürsiz 106r/3
v.- ürüz 55v/4
haber mi v.- ürsiz 171v/8
vèrmek : Verme, bağışlama. bk.

vermek

v.+ inden 170r/4

verebi -: Göndermek, serbest bırakmak,
salıvermek. bk. **veribi -**, **vèrebi -**, **vèribi -**

v.- dük 214v/1

vèrebi - : Göndermek, serbest bırakmak,
salıvermek. bk. **verebi -**, **veribi -**, **vèribi -**
v.- dük 16r/1

veribi - : Göndermek, serbest bırakmak,
salıvermek. bk. **verebi -**, **vèrebi -**, **vèribi -**
v. 17r/3, 135r/3, 135r/8, 198v/1
v.- di 27r/6, 58r/2, 91r/2, 157v/2,
195r/2

v.- diler 86r/8, 193v/6
v.- dük 73v/2, 88v/1, 97r/3, 104v/8,
108v/1, 132r/8, 134v/7, 136v/8,
141r/4, 183r/8, 186v/7, 188v/6,
190r/3, 208r/2, 209r/2, 215r/3, 221v/4,
224r/1, 238r/5, 253r/3, 257v/7
v.- medik 240v/6
v.- medük 71v/2, 73v/3, 134r/1,
208v/8, 222r/7, 235v/8
v.- medüñ 267r/8
v.- mezüz 109r/2
v.- r 110v/3
v.- ye 111r/1, 141v/4, 186r/2,
237v/1

v.- yem 49r/5
v.- yevüz 137r/4, 231r/7

vèribi - : Göndermek, serbest bırakmak,
salıvermek. bk. **verebi -**, **veribi -**, **vèrebi -**
v. 32v/7

v.- di 33r/3
v.- dük 19v/5
v.- ñ 68r/1, 243r/4

veribinil - : Gönderilmek.

v.- di 132r/3, 187v/6
v.- dük 216v/5
v.- düm 133r/5, 186v/1
v.- düñüz 209v/4
veribinilmiş : Gönderilmiş,
peygamber. bk. veribinilmiş
v.+ ler 216v/5, 247r/7
veribinilmiş : Gönderilmiş,
peygamber. bk. veribinilmiş

v.+ dür 132r/3

v.+ ler 132r/6

veril - : Verilmek. bk. **vèril -**

v.- düñ 260r/4

v.- e 257v/3

vèril - : Verilmek. bk. **veril -**

v.- diler 13v/2

verinil - : Verilmek. bk. **vèrinil -**

v.- di 37r/7, 49v/2, 118r/2, 124v/1,
220v/4, 247v/2

v.- diler 27v/1, 43r/2, 60v/3, 60v/5,
69r/4, 69v/2, 70r/1, 80v/2,
87r/6, 87r/7, 95r/6, 108v/5, 157r/3,
240v/8

v.- düğüz 48r/4
v.- e 48r/4, 237v/5
v.- eler 160v/4
v.- esiz 92v/1, 114r/8
v.- evüz 118r/2
v.- irdi 37r/6
v.- medi 33r/5
v.- medüğüz 238v/8
v.- meyeler 160v/4
v.- meyesiz 92v/2
verinilmiş : Verilen.
v.+ lerdensin 34r/4

vérinil - : Verilmek. bk. **verinil** - ,

v.- di 17v/7, 17v/8, 19r/2
v.- diler 19r/1, 42v/2, 42v/5, 51r/4
v.- e 13r/2
v.- ir 203v/6

vesvese : (Ar. vesveset) Kuruntu, vesvese.

v. 145r/2
v.+ sini 146v/2

vesvese eyle - : Vesveseye düşürmek, fitne sokmak.

v.- di 125v/1

veya : (Ar. + Far. ve-yā) Veya, ya da, ve yahut.

v. 81r/1, 111r/1

veyl : (Ar.) Şiddetli, azap.

v. 208v/6
v.+ idür 254v/1

vur - : Vurmak, dövmek, çarpmak. bk. **ur** -

v.- uñ 67v/8

Y

yā : (Far.) Yahut, veya, yoksa.

y. 2v/2, 4v/2, 5v/7, 8r/3, 9v/6,
9v/8, 14r/8, 15r/2,
15r/4, 15v/7, 17r/5, 17r/8, 17v/5,
18r/6, 20r/7, 20v/5, 23r/8,
23v/4, 25r/7, 25r/8, 25v/1, 26r/3,
27r/6, 29v/8, 30r/7, 30v/2,
31v/1, 31v/5, 31v/8, 32r/3, 35v/1,
35v/3, 37r/6, 37r/8, 39r/4,
39r/8, 40r/2, 40r/8, 41r/4, 43v/6,
44v/3, 45r/5, 45r/7, 48r/5,
54r/3, 54r/4, 55r/5, 55v/2, 56v/6,

57r/6, 57r/8, 57v/1, 58r/8,
61v/3, 62v/6, 63r/8, 64r/2, 64r/5,
64r/7, 64r/8, 64v/2, 64v/7,
67v/4, 68r/2, 69r/1, 69r/2, 69v/4,
70r/1, 71v/7, 72v/3, 72r/5, 73r/3,
73r/5, 73v/8, 75r/1, 75r/2, 77r/7,
78r/4, 78r/5, 78v/4, 79v/4,
80r/4, 81r/1, 81r/2, 82v/4, 87v/5,
90v/7, 91r/5, 91v/1, 91v/2,
94v/3, 95r/2, 98v/7, 99v/2, 100v/2,
102r/1, 102r/8, 107v/5, 108r/6,
109r/1, 111r/1, 111r/2, 114r/3,
118r/6, 120r/7, 120v/5, 121r/3, 122r/8,
126v/2, 127r/2, 127r/8, 133r/8,
135v/3, 146v/8, 148r/4, 169r/8, 175r/2,
183r/4, 205v/4, 207r/4, 207v/1,
227r/7, 228r/2, 229r/3, 233r/4, 239r/8,
248r/1, 257r/7, 259r/4, 265v/5

yabān : Issız yer.

yabāna birağınılmağ : Atılma,
faydasız şey.

y. 205v/2

yağ : Yağ.

y.+ larını 121r/6

yağdur - : Yağdırmak.

y. 148r/7
y.- duğ 132v/5

yağmur : Yağmur.

y. 36v/2, 36v/5, 77r/7, 132v/5
y.+ ı (be.) 104v/8, 186r/2
yağmur yağ - : Yağmur yağmak.
y.- ar 3v/3
yağmur yağmağ(ğ) : Yağmur

yağma.

y.+ ıla 111r/1

yāhūd : (Far.) Yahut, veya.

y. 7r/7, 54r/3

yahūdī : (Ar.) Yahudi.

y.+ ler 89v/3

yaḥyā : (Ar.) Hz. Zekeriya'nın oğlu olup, Tevrat'ın şeriatıyla amel etmekteyken Hz. İsa peygamber olarak gönderilince ona ilk inananlardan biri olmuştur.

y. 12r/1, 252r/8, 252v/6, 252v/7
y.+ yı 44v/7, 113r/6

yak - : Yakmak.

y.- asıdur 10v/7
y.- maya 10v/6

yakıl - : Yanmak.

y.- dı 37r/1

yakın : Yakın.

y. 23r/3, 27v/7, 67v/3, 81r/1,
115r/5, 159r/1, 187r/7, 188v/4,
207r/5, 213r/6, 235v/4
y.+ da 141r/5
y.+ dan 65r/2
y.+ dur 27v/6, 130r/2, 187r/1
y.+ van 23v/7
yakın dirlik(g) : Dünya hayatı. bk.

yakın dirlik

y. 11v/4, 11v/6, 27r/4, 53r/1,
60v/1, 78r/3, 107r/7, 111v/2, 118v/8,
126v/8, 129r/7, 139v/2, 158v/1, 160r/8,
170v/5, 172v/4, 172v/5, 176v/2, 178v/6,
182r/7, 179v/7, 206v/2, 207v/2, 211v/5,
228v/8, 251r/7, 267r/4
y.+ de 26v/1, 262v/5
y.+ i (be.) 72v/2
y.+ ümüz 107r/3
y.+ üñ 42r/3, 75v/8, 158v/1, 267r/4

yakın dirlik(g) : Dünya hayatı. bk. yakın
dirlik

y.+ üñ 246r/5
yakın eyle - : Yaklaştırmak.
y.- dük 255v/3
yakın gel - : Yaklaşmak.
y.- meñ 5v/7, 122r/3, 122r/5,
125r/8, 198r/5, 233v/7
yakın ol - : Yaklaşmak, nerdeyse
olacak hale gelmek.
y.- dı 143v/3, 238r/1
y.- dılar 169r/3, 237v/7
y.- madılar 9v/6
y.- mañ 24r/6, 68v/8
y.- mazlarken 73r/8
y.- ur 3v/5
yakın olın - : Yaklaştırılmak.
y.- mışlar 85r/8
yakın olunmuş : Yaklaştırılmış, dost
edinilmiş.

y.+ lardan 45v/2
y.+ lardansız 135v/2

yakınlık : Yakınlık, dostluk.

yakınlık eyle - : Yaklaşmak, cinsel
ilişkide bulunmak.

y.- di 144r/3
y.- meñ 24r/5, 29r/4
y.- meyesiz 31v/5
y.- ñ 24r/3, 29r/5
y.- yesiz 31v/7, 69r/2, 87v/5

yakınrak(ğ) : Daha yakın.

y. 63r/6, 63r/7

y.+ a 244r/1
y.+ dur 39v/1, 58v/1, 62v/6, 64r/2,
88r/3, 102r/7, 225v/7
y.+ ı (iy.) 47v/5
y.+ ın 98v/4
y.+ ındayıduñuz 149r/7
y.+ lar 102r/6
y.+ uñ 141v/8

yakışdur - : Barış ortamını sağlamak.

y.- a 68r/2
yakışdurmak : Islah etmede başarılı
olma.

y.+ um 189r/7

yakışık : Uygun, yakışık.

yakışık eylemek : Uygun olanı
yapma, barıştırmak, ıslah etme.

y. 71r/8

ya'kūb : (Ar.) Hz. İsa'nın oğlu olup, lâkabı
İsrail olduğundan onun soyundan gelenlere
"Benî İsrail" denir. Oğlu Hz. Yusuf'un
başına gelenler yüzünden edebiyatta keder
ve kaygının sembolüdür.

y. 6r/6, 6v/6, 16r/6, 17r/7, 17v/7,
18r/5, 27r/2, 32v/7,
45v/6, 49v/2, 50r/8, 50v/1, 84r/8,
91r/4, 97r/8, 98r/5, 255r/8
y.+ a 17v/1, 17v/7, 49v/2, 84r/8,
196r/1

y.+ ı (be.) 113r/4, 187v/7

y.+ uñ 140v/5, 192v/6

yalan : Doğru ve gerçek olmayan şey,
yalan, uydurma.

y. 41v/4, 48v/2, 48v/8, 50v/2,
69v/8, 78r/7, 92r/8, 101v/2,
106r/6, 114r/5, 121r/1, 127r/8,
133v/1, 176r/4, 193v/4, 228v/4, 241v/6,
242v/2, 261v/1, 261v/6
y.+ ı (be.) 92v/4, 229v/6
yalan bağla - : Uydurmak, iftira

etmek.

y.- dı 69v/6, 106r/6, 114r/5, 127r/8,
171v/6, 174r/7, 184r/7

y.- dılar 43r/6, 69v/8, 101v/2,
115r/8, 116v/5, 120r/1, 120v/8, 129v/5,
173v/4, 177r/2, 183r/4

y.- duğ 133r/8

y.- rlar 106v/2, 119v/6, 229v/7

y.- rsız 176r/3, 223r/7

y.- ya 50v/2

y.- yam 184r/8

yalan bağlamak(ğ) : Uydurma,

iftira.

y.+ dan 119v/8, 120r/5
y.+ uñ 261v/6
yalan bağlanıl - : Uydurulmak.
y.- a 203r/3
yalan bağlanmış : Uydurulmuş,

uydurma.

y. 10v/2
yalan bağlayıcı : Yalan uyduran,

iftira eden.

y.+ lar 185v/8
y.+ lara 139v/2
y.+ sın 228r/7
yalan dut - : Yalan saymak,
yalanlamak. bk. yalan tüt -
y.- arlarsa 121r/8
y.- arsa 60r/6
y.- dı 106r/6, 121v/3, 127r/8,

171v/6

y.- dılar 6r/5, 107r/5, 108r/4,
109r/4, 127r/6, 130v/6, 138v/6, 143r/7

y.- duñuz 110r/3
y.- mayayıduñ 106v/8
y.- mazlar 107v/1
y.- tılar 88r/5
yalan dutıcı : Yalanlayan kimse.
y.+ lar 47r/4, 105r/8
y.+ laruñ 221v/6
yalan dutıl -: Yalanlamak, yalan

tutulmak.

y.- dılar 202v/8
yalan dutıl - : Yalanlamak.
y.- dı 60r/7, 107v/2
y.- dılar 107v/3
yalan getir - : Uydurmak.
y.- diler 135v/6
yalan olunmamış : Yalanlanmamış,

uydurulmamış, gerçek olan.

y. 187r/8
yalan söyle - : Yalan söylemek.
y.- diler 182v/7
y.- düler 106v/2
y.- rler 2v/7, 117r/4, 163r/6, 176v/6
y.- rsiz 121v/4
yalan söyleyici : Yalan söyleyen

kimse, yalancı.

y.+ lerdür 107r/2
yalan tüt - : Yalan saymak,

yalanlamak. bk. yalan dut -

y. 12r/1
y.- dı 122v/8, 174v/1, 217v/4,

236r/8, 261r/2

y.- dılar 97r/4, 99r/4, 104v/5,
121v/7, 128r/1, 130v/7, 131v/3, 133v/6,
133v/7, 134r/6, 134v/5, 137r/6,
142v/7, 142v/8, 151r/1, 164v/4, 174v/3,
177v/2

y. -dınız 12r/1

yalancı : Yalan söyleyen.

y.+ dur 189v/8
y.+ lar 159r/4, 199v/3, 222r/3,
228v/5

y.+ lardan 131r/2
y.+ lardandur 194v/5
y.+ lardur 159r/3
y.+ larsız 226v/6
y.+ laruñ 55r/1

yalavaç : Elçi, peygamber.

y. 255v/6
y.+ a 140r/4

yalıñız : Yalnız, tek başına, yalnız olarak.

bk. **yalıñuz, yaluñuz**

y. 120r/2

yalıñuz : Yalnız, tek başına, yalnız olarak.

bk. **yalıñız, yaluñuz**

y. 114v/1

yaluñ : Alev.

yaluñlu : Alevli.

y. 150v/3, 240r/2

yaluñuz : Yalnız, tek başına, yalnız olarak.

bk. **yalıñız, yalıñuz**

y.+ ken 131r/7

yaluñuz ılal - : Yalnız başına

kalmak.

y.- dılar 3r/5, 53r/8

yan : Yan taraf, taraf, kıyı, kenar.

y. 165r/3, 241v/8
y.+ a 2r/5, 2r/7, 5r/1, 6v/6, 7v/1,
10r/2, 10r/8, 11v/4, 17v/6,
18v/8, 19v/1, 19v/3, 20r/4, 21r/3,
22r/8, 24r/1, 24r/8, 25r/8,
26r/3, 26r/8, 27r/2, 27v/3, 29r/2,
32v/1, 32v/6, 35r/3, 35v/8,
38v/7, 40r/3, 41v/5, 43r/3, 45v/6,
46r/5, 46v/1, 47r/6, 49v/1,
50v/7, 51r/6, 52r/3, 53r/4, 54v/1,
57r/1, 57v/2, 62r/3, 62v/7,
64r/3, 65v/7, 70r/3, 70v/8, 71r/1,
71r/2, 71r/3, 71r/3, 71r/5, 71v/8,
72r/4, 73r/3, 74r/1, 74r/5, 74v/3,
75r/3, 75r/5, 75r/6, 75v/7,
76v/6, 77v/5, 79v/1, 79v/5, 81r/7,

82r/3, 84r/4, 84r/7, 85r/4,
 85v/1, 85v/5, 85v/6, 88r/7, 89r/7,
 90v/6, 90v/7, 91v/5, 93v/5,
 94r/4, 94r/7, 95r/7, 95v/3, 95v/4,
 96r/3, 96r/8, 96v/3, 96v/6,
 96v/7, 97r/3, 97v/5, 98v/3, 98v/5,
 100v/6, 101v/3, 101v/4, 101v/7,
 105v/1, 106r/1, 106v/3, 108r/4,
 108r/8, 108v/1, 109r/8, 110v/2, 110v/5,
 111v/8, 112r/1, 112v/7, 113v/1,
 114r/6, 115v/8, 116v/6, 117r/8, 123v/1,
 123v/6, 124r/5, 124v/1, 128v/8,
 130r/8, 131v/4, 132v/6, 133v/2, 134v/8,
 135v/5, 136r/3, 138r/4, 138r/6,
 139r/6, 140r/2, 140v/2, 140v/6, 141v/1,
 142v/7, 144r/7, 144v/7, 146r/2,
 146r/6, 147v/3, 148v/6, 149v/7, 153v/5,
 155v/8, 158v/1, 160v/6, 162r/1,
 163v/5, 165r/6, 165v/2, 166r/4, 166v/2,
 170r/5, 172r/6, 173r/2, 174r/2,
 174v/5, 174v/6, 177r/3, 177v/6, 181r/4,
 181v/3, 183r/6, 183r/7, 183r/8,
 184r/7, 186v/2, 186v/7, 187r/1, 187r/3,
 187v/5, 188r/6, 189v/3, 190r/4,
 191r/7, 192r/4, 195r/1, 195r/8, 198r/7,
 201v/6, 202v/4, 202v/5, 206v/4,
 207r/1, 207v/7, 207v/8, 208v/5, 209v/4,
 213r/4, 222r/7, 222r/8, 223r/4,
 226v/6, 226v/7, 230v/1, 233r/1, 233v/3,
 233v/8, 234r/5, 235v/3, 236r/4,
 242v/3, 242v/8, 243r/1, 243r/5, 244v/5,
 245r/5, 245r/6, 245r/8, 245v/4,
 246r/2, 246v/7, 247v/4, 248v/2, 249v/3,
 251r/6, 251v/7, 252v/5, 253r/2,
 253r/3, 253r/8, 253v/1, 253v/3, 253v/5,
 255r/6, 257r/4, 257r/5, 257r/8,
 257v/2, 258r/1, 259v/6, 259v/7, 263r/7,
 263v/5, 264r/3, 264r/6, 265r/4,
 265r/8, 265v/1
 y.+ adur 38r/6, 40r/6, 43v/5, 46v/3,
 94r/2, 116r/4, 123r/7, 172v/4,
 212r/1
 y.+ in 54r/3
 y.+ ında 68r/5
 y.+ ından 263r/7
 y.+ ını 233r/5
 y.+ ları (iy.) 61r/3, 157v/8
 y.+ larıñuz 77v/1
yañ - : Dönmek.
 yañıcı : Dönücü.
 y.+ dur 258r/7

yaña : Yön, taraf, cihet.

y.+ da 188v/2
 y.+ dan 171v/3
 y.+ sında 237r/7
 y.+ sından 255v/3

yandı : Karşılık, cevap, ücret, hesap görme, hesap. bk. **yandu**

y.+ ların 66r/8
 yandı günü : Hesap günü, kıyamet.
 y.+ n 215v/6
 yandı vèr - : Karşılık vermek,

ödüllendirmek. bk. **yandu vèr** -

y.- di 56v/2

y.- e 55v/3

y.- irüz 55v/4

yandı vèrmek(g) : Karşılık verme, karşılık, ödül.

y.+ için 165r/8

yandu : Karşılık, cevap, ücret, hesap görme, hesap. bk. **yandı**

y. 250r/5

yandu vèr - : Karşılık vermek, ödüllendirmek. bk. **yandı vèr** -

y.- evüz 228r/2

yandur - : Yakmak.

y.- alar 96r/5

y.- dı 3v/1

y.- uñ 74v/1

y.- ursız 205r/8

y.- uvèrevüz 227v/8

yandurınıl - : Yakılmak, tutuşturulmak.

yandurınılmış : Ateşlenmiş, tutuşturulmuş.
 y. 70r/7

yañıl - : Hata etmek, yanılmak.

y.- avuz 40r/8

y.- ıb 75r/8

y.- ub 75r/8

ya'ni : (Ar. ya'nī) Yani.

y. 2r/3, 2r/6, 2v/6, 4r/5, 4r/6, 4v/2, 4v/3, 5r/6,

5v/7, 5v/8, 6r/2, 6r/6, 6r/7, 6r/8, 6v/1, 6v/2, 6v/4,

6v/5, 6v/8, 7r/2, 7r/3, 7r/5, 7r/7, 8r/3, 8r/4, 8v/3,

8v/4, 8v/5, 9r/1, 9r/3, 9r/5, 9v/5, 9v/6, 9v/7, 10r/4,

10r/5, 10v/2, 10v/3, 10v/4, 10v/6, 10v/8, 11r/2, 11r/4, 11r/8,

11v/8, 12r/1, 12r/2, 12r/3, 12r/4, 12v/3, 13r/5, 14r/7, 15v/3,

16v/3, 17r/4, 18v/1, 19r/6, 19r/7,

19v/7, 20v/3, 21r/3, 21r/5,
 21r/7, 24v/1, 24v/2, 24v/8, 25v/2,
 26r/7, 27r/2, 27r/6, 28v/2,
 28v/7, 29r/1, 29r/3, 29r/8, 29v/4,
 29v/5, 29v/6, 30r/1, 30v/2,
 31r/1, 32r/3, 32v/6, 33v/7, 35r/5,
 37r/5, 37r/6, 38r/6, 39v/7,
 40v/7, 41v/3, 44v/6, 45r/5, 46r/5,
 48v/1, 50v/7, 51r/8, 51v/2,
 53r/4, 53v/1, 53v/2, 53v/3, 53v/4,
 53v/6, 54r/3, 54v/4, 54v/8,
 55r/1, 55r/3, 62r/8, 63v/1, 64v/6,
 64v/8, 66v/6, 68r/5, 72v/5,
 78r/2, 82r/6, 83v/8, 85v/4, 85v/5,
 86r/1, 92v/5, 93r/4, 100v/5,
 124r/4, 145r/2, 211v/3, 250v/8

yağlı - : Ortaya koymak.
 y.- ya 265v/5

yağışu : Alay, istihza.
 y.+ ya 30v/1, 95r/6, 95r/8, 247v/1,
 251v/2

yağışuya dut - : Alaya almak, alay etmek.
 y.- a 12r/2
 y.- ar 3r/6
 yağışuya dutıcı : Alay eden kimse.
 y.+ lar 3r/6

yağşula - : Alaya almak, alay etmek.
 y.- dı 163v/1
 y.- dılar 105r/6
 y.- ı 161r/8
 y.- r 27r/4
 y.- rlar 104v/6, 105r/7, 163r/8,
 181v/6, 214v/2
 y.- rsız 161v/2, 184v/4, 184v/5
 y.- yasız 184v/4
 yağşulayıcı : Alay eden, eğlenen kimse.
 y.+ lar 218r/6

yağşulan - : Alaya alınmak.
 y.- dı 105r/6
 y.- du 207r/6
 y.- ur 81v/3

yanud : Karşılık, cevap, ücret, hesap görme, hesap.
 y. 92r/2
 y.+ dan 246r/2
 yanud ver - : Karşılık vermek, ödüllendirmek. bk. yanud vèr -
 y.- irüz 113r/6
 yanud vèr - : Karşılık vermek,

ödüllendirmek. bk. yanud ver -
 y.- e 170r/6
 y.- ür 201r/2, 221r/3

yap - : Yapmak, kurmak, bina etmek.
 y.- arlar 137v/2
 y.- dılar 167r/4

yapıcı : Yapan, inşa eden.
 y.+ laruz 192r/3

yapıl - : İnşa edilmek.
 yapılmış : İnşa edilmiş, düzenlenmiş.
 y.+ dur 4r/2

yapış - : Sarılmak, tutunmak, erişmek, isabet etmek. bk. **yapuş** -
 y.- dı 35r/1, 145r/2
 y.- uş 51r/8
 y.- urlar 142r/4

yaprak : Yaprak.
 y. 110r/7
 y.+ ı (iy.) 125v/5
 y.+ ından 125v/5
 y.+ larından 266r/6

yapuş - : Erişmek, isabet etmek. bk. **yapış** -
 y.- ur 53v/1

yar - : Yarmak, açmak, genişletmek.
 y.- a 118r/4
 yarıcı : Yaran, iksye ayıran.
 y.+ dur 114v/4, 114v/6

yara - : Yakışmak.
 y.- maz 258r/5

yaradıl - : Yaratılmak.
 y.- dı 67r/3
 yaradılmış : Yaratılmış, yaratılan.
 y. 235v/1, 253r/3
 y.+ lar 235r/8

yaradın - : Yaratılmak.
 y.- alalar 220r/3

yaradınul - : Yaratılmak.
 y.- ur 144r/6

yarak : Silah, teçhizat, gerekli olan şey.
 y. 159r/8
 y.+ larıyla 198r/3, 199r/7
 yarak eyle - : Hazırlamak, teçhiz etmek.
 y.- di 199r/6

yarakla - : Hazırlamak.
 y.- dı 75v/6, 77r/8, 82v/8, 164v/1,
 195r/2
 y.- duğ 65r/6, 68r/7, 84r/3, 244v/3
 y.- ı 151r/8

y.- ya 242v/4
yaraqlan - : Hazırlanmak.
 y.- dı 54r/8, 54v/2
 yaraqlanmış : Hazırlanmış, ikram edilmiş.
 y. 62r/1
 y.+ dur 4r/7
yaramaz : Faydasız, işe yaramaz.
 y. 127r/1
 y.+ lardur 10v/2
yarat(d) - : Yaratmak.
 y.- a 240r/5
 y.- dı 3v/8, 5r/2, 29v/5, 46v/8, 62r/8, 89v/5, 104r/8, 104v/1, 112r/2, 112v/4, 115r/1, 115r/8, 115v/2, 119r/5, 119r/8, 120r/6, 129v/5, 129v/7, 143v/2, 144r/2, 170r/3, 170v/3, 181v/2, 186r/1, 191v/7, 205r/6, 210v/5, 212r/3, 218v/7, 218v/8, 222v/5, 224v/6, 226r/6, 235v/2, 240r/4, 245v/1, 258v/7, 261r/3, 262v/4
 y.- duğın 79r/5
 y.- duğ 105r/1, 114v/2, 124v/6, 143r/2, 143r/6, 215r/6, 215r/7, 246r/8, 256v/6, 261r/8
 y.- dum 252v/3
 y.- duğ 125r/1, 215v/5
 y.- madı 170v/2
 y.- maduğ 217v/7
 y.- maduğ 61r/4
 y.- maz 144r/6, 219v/8
 y.- ur 45v/4, 89v/3
 yaradıcı : Yaratıcı, yoktan var eden, Tanrı.
 y. 4r/3, 15v/5, 105v/3, 115v/1, 115v/3, 202r/3
 y.+ dur 205r/6
 y.+ ğuz 7v/2
 y.+ sı 209v/5
 y.+ van 215r/8
 yaratmak(ğ) : Yaratma, yaratış.
 y. 61r/1, 129v/8, 131r/6
 y.+ a 174r/1
 y.+ ı (be.) 170r/6
 y.+ ın 246v/8
 y.+ ında 20v/6, 61r/4
yardım : Yardım. bk. **yardum**
 yardım edici : Yardım eden, yardımcı.
 y.+ ğüzdür 56r/3
yardum : Yardım. bk. **yardım**

yardum eyle - : Yardım etmek.
 y.- ye 33v/8
 yardım eylemek : Yardım etme, yardım.
 y. 153r/2
 yardım ver - : Yardım etmek.
 y.- e 54r/1
yāren : (Far. yārān) Dost.
 y.+ ler 111v/7
 y.+ leri (iy.) 46r/5
yarı : Yarı, yarım. bk. **yarı**
 y.+ sıdur 31v/8
yārī : (Far. yārī) Yardım.
 yārī verici : Yardım eden, yardımcı.
 y. 109r/8, 260r/1
 yārī verinil - : Yardım edilmek.
 y.- meyeler 7r/1
yarıl - : İkiye ayrılmak, bölünmek.
 y.- a 258r/4
 y.- alar 258r/4
 y.- ur 10r/3
yarış - : Yarış etmek.
 y.- ırüz 193v/2
yarlığa - : Bağışlamak, affetmek.
 y. 55v/7, 139r/8, 139v/8, 213r/1, 262v/6
 y.- maya 69v/5, 163v/2
 y.- mayasın 185v/3
 y.- maz 78v/8
 y.- mazsa 139r/3
 y.- mazsağ 125v/8
 y.- ya 37v/2, 40r/2, 40r/5, 40v/1, 42r/6, 44r/2, 54r/5, 54v/5, 61r/8, 69v/5, 78v/8, 81r/7, 84v/7, 89v/5, 92r/5, 148r/2, 152v/5, 201r/6, 209v/6
 y.- yam 19v/7
 y.- yasın 104r/2
 y.- yavuz 8r/1, 141r/3
 yarlığamak(ğ) : Bağışlama, affetme.
 y. 37r/5, 57r/8, 76r/6, 88r/5, 97v/5, 142r/1, 145v/8, 153r/6, 166v/6, 182r/1
 y.+ dan 29r/2
 y.+ dur 54v/6
 y.+ ıla 22r/6
 y.+ uğ 40r/5, 204r/3
 yarlığamak dile - : Af dilemek.
 y. 57v/3, 163v/1, 194v/7
 y.- ğ 26r/1, 77v/7, 181r/3, 186r/2,

187r/1, 189v/2
 y.- rler 148v/1
 y.- rseñ 163v/2
 y.- yedi 71v/3
 y.- yem 201v/5
 yarlıgamağ dilemek : Af dileme.
 y. 167v/6
 yarlıgamağ dileyici : Af dileyen,
 Allah'tan mağrifet isteyen.
 y.+ lere 42r/8
 yarlıgamağ iste - : Bağışlanmasını
 istemek.
 y.- ye 78r/5
 yarlıgayıcı : Bağışlayan, affeden,
 Tanrı.
 y. 69r/4, 76r/6, 76v/4, 76v/7,
 77v/7, 78r/5, 80r/8, 83r/2,
 91v/4, 201v/5, 233r/7, 247v/5
 y.+ dur 22r/2, 23r/6, 24v/8, 26r/2,
 28v/2, 29v/2, 29v/3, 31v/4,
 44r/3, 50r/2, 54r/6, 57r/4, 66r/5,
 66v/7, 87r/2, 97v/6, 101r/2,
 101r/8, 109v/8, 121r/4, 124r/1,
 139v/3, 141v/5, 152v/3, 164v/7, 165v/7,
 197v/5, 229r/5
 y.+ laruñ 140r/1
 y.+ van 216r/7, 263v/1
yarlıgamağlık : Bağışlama, mağrifet.
 y.+ lar 20r/5
 yarlıgamağlık dile - : Bağışlanmak
 istemek, Allah'tan mağrifet istemek.
 y.- yem 255r/5
yarlıgan - : Affedilmek, bağışlanmak.
 y.- uñ 148v/8
 yarlıganmak : Affedilme,
 bağışlanma.
 y.+ dan 54v/1
 yarlıganmak dile - : Affedilmek,
 bağışlanmak istemek.
 y.- rler 54v/5
 y.- yelerdi 71v/3
yarı : Yarı, yarım. bk. **yarı**
 y. 63v/7
 y.+ sı 64r/4, 66v/6, 85v/8
yaş : Kuru olmayan, yaş.
 y. 110r/8, 259r/1
yaş : Yaş.
 y.+ ında 102v/5
yaşlu : Yaşlı, kocamış.
 y. 9v/1
yaşluluk : Yaşlılık, ihtiyarlık.

y.+ dan 252v/2
yat - : Yatmak, yatıp beklemek.
 yatacağ yer : Yatak.
 y.+ lardan 67v/8
 yaticı : Yere çöken, serilen kimse.
 y.+ lar 190r/2
yavaş : Yavaş.
 yavaş olmuş : Çabuk hareket
 etmeyen, ağır davranan.
 y. 9v/5
yavlağ : Çok, aşırı.
 y. 118r/5, 118r/6, 196v/8, 238v/6,
 240r/8
 yavlağ yaradıcı : Her şeyi yaratan,
 Tanrı.
 y.+ dur 217v/8
yavuz : Kötü, kötülük.
 y. 10v/8, 12r/5, 12v/6, 14r/2,
 16v/7, 26v/4, 28r/2, 41v/6,
 46r/8, 51v/5, 52r/5, 52v/5, 58r/1,
 60v/6, 61r/8, 61v/5, 65r/2,
 65r/4, 67r/7, 73r/7, 73v/1, 74r/8,
 88v/3, 96r/7, 96v/2, 100v/3,
 107r/7, 109v/7, 119v/3, 123r/8,
 134r/2, 134r/3, 136v/6, 139r/4, 139v/2,
 140r/6, 141v/7, 144v/4, 147r/1,
 148r/2, 161v/4, 162r/8, 167v/3, 173r/4,
 173r/5, 191v/1, 194v/2, 204r/2,
 220v/8, 221r/8, 230r/2, 234v/1
 y.+ dur 56r/5, 65v/6, 76v/1, 78v/7,
 95v/8, 98r/7, 98r/8, 190r/5
 y.+ ın 123r/2
 yavuz diril - : Biriyle kötü
 geçinmek, ona kötülük etmek.
 y.- meñ 65r/7
 yavuz işleyici : Kötülük yapan
 kimse.
 y.+ leruñ 132v/6
 yavuz ol - : Kötü olmak.
 y.- dı 142v/7, 154v/4, 211v/7,
 220r/8, 223v/3, 244v/4, 246v/7
 yavuz şan - : Hile yapmak, tuzak
 kurmak.
 y.- ala 192v/4
 y.- alar 117v/8
 y.- arlar 118r/4
 y.- dı 208r/7, 220v/1
 y.- duğına 147r/4
 y.- duğını 197r/8
 y.- duğuz 136r/1
 y.- mazlar 117v/8

y.- ur 148r/4
 y.- urdı 148r/3
 y.- urlar 148r/4, 230v/6
 y.- ursız 172r/6
 yavuz şanı : Hileyle karşılık vermek, tuzak kuran.
 y.+ ları 46r/8, 148r/4
 yavuz şanmak(ğ) : Hile yapma, hilekârlık.
 y. 172r/5
 y.+ dan 172r/6
 y.+ dur 136r/1
 y.+ ı (iy.) 53v/2, 72v/8
 y.+ uñuz 194v/7
 y.+ uñuzdan 194v/6
yavuzırak : Daha kötü, en kötü. bk.
yavuzrak, yavuzurak
 y.+ dur 95v/4
yavuzluk(ğ) : Kötülük, felaket, musibet. bk.
yavuzluk
 y. 44r/1, 53v/2, 59r/4, 79v/2, 144r/1, 186r/6, 197v/2, 204v/3, 220v/5, 238v/5
 y.+ dan 43v/8, 82v/4, 141v/2, 223v/2
 y.+ ı (iy.) 194r/8, 227v/6
 y.+ ı (iy.) 158r/7, 205v/6, 206v/1, 260v/7
 y.+ ıla 131v/6, 187r/7, 232r/1
 y.+ ın 7r/2, 141v/5, 209r/5
 y.+ ları 37v/2
 y.+ suz 259v/6
 y.+ uñ 165v/4, 223v/3
 yavuzluk eyle - : Kötülük eylemek, kötü davranmak.
 y.- yesiz 231v/2
 yavuzluk işle - : Kötülük yapmak, kötü davranmak.
 y.- ye 78r/4
yavuzluk(ğ) : Kötülük, felaket, musibet. bk. **yavuzluk**
 y.+ ı (be.) 21v/2, 82v/2
yavuzrak(ğ) : Daha kötü, en kötü. bk.
yavuzırak, yavuzurak
 y.+ dur 59v/7
 y.+ ı (iy.) 147r/8, 151r/3
 y.+ sız 199v/8
yavuzurak(ğ) : Daha kötü, en kötü. bk.
yavuzırak, yavuzrak
 y.+ ı (be.) 95v/2
yavzağır - : Yalvarıp yakarmak. bk.

yavzağır -
 y.- alar 108v/2, 134r/2
 y.- u 129v/8
yavzağırma(ğ) : Yalvarma, yüksek sesle dua etme.
 y.+ ıla 110v/7
yavzağır - : Yalvarıp yakarmak. bk.
yavzağır -
 y.- ı 145r/7
yay - : İfşa etmek, yaymak.
 y.- dılar 74r/1
yaya : Piyade, yaya.
 y.+ lar 32r/3
yaz - : Yazmak, kaydetmek, bir yere yazmak, takdir etmek.
 y. 46r/7, 140r/1
 y.- a 39r/2, 73v/5
 y.- arlar 10v/3, 172r/6
 y.- aruz 60r/2
 y.- asız 39r/8
 y.- avuz 257v/4
 y.- dı 10v/5, 24r/3, 90r/4, 109v/6, 159v/8
 y.- duğ 91r/4, 93r/5, 138v/1
 y.- dum 140r/3
 y.- duñ 73r/3
 y.- mayasız 39v/3
 y.- mışmışavuz 71v/6
 y.- sun 39r/1, 39r/2
 y.- uñ 39r/1
 yazıcı : Kâtip.
 y. 39r/1, 39r/2, 39v/4, 39v/6
 yazmağı ayt - : Söyleyip yazdırmak.
 y.- a 39r/5
 y.- sun 39r/5
 yazma(ğ) : Yazma, takdir etme.
 y. 55v/4
 y.+ ı (iy.) 66r/6
yazı : 1. Ova.
 y.+ sında 8r/3
 2. Yeryüzü, kara.
 y. 237r/7
 y.+ dan 202r/1
 y.+ larda 111v/7
 y.+ nuñ 114v/8
yazıl - : Takdir edilmek, yazılmak.
 y.- dı 57r/1, 73r/2, 80r/1, 98v/8, 168v/5, 168v/7
 yazılmış : 1. Yazı, hüküm.
 y. 77v/3, 105r/2, 139v/4, 140r/5,

214r/4, 242r/1

y.+ dur 127r/8

2. Kaydedilmiş.

y.+ dur 236r/7

yazu : Yazı.

yazu bilmez : Okur yazar olmayan

kimse, ümmi.

y.+ ler 42v/5, 48v/1

yazu yazamaz : Okur yazar

olmayan kimse, ümmi.

y. 140r/4

yazu yazmaz : Okur yazar olmayan

kimse, ümmi.

y. 140v/3

yazuk(ğ) : Günah, vebal, sakınca, zarar.

y. 20r/7, 22r/2, 23r/5, 25v/7, 26r/7, 26r/8, 30r/2, 30r/5,

31r/3, 31r/4, 31r/8, 31v/4, 32r/7, 39v/3, 48v/1, 56r/7, 62v/4,

66r/3, 66r/8, 69v/8, 76v/8, 77r/6, 78r/6, 78r/7, 80r/4, 86v/3,

95v/7, 96r/1, 100r/3, 164v/6, 201v/4, 220r/8, 233v/7, 265r/1

y.+ a 87r/2

y.+ dan 66v/7, 246v/3

y.+ dur 57r/4

y.+ ı (be.) 59v/3, 69v/6, 78r/8,

117v/2, 127r/2

y.+ ı (iy.) 10v/8, 23r/4, 28v/3

y.+ ıla 11v/1, 24r/8, 26v/4, 65v/4

y.+ ın 123v/6

y.+ lar 116v/6

y.+ ları (iy.) 54v/5

y.+ larıla 41v/4

y.+ ların 107r/7, 220r/7

y.+ larına 54v/5

y.+ larından 94r/5, 134v/2, 220r/8

y.+ larıyla 150v/6

y.+ larıyla 105r/1

y.+ larumuzu 42r/6, 55v/7, 61r/8,

201v/4

y.+ larunuzu 8r/1, 44r/2, 141r/3

y.+ larunuzla 89v/4

y.+ lular 121v/1

y.+ umla 90v/8

y.+ un 194v/7

y.+ unla 90v/8

y.+ uñ 117v/1

yazuk eyle - : Günah işlemek.

y.- rsiz 184r/8

yazuk eylemek : Günah işleme,

günah, vebal.

y.+ im 184r/8

yazuk eyleyici : Günah işleyen, günahkâr.

y. 252v/8

y.+ lerden 194v/8

yazuk giderici : Günahı bağışlatan şey, kefareet.

y. 99r/8, 100v/2

y.+ dür 93r/8, 99v/3

yazuk götürücü : Günah yüklenen, taşıyan, günahkâr.

y. 232r/7

yazuk işle - : Günah işlemek.

y.- diler 118r/3

yazuk işleyici : Günah işleyen, günahkâr.

y.+ lerüñ 110r/1

yazuklu : Günahkâr.

y. 38r/8, 77v/8

y.+ dur 39v/8

y.+ lar 137r/2, 146r/6, 161v/3, 175r/7, 177v/7, 178r/6, 186r/3, 191v/5, 247r/3

y.+ lara 128r/3

y.+ lardanuz 102r/5

y.+ lardur 171r/7, 203r/1

y.+ ları (be.) 213v/4, 246v/2, 258r/2, 265r/2

y.+ ları (iy.) 117v/8

yazuksız : Günahsız, suçsuz.

y. 78r/7

ye - : Yemek. bk. **yè -**

y.- di 193v/3

y.- diler 100r/3, 266r/5

y.- ñ 8r/5, 24r/3, 62v/8, 117r/5, 141r/2, 152v/2

y.- rsiz 197r/4

y.- ye 193r/6, 193r/7, 196r/8

y.- yeler 214r/3

y.- yelerdi 96v/1

y.- yesiz 24r/8

y.- yevüz 103r/5

yemeklik : Yeme, alma, kendi tarafına geçirme.

y.+ lerinden 84r/2

yeyici : Yiyen, yiyici.

y. 121r/2

y.+ lerdür 92v/5

yè - : Yemek. bk. **ye -**

y.- di 86v/6

y.- meň 24r/7, 54r/6, 62v/3, 63r/3, 67r/3, 117v/3
 y.- meye 119v/6
 y.- mezler 22r/4
 y.- mezsiz 117r/6
 y.- ı 5v/6, 7v/6, 7v/8, 21v/1, 21v/7, 87r/4, 99r/6, 120r/8, 120v/2, 125r/8, 126v/6, 140v/8, 263r/8
 y.- r 60r/5, 121r/2, 195v/5, 196v/8
 y.- rler 38r/3, 63v/3, 63v/4, 157v/4, 196v/3
 y.- rsiz 45v/8, 219r/1
 y.- sün 63r/4, 131v/6, 187r/6
 yemek(g) : Yeme, irtikap etme.
 y.+ ine 95v/7
yedi : Yedi sayısı. bk. **yèdi**
 y. 5r/3, 196v/3, 196v/4, 196v/8, 197r/1, 197r/2, 216r/4, 218r/1
 y.+ dūr 243v/5
yèdi : Yedi sayısı. bk. **yedi**
 y. 25v/2, 36r/3
yèg : İyi, daha iyi.
 y.+ dūr 23v/1, 23v/2
yègrek(g) : Daha iyi, daha hayırlı, en iyi.
 y. 14r/8, 25v/6, 28r/1, 33r/4, 42r/3, 44v/3, 52r/5, 69v/1, 152v/4, 162v/8, 245v/4
 y.+ dūr 7v/1, 8v/1, 14r/3, 28v/6, 28v/8, 29r/1, 30v/6, 36r/6, 37v/2, 38v/6, 46r/8, 57v/1, 59v/2, 59v/7, 62r/2, 66v/7, 71r/1, 71v/8, 73r/4, 80r/5, 81r/2, 107r/8, 110r/4, 126r/4, 133r/1, 133r/6, 142r/3, 147r/5, 148r/4, 153v/7, 176r/1, 189r/2, 196r/3, 198r/5, 198v/2, 200r/6, 221r/2, 230v/5, 234r/5, 246r/6, 250v/4, 257r/5, 257v/1, 257v/2, 262v/7
 y.+ i (iy.) 52r/4, 140r/1
 y.+ idūr 56r/3
 y.+ isin 103v/1
 y.+ lerdūr 262r/1
 y.+ sin 133v/4
 y.+ ven 125r/1
yel : Rüzgar. bk. **yèl**
 y. 53r/2
 y.+ ile 111r/1
yèl : Rüzgar. bk. **yel**
 y. 210v/3
 y.+ den 237v/1
 y.+ ile 172r/8

y.+ leri (be.) 21r/1, 130r/3, 215r/3
yèl : Manevi güç.
 y.+ inüz 150r/1
yemiş : Meyve. bk. **yèmiş**
 y.+ den 203v/3
 y.+ i (be.) 120r/7
 y.+ inden 120r/8
 y.+ ine 115r/6
 y.+ ini 245r/4
 y.+ lerden 4r/3, 16v/6, 20r/3, 36v/7, 130r/5, 136v/4, 212r/4, 219r/8, 224r/8, 224v/3
 y.+ leri (iy.) 245r/5, 245v/7
 yemiş eyle - : Meyve vermek.
 y.- di 115r/6, 120r/8
yèmiş : Meyve. bk. **yemiş**
 y. 4v/1
yeň - : Yenmek, galip gelmek. bk. **yèň** -
 y.- di 33v/6
 yeñicü : Yenen, galip gelen. bk.
 yeñici
 y.+ lersiz 90r/8
yèň - : Yenmek, galip gelmek. bk. **yeň** -
 y. -e 72v/3
 y.- eler 152r/5
 yeñici : Yenen, galip gelen. bk.
 yeñicü
 y. 57v/5, 150r/5
 y.+ ler 95r/5, 135v/2
yeñi : Yeni. bk. **yèñi**
 y. 210v/6
 yeñi ay : Hilal.
 y.+ lardan 24v/1
yèñi : Yeni. bk. **yeñi**
 y. 240r/4
yeñil - : Yenilmek, mağlup olmak.
 y.- diler 135v/6
yeñilin - : Yenilmek, mağlup edilmek.
 y.- eler 148v/6
 y.- esiz 41v/5
yer : Yer, mekan, mevki, mahal, toprak, arazi, yeryüzü, yurt. bk. **yèr**
 y. 107v/5, 241v/7, 261v/4
 y.+ de 197v/8
 y.+ den 95v/4
 y.+ i (be.) 4r/2, 9v/5, 20v/8, 61r/2, 91r/2, 104r/8, 105v/3, 112v/4, 129v/5, 134v/2, 158r/2, 170r/3, 181v/2, 202r/4, 203v/2, 210v/5, 212r/3, 214v/7, 217v/7, 218v/6, 224r/5, 234r/8, 240r/4, 246r/7, 246v/8, 258v/7,

261r/5
y.+ i (iy.) 76r/8, 111r/5
y.+ ime 139r/4
y.+ imüzden 210r/5
y.+ inde 138r/5, 197v/8
y.+ ine 65v/2, 134r/3, 228r/6
y.+ ini 140v/7, 181v/1
y.+ inüz 119r/7
y.+ inüzde 173r/8
y.+ inüzden 135r/7
y.+ inüze 119r/4
yerinde durur - : Sabit kılmak.
y. 55v/8
yerinden dut - : Sabit kılmak.
y. 33v/8
yerinde dutmak : Sağlamaştırma.
y. 36v/4
yerine getir - : Yapmak, yerine
getirmek, yerine koymak.
y.- em 6r/7
y.- üñ 6r/6, 86r/5, 234r/3
yerine koy - : Yerine geçirmek,
hükümrân olmak.
y.- a 136v/3
yerine tûran : Birinin işlerini
yürütmekle sorumlu kimse, veli.
y. 39r/5
yerine vèrmek : Karşılık olarak
verme, ödüllendirme.
y. 37r/6
yer ver - : Yerleştirmek,
barındırmak. bk. yèr ver -
y.- di 147v/6
y.- diler 153r/6
yèr : Yer, mekan, mevki, mahal, toprak,
arazi, yeryüzü, yurt. bk. **yer**
y. 8r/8, 26v/2, 34r/3, 100v/6,
136r/8, 156v/3,
168r/7, 172v/7, 190v/7, 191r/1,
199v/6, 207r/2, 213v/3, 234v/8, 254v/5,
258r/5, 259r/6, 265r/5, 265r/6
y.+ ce 54v/1
y.+ de idi 242v/6
y.+ de 2v/8, 4v/8, 5r/4, 6r/1, 7v/8,
8r/6, 19v/3, 34v/7,
36v/4, 37v/6, 37v/7, 41r/1, 54v/8,
57r/6, 76r/8, 76v/5, 76v/7,
90v/4, 91r/5, 91r/7, 91v/1, 92/4,
96r/5, 102r/2, 104v/3, 104v/7,
105r/7, 105r/8, 108r/2, 111v/7,
118r/2, 124v/5, 126r/1, 130r/1,

131v/8, 132r/1, 132v/8, 136r/6,
136v/3, 138v/3, 141v/6, 142v/5, 143v/6,
147v/5, 151v/7, 152r/7, 153r/4,
153v/3, 163r/2, 170v/4, 171r/8, 172r/1,
172r/7, 172v/3, 176r/8, 178r/2,
178r/8, 179v/8, 183r/1, 185r/2, 187r/6,
189r/2, 191v/4, 194r/2, 199v/2,
202r/8, 202v/6, 203v/5, 205v/3, 205v/5,
206r/8, 207r/8, 210r/7, 212v/6,
215v/8, 219v/2, 219v/6, 221v/6, 231r/6,
234r/7, 237v/3, 239v/5, 240v/5,
249v/8, 250v/2
y.+ dedür 5r/2, 21v/1, 34v/4, 40r/1,
43v/7, 52r/3, 54r/5, 80v/4,
80v/5, 85r/7, 89v/2, 91v/6, 110r/7,
175v/3, 175v/5, 176v/5, 177r/1,
180r/3, 205r/2, 209r/8, 222v/7,
223r/2, 236r/1, 258v/8
y.+ deginün 117r/3
y.+ den 5v/6, 19v/1, 19v/2, 24v/5,
26r/1, 37r/3, 91v/2, 125r/8,
126r/6, 134r/5, 143r/7, 158v/1,
172v/1, 173v/4, 186v/8, 199r/2, 200r/6,
210v/2, 220v/2, 225r/6, 229r/7,
238r/3, 239r/6, 240v/4, 257r/4,
257r/8
y.+ dür 60v/6, 182v/4
y.+ e 25r/7, 68v/7, 90r/3, 193r/1,
208r/6, 213v/3, 253r/2, 253r/8
y.+ i (be.) 112r/2, 115v/1, 222v/2
y.+ inde 131v/6
y.+ inün 217v/4
y.+ ler 97v/7, 168r/2, 208v/6
y.+ lerde 85r/2, 156v/1
y.+ leredür 15v/5, 79v/7, 80v/2,
101r/1, 258r/6
y.+ leri (be.) 15v/6
y.+ lerinde 153r/2
y.+ lerinden 28v/1, 61v/4, 69r/6,
88v/7, 92v/1, 131v/8
y.+ lerün 240v/2
y.+ ün 197v/7
y.+ üñ 5v/3, 14v/2, 20v/7, 21r/2,
44v/3, 59v/8, 61r/1, 61r/4,
89v/2, 89v/6, 104r/5, 110r/8,
110v/6, 112r/7, 123v/7, 140v/2, 143v/2,
172v/6, 192r/4, 205r/3, 209v/5,
211v/4, 225v/6, 242r/8, 244r/3, 246r/4,
256v/3
yèr deprenmek : Yer sarsıntısı,
deprem.

y. 132r/6
 yère döşenmiş : Yere serilmiş olan,
 yerde büyüyen.
 y. 120r/6
 yèr dut - : Sığınmak, iltica etmek.
 y.- uñ 178v/4
 yèr tolusu : Yer dolusu, pek çok.
 y. 50r/5
 yèr tut - : Sığınmak, iltica etmek,
 yer edinmek.
 y.- duķ 248r/3
 yèr ver - : Yerleştirmek,
 barındırmak. bk. yer ver -
 y.- dük 179r/6
 yère koy - : Yere batırmak, yere
 geçirmek.
 y.- a 237r/7
 yèrine durıcı : Yerine geçen, halife.
 y.+ lar 131v/7
 yèrlerinden ayrıl - : Evinden
 yurdundan ayrılmak, hicret etmek.
 y.- dılar 222r/4, 229r/4
 y.- mışlardan 165v/8
 yèrlerinden git - : Evini yurdunu
 bırakıp gitmek, hicret etmek.
 y.- diler 152v/7
yèrlendür - : Yer vermek, yerleştirmek,
 imkan vermek.
 y.- dük 104v/7, 194r/2, 249v/8
 y.- medük 104v/7
yèrlülen - : Yer ve mevki sahibi olmak.
 yèrlülenmek : Durum, vaziyet, güç,
 kudret.
 y. 189v/7
 yèrlülenmeklik : Durum, vaziyet,
 güç, kudret.
 y.+ inüz 192r/3
yeryüzi : Toprak, arazi.
 y. 245v/5
yesa ' : (Ar.) Hz. Elyesa, İsail oğullarına
 gelen peygamberlerden biri olup Hz.
 İlyas'tan sonra tebligatta bulunmuştur.
 y.+ a 113r/7
yeşil : Yeşil.
 y. 115r/4
 y.+ ler 196v/4
yet - : Yetmek, kâfi gelmek. bk. **yèt** -
 y.- di 69r/6
yèt - : Yetmek, kâfi gelmek. bk. **yet** -
 y.- dügin 221v/8
 y.- er 62v/6, 63r/5

y.- mez mi 53v/7
yetim : (Ar.) Yetim.
 y.+ e 122r/5
 y.+ ler 63r/8, 80r/2
 y.+ lerdan 28v/5
 y.+ lere 11r/4, 22v/2, 27v/7, 62v/3,
 62v/4, 68r/4
 y.+ leri (be.) 63r/2
 y.+ lerinde 80r/1
 y.+ lerün 63v/3, 149r/5
 y.+ ün 234r/3
yetmiş : Yetmiş sayısı.
 y. 139v/5
yeyilt - : Aldatmak, yanıltmak.
 y.- ti 150v/1
yeyni : Hafif, hafiflemek. bk. **yèyni**
 y. 144r/3
 yeyni 'akılluluk : Beyinsizlik,
 akılsızlık.
 y. 131r/1, 131r/2
 yeyni dut - : Hafif bulmak,
 kolaylıkla taşımak.
 y.- arsız 226r/4
 yeyni eyle - : Hafifletmek.
 y.- di 152r/4
 y.- ye 67r/2
 yeynimek : Hafifletmek.
 y.+ dür 22v/8
 yeyni ol - : Hafif olmak, hafif
 gelmek.
 y.- a 124v/3
 yeyni olun - : Hafifletilmek.
 y.- maya 11v/6
yèyni : Hafif, hafiflemek. bk. **yeyni**
 y.+ larken 158v/7
yeynidil - : Hafifletilmek, azaltılmak. bk.
yèynildil -
 y.- meye 50r/1
yèynildil - : Hafifletilmek, azaltılmak. bk.
yeynidil -
 y.- meye 20v/5
yeynit - : Hafifletmek.
 y.- e 236v/8
yığ - : Alıkoymak, menetmek, engel
 olmak, uzaklaştırmak, korumak,
 savunmak.
 y.- a 74r/4, 99v/7
 y.- alar 148r/3, 148v/5
 y.- ar mısın 187r/2
 y.- ar 140r/6, 181v/5
 y.- arın 189r/7

y.- arlar 51v/4, 52v/5, 106v/6,
128v/4, 148v/1, 157v/5, 162r/8, 191v/3
y.- arlardı 141v/2, 150r/3
y.- arsız 51r/2, 52r/4, 133r/2
y.- asız 102r/3, 209v/7
y.- dı 15r/8, 124v/8
y.- dılar 84v/6, 86v/2, 207v/1,
226v/8
y.- duklarından 84r/1
y.- dum 102v/8
y.- duşuz 227v/6
y.- madı 95v/8, 125v/2, 247r/5
y.- madılar 236r/7
y.- maduk mı 81v/7
y.- madum mı 125v/6
y.- mak 28r/3
y.- maş 131v/6
y.- mayalar 75r/6
y.- uş 58v/3, 64v/7, 73r/1
yığıcı : Alıkoyan, meneden, engel
olan, engel.
y. 208r/7, 250v/3
y.+ lar 167v/3
y.+ yiken 44v/8
yığak : Yasak.
y. 249r/1
yığın - : Menedilmek, alıkonulmak, geri
durmak, vazgeçmek, kaçınmak. bk. **yığlun**
-, **yıkılın**-
y.- alar 24v/7, 25r/1, 148v/8, 149r/2
y.- dı 38r/6, 198r/8
y.- dılar 37v/6, 107r/2
y.- masın 39r/2
y.- masun 39r/7
y.- mayalar 97v/4
y.- mazlar 145r/3
y.- mazsaş 255r/4
y.- uş 85r/5
y.- urşaşuz 147r/4
y.- ursız 67r/7
yığınıcı : Vazgeçen, kaçınan.
y.+ lar mısız 99v/8
yığlun - : Menedilmek, alıkonulmak, geri
durmak, vazgeçmek, kaçınmak. bk. **yığlın** -
, **yıkılın**
y.- alar 155r/1
y.- maz 98r/6
yıkılın - : Menedilmek, alıkonulmak, geri
durmak, vazgeçmek, kaçınmak. bk. **yığlun**
-, **yığlın**-
y.- dılar 141v/3

yıl : Yıl, sene.
y. 13r/2, 30v/7, 35v/2, 35v/3,
90v/4, 158r/5, 158r/6
y.+ a 32r/6
y.+ da 169r/8
y.+ lar 197r/3
y.+ larından 156v/7
y.+ ları 170v/1
y.+ lu 244r/2
yılan : Yılan. bk. **ıllan**
y. 5v/8
yıldırım : Yıldırım, şimşek.
y. 3v/5
yıldırım ıldırmaş : Şimşek çakma,
şimşek aydınlığı.
y. 3v/4
yılku : Hayvan, hayvan sürüsü. bk. **yılku**,
ılkı
y.+ lar 143r/4
y.+ lardan 42r/2, 100v/1, 119v/1,
120v/2
y.+ lardur 119v/6, 119v/7
y.+ ları 120r/1
y.+ ları 261r/7
yılku : Hayvan, hayvan sürüsü. bk. **yılku**,
ılkı
y.+ larda 224r/6
yırt - : Yırtmak.
yırtıcı : Yırtıcı, vahşi.
y. 86v/6
yigit : Genç.
y.+ ine 248r/2
y.+ ler 95v/4
yine : Tekrar, yeniden.
y. 15r/6
yınele - : Yenilemek, tekrarlamak.
y.- yem 248v/3
yitür - : Yok etmek, telef etmek,
kaybetmek.
y.- diler 256r/4
yitürü : Etkili, dokunaklı.
y. 71v/1
yiyecek(g) : Yiyecek.
y.+ i (iy.) 100v/5
yiyesi : Yiyecek şey, yemek, meyve.
y. 36v/5, 99v/1, 100v/2, 195v/6,
243r/5, 249r/3
yohsullık : Yoksulluk, fakirlik. bk.
yohsullık, yohsulluk, yohsullık,
yohsulluk
y.+ dan 122r/2

yohsul : Yoksul, fakir, muhtaç.

y. 63r/4, 81r/1

y.+ dur 60r/1

y.+ lar 160v/7

y.+ lara 37v/2

y.+ larundur 37v/6

yohsul olmak : Yoksul olma, fakirlik.

y.+ uñ 233v/6

yohsullık : Yoksulluk, fakirlik. bk.

yohsıllık, yohsulluk, yoksullık, yoksulluk

y. 27v/4

yohsulluk : Yoksulluk, fakirlik. bk.

yohsıllık yohsullık, yoksullık, yoksulluk

y.+ da 22v/4

yok : Varın karşıtı, yok, mevcut değil, olmayan, bulunmayan.

y. 9v/5, 9v/6

y.+ dur 2r/3, 5r/8, 6r/4, 8v/7, 14r/1, 14v/2, 15r/4, 16r/4,

20r/7, 20v/6, 22r/2, 23r/5, 25r/1,

25v/4, 25v/5, 26r/4, 26r/7,

26r/8, 28v/2, 30r/2, 30r/5, 31r/3,

31r/4, 31r/7, 31r/8, 31v/4,

32r/6, 33v/5, 34v/2, 34v/3, 34v/7,

35r/1, 36r/6, 37r/8, 37v/3,

38r/2, 38v/2, 39v/2, 40v/1, 40v/5,

41r/2, 41v/1, 42r/8, 42v/1,

42v/6, 43r/2, 46v/5, 47r/4, 48v/1,

48v/4, 50r/6, 54r/2, 54r/4,

57v/5, 58v/2, 58v/7, 61r/6, 65r/1,

65r/3, 66r/3, 66r/8, 74v/2,

76v/7, 77r/6, 78v/3, 80r/4, 83v/6,

85v/7, 97r/2, 97v/2, 97v/3,

100r/2, 101r/3, 102v/2, 105v/1,

109r/3, 109r/8, 111v/2, 115v/3, 116r/1,

117r/2, 123v/3, 127r/6, 129r/3,

130r/8, 130v/2, 130v/8, 131r/2, 140v/2,

143r/8, 143v/4, 148v/1, 150r/5,

153r/1, 163r/1, 164v/5, 164v/6, 168r/3,

180v/3, 182r/6, 182v/1, 185v/1,

185v/3, 186r/8, 188v/1, 201r/6, 204v/3,

207v/2, 207v/3, 208r/1, 208r/7,

211r/2, 212r/3, 221v/7, 241v/4, 243v/1,

259r/7, 264v/4, 265r/7

y. midur 56v/6, 188r/8

y.+ tur 74v/3

yok eyle - : Yok etmek, helak etmek.

y.- ye 55r/6

yoka - : Dokunmak, el sürmek.

y.- yalar 105r/2

yokan - : Dokunmak, elini sürmek. bk.

yokat -

y.- a 97v/4, 109r/4, 191r/7, 223r/4

y.- dı 27v/4, 55r/3, 134r/3, 171r/5,

201r/1, 238v/5

y.- madı 45v/3, 59r/4, 144r/1

y.- mañ 187r/6

y.- maya 43r/5

y.- ura 53v/1, 55r/3

yokanmaklık : Dokunma, temas.

y. 264v/4

yokat - : Dokunmak, elini sürmek. bk.

yokan -

y.- dı 216v/3

yokatdur - : Dokundurmak, eriştirmek, isabet ettirmek.

y.- a 180v/3

yoksullık : Yoksulluk, fakirlik. bk.

yohsıllık, yohsullık, yohsulluk, yoksulluk

y. 8v/2

yoksulluk : Yoksulluk, fakirlik. bk.

yohsıllık, yohsullık, yohsulluk, yoksullık

y. 37r/5

yol : 1. Yol, yaşayış biçimi, âdet.

y. 18v/2, 48v/1, 51r/2, 64v/8,

67v/8, 69r/1, 74v/5, 75r/4,

76v/3, 82r/1, 82r/4, 82v/7, 84v/7,

88v/5, 93v/8, 98r/4, 138v/5,

164v/7, 165r/1, 225v/5, 234v/6,

241r/5

y.+ a 235r/7

y.+ da 133r/2, 154r/4

y.+ dan 27v/3, 65v/7, 70r/3, 123v/1,

173r/2, 233v/8

y.+ dur 46r/4, 216r/2, 217v/2

y.+ ı (be.) 69r/5

y.+ ı (iy.) 110r/1

y.+ ın 84v/8, 138v/4, 138v/5

y.+ ına 25r/4, 50v/7, 113v/5,

138r/2, 179r/1

y.+ ından 20r/1, 28r/4, 51r/6, 78v/6,

81r/7, 84v/6, 89r/7, 113v/1,

117r/3, 117r/5, 122v/1, 125r/5,

128v/5, 133r/2, 150r/4, 157v/5, 182v/8,

207v/2, 208v/5, 208v/7, 211v/8,

226v/8, 227v/7, 230v/1, 230v/3

y.+ ındasız 32v/8

y.+ lar 54v/8, 219v/7

y.+ lara 122v/1

y.+ ların 66v/8, 89r/6, 154r/5

y.+ larında 224v/4
 y.+ larumuzu 210r/3
 y.+ larunuzdan 262r/1
 y.+ udur 118r/7
 y.+ umda 61v/4
 y.+ umdur 122r/8, 202v/3
 y.+ unda 58v/4
 y.+ uñ 14v/4, 95v/5, 125r/4, 219r/4
 y.+ uñdan 178v/7
 2. Uğur, gayet, maksat.
 y.+ ında 24v/3, 28v/1, 32v/4, 32v/8,
 33r/1, 36r/2, 36r/4, 37v/6,
 41v/7, 51r/2, 55v/6, 57r/8, 58r/8,
 72v/1, 72v/2, 72v/4, 72v/7,
 74r/3, 74v/7, 75v/7, 76r/3, 76v/4,
 84r/2, 91v/5, 95r/1, 148v/5,
 151v/3, 152v/8, 153r/5, 155v/6,
 155v/8, 158r/8, 158v/8, 160v/8, 163v/4,
 167r/7, 168v/4
 yol dutıcı : (Doğru) yolu seçen,
 hidayet üzere olan.
 y.+ lardur 20r/6
 yol eri : Yolcu.
 y.+ ne 22v/2, 27v/8, 68r/5
 y.+ nün 149r/5, 160v/8
 yol eylenil - : Sürğüne
 gönderilmek.
 y.- eler 91v/2
 yol göster - : Kılavuzluk etmek.
 y.- di 25v/8, 112v/5, 121v/5,
 123v/1, 128r/8, 261r/4
 y.- dük 72r/1, 256r/2
 y.- düm 255r/1
 y.- mese 112v/1
 y.- mez 121r/1, 139r/1
 y.- ür 113v/1
 yol gösterici : Yol gösteren,
 kılavuz, delil.
 y. 143v/4
 y.+ si 204r/6
 yol gösterinil - : Kendisine
 kılavuzluk edilmek.
 y.- di 51r/6
 yol göstermek : Yol gösterme,
 hidayet.
 y.+ dür 2r/3, 23v/3
 yol tut - : Yol edinmek.
 y.- dı 248r/2, 248r/5
 y.- dılar 139r/1
 yol ur - : Yol açmak.
 y. 263r/3

yol yürüyici : Yolcu, seyyah.
 y.+ lerken 100v/5
yoldaş : Yoldaş, yol arkadaşı.
 y.+ a 68r/5
 y.+ dan 72r/4
yoldaşsuz : Yoldaşı, eşi ve benzeri
 olmayan.
 y. 54r/2
yolu : Fidyе.
 y. 7r/1, 16r/8, 111v/3, 175v/4
 yolu vermek : Fidyе verme.
 y.+ dür 23v/1
yoluşdur - : Fidyе karşılığında serbest
 bırakmak, mübadele etmek.
 y.- ursız 11v/2
yon - : Yontmak. bk. **yont** -
 y.- arlar 217v/5
yont - : Yontmak. bk. **yon** -
 y.- arsız 131v/8
yör - : Tabir etmek.
 y.- arsız 196v/5
yoy - : Yok etmek, gidermek, silip belirsiz
 hale getirmek.
 y. 178v/7
 y.- ar 208r/4
 y.- duk 232r/2
yön : Yön, cihet. bk. **yön**
 y.+ inden 76v/3, 243r/5, 251r/8
yön : Yön, cihet. bk. **yön**
 y. 90v/3
yönendür - : Göndermek.
 y.- e 225v/4
yönince : Gereğince, hakkınca.
 y. 102r/8
yöre : Çevre, etraf.
 y.+ nden 57v/3
 y.+ si 3v/1
 y.+ sindedür 114r/3
yörü - : Yürümek, gitmek, gezmek,
 dolaşmak. bk. **yüri** -, **yürü** -
 y.- ı 54v/8
yu - : Yıkamak.
 y.- ı 87v/3
 y.- yavuz 69v/3
yukarı : Üstün, üstünde. bk. **yukaru**
 y. 4v/4
yukaru : Üstün, üstünde. bk. **yukarı**
 y. 63v/6
 yukaru ayak : Üst derece, üstünlük.
 y. 29v/7, 76r/4

y.+ lar 34r/6, 58r/1, 76r/6
 yukarı çık - : Yükselmek, yukarı çıkmak.
 y.- ar 118r/6
yumşak : Yumuşak, tatlı, hoş.
 yumşak eyle - : Yumuşatmak.
 y. 218r/3
yumşat - : Yumuşatmak, yumuşak göstermek.
 y.- duş 57v/2
yun - : Yıkanmak, boy abdesti almak.
 y.- asız 69r/1
yunt : Kısarak, at.
 y.+ ı (be.) 151v/1
yurdi : Delik.
 y.+ sına 128r/2
yurtıl - : Yırtılmak.
 y.- dı 194v/4
yut - : Yutmak.
 y. 185r/5
 y.- ardı 135v/5
 yudıcı : (Tepkisini) yutan, sessiz kalan.
 y.+ lar 54v/2
yūnus : (Ar. yūnūs) Hz. Yunus, İbrani peygamberlerinden olup Ninova halkına peygamber olarak gönderilmiştir.
 y. 113r/7
 y.+ a 84r/8
 y.+ ı (be.) 179v/6
yūsuf : (Ar.) Hz. Yusuf, Hz. Yakup'un oğlu olup güzelliği ile tanınır.
 y. 113r/5, 192v/1, 192v/8, 195r/3, 196v/7, 197v/8, 199r/5, 200v/5, 201v/5
 y.+ da 192v/7
 y.+ dan 197v/1
 y.+ ı (be.) 193r/1, 193r/3, 193v/3, 194r/2
 y. mısın 201r/4
 y.+ uş 198r/2, 201v/1
 y.+ van 201r/4
yüce : Yüksek, yüksek yer, üst taraf, üstün, yüce olan; Tanrı.
 y. 36v/4, 68r/1, 204r/7, 262r/6, 265r/6
 y.+ dür 34v/7
 y.+ si 188v/5
 y.+ sini 217r/8
 yüce ol - : Üstün olmak.
 y.- dı 129v/8, 234v/7
 y.- maş 234v/7

yücel - : Yüce olmak, büyüklük taslamak.
 y.- di 115v/1, 144r/5, 172r/1
yücelt - : Yükseltmek.
 y.- eyidük 142v/5
 y.- ürüz 113r/3
yücerek : En üstün.
 y. 158v/7, 223v/4
yügür - : Hızlı gitmek, koşmak.
 y.- ür 259v/4
 y.- ürler 262r/5
yük : Yük, ağırlık, bir hayvanın taşıyabileceği miktar.
 y. 144r/3
 y.+ in 123v/6, 140r/7
 y.+ ler 264r/1
 y.+ leri (iy.) 198r/7
yüklen - : Üzerine almak, yüklenmek.
 y.- di 78r/7, 144r/3
 y.- mezüz 122r/6
yüklet - : Yüklemek, sorumlu tutmak.
 y.- düğ 40r/8
 y.- me 40r/6, 40r/8, 40v/1
 y.- mezüz 128r/5
 y.- ü 137v/7
yüksegirek : Daha üstün, daha güçlü.
 y.+ lersiz 55r/2
yüksek : Yüce.
 y. 137v/2, 255v/2, 255v/8
 yüksekten düşüb ölmüş : Yüksek yerden düşüp telef olan (hayvan).
 y. 86v/5
yükselt - : Çıkarmak, ulaştırmak.
 y.- dük 255v/8
yükte - : Yüklemek.
 y.- di 141v/5
yülü - : Tıraş etmek.
 y.- meş 25r/6
 yülümek : Tıraş etme.
 y.+ de 16r/7, 16r/7
yün : Yün.
 y.+ lerinden 226r/4, 226r/5
yüreksiz : Cesareti olmayan. bk. **yüreksüz**
 yüreksiz ol - : Cesareti kırılmak, yılmak.
 y.- alar 53v/5
 y.- asız 150r/1
yüreksüz : Cesareti olmayan. bk. **yüreksiz**
 yüreksüz ol - : Cesareti kırılmak, yılmak.
 y.- duşuz 56r/6
yüri - : Yürümek, gitmek, gezmek,

dolaşmak. bk. **yörü -**, **yürü -**
 y.- diler 57r/6, 248v/7
 yürüyici : Yürüyen, gezip dolaşan.
 y.+ ler 193v/6
 y.+ lerün 193r/3

yürü - : Yürümek, gitmek, gezmek,

dolaşmak. bk. **yörü -**, **yüri -**

y. 217r/1
 y.- diler 248v/4
 y.- gil 224v/4
 y.- me 234r/7
 y.- ır 105r/7, 153v/3, 221v/6
 y.- r 117v/6
 y.- rdi 260r/8
 y.- rler 3v/6, 144v/2
 y.- rlerken 266v/7
 y.- yesiz 75v/7, 76v/7, 102r/2
 yürümek(g) : Gezme, gezip

dolaşma.

y.+ e 37v/6

yürün - : Yürütmek, ilerletmek.

yürünmek : Yürütme, ilerletme.

y. 184v/8

yürüdü - : Yerinden koparılıp sürülmek.

y.- di 207r/2

yürüt - : Yürütmek, dolaştırmak,
 ilerletmek.

y.- eler 172r/7

y.- evüz 246r/6

y.- ür 172r/7

yüz : Yüz sayısı.

y. 35v/2, 35v/3, 36r/3, 244r/2

yüz : Yüz, çehre.

y.+ dür 19r/7

y.+ i (iy.) 15v/3, 193r/2, 201r/7,

201v/2, 223v/1

y.+ ler 51v/7

y.+ leri (be.) 244v/4

y.+ leri (iy.) 51v/8, 52r/1, 173r/6,

240r/1, 265v/2

y.+ lerin 173r/3

y.+ lerini 150v/3, 213v/6

y.+ lerünüze 69r/3, 87v/6

y.+ lerünüzi 87v/3, 126v/2, 231v/3

y.+ ümi 112v/4

y.+ üni 244r/7

yüz dök : Dönmek, yönelmek,

döndürmek, çevirmek, yöneltmek.

y. 18v/7

yüz dön - : Dönmek, yönelmek,

döndürmek, çevirmek, yöneltmek.

y. 144v/8

y.- düñüz 156v/3

yüz dönder - : Yüz çevirmek, terk
 etmek, vazgeçmek. bk. yüz döndür -, yüz
 döndür -, yüz döndür -

y. 116r/1

y.- diler 18r/1, 57r/3, 104v/5,

169v/4

y.- düñüz 9r/2, 11r/5

y.- e 26v/2

y.- seğ 92v/6

y.- ür 43r/4

y.- ürlar 123r/1

y.- ürsiz 266v/2

yüz dönderici : Yüz çeviren, terk
 eden, vazgeçen. bk. yüz döndürici, yüz
 döndürici, yüz döndürücü

y.+ lerdür 43r/4

y.+ lersiz 11r/5

yüz döndür - : Yüz çevirmek, terk
 etmek, vazgeçmek. bk. yüz dönder -, yüz
 döndür -, yüz döndür -

y.- esiz 226r/8

yüz döndür - : Yüz çevirmek, terk
 etmek, vazgeçmek. bk. yüz dönder -, yüz
 döndür -, yüz döndür -

y.- diler 163r/4

yüz döndürici : Yüz çeviren, terk
 eden, vazgeçen. bk. yüz dönderici, yüz
 döndürici, yüz döndürücü

y.+ dür 19r/7

y.+ ler 147v/2

yüz döndür - : Yüz çevirmek, terk
 etmek, vazgeçmek. bk. yüz dönder -, yüz
 döndür -, yüz döndür -

y. 71v/1, 73v/6, 92v/5, 111r/6,

217v/8, 218r/6, 265r/1

y.- di 70r/7, 123r/1, 132r/7, 133v/7,

238v/5, 261v/5

y.- diler 33r/2, 235r/4

y.- düñ 243r/2

y.- düñüz 237r/6

y.- e 49r/8, 73v/3, 147v/1, 194v/7

y.- eler 44r/3, 47r/5, 47r/8, 94r/5,

149r/3, 159v/8, 163r/1

y.- elerdi 160v/3

y.- esin 233v/2

y.- esiz 81r/2, 100r/1, 153v/7,

165r/7, 177r/8, 181r/5, 186v/1

y.- evüz 69v/3

y.- mege 160v/3

y.- meñ 147r/7, 186r/3
 y.- üñ 19v/3, 165r/7
 y.- ürlr 71r/6, 74v/7, 92v/8,
 108v/8, 123r/2
 yüz döndürici : Yüz çeviren, terk
 eden, vazgeçen. bk. yüz dönderici, yüz
 döndirici, yüz döndürücü
 y. misin 255r/3
 yüz döndürmek : Yüz çevirme,
 terketme.
 y. 71r/6, 80r/4
 y.+ i (iy.) 107v/5
 yüz döndürücü : Yüz çeviren, terk
 eden, vazgeçen. bk. yüz dönderici, yüz
 döndirici, yüz döndürücü
 y.+ ler 217v/5
 yüz dönmek : Yüz çevirme,
 yöneltme.
 y.+ in 18v/7
 yüz dut - : Dönmek, yöneltmek,
 döndürmek, çevirmek, yöneltmek. bk.
 yüz tut -
 y. 19v/1, 19v/2
 y.- asız 15v/3
 y.- uñ 18v/8
 yüz ısmar - : Bir şeye veya birine
 yönelmek, teslim olmak .
 y.- dum 42v/5
 y.- ladı 79v/5
 ı.- r ise 15r/3
 yüz tut - : Dönmek, yöneltmek,
 döndürmek, çevirmek, yöneltmek. bk. yüz
 dut -
 y.- dum 112v/4
 yüz yönelt(d) - : (Bir tarafa veya bir
 şeye) yüz yöneltmek, çevirmek.
 y.- esiz 22r/8
 yüze yüz : Yüz yüze, karşı karşıya.
 y. 116v/2
yüzlü : Şerefli, itibarlı.
 y. 45v/1

Z

zafer : (Ar.) Galibiyet.
 zafer bul - : Galip olmak, üstün
 olmak, kurtulmak, muradına ermek.
 z.- alar 154v/2
 z.- amadum 72v/1
 zafer bulmak : Galibiyet, zafer.

z. 72v/1, 81v/6
 z.+ dur 64v/4, 104r/5, 164v/2,
 166r/2
zaḥım : (Far. zaḥm) Yara. bk. **zaḥum**
 z.+ lara 93r/7
 z.+ larda 22v/6
 zaḥım urmaḥ : Yaralama, yara,
 musibet. bk. zaḥım urmaḥ
 z. 55r/3
zāhid : (Ar.) Rahip, din adamı.
 z.+ lerin 157r/7
zāḥir : (Ar.) Aşık, görünen.
 zāḥir olın - : Ortaya çıkarılmak,
 görülür yapmak.
 zāḥir olunmuş : Ortaya çıkarılmış,
 görünen.
 z. 43v/8
zaḥīre : (Ar.) Hububat, yiyecek.
 zaḥīre ḳo - : Hububat saklamak,
 yiyecek biriktirmek.
 z.- rsız 46r/1
zaḥmet : (Ar.) Güçlük, sıkıntı.
 z.+ ile 130r/7
 zaḥmete düş - : Sıkıntıya düşmek,
 sıkıntı çekmek.
 z.- düñüz 53r/4
zaḥum : (Far. zaḥm) Yara. bk. **zaḥım**
 zaḥum urmaḥ : Yaralama, yara,
 musibet. bk. zaḥım urmaḥ
 z. 59r/1
za‘if : (Ar.) Güçsüz, zayıf.
 z. 39r/4, 55r/2, 67r/3, 72v/8,
 137r/7, 189v/4
 z.+ ler 36v/8, 63v/2, 164v/5, 210v/7
 z.+ lardan 72v/4
 za‘if ol - : Zayıflamak, gücünü
 kaybetmek, yılmak.
 z.- dı 252r/4
 z.- madılar 55v/6
 za‘if şay - : Zayıf görmek,
 önemsenmemek.
 z.- dılar 139r/6
 za‘if sayıl - : Zayıf kabul edilmek,
 önemsenmemek.
 z.- dılar 132r/2
 za‘if sayılmış : Zayıf kabul edilmiş,
 güçsüz. bk. za‘if şayılmış
 z.+ lardan 80r/2
 za‘if şayılmış : Zayıf kabul edilmiş,
 güçsüz. bk. za‘if sayılmış
 z.+ lar 76r/8, 76v/2

za‘if sayınılmış : Gücsüz kabul edilmiş.

ż. + lar 147v/5

za‘if yürekli ol - : Cesareti kırılmak, yılmak, korkmak.

ż.- duğuz 149v/4

żāyi‘ : (Ar.) kaybolan, boşa giden.

żāyi‘ eyle - : Kaybetmek, boşa çıkarmak.

ż.- meyvüz 244v/5

ż.- mez 58v/8, 168v/6, 191v/2

ż.- mezin 61v/2

ż.- mezüz 142r/4, 198r/1

za‘iflık : (Ar. + Tr.) Gücsüzlük, kuvvetsizlik.

ż. 152r/5

żalemnā : (Ar.) ‘Zulmettik’ manasında bir söz.

ż. 6r/2

żālim : (Ar.) Zulmeden, zalim.

ż. 109r/2, 254v/2

ż.+ ler 25r/1, 34v/3, 35r/8, 49v/7, 50v/3, 93v/1, 106r/7, 107v/1, 111r/7, 114r/6, 119r/8, 124r/8, 128v/4, 129r/1, 139r/2, 151r/3, 182v/8, 194r/7, 213r/2, 229v/2, 235r/6, 240r/6, 244v/3

ż.+ lerden 5v/7, 30r/4, 109v/3, 125v/1, 180v/3

ż.+ lerdensin 19r/5

ż.+ lerdenüz 102r/7

ż.+ lerdenven 184r/3

ż.+ lerdür 54r/5, 121r/1, 139r/7, 167r/4, 178v/3, 185r/6

ż.+ lere 94v/1, 128r/4, 199v/4, 211r/6, 217v/3, 238v/4

ż.+ leri (be.) 13r/1, 16v/2, 33r/3, 46v/6, 55r/5, 110r/6, 159v/3, 210r/6,

211v/6, 257r/2

ż.+ lerken 12v/3

ż.+ lersiz 7r/5

ż.+ lerün 37r/8, 56r/5, 61r/6, 91r/1, 97v/2, 118v/5, 174v/2

ż.+ lerüz 200r/3

żālim ol - : Zulmetmek.

ż.- mayasız 37v/5, 38v/5

żālimrak : (Ar. + Tr.) Daha zalim.

ż. 106r/6, 114r/5, 122v/8, 127r/8, 171v/5, 182v/6, 247v/2

ż.+ dur 15r/8, 18r/6, 120v/8

zamān : (Ar.) Süre, müddet.

z. 12r/4, 258v/3, 263v/7

z.+ a 6r/1, 126r/2, 137r/5, 179v/7, 195v/3, 203v/1, 209v/6, 213r/5,

223v/6, 226r/5

z.+ da 211v/2

z.+ dan 196v/7

z.+ ı (iy.) 223v/6, 247v/8

z.+ ın 214r/5

z.+ lar 232v/2

z.+ uñ 208r/3

zamān kavm(i) : Geçmiş dönem insanları.

z. 104v/7, 261r/4

z. ları (iy.) 266v/6

żāyi‘ : (Ar.) Kaybolan, boşa giden.

żāyi‘ eyle - : Kaybetmek, boşa gitmek.

ż.- ye 18v/6

zebūr : (Ar.) Hz. Davud’a Allah tarafından indirilen mukaddes kitap.

z. 84v/1, 236r/2

zekāt : (Ar. zekāʾ) Zekat.

z.+ ı (be.) 6v/2, 11r/5, 14v/8, 22v/3, 38v/1, 73r/1, 84r/5, 88v/2, 95r/3, 140r/3, 154r/5, 154v/6, 155v/4, 162v/1, 254r/3, 255v/6

zekerıyyā : (Ar.) Hz. Zekerıya, İsrail oğullarına gönderilen peygamberlerden biri olup Hz. Yahya’nın babasıdır. bk. **zekerıyā**

z. 12r/1, 44v/3, 44v/4, 44v/5, 252r/8

z.+ yı 44v/3, 113r/6, 252r/3

zeliha : (Ar.) Hz. Yusuf’un eşi.

z. 194v/4, 195r/2, 195r/6

zerre : (Ar. zerreʾ) Çok küçük parça, toz, zerre.

ż.+ nün 68v/3

zeytūn : (Ar.) Zeytin.

z. 115r/5, 120r/7

z.+ ı (be.) 219r/7

zinā : (Ar. zināʾ) Gayri meşru cinsel ilişki.

z. 54v/4, 64v/6, 66v/6

z.+ dan 66v/7

zinā kılıcı : Zina eden kimse.

z. 253r/6, 253v/8

zindān : (Far.) Zindan, hapishane.

z. 196r/7, 196v/2, 231v/5

z.+ a 195v/3

z.+ dan 202r/1

z.+ uñ 196r/3

zindāna gir - : Hapse koymak,

hapsetmek.

z.- eler 195v/3

zindāna girmek : Hapse atılma,
hapsedilme.

z. 194v/2

zindāna givirinil - : Hapsedilmek.

z.- e 195r/7

zirā : (Far. zīrā) Çünkü, zira.

z. 53v/6

zişt : (Far.) Çirkin.

z. 21v/3, 37r/5, 54v/4, 64v/6,

65r/8, 65v/6, 66v/5, 122r/3,

126r/8, 126v/1, 132v/1, 194r/8,

227r/5, 233v/8

ziyān : (Far.) Zarar, ziyan, hüsrān.

z. 105v/7, 171r/4, 205r/4, 237r/5

z.+ a 143v/8, 175r/5

z.+ ı (be.) 236r/3

z.+ ın 171r/4

z.+ lular 56r/3

ziyān degēr - : Zarar vermek. bk.

ziyān degūr -

z.- meye 53v/2

ziyān degirici : Zararı dokunan

kimse.

z.+ ler 13v/8

ziyān degūr - : Zarar vermek. bk.

ziyān degēr -

z.- mesün 39v/3

z.- meyeler 52r/6, 59r/7, 59v/1,

92v/6

z.- mez 111v/6, 171v/7

z.- mezler 78v/1

z.- mezsiz 101v/6

ziyān degürmek(g) : Zarar verme,

zarar.

z. 30r/8, 264r/4

z.+ için 166v/5

ziyān eyle - : Zarar vermek.

z.- diler 105v/2, 106r/5, 124v/4,

129v/4, 183r/3

z.- meye 55v/2

z.- meyesiz 158v/3

z.- mez 180v/2

z.- r 13v/8

ziyān eylemek : Zarar verme, zarar.

z.+ e 98r/1

ziyān eyleyici : Zarar veren, zarara

yol açan kimse.

z. 64v/2

z.+ ler 66r/7, 66v/4, 87v/1

ziyānlu : (Far. + Tr.) Zarara uğramış kimse.

z. 174v/8

z.+ dur 4v/8

z.+ lar 90r/4, 91r/2, 94v/6, 133v/7,
148v/8, 162r/4, 193r/8

z.+ lardan 9r/3, 125v/8, 139r/3,

179v/4, 185v/3

z.+ lardandır 49v/5, 87v/2

z.+ lardansız 133v/5

z.+ lardur 16r/6, 134v/1, 143r/1,

229r/3

ziyānlu demek : Zararda olduğunu söyleme.

z.+ den 187r/5

ziyānlu ol - : Zarara uğramak.

z.- dı 79r/5

z.- dılar 107r/5, 120r/4

ziyānlu olun - : Zarara uğratılmak.

z.- maya 31r/1

ziyānlu olmak : Zarar, ziyan.

z. 79r/5

ziyānlurak : (Far. + Tr.) En çok zarara uğramış olan, en zavallı.

z.+ dur 183r/5

ziyāret : (Ar.) Ziyaret.

ziyāret eyle - : Ziyaret etmek.

z.- ye 20r/7

zul(ı)m : (Ar. zulm) Zulüm, haksızlık. bk.

zulüm

z. 67r/6

z.+ ı (be.) 52r/2

z.+ ıla 65v/4, 113r/2, 119r/2

z.+ ından 92r/3

z.+ iken 116r/3

z.+ la 191v/5

z.+ larından 83r/4

z.+ uñuz 172v/4

zulm eyle - : Zulmetmek, kötülük

yapmak. bk. zulüm eyle -

z.- diler 71v/3, 213r/7

z.- rler 124v/4

zulm eyleyici : Zulmeden,

haksızlık yapan. bk. zulüm eyleyici

z. 60r/3

zulüm : (Ar. zulm) Zulüm, haksızlık. bk.

zul(ı)m

z. 95v/7, 245r/6

z.+ den 83v/8, 227r/5, 265v/2,

265v/3

z.+ ler 223v/5

z.+ leri (be.) 204r/4
 z.+ lerinden 121r/7
 zulüm eyle - : Zulmetmek, kötülük
 yapmak. bk. zulm eyle -
 z.- di 30v/1, 250r/3
 z.- diler 7v/7, 8r/2, 19v/4, 21r/4,
 53r/2, 53r/3, 54v/4, 84v/7,
 108v/6, 134v/8, 141r/1, 141r/3,
 141v/2, 147v/4, 175v/1, 184v/3, 190r/1,
 191v/4, 226v/4, 236v/1, 247v/7
 z.- dük 125v/7
 z.- düğüz 7r/8
 z.- medi 53r/3, 221r/7
 z.- mediler 7v/6, 141r/1
 z.- medük 190r/7, 230r/1
 z.- meñ 158r/3
 z.- meyesiz 38v/5, 62v/6
 z.- mez 68v/3, 174v/6, 246v/4
 z.- mezler 175r/4, 175v/5
 z.- rler 141r/5, 142v/8, 162r/7,
 174v/7, 221r/7
 z.- ye 78r/5
 z.- yesiz 30r/8
 zulüm eylemek :Zulmetme,
 haksızlık.
 z. 42v/3, 86v/3, 127r/2, 179r/2
 z.+ le 11v/1
 zulüm eylen - : Zulmedilmek,
 haksızlığa uğramak.

z.- meyeler 123v/1
 zulüm eylenmiş : Haksızlığa
 uğramış, zulmedilmiş.
 z. 234r/1
 zulüm eyleyici : Zulmeden,
 haksızlık yapan. bk. zulm eyleyici
 z. 22r/2, 72v/5, 150v/4
 z.+ lerdür 212r/7
 z.+ lerken 76r/7, 220v/5
 zulüm olun - : Zulmedilmek,
 haksızlığa uğramak. bk. zulüm olun -
 z.- mayalar 73r/5, 237v/6
 z.- mışlar 79v/5
 zulüm olun - : Zulmedilmek,
 haksızlığa uğramak. bk. zulüm olun -
 z.- dılar 222r/5
 z.- mayalar 38v/8, 43r/7, 57v/8,
 69v/7, 229r/6, 256r/6
 z.- mazsız 151v/3
zulümrağ : (Ar. + Tr.) Daha çok zulmeden,
 daha zalim.
 z. 242v/2
zü'l-kaşneyn : (Ar.) Kuran'da Kehf
 Suresinde adı geçen biri. Peygamber
 olduğu tartışmalıdır. İki boynuz sahibi
 anlamına gelir.
 z.+ den 249v/7
 z.+ e 250v/2

SONUÇ

Üzerinde çalışılan, Çorum Müzesi 10172 numarada kayıtlı satır altı Kur'an tercümesinde istinsah tarihine dair herhangi bir kayıt bulunmamaktadır. Nüshada yer yer bazı kelime çevirileri yapılmamıştır. Özellikle Enfâl Suresi 54. ayetten sonra birçok kelimeye anlam verilmediği görülmektedir. Eserin dil ve yazım özelliklerini göz önüne aldığımızda Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait bir Kur'an tercümesi olduğunu söyleyebiliriz. Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait Kur'an tercümelemleri incelendiğinde, eserin en çok Topaloğlu tarafından çalışılan Türk-İslâm Eserleri Müzesi 40 numarada kayıtlı olan nüsha ile benzerlik gösterdiğini söylemek mümkündür.

Nüshanın üzerinde çalışılan kısmına binaen vardığımız sonuçlar şu şekildedir:

Eski Anadolu Türkçesinin karakteristik özelliklerinden birisi olan yuvarlaklaşmada, metinde bir tutarlılık olduğunu söyleyemeyiz. Kelime kökünde ve eklerde ağırlıklı olarak yuvarlaklaşmanın hâkim olduğu eserde aynı kelime kökü ve eklerin düz şekilleriyle de sık karşılaşılmaktadır (bk. Yuvarlaklaşma). Bununla birlikte Arapça kökenli kelimelerde, Türkçede söyleyiş kolaylığı sağlamak amacıyla türeyen orta hece ünlüsü bazen düz bazen de yuvarlak şekilde görülür (bk. Alıntı Kelimelerin İmlasında Ünlülerin Durumu; kavum, kavım; şabur, şabır; zaḥum, zaḥım; zulüm, zulım). Bu kelimelerden bazılarının Arapça asıllarındaki gibi, yani orta hece ünlüsünün türemediği şekillerine de rastlanmaktadır. Metinde sıkça dudak uyumsuzluğu görülmektedir.

Metinde /b/, /p/ ve /c/, /ç/ sesleriyle ilgili olarak, eklerde /b/ ve /c/, yani ötümlü seslerin tercih edildiğini söylemek mümkündür. Fakat kelime köklerinde /p/ ve /ç/ seslerinin hem ötümlü hem de ötümsüz örnekleri olmakla birlikte yalnızca ötümlü kullanıldığı örneklere de rastlanmaktadır (bk. Türkçe Kelime ve Eklerin İmlası). Metinde ötümlüleşmenin hâkim olduğunu söyleyebiliriz. Fakat bununla birlikte ikili kullanımlar da oldukça fazladır. Ötümlüleşme Eski Anadolu Türkçesinin karakteristik bir özelliği olduğu için, kelime başında kullanılan “kef” harfi /g/ sesi olarak okunmuştur. /k/ sesi ile biten kelimeler ünlü ile başlayan bir ek aldıklarında /k/ sesi ötümlüleşerek /g/’ye dönüşür. Bu ses hadisesi metinde de sıkça görülür fakat görülmediği örneklere de rastlanmaktadır. Özellikle t/d yazımı konusunda çok sayıda ikili yazımlara rastlanmaktadır (bk. Ötümlüleşme).

Metinde “yapan, eden” anlamındaki ism-i fail yapıları karşılamak için “-An, -Ar, -mİş/-müş, -mAz” sıfat-fiillerinden faydalanılmıştır. Fakat çoğunlukla “-IcI/-UcU” fiilden isim yapım ekinden faydalanıldığı görülmektedir. Bu ek genellikle ötümlü şekilde kullanılmıştır. Ötümsüz ünsüzle görüldüğü birkaç örneğe de rastlanmaktadır (çıkıcılar, dileyiçüven, şaklayıçuvan).

Metinde “dahi” kelimesi için “dahı” tercih edilmiştir. Bununla birlikte üç yerde “dağı” şeklinde görülmektedir: 35v3, 39r7, 146v2. “sakın-” fiilinin /h/ sesi ile yazıldığı bir örneğe rastlanmaktadır: şahınıcı 2r3. “yoksul” kelimesinin yazımında sızıcılaşma görülürken, ek almış olan şekli “yoksulluk” kelimesinin yazımında hem art damak /k/ sesi hem de /h/ sesi kullanılmıştır: yokşullık 8v2, yokşulluk 37r5. Metinde k>h sızıcılaşmasının yanında b>v sızıcılaşması da görülür. Birinci teklik ve çokluk şahıs eklerinde “+ben> +ven; +biz> +vüz” olarak görülmektedir (bk. Sızıcılaşma).

Metinde kelime kök ve eklerinde ikili ve çoklu yazımlara sıkça rastlanmaktadır. Bir kelimenin beş farklı yazımı dahi bulunmaktadır. Bu çoklu yazımlara dayanarak metinde ünlü uyumunun varlığından söz etmek oldukça güçtür (dönderinil-, döndirinil-, döndirinül-, döndürinil-, döndürünil-; gümüş, gümüş; indirinil-, indirünil-, indürinil-, indürünil-; tanıklık, tanıkluk).

Kapalı e meselesi ile ilgili metinde net bir şey söylenememektedir. Metinde hem kapalı e hem de /e/ sesi ile yazılmış pek çok kelime bulunmaktadır (bk. Kapalı e’nin İmlası).

Metinde bazı Türkçe kelimelerin imlasında şeddeli yazılışlar görülmektedir (bellü, issi).

Metinde bazı eklerin alışlagelmiş kullanımlarının yanı sıra farklı işlevlerde kullanıldığı örnekler dikkat çekmektedir. Görülen geçmiş zaman, ikinci tekil şahıs kullanımı /-dUḡ/’un -DİğİndA/ -DUğUndA anlamında zaman ifade ettiği örneklerle rastlanmaktadır. Bununla birlikte dönüşlülük eki /-n/ ve ettirgenlik eki /-t/’nin birbirlerinin yerlerine kullanıldığı örnekler de dikkat çekmektedir (bk. Alışlagelmiş Kullanımlarının Yanında Farklı İşlevlerde Kullanılan Ekler).

Metinde -lık/-lik ekinin yabancı kelimelere eklenişinde uyumsuzluk göze çarpmaktadır (bk. Ek Uyumsuzluğu).

Katmerli birleşik fiil çekimlerinden öğrenilen geçmiş zamanın şartının hikayesine, öğrenilen geçmiş zamanın rivayetinin şartı ve öğrenilen geçmiş zamanın rivayeti ile şartının hikayesine rastlanmaktadır (açılmışsaduk 214v3, olmuş imişsen 143v8, indürmişmissedük 116v1).

Bir örnekte Eski Türkçede kullanılan +dİn ayrılma hâl ekine rastlanmaktadır: sözdin 74v3

Metinde bir yerde Farsça seslenme edatı olan /ā/ bulunmaktadır. Kelime sonuna eklenen bu edat /ā/ ile gösterilmesi gerekirken, metinde yalnızca harekelenmiştir. Edat metin içinde ayırt edilmesi açısından /ā/ harfi ile gösterilmiştir: çalabumuzā 133v3.

Arapça *Manevî Te'kid* denilen ve Caferoğlu'nun Kıpçak Türkçesinde pekiştirme usullerini anlatırken açıkladığı mastar eki ile birlikte yapılan pekiştirme şekline, üzerinde çalıştığımız nüshada da rastlanmaktadır (bk. Pekiştirme).

Üzerinde çalıştığımız metnin sahasının genişliğinden bahsetmek mümkündür. Metinde köpek kelimesi için “köpek, it, kelb” kelimelerinin; ön kelimesi için “ön, iley, alay” kelimelerinin; gece ve yahut geceleme kelimeleri için “gece/le-, dün/e-” kelimelerinin; avuç kelimesi için “avuç, aya” ve inmek fiili için “in-, düş-” fiillerinin vb. örneklerin birlikte kullanımı, ve bunlarla birlikte Kıpçak Türkçesinde görülen bir pekiştirme usulünün kullanımı, metindeki ses uyumsuzlukları bu görüşü destekler niteliktedir.

Çeviride Arapça kelimelere mümkün olduğunca Türkçe karşılık vermeye çalışılmıştır. Yabancı asıllı kelime kullanmamaya gayret edildiği ve bu hususta isim ve sıfat tamlamalarına, deyimlere ve benzeri kelime gruplarına, bazen de “yani”li açıklamalara başvurulduğu görülmektedir. Kelime karşılığı bulunamayan durumlarda, özellikle dinî terimleri açıklamada, aynı Arapça kelime kullanılmış ve yahut dönemin Türkçesinde âşina olan Arapça ve Farsça asıllı kelimeler yalnız veya Türkçe ekler ve yardımcı fiillerle birlikte kullanılmıştır. Bu anlamda eser Türkçenin ifade gücünün üstünlüğü, söz varlığı ve kelime türütme gücü adına önemli bir yer tutmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akar, A. (1992). *Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Satır Arası Bir Kur'an Tercümesi: Metin-Gramer- Sözlük*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Alper, M. (1998). *Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Bir Kur'an Tercümesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Ata, A. (2004). *Türkçe İlk Kur'an Tercümesi (Rylands Nüshası) Karahanlı Türkçesi, Giriş-Metin- Notlar- Dizin*. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Ayhan, V. (2007). *Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Satır Arası Kur'an Tercümesi (Gramer-Metin- Sözlük) (245b-320a)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Budak Eskivar, İ. (2005). *Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Satırlar Arası Bir Kur'an Tercümesi (388b-458a)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Caferoğlu, A. (1931). *Kitâb al-İdrâk li-Lisân al-Atrâk*. Evkaf Matbaası, İstanbul.
- Cin, A. (2018). "Çorum Müzesinde Bulunan Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Satır Arası Kur'an Tercümesi Üzerine". *Turkish Academic Research Review*, 3 (1): 117-152.
- Çanga, M. (1999). *Kur'an-ı Kerim Lugatı*. Timaş Yayınları, İstanbul.
- Delice, H. İ. (1992). *Eski Anadolu Türkçesi İle Yazılmış Satır Arası Bir Kur'an Tercümesi (Gramer-Metin-Çeviri-Sözlük) (1056-1706)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Eckmann, J. (1975). "Kur'an'ın Doğu Türkçesine Tercümeleri". *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 21: 15-24.
- Eminoğlu, E. (1995). *Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Satır Arası Bir Kur'an Tercümesi (Gramer- Metin- Tertip- Sözlük) 171a-245b*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Erdoğan, A. (1938). "Kur'an Tercümelerinin Dil Bakımından Değerleri". *Vakıflar Dergisi*, 1: 47-51.
- Ersoy, G. (2017). *İran Asitan-ı Kuds-i Razavî Kütüphanesi 1007 Numaralı Satır Altı Kur'an Çevirisi: I-X. Cüzler (İnceleme- Metin- Sözlük- Dizin)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

- Gülsevin, G. (2007). “Kutadgu Bilig’in Dilinde Lehçelerin Özellikleri: ‘denk çiftler’”. *Turkish Studies- International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 2: 276-299.
- Gülsevin, G. (2017). *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Işıkcı, Yılmaz, B. (2015). *Kayseri Raşit Efendi Kütüphanesindeki Satır Arası Kur’an Tercümesi 1a- 216b: Giriş- Metin- Sözlük- Tıpkıbasım*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- İnan, A. (1961). “Kur’an-ı Kerim’in Türkçe Tercümeleri Üzerine Bir İnceleme”. *Diyanet Dergisi*, 21: 19-22.
- İnan, A. (1988). “Kur’an’ın Eski Türkçe ve Oğuz-Osmanlıca Çevirileri Üzerine Notlar”. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı- BELLETEN*, 8: 79-94.
- Karabacak, E. (1992). *Manisa İl Halk Kütüphanesindeki Satır Arası Kur’an Tercümesi: Giriş- Metin-Dizin I-III*. Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- Karabacak, E. (2006). *Türkçe, Arapça, Farsça Satır Arası Kur’an Tercümesi British Museum OR 9515*. Öncü Kitap, Ankara.
- Korkmaz, Z. (2009). *Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi*. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Kök, A. (2004). *Karahanlı Türkçesi Satır-Arası Kur’an Tercümesi (TİEM 73v1-235v/2) Giriş- İnceleme- Metin- Dizin*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kur’an Kelime Meali. Kelime Meal_01.indd (wordpress.com). (erişim tarihi: 03.05.2019).
- Küçük, M. (2014). *Eski Anadolu Türkçesi Dönemine Ait Satır Arası İlk Kur’an Tercümesi (Giriş-İnceleme-Metin-Dizin)*. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Küpeli, H. (2006). *Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Satırlar Arası Bir Kur’an Tercümesi (Gramer- Metin- Tertip- Sözlük) (464a-535b)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Kütükcü, M. (2005). *Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Satır Arası Bir Kur’an Tercümesi (Gramer-Metin- Tertip-Sözlük) (535b-616b)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Meral, Y. (2018). “Ye’cûc ve Me’cûc Kelimelerinin Etimolojisine Dair”. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 59 (2): 161-169.
- Müfettişoğlu, C. (2006). *Karışık Dilli Bir Kur’an Çevirisi Yazmanın 037b-072a Yaprakları Üzerinde Dil İncelemesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Özkan, M. (2010). “Eski Anadolu Türkçesi Döneminde (XIII-XV. Yüzyıl) Yapılmış Kur'an Tercümeleri”. B. Gökkır (Ed.), *Tarihten Günümüze Kur'an'a Yaklaşımlar*. İlim Yayıma Vakfı, İstanbul, 516-569.
- Özkan, M. (2012). “Eski Anadolu Türkçesi Döneminde Ortaya Konan Kur'an Tercümeleri Üzerine -I”. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 39 (39): 115-159.
- Sağol, G. (1993). *Harezmi Türkçesi: Satır Arası Kur'an Tercümesi. Giriş- Metin- Sözlük (2cilt)*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- Şakir Çağatay, S. (1943). “Uygurca ve Eski Osmanlıcada Instrumental - ın”. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 1 (3): 93-107.
- Togan, Z. V. (1960). “Londra ve Tahrandaki İslâmî Yazmalardan Bazılarına Dair”. *İslâm Tetkikleri Enstitüsü Dergisi*, III, 1959-60: 135-160.
- Toker, M. (2011). *Anonim Satır Altı Kur'an Tercümesi (İnceleme-Metin-Tıpkıbasım Örnekleri)* I. Selçuk Üniversitesi Basımevi, Konya.
- Toker, O. (2000). *Karışık Dilli Kur'an Tercümesi (Varak no: 109b-144a)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Topaloğlu, A. (1976). *Muhammed Bin Hamza, XV. Yüzyıl Başlarında Yapılmış Satır Arası Kur'an Tercümesi I (Giriş-Metin)*. Kültür Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- Topaloğlu, A. (1978). *Muhammed Bin Hamza, XV. Yüzyıl Başlarında Yapılmış Satır Arası Kur'an Tercümesi II (Sözlük)*. Kültür Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- Topaloğlu, A. (1982). *Cevâhirü'l-Asdâf (Giriş-Metin-Sözlük)*. Yayımlanmamış Doçentlik Tezi, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, İstanbul.
- Tuna, C. (2016). *Berlin El Yazmaları Kütüphanesindeki Eski Anadolu Türkçesi Satır Arası Kur'an Tercümesi (Giriş- Metin)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Türk Dil Kurumu. (2009). *Tarama Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Uygun, A. (2007). *Karışık Dilli Bir Kur'an Çevirisi Yazmanı 144b-183a Yaprakları Üzerinde Dil İncelemesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ünlü, S. (2007). “Kur'an-ı Kerim'in Türkçe'ye Çevrilmesi ve İlk Türkçe Kur'an Tercümeleri”. *Dinî Araştırmalar*, 9 (27): 9-56.

- Üşenmez, E. (2010). *Eski Kur'an Tercümelerinden Özbekistan Nüshası Üzerinde Dil İncelemesi (Giriş-İnceleme-Metin-Sözlük-Ekler Dizini)*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yalçın Akcan, B. (2013). *Eski Anadolu Türkçesi Satır Arası Kur'an Tercümesi (Giriş- Metin-Dizin)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Yelten, M. (2000). “Anadolu Sahasında Yapılmış Sure Tefsirleri ve Bu Tefsirlerin Türk Dili Açısından Önemi”. *İlmî Araştırmalar*, 9: 249-254.
- Yılmaz, H. (1992). *Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Satırlar Arası Bir Kur'an Çevirisi (Metin-Gramer-Sözlük)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Yılmaz, R. (2007). *Karışık Dilli Kur'an Tercümesi (Yaprak no: 183b-222a)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ö Z G E Ç M İ Ş

Adı ve SOYADI	Pınar ULUSOY
Doğum Yeri - Tarihi	
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Çiftehan Çok Programlı Lisesi
Lisans Diploması	Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı
Yabancı Dil / Diller	İngilizce
İŞ DENEYİMİ	
Stajlar	Muratpaşa Türk-Telekom Anadolu Lisesi (Stajyer Öğretmenlik)
Çalıştığı Kurumlar	Rinascita Sociale Salam House (AGH Projesi-İtalya)
E-Posta	